

ŠLECHTA, MALÝ KRÁL A FRONDA

8. DÍL

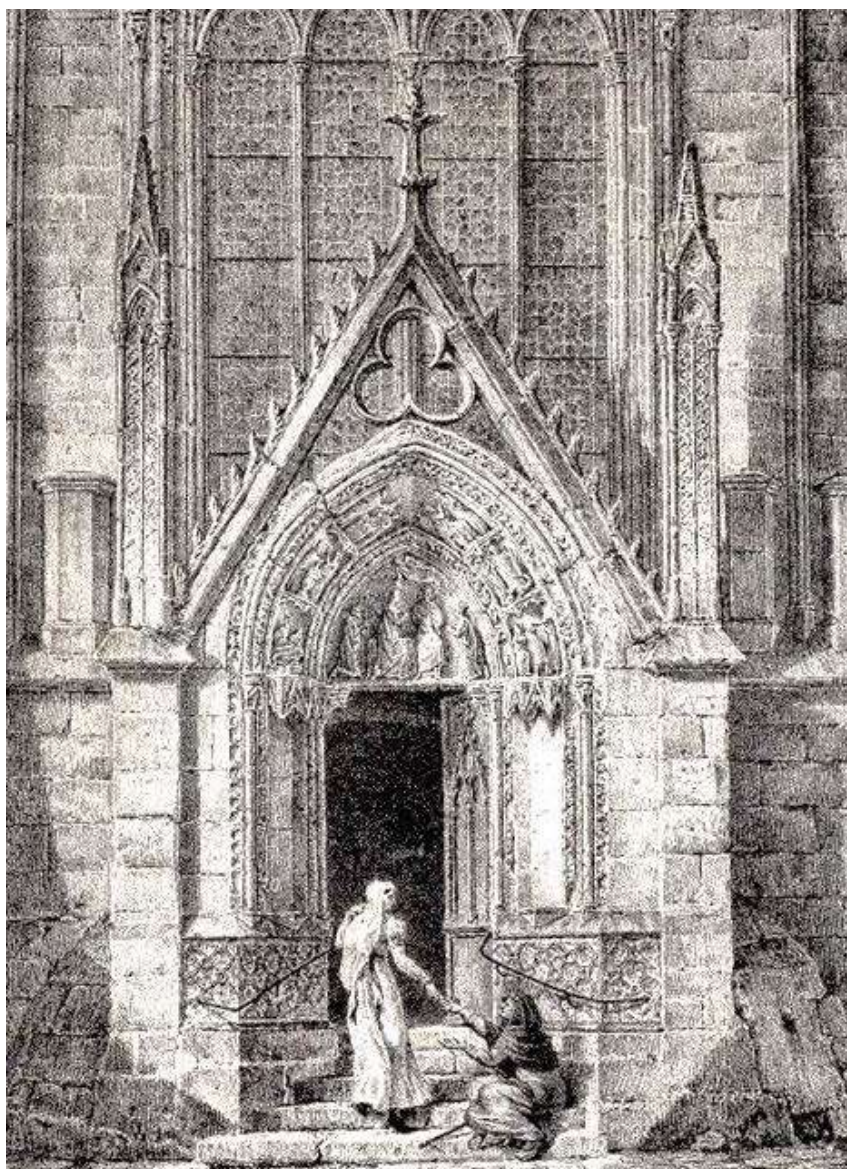
V PRAZE 2013

ING. RADKO SÁBLÍK

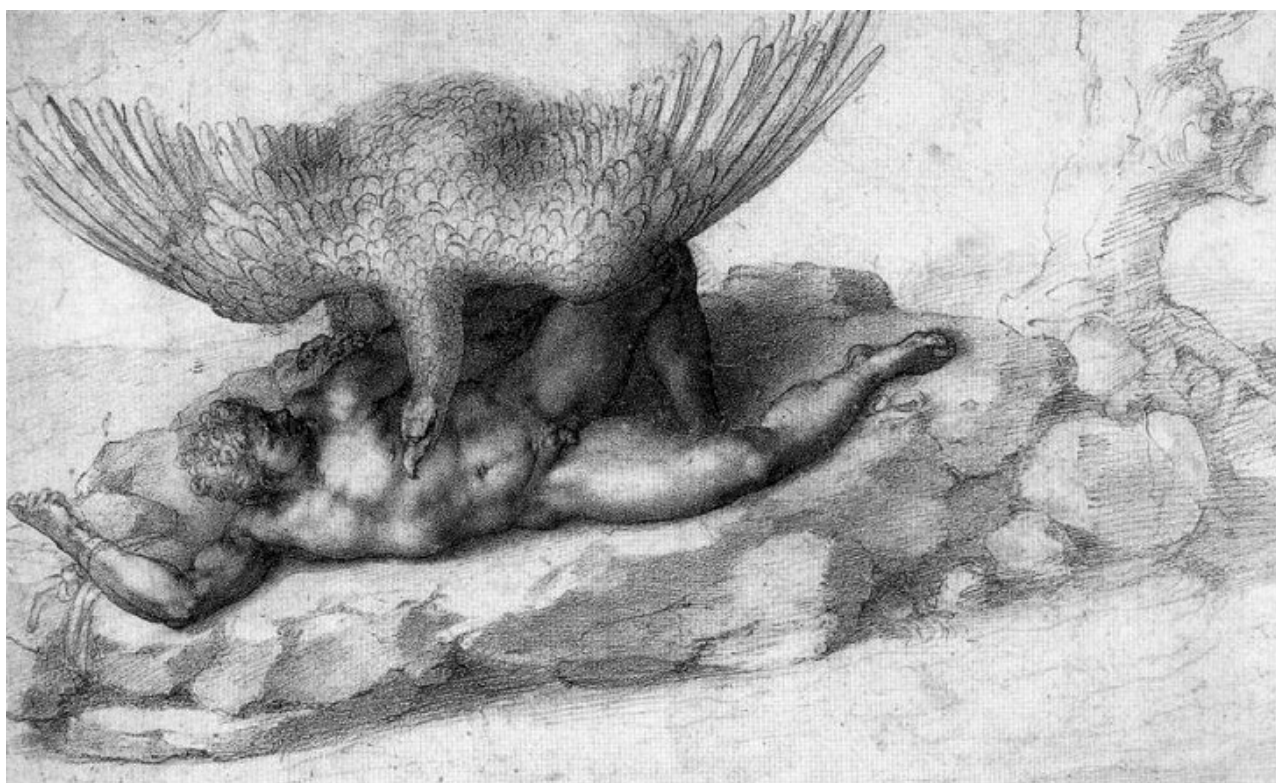

OBSAH

OBSAH.....	3
ŠEDESÁTÁ ČTVRTÁ KAPITOLA.....	4
ŠEDESÁTÁ PÁTÁ KAPITOLA	43
ŠEDESÁTÁ ŠESTÁ KAPITOLA.....	79
ŠEDESÁTÁ SEDMÁ KAPITOLA.....	116
ŠEDESÁTÁ OSMÁ KAPITOLA	148
ŠEDESÁTÁ DEVÁTÁ KAPITOLA	182
SEDMDESÁTÁ KAPITOLA	225
SEDMDESÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA	256
SEDMDESÁTÁ DRUHÁ KAPITOLA	289

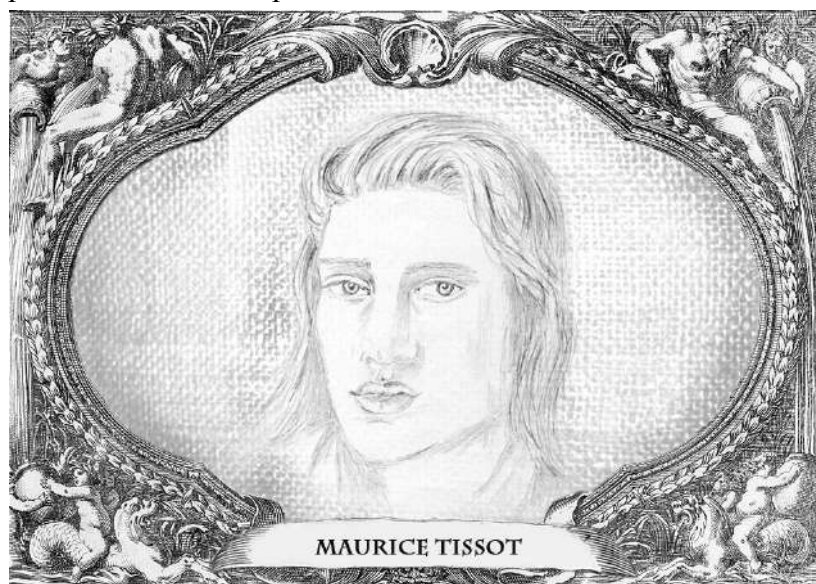
Chrám Notre-Damme v Paříži

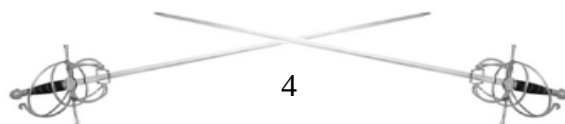
ŠEDESÁTÁ ČTVRTÁ KAPITOLA

DVA BLÁZNI

„Vy jste se úplně zbláznili!“ vykřikne zoufalým hlasem Maurice Tissot a s vytřeštěnými očima zírá na své dva bratry. Právě se dozvěděl, že vstoupili do korintského pluku pana de Gondi, koadjutora pařížského arcibiskupa.

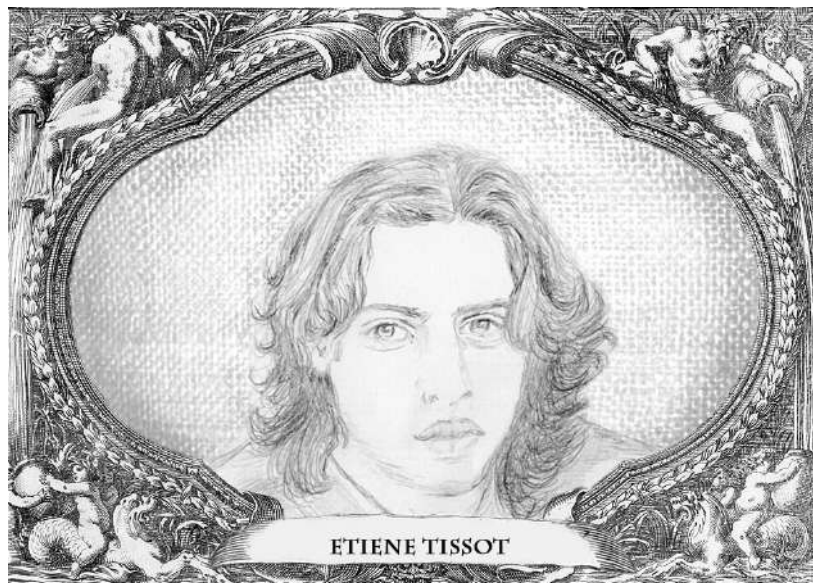

Paříž je již čtrnáct dní obležená vojskem prince de Condé, k čemuž došlo poté, co v noci z pátého na šestého ledna roku šestnáct set čtyřicet devět zmizela z města královská rodina a její přívrženci z řad vysoké šlechty. Od té doby proti sobě stojí dva zdánlivě nesmiřitelné tábory, první prezentovaný králem Ludvíkem, jeho matkou Annou Rakouskou, vévodou d'Orleans a vévodou de Condé. Proti nim v opozici i v obležené Paříži setrvává zbytek rodiny pana de Condé, jeho bratr princ de Conti, jeho sestra vévodkyně de Longueville, když její manžel odjel do Normandie verbovat vojsko, se kterým

by chtěl přijít obleženým na pomoc. K opozici patří i pařížský parlament, pan de Gondi a další velmožové, jakými jsou vévoda de Bouillon, vévoda d'Elbeuf, vévoda de Beaufort či pan de Marcillac. Už osmého ledna je Mazarin prohlášený za nepřítele státu a je vyzván, aby do osmi dní opustil území Francie, což on pochopitelně neudělá. Proto mu je o pět dní později konfiskován jeho majetek, dříve palác Tubeuf, sousedící s Královským palácem. Začínají se rozprodávat jeho umělecké sbírky, významně pod cenou, čehož využívají někteří vyukukové.

Velitelem Paříže se stává princ de Conti, za své zástupce má jmenovány vévodu de Bouillon, vévodu d'Elbeuf a maršála de La Motte. Princovou

armádou se stávají velmi podivné pluky měšťanů, řemeslníků, ale i povalečů, kteří o nějakém válečnickém umění nemají ani ponětí. Velitelem dobyté pevnosti Bastila se stává pan de Louvieres, syn radního Broussela, jehož zatčení odstartovalo srpnové nepokoje a svým způsobem uvedlo do pohybu i povstání, kterému se říká Fronda. A které se rozšiřuje do dalších provincií.

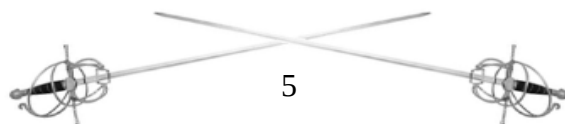
Mimochodem slovo Fronda je odvozené od dětského praku, jehož používání je v Paříži úředně zakázáno, ten se nazývá „la fronde“. Sloveso „frondér“ pak znamená útočit a přídavné jméno „frondeur“ znamená vzpurný či rebelantský. Jinými slovy „frondéři“ sami sebe považují za rebely proti prvnímu ministrovi a jeho pořádkům.

Nepříjemností pro obležené je rozvodnění Seiny, což nastává třináctého ledna, kdy je Paříž postupně zatopena, oblevu odnesou předměstí Saint-Antoine i Saint-Germain, pod vodou je část čtvrti Marais, stejně jako ostrov Svatého Ludvíka. V této ponuré době se objevuje v Paříži a předstupuje před parlament vévoda de Beaufort, který se skrýval od svého útěku z Vincennes na konci května předešlého roku.

Osmnáctého ledna pařížský parlament zasílá dopis do provincií, ve kterém žádá, aby se jejich představitelé připojili k jejich hnutí odporu. Pan de Gondi je uveden do pařížského parlamentu jako čestný radní na místo svého strýce arcibiskupa. Koadjutor vzápětí dává podepsat všem velitelům Frondy slib spojenectví proti Mazarinovi, což vítají především vévoda de Beaufort, vévoda de Noimourtier, či pan de Marcillac, syn vévody de La Rochefoucauld, ale připojují se i další.

Významným pro vzbouřence je příklon maršála de Turenne na jejich stranu, neboť ten disponuje skvělým vojskem, možná jedním z nejlepších v Evropě, v nichž hrají prim rejtaři ze Saska-Výmarska, tedy klasičtí žoldáci s vynikajícím výcvikem. Nebezpečí, že by mohlo tato armáda táhnout směrem k Paříži, způsobí zneklidnění u královského dvora. Výnosem krále je vojsko rozpuštěno, což je ale pouze akt formální. Proto lstivý kardinál Mazarin vstupuje do jednání s bankéři, aby od nich získal hotovost, za níž by si mohl maršálovi vojáky koupit. Role osobního vyjednavče přijímá bankéř Barthélemy Hervart, který nejprve najde ve svých truhlicích milion až milion a půl liber, údaje se různí, a poté sám odjíždí do Německa předložit vojákům velmi zajímavou nabídku.

Pan de Gondi se rozhodne přispět k úspěchu Frondy nejen svými intrikami, ale též vojensky. Proto si na vlastní náklady začíná budovat tak zvaný korintský pluk, nazývaný podle jména jeho diecéze. Ve skutečnosti mnozí z jeho mužů jsou velmi pochybní vojáci, sesbírání z různých stavů a mající velmi malé zkušenosti s válčením.

Etienne Tissot, který koadjutora obdivuje, minimálně od zásahu, kdy zklidnil dav útočící na jejich dům, se o budování pluku doslechne. Tajně se o svém plánu do něho vstoupit radí s bratrem Victorem a jejich mladická nerozváženost, jejich touha po dobrodružství, o němž tolikrát slyšeli vyprávět od svého přítele Quida, je přivede mezi rekruty. Dostane se jim výzbroje, Etienne se osobně setká s koadjutorem a ten činnosti obou sourozenců požehná. Ještě nechá pozdravovat pana Maurice.

Oba mladíci vcelku správně předpokládají, jak bude reagovat jejich starší bratr a skutečná hlava rodiny. Nejprve oba trochu mlží, nakonec přiznají barvu a vše řeknou naplno. Což tohoto večera způsobí oheň na střeše, to obrazně, ale ve skutečnosti velmi hustou atmosféru v pracovně Maurice. Ten se doslova klepe vzteky, ale také strachy, již vidí oba své sourozence ležet v krvi mezi hromadou jiných mrtvol.

„Už nás nebaví tady jen tak sedět,“ je velmi bojovně naladěný Etienne, rozhodnutý v žádném případě neustoupit, „Čeho je moc, toho je příliš. Povolání vojáků proti Paříži je už překročení jistý hranice. To tu máme jen tak sedět a čekat, až umřeme hladu, nebo až do města vtrhnou žoldáci a začnou nás vraždit?“ položí dost emotivně otázku, jejíž obsah je minimálně z pohledu této rodiny mírně demagogický.

„Co to plácáš?“ snaží se marně krotit svou zlost nejstarší z bratrů, „Jaký umřít hladu? Jaký vraždění? Můj ty bože, řekněte mi, že nic z toho není pravda! Řekněte mi, že se mě snažíte pouze potrápit.“

„Je to pravda a nic na tom nezměníš,“ nasadí též bojovný výraz Victor.

„Kriste pane! Kriste pane! Copak chcete zničit všechno, co tady tolik let buduju? Teď, když jste se oba dva stali společníky Coiffiera? Když jsme se domluvili na vašem výrazném zapojení do našich obchodů? Ne, tohle opravdu nemůžete myslet vážně!“ chvějí se Mauricovi ruce i hlas.

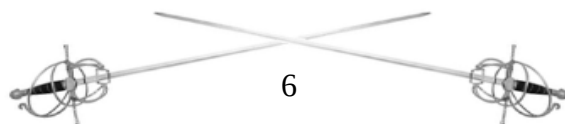
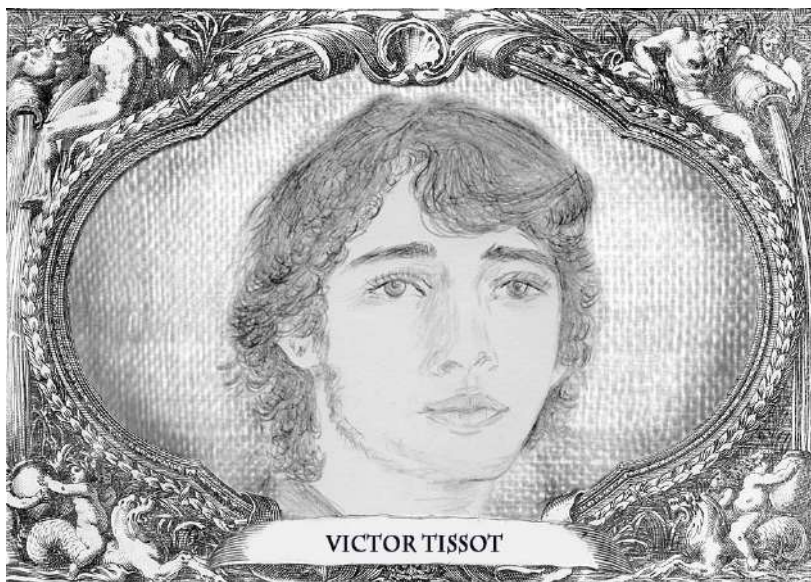
„Nic se nemění,“ oponuje prostřední sourozenec, „Svoje povinnosti si naplníme. Teď jich ale moc není, když jsme tady zavřený, obklíčený, odsouzený tvým Mazarinem k potupný smrti hladem.“

„Jakej můj Mazarin?“ vzkypí nejstarší bratr, „Podívejte se kolem dokola. Za to všechno vděčíme mému napojení na otce Coiffiera a další společníky, i pana hraběte. Ale taky moji práci pro toho Mazarina, který nám pak přihrává dobré zakázky. Pravda, za dobrou provizi pro něj. A vy takhle chcete všechno zničit! Stanout se zbraní v ruce proti králi! Můj ty bože, takovej bezbožnej čin, a pokud vás nezabijou v nějaký šarvátce, nakonec vás pověsí jako rebely!“

„Ježíši Kriste, jak všechno zamotáváš,“ vrtí nevěřicně hlavou Etienne, „Jakej bezbožnej čin, když jsme v pluku pana biskupa a koadjutora? Jaký pověsit? To pověsí pan de Condé svého bratra nebo svou sestru?“

„Můj ty bože! Co je dovolený pánovi, není dovolený kmánovi! Pochopitelně, že nikdo prince de Conti nebo vévodkyni de Longueville nepověsí. Za čas se tomu budou všichni tři smát. Ale kdo to odnese? Podobní blouznivci jako vy. Budete umírat pro jejich zábavu, pro jejich nechutnou touhu po moci, pro jejich intriky. Teď, když máte naději zajistit sebe i svou rodinu, a když Bůh dá, tak taky svoje děti. Co vás to jen napadá. Máme se všichni držet zkrátka, potichu, v pozadí. A vy hned vstupujete do nějaký bláznivý armády,“ zuří dál Maurice.

„Jaká bláznivá armáda?“ ohradí se Victor.

„A co jinýho jste? Co až na vás vyrukuje třeba anjounský pluk? Vždyť vás sám rozežene a pobije jen pan hrabě s Quidem, ani k tomu nikoho dalšího nebudou potřebovat!“

„Jsme taky muži a umíme se bránit,“ oponuje prostřední z Tissotů, pravda, teď poněkud nesměle.

„Můj ty bože! Vždyť ty vojáci tam venku se cvičej celý život. Nedělej nic jinýho, než zabíjej lidi. Jaký vy jim můžete být protivníci. Roznesou vás na kopytech svých koní, ani přitom nemrknou. Můžete být sebe statečnější, ale ten jejich výcvik a zkušenosti ničím nenahradíte. Oni jsou vychovaní k zabíjení, rozumíte? Vy máte ale zcela jinou výchovu.“

„A to je možná špatně,“ vyhrkne Etiene.

„Nevděčníku!“ neudrží se nejstarší ze sourozenců, „Dřu od nevidím do nevidím, jen abych tuhle rodinu zabezpečil. Dělá, z čeho mám hrůzu, jen abych se dostal mezi ty pány, ty mocný. Aspoň trochu taky získal z jejich kšeftů. A snažím se vás mezi ně taky dostat. A vy teď řeknete, že jste špatně vychovaní! Kdybyste sloužili v armádě, jako ti urození namyšlenci, dozajista jste už oba mrtví. Jen si vzpomeňte, kolik lidí každé rok umře jen u anjounského pluku. Desítky, ne, stovky mladých kluků umírá, jen pro kratochvíli těch mocnejch, který je ženou na jatka. Tohle přece není nic pro nás, nic pro takový, jako jsme my. To nechme jim, my se máme starat vo obchod a ne si hrát na vojáky!“

„My se taky cvičíme,“ nechce se nechat zahnat do defenzivy Victor.

„Cvičíte?“ šklebí se mu do tváře Maurice, „A v čem cvičíte? V krčmách, kde plánujete, jak porazíte neporazitelný vojsko pana de Condé? Kde ti vaši rádoby velitelé plánujou svou taktiku? Myslíš, že vo tom nic nevím? Vím všechno. Jsou k smíchu, stejně jako ta jejich armáda. Plná měšťanů, řemeslníků, ale i pobudů, co se chtěj jen zadarmo nažrat a napít!“

„No jistě, víš všechno, když pro ty darebáky vyzvídáš!“ vmete Etiene moc ošklivé obvinění do tváře staršího bratra.

„To mi vyčítáš? Myslíš, že jsem si to vybral? Já? Neměl jsem jinou volbu. Tak co uděláte, udáte mě a necháte pověsit? Abyste byli slavný?“

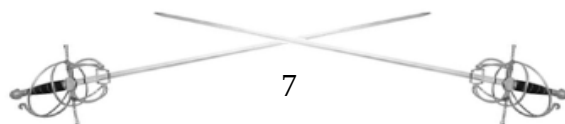
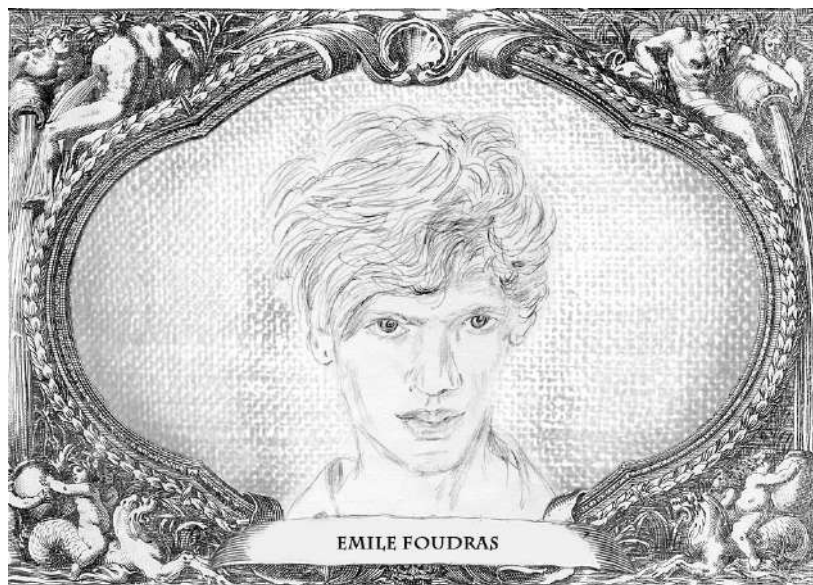
„Maurici, tohle není hezký, co říkáš. Vždyť to nakonec je pro naši rodinu moc dobrý. V každém případě zvítězíme. Buď ty, nebo my. Stejně to má zařízený i pan de Condé, nemyslíš?“ zatváří se teď spiklenecky prostřední z bratrů.

„Co to zase meleš?“

„Coby. Prostě když vyhraje ten tvůj Mazarin, no tak řekneme, že si nás tam poslal, abysme pro tebe vyzvídali. A když vyhraje pan de Gondi a další, no tak nám nikdo nic vyčítat taky nebude, když jsme sloužili v jeho pluku, nemyslíš?“

„Kluci, tohle by možná bylo možný, kdyby to nebylo tak nebezpečný! Ale vždyť vy chcete jít skutečně bojovat! Možná nakonec dojde k nějaký bitvě, ty nahoře jsou na to hloupí dost. Na obou stranách. A pak budou umírat lidi. Možná špatně posloucháte, co říká Quido. Nemluví jen o slavnejch vítězstvích, ale mluví i o spoustě mrtvejch, o utrpení, o zmrzačenejch. Chcete snad dopadnout jako Coiffier, a to ještě v tom lepším případě, když vás rovnou nezabijou?“ mluví teď Maurice dost úpěnlivě.

„Podívej na pana de Brese, je ještě hubenější než my, a jakej je z něj teď hrdina!“ upozorní Victor.

„Kriste pane. Ten taky nic jinýho neumí, než se ohánět mečem. Určitě se v tom cvičil od mala. A pak měl prostě štěstí, v tý bitvě u Lensu. Příště už ho mít nebude a slavně umře. To už vás oba skutečně život omrzelo? Proč chcete umřít? Co matka a otec? Co já?“

„Nikdo přece neumírá,“ vrtí nesouhlasně hlavou Victor.

„Zatím. Zatím ještě ne. Ale co když pány v Paříži napadne, že se svou roztodivnou armádou prorazí blokádu? Co bude pak? Budete pochodovat proti žoldákům pana de Condé? Vy a vám podobný, co nemáte žádný vojenský zkušenosti? Jak to asi dopadne? Budou to jen jatka, poteče především vaše krev. Pobijou vás jak ovce!“

„Nejsme žádný ovce,“ urazí se nejmladší z bratrů.

„Ale budete za ně, pokud se utkáte s těma žoldákama. Ty se zabíjením živěj celej život. Hrome, co sem lezeš!“ zařve Maurice na Blaise, který strčí svou střapatou hlavu do dveří.

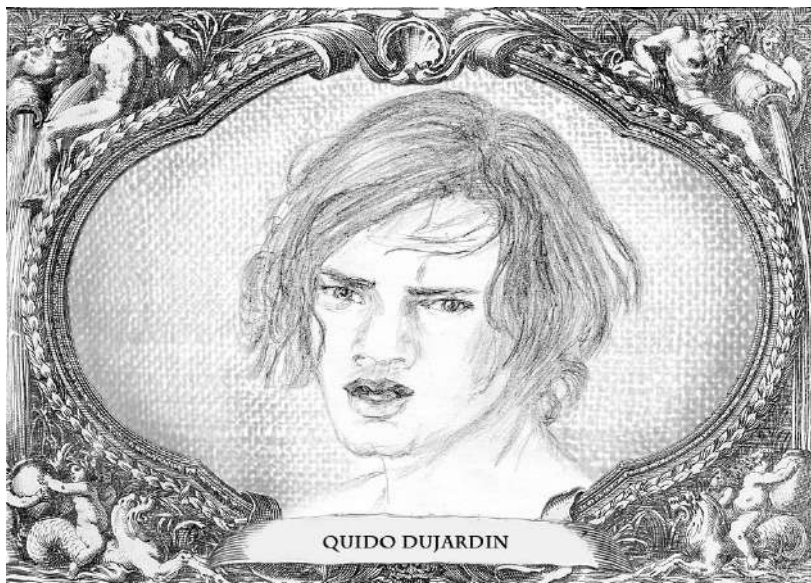
„Já jen ... jen ...,“ blekotá bratranec přítomných.

„No, co se děje?“ má hlava rodiny očividně hodně špatnou náladu.

„To bych taky rád věděl,“ odstrčí chlapce Dujardin a vejde do místnosti, „Řvete tady jako na lesy. Snad nějaký rodinný nedorozumění?“ usmívá se.

„Quido! Quido, tebe mi sesílá snad samo nebe!“ běží pan domácí ke svému hostu.

„Tak nebe nevím, ale někdo tam zvenku mě posílá. Tak copak se tady děje?“ dívá se podkoní postupně na všechny tři bratry, Blaise raději rychle zavřel dveře zvenku.

„Quido, prosím tě, posad' se a řekni jim taky něco,“ ukáže Maurice na židli, kam vzápětí všichni čtyři umístí svá pozadí.

„A co jim jako mám říkat?“ je poněkud na rozpacích pan de Rigault.

„Víš ty, co ty dva blázni udělali? Víš? No jasně, nevíš, protože taková zhovadilost by tě nikdy nemohla napadnout. Představ si, voni se přihlásili do pluku pana de Gondi, pluku, kterému ten říká korintskéj, podle svý diecéze. Ty dva hlupáci chtěj jít bojovat, proti vám bojovat,“ vysvětluje nejstarší ze sourozenců důvod předchozí hádky.

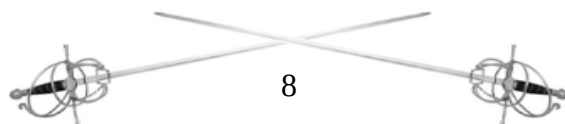
„Tak pan de Gondi má svůj pluk?“ usměje se Dujardin, „Což o to, von se mečem umí ohánět dost dobře, ale hned pluk? Tam venku se o zdejší armádě dost mluví, ale ne právě s úctou a respektem. Prej aspoň polovinu tvoří měšťanstvo a různý řemeslníci, ševci, tkalci, pekaři, a vím já kdo ještě. I pan princ se tomu vysmíval, když jsem s ním nedáno seděl u stolu. Pozval mě a pana hraběte,“ zachvěje se teď, když si uvědomí, co tomu pozvání předcházelo, jaké mytí hlav bylo za jeho nepříteliš podařený předchozí výlet do Paříže.

„Polovina? Polovina?“ vrtí zuřivě hlavou na znamení nesouhlasu Maurice, „Skoro všichni jsou takový, cos říkal. Žádný skutečný vojáci.“

„Pak bych jim ale bojovat se žoldáky nedoporučoval. Mohlo by to moc špatně skončit,“ podívá se významně Quido na oba mladé rekruty.

„Víš ty, kolik je tady v Paříži lidí?“ snaží se Etienne oponovat, ale je vidět, jaký respekt má k hostu.

„Vím, pánové, ale taky vím, co uměj. Určitě to není válčení. To není jen tak, vyrazit na zteč, proti mušketám nepříteli. Nebo čelit jeho útoku. Tam musej všichni moc dobře vědět, co dělaj, nebo dojde

k jejich masakru. Nechtěl bych zažít něco takového, kdyby proti nám stáli ty, co sme vo nich mluvili. Nikdy nepohrdám nepřítelem a nikdy ho nepodceňuju, zabít může i čeledín, když na vás vystřelí z muškety nebo pistole. Ale ...“ pokrčí podkoní rameny.

„Tak to slyšíte!“ tváří se Maurice vítězoslavně.

„My už jsme dali panu koadjutorovi slovo, dokonce s ním osobně mluvili. Kdybysme ho vzali zpět, museli bysme se stydět. Všichni by nás považovali za zbabělce,“ říká vážným hlasem Etiene.

„Pak jste asi udělali velkou chybu,“ je teď výraz Dujardina hodně vážný, „Budu se modlit k Bohu, aby váš pluk nikdy neopustil brány Paříže a nepostavil se proti skutečným vojákům. Možná to tak skutečně bude, zbraněma haraší na obou stranách, ale bohužel už jsou i mrtví.“

„Mrtví? Došlo k nějaké bitvě?“ zbledne teď hostitel.

„Ne, zatím ne. Nikdo se nepokusil blokádu prorazit. Ale už pár lidí pověsili, co se snažili dostat proviant do města. Mimochodem, mě a mého sluhu málem taky. Tak jsem dneska radši přišel sám. Jak vidíte, mám normální ústroj, dneska si hraju na urozence, co přichází městu na pomoc, nebo co přináší a bude odnášet vzkazy,“ ukáže rukou Quido na svoji ústroj.

„Málem vás oběsili?“ zbledne Maurice.

„Ano, a to prosím vlastní. Díkybohu se to vysvětlilo,“ přeběhne podkonímu znovu mráz po zádech, když si vzpomene na rozzlobeného prince, „Ale viděl jsem, jak pověsili otce se synem, ten byl jen obyčejnej kluk, možná mu ani nebylo patnáct ...“

„Kriste pane!“ vykřikne teď nejstarší z bratrů, zatímco tvář jeho sourozenců se zkříví hněvem.

„Vidíš, jak se chováte,“ vyřkne svou výtku Victor, „Jen tak zabijíte lidi. A my tady máme čekat, až přijdete do města a taky nás pověsíte? Nebo nás necháte umřít hladu?“

„Nikdo nechce vyvraždit město,“ zavrtí hlavou Dujardin, „A zrovna vy asi hladu chcípat nebudete. Ale pánové, tohle je prostě válka. Tam platěj jiný pravidla.“

„Pravidla? Jaký pravidla?“ škmouří se Etiene.

„No, právě že skoro žádný. Prostě seš nepřítel a podle toho se k tobě chováme. Princ vyhlásil tvrděj postih pro ty, kdo by chtěli dostat do města proviant a když se k tomu někdo rozhodne, musí počítat i se svou smrtí. To samý by ale nastalo, kdyby se někdo pokusil blokádu prolomit,“ vysvětluje svým klasickým lhostejným hlasem Quido.

„A pokud by se pokusil někdo třeba vytáhnout z města a tu blokádu prolomit, co by se pak dělo?“ ptá se stísněným hlasem nejstarší z Tissotů.

„Pan princ by na ně poslal svoje vojáky. Možná i náš pluk, znáte pana hraběte, jak dovede bejt neodbytněj. I při tom stolování si nezapomněl přihrát svojí polívčičku, kdy zase žádal, aby na něj princ nezapomněl, kdyby se snad schylovalo k nějaký šarvátce. A kdyby se tak stalo, tak ...“ nedokončí svoji větu host.

„Kdyby se to stalo, tak bys nás zabil?“ dívá se teď Etiene pátravě do tváře Quida.

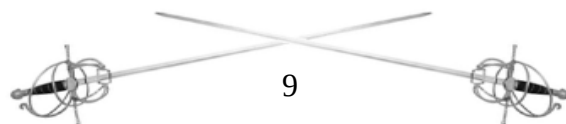
„Pánové, kdyby váš pluk vyrazil z města a my dostali za úkol ho zastavit, tak bysme vás asi pobili. Nikdo z nás taky nechce umřít a každej z nás si bude svůj život hájit co nejlíp. Snad k tomu nikdy nedojde, ale kdyby došlo ... Mám vás rád, považuji vás za svoje přátele, ale když dojde k bitvě, tak myslíte jen na jediný, abyste přežili. Pak musíte zabít každýho, kdo vás může ohrožovat. Když se vám to nepodaří, tak zabije von vás. Ale otázka může stát i obráceně, Etiene, když by na vás náš pluk zaútočil, tak co uděláš ty? Budeš na mě a pana hraběte střilet? Pokusíš se nás zabít? Ale jistě, pokusíš, protože ti nic jinýho nezbude.“

Po těchto slovech se v místnosti rozhostí hrobové ticho. Takto surově řečenou pravdu sourozenci Tissotovi jen velmi obtížně tráví, ti dva mladší asi nikdy takto nepřemýšleli. Teprve teď si uvědomují, k čemu by mohlo teoreticky dojít.

„Maurici, naleješ mi pohárek vína?“ prolomí hrozivé ticho Quido.

„Jistě,“ hlesne jen oslovený, posléze s jistým váháním nalije chvějící se rukou víno všem čtyřem.

„Je to velmi nepříjemná věc, co se teď děje,“ promluví znovu Dujardin, přitom si hraje s číší vína a sleduje, jak se hladina upitého moku válí ze strany na stranu, „Už teď stojí bejvalí přátelé proti sobě.“

Třeba pan princ nebo pan hrabě, a proti nim pan de Marcillac, kmotr syna pana hraběte. Nebo vlastní sourozenci proti princům. Byl jsem svědkem jedné rozmluvy, mezi panem princem a panem hrabětem. Bavili se o možnosti, kdy by proti sobě stál pan kardinál a pan princ.“

„Oni se o tom bavili?“ nemůže už být bledší Maurice.

„Ano, pan hrabě říkal něco v tom smyslu, že i když stane proti panu princovi s mečem v ruce, stále si ho bude vážit. A pan princ odpovídal, že má pochopení, když pan hrabě dal slovo panu kardinálovi. Díkybohu zatím jsou na stejné straně, ale kdoví, co se v tomhle bláznivém čase ještě stane.“

„Právě, my taky dali slovo,“ špitne teď Victor.

„Záleží na tom, co jste slíbili. Nechci se vás dotknout, ale vy nejste šlechtici. Tam by porušení slova mohlo být chápáno všelijak. Pokud teda bylo vážně dáno. Kdo ho poruší, asi by na něj ostatní pohlíželi jako na bezectného. Vím, Maurici, tohle slyšet nechceš, ale já nemůžu jinak odpovědět. Mám taky pana prince rád, ale kdyby stanul na druhé straně než pan hrabě, taky bych musel proti němu bojovat. Nic jiného by mi nezbejvalo. Moje slovo má zase pan hrabě.“

„Tohle je ale něco úplně jiného,“ říká nejstarší z bratrů a snaží se, aby jeho hlas zněl rozhodně.

„Možná, to už si musej rozhodnout tvoji bratři. Kdybych s nima mluvil dřív, určitě bych jim řekl, aby do žádného pluku nevstupovali. Aby byli rádi zato, co jsou a co mají. Já sám vidím, co války, bitvy i různé šarvátky přinášejí. Pan hrabě vidí jen ty vítězství, ale já vidím i ty mrtvé, se kterými jsem třeba den předtím popíjel. Dyt' teď nedávno málem umřel pan baron i můj přítel Filip. A umřelo mnoho dalších, co jsem znal. Ale lidi už jsou asi takový, vždycky se zabíjeli a budou zabíjet. Pak se jen snažím, abych zabil jako první a sám zůstal naživu. Většinou proti těm, co zabírám, vůbec nic nemám. Jen chci prostě přežít,“ hovoří skoro až lhostejným hlasem podkoní.

„Ten závazek se dá určitě zrušit. Půjdu osobně za panem de Gondi,“ prohlásí Maurice.

„To není tvoje věc!“ vyhrkne teď Victor.

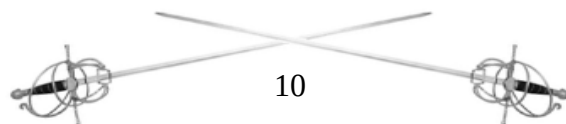
„Bohužel, Maurici, tvůj bratr má pravdu. Už je mužem a sám se musí rozhodnout. I Etienne. Vzpomínám si na náš rozhovor na Godille,“ říká zcela klidně Dujardin, „už tam jsem ti říkal, Etienne, že není vo co stát. Nejde jen o to, nenechat se zabít, což je taky obtížný. Ale taky musíš zachovat chladnou hlavu, nepropadnout panice, být připravený sám zabíjet. Ani to není tak jednoduchý. Nesmíš zaváhat, nesmíš projevit soucit, nejistotu. To všechno tě může stát život.“

„Quido, tohle je možná pravda, ale teď musíme vymyslet, jak dostat moje bratry z toho pluku, aby to nevzbudilo zbytečný problém,“ je evidentně hodně nervózní hostitel.

„Maurici, v tomhle ti já nepomůžu. Nevím, k čemu se tvoji bratři zavázali a jestli mají ještě možnost se ctít se z toho vyvázat. Je mi moc líto, že neumím pomoci, ale tohle si budou muset asi rozhodnout tvoji bratři. Podle mého udělali velkou chybu, ale už ten krok udělali ... Snad toho nebudou litovat, snad jejich pluk bude jen harašit zbraněma, ale do žádných šarvátek se nezapojí. Možná jen bude pan princ chvíli město obléhat, a potom se dohodnou.“

„Ale tohle není vůbec jistý, Quido,“ tváří se nešťastně nejstarší z bratrů Tissotů, „Všichni jsou teď moc odvážní, vůbec si nepřipouští svoje ústupky. Počkej, až ti řeknu, co se tady zase děje. Mám strach, co nakonec vymyslí. Takovej vévoda de Beaufort třeba pana kardinála nenávidí, pan de Gondi asi taky, ale ani princ de Conti nebude chtít jen tak ustoupit, aby nebyl svému bratrovi pro smích. To samí další princové a vévodové. A to už ani nemluví o pánech z parlamentu. Zatím mají všichni plnou hubu keců a navzájem se povzbuzují. Kdoví, co je nakonec napadne.“

„Maurici, pokud ty pánové tady ve městě vytáhnou do boje, jedno kolik jich bude, bude to mít pro ně a jejich rádoby vojáky moc špatný konec. S panem princem válčím už moc let, znám ho. Ten vždycky něco vymyslí, i kdyby musel obětovat půlku své armády, tak nakonec zvítězí. Ten se s nikým mazlit nebude, jak ho teda znám. Kdyby došlo ke skutečné bitvě, tak z toho budou pěkný jatka. Nechci tě strašit, Maurici, a znovu říkám, budu se modlit, aby k tomu nikdy nedošlo. Ale musíš zase pochopit nás, vojáky, my prostě taky umřít nechceme, tak budeme bojovat tak, abysme přežili,“ říká Dujardin teď přeci jen s jistou emocí v hlase.

„Slyšíte to? Slyšíte to?“ skoro křičí nejstarší z bratrů k těm dvěma mladším, „Podívejte, co jste udělali. Proboha, jak vás to jen mohlo napadnout? Proč jste se neporadili? Když už ne se mnou, tak proč jste nepočkali na Quida, aby vám řekl, co vás čeká?“ nemůže už být bledší.

„Maurici, není nám už patnáct,“ mluví teď klidným hlasem Etiene, přesto se mu lehce chvěje, „Máme právo se rozhodnout podle sebe. Podle nás to, co dělá Mazarin a princ, není správný. Není správný na vlastní lidi povolávat vojáky, zabijáky. Máme právo se bránit.“

„Hovno máte!“ utrhne se nejstarší sourozenec, „Vůbec tomu nerozumíte. Jen se prostě páni škorpej! Vo nějaký lidi jim nejde! A vy tupci se necháte nachytat a chcete kvůli nim umírat!“

„Quido bude taky bojovat a taky může umřít.“

„Máš pravdu, Etiene,“ vezme si slovo podkoní, „Ale mezi náma je velkej rozdíl. Já nic jinýho neumím a dělám to celej život. Je to moje práce. Ale ty a Victor máte jinou, díky svému bratrovi, kterej tak skvěle zabezpečil celou vaši rodinu. Ty i Victor už jste dospělý, v tom zase máš pravdu ty. Pokud se rozhodnete, že budete vojákama, je to vaše rozhodnutí. Ale pak musíte počítat s tím, že se třeba nikdy nedočkáte potomků. Musíte počítat se smrtí. Jste na ní připravený?“ podívá se teď velmi pátravě na dvojici rekrutů.

„Připravený na smrt? Kdo je připravenej na smrt,“ pokusí se otázku zlehčit Victor.

„Já třeba sem. Ale i pan hrabě. A všichni další vojáci. Všichni víme, do čeho jdeme a co nás čeká. Modlíme se, abysme byli mezi těma, co přežijou, abysme neskončili zmrzačený. Ale na smrt připravený sme. Máme svoje závěti, někdy před bitvou dáváme přátelům dopisy pro ty nejbližší. I pan hrabě to tak dělá, to ví i Maurice. Pokud nejseš připravenej umřít, tak nemůžeš bejt dobrej voják,“ pokračuje Dujardin svým unylým hlasem, „Jako naposledy u Lensu. Tam jsme vopravdu šli proti tisícovkám mušket a vopravdu nikdo nezaváhal. Pak to do nás napálili, kolem padali mrtví a raněný, krev stříkala na nás, co jsme přežili. Ale nikdo nezaváhal, nikdo se na nic neohlížel a šel dál. I když věděl, že krátce nato možná zabijou i jeho. Pak jsme na ně útočili, pětkrát, desetkrát, zase byli mrtví, ale šli jsme do toho znovu a znovu. Bez zaváhání. Zabíjeli jsme a byli zabíjený.“

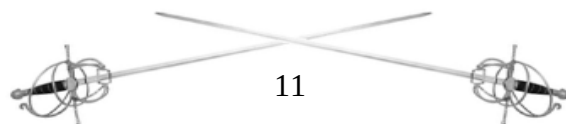
„Snažíš se nás vystrašit?“ znejistí Etiene.

„Vystrašit? Ne, proč? Já vaše rozhodnutí neovlivním. Ale ještě jedno vám řeknu. Znáš tu druhou stranu bitvy, když chodíme a počítáme ztráty. Když tam leží zmasakrovaní kamarádi, někdy ani nejdou poznat a dohadujeme se, kdo to vlastně je, ta mrtvola. Zatímco se slaví, že jsme vyhráli a přežili, jiný tam jen tak ležej ... někdy je na ně hroznej pohled. Jsou rozpáraný, nemaj hlavu, ruce, nohy. Jiný vypadaj, jako by jen spali, ale těch je spíš míň. A v uších mi pak dlouho zní ten řev z ošetřovny, kde se mnohdy marně snažej zachránit raněný. Tohle je taky bitva, pánové. Můžete bejt slavný, můžete bejt za hrdiny, ale taky z vás můžou bejt mrtvolý. Nebo zmrzačený. Pokud s tímhle počítáte, a pokud jste se smířili s Bohem a jste připravený umřít za pana de Gondi, tak za něj bojujte. Máte právo se tak rozhodnout, ale napište závěti a rozlučte se s přáteli. S rodinou. Teda jestli půjdete do bitvy, do skutečnej bitvy. Ale i menší šarvátky, zasáhnout vás může i náhodná kulka. Vzpomeňte na chudáka Emila, kterej jen byl ve špatnej čas na špatným místě,“ dokončí svůj proslov podkoní a vypadá tak vyčerpaně, jako by právě složil celou fůru pytlů. Mluvení není jeho silná stránka, ale teď se rozhodl učinit výjimku.

„Ty i pan hrabě jste toho už dost přežili ...,“ hlesne Victor.

„Ano, Bůh k nám byl velmi milostivej. To ale neznamená, že neumřeme, třeba právě v bitvě s váma. Ty sám můžeš vystřelit z muškety nebo pistole, jen tak, do houfu, a když to bude boží vůle, tvoje kulka zasáhne mě nebo pana hraběte a budeme mrtvý. Třeba v takový nic moc slavný bitvě. I tak se umírá, pánové,“ pokrčí rameny Dujardin, pak se nadechne a pokračuje, „My máme jen tu výhodu, že už máme dost zkušeností. My nezaváháme, když budeme mět zabít, my umíme střílet, ale i se dobře ohánět s mečem. Což nám dává větší naděje přežít, ale jak říkám, v takovým útoku, jako byl třeba u Lensu, ale i jinde, je jen boží vůle, kdo umře a kdo přežije. Můžou nás kdykoli zabít a my to dobře víme a počítáme s tím. Jsme na to připravený. A jen tak na okraj, tu závěť mám už dlouho, tady, u vašeho bratra.“

„My nejsme zbabělci,“ oponuje Etiene.

„Nic takového neříkám a ani si nemyslím. Vy se ale musíte rozhodnout, kým chcete být. Váš bratr je obchodník a podle všeho velmi dobrý. Můžete jít v jeho šlépějích, nebo se vydat na dráhu vojáka. Pokud to vidíte pro sebe jako lepší nebo zajímavější.“

„Ale Quido, tak to přece není,“ vrtí zuřivě hlavou Etienne, „Neříkám, že ti trochu nezávidím, to jsem taky už říkal, třeba tam na Godille, jak si vzpomínal. Ale tady přece nejde o nějakou kariéru v armádě. Já chci dál spolupracovat s Mauricem a Coiffierem, Victor taky. Teď jde jen o to se bránit, proti vám, který nás obliháte. Chcete nás vyhladovět, a kdo ví, co ještě. Sám si říkal, že věšíte lidi, co chtějí donést do města jídlo. Copak tohle je správný?“

„Nevím, co je správný nebo není,“ pokrčí rameny podkoní, „Já jsem prostě jen voják. Ale když tady lidi zabíjeli královský gardisty, to taky nebylo správný. Moc tomu ale nerozumím, já jsem dal slovo panu hraběti a pokud von bude válčit, tak já ho budu následovat. Mimochodem, kdyby ten mohl rozhodovat, tak by na město rovnou zaútočil. Moc se mu nelíbí, když lidi oblihají Královské palác a držej krále jako rukojmí.“

„Všechno je hrozně moc zamotaný,“ ozve se Maurice, „Právě proto se do toho my vůbec nemáme míchat. Vůbec tomu nerozumím, jsem z toho úplně mimo. Něco takového bych od nich nečekal,“ je opravdu naprosto zdrchaný a zoufalý.

„Maurici, z tvejh bratrů už jsou muži, s tím se musíš smířit. Voni si musí sami rozhodnout, jak ho chtějí prožít. Ví, jak moc se snažíš, jak moc pracuješ, chceš pro celou svou rodinu to nejlepší. Ale voni se nakonec musej rozhodnout sami. Já na jejich místě bych zůstal s tebou, pokud voni touží po dobrodružství, chtějí být vojáky, jít do bitvy, tak s tím asi nic neuděláš.“

„Tak s tím se nesmírím, Quido. Nenechám své bratry, abyste mi je zabili.“

„Nejsou tvoje děti a nejsou ani děti, Maurici. Já ti rozumím, taky bych se o bratry bál. Ale tisíce mladejch mužů chodí do války, tak už to chodí. Některý přežijou a některý umřou. Asi si jásal předčasně, když jsem se tady objevil, protože já ti pomoc neumím. Můžu jim jen říct, co je čeká a že možná umřou. Ale nemůžu nijak zabránit tomu, aby zůstali v pluku pana de Gondí,“ tváří se teď podkoní nešťastně.

„Já vím, Quido,“ zoufá si dál hlava rodiny, „Vy hlupáci ... já bych ... dyť vy tomu vůbec nerozumíte. Možná se panstvo dohodne rovnou, ale možná, jen pro svou zábavu, předtím svede nějakou tu bitvu, šarvátku. Pro svoje povyražení, aby se ukázali, vím já proč. A nakonec se stejně dohodnou, rozdělí si moc, získají různé brebendy a vy budete kvůli tomu možná mrtví. Copak jste opravdu tak hloupí, že tohle nechápete?“

„Možná máš pravdu, možná ne,“ oponuje Etienne, „My ti taky nevyčítáme, že spolupracuješ s Mazarinem a tady s Quidem, kterej je teď naším nepřítelem. Tak nech nás, abysme se rozhodli, komu chceme dát přednost my. Pan de Gondí nám pomohl, možná nás všechny zachránil. Není správný, když teď zase pomůžeme my jemu?“

„Můj ty bože! Dyť takhle to vůbec není!“ vykřikne nejstarší z bratrů.

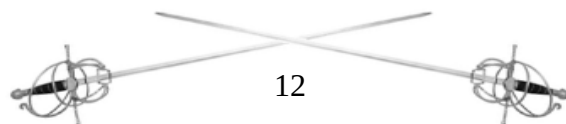
„Tvůj bratr Maurice má asi pravdu, Etienne. Všechno je mnohem složitější. Podle mého nejste panu de Gondí ničím povinováni. Teda nebyli jste, než jste mu dali svoje slovo a vstoupili do jeho pluku. Ale možná bude souhlasit s tím, abyste z něj zase vystoupili, bude mít zájem, aby i nadále měl dobré vztahy s vaším bratrem Mauricem. Myslím, že se to dá zařídit, pokud budete vy chtít. Můžu s ním promluvit i já,“ nabídne své služby Dujardin, moc ho to netěší, ale chce zabránit možné tragédii, kdy poněkud horké hlavy či touha po dobrodružství žene dva mladíky do průseru.

„Ty? Ty se s ním taky znáš?“ podívá se tázavě Victor.

„Trochu se známe. Možná bych mohl domluvit, aby vám vaše slovo vrátil, pokud teda vy budete chtít. Proti vaší vůli to ale rozhodně dělat nebudu,“ dodá podkoní významně.

„Jistě že budou chtít,“ vyhrkne Maurice.

„Já teda určitě nechci,“ skoro vykřikne Etienne, vyprovokovaný posledními slovy svého staršího bratra, má už toho jeho poručíkování právě tak dost, „Quido, máš možná v mnohém pravdu. Ale já se nebudu schovávat za sukně své mámy, ani za svého staršího bratra. Moc jsme vo tom s Victorem přemýšleli a pak se rozhodli. Já už to prostě zpátky nevezmu,“ dodá vzdorovitě.

„Kriste pane!“ vykřikne nejstarší sourozenec.

„Já taky ne,“ řekne rychle Victor.

„Ježíši Kriste, dyť to je šilenství. Nebetyčná hloupost. Nejste přece hloupí, máte vzdělání, jak můžete takhle myslet?“ lomí rukama Maurice.

„Nebudu se tady schovávat, když naši sousedi jsou připravený bojovat, když některý naši kamarádi jsou připravený bojovat. Možná nemáme takový zkušenosti jako Quido, ale nejsme zbabělci a pokud pudeme do bitvy, taky neuhneme,“ říká prostřední z bratří dost emotivně.

„Šilenství,“ záupí jen pan domácí.

„Podle mýho je to špatný rozhodnutí, ale je vaše,“ pokrčí rameny Dujardin, „Etiene, Victore, mám vás voba rád, ale pokud skutečně vytáhnete z Paříže a postavíte se nám, pak proti vám budu bojovat, pokud dostanu takovej rozkaz. Budu vás mít dál rád, ale když dojde k boji ... Kéž dá Bůh a nikdy se nic takovýho nestane.“

„Nestane?“ vykřikne teď Maurice, „Quido, ty znáš přece pana de Gondí. Jakej je to pošuk! Nemůžeš přece vyloučit, že se nebude chtít předvíst a nevezme ten svůj pluk do boje, jen aby se blejsknul, aby ukázal svou statečnost!“

„Bohužel, to vyloučit nemůžu. Nemůžu ani vyloučit, že právě náš pluk bude stát na druhý straně. I já mám teď svoji rodinu, ani já nechci umřít. Snad se aspoň na bojišti nesetkáme.“

„Kriste pane, slyšíte všichni, co tady říkáte? Jak se tady skoro normálně bavíte a za pár dní se možná pozabijíte?“ chvěje se nejstaršímu z Tissotů hlas i ruce.

„Maurici, mám vás všechny rád, vím, cos pro mě ty osobně udělal. Ale tohle já neovlivním, musíš mě pochopit.“

„Tebe já chápu, Quido, ale je ne. Proč, pánové, proč?“ dívá se nejstarší sourozenec s čirým zoufalstvím v očích na své bratry. Ti však zarytě mlčí.

„Viš, Maurici,“ říká váhavě Dujardin, „možná se jen chtěj tvoji bratři postavit na vlastní nohy. Víím, co všechno pro ně děláš, staráš se skvěle o celou rodinu. Ale voni to možná cejtěj jinak. Chtěj o sobě rozhodovat sami. Možná se ale mejlím ...“

„Tak vzdor? Vzdor proti mně je v tom?“ chytne se nejstarší z bratrů slov přítele.

„Tak možná taky trochu,“ říká dost neochotně Etiene, „Ale taky voba cejtíme, že je to tak správný. Nezůstat stranou, když další jsou připravený bránit svoje město.“

„Vaše město,“ zasměje se křečovitě Maurice, „Vaše město. Hovno vaše město. To nikdy vaše nebude. Teda mohlo by bejt, vy tupci, aspoň trochu, kdybyste se stali bohatejma obchodníkama, někdy třeba i radníma, co já víím. Ale vy se radši necháte zabít, jen abyste se mě zbavili. Kriste pane, já se tak snažím a nakonec snad kvůli tomu moji bratři umřou ... tohle já prostě nezvládnou,“ zakryje si rukama obličej, je ve stavu naprostého zoufalství.

„Tak to ale není,“ řekne dost nejistě Victor.

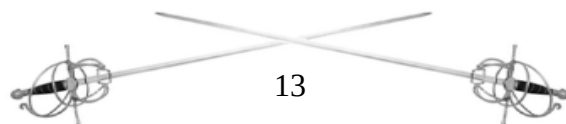
„Ale je. Je. Quido má pravdu. Ale já to přece myslel dobře, když jsem vás pořád káral, snažil se, aby z vás něco bylo ... jak jsem byl šťastnej, když došlo k dohodě s Coiffierem a přibrali jsme vás do party. Kriste pane, teď je všechno ztracený ...,“ nařiká nepsaná hlava rodiny.

„Maurici, možná si všechno jen moc bereš,“ pokouší se o zklidnění atmosféry podkoní, „Zatím se vůbec k žádný bitvě neschyluje a ty už bratry pohřbíváš. Třeba k ničemu nedojde a vy se tomu začas společně zasmějete. A i kdyby k něčemu došlo, vždycky je naděje, že právě voni nemusí padnout. Možná se jen zbytečně trápíš.“

„Quido má zase pravdu,“ chytne se teď slov hosta Etiene, „Vyšiluješ jako vždycky a jako většinou zbytečně. Prostě jsme v pluku pana de Gondí, tak se s tím smiř. Nechceme bejt vojáky napořád, jako Quido, ale jen přispět k obraně města. Chceme dál spolupracovat s tebou a Coiffierem.“

„Ale jak, když budete mrtví?“ záupí Maurice.

„Kriste pane, dyť jsme pořád živý a slyšels Quida, možná ani k bitvě nedojde, protože se dohodnou.“

„Pánové, možná byste nás mohli nechat s Mauricem chvíli o samotě, musím mu něco vyřídit. A před váma asi těžko, když jste teď naši nepřátelé,“ usměje se Dujardin.

„Nepřátelé,“ zaúpí Maurice.

„Jen žertuju,“ omlouvá se podkoní.

„Máš pravdu, půjdeme,“ zvedne se Etienne, stejně tak učiní i Victor. Oba uvítají možnost ukončit tento velmi nepříjemný rozhovor a proto spěšně opustí pracovnu svého staršího sourozence, ve které se rozhostí zlověstné ticho.

„Maurici, omlouvám se, že jsem ti příliš nepomohl. Ale nevím, co bych měl říct,“ tváří se rozpačitě host.

„Ty za nic nemůžeš, Quido. Je to moje chyba, máš pravdu, dělej to částečně z nerozváženosti, z touhy po dobrodružství a taky ze vzdoru. Proti mně. Přitom já bych jim dal první poslední, mám je tak rád a mám vo ně hrozný strach. Jestli je zabijou, kvůli mně ...,“ zlomí se hostiteli hlas.

„Kvůli tobě? Ty přece nemáš žádnou vinu. Voni jen chtějí být svoji, rozhodovat se sami. Asi udělali špatný rozhodnutí, ale je jejich. S tím nic dělat nemůžeš. Nemůžeš je zavřít ve sklepě a držet je tam, dokud se tohle nepřežene. Stejně přijdou další nepříjemnosti. Nemůžeš to ovlivnit, a tak nemá cenu se tím trápit. Tak to aspoň říká pan hrabě. Co nemůžeš ovlivnit, tak se tím nezabývej.“

„Ale jak nezabývej, když můžou voba umřít!“

„Já vím, ale to můžou i na nějakou epidemii, tady ve městě.“

„Quido, já jsem tak strašně nešťastnej. Co se to jen děje. Vlastní bratři ... Kriste pane, jak je jen mám zastavit? Jak jim to jen mám rozmluvit?“

„Myslím, že jim to nerozmluvíš. Už jen kvůli tomu, že by se cejtili jako zbabělci, který utekli. A taky, že by museli zase udělat, co chceš ty.“

„Takže přece jen moje chyba.“

„Ale vůbec ne. Udělals pro ně všechno, cos mohl. Teď už stoj na vlastních nohách a rozhodují se sami. Musíš to prostě přijmout.“

„Přijmout? Když je možná donesou domu rozsekaný na kusy?“

„Třeba ne. Maurici, v Anjou jsem mluvil se švagrem, tím mladším, a taky s jeho otcem, mým tchánem. Vyslal Gauthiera do války a letos i druhýho syna. Ví, že můžou zemřít, možná i voba najednou, ve stejný bitvě. Určitě se za ně modlí, ale nemůže je schovávat před životem. Tak to prostě je. Tvoji bratři se rozhodli a získají tím svoji zkušenost.“

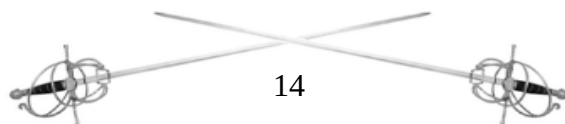
„Která je možná bude stát život.“

„Může se to stát,“ připustí Dujardin, „Ale ty s tím nic nenaděláš. Můžeš se jen modlit, aby se jim nic nestalo. Je to vůle boží, Maurici. Ví, tohle slyšet nechceš, ale neumím ti říct nic lepšího. Tvoji bratři jsou prostě muži a mají už svůj život. Třeba poznají, že to není až tak pěkný, jak se jim zdálo a nakonec je to ještě víc připoutá k tobě a tvej obchodům.“

„Pokud mi neumřou.“

„Nesmíš pořád myslet jen na nejhorší.“

„Já už jinej nebudu, Quido,“ vzdychá Tissot, „Já mám pořád strach, o někoho, o sebe. Pořád se něčeho děším ...“

„Máš zase jiný přednosti. Maurici, nevím, jestli je teď vhodná doba, ale víš jistě, proč jsem přišel. Jestli ale chceš ještě mluvit o bratrech, tak můžeme, ale nic jinýho ti už neřeknu.“

„Já vím, Quido. Já vím. Ale tohle jen tak nestrávím, tohle ne. Je to, jako by mi vrazili dýku do zad. Tak se cítím. Tolik jsem se jim věnoval ... možná až příliš, cítili se asi ušlápnutý ... ale to nemohli přijít nebo vymyslet jinej vzdor? To museli vstupovat rovnou do toho prokletýho pluku?“

„Maurici, zatím maj všichni jen velkohubý kecy, asi na obou stranách. Ale uvědom si, vždyť jednomu vojsku velí pan de Condé a druhému jeho bratr, princ de Conti. Co si asi musí myslet jejich matka? A co pan de Condé, co je hlavou rodiny, jako ty, když se mu postavili sourozenci i jeho švagr? Dokonce se zbraní v ruce?“

„Dyť jsem na tom podobně. Pomáhám Mazarinovi a vám, zatímco voni ... můj ty bože, co je tohle za svět! Nakonec ještě budeme bojovat proti sobě ...“

„Tak to snad nehrozí, pokud taky nechceš vstoupit do nějakýho pluku. Ale k našemu tě nevezmeme, tam sloužej jen urozenci ...“ zasměje se trochu křečovitě podkoní, „Maurici, možná by ses v tom už měl přestat rejpat. Říká se, že hovno smrdí tím víc, co se v něm rejpeš a je to pravda. Prostě to přijmi. Snaž se je podporovat, ať mezi váma není rozpor, pokud ...“ nedořekne Dujardin, neboť si uvědomí necitlivost své myšlenky.

„Pokud ...“ zvedne zrak hostitel, „Můj ty bože ... udělal bych pro ně první poslední a teď tohle. Etienne měl podobný kecy už vod začátku, dokonce mě Coiffier varoval, abych na ně moc netlačil, aby neudělali vopak ... Ale tohle by mě nenapadlo ...“

„Maurici, zatím se víc zbraněma haraší, než se používaj. Ale nedej bože, aby se to zvirtlo. Slyšel jsem něco vykládat, vo občanský válce, kdy skutečně bojoval otec proti synovi, bratr proti bratru. Snad to tak daleko nezajde.“

„Bojím se Quido, že tohle je jen začátek,“ hraje si na věštce Tissot, „Teď je pan kardinál a pan princ na jedný lodi. Až vyříděj ty pány z parlamentu a ty rebely, pak se pusť do sebe, uvidíš. A je tam ještě Monsieur, vévoda d'Orleans. Už teď všej lidí, možná se budou zabíjet, jestli se někdo z města pokusí prolomit tu blokádu. Tohle špatně skončí, Quido, věř mi, tohle špatně skončí. Pro nás pro všechny.“

„Maurici, můžeme to my dva ovlivnit?“

„My dva?“ zasměje se Tissot, velmi bolestně, „Pochopitelně ne, teda jen trochu, tím co děláme, ale stejně jim nezabráníme, aby si šli po krku. To ne.“

„Tak vidíš. Přestaň už myslet na nejhorší a uklidni se. Víím, jak máš svoje bratry rád a jaký do nich vkládáš naděje. Ale máš taky manželku, svoje vlastní děti. Etienne a Victor už prostě dospěli a dělaj si, co voni chtěj. Tak je nech, jinak je ztratíš nadobro.“

„Ztratím nadobro?“ pozvedne teď svůj utrápený obličej hostitel.

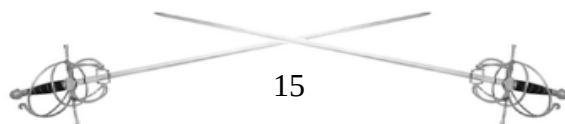
„Maurici, přestaň jim pořád něco vyčítat. Podporuj je, respektuj je. Pak budou i voni tebe. Všechno nakonec dobře dopadne a pak budete zase dělat ty svoje obchody a my půjdeme válčit se Španěly. S těma se, pokud vím, mír neuzavřel.“

„Quido ... dobře, zkusím se teď věnovat tobě. Řeknu ti, co vím. Půjdeš zase dneska do města?“

„Ne, dneska jdu jen za tebou, přinýst čerstvý zprávy. Pokud mi je řekneš, tak se možná ani dlouho nezdržím a zase zmizím. Nějak se už u brány vylžu, však mě znáš,“ zasměje se podkoní.

POSEL

Pan de Rigault se tentokrát nezdrží ve městě příliš dlouho, krátce po půlnoci znovu projíždí branou. Opět se dokáže dobře domluvit se strážemi, konec konců není prvním ani posledním, kdo z města někam mizí či do něho přichází. Obléhání se snaží získat zásoby a posily, posílají různé vzkazy, ale

existuje i pohyb mezi oběma tábory. Ačkoli ven je pouštěn pouze kočár Mademoiselle, čehož využívá i sama královna, které přes svoji sestřenku dostává do Saint-Germain-en-Laye nějaké věci pro sebe.

Quido má tentokrát domluvené, že na něho čeká jeho přítel Filip a také jeho starší švagr, kteří mu dovezou i jeho koně. Na něj on vsedne a chvátá nalézt svého přítele, pana de Montmorency-Bouteville. Oba dva mladíci ho doprovázejí.

S Francoisem se potkají krátce po svítání, Dujardin chce předat kamarádovi informace, ten mu doporučuje se sejít přímo s princem.

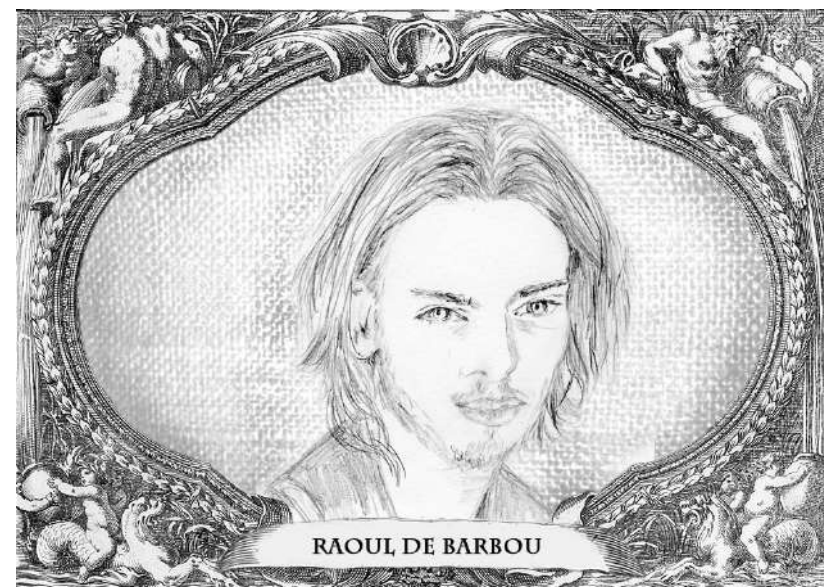
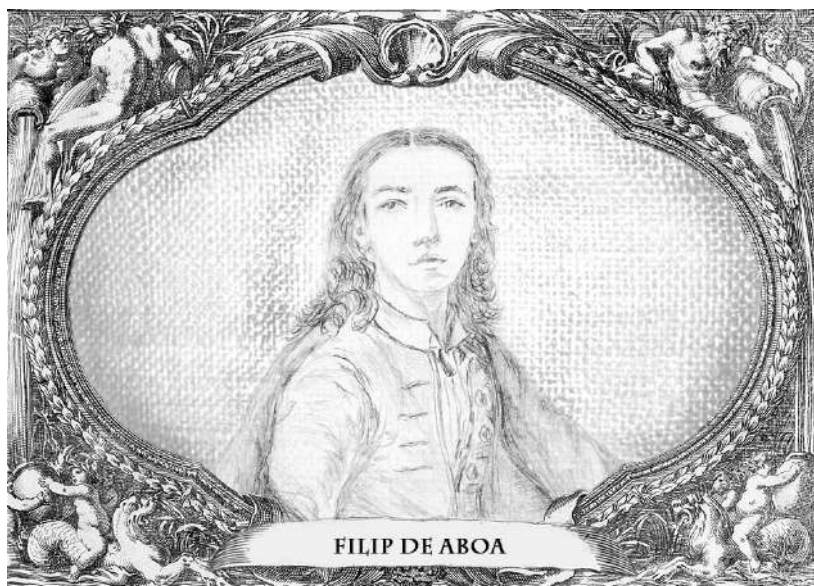
„Bude lepší, když se připomeneš,“ usmívá se potutelně, „Když máš ty zásluhy. Domluvím ti setkání, někde během dne,“ navrhuje.

„Dobře, souhlasím. Můžeš to domluvit a vzkázat mi po Filipovi? Já ještě musím něco vyřídit na zámku,“ odpovídá Dujardin.

„Proč ne. Tak jsme zase po nějakém čase spolu, my tři,“ říká pan de Montmorency-Bouteville s jistou nostalgií v hlase, ano, on, Filip a Quido mají svoji minulost, včetně jedné dost temné skvrny. Když díky jedné jejich vylomenině byla vyvražděna ve Flandrech rybářská osada ...

„Málem jsem už byl na pravdě boží,“ zasměje se pan de Aboa, „Díky Bohu jsem se z toho vykřesal.“

„Slyšel jsem, díky Bohu, za tvoje uzdravení. Ale mohli bysme se někdy sejít, pořádně popít, poklábosit, co říkáte, pánové?“ navrhuje Francois.

„Proč ne,“ přikyvuje Quido, „Tak se zkuste domluvit, já už budu muset jet. Ale kolem poledního už budu na svém panství, tak mi tam může Filip dovést vzkaz, kdy bych se mohl sejít s panem princem. A taky vymyslete, kdy se sejdeme my a kde.“

„Když to půjde, tak se zkusím zastavit taky za bratrem,“ říká s rozpaky pan de Aboa.

„Nevadí, tak mi pošli vzkaz po panu de Dauriac, zůstane tu s váma,“ navrhuje Dujardin, a jelikož s tím další souhlasí, vyrazí za svými dalšími povinnostmi. Má ještě dva úkoly, potřebuje předat zprávy tajemníkovi Mazarina panu de Jeure a také má

vyhledat paní markýzu de Cavarlene, tím ho naopak pověřil pan hrabě.

Paní markýza pobývá v prostorách, které již jsou přeci jen lépe vybavené, než tomu bylo na začátku, praktický dohled nad nimi má Auguste Bastien, oficiální pan de Barbou, který zůstal v královském zámku.

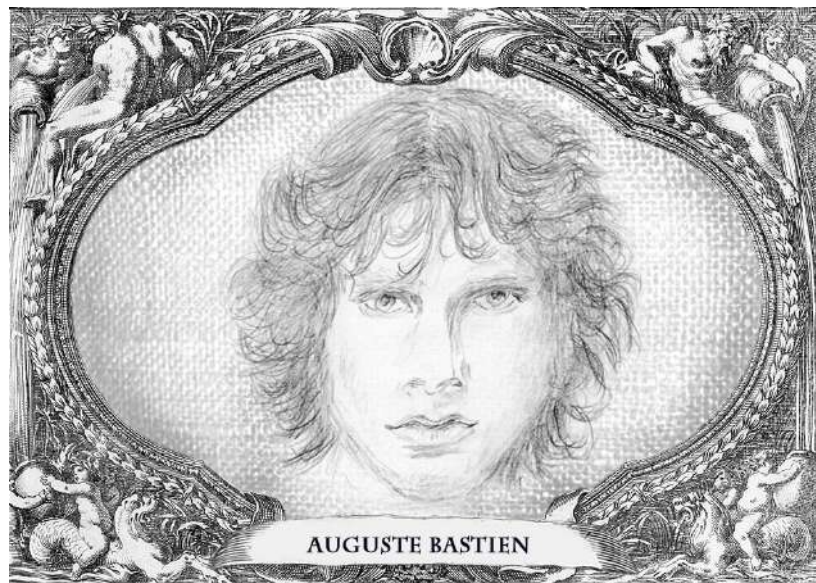
Sídlo krále se ospale probouzí do dalšího nepříjemného zimního dne, většina jeho obyvatel se již vzpamatovala z úvodního šoku, kdy dorazili do nehostinného prostředí zámku. Jejich život se začíná dostávat do stereotypů a všem je jasné, že určitě nějaký čas potrvá, než dojde k prosazení zájmů královské rodiny a tedy i dohodě s rebely, nyní uzavřenými v obklíčené Paříži.

Quido nejprve zajde do míst, kde přespává paní de Cavarlene, zde se dozví o jejím setrvání na lůžku. Což mu sdělí pan de Barbou, se kterým se dá na chvíli do řeči. Trochu se už znají a proto se ho rozhodne Quido využít.

„Potřeboval bych mluvit s panem de Jeure, nenápadně,“ říká, „Mohl byste mi toto zařídit? Když je teď pan markýz pryč ...“

„Já to mám zařídit?“ zarazí se Raoul.

„Byl bych vám vděčnej. Nechci se zbytečně proménádovat po zámku. Vy jste doprovázel často pana markýze, vyznáte se tady lépe. Mám důvody, proč na sebe neupozorňovat a u vás předpokládám diskretnost, když jste tak blízky panu markýzi.“

„Ach tak, rozumím,“ přikývne pan de Barbou, „Jde o diplomacii. A o nějaký tajný vzkaz.“

„I tak se dá moje posláním chápat,“ pokrčí rameny Quido, „Když dovolíte, počkal bych na vás tady, vy byste mi domluvil schůzku a poté mě na ni odvedl. Pokud vás tím příliš nezatěžuju ...“

„Ne, ne, postarám se o to,“ říká Raoul bez velkého nadšení, ale na druhé straně si je vědomý, že by si na něho mohl mladík stěžovat panu markýzi, kdyby byl nevstřícný a o nic takového nestojí. Proto umožní Dujardinovi zůstat v místnosti, kterou sdílí i s Auguste Bastienem, majordomem paní markýzi, a sám vyrazí hledat kardinálova tajemníka. Na zámku se skutečně vyzná, neboť jako dekorace často doprovázel s panem de La Solignac pana markýze.

Quido s lehkým úsměvem pohlédne na místnost, která je velmi malá a ve velmi tristním stavu. Stále oba mladíci spějí na slámě, v koutě mají rozházené nějaké své věci, je zde dost zima i smrad. Nicméně jemu to nevadí, proto si lhostejně sedne na prázdnou pokrývku a pak hodí pohledem k Augustovi, který se stále ještě rozvaluje v pelechu.

„Mohu vám nějak pomoci?“ zeptá se majordomus, aby prokázal svou vstřícnost.

„Možná jo. Potřebuju vyřídit vzkaz paní markýze, bohužel prej ještě spí, jak mi řekl pan de Barbou. Na toho čekám, šel mi domluvit nějakou schůzku,“ odpovídá s jistým váháním Quido. Bastiena dobře zná, však byl dříve sluhou pana markýze a spolu strávili mnoho chvil, „Auguste, nemusíš bejt tak oficiální, když jsme tady sami,“ dodá proto.

„No, já jen, když jste teď ten pán ...“

„Nebyl jsem jím vždycky. Vzpomínáš, před více než pěti roky? Jak jsme klátili Elke a Barboru? Jak jsme voba málem umřeli v Německu, kde nás voba píchli?“

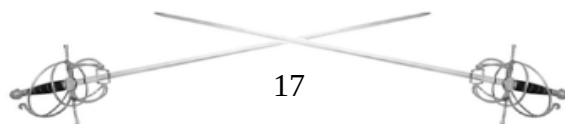
„Tak já jsem nezapomněl, ani to nejde, někdy mi to v tý ráně zabolí, prej to nějak divně srostlo, podle těch doktorů. Ale Quido ... vlastně tak vám asi říkat teď nesmím ...“, zarazí se majordomus.

„Můžeš, když jsme sami, a taky mi tykej. Tak to mám i s jinejma přátelima.“

„My a přátelé?“

„Nejsme snad?“

„Quido, ty už seš teď někde jinde. Já mám sice taky dobrý místo, ale ty ... něco jsem vo tobě zaslechl, vod Maurice. Máš prej taky nějaký děti, s těma dvěma ...“, zatváří se Bastien šibalsky.

„No, mám těch dětí víc, dvě s Elke, jedno s Barborou, jedno s Marií a další s ní je podle všeho na cestě,“ zasměje se Dujardin, když vidí poněkud protažený obličej bývalého kamaráda, „A taky jsem se voženil a snažím se zadělat na legitimního potomka. Jak vidíš, tak se neflákám.“

„Tak to určitě ne. A co děláš tady? Asi tajemství, chápu. Ale co chceš paní markýze? Když jsem teď ten její majordomus, třeba bys mi něco mohl říct, ne?“

„Nejde vo žádný tajemství. Přináším vzkaz pro jednoho urozeného pána, co mi ho šel pan de Barbou nalézt. A paní markýze mám vyřídit vzkaz od pana hraběte. Ten se podle všeho nudí a chtěl by se nějak rozptýlit. Tak by asi chtěl udělat přátelskou návštěvu, tak se přicházím zeptat, jestli by se někdy mohl za paní markýzou zastavit. To je všechno.“

„Všechno? Víš něco o panu hraběti a paní markýze?“ dívá se teď skoro tajemně Bastien.

„Tak nejsem hlupák,“ ušklíbne se podkoní, „To ale bylo už před dost dlouhem, nemyslíš? Nebo že by snad chtěli oprášit starý časy?“ zasměje se.

„Potichu, Quido, tady i zdi maj svý uši.“

„Můj ty bože, ty naděláš. A i kdyby, vona je vdovou a von vdovcem, tak co. Ale spíš si myslím, že pan hrabě jen hledá rozptýlení, očividně se nudí.“

„Zkusím se za paní markýzou podívat,“ pokouší se majordomus trochu upravit, ačkoli zde mu ve stále polních podmínkách projde mnohé, co by v paláci Almare bylo nemyslitelné. Následně opustí místnost, aby vzápětí vstoupil do jiné, kde se nachází jeho paní, její syn Henri a komorná Julie de La Solignac.

Quido se pobaveně rozhlíží, v čem v současné době musí panstvo žít, jistě ani další místnosti nejsou vybavené o mnoho lépe. Pan hrabě měl pravdu, když líčil ořesné podmínky, v nichž tady žijí.

„Paní markýza tě přijme za chvíli, jen se trochu upraví,“ hlásí Bastien.

„Tak to máme chvíli čas si popovídat, ne?“

„Popovídat? Proč ne. Co tomu tady říkáš, je to hrůza, co?“

„Z vojenských tažení znám horší. Ale proti vašemu pařížskému paláci ...,“ zasměje se podkoní.

„Tak se pochlub, co tvoje žena?“ nadhodí téma Auguste a v něm oba mladí muži setrvají, dokud se neobjeví Julie a nezve Quida do vedlejší místnosti.

Markýza de Cavarlene je již nastrojená, v rámci zdejších možností, postává u okna, v místnosti má však postel, kterou jí sem dopravili lidé od pana Montenvida, na přání hraběte de Godille. A právě jeho posel nyní vstupuje.

„Vida, pane de Rigault,“ usměje se Andrea na svého hosta.

„Vaše Milosti,“ ukloní se způsobně Dujardin, „omlouvám se za vyrušení Vaší Milosti, ale mám předat vzkaz od pana hraběte.“

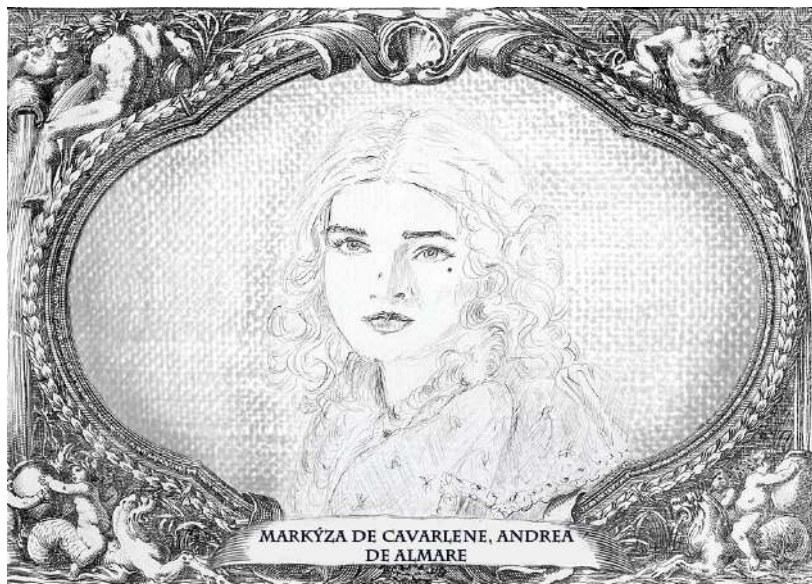
„Od pana hraběte? Jakpak se mu daří?“

„Po pravdě, Milosti? Pan hrabě se dle mého nudí a hledá rozptýlení. Alespoň si myslím. Pan hrabě se ptá, zda by ho Vaše Milost mohla v nejbližších dnech přijmout.“

„Přijmout? Hezký obrat, pane, vzhledem k tomuhle,“ ukáže markýza na nuzné vybavení okolo.

„Vaše Milosti, ani my nemáme dvakrát přebytek pohodlí.“

„Kdepak vlastně je pan hrabě?“

„Nachází se v mém domě, spolu se svými pobočníky. Bylo by mi ctí pozvat Vaši Milost na návštěvu, obávám se však, že by si Vaše Milost příliš nepomohla,“ rozhlédne se i podkoní.

„Tak pozvání? Nevím, pane de Rigault. Spíše pana hraběte přijmu tady.“

„Jistě, Milosti. Co mám teda vyřídit?“

„Vyřídte panu hraběti, že ho velmi ráda uvítám, třeba zítra, kolem poledního? Nebo spíš po ránu, tak jako dneska, kdy bude Její Veličenstvo ještě odpočívat?“ uvažuje nahlas Andrea.

„Pan hrabě určitě může přijet zítra ráno, pokud vím, nemá žádné jednání,“ vyjadřuje svůj souhlas Dujardin.

„Tak vyříd' panu hraběti, až se tady zastaví. Velmi ráda ho zase uvidím,“ přikývne markýza a přitom vnímá podivný pocit, kdy se jí nutně vybavují vzpomínky na pět let starý románec, ale i též narážky své matky, které si musela v poslední době párkrát vyslechnout.

„Vyřídím, Milosti. Ještě jednou děkuji za laskavost, s jakou jste mě přijala,“

„Není třeba děkovat, pane,“ usměje se Andrea, dlouze spočine pohledem na mladíkovi, jeho statné postavě. Přitom si uvědomí, jaký je rozdíl mezi jejím současným milencem Raoulem a tímto asi stejně starým mužem, natož jeho pánem Armandem. Tohle jsou skuteční muži, ošlehaní roky služby v armádě, zcela jiná sorta, než její synovec.

Quido se způsobně rozloučí a vrátí se za svým bývalým kolegou Bastienem, tehdy oba byli osobní sluhové svých pánů. Za pět let učinili oba slušnou kariéru, on je teď urozeným podkoním a věhlasným válečníkem, z Augusta je majordomus, moc důležitá figurka v domácnosti paní markýzi. Ale oba mají dost společných vzpomínek, proto jim čas utěšeně utíká, Bastien dokonce odněkud vyloví poloprázdnou láhev vína, aby neklábosili zcela nasucho.

Dujardin musí čekat více než hodinu, než se pan de Barbou vrátí. Tváří se rozpačitě i trochu roztrpčeně, nahánění kardinálova tajemníka mu dalo zabrat. Ale nakonec byl úspěšný, dokonce ho zaskočilo, jak pan de Jeure změnil svůj výraz i zájem, když zmínil, kdo se s ním chce setkat. Proto teď pohlíží na Quida dost pátravě, jaké má ten mladík stojící teď proti němu postavení mezi služebníky Jeho Eminence?

„Pane de Rigault,“ říká strojeně, „vyjednal jsem vám schůzku, ale až za hodinu, na cestě ze zámku, máte tam počkat, pan de Jeure si vás vyzvedne.“

„Na cestě?“ objeví se údiv ve tváři Dujardina.

„Nevím, pane, jen vyřizuji, co jsem vyřídit měl,“ pokrčí mírně znechucený Raoul rameny, „Řeknu vám, kde máte počkat. Máte nějakého sluhu, aby vám pohlídal koně?“

„Bohužel, jsem tady zcela sám.“

„Tak co s tím uděláme?“ ptá se pan de Barbou spíše ze slušnosti.

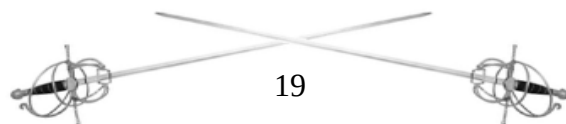
„Řekněte mi, kde přesně mám být a já tam možná dojdou pěšky, pokud to není moc daleko od zámku.“

„Já si myslím, že by vás tam mohl pan de Barbou doprovodit,“ ozve se teď Bastien, poněkud naštvaný na mladého seladona, který oprašuje jeho paní, „Pan de Barbou nemá teď moc co na práci, paní markýza půjde za Jejím Veličenstvem a pan markýz je někde za kanálem,“ dodá.

„Já? Proč nejdete vy,“ oklepe se Raoul při představě, že bude muset do mrazu, už takhle je na zámku zima, ale venku je nepochybně mnohem hůř.

„Vy víte, kde má ke schůzce dojít. Ale pokud nechcete, zajdu za paní markýzou a požádám jí o rozhodnutí, jistě panu podkonímu rodinného přítele pana hraběte de Godille pomoc neodmítne,“ říká Auguste se škodolibým úsměvem, Raoul mu do oka nikdy nepadl. Docela by uvítal, kdyby ho v posteli paní de Cavarlene vystřídal pan hrabě. To by ten lenivý krasavec teprve protáhl obličej, určitě více než teď.

„Konec konců, proč bych vás nedoprovodil,“ řekne neochotně pan de Barbou, nemá vůbec zájem, aby na něj majordomus žaloval jeho tetičce. Což by ten nafoukaný sloužící určitě udělal.

Nastane asi dvacet minut poměrně trapné zábavy, kdy se Raoul připravuje na cestu, pak odkráčí s Dujardinem do stájí, kde mají ustájená svá zvířata. Venku opravdu není dvakrát příjemně, mráz s rozkoší trápí každého, kdo do něj vyleze ze svého příbytku.

Quido je nasměrován velitelem gardy pana de Almare kousek od zámku, kde musí čekat dalších asi dvacet minut, než se objeví kočár s panem de Jeure. Ten mu jen lehce pokyne rukou a mladík k němu nastoupí.

„Je nutné se scházet takto?“ neodolá Dujardin položit otázku, která mu vrtá hlavou.

„Není v zájmu nikoho, aby nás spolu viděli na zámku a nechtěl jsem na zprávy čekat až do noci. Proto jsem zvolil tuto schůzku, snad vám nezpůsobuje nějaké obtíže,“ usměje se Milet.

„Nikoli, pane. Pokud si přejete takové utajení ... příště bych mohl přijít v noci. Předpokládám, že ještě budete chtít, abych opět proklouznul do Paříže.“

„Nepochybně, vaše informace jsou velmi podrobné a přehledné. Není pro vás ale nebezpečné, pokud budete chodit do města pravidelně?“

„Nevím, zatím žádný problémy nebyly. Určitě do města přichází i z něj odchází víc osob. Jsem ale na nebezpečí zvyklý,“ pokrčí rameny Quido.

„Nepochybně, pane de Rigault. Nuže, mohu se tedy dozvědět, co jste zjistil?“ zeptá se pan de Jeure a nastraží uši. Dostane se mu opět velmi podrobné zprávy, svědčící o velmi dobré práci špehu v obleženém městě.

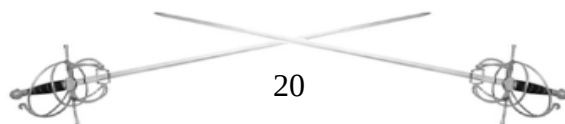
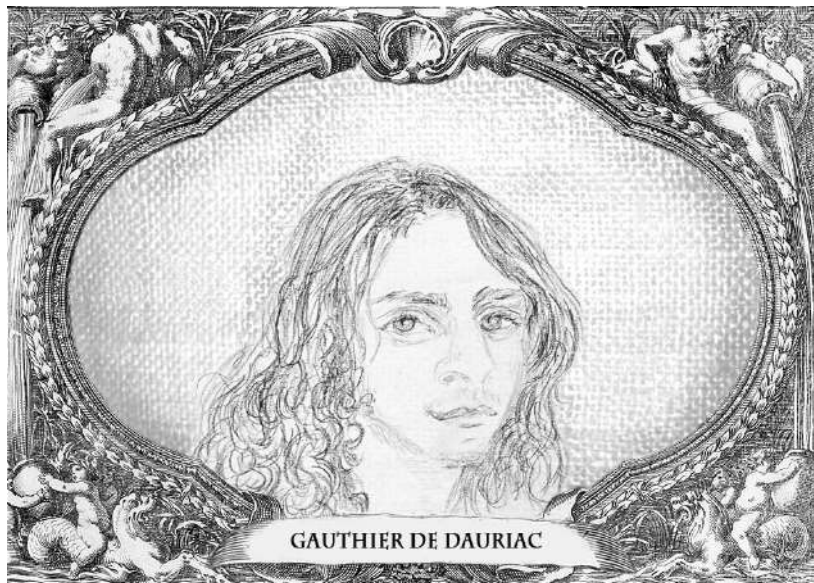
Následně je podkoní opět vysazený a musí kousek dojít k místu, kde na něho čeká Raoul s koňmi, mladý seladon se chvěje zimou a proklíná Bastiena, který ho do této pomoci uvrtal. Následně se cesty obou mladých mužů rozejdou, pan de Barbou spěchá do relativního tepla zámku a Dujardin žene svého koně ke svému statku. Kde si snad po dlouhé probdělé noci odpočine a také snad zjistí, kdy bude muset vyhledat pro změnu pana prince.

Musí se usmát, minimálně v duchu, tato situace mu přijde komická. Přináší zprávy z Paříže, které pak tajně předává prvnímu ministrovi a stejně tajně jeho největšímu spojenci, panu de Condé. Pak se lehce zachmuří, už jen toto mu dává tušit, že jejich spojení nebude až tak pevné a jednou se možná rozpadne. Pak bude díky svému slovu muset pan hrabě sloužit prvnímu ministrovi a on ho následovat. Což by ho nakonec mohlo přivést až třeba do bitvy s panem de Condé.

Na svůj statek dorazí kolem jedné hodiny odpolední, hned se k němu hrne pan de Dauriac, starší z jeho dvou švagrů, který zde na něho čeká. Což mu umožnilo si poklábosit se svou sestrou, i z tohoto důvodu si ho Quido vytáhl od jeho kumpanie. Tento akt mu nikdo nezazlívá, má dost výsadní postavení a všichni ho respektují. Včetně kapitánů, kteří kumpaniím velí.

„Díkybohu, už jsem se bál, že to nestihněš,“ říká Gauthier, „Máš se za dvě hodiny sejít s panem de Condé, hned ti řeknu kde,“ dodává s očividným respektem. Od sestry ví o návštěvě velitele armády v tomto domě, teď se jeho švagr s vojevůdcem tajně schází. Ale byl na výzvědech v obleženém městě a možná jen principi přináší čerstvé zprávy. Přesto mu trochu závidí, manžel jeho sestry určitě není obyčejný voják a má díky svým schopnostem značné výsady. Jak rád by takový respekt také získal.

„Ani mi nemusíš říkat, kde se máme sejít. Doprovodíš mě.“

„Já?“

„No, někdo se mnou jet musí, aby mi pohlídal koně, pokud budu muset jít na panem vévodou. Tak proč nevyužít tebe,“ řekne dost lhostejným hlasem Quido, nicméně jeho švagr je téměř nadšený.

„Velmi rád tě doprovodím. Ale budeme muset do půl hodiny vyrazit, pokud to máme stihnout, je to dost daleko,“ upozorňuje pan de Dauriac.

„Tak se připrav, jen něco vyřídím panu hraběti, něco málo zkousnu a můžeme zase jet.“

„Jsi docela na roztrhání, ne?“ usměje se Gauthier.

„Hm, tak trochu,“ pokrčí jen apaticky rameny Dujardin, pak se otočí a jde vyhledat pana de Godille, který pro změnu nasává v salóнку s panem de Brese a panem de Aboa, který se po rozmluvě se svým bratrem v Saint-Germain-en-Laye také již vrátil. Baron de Taille odpočívá, měl kdysi problémy s pitím a kdyby měl držet se svým přítelem krok, nepochybně by se z něho stal znovu notorický alkoholik.

„Tak ho tu máme,“ haleká Armand opileckým hlasem, „Díkybohu jsme ho tentokrát nemuseli vodnikud osvobozovat,“ dodá trochu nehezku poznámku, však taky jeho podkoní stáhne lehce obočí a i oba pobočníci raději odvrátí hlavu, také považují poznámku velitele za neřer vůči jejich příteli.

„Excelence, musím zase brzo odjet,“ řekne dost chladně Dujardin, „Proto vám jen vyřídím vzkaz.“

„Vzkaz? Od koho?“

„Od osoby, za kterou jste mě poslal.“

„Od osoby ... ach tak, myslíš paní markýzu?“ rozpomene se pan de Godille.

„Ano, Excelence. Poskytně vám audienci zítra kolem osmé hodiny ranní,“ odpovídá s jistou škodolibostí v hlase podkoní, tak bude muset pán vstávat záhy.

„Tak brzo?“ ptá se Armand zklamaně.

„Paní markýza pak musí za Jejím Veličenstvem. Ale mohu zajet na zámek a zkusit domluvit jiný den a čas, pokud vám nevyhovuje.“

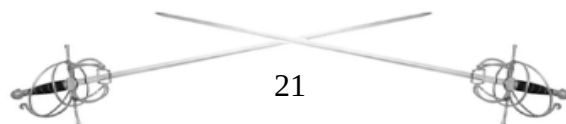
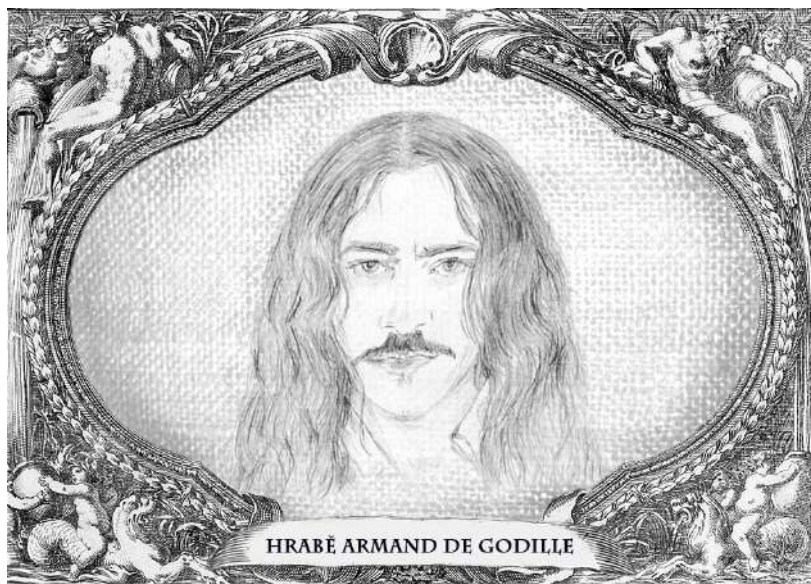
„Ale ne ... je mi to jedno ... tamto si vyřídil? Ještě někam jedeš?“

„Ano, Excelence,“ odpovídá opět s mírně staženým obočím Dujardin, takové otázky před svědky nejsou příliš vhodné, „Vše, co jsem měl na zámku vyřídít, jsem vyřídil. Ted' musím ještě podat hlášení panu princí. Doprovodí mě můj švagr, můžete tedy se svými pobočníky pokračovat v taktický poradě,“ dodá a nasadí nevinný kukuč.

„Taktický poradě ... ty si ze mě utahuješ? No to si piš, že budeme pokračovat!“

„Když dovolíte, tak půjdu, aby pan vévoda nečekal,“ ukloní se lehce podkoní a jelikož hrabě nic nenamítá, opustí rychle salónek. Krátce se pozdraví s manželkou, pak zajde do kuchyně, kde trochu pojí. Tam ho také zastihne Gauthier, který spolu s Ambroisem již připravil pro oba koně.

„Prosím, pane,“ klaní se sluha, když předává Quidovi uzdu, je ještě více pokorný než dříve, nebýt jeho pána, vojáci by ho jistě před pár dny pověsili. Je vděčný, že i po svém selhání, kdy se nechal chytit, smí být nadále osobním sluhou. Ačkoli má zakázáno chodit na oči panu hraběti, což se snaží dodržovat a pánům posluhuje jeho mladší bratr Eustache.

Oba mladí urozenci vyrazí ze statku, čeká je dost velký kus cesty. Pan de Condé jako vždy koná svou inspekční jízdu a během ní se setká i se svým zvědem. Nebo spíš zvědem, kterého sdílí ještě s Jeho Eminencí.

„Je to čest, moct nosit zprávy přímo panu vévodovi,“ prohodí pan de Dauriac a po očku pokukuje po svém švagrovi.

„Snad, ale není to zase tak neobvyklý. Už mmockrát jsem hlásil svoje pozorování nebo výsledek mojí výzvědný cesty přímo panu princí.“

„Vím o tvých úspěších. Snad jednou budu tak dobrej jako ty,“ zasní se Gauthier.

„Hm, dost z toho jsem se naučil předtím, než jsem přišel k vojsku,“ říká s jistým váháním Dujardin, vše o sobě svému švagrovi sdělovat nehodlá, „Už jako kluka mě využívali pro podobný věci,“ přidá částečné vysvětlení, „Proto mám určitý zkušenosti a návyky.“

„Rozumím. Ale stejně, bejt tak zadobře se samotným princem ...“

„Zadobře?“ usměje se mírně ironicky podkoní, vzpomene si, jak dostal nedávno vyčiněno, ale po pravdě možná tím jeho cena vzrostla, když se teď o něj zajímá i samotný první ministr, „Jsem jen jeden z tisíců vojáků, kterým pan vévoda velí. Jen plním úkoly.“

„Ale významný úkoly, když se ti dostává slyšení od samotného prince.“

„Snad, já se tím po pravdě moc nezabývám.“

„Nejsou ti moje otázky příjemný?“ pohlédne pan de Dauriac pátravě na svého společníka, jedou středním tempem, vzhledem ke zmrzlému povrchu si větší rychlost dovolit nemohou, proto spolu mohou mluvit.

„Ne, ne, já jen, abys neměl zkreslený představy. Pan de Condé je někde zcela jinde, já jen jeden z mnoha. A taky, tohle není až tak hrozný, aspoň zatím. Teda když mě nechtěj zrovna pověsit vlastní,“ zasměje se trochu křečovitě pan de Rigault.

„To přece nebyla tvoje chyba, to zpackal tvůj sluha.“

„Zpackal jsem to já, protože jsem ho vzal s sebou. Ale to už je za náma. Jak sis popovídal se sestrou? Stěžovala si na mě moc?“ změní Dujardin raději téma.

„Stěžovala? Co tě nemá, jen zářila. Asi seš dobrej i jinak, nejen jako vyzvědač,“ objeví se šibalské ohýnky v očích Gauthiera.

„Jinak? Jako hostitel?“ dělá Quido, že nepochopil.

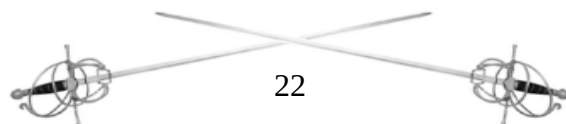
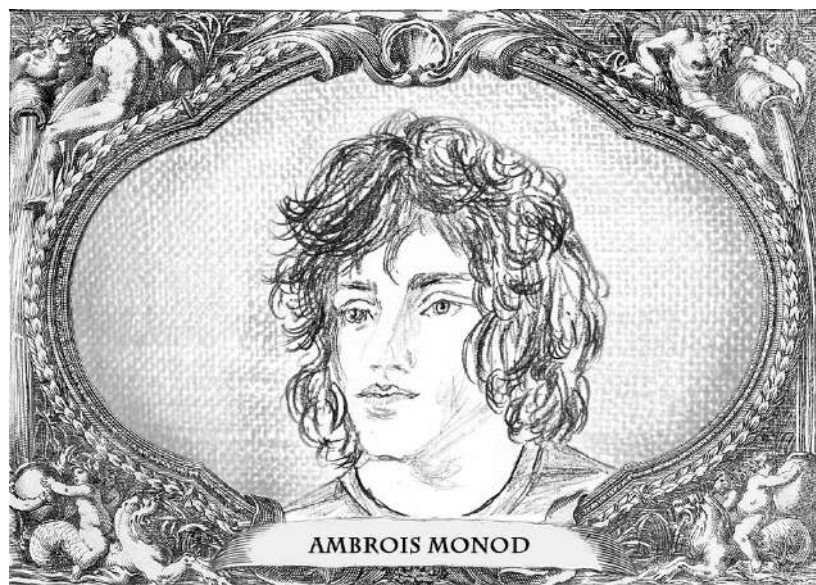
„Však ty mi rozumíš. Přejí vám moc dětí, vím, jak po nich toužíš, i když jich už teď máš dost. Ale rozumím ti. Taky mám někdy podobný obavy. Co kdybych já i bratr zemřel? Tak naše rodina zanikne. Otec už je asi starej, aby udělal dalšího potomka. Pak by naše jméno s náma skončilo. Naše krev by sice byla ve vašich dětech, ale naše jméno ...“

„Ještě žádný děti nemáme a umřít můžu i já.“

„Jistě. Ale snad někdo z nás přežije a někoho zplodí ... Hrome, tohle jsou dost hnusný pohřební řeči. Jinak ti chci poděkovat, že mi pomáháš.“

„Já? Pomáhám?“

„Mohl by sis vybrat sto jinejch, který tě budou doprovázet.“

„Ach tak, no když je možnost dát přednost rodině, to je přece normální. Navíc nevím, jestli ti tohle k něčemu bude. Pánové si většinou moc nevšímají různých pobočníků, podkoníků a tak. Dost vo tom vím, mockrát jsem doprovázel pana hraběte a nikdo mi nevěnoval pozornost. Až když se mi povedlo pár kousků, ale i tak ...“, pokrčí rameny Dujardin.

Cesta jim ubíhá lépe, než předpokládali, proto zvolní tempo a klábosí, nijak neberou v potaz vlezlý mráz a oblaka páry, jdoucí jim od úst. Quido si uvědomuje, jak k němu Gauthier vzhlíží, což nepovažuje za ideální, mohl by se až moc snažit vyznamenat, což je často přímá cesta do pekel. Poznal už tolik snaživých mladíků, kteří přecenili své síly a schopnosti a jejichž kosti již spočívají pár stop pod zemí.

Čekání na pana de Condé trvá déle, než je ohlášený čas schůzky, ovšem vojevůdce má plné právo se někde zdržet. Oba mladíci tedy klepou kosu, občas poskakují po místě, aby ve svém tuhoucím těle rozproudili krev. Zima je nemilosrdná a zdá se být neporazitelná. Nepomáhá ani zakrývání obličeje, pod látkou je ještě hůř, jak se tam sráží vydechovaná pára a tuhne.

Konečně. Vévoda se svou promrzlou suitou, směřující z jednoho kontrolovaného místa na druhé, si naordinoval zastávku, aby se dozvěděl nové informace z města, které se snaží sevřít do smrtelných kleští. Jen hlad a nouze může přinést úspěch jeho taktice. Paříž musí začít pociťovat nedostatek všeho, aby se tam nálada změnila a hlavní představitelé rebelů začali uvažovat o jednání a rovněž o ústupcích.

Pan de Condé seskočí ze svého koně, přes nepřízeň počasí z něho vyzařuje odhodlání a touha se jako vždy prosadit. Nic jiného než úplný úspěch nebere a pro něj je ochoten obětovat mnohé. Nejen pluk, křídlo, ale doslova půlku své armády. V tomto případě pak je rozhodnutý tvrdě zatočit s každým, kdo by mu chtěl jeho blokádu nabourávat.

Pan de Dauriac zůstává na místě, má teď na starosti obě zvířata, Quido vykročí směrem ke svému vojevůdci. Lehce se chvěje zimou, zuby mu drkotají, snaží se však vypadat co nejlépe.

„Pane de Rigault,“ usmívá se vévoda, „očekávám od vás podobně podrobné hlášení, jako minule.“

„Ano, monseigneur,“ ukloní se Dujardin a započne. Má opět dost informací, dodaných mu prostřednictvím špehů Daudeta i Gauviona. Princ naslouchá velmi pozorně, zdroje pana kardinála, odkud zprávy nepochybně pocházejí, mají jeho respekt.

„Tak pan de Gondi si zakládá svůj vlastní pluk? Korintský, říkáte?“ cukají koutky Louise.

„Ano, monseigneur,“ přikyvuje Quido, který si pochopitelně nechal pro sebe rozhovor v rodině svého přítele, „Podle všeho jsou tisíce obyvatel Paříže odhodlaný bránit svoje město.“

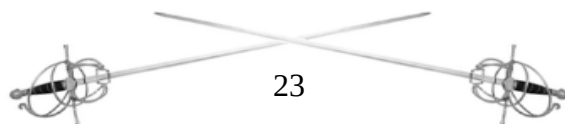
„Na které my ovšem neútočíme.“

„Ano, monseigneur. Ovšem může je napadnout se pokusit s tou podivnou armádou prolomit blokádu, aby tak zajistili přísun proviantu.“

„Což bych jim nedoporučoval. Pokud se o to pokusí, pane de Rigault, nepochybně si s nimi poradíme.“

„O tom nepochybuji, monseigneur. Ovšem ...“, zarazí se Dujardin a raději spolkne, co chtěl málem neuváženě říci.

„Nu, pane de Rigault? Máte snad nějaké pochybnosti o mé taktice?“ dívá se princ zkoumavě.

„Ó, nikoli, monseigneur. Já jen, pokud by na nás vytáhli. Ty měšťané a řemeslníci, monseigneur. Určitě je pobijeme, monseigneur. Ale já jen, jestli to nevyvolá ještě větší nenávist, monseigneur.“

„Správná poznámka, pane de Rigault. Ale oni si musí zvolit, jak se zachovají. Moc dobře vědí, kdo proti nim stojí. Naše vítězná armáda. Oni si rozhodnou o svém osudu.“

„Jistě, monseigneur. Tomu já tolik nerozumím.“

„Naopak, pane, vy pobýváte tam uvnitř. Vy nejlépe víte, jaké tam panují nálady. Předpokládám, že budete ve své činnosti pokračovat.“

„Ano, monseigneur. Budete chtít zase, abych vám podal hlášení osobně?“

„Jistě, pane,“ usměje se princ, pak žoviálně vezme Quida kolem ramen, gesto, které ho nic nestojí, ale může správně motivovat jeho podřízeného, „Jako vždy mají vaše výzvědy velký význam. Pokud budete mít nové zprávy, okamžitě mě vyhledejte. Je důležité vědět, jak naše taktika působí.“

„S dovolením, monseigneur, ještě je asi brzo na to, aby začali pociťovat důsledky obležení,“ zauvažuje Dujardin, „Odhadoval bych, že potrvá ještě několik týdnů, než začnou pociťovat lidi ve městě skutečný hlad. Otázkou však je, monseigneur, jak se zachovají. Jestli budou vinit svoje vůdce a nutit je podvolit se Vaší Milosti, nebo se ještě více zatvrdí.“

„A co myslíte vy, pane de Rigault?“

„Nevím, monseigneur. Dav je dost nevyzpytatelný, monseigneur. Některý ho umějí dobře ovládat, umějí hezky mluvit, jako například kněží.“

„Pan de Gondí?“

„Není jen pan de Gondí, monseigneur. Mnoho farářů stojí za ním, monseigneur. Těm lidem nejvíc naslouchají. Ale pokud budou mít skutečný hlad, pokud budou hlady brečet jejich děti, budou lidi umírat, možná už nebude jejich ochota naslouchat tak velká. Ale monseigneur, neumím to správně odhadnout.“

„Váš názor je velmi správný, pane. Právě proto je nutné znát co nejlépe nálady ve městě, skutečný stav zásob, jejich odhodlání se dále vzpout. Jak se ale zdá, ti, od kterých informace získáváte, se dobře vyznají a mají své významné zdroje,“ podává se teď zase princ pátravě.

„Asi ano, monseigneur. I oni mají své oči a uši mezi kněžími, mezi sloužícími, ale umějí i naslouchat obyčejným lidem. A zkušeností jistě mají dost, pokud vím.“

„Rozumím, nechcete je prozradit. Ale asi sloužili ještě vévodovi de Richelieu, není-liž pravda.“

„Někteří určitě, monseigneur. Ale to možná víte lépe než já, jak jsem pochopil z vašeho rozhovoru s panem hrabětem. Já jen přenáším zprávy, monseigneur, vlastně ty lidi, který je získávají, vůbec neznám.“

„Nicméně je považujete za důvěryhodný zdroj.“

„Bezpochyby, monseigneur. Pokud vím, moc často se nemýlí a dokázali už v minulosti odhalit mnohý spiknutí. To ale vím jen nepřímo, od pana hraběte. Z dřívější doby, ještě než sloužil v armádě Vaší Milosti.“

„To mi stačí, pane de Rigault. Myslím si to samé. Ale pane, vy pěkně drkotáte zuby,“ usměje se pan de Condé.

„Omlouvám se, monseigneur, ale od včerejšího večera jsem téměř neměl kdy rozmrznout, pořád jsem tak nějak na mrazu.“

„Není třeba se omlouvat, pane. Nuže, jedte za panem hrabětem a taky za svou milou a pěknou ženou,“ zatváří se potměšile princ, „Můj pokyn platí, pane de Rigault, jakmile opět něco zjistíte, zase mě vyhledejte. Nebo raději zase přes prostředníka,“ dodá.

„Dle rozkazu, monseigneur,“ uklání se Dujardin.

„Jste správný chlapík, pane de Rigault, jsem s vámi spokojený,“ poplácá vévoda svého vojáka po ramenou, pak se jejich kroky rozejdou. Nasednou na své koně a vyrazí každý jiným směrem.

„Vobyčejnej voják?“ nevydrží už déle mlčet pan de Dauriac, při spatření nechápavého pohledu svého švagra, přidá vysvětlení svých myšlenkových pochodů, „Viděl jsem, jak tě vzal pan princ kolem

ramen. Já sice vím, co dokáže před bitvou, jak nás chodí povzbuzovat, ale tohle je jiný. Tohle je vyjádření spokojenosti. A když jste se rozcházeli, zase tě vzal kolem ramen,“ je z jeho hlasu patrné nadšení i obdiv.

„Vážím si přízně pana prince, ale nepřeceňuju jí,“ říká Dujardin rozpačitě, „Podle mého jde jen o gesto, pochvalu.“

„No právě. No právě.“

„Je pravda, že s panem vévodou válčím už dost dlouho a jsem pořád naživu, což při jeho taktice je dost velké zázrak. Tak možná proto se chová vstřícně. A taky chce, abych mu přinesl další zprávy z obleženého města.“

„Já si myslím, že ti dává najevo, jak je spokojený a jak si tvejh služeb váží.“

„Snad, Gauthiere, snad. Už jsem toho zažil dost, abych byl vobezřetnej,“ říká vážným hlasem Quido, „Panstvo, ty skutečný pánové, maj svoje mouchy. Někdy jsou milý, někdy je s nima těžký vyjít. Ale jedno si myslím, Gauthiere, moc jim na nás nezáleží. Prostě, když nás potřebujou, tak jsou milý, ale jinak pro ně moc neznamenáme.“

„Ted' mluvíš vo kom?“ zpozorní pan de Dauriac.

„Tak obecně. Ale když si vezmeš jen pana hraběte ... Mám ho rád, nejde mu upřít statečnost, v bitvách se nešetří. Ale na kom mu vopravdu záleží? Nebo pan vévoda. Taky ho mám rád. Ale pro svůj úspěch obětuje kohokoli. Třeba tisíc vojáků. Ale Gauthiere, tohle si nech pro sebe.“

„Pochopitelně. Ale myslím si, že ty si moc stěžovat nemůžeš, u obou máš dobrý postavení,“ je mírně zmatený pan de Dauriac.

„Já si taky nestěžuju. Jen ti vysvětluju, že podobný projevy přízně беру velmi obezřetně. Samozřejmě mě potěší, ale ...“, pokrčí rameny Dujardin.

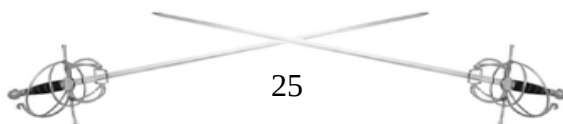
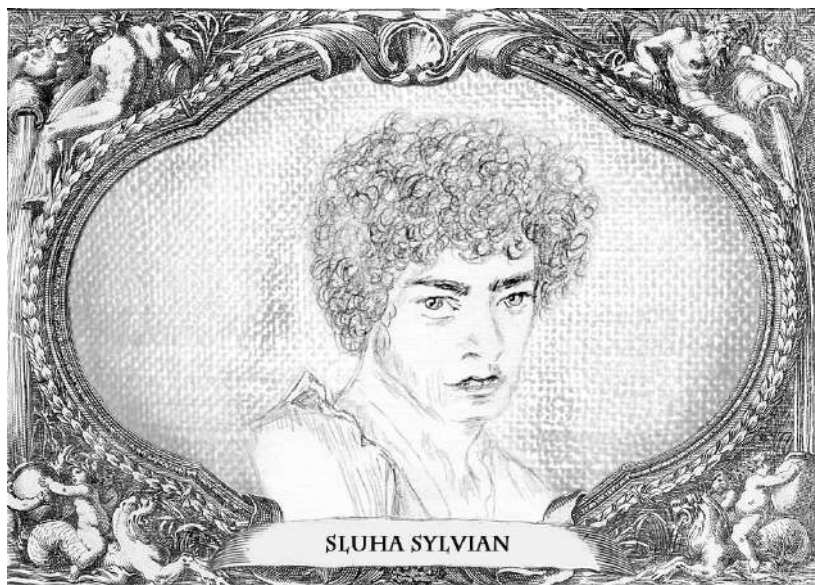
Na chvíli nastane ticho, pak pokračují v diskusi. Podkoní je stále poněkud pesimistický, možná na něj doléhá i únava, nespál celou noc a i zima dělá svoje. Naopak Gauthier projevuje nadšení, je na svého švagra očividně pyšný a také respekt k němu stále vzrůstá.

BÝVALÍ MILENCI

Pan de Godille vstává velice ztěžka, přítomen je sluha Sylvian i Celeste, snaží se ho dát do co nejlepšího stavu, vždyť má jít na návštěvu k dvorní dámě královny. Jejich práce není právě jednoduchá, neboť plukovník má opičku, táhne z něj chlast, jeho oblečení páchne, stejně jako on sám. Alespoň se mu snaží zkulturnovat přežele vlasy a vousy. Za což je on na své sloužící ještě nevrlý.

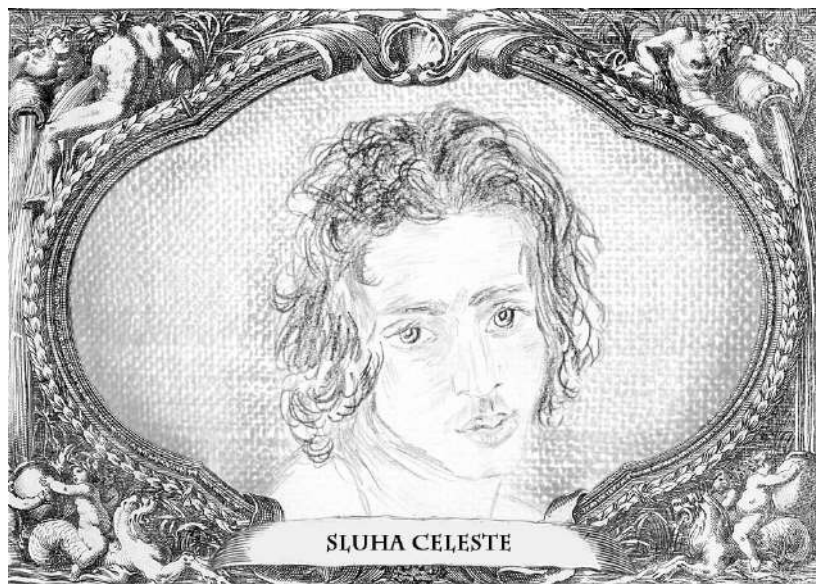
Připravuje se i pan de Brese, dnes bude doprovázet velitele on, pan podkoní dostává po návštěvě Paříže možnost si poležet v posteli se svou ženou, pan baron a pan de Aboa jsou stále ještě trochu zesláblí, vždyť utekli teprve nedávno hrobníkovi z lopaty. Ač od bitvy uplynulo už téměř pět měsíců, jejich zranění byla příliš vážná a stále ještě se připomínají různými dozvuky.

Armand je očividně nesvůj a příčin je několik. Jednak z duše nesnáší,

když musí držet pro svou vlastní kultivaci, byť chápe nutnost se dnes nechat polidštit. Pak mu není dvakrát dobře, venku je ještě tma a on už je na nohách, navíc jeho dost časté pití se mu vždy druhý den nemilosrdně připomíná. Nejvíce však je nervózní ze setkání se svou bývalou milenkou. K ní stále něco cítí, možná i ona k němu, ale není si jistý, jestli bariéry vyhloubené pohnutou minulostí budou schopni překonat.

Přitom za ní vždy chodil tajně, ona byla tehdy vdaná a on se dopouštěl smrtelného hříchu. Pytláčil v cizím revíru a nakonec čelil zlobě jejího manžela. Teď je vše z tohoto pohledu jednodušší, on i ona jsou vdovci a ke všemu ty divné řeči její matky. Ale i jejího bratra, který asi proti jeho dvoření nic mít nebude. Bohužel ona může mít jiný názor, navíc má prý nějakého milence. Kdoví, kdo to je a co k němu skutečně cítí, ačkoli její matka naznačovala, že ho má jen pro potěšení těla, nic víc.

Je snad slyšet na míle daleko, jak si Sylvian a Celeste oddychnou, když jejich pán za sebou zavře dveře

domu, za nimiž už na něho čeká pan de Brese s dvěma koňmi. Dusno, které hrabě při své údržbě připravil, by se dalo krájet.

Dům se zase ponoří do ticha, nikdo jiný nemá důvod dnes časně vstávat. Však i oba sluhové se znovu odeberou do svého pelíšku a s jistým zadostiučiněním si představují, jak jejich pán teď venku trpí. Což je pravda, teplota je po ránu hluboko pod bodem mrazu, ke všemu se přidává nepříjemný vítr, který mráz vhání k tělu jezdců všemi škvírkami, které objeví v jejich ústroji. Ti ani nemohou jet příliš rychle, pokud si nechtějí zmrzačit koně a sobě srazit vaz.

Hrabě je dnes zádušný a jeho pobočníka ani nenapadne, aby velitele oslovoval při jeho nedobrému rozpoložení. Už se také naučil poznat, kdy má pan de Godille družnou náladu a kdy je naopak lepší se mu klidit z cesty. Proto oba jezdcí mlčky překonávají nástrahy počasí a opravdu dost pomalu se blíží k cíli své cesty, kterým je zámek Saint-Germain-en-Laye.

Markýza de Cavarlene je již také na nohou, na její vizáži se naopak činí její komorná Julie, trochu pomáhá i Bastien. Naopak vše pouze pozoruje z povzdálí pan de Barbou, který má důvod se mračit. Majordomus využil včera večer příležitosti a naznačil mu, že by vztah mezi dnešním hostem a jeho tetičkou nemusel být pouze přátelský. A tak má její milencem důvod se škmuřit. Sice má teď funkci velitele gardy pana markýze, ale to jen pro veřejnost. Jinak si teď připadá jak páté kolo u vozu. Andrea je často u královny, i se svým synem, a on

v těchto hnusných podmínkách jen čeká. Ani styk spolu tady ještě neměli, a to už od jejich příjezdu uplynula dost dlouhá doba. Alespoň z jeho pohledu.

Paní de Cavarlene je brzo opět úchvatná, přes polní podmínky, ve kterých teď žije. Ale její přirozený půvab, vhodně zvýrazněný módními doplňky, ji činí pro muže velmi přitažlivou.

„Pane de Barbou,“ obrátí se na svého synovce, „jděte a počkejte na našeho hosta,“ nařídí mládenci k jeho malé radosti, ten musí ustát i jízlivý pohled Augusta. Kterému ani nemůže vynadat, neboť je pravou rukou paní markýzy a navíc organizuje jejich zálety.

„Ano, paní,“ ukloní se Raoul a s kyselým obličejem odchází.

„Pane Auguste, vy se postaráte o nějaké pohoštění, jestli je to tady vůbec možný,“ nařizuje dál Andrea.

„Již jsem něco zajistil, Milosti,“ uklání se oslovený.

„Julie, vy půjdete s panem majordomem vedle, já zde budu hovořit s panem hrabětem sama. Vezmete i mého syna, sice se zdá, že spí, ale už nějakou dobu nás pozoruje,“ hodí markýza očkem po Henrim, kterému za necelý měsíc bude devět let. Po slovech své matky se rozhodně netváří nadšeně. Z nedostatku místa musí spát oba i s Julii v jedné místnosti, což mu činí při jeho plachosti jisté problémy.

Andrea přistoupí k oknu a zírá do nehostinné krajiny. Ve skutečnosti ji však vůbec neregistruje, spíše přemýšlí, jak k dnešní návštěvě přistoupit. Ač

svou matku vždy okřikne či odbude, přeci jen její občas vystřelené poznámky v její hlavě zůstávají. Raoul je pořád milý a uspokojí ji, ale ona nemůže ze své paměti vymazat zcela jiný způsob milování s Armandem. Ten je naprosto jiná sorta, než její synovec.

Jestlipak její matka či její bratr hraběti také něco naznačili? Jak by pohlíželi na to, kdyby se jejich drsně přervaný vztah obnovil? Ale má něco takového vůbec smysl? On je neustále někde u své armády, má už také v Anjou spoustu synů, dokonce o jednoho víc, ale o něm doposud neví. Nepřinesl by jí případný román s Armandem více žalu než radosti? Teď je zcela volná a když potřebuje, jen kývne a Raoul přiběhne jak věrný psík. Se svým ocáskem, se kterým umí dobře vrtět.

Bastien odvede Henriho do vedlejší místnosti, poté za nimi odejde i Julie de La Solignac a markýza má další čas na rozjímání. Ale točí se stále v bludném kruhu, něco ji stále k Armandovi přitahuje, na druhé straně ji cosi říká, aby nepodlehla případné touze a zachovala zdrženlivost. Neboť ta pro ni bude výhodnější.

„Pan hrabě de Godille,“ hlásí ode dveří způsobně pan de Barbou, pak rychle odstoupí stranou, neboť host se hrne dovnitř jak velká voda. Aby vzápětí zůstal přikován k podlaze a jen pozoroval svou bývalou milenkou, která se teď otáčí od okna. Je stále velmi krásná, uvědomí si on, tím se jeho rozpaky jen zvýší.

Než někdo stačí něco říci, přináší Bastien s velkou úklonou táč s drobným občerstvením a vínem, položí ho na menší stůl, ten i s několika židlemi dodal pan Montenvideo. Respektive jeho lidi. Majordomus poté místnost opustí a oba bývalí milenci zůstanou sami.

„Tak Armande, neposadíme se?“ vykouzlí ona úsměv a ukáže na jednu z dost prostých židlí, nato, kde se nacházejí.

„Proč ne,“ přikývne on, plášť už předtím odložil, teď si sundá i klobouk a uvelebí se na sesli.

„Tak čemu vděčím za tvoji milou návštěvu?“ usadí se i ona.

„Čemu? Musí být nějaký důvod?“ neví on náhle kam s očima, přes své nesporné zkušenosti se ženami a vysoké sebevědomí.

„Nevím, většinou bejvá nějaký důvod. Ale v každém případě jsem ráda, že ses zastavil. Jsem tu teď dost osamělá, ačkoli dost času trávím s královnou, ve společnosti dalších dvorních dam.“

„Vím o odjezdech, jak na zámek v Anjou, tak do Anglie.“

„Ta Anglie nebyl dle mého moc dobrý nápad. Ale Pierre si to nedal vymluvit. Však ho znáš, je tak zvědavý a když tam soudí krále ... možná tam jede i s nějakým posláním, nevím, moc mi o tom neříká.“

„Možná. Jak koukám, tak se to moc nezměnilo, tady, k lepšímu,“ rozhlíží se on.

„Neměnilo? Ale ano, díky těm lidem, cos je sem poslal. Aspoň máme postel a židle, i tenhle stůl, předtím tu byla jen sláma. Už si pomalu začínám zvykat. Něco někdo provezl z Paříže, i pro královnu, ale nechtěl pouštět jiný kočár než ten Mademoiselle. Tak bohužel musíme žít v tomhle,“ usměje se ona, pak se na něj dlouze podívá, „Poslouchej, Armande, můžeme tady takhle blábolit dost dlouho, nebo můžeme přejít rovnou k věci.“

„Rovnou k věci? Co máš na mysli?“ zachvěje se on a polkne naprázdno.

„Proboha, vždycky si byl takovej přímý, snad ses nenaučil těm dvorním móresům. Snad si nepřijel, abysme se bavili o tomhle hrozném vybavení. Musel si asi dost časně vstávat, vypadáš dost přepadle.“

„Přepadle? Trochu jsme včera popili, možná to bude tím. Nebo tou hroznou zimou, nešlo jet moc rychle, dost to klouzalo. To vypadám vopravdu tak hrozně?“

„Po pravdě, seš dost zdrchanej. Tak jen nevím, čím to bude. Možná máš obavy se bavit přímo, rovnou říct, co chceš. Ale nechám to na tobě, mně konverzovat problémy nedělá, ty sis vždycky stěžoval, jak moc ti takový plácání vadí,“ začíná mít ona lepší náladu, cítí svou převahu nad vyhlášeným válečníkem. Dnes tak ale rozhodně nepůsobí.

„To zůstalo,“ povzdychne si on, „Tak dobře, Andreo, tak se zeptám rovnou. Kdysi si řekla, že minulost necháme spát. Nebudeme se k ní nikdy vracet. Teda pokud si vzpomínám, tak nějak si to řekla,“ podívá se on tázavě.

„Máš pravdu, na tom nehodlám nic měnit.“

„Naprosto všechno? Všechno z té minulosti zůstane spát? Nebo tak nějak?“

„Armande, hodně z té minulosti bylo dost hnusný, proto se k tomu vracet nechci.“

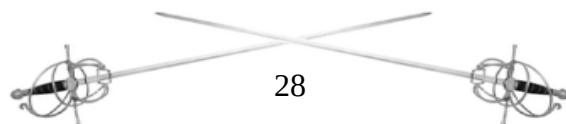
„Všechno bylo hnusný?“

„Armande, dobře víš, že všechno ne. Nejdřív to bylo pěkný, pak se to zvrátilo a já strávila tři roky v očistech. Mezi démony. Proto o tom nechci moc mluvit, proto se k tomu nechci vracet.“

„Rozumím, dáváš mi to za vinu.“

„Řekla jsem snad něco takovýho? Stalo se víc věcí, bohužel. Tenkrát jsme věděli, že náš vztah nebude trvat věčně.“

„Věděli. Ale dost jsme si ho užívali, ne?“ podívá se on znovu na ni, v jeho očích nelze přehlédnout napětí, jaká bude odpověď.

„Určitě. Vždycky jsem se na schůzku s tebou hrozně těšila. Jak malá holka.“

„Já taky. Pořád jsem na tebe musel myslet a nemohl se dočkat.“

„Jenže potom se všechno změnilo. Já měla tři roky na přemejšlení, ty ses mezitím oženil a zplodil kopu dětí. Tvoji manželky je mi opravdu líto, byla to příjemná a milá ženská. Přesně ten typ pro tebe, domácí puťka, co toužebně čeká na manžela, kterej se někde prohání po světě, baví se se svými vojáky. A pak přijede, zkoukne další dítě, co mu stihla porodit a zadělá na další. Ale jí to podle mého vyhovovalo,“ hovoří ona snad až moc upřímně, z jeho pohledu. Však se mu taky stáhne obočí, ta řeč se mu vůbec nelíbila.

„Takhle mě teda vidíš?“ řekne jen strnule.

„Armande, i ty ses za ty roky změnil. Hodně změnil. Bejval si takovej přírodní živel, bezstarostnej, příměj. Získal si peníze, představuješ zámek, máš svůj pluk a věhlas válečníka. Máš už taky móresy pánů. No jen se tak neříkej, když říkám pravdu.“

„Nezdá se mi, že bych se nějak moc změnil, kromě toho, že je mi vo pět let víc. Nebo vlastně už skoro vo šest, bude to šest let, co jsme spolu naposledy ... však víš. Možná trochu zkušenější ...“

„Právě, Armande. Čas se zastavit nedá. Ani se nedá vrátit.“

„Nic se nedá vrátit?“ podívá se on pátravě.

„Vrátit se nedá nic. Někdy jde na něco navázat, někdy je už něco navždycky ztracený v nenávratnu.“

„Co je náš případ?“ ptá se on a je patrné, jaký má strach z odpovědi.

„Armande, budu upřímná. Nejdřív jsem se na tebe i bratra zlobila, jak jste mě odstrčili, jak jste mě předhodili pomstě mého manžela, jen abyste sami měli klid a nic neohrozilo vaší kariéru. Ale pak jsem se s tím smířila ...“

„Ale tak to nebylo!“ vykřikne on, „Kdybych věděl, jaký ti dělá příkoří, přijel bych tam a zabil ho!“

„Možná, možná taky ne. Ale to už je jedno. Nemluvím o tom, abych ti něco vyčítala. Jen abys mě pochopil. Bůh se nade mnou smíloval a vzal si toho idiota k sobě. Tím mi dal volnost a taky slušný zajištění, to musím uznat. Usmířila jsem se s bratrem, ten zase s naší matkou a já jsem šťastná za tohle. Mám svoje místo mezi dvorníma dámama, můj starší syn je v družině krále ...“

„A taky máš prej mladýho milence,“ ujede mu, a jen co svá slova vypustí z úst, už jich lituje. Ale vzít zpět nejdou.

„Ale, ale, copak? Pán se čertí?“ rozesměje se ona, „Ale co, nevím, kdo ti to vykecal, nebo jestli si to jen odhadnul ... pochopitelně nežiju jako jeptiška, tou jsem byla na Cavarlene ... co tak civíš, dyť si znal mého muže. Nakonec se ukázal na chlapěcky. Ale to sem nepatří. Poslouchej, mám milence, ten je asi vo osm let mladší a je docela dobrej. Co se týká tý postele,“ povídá rozverně, zatímco on se mračí čím dál tím víc.

„Určitě nějaký panák vod dvora. Určitě nějaký protekční dítě!“ soptí on.

„Co na tom, Armande. Důležitý je, že má pěkný tělo, taky pořádněj vocas, se kterým to umí. Dokáže dobře uspokojit ženskou, a co neuměl, to sem ho naučila,“ povídá ona dál s nevinným výrazem, přitom s potěšením sleduje, jak ho její řeči dráždí, „Takhle mi to vyhovuje. Zábava, volnost a nezávazný milování. Von dobře ví, že ho mám jen pro svoje potěšení, nikdy z toho nic víc nebude. Ale jelikož je na mně trochu závislej, tak se pořádně činí. Už tři roky, pokud dobře počítám.“

„To je nějaká vobyčejný kurva, v mužskejch šatech ...“

„No a co? Copak i vy nevyužíváte kurvy pro svoje potěšení? Kolikpak si jich měl, Armande, když ses toulal po světě, zatímco tvoje žena nosila pod svým srdcem tvoje dítě? Ani po její smrti jistě nežijes jako mnich. Tak co se ti nezdá? Nemáme my stejný právo na podobnou kurvičku? V mužskejch šatech a s pořádným vocasem?“ opět ona vyzdvihne klady svého současného milence, neboť tím jistě pošádílí toho bývalého.

„Můj ty bože. Taky ses změnila,“ vydechne on.

„Tak bude mi za dva měsíce už třicet let. Už nejsem taková husička, jako kdysi. Poučila jsem se, na to byl můj manžel skvělejší. Dal mi pořádnou lekci. Ale nejen von. Prostě myslím na sebe, na svoji svobodu, na svoje potěšení. Je na tom snad něco špatného?“

„Asi není,“ hlesne on, vypadá teď ještě daleko hůř, než když přišel.

„No tak vidíš. Každý jsme se nějak zařídili, každý máme svůj život. Oba jsme teď taky volný a můžeme si dělat, co chceme. Teda závazky máme, díky Bohu za naše děti. Ale ty máš svoje milenky, určitě víc, já jednoho stálýho milence, kterej je diskretní a přičinlivej.“

„Krucí, přestaň už vo tom chlapovi nebo klukovo mluvit,“ objeví se v jeho očích záblesky, „Čím dál víc mám chuť zjistit, kdo to je a polechtat ho kordem. Ale ne tak jako tvýho muže, tohohle bych bodnul pořádně, aby se z toho nevykřesal!“

„Můj ty bože, Armande, slyšíš se? Co proti tomu nešťastnému chlapci máš?“ dělá ona udivenou, ale líbí se jí, jak se on zlobí.

„Co proti němu mám? No to je snad jasné, ne? Když si představím, jak tě píchá ...“

„Co je ti potom, že nějaký mladík píchá nějakou ženskou?“

„Nějakou ženskou?“ znovu se mu zableskne v očích, „Tak dobře, když jinak nedáš. Pochopitelně jsem měl spoustu ženskejch. I když žila moje žena, i potom. Ale nikdy jsem k nim nic necejtíl. Prostě jen tak. Svou manželku jsem měl asi rád, ale nemiloval jí. Vlastně jsem miloval jen jednou v životě ...,“ zadrhne se mu hlas.

„Jen jednou v životě? Kohopak?“

„Andreo, tohle už je moc. Moc dobře víš, vo kom mluvím!“

„Opravdu? Když těch žen bylo tolik?“

„Ale jen tebe jsem skutečně miloval. Vlastně ... ale co, tak teda upřímně a naplno. Pořád k tobě něco cejtím. Když tě vidím, když na tebe pomyslím. Ano, už to není asi tak žhavý, jako to bylo kdysi, ale to je možná taky tím dlouhým vodloučením. Uznávám, máš právo se na mě zlobit. Nechal jsem tě vodjet s tím darebákem ... kruci, kdybys za něj tehdy tak neprosila, mohl jsem víc přitlačit a všechno mohlo bejt jiný ...“

„Taky jsem na to mockrát pomyslela,“ zváží teď její tvář, „Ale co se stalo, už vrátit nejde. Díkybohu už je to minulost, Bůh se smíloval a ten hnusák je už mrtvej.“

„Právě. Von je mrtvej, moje žena je mrtvá ...“

„Víš, Armande, jak si mluvil vo tý jediný, cos kdy miloval. Víš ty, co je legrační? Ne? U mě to bylo stejné. Taky jsem milovala jen jednoho, skutečně milovala, a tím si byl ty. Bohužel Bůh rozhodl jinak, naše cesty navždy rozdělil.“

„Navždy?“ objeví se mu v očích velké zklamání.

„Sám si řekl, že už to není tak žhavý jako dřív. Taky k tobě pořád něco cejtím, ale ta vášeň, ta už je asi navždycky pryč.“

„Jak to můžeš vědět tak jistě? Když ... prostě když to nezkusíme, tak to nezjistíme!“ vyhrkne on.

„Nezkusíme? Tak proto si přijel? Ten tvůj fešnej podkoní něco mlel o tom, že se pan hrabě nudí. Tak sis vzpomněl na svou bejvalou milenku? Nebo teď žádný jiný vhodný v okolí nemáš?“

„Andreo! Tohle není pravda!“

„Není? Tak co bys vlastně chtěl? Znova bejt mým milencem? Ale za jakých podmínek?“

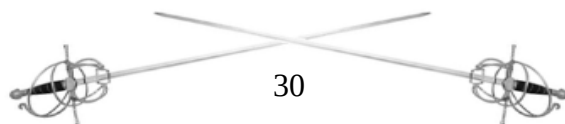
„Jak za jakých podmínek?“ je on očividně zmatený a roztrpčený.

„Jen tak, nezávazně. Prostě si navzájem udělat dobře. Bez nároků. Ale jde to u vás mužů vůbec?“

„O čem to probíhá zase mluvíš?“

„O tobě a o mužích obecně. Sami máte spousty milenek, ale u těch svejch chcete, aby byly jen pro vás. Jak si před chvílí mluvil o tom chudákovi a tvoji chuti ho píchnout kordem. O tom mluvím. Chcete nás vlastnit, chcete, abysme byly jen pro vás. O tom mluvím. Ale já se nehodlám už na nikoho vázat, rozumíš? Taky jsem o nás hodně přemýšlela, nemysli si.“

„Přemýšlela? A k čemu si došla?“

„K čemu? Tak například, že bych si dovedla představit, že bys byl zase mým milencem. Ale nedovedu si představit, že by náš vztah byl nějaký pevnější. Trvalejší. Prostě jen se spolu někdy vyspat, příležitostně, ale bez závazků. Rozumíš tomu, co říkám?“ podívá se teď ona velmi upřeně.

„Snažím se ...“, říká on přiskrceným hlasem.

„Stačí ti taková odpověď?“

„Jaká odpověď? Na co si mi jako odpověděla? Tak za první, nepamatuju se, že bych se na něco ptal. A za druhý, co je tohle za odpověď?“

„Neptal ses? Opravdu? Měla jsem dojem, že ano. Chtěl si vědět, jestli by šlo náš vztah obnovit. Tak jsem ti teda odpověděla. Ano, šlo, ale jen naprosto nezávazně. Bez jakýchkoli nároků jeden na druhýho.“

„To jako, že bys mi občas dala, a mezitím šukala s tou děvkou s vocasem? Tak to myslíš?“

„A ty si měl jinejch milenek, kolik chceš,“ doplní ho ona.

„Hm, tak takhle to je,“ pokývá on hlavou, zklamání z něho přímo číší, „Andre, na tohle nepotřebuju tebe,“ snaží se mírnit emoce, „Právě na tohle sou ty děvky. Já jsem tě miloval a myslím si, že tě pořád miluju. Když jsem s tebou, je to něco úplně jinýho ... i teď to cítím.“

„Jen si něco namlouváš.“

„Já? Já určitě ne. Ne, Andre, takhle to určitě nechci. To budeme raději starejma přátelima. Můžeme si vobčas poklábosit, ale nic víc. Nech si toho svýho panáka s velkým vocasem, na tohle já teda nejsem. Možná jsem se zase tak moc nezměnil,“ pokračuje on smutným hlasem, „Na rozdíl vod tebe. Pokud něco dělám, tak to dělám pořádně. Měl jsem tě rád a mám tě pořád rád. Báł jsem se, co mi odpovíš, proto jsem se nikdy nezeptal. Až dneska. Bohužel tvoje odpověď je pro mě jasná.“

„Tak jasná ...“, dívá se teď ona rozpačitě, jeho reakce ji zaskočila.

„Naprosto jasná. Taky se nechci vracet k minulosti. Máš pravdu, to co bylo, už se změnit nedá. Já přijel mluvit vo možný budoucnosti. Naší budoucnosti. Ale tu si každě představujeme jinak.“

„Není v tom jen tvoje sobectví? Chtít všechno jen pro sebe?“

„Andre, vo děvku se můžu podělit, třeba se svým pobočníkem nebo se svým podkoním. Ale vo ženu, kterou miluju, se s nikým dělit nehodlám. Náš vztah skončil ve chvíli, kdy ten tvůj manžel překročil práh toho pokoje. Prosím. Máš pravdu, seš teď volná a můžeš si dělat, co chceš. Taky nebudu pátrat po tom tvým vocasovi, taky ho nevyzvu na souboj a neuseknu mu ho. Ať tě s ním dál těší. Možná jsem sobeckej, ale možná taky chci víc, než ty,“ dodá a zklamání z jeho slov je naprosto očividné.

„Armande, proč si vlastně přijel?“ podívá se mu ona upřeně do očí.

„Proč? Sám ani nevím.“

„Tak netrucuj a vyjádři se přesně a jasně.“

„Přesně a jasně? Tak dobře, zkusím to. Přijel jsem se zeptat, jestli nezkusit náš vztah obnovit. Teď, když jsme voba volný. Bejt zase spolu, po šesti letech. Jako muž a žena.“

„Jako muž a žena?“

„No, nemyslím hned na sňatek,“ zasměje se on křečovitě, „Myslel jsem bejt milenci, ale naplno. Bejt zase jeden pro druhýho. Naplno. Bez podmínek. Zkusit to. Zjistit, jestli to má smysl nebo ne. Jestli dokážeme obnovit, co se zkurvilo. Když jo, tak třeba ... A když ne, tak si říct sbohem. A zůstat už jen přáteli, bez závazků k sobě. Hledat si někoho jinýho, ty i já. Tohle jsem ti přijel říct. Ale jak vidím, tak tvoje odpověď je až moc jasná.“

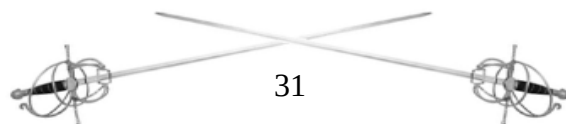
„Jasná?“

„Andre, možná to byl vode mě špatnej nápad,“ tváří se on nešťastně, „Prostě se snažit slátat něco, co se pokazilo, rozbilo, bylo přervané. Asi by to nešlo, bylo by to špatný, takový slepovaný. Proto asi bude lepší to ani nezkoušet. Ale je to možná škoda, pořád ... ale nic.“

„Takže všechno nebo nic, tak ti mám rozumět?“

„Pokud to tak bereš ...“, pokrčí on rezignovaně rameny.

„Když manžel umřel, zařekla jsem se, že už se nikdy nebudu k nikomu silně vázat,“ říká ona velmi potichu.

„Možná máš pravdu. Zklamali jsme tě, my všichni muži. Tvůj manžel, já, možná i Pierre. Třeba si nám odpustila, ale ... prostě máš svou zkušenost, rozumím.“

„Právě že mi nerozumíš.“

„Ale rozumím. Chceš zůstat volná, bez závazků. Ale to nejde, Andreo. Mít někoho rád a zároveň zůstat bez závazků. To prostě nejde. Teda jen s tou děvkou nebo tvým současným milencem. Tím prostitutem. Ale určitě ne se mnou,“ říká on teď sice smutně, ale naprosto rozhodně.

„Armande, už jsme oba starší, už ... ale proč ti to vykládám. Tvoje slova jsou jasná, teď, to ti nemůžu upřít. Bohužel si nedovedu představit, jak by to mohlo klapat. Teď si tady, ale na jak dlouho? Pak zase zmizíš, někdy na půl roku, někam potáhneš válčit. A já mám čekat? S nohama u sebe? Až se uráčíš zase přijít? Ty si tam budeš kde s kterou užívat, a já ti tady mám bejt věrná? Nebo ti dát dokonce další děti? A čekat na tvůj milostivej návrat?“

„Když to vidíš takhle ...“, pokrčí on rameny.

„Bohužel, Armande, tohle si nějak nedovedu opravdu představit.“

„Nedala si příležitost si ověřit, jestli by to mohlo vyjít,“ upozorní on, „Chtěl jsem to vyzkoušet, teď, když jsme tady spolu a určitě nějaký čas budeme. Zjistit, jestli se znovu objeví ta jiskra, něco z té vášně. A podle toho se rozhodnout. Ty ale máš už odpověď dopředu jasnou.“

„Armande, oba jsme řekli svoje představy, pokud vím.“

„Ano, který jsou naprosto rozdílný.“

„Ale můžeme o nich přemyslet, nemyslíš?“

„Co tím chceš říct?“ zpozorní on.

„Nezavírám dopředu vrátka, obrazně řečeno. Mluvili jsme hodně otevřeně, řekli si svoje představy. Teď o nich oba můžeme přemyslet, to tím chci říct.“

„Andreo, ty nabízíš, abych byl jedním z tvých příležitostnejch milenců. Bez závazků jeden k druhému.“

„Třeba by to mohl bejt ten nověj počátek, nemyslíš?“

„Nemyslím. Vopravdu si to nemyslím.“

„Hm, tak tomu nech nějaký čas, oba ho máme teď dost.“

„Jak myslíš, ale já svůj názor těžko změním. Jsem totiž dost paličák, aspoň to vo mně říkaj.“

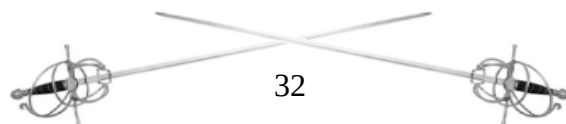
„To já taky, Armande. Tak to bychom měli, co?“ zasměje se ona, „Teď oba víme, na čem jsme a můžeme o tom přemyslet. Ani to tak nebolelo.“

„Naopak, bolelo to dost,“ odpoví on a pozvedne své oči, ve kterých je obrovské zklamání i smutek.

STAROSTI A ZASE STAROST

Maurice Tissot rozhodně neprožívá klidné období. Naopak, zdá se mu, že se na něj všechno valí a on nemá naději uniknout. Jako by ho nějaký obrovský balvan chtěl rozdrtit. Ke své smůle má poněkud ustrašenou povahu, ovšem události kolem něho zneklidňují i daleko více otrlé jedince. Město je obležené a ač ještě zůstávají obecně zásoby, všichni hledí s obavami k budoucnosti. Pokud takový stav potrvá dlouho, docházet začnou i těm lépe zajištěným.

K tomu osobní problémy. Vstup bratrů do korintského pluku pana de Gondí nemůže strávit a ve svých představách je již vidí ležet na márách rozstřílené a rozsekané. K tomu se znovu dostavila horečka u jeho nejstaršího syna, krátce nato onemocněla i jeho matka. I jí sužují teploty a malátnost. Jako by toho nebylo málo, dostává se do sporu s otcem kvůli cenám a kvůli tomu, komu jejich výrobky dodávat. Ani Coiffier nemá slitování, tlačí ho k větším aktivitám ohledně jejich zásob, i snaze nějakým způsobem dostat do Paříže další proviant, který půjde následně odpovídajícím způsobem zpeněžit.

Po téměř probdělé noci, kdy část z ní seděl u lůžka svého pětiletého syna Maurice Armanda, se cítí hrozně. Ač je venku ještě hluboká tma, k odchodu z domu se chystá jeho otec i písař z pekárny Francois Viaud. Právě toho si odchytne, ve chvíli, kdy čeká na svého šéfa ve vestibulu.

„Co zásoby? Máš pořád přesný přehled, jak jsem požadoval?“ ptá se ho přísným hlasem.

„Ano, pane,“ přikyvuje Francois, pak se ale začne trochu ošívát.

„No tak, co se děje? Tak mluv?“

„Víte, vy jste můj vedoucí, pane, ale váš otec taky. Tak nevím, kdo z vás má přednost, pokud ... pokud ...“

„No, pokud?“

„Když se vaše příkazy neshodují, pane,“ povzdechne si sedmnáctiletý mladík.

„Tak co se stalo?“

„Pane, ale neprásknete mě?“

„Neprásknete! Francoisi, co je tohle za výrazy?“ mračí se Tissot.

„Omlouvám se, pane. Ale váš pan otec ... prostě včera vyrobil víc toho pečiva, co se prodává volně v krámě.“

„Na úkor toho, co dodáváme svým zákazníkům do jejich domů?“

„Ne na úkor, pane, ale nad rámec toho. Víte, oni tam tak žadonili, že mají hlad a tak, taky naříkali nad cenou ... prostě váš otec nechal něco vyrobit navíc a rozdal jim to.“

„Rozdal?“ zakvílí Maurice.

„No, vzhledem k té ceně, se dá říct skoro rozdal. Pane, mám dělat účetnictví, vést přesný položky, přitom váš otec nechtěl, abych tam tohle vůbec zapisoval. A taky abych to nenápadně odepsal z těch zásob ... Nevím, pane, jak mám přesně postupovat. Oni ti lidi asi opravdu měli hlad, ale co bude za měsíc, pane?“

„Moc správná otázka. Pak budeme mít hovno a ne zásoby,“ ujede Tissotovi, proto se zatváří provinile, dbá v domě na správnou mluvu, ale teď už má nervy na pochodu.

„Váš pan otec je moc hodný, pane. Ale ... prostě tolik nemyslí dopředu, jako vy, pane. Když budeme prodávat lacino, nebudou peníze na dražší zásoby, pokud teda je ještě někde něco k mání. Pokud nebudeme se zásobami šetřit, nebude brzo nic ani pro ty nejlepší zákazníky, co rádi připlatí, aby neměli hlad.“

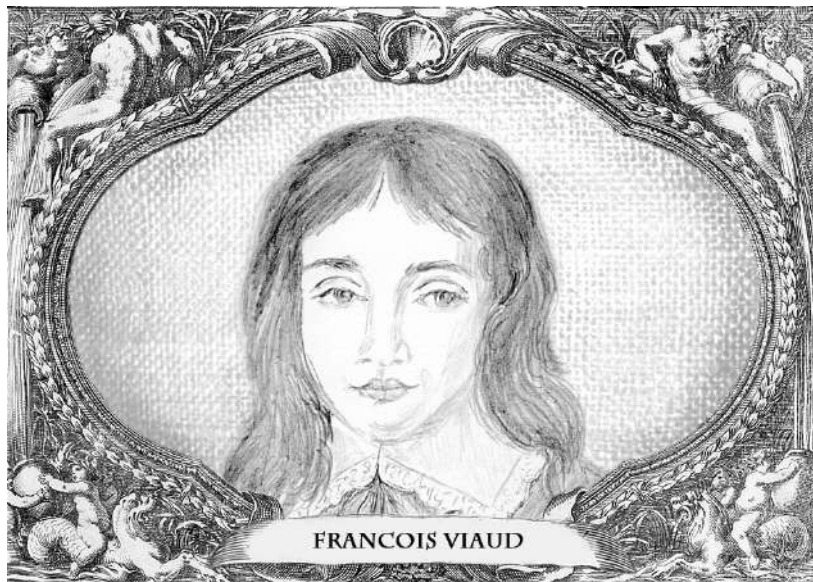
„Máš naprostou pravdu,“ povzdechne si teď Maurice, „Francoisi, otcí ani muk. Ale dělej si přesný poznámky a každý den mi podáš tajně hlášení. Budeme muset nějak otce přesvědčit, aby dostal rozum.“

„Přesvědčit? My?“

„Jsi chytrý, máš správné názory. Líbí se mi tvůj přístup. Vůbec bych nebyl časem proti, abys tu pekárnu řídil. Tedy obchodování. Otec by se dál samozřejmě staral o výrobu, o zaměstnance a učně, ale ty bys mohl řešit i víc, než teď. Už teď se částečně staráš o zásoby a tak, ale mohl bys toho dostat víc a taky mít víc peněz.“

„Opravdu, pane?“ rozzáří se oči mladíka.

„Určitě. Ale samozřejmě, až tohle boží dopuštění skončí. Pokud tu všichni nakonec nechcípíme hlady nebo neskončíme pod mečí žoldáků pana de Condé. Ale teď všechno sleduj a každý den se budeme tajně radit. Musíme do otce oba hučet, snášet mu argumenty, rozumíš. Večer chci vidět všechny zásoby, přesně položku po položce,“ změní Tissot náhle hlas, neboť se na schodišti objevil jeho otec.

„Jistě pane,“ chápe i Viaud a pokorně se uklání. Předchozí slova ho však potěšila, možná by mohl udělat u tohoto mladého zazobaného obchodníka i kariéru. S čímž vůbec nepočítal, když má tolik bratrů a bratranců, kterým by asi měl dát přednost. Ale kdoví, pro ty má možná ještě lukrativnější nabídky.

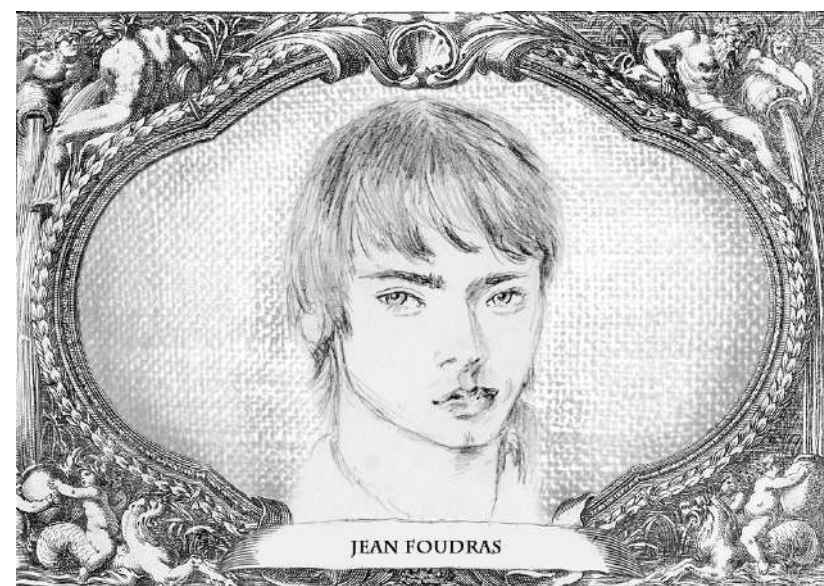
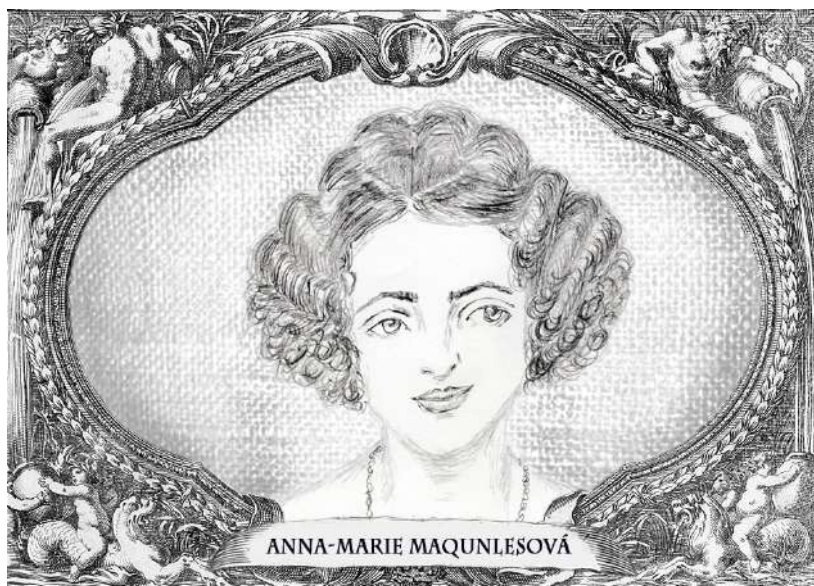
Tissot senior v doprovodu dvou gardistů Victora Dalou a Romaina Beluzeuxa odchází, spolu s nimi i písař, který na skutečnou hlavu zdejší rodiny vrhne ještě významný pohled. Jakože přesně pochopil, co se po něm chce.

Maurice se s povzdechem vrací, ještě zbývá chvíle, než začnou vstávat bratři a bratranci, dveřník, kočí a kuchařka již jsou na nohách. Dojde do svých komnat, směřuje teď ke svému synovi, který očividně ztěžka oddechuje.

Sedí u něho sestřenka Anna-Marie Maquinesová, má vyplašený pohled, jako by snad za nemoc mohla ona.

Maurice se nakloní nad drobným tělíčkem. Zase ho přepadají hrozné myšlenky. Má sice ještě tříletou dceru Nicolet Margaretu a druhého půlročního syna Zacharie, ovšem to nezmírňuje jeho strach o prvorozeného. Náhle si začíná vyčítat, že se mu téměř nevěnuje, ačkoli kluk už má rozum. Slibuje si v duchu, pokud tuhle prokletou zimu syn přežije, bude s ním rozmlouvat daleko víc.

Kriste pane, jako by toho nebylo už takhle dost. Pokud ale bude nouze a k tomu se přidají nemoci, oslabená těla snáze podlehnou. Doktor Feuillet sice u syna i matky tvrdí, že nejde o žádné vážné onemocnění, ani nic nakažlivého, ale co vlastně doktoři vědí. Umí akorát pouštět žilou, dávat nějaká projímadla a přikládat mastičky, kdoví od jakého šarlatána získané.

Maurice se trápí se svými černými myšlenkami až do chvíle, kdy Blaise a Jean přinesou do jídelny snídani a zasednou k ní společně se sourozenci Tissotovými. V posledních dnech je atmosféra dost pochmurná, dnes by se dusno snad dalo přímo krájet. Oba bratranci vědí o vstupu bratrů pana domácího do pluku pana koadjutora, vědí i o nemoci v domě. Proto kloní hlavy a usilovně něco žvýkají.

„Vypadáte hrozně,“ podívá se Maurice na své sourozence, „Určitě jste zase včera dělali taktiku v hospodě, nemám pravdu?“ zlobí se.

„Tak nějaké žejdlík jsme si dali,“ připustí neochotně Etienne, „Ale přes den jsme cvičili, se zbraněma,“ dodá, pak raději zatáhne hlavu mezi ramena.

„Pánové, a co vy dva? Taky už vás život omrzel a taky chcete zemřít?“ obrátí se Maurice na své bratrance, kterým málem zaskočí.

„My? Určitě ne,“ odpovídá za oba osmnáctiletý Jean, jeho patnáctiletý bratr přikyvuje.

„Tak se dobře vzdělávejte, snažte se. Pokud byste ale taky do nějakého vojska vstoupili, tak už vás v tomhle domě vidět nechci,“ prohlásí Maurice tvrdě.

„My? Určitě ne. Vzpomínáme na Emila,“ řekne lehce se chvějícím hlasem Jean, jeho starší bratr zemřel zbloudilou kulkou před pěti roky na cestě do Německa, jako sluha pana hraběte.

„Správně děláte,“ přikývne nejstarší z bratrů Tissotů, „A pokračujte ve vzdělávání, možná budete muset nastoupit na místa mých bratrů, až je zabijou v nějaký bezvýznamný šarvátce.“

„Kriste pane!“ mrskuje Victor vztekle kusem šunky o talíř, není mu příliš dobře, včera opravdu dost popili, a už zase musí poslouchat výčitky.

„Konec konců, vzdělával ses s náma, Jeane, jistě nás dobře nahradíš. Když už nás Maurice odepsal,“ usklíbne se Etienne.

„Já? Já?“ rozkřikne se hlava rodiny, „Vy se vodepisujete sami, vy zabeďněnci! Jistě, líbí se vám to, hrát si na vojáčky, mávat zbraněma a pak vysedávat v krčmě. U třetího poháru už jste neporazitelný a nesmrtelný. Ale až narazíte na skutečný žoldáky ... darmo mluvit!“

„Já se snad vopravdu nechám zabít, jen abych tohle už nemusel poslouchat,“ zavrtí znechuceně hlavou Victor.

„Maurici, máš toho hodně. Teď ještě ta nemoc syna. Co kdybysme toho nechali?“ snaží se o vstřícný tón Etienne, „Pochop, tvoje výlevy nás pouze utvrzují, že jsme udělali dobře. Jsme ti vděčný, cos pro nás udělal, ale my o sobě chceme rozhodovat sami. Nevzdáváme se spolupráce s tebou a Coiffierem, moc si vážíme, že jste nás přibrali. Ale to ještě neznamená, že nám budeš ve všem velet a budeš nám organizovat celej život. Možná svýho kroku budeme litovat, možná ne. Tak už se s tím smíř a nech nás prosím tě žít.“

„Nechat vás žít! Copak já ...,“ tváří se konsternovaně nejstarší z bratrů Tissotů, „Dobře, dělejte si, co chcete. Hlavně o tom neříkejte rodičům, zvlášť teď, když je matka nemocná.“

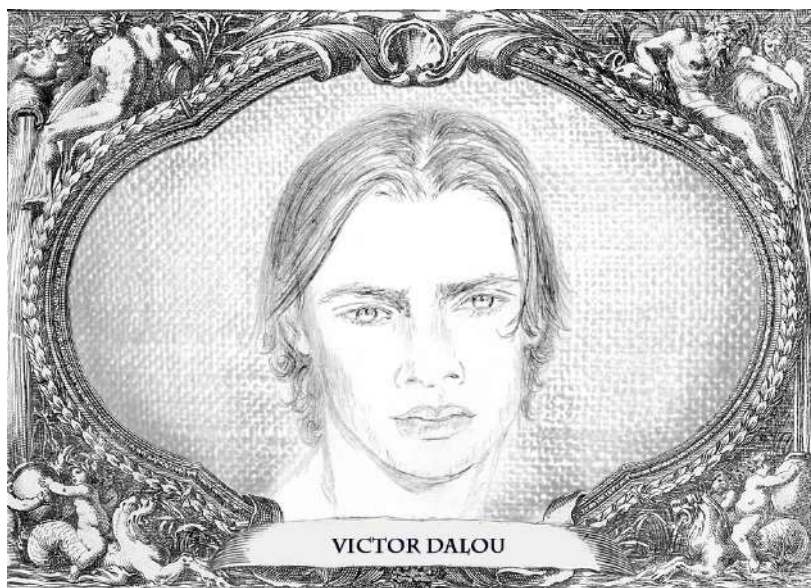
„My o tom mluvit nebudeme. Dneska zase musíme jít cvičit. Co jsem řekl, to platí. Je už na tobě, jak se k tomu postavíš,“ stále se snaží o mírný tón hlasu Etienne.

Maurice už neodpoví, ačkoli vztek s ním lomcuje. Zároveň ho svírá i úzkost, má o své bratry strach a dusí ho vlastní neschopnost změnit jejich rozhodnutí, když oni neslyší na žádné sebe pádnější argumenty, kterými se je snaží přesvědčit o zhovadilosti jejich konání. Zároveň si uvědomuje, že je svými výlevy ještě více utvrzuje v jejich rozhodnutí, slibuje si, že nebude nic říkat, ale nakonec vždy nějakou poznámkou vyprovokuje další hádku.

Odejde do své pracovny, zavře se tam a dál se užívá se svými chmurami, přitom se snaží pracovat, ale nemůže se na nic soustředit. Z hrozného nálady ho vytrhne příchod Victora Dalou, který velí jeho ochrance a teď se taky chmuří. Kriste pane, snad se něco nestalo, ulekne se a jeho výraz zaskočí gardistu.

„Pane Maurici, potřeboval bych s váma mluvit,“ říká Dalou rozpačitě.

„Stalo se něco? Otcí?“ vyhrkne zaměstnavatel.

„Ne, ne, dorazil i s tím škrabákem naprosto v pořádku. Dostali jsme tam snídani, jako obvykle a pak se hned vrátili. Ale taky jsem mluvil bohužel s Claudem a Antoinem, kteří mají na starosti hlídání vaší pekárny. Mají tam určitý problémy, pane.“

„Problémy? Co se stalo? Snad nás chtěli vykrást? Byli nějaký raněný?“

„Ne, ne, nesmíte myslet pořád na nejhorší,“ hryže si ret Victor, „Mluvím o jejich službě. Mají tam mimo jiné dohlížet na pořádek, ale váš pan otec ... prostě je tam vidí nerad a jen se křivě na někoho podívají, tak jim dává kázání o zákaznících. Přitom voni potřebují, aby lidi před nima měli respekt. Taky chtěl, aby neměli u sebe meče, možná zbraně vůbec. Ale jak potom mají zajistit ochranu?“

„Panebože, s mým otcem je kříž. Pořád něco. On snad vůbec nechápe, jak je všechno nebezpečný. Že tu jste pro jeho ochranu.“

„Tak to bohužel nechápe. Očividně nás nemá rád, pane.“

„Snad se na něj příliš nezlobíte.“

„To nám nepřísluší, pane. Máme spolu smlouvu, vy a já, teda my, za který teď mluvím. Vy nás platíte, proto musíme vydržet i třeba poznámky vašeho pana otce. Horší je, když ale chce něco, co ztěžuje nebo zcela znemožňuje ochranu.“

„Pane Victore, mějte s ním trpělivost. Zkusím si s ním promluvit. On by nejraději lidem pečivo snad rozdával zadarmo. Nevím, jak mu vysvětlit, že nás neživí ti drobní zákazníci, ačkoli díkybohu za ně, ale dodávky do významných domů a paláců. Ale to je jiný problém, který taky musím vyřešit,“ vzdychá Tissot.

„Jen jsem vás chtěl požádat, abyste mu nějak naznačil, že tu nejsme proto, abysme vám překáželi nebo vás vysávali, ale abysme vás chránili.“

„Proboha, tohle říká?“

„Snad ne tak naplno, ale pár takových poznámek už taky padlo.“

„Pak se omlouvám, pane Victore.“

„To je v pořádku, pane Maurici. Vy nás platíte, tak vás chráníme. Ale pokud nebude váš otec spolupracovat, může to ohrozit ochranu pekárny. Ti muži tam musí mít respekt těch, co tam přijdou, aby si nedovolili krást nebo rabovat. Musí vědět, že by tam narazili na odhodlaný muže, rozumíte?“

„Já vám naprosto rozumím, pane. Pokusím se s otcem promluvit.“

„Máte pro nás další úkoly, pane?“

„Teď ne, ale kolem poledního mě doprovodíte. Půjdu za svým přítelem Coiffierem, však víte kam, doprovázíte nás tam často.“

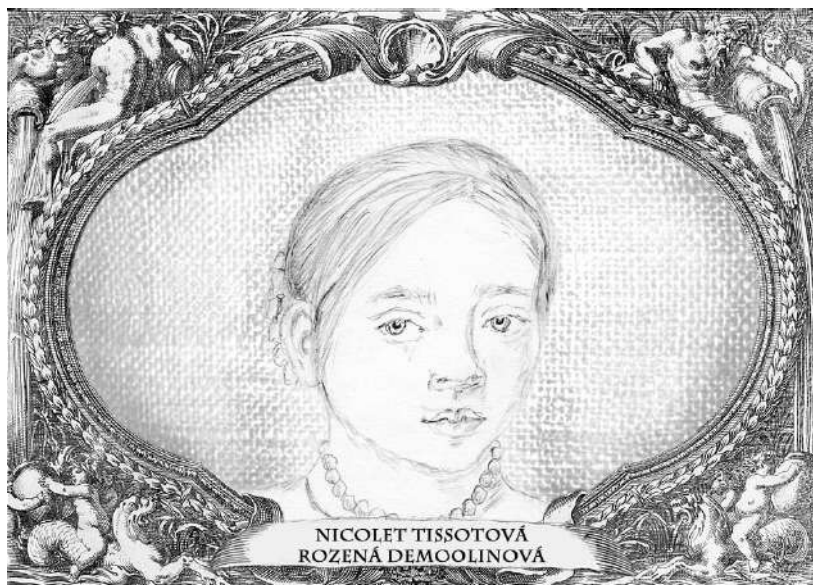
„Ano, vím. Vaši bratři ale teď chodí bez doprovodu,“ upozorní Dalou.

„To mi radši nepřipomínejte. Ty dva blázni vstoupili do pluku pana de Gondí,“ ztiší Tissot podvědomě hlas.

„Ta zdejší armáda,“ vykouzlí bývalý gardista lehčí úsměv, „Bude pro ně dobře, pokud se nikdy nestřetnou se skutečnými vojáky.“

„Moje slova, pane Victore, moje slova,“ kývá zaměstnavatel, „Mám o ty svoje bratry strach, aby se do ničeho nezamotali.“

„Nechci vás ještě víc strašit, pane Maurici,“ zatváří se rozpačitě Dalou, „Ale mnohý tady ve městě mají dost bojovnou náladu. Nedej ale bože, aby se střetli s vojáky pana de Condé. To by je úsměv brzo přešel. Slyšel jsem pár takovejch, když jsme se předevčírem zastavili s Romainem na pohárek. Byla jich

plná hospoda, tvářili se tak odhodlaně, ještě odhodlanější měli kecy, asi už něco upili. Ale byli dost směšný, ty figurky, co si hrajou na vojáky. Doufám, že vás tím neurážím, pane.“

„Ale vůbec ne, mluvíte mi z duše. Většina tady umí dobře dělat svoje řemeslo, ale válčit? Chápu, když není vyhnutí, tak asi musí vzít zbraň do ruky každý, aby chránil sebe a svou rodinu. Ale tohle je jiný případ. Ti lidé vůbec nic nechápou.“

„Tak tomu moc nerozumím, pane,“ pokrčí rameny bývalý voják, „Niméně jsem je slyšel vykládat, jak by zatočili s muži pana de Condé. Dokonce někteří říkali, jak už se na to těší. Že by měli vytáhnout z města a rozehnat ty, co je obléhají.“

„Tak toho se bojím nejvíc, pane Victore. Aby někomu neruplo v hlavě a něco takovýho neudělal. Bláznů je tady ve městě dost. Panem de Gondi počínaje, přes prince de Conti a vévodou de Beaufort konče. Ty by na něco takovýho mohli pomyslet. Ale pak ty konce!“

„To už není moje věc, pane. Jen jsem vás upozornil, když jste začal mluvit o svých bratrech.“

„Já vím a děkuji. Bohužel oni mají jiný názor.“

„To víte, jsou mladý, nerozvážný. Cítěj se silný, nesmrtelný,“ usměje se Dalou, „Ale třeba budou jen tlachat v hospodách a pánové se nakonec nějak dohodnou.“

„Kéž by, pane Victore, kéž by.“

„Pane Maurici, tak já zase půjdu. Skočíme s Romainem do města, podívám se taky za bratrem, tam do toho vašeho skladu, jestli je všechno v pořádku. A kolem poledního budeme zpátky a doprovodíme vás.“

„Souhlasím. A děkuju, pane Victore. Za trpělivost s otcem a vaše dobrý služby.“

„Tak ještě jsme je poskytnout nemuseli. Nikdo nikoho zatím nenapadnul.“

„Proboha, jen to nepřivolávejte. Ale možná k ničemu nedošlo jen díky vám, že nás všude doprovázíte,“ vyprovází Tissot svého ochránce z místnosti. Poté zdrchaný dopadne zpět do svého křesla.

Po další půlhodině zase vstane a jde se podívat na syna. Toho drží kousek stranou od jeho sourozenců, sedí u něj stále Anna-Marie, ale teď také Nicolet.

„Jak mu je?“ ptá se šeptem Tissot.

„Podívej se sám a zeptej se ho, už je vzhůru,“ odpovídá mu jeho manželka, také má kruhy pod očima a také je plná obav. Není divu, úmrtnost dětí je hroživě vysoká.

„Tak co je, marode?“ nakloní se nad lůžkem zploditel, jeho syn leží zakrytý po břicho, na částečně rozhalené hrudi má kapky potu, oči trochu zapadlé.

„Jen jsem unavený, tatínku,“ říká chlapec unylým hlasem.

„Máš teplotu, to je normální. Brzo se už uzdravíš, i pan doktor to říkal. Jen musíš odpočívat a taky být v teple,“ dodá Maurice a zakryje potomka až po bradu.

„A taky musíš hodně jíst, abys měl sílu s nemocí bojovat,“ nabádá synka Nicolet.

„Určitě. Co moje matka?“ ptá se Tissot.

„Nevím, nebyla jsem ještě za ní.“

„Podívám se sám, když tak za ní pošlu Blaise. Ty se postarej o naše děti,“ loučí se Maurice a odchází naplnit svá slova.

Paní Tissotová leží také zachumlaná do pokrývek a rovněž ztěžka oddychuje. Synovi se zdá taková drobounká, jak věchýtek. Povzdechne si a opatrně našlapuje, aby ji nevzbudil.

„Jsem vzhůru, Maurici,“ ozve se z lůžka s nebesy, které on pro rodiče zařídil.

„ak ti dneska je?“

„Jako včera. Jsem taková malátná a zesláblá. Co můj vnuk?“

„Podobně. Ale snad bude v pořádku.“

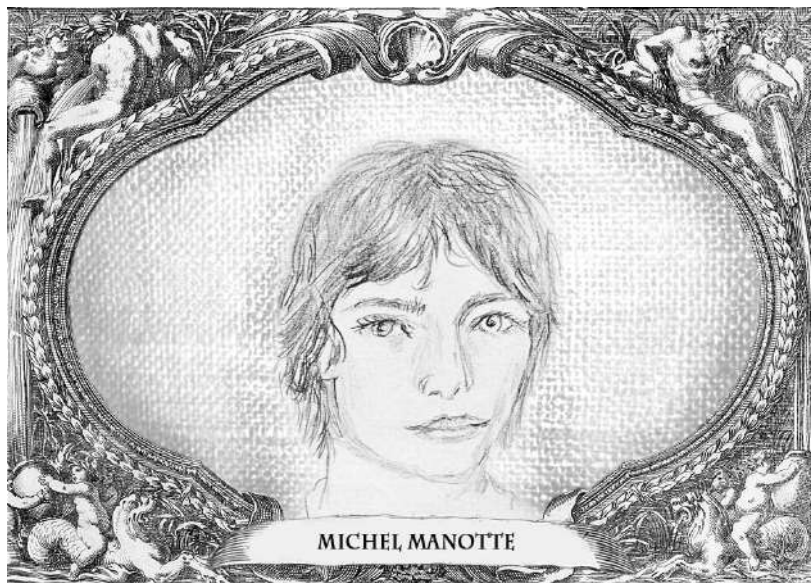
„Kéž dá Bůh. Máš teď moc starostí, vid’?“

„Jako vždy,“ snaží se on o úsměv, kdyby tak věděla, co vyvádí Etienne a Victor, napadne ho a zachvěje se.

„Nezdržuj se se mnou, Maurici,“ snaží se o úsměv matka.

„Odpočívej,“ oplatí stejnou mincí syn, pak raději odejde do své pracovny.

S jistými problémy pracuje až skoro do dvanácti hodin, pak v doprovodu svých dvou ochránců nastoupí cestu ke svému příteli Coiffierovi Malletovi. Ten se nachází ve svém pojízdném křesle, jako hybná síla slouží mladý Michel Manotte. Ten také svého pána přistrčí k menšímu konferenčnímu stolu a poté zmizí za dveřmi, aby obchodníky nerušil v jejich rozjímání. Ti začnou zostrat, vrhnou se rovnou do práce. Proberou vše aktuální, potom zbude čas na pohárek vína a drobné klábosení. Maurice se málem se slzami v očích zmíní o svých rodinných trablech, nemocí počínaje, pokračujíc neuváženým chováním bratrů a problémy s otcem konče.

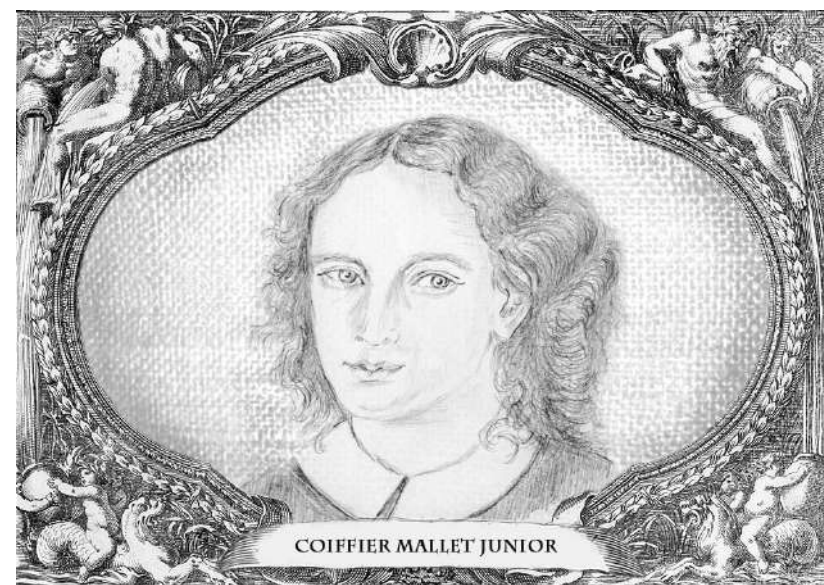
„Nemáš to lehký,“ konstatuje Coiffier, „Ale s těma tvejma bratrama jsem ti to předpovídal.“

„Co tím myslíš?“ zeptá se Maurice dost podrážděně.

„Ta tvoje hrozná starost a až upjatost. Pořád jim linkuješ, co mají dělat, jak se chovat. Držíš je skoro hůř než v nějakém klášteře. Pak se nediv, že začnou vyšilovat, jak se k tomu naskytne příležitost.“

„Samozřejmě, jen do mě. Je to všechno jen moje vina.“

„Nejen tvoje, Maurici, ale částečně taky,“ je nemilosrdný Mallet, „Oni už nejsou děti, oni už nejsou ani chlapci, už jsou muži a chtějí to dokázat.“

Sobě, ale i tobě. Snad nad nimi bude Bůh držet ochrannou ruku a nic se jim nestane. Nezabijou je a ani neskončej jako já.“

„Kriste pane, o tomhle snad ani nemluv!“

„Maurici, tak se o tvý rodině bavit nebudeme. Co ta věc s tím proviantem? Uvažovals o tý možnosti vyhledat pana Juana a zkusit s ním domluvit nějakou dodávku? Von má dost zkušeností i zkušených lidí, aby něco do města dostal,“ načne hostitel jiné téma, pro hosta ale stejně třaskavé.

„Coiffiere, víš jak je to nebezpečný? Slyšel jsem, co dělaj vojáci, když někoho takovýho chytanou. Prej je rovnou všej. Tak bysme přišli o zásoby i o lidi,“ odpovídá Tissot příškrčeným hlasem.

„Už si mi to říkal několikrát,“ ušklíbne se Mallet, „Ale Juan se vyzná, určitě by našel cestičku. A co se týká těch lidí, platíme je slušně, tak co. Pokud by vyšla jedna pořádná dodávka, tak můžeme oželet další dvě, co by nám vojáci zabavili.“

„A ti dopravci?“

„Můj ty bože, je to jejich práce. Lidí je všude tolik, když nám je pověsej, tak si můžeme najmout další. Můžeme jim i dát nějakou odměnu, abysme zvýšili jejich chuť se do toho pustit. Co kdybys někoho za Juanem poslal?“

„Coiffiere, jsou to lidi ... možná mají svoje rodiny ...“

„Maurici, přestaň už pořád myslet na jiný a starej se o sebe,“ řekne hostitel podrážděně, „Když nabídneme lepší odměnu, zájemci se jen pohnou, uvidíš. Rádi nasaděj svůj život, aby si vydělali. Možná právě pro svý hladový děti. Tak s tím na mě nechod'. Tak máš někoho, koho bys mohl za Juanem poslat?“

„Mluvil si o tom s otcem?“

„Proč do toho taháš otce? Tohle by byl náš obchod. Však by se to hodilo i tobě, aspoň by měl tvůj otec víc na milodary.“

„Tohle nebyla hezká poznámka.“

„Ale pravdivá. Maurici, cejtím příležitost si slušně vydělat. Což by mělo víc zajímat především tebe. Já peníze nepotřebuju, otec jich má dost a já v tomhle stavu ... Ale ty máš rodinu a živiš spoustu svých příbuzných. Já to беру jako svoje rozptýlení, ty bys to měl brát jako příležitost pro sebe. Mimochodem, otcí jsem něco naznačil a ten souhlasil. Teda s tím, že záležitost s tím skladem a případně dalšíma zásobami je naše věc.“

„Naše věc?“

„Jen nás dvou. Ty a já, můžeme se rozdělit napůl. Anebo víš co, mně bude stačit pár drobných. Můžeš si vzít většinu, co třeba tři čtvrtiny?“

„Coiffiere, tohle přece nejde! V tom skladu jsou zásoby naší společnosti ...,“ zbledne Tissot.

„V pořádku, společnost dostane svůj díl. Ale když to prodáme s větším ziskem, rozumíš, s výrazně větším ziskem, tak to navíc si můžeme nechat. I otec s tím souhlasí. Mezi náma, zase tak hrozný peníze z toho nebudou, ale tobě se můžou hodit. Ale kdybysme se domluvili s Juanem, tak tohle už by byl jen náš obchod, rozumíš? Zaplatíme mu vyšší cenu, taky náklady na ty dopravce, a pak mnohonásobně vyšší zisk půjde především pro tebe. Co tomu říkáš?“

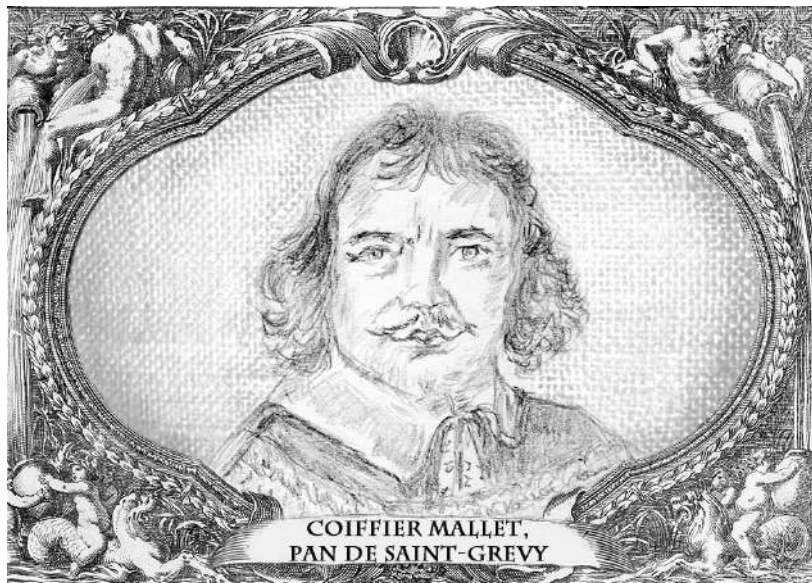
„Je to hrozně nebezpečný.“

„Nebezpečný? Pro koho? Pro tebe určitě ne,“ ušklíbne se znovu Mallet, „Ty ani nezvedneš prdel ze svého křesla.“

„Co když nic do města nedostaneme? Co když všechno zabavěj?“

„Tak to bude ztráta. Ale ztráta tý společnosti,“ zatváří se hostitel potměšile.

„Coiffiere, to je podvod,“ zesíná Tissot.

„Můj ty bože, jakěj podvod. Ta společnost to ani nepocejtí. Záleží jen na tvém výkladu, vždyť ty děláš účetnictví, ne? A můj otec to potvrdí. Prostě se zkus domluvit s Juanem na tý dodávce, zajisti pro ni skryš ve městě, aby ti ji nerozkradli hned za branou a pak se domluvíme na dalším.“

„Nevím ...“ je bledý jak stěna Maurice.

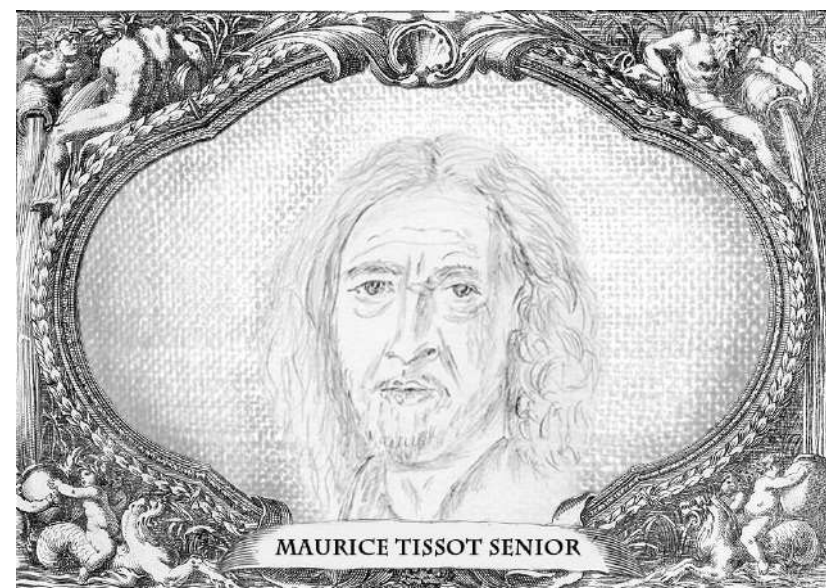
Diskuse obou mladých obchodníků pokračuje dobrou další hodinu, pak následuje společný oběd přítomných osob. Výjimku tvoří pan de Saint-Grevy, který je mimo dům, oběma mladíkům tak dělají společnost dáma, Coiffierova manželka Agnes-Victoria, jeho matka a obě sestry, paní de Brese i baronka de Taille. Jejichž muži jsou někde za branami a jako příslušníci anjounského pluku je právě obléhají.

Atmosféra u stolu je trochu ponurá, každý má dost svých starostí, nejvíce se o vytvoření dobré nálady snaží paní Malletová, která je Mauricovi hrozně vděčná, jak vytrhl jejího postiženého syna z jeho letargie. Možná vůči němu má i špatné svědomí, nezachovali se k němu po zranění syna právě dobře. Proto na něho vrhá milé pohledy a snaží se vzbuzovat optimismus.

Odpoledne tráví Maurice ve své pracovně, pořád přemýšlí o slovech svého přítele. Pochopitelně, každý lousador by se mu hodil, kdyby do města dostali slušnou zásilku potravin, lidi by jim utrhali ruce a opravdu by na tom mohli velmi slušně vydělat. Ale riziko je obrovské, mohou přijít ztráty a mohou být i mrtví, pokud by dopravce vojáci dopadli. Ale červík v hlavě hlodá, peněz není nikdy dost.

GABRIELA MALLETOVÁ MATKA

MAURICE TISSOT SENIOR

Hned po návratu otce s jeho písařem pozve oba do své pracovny, od Francoise si nechá předložit soupis zásob v pekárně, pečlivě ho studuje, poté mladíka vyžene a zůstane s otcem sám.

„Něco se ti nezdá?“ zeptá se Tissot senior.

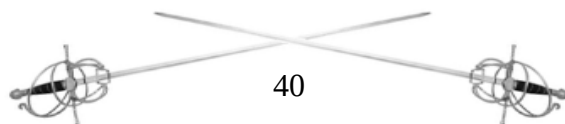
„Ne, asi je všechno v pořádku,“ zavrtí hlavou junior, „Ale jen přemýšlím, na jak dlouho nám zásoby vydrží. Mám ještě něco domluvený, ještě jednu dodávku, z našeho tajného skladu, ale i přesto, nevím, nevím ...“

„Taky se bojím, co bude za pár týdnů,“ přikývne starší z mužů, „To obležení je hrozná věc. Už teď začínají

mít lidi hlad, co bude za delší dobu ... radši ani nemyslet.“

„Právě na to musíme myslet, otče,“ říká syn naléhavým hlasem, „Nedokážeme prostě nakrmit všechny, s tím se musíš smířit. Musíme se především postarat o ty naše zákazníky, kteří jsou schopný a ochotný nám zaplatit. Těm musíme jídlo dodávat, co nejdéle to půjde.“

„Tohle se mi moc nelíbí.“

„Já vím, ale nedá se nic jiného dělat.“

„Jak si to vlastně představuješ?“

„Jak? Ještě nějakou dobu můžeme prodávat i obyčejným lidem, ale postupně množství snižovat. S tím, že zásoby docházejí. Pak pekárnu zavřít a už dělat jen pro pár bohatých zákazníků. K těm naše výrobky dopravovat tajně, aby se to nerozkřiklo a někdo nás nechtěl vyrabovat.“

„To je ale hnusný, Maurici,“ zatváří se pohoršeně senior.

„Nezbytný, otče, nezbytný. I když získám tu poslední dodávku, tak ta bude o úplně jiný ceně, než předtím,“ lže teď junior, neboť si pro sebe zajistil opravdu lukrativní platbu, „Nemůžeme pak vyrábět se ztrátou.“

„Některý lidi ale můžou umírat hladý.“

„Otče, pokud se město s panem kardinálem a panem princem nedohodne, v dohledný době možná opravdu začnou lidé umírat hladý. Na tom my ale nic nezměníme. I kdybychom všechno rozdali. Možná nasytíme pár lidí na pár dní, ale co pak? Musíme taky myslet na naši rodinu, máme tady děti, nezapomínej. Potřebujeme i je nakrmit.“

„Asi máš pravdu, ale chtít na tom vydělat, na utrpení jiných ...“

„Otče, my na tom zase tak nevyděláme,“ znovu lže syn, „Nezapomínej, že musíme za materiál zaplatit taky víc. Potřebujeme i peníze, abychom se mohli sami zajistit. Může přijít hodně zlá doba, otče, i proto máme najatý ty ochránce.“

„Kriste pane, ty mi taky pijou krev,“ zachmuří se senior, „Jen tam tak stoj a zíraj, hodně ošklivě na všechny, co přijdou. Ozbrojený až po zuby. Skoro se stydím, Maurici. A taky tě jistě stojí dost peněz.“

„Ne tolik peněz na to, jakou službu nám poskytují. Otče, musíme se chránit, co se bude dít, až lidi budou opravdu umírat hladý? Nenapadne někoho začít rabovat? Anebo začít krást? Pak se nám ti muži mohou moc hodit, nemyslíš?“

„Nevím, jsem z toho všeho nešťastnej.“

„To já taky, otče. Ale opravdu se nedá nic jiného dělat. Otče, zítřkem počínaje, chci, abys snížil výrobu pečiva pro běžný prodej. Zatím dejme tomu o třetinu.“

„Snížil? Maurici, víš co teď máme zákazníků?“

„Vím, otče, a jistě by jich i přibývalo, kdybychom měli z čeho vyrábět a kdybychom příliš nezvyšovali ceny. To je druhá věc. Chci, abys snížil výrobu o třetinu a taky, aby se o třetinu zvýšila cena za jednotlivé výrobky.“

„O třetinu! Maurici, ty lidi na to nebudou mít!“

„Pak si budou muset vystačit s menším množstvím nebo jít nakoupit někam jinam. Ale jen těžko získají lepší nabídku, dobře víš, že jsme byli vždycky nejlevnější, jen díky tomu, že jsem dokázal získat materiál na výrobu za velmi výhodnou cenu. Za cenu pro většinu našich konkurentů nedostupnou. Pochybuji, otče, i když zvýšíme cenu o třetinu, že by někde nakoupili levněji.“

„Ale o třetinu, Maurici.“

„Zatím o třetinu, otče. Uvidíme časem, co bude. Možná se bude výroba snižovat a naopak cena se bude zvyšovat. Otče, nemá smysl se hádat, tak to bude v celém městě. Navíc mnohým brzo dojdou zásoby a už je nebudou mít kde získat. Na rozdíl od nás, když budeme šetřit a rozumně hospodařit,“ mluví junior naléhavým hlasem.

„Tohle se mi vůbec nelíbí, Maurici.“

„Chápu tě, otče, ale musím na tom trvat,“ snaží se o mírný hlas syn, „Snažím se už mnoho let tuhle rodinu zabezpečit. Čekají nás asi moc špatné časy, otče. Paříž je teď obležená, snad se nakonec pánové dohodnou, ale možná tím všechno neskončí. Nemůžeme si dovolit skončit bez prostředků. Nemůžeme si dovolit přijít o zákazníky, kteří jsou a budou schopní nám vždycky zaplatit. Dodáváme do významných domů, do kostelů i chrámů. Otče, musím na svém přání trvat.“

„Přání? Spíš mi to nařizuješ.“

„Nerad bych takto tu věc stavěl, otče. Ale nebylo lehké si zákazníky získat a nesmíme je ztratit. To by byl náš konec. Musíš mě pochopit, otče. Vyznám se v tomhle víc než ty. Já ti nijak nezasahuji do

toho, jak mají výrobky vypadat, koho si najmeš na práci, jaké učně přijmeš. Ale o zákazníky se musím postarat já. Když zabezpečíme ty, kteří nás doopravdy živí, prosím, můžeme péct i pro další. Ale v téhle pohnuté době musím trvat na tom, co jsem řekl.“

„A co budou platit ti tvoji zákazníci?“

„Pochopitelně i jim zvýšíme ceny, otče. Ale s každým budu jednat osobně, s těmi největšími. Také podle toho, co budou ochotní od nás nadále odebírat. Není to tak jednoduché, otče.“

„Nelíbí se mi to, Maurici.“

„Nemusí, otče, ale jinak postupovat nemůžeme. Musíme mít prostředky na zaplacení tohoto domu, pekárny, nasycení všech, co tady bydlí. Otče, nesu za ně zodpovědnost. My za ně neseme zodpovědnost.“

„Ne, ty za ně neseš zodpovědnost,“ zavrtí hlavou senior, „Už dávno seš hlavou rodiny ty. Všichni to tady víme, Maurici. Ale to neznamená, že se vším musím souhlasit.“

„Otče, copak jsem už neprokázal, že to co dělám, je správné?“

„Zajistil si nás všechny, Maurici. Získal si mnoho peněz. Máme krásnej dům, taky pekárnu a hospodu. Ale Maurici, musíš taky zůstat dobrým člověkem. Nesmíš zapomínat, odkud si vzešel. Nevěř těm pánům, voni tě mohou kdykoli zradit.“

„Mám se na pozoru, otče. Ale i proto musíme mít dostatek příjmů z naší pekárny.“

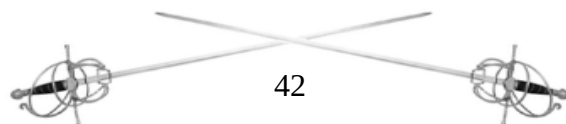
„Maurici, ještě si to promyslí. Zítří ti řeknu,“ zvedne se otec.

„Promysli, otče. Ale myslí přitom na svou ženu, svoje syny, vnuky, vnučku,“ povstane i junior.

Otec už neodpoví, odchází však očividně rozladěný. I syn si povzdechne, přesvědčit otce nebude vůbec jednoduché a čeká ho ještě moc těžká práce. Raději se znovu vnoří do svých listin, bere si k ruce materiály, předané mu písařem Francoisem a začíná studovat jednotlivé položky. Může být vcelku spokojený, zásob je ještě dost a další má dané stranou v jejich skladišti. Pak si však bere k ruce další dokumenty a v nich jsou jejich nejlepší zákazníci. Už některé navštívil a domluvil se s nimi na improvizovaných dodávkách v době obležení, za dalšími, těmi méně významnými, by potřeboval vyslat své bratry, ovšem ti teď evidentně mají jinou náplň dne. Začne si vytvářet seznam a řadit ho podle důležitosti.

Z jeho práce ho vytrhne až hluk v domě, na schodišti. Zachmuří se a povstane. Vyjde až ke schodišti, kde není těžké zjistit příčinu. Vrací se Etienne a Victor, evidentně ve velmi dobré náladě, podpořené vypitým alkoholem. Sice se snaží chovat tiše, ještě se navzájem upozorňují na tuto nutnost, i prstem před ústy, aby vzápětí vyprskli smíchy.

Zarazí se, když spatří nad schodištěm stát svého bratra, vypadá jak Bůh pomsty, podobně se i tváří. Oba mladší sourozenci se ztiší, nasadí vážný výraz, ale v koutkách úst jim cuká. Maurice se ani nepohne, když bratři s mírným chichotáním projdou kolem něho a směřují do svých komnat. Hlava rodiny stojí jak kamenná socha asi ještě minutu poté, co mu sourozenci zmizí z dohledu. Jeho výraz je strnulý, ale uvnitř s ním cloumá bezmoc a vztek. Tolik pro bratry udělal, tolik se jim věnoval, takové naděje do nich vkládal. A oni se mu každým dnem více odcizují. Přesně ve chvíli, kdy se zdálo, že je také dostane do vyšších vrstev obchodníků

ŠEDESÁTÁ PÁTÁ KAPITOLA

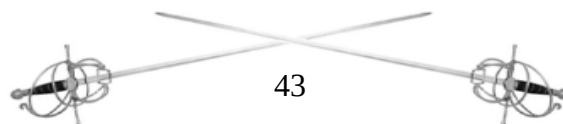
ZEŤ A TCHÁN

Spor anglického krále Karla s parlamentem se táhne již mnoho let. Posledních šest pak znamená občanskou válku, kdy se panovník ocitá nejprve v defenzivě, pak v zajetí a teď stojí před hrozbou soudního jednání.

Otázka, zda panovníka vůbec soudit, rozděluje i dosavadní spojence proti němu. Nekompromisním zastáncem postavení Karla před soudní tribunál je Oliver Cromwell, v čemž mu významně napomáhá jeho zeť Henry Ireton. Naopak naprosto proti je vrchní velitel New model Army Thomas Fairfax, ale i například Cromwellův příbuzný Oliver St. John.

Cromwell a jeho klika, rekrutující se především z řad radikálů v armádě, docházejí k přesvědčení, že konečného míru v zemi jde dosáhnout pouze odstraněním krále. Mnozí se však děsí následků takového soudu, o jehož legitimitě má i značná část odpůrců panovníka velké pochybnosti.

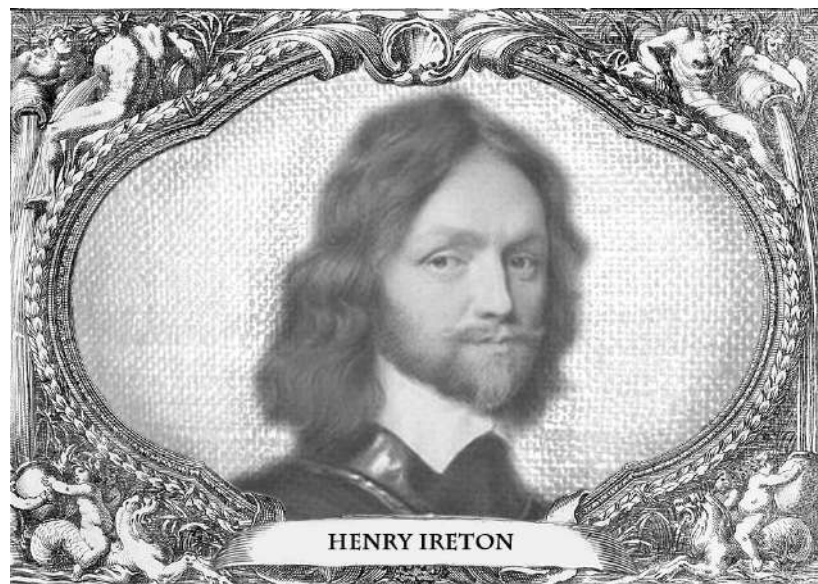
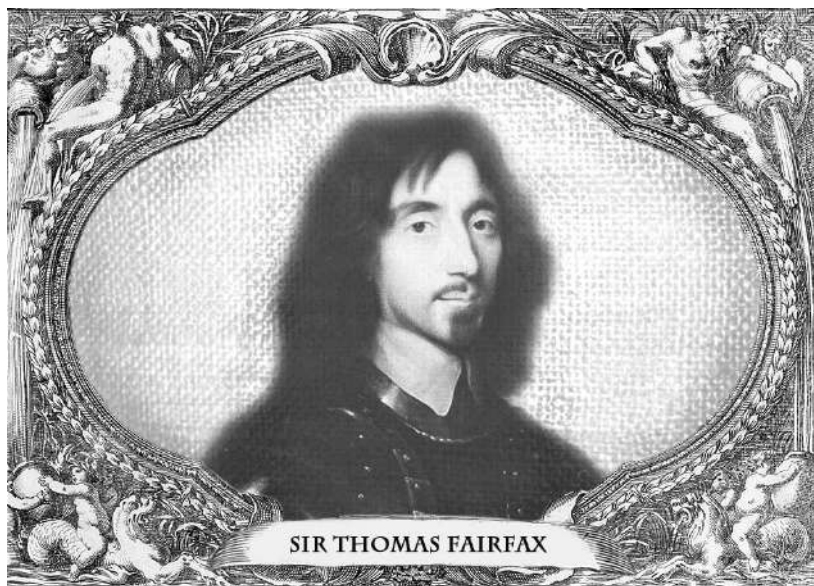
Thomas Fairfax se ostře pohádá s Cromwellem a opouští Londýn, krátce poté, co okleštěný parlament odhlasuje zřízení soudního tribunálu. Ovšem není sám, hlavní město urychleně opouštějí renomovaní právníci, mimo jiné John Selden či Bulstrode Whitelocke, účast v procesu odmítá nejvyšší soudce Henry Rolle, generální prokurátor Anthony Steel náhle onemocní. Jeho úlohu přebírá advokát John Cook.

Předsedou tribunálu se stává John Bradshaw, který se netají svým nepřátelstvím k monarchii. Prvního zasedání tribunálu, které je svoláno na osmého ledna roku šestnáct set čtyřicet devět, se zúčastní pouhých dvaapadesát ze sto třiceti pěti jmenovaných soudců.

Okleštěný parlament, nazývaný Kusý, z něhož jsou násilím vyhnáni všichni umírnění poslanci, učiní další velmi problematický krok a znemožní účast na přelíčení lordům. Radikálové se totiž obávají, že by mohli stranit panovníkovi.

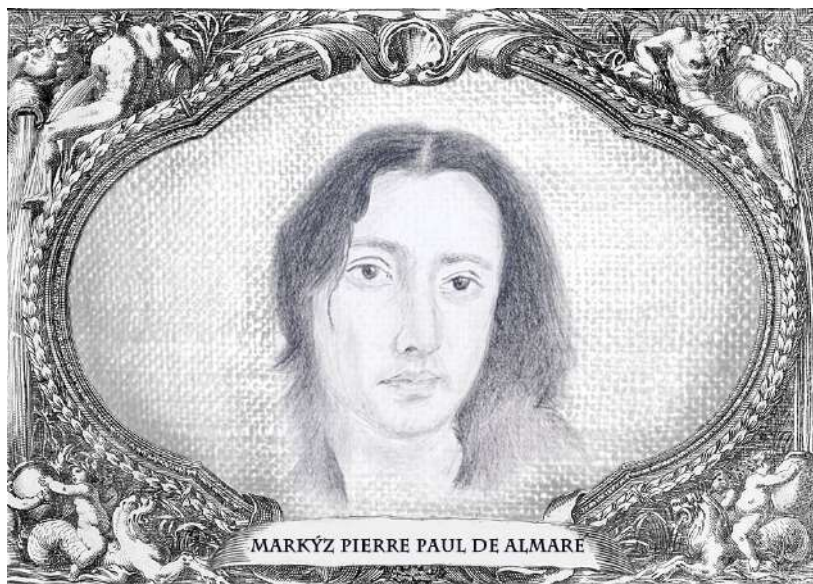
Markýz de Almare si svým způsobem vymodlil pověření, aby mohl

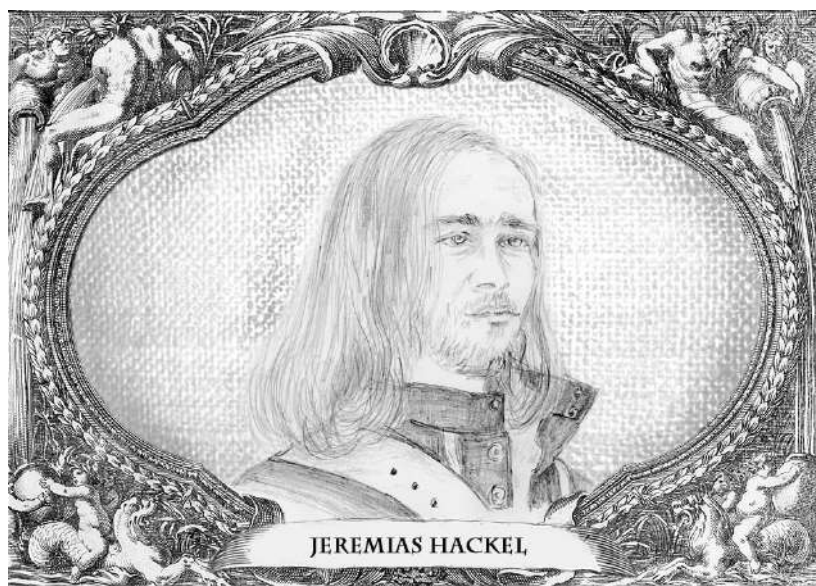

jako tajný emisar francouzského dvora navštívit svého tchána, ovšem s jednoznačným pokynem, aby se choval velmi smířlivě k vítězům anglické občanské války. Bez ohledu na své vlastní názory a přesvědčení. Mazarin nepotřebuje dalšího nepřítele, s nímž by se nakonec mohli spojit nespokojenci v Paříži, ale naopak potřebuje minimálně zaručenou neutralitu Anglie vůči vnitřním problémům Francie. Ne-li jejich budoucí spojení v pokračující válce se Španělskem.

Oficiálně může Mazarin jen těžko jednat s někým, kdo se chystá soudit svého legitimního krále, jehož

ženou je ke všemu teta francouzského panovníka. Ovšem neoficiálně lze vyjádřit mnohé a právě s tím pan de Almare do Albionu cestuje. S sebou si bere pětici mužů, svého věrného kapitána Alfreda Rotha, podkoního Baptista de La Solignac, osobního sluhu Simona Dorlana a dvojici švýcarských vojáků, jmenovitě Jeremiase Hackela a Fridricha Thalberga.

Všech šest mužů se převleče za příslušníky střední měšťanské třídy, jejich meče a pistole jsou ukryty mezi zavazadly. Využívají opět tajné cesty přes Calais do Doveru. V Calais je uvítá hostinský Simon Martel, přes kanál je přepraví kapitán Camille Calonne a v Doveru se jich ujme pan Thomas Boole, který jim zajistí cestu do Londýna, mezi svými dopravci zboží. Jde tedy o již vyzkoušený způsob nepozorovaného proniknutí do největšího města na ostrovech.

Právě v předvečer předstoupení krále Karla před soudní tribunál pluje již ve tmě rybářská pramice, se šestici návštěvníků z Francie na palubě.

Pohybují se po Temži směrem proti proudu, kde se mezi Westminsterem a Londýnem na Strandu nachází dům lorda of Clapperton. Řeka není zcela zamrzlá a dá se tady i v této zimě tato cesta použít. Již za hluboké tmy zakotví pramice u mola, od něhož vede cestička ke vstupní bráně na malé nádvoří. Vrata jsou pochopitelně zavřena a hlídána ozbrojenými muži, v současné pohnuté době nenechává majitel nemovitosti nic náhodě.

Po delším vyjednávání s majordomem Oliverem Fultonem, je hostům umožněno vstoupit a tak se promrzlí a prokřehlí ocitají ve vestibulu paláce tchána pana markýze. Dům je vybavený prostě, nábytek je však bytelný, na zdech jsou obrazy, sem tam nějaký koberec, někde parkety, převážně však dřevěná podlaha. V celém objektu je však naprostý pořádek.

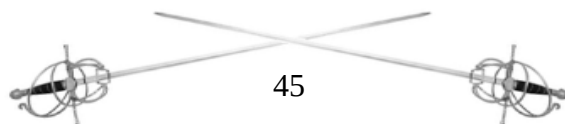
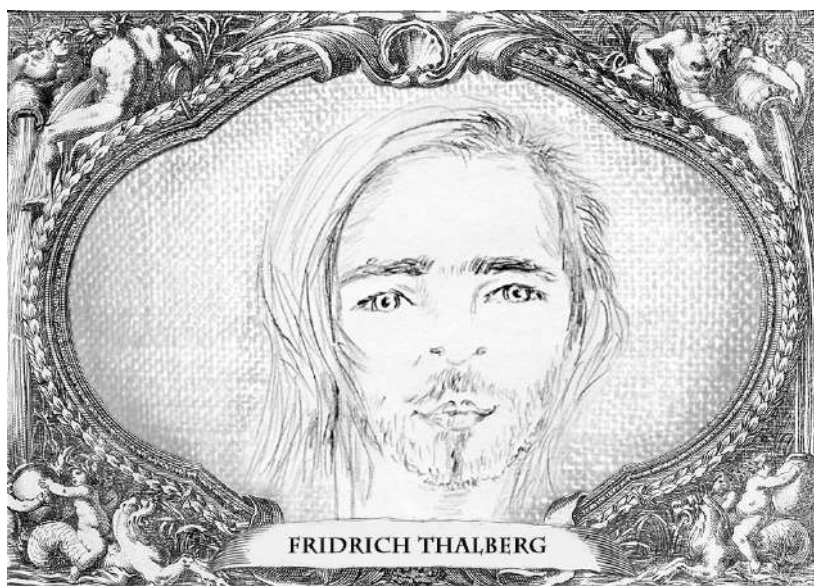
„Vítejte, pane markýzi,“ říká velice odměřeně Fulton, zetě místního pána dobře zná, nicméně stále v něm zůstává jistý vnitřní nesouhlas s tímto sňatkem, lady Charlotta si nepochybně měla vzít někoho ze staré dobré Anglie a ne zženštilého a jistě i prostopášného hejska z nemravné Francie.

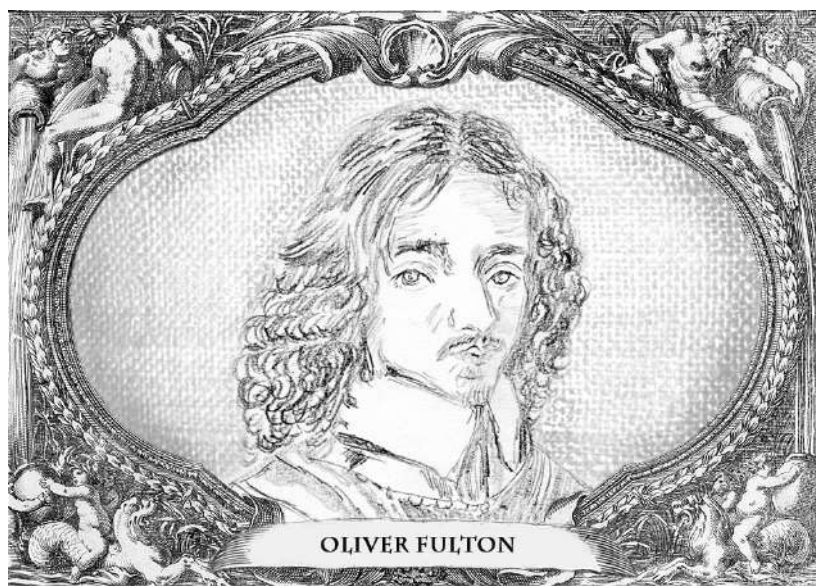
„Děkujeme za přivítání, pane Olivere,“ přehlíží Pierre velkoryse strohost nejvyššího místního úředníka, „Je pan of Clapperton přítomný?“

„V tuto chvíli ne, ale měl by dorazit v brzké době, pane,“ zní odpověď, která hosta upokojí, jeho tchán je tedy v Londýně, možná teď někde na jednání.

„Počkáme na něho, pane Olivere. Postaráte se o můj doprovod?“

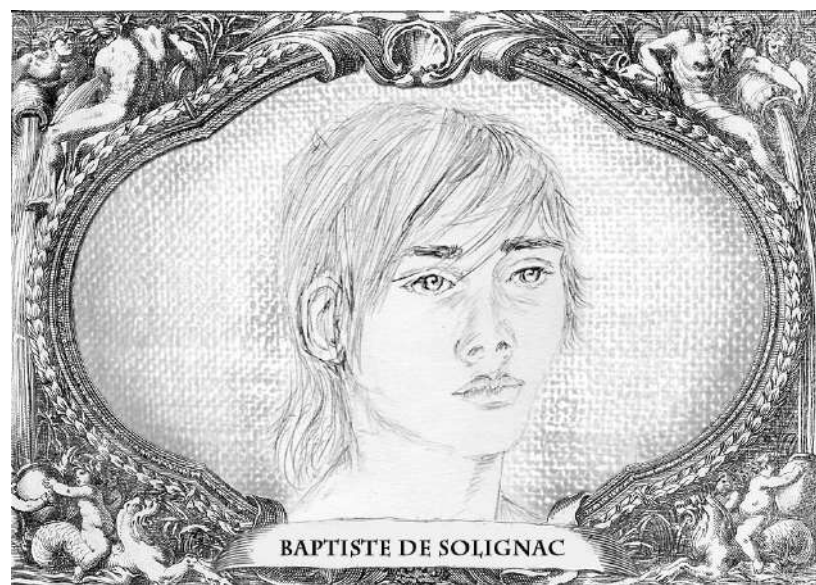
„Jistě, pane markýzi,“ ukloní se prkenně majordomus a vydá pokyn dalším sloužícím. Následně jsou hostům přiděleny komnaty, poté se opět všichni sejdou v místní hodovní síni, kde je jim poskytnuta velmi prostá večeře.

OLIVER FULTON

„Nejen proto. Oni odjaktěživa nemají cizince v lásce a nás z Francie dvojnásob. A teď ještě jim můžeme přinést problémy, kdyby nás někdo považoval za špióny, mohlo by se zle vést i místním sloužícím. Už tak jsou možná vyplašení, netuší, jak se noví vládci zachovají k jejich pánovi, mému tchánovi. Tak buďte shovívavý, pane.“

BAPTISTE DE SOLIGNAC

nepotřebují žádného vnějšího nepřítele. Nebudou chtít dát záminku k nějaké reakci francouzského dvora. Přinejhorším nás urychleně vyhostí, tedy odvezou k moři, nastrčí do nějaké bárky a u odstrčí od břehu.“

„Nemám strach, Milosti,“ ohradí se pan de La Solignac.

„Jistě, vyjádřil jsem se neobratně. Pochopitelně i já mám jisté obavy, jak si stojí nyní můj tchán a také, jestli bude vůbec někdo ochotný mě přijmout. A pokud ano, jak se zachová. Ale moje obavy jsou z ohledu na moje zdejší jednání, nikoli o naši bezpečnost.“

„Vaše Milosti, při vší úctě, kterou k Vaší Milosti chovám,“ osmělí se Roth, „nesdílím plně názor Vaší Milosti. Ty lidi tady jsou šílení, vraždí se navzájem, teď vězní svého krále, kdoví, co mu udělají. Není zde bezpečno, Milosti.“

„Netváří se na nás tady zrovna příjemně,“ poznamená polohlasně pan de La Solignac, sedí teď všichni u jednoho stolu, pán, jeho podkoní, osobní sluha i vojáci. Tak, jak se dělo i během poněkud dobrodružné cesty.

„Místní jsou poněkud nedůvěřiví k cizincům,“ usměje se lehce Pierre, „Ale nedivte se. V téhle zemi už mnoho let zuří občanská válka, kdy bratr zabíjí bratra, mnohdy doslova. Teď dokonce soudí svého krále, nikdo neví, co přinesou další dny. Kdo u nových vládců upadne v nemilost, jak se povede jejich sloužícím.“

„Jen proto se tak na nás dívají?“ ptá se trochu pochybovačně Baptiste.

„Jistě, Milosti. Já jen, ty jejich pohledy ... nejradši by si nás dali jako zákusek po večeři.“

„Tak toho se bát nemusíte,“ rozesměje se markýz, „Jsou docela civilizovaní, ačkoli teď bylo spácháno mnoho ukrutností, během té vzpomínané bratrovražedné války. Ale v tom nejsme ani my jiní, kdoví, jak si počínají žoldáci mého bratráčka vévody de Condé u Paříže.“

„Mohou nás považovat za špióny, Milosti?“ pokračuje ve výslechu podkoní.

„Už jsme o tom mluvili, není třeba se bát,“ zavrtí hlavou Pierre, „I ti noví, co teď třímají moc v rukách,

„To není nikde na světě, pane kapitáne,“ usměje se zlehka pan de Almare, „Jen si vzpomeňte na léto, jak nás málem napadli ti vzbuřenci v Paříži. Jak potom málem vyrabovali Královský palác. Ale podobné věci se dějí po celém světě. Budete se s tím muset smířit, pane kapitáne.“

„Jsem oddaný služebník Vaší Milosti. Jen upozorňuji na možná nebezpečí.“

„Ty budou pořád, pane kapitáne. Jako člen diplomatického sboru budu i nadále dost cestovat, mnohdy v podobném přestrojení a utajení jako nyní. Víím, ztěžuji tím vaši úlohu, ale je nás dost, abychom se ubránili nějakým pobudům.“

„Vaše Milosti, tady nejde o pobudy. Tady jde o ty podivné pány z té jejich podivné armády.“

„Těch se nebojím, pane kapitáne. Jak jsem říkal, není v jejich zájmu dělat si další nepřátele.“

„Jak se jim dá věřit, když vězní svého krále a jak jste sám říkal, Milosti, vězní i mnoho jiných, kteří jen nechtějí proti králi bojovat.“

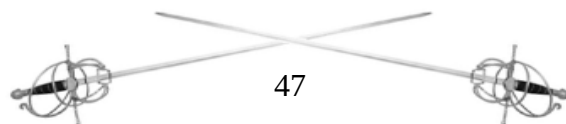
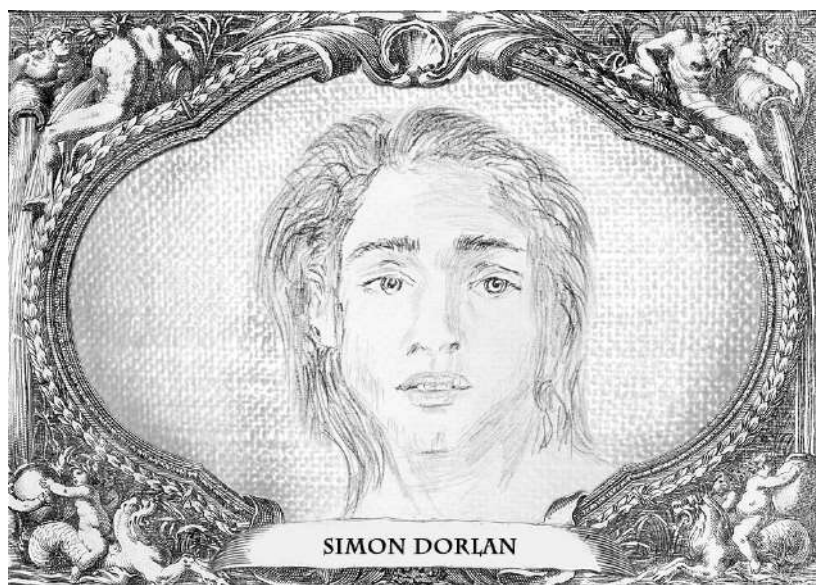
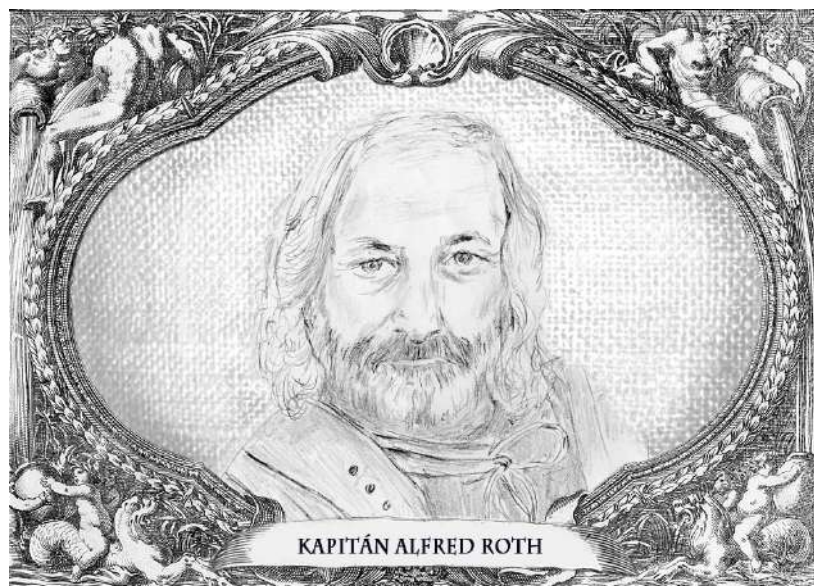
„Nejen bojovat, pane kapitáne. Oni vězní i ty, kteří se jim zdají být málo radikální. Právě proto ale nebudou mít zájem nic udělat nám, Francouzům. Oni potřebují, aby naše země zůstala v jejich sporu s králem neutrální. A i potom, co ho pravděpodobně svrhnu a nahradí nějakou loutkovou vládou. Tedy nějakou osobou, kterou možná prohlásí za krále, nebo vládce, podle toho, jaké uspořádání tady zvolí.“

„Nemusí už být žádný král, Milosti? Copak je možná takto měnit boží zákony?“ ptá se Dorlan, ač sluha, dostává se mu u stolu stejného privilegia jako ostatním, což zpočátku šokovalo pana podkoního, teď už se nad tím nepozastavuje.

„Kdo má v rukách moc, může měnit světské zákony, Simone. Nebo se protivit těm božím. Jaký trest boží je za to později stihne, je již jiná otázka. Ale už i dříve existovaly jiné státní útvary než je království. Ve starém Římě měli například konzuly, nebo diktátory. Říkali tomu republika, ty konzuly si volili. Ale dost často se jím stal ten, který měl nejvíce peněz nebo spíše

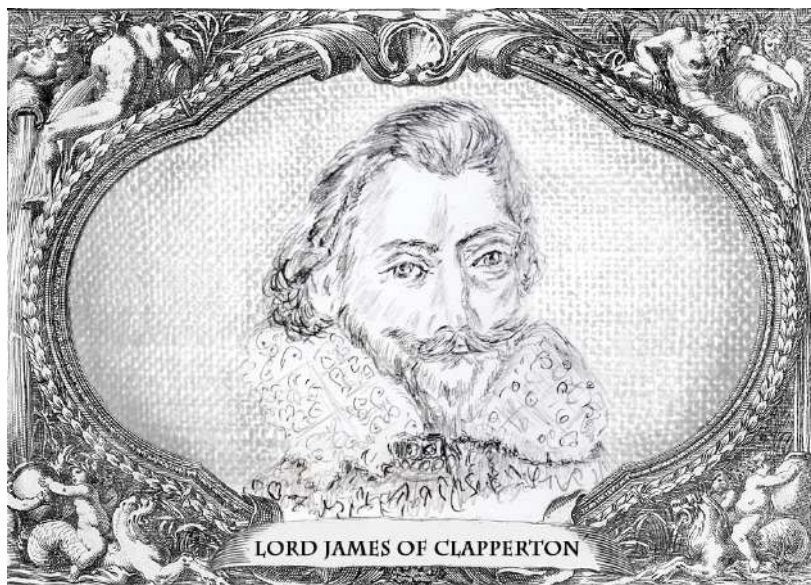
nejsilnější vojsko. I teď má v rukách moc armáda, která vězní svého krále a hodlá ho soudit,“ vysvětluje trpělivě markýz, je však otázkou, kdo u stolu jeho výkladu rozumí.

„Pan kapitán má pravdu, Milosti. Ty lidi tady jsou nějaký divný,“ přeloží si vše po svém osobní sluha.

„Možná. Ale možná jim tak připadáme my, proto se tak divně na nás dívají,“ usmívá se stále Pierre a pak ještě svým mužům uskuteční přednášku, jak vlastně k celé vzpouře proti králi došlo a jak urputně proti sobě obě strany už moc let bojují. Má pozorné posluchače, což je dáno více jejich úctou a respektem, než skutečným zájmem. Výjimkou je Baptiste, který markýze doslova hltá a stále více obdivuje. Jaký má rozhled, jaký má význam a vliv, a přitom jak stále skromně se chová. O čemž svědčí přítomnost sluhy i obyčejných vojáků u jeho stolu. Ovšem ti by pro svého pána skočili do ohně, kdyby bylo potřeba, tím si je jist.

Jelikož čekání na lorda of Clapperton nemá konce, odešle markýz všechny do jejich komnat, zůstane pouze se svým podkoním a krátí si čas jeho vzděláváním. Což ale provádí zajímavou formou rozhovoru, kladením různých otázek a následným sdělováním správných odpovědí.

„Pane markýzi, vy zde?“ ozve se zvolání ode dveří, to už ale je více než jedenáct hodin, oba mladí muži se otočí a spatří zářící tvář svého hostitele. Urychleně vstanou a provedou úklonu, aby vzdali holt místnímu pánovi.

„Jsem tu zase tak trochu na zapřenou,“ usmívá se zeť, „Dovolte, abych vám představil mého podkoního, pan de La Solignac je mým bratránkem,“ použije vžitý zvyk, kdy se i vzdálení příbuzní označují tímto slovem. Ve francouzské šlechtě je tak díky různým manželským svazkům téměř každý s každým bratráněk a sestřenka.

„Těší mě, pane,“ prohlíží si James pohledného mladíka, na jeho vkus opět dost zženštilého. Ale střeží se dát jakýkoli svůj pocit najevo.

„Mám tady malý dárek, pro vás,“ sundá si Pierre z krku malý medailonek, kde je vyobrazena jeho

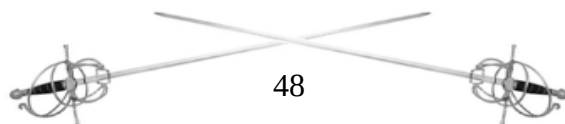
žena a malý Pierre, dcera a vnuk hostitele.

„Mám takovou radost, za sebe i za vás,“ září oči pana of Clapperton.

„Snad nepřijíždím nevhod,“ poznamená pan de Almare.

„Jen rodinná návštěva nebo i jiné poslání?“ zeptá se James a pohlédne na mladíka vedle svého zetě.

„Rodinná návštěva i jisté poslání,“ odvětlí Pierre, pak se otočí na svého podkoního, „Pane de La Solignac, dnes již nebudu vaše služby potřebovat. Jděte do své komnaty a tam vytrvejte, dokud pro vás nepošlu Simona,“ nařizuje.

„Vaše Milosti, Mylorde,“ uklání se způsobně Baptiste a pak urychleně mizí, už dávno si v místnosti připadal přebytečný.

„Pojďme se posadit, tolik si toho musíme říct,“ ukazuje James na křeslo, sám pak usedá na druhé, nedaleko stojící sluha jim nalije víno a poté je vykázan z místnosti.

„Máte pravdu, máme toho hodně k probrání,“ přikyvuje Pierre, „Tak čím začít?“

„Při vši úctě k vašemu poslání a při tom všem, co se tady teď děje, dávám přednost naší rodině. Když tedy budete souhlasit.“

„Nemám důvod nesouhlasit. Díkybohu se Charlottě i synkovi daří dobře, i když teď i u nás je boží dopuštění, princ de Condé právě obléhá Paříž, proto jsem svou ženu se synem i svou matkou odeslal na svůj zámek v Anjou. V Saint-Germain-en-Laye bylo dost zima,“ říká pan de Almare a jeho tchán třesí oči.

„Jak prosím? Copak i u vás ...,“ očividně zbledne.

„Nevím, jak to dopadne. Ale vše po pořádku. Napřed probereme rodinu a pak se budeme věnovat politice, jak jste navrhol,“ hovoří s očividním nadšením pan de Almare a pak spustí, vezme to pěkně od porodu, jak se matce i synovi daří dobře, zmíní i svou sestru a matku, harmonii v rodině v posledním více než půlroce. Jak si dámy dobře rozumí.

„Díkybohu,“ konstatuje James, „Díkybohu za syna a pro mě za vnuka. Snad přijdou i další děti.“

„I já věřím. Charlotta by už chtěla znovu přijít do pozeňnaného stavu, já mám trochu obavy. Ale pokud se ty nešťastné události přeženou, opět se s ní setkám a pak už ponecháme na boží vůli, zda se znovu podaří zasít sémě,“ naznačuje Pierre, že z jeho vůle se snažili, aby manželka neotěhotněla krátce po předchozím porodu.

„Co se vlastně u vás děje? Taky válka?“

„Ve své podstatě ano. Ale teď má návrh královský dvůr, díky příklonu vévody de Condé ke králi a k panu Julesovi,“ odpovídá markýz a pak začne druhé dlouhé vyprávění, kdy nezapomene ani na svou roli při přesvědčování prince, aby si zvolil správnou stranu.

„Nebudete tam chybět?“ objeví se jistý úlek ve tváři tchána.

„Blokáda města začala nedávno, bude trvat delší dobu, než ti uvnitř začnou pociťovat nedostatek. Předpokládám, že se do té doby vrátím. Tím také naznačuji délku svojí návštěvy.“

„Proč jste vlastně přijel?“

„Tak ze tří důvodů,“ pousměje se Pierre, „Nejsou asi rovnocenné, ale začnu tím osobním. Jsem velmi zvědavým a historická událost, kdy se anglický lid chystá postavit svého krále před soudní tribunál, mě očividně zajímá. Tím druhým je snaha přivést důvěryhodné a čerstvé zprávy královně Jindřišce. Ta nešťastná žena hodně trpí. A pochopitelně mám vyřídit i stanovisko prvního ministra k událostem ve vaší zemi. Které je stále stejné, tedy naprostá neutralita, ať už se tady děje či stane cokoli.“

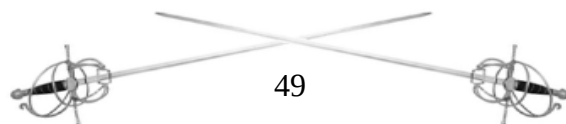
„Až takto neomezená neutralita? Ať soud dopadne jakkoli?“

„Nikdo nemá zájem na konfliktu Francie a Anglie, já s tím příliš nesouhlasím, z morálního a lidského hlediska. Z pohledu diplomata tento postoj chápu,“ tváří se nešťastně markýz.

„Mám podobné dilema,“ přikývne chápavě lord, „Mému srdci je bližší král Karel, ačkoli udělat takové hrozné množství chyb, že si snad ani soucit nezaslouží. Ale návrh teď má jeho opozice, bohužel ta nejvíce radikální opozice. A já se musím přizpůsobit, pokud se nechci také ocitnout v Toweru či ve vyhnanství.“

„Nebylo by tedy lepší následovat mnoho svých krajanů a odjet? Bude mi velkou ctí moci vás přivítat ve svém paláci,“ dívá se tázavě markýz.

„Ve svém paláci, který je v obleženém městě?“ odpoví posmutnělým úsměvem tchán, „Snad u vás věci nezajdou až tak daleko jako tady, snad zvítězí rozum. Ale odchod ze země беру až jako poslední možnost, kdyby byl na mě činěn moc velký nátlak. Mám jisté diplomatické zkušenosti a ve sporu jsem se snažil být vždy neutrální. Což mi sice v očích radikálů právě dvakrát neprospívá, na druhé straně ke mně snad necítí nenávist. A i oni budou potřebovat schopné diplomaty, až se zbaví krále a nastolí svou diktaturu.“

„Zkuste mi podrobně popsat, co se tady vlastně děje,“ požádá zeť a lehce se napije zdejšího vína. Zdá se mu poněkud trpké, stejně jako tato zem a především období, kterým prochází.

„Máte pravdu, jsem na řadě,“ přikývne James a pustí se do líčení posledního půl roku. Nepouští se do spekulací, snaží se velmi přesně popsat události, aniž by ve svém vyprávění stranil jedné ze stran konfliktu. Jako by chtěl i teď dokázat svoji neutralitu.

„Jak se zdá, tak mnoho významných lidí se soudem nesouhlasí,“ podívá se pátravě na svého tchána Pierre.

„Máte pravdu, ale to nic nezmění na tom, co se stane,“ zavrtí hlavou pan of Clapperton, „Ti, kdo rozhodli či rozhodnou o osudu krále, třímají teď v rukách moc, proti které se nikdo nemůže postavit. Nebo může, ale bude smeten. Vyhoštěn. Zavřen a možná i odsouzen a později třeba i popraven.“

„Chápu, oni si mohou svou moc udržet jedině krutým vládnutím.“

„Ano i ne. Mají i dost příznivců, mnoho lidí ztratilo ve válce své blízké a mnozí dávají vinu králi. Pouze se někteří bojí, možná i podvědomě, pustit se do soudu vlastního panovníka, jehož moc je odvozena od Boha, jak jim bylo vždy vštěpováno. Ale nebudeme si zastírat i skutečnost, že mnozí krále ze srdce nenávidí a přáli by si jeho pád. Ti nejradikálnější i jeho smrt.“

„Smrt? Mohou ho odsoudit k smrti?“ zachvěje se markýz.

„To je přání těch neradikálnějších. Nemyslete si, o rozsudku se nerozhoduje u soudního tribunálu, ale v zákulisí. A tam se již delší dobu zvažuje, co bude nejpříhodnější. Pan Cromwell vykřikoval, aby mu usekli hlavu i s korunou. Bohužel v jeho případě nejde o pouhou proklamaci, ale jeho vroucí přání. Pro nějž se snaží získat podporu. Někteří stále váhají,“ říká James hodně vážným hlasem.

„Opravdu by ho mohli zavraždit?“

„Zavraždit? Z vašeho pohledu a částečně i z mého. Ale z jejich pohledu ... někteří jsou fanatiky a tomu, co dělají, skutečně věří. Ano, někteří jsou vypočítaví a jde jim o moc, ale ti zarytí a nejradikálnější puritáni ... u mnohých věřím, že své konání cítí jako správné. Nevyhnutelné. Obávají se, že odsouzený a internovaný král bude stále hrozbou, v jeho jménu se mohou konat vzpoury, někdo ho nakonec může osvobodit, on pak stane v čele nějaké armády, ať již skotské či irské, nebo přicházející přes kanál, a všechno začne nanovo. Z tohoto pohledu je jeho smrt omluvitelná.“

„Netušil jsem, že je to tak vážné,“ je pobledlý Pierre, „S odsouzením jsem počítal, stejně tak se sesazením, ale poté s internací. S vyhoštěním ne, z důvodů, které jste právě popsal. Ale vražda panovníka, není to příliš i pro ty nejradikálnější odpůrce?“

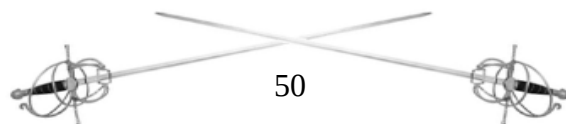
„Bohužel není. K jejich názoru je vedou dva aspekty. Jednak se ho obávají, jako živého daleko více. A za druhé, mnozí ho strašně nenávidí a vyčítají mu tisíce mrtvých. Jsou bytostně přesvědčeni, že právě díky jeho věrolomnosti a neochotě jednat, teklo tolik krve. Bohužel v tom jim musím dát částečně za pravdu. Karel měl několikrát příležitost konflikt ukončit a vyjít z něj sice oslabený, ale stále jako panovník. Ty příležitosti promrhal anebo vedl jednání jen na oko a v zákulisí už chystal podraz. To je bohužel taky realita. Proto úsilí nás umírněných skončilo naprostým nezdarem a jen byli posíleni fanatici a radikálové. Bohužel.“

„Znám vaše názory na selhání krále s ohledem na taktiku jeho jednání. Ale proboha, copak tohle omlouvá jeho vraždu?“

„Pro mnohé jeho případné odsouzení není vraždou. Nicméně Karel předstoupí před soudní tribunál poprvé až zítra,“ zachovává zdánlivý klid pan of Clapperton, ač je z posledních událostí velmi znepokojený, „Není ještě zcela jasné, zda radikálové prosadí svou vůli. Stále se jedná.“

„Vy se také jednání zúčastníte?“

„Já?“ usměje se hořce James, „Pokud by někdo stál o moje názory ... Pochopitelně se snažím ovlivnit rozhodnutí některých významných aktérů, ze zákulisí. Ale mám velké obavy, zda mé snahy mají vůbec nějaký význam. Snažím se vysvětlit, jak může nejtvrdší rozsudek působit z pohledu zahraničí a následného uznání legitimacy nové vlády. Ale nenacházím moc sluchu, po pravdě. Většinou je v tuto chvíli zcela jedno, co případnému rozsudku řeknou ostatní velmocí.“

„Opravdu je jim stanovisko jiných velmocí jedno? Neobávají se možnosti, kdy by došlo k jejich dohodě a bylo postaveno invazní vojsko?“ dívá se zpytavě Pierre.

„Myslím si, že se toho zase tolik neobávají. I zde mají moc dobré informace, jak jsou na tom jednotlivé mocnosti, i přes uzavření Vestfálského míru. Kdo má teď prostředky k postavení invazního vojska, i kdyby k tomu byla vůle? Navíc se po úspěších z poslední doby cítí neporazitelní. Ovšem nakonec dojde k vystřízlivění a budou muset navázat diplomatické styky. Pak možná budou potřebovat služeb takových, jako jsem já.“

„Nebojíte se možných represí proti své osobě? Když jste nepodporoval horlivě opozici proti králi?“

„Co je dnes jistého,“ pokrčí rameny tchán, „Přesto si dělám naděje, jsou sice fanatičtí a velmi radikální, ale nejsou hloupí. Budou potřebovat jistou legitimitu, pokud budou chtít vládnout. Ovšem sám budu muset zvážit, zda se s nimi ušpinit.“

„Rozumím. Ovšem i když se zbaví krále Karla, má ten zákonné potomky. Jeho nejstarší syn se snaží posbírat vojsko na pevnině. I kdyby zavraždili Karla, nastoupí za něj jeho syn, druhý téhož jména.“

„Nezkušený mladík, navíc někde v cizině a bez prostředků? Ale máte pochopitelně pravdu, rozsudek smrti otevírá další následnictví. Co však, když monarchii zruší?“

„Takové jsou plány?“

„Také už jsem o tom slyšel. Odsoudit krále, ukázat na špatnosti monarchie a nastolit z jejich pohledu spravedlivější řád. Oba dobře víme, že v dějinách existovaly i jiná zřízení než království.“

„Ano, zrovna dnes jsem o tom vykládal svému doprovodu. Kdo je nyní skutečnou vůdčí osobností? Lord Fairfax dle vás z Londýna odjel. Nemůže to podlomit moc radikálů?“

„Nemyslím si. Můj přítel Thomas byl už nějaký čas ve vleku radikálů. On sice proti králi bojoval, protože jím byl zklamaný a cítil se jím zrazený. Ale ke královskému majestátu stále chová respekt. Určitě nemá zájem se nechat uvrtat do Karlova odsouzení, s tímto postupem rozhodně nesouhlasí.“

„Mluvil jste s ním?“

„Ano, mluvil jsem s ním před jeho odjezdem. Byl hodně nešťastný, takto si vývoj rozhodně nepředstavoval. A není sám. Cítí však nemožnost zasáhnout a proto zvolil demonstrativní odjezd. Možná si tím vytváří i jistou pozici do budoucnosti. Bude zřejmé, že on s tím procesem neměl nic společného.“

„Je přece stále velitelem armády.“

„Bohužel pouze oficiálně. Tam mají teď rozhodující slovo radikálové, ke kterým on rozhodně nepatří. Říkal jsem vám o jeho pokusu se ještě s králem dohodnout, ale Karlova neústupnost mu znemožnila zabránit nástupu radikálů. Opět hrubá chyba Karla. Sám oslabil umírněnou opozici a sám posílil své nejzvrůcnější odpůrce. Nevím, jestli podléhal radám jiných nešťastníků, nebo nebyl schopen pochopit realitu anebo prostě jen jednal hloupě. Ale důvody jeho konání jsou teď druhořadé, je definitivně poražen a jeho osud, dokonce i jeho život, visí doslova na vlásku,“ říká James smutným hlasem.

„Mylorde, nedá se pro krále něco učinit? Nějakým způsobem zabránit jeho smrti? Něco takového považuji za zvrácené.“

„Bohužel, pane markýzi, v tomto směru asi nic učinit nelze. Spor se vyvíjel dlouhá léta a nyní graduje. Nešťastně pro krále Karla. Bude záležet na jeho největších odpůrcích. Ne na jejich soucitu, ten k němu rozhodně nikdo z nich nepocítí, ale na tom, jak vyhodnotí rozsudek smrti.“

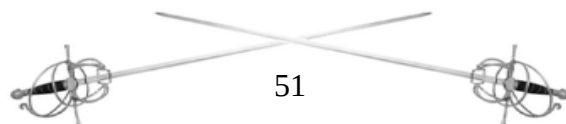
„Král Karel o tom ví?“

„Bůh sud'. Nevím, on žádný soud jistě neuznává. Uvidíme, jak zítra vystoupí. Ale možná si vůbec neuvědomuje závažnost celé situace. Však i vy musíte uznat jeho chybné úsudky v minulosti. Kdy se upíral k pomoci, která nepřicházela a ani přijít nemohla. I vy sám jste ho upozorňoval na tento fakt, ale dle mého ani vám nevěřil. Stále snil o invazní armádě, která převáží misky vah na jeho stranu.“

„Dle vás je nyní nejvlivnějším vůdcem rebelů Oliver Cromwell?“

„Ano, v tuto chvíli nepochybně.“

„Bylo by možné se s ním setkat?“

„Kdy se s ním chcete setkat?“ podívá se lord na zetě pátravě.

„Co nejdříve. Pokud možno ještě před vynesením rozsudku.“

„Pane markýzi, nevím, o čem přemýšlíte. Ale nenapínejte strunu příliš, navíc i vy máte své pokyny, dané vaším prvním ministrem.“

„Chápu vaše obavy, mylord, nemíním nijak komplikovat vaše postavení, již tak dost vratké, a ani se přičít pokynům, které mám od pana Julese. Nicméně pokud je nějaká možnost promluvit si s tím generálem, velmi rád bych tak učinil. Pokud ovšem bude vůbec ochoten mě přijmout. Pochopitelně tajně, to by mělo být v zájmu nás obou.“

„Máte pověření Mazarina nebo královny?“ dívá se znovu zkoumavě tchán.

„Ano, mám tlumočit postoj pana Julese. Který k mé malé radosti tomu pánovi udělá radost. Tím naplním své poslání a pak mohu sledovat z povzdálí, i snad vašim prostřednictvím, tu frašku s názvem soud a její verdikt.“

„Nevím, jak dlouho bude trvat, vy máte své povinnosti ve své zemi, dle vašeho vyprávění nejste bez vlivu a možná bude třeba hasit rozpory mezi jedním moc ambiciózním vojevůdcem a protřelým prvním ministrem. Rád vás vidím, pochopitelně vás nevyháním,“ dodá James rychle.

„Zvážím, jak dlouho budu moci setrvat. Nikdo z nás nevytáhne paty z vašeho domu. Můžete vůbec důvěřovat svému služebnictvu?“

„VÍ Bůh, možná již o vaši přítomnosti vědí,“ pokrčí rameny hostitel, „Ale v tom problém nevidím, jste tajný emisar francouzského dvora, navíc můj zeť. Ale nebudu příliš váhat, hned zítra se pokusím spojit s panem Cromwellem, abych nebyl podezříván, že vaši přítomnost tajím. Možná tím stoupne i moje cena v jeho očích,“ zatváří se potměšile.

„Pokud vám mohu pomoci ...“

„Nevím, budete muset jednat dle vývoje vašeho případného setkání. Ale dle mého jste daleko chytřejší než ten raubíř, proto se jistě rozhodnete správně. Možná bych mohl být prostředníkem mezi novými vládci a francouzským dvorem,“ uvažuje pragmaticky James, „To víte, nečeká nás jednoduchá doba. Nejde jen o mou osobu, mohl bych zem opustit, ale mám tady své zájmy, konec konců moje majetkové poměry dobře znáte. Nerad bych přišel o své statky. Sice by mi pozemky a stavby mohli vrátit, až se poměry zase změní, ale vložil jsem značné prostředky i do některých obchodů, však víte.“

„Plně vám rozumím, mylord. I vy jste velmi bystrý a chytrý, jistě zvážíte, nakolik se můžete s těmi lidmi svázat, aby vám to pomohlo si zachovat jistý vliv, majetek, ale zároveň vás to příliš nepošpinilo. Těžko říci, jak se situace bude vyvíjet a jak dlouho se současná klika radikálů z armády udrží u moci,“ hovoří stejně prakticky i Pierre.

„Lépe bych už svůj problém vyjádřit nemohl,“ zasměje se pan of Clapperton, nicméně trochu křečovitě.

„Jinak moje nabídka trvá a bude stále trvat. Kdykoli byste uznal za vhodné se přemístit do Francie, budete vždy mým velmi milým hostem. Na dobu, jaká bude potřeba, řečeno diplomaticky, váš azyl bude časově neomezený.“

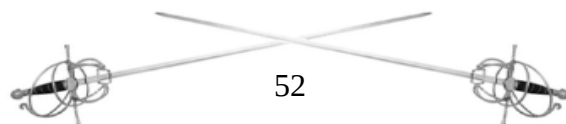
„Děkuji za nabídku, jen Bůh ví, zda ji nakonec nevyužiji. Teď o tom však neuvažuji, z důvodů, které jsem vám sdělil.“

„Vy účastníkem toho soudu tedy v žádném případě nebudete,“ ujišťuje se pan de Almare.

„Díkybohu mi oni sami vyloučením sněmovny lordů z celé té komedie usnadnili život. Pochopitelně bych se nezúčastnil, stejně jako mnozí jiní, teď však mám i pro ty zuřivce dobrou výmluvu. Oni sami mi účast zapověděli. Což pochopitelně vítám.“

„Po tom všem, jak mohou lidé vůbec uvěřit v alespoň náznak regulérnosti procesu s králem?“

„Lidé? O kom mluvíte, pane markýzi? Obyčejní lidé uvěří, co jim napovídají jejich duchovní nebo jejich vůdci. Anebo budou dělat, že jim věří, aby se sami nedostali do problémů, i kdyby snad s králem soucítili. A další konají různě, radikálové chtějí dotáhnout věc do konce, královi příznivci jsou poraženi a rozprášeni, možná chystají nějaké protesty či vzpoury. My další se snažíme, abychom se příliš neumazali

a přitom nepopudili současnou moc proti sobě. Nic jednoduchého a nic hezkého, ale mezi námi si nemusíme nic namlouvat,“ pokračuje James v naprosté otevřenosti.

„Budu se modlit k Bohu, aby nakonec ovlivnil rozhodnutí samozvaných soudců a ti měli s poraženým králem soucit.“

„Můžete se pomodlit i za duše nás, kteří tomu hroznému běsnění už roky přihlížíme. Naše snaha ho zastavit byla neúspěšná, teď se tedy musíme postarat sami o sebe. Určitě na tento postoj nejsem pyšný, ale snad mi Bůh odpustí,“ povzdechne si lord.

„Na neutrálním postoji v bratrovražedném boji nevidím nic špatného,“ říká pan de Almare rozhodným hlasem, byť zcela o svém tvrzení přesvědčený není, „Z toho, co já vím, není nikdo bez viny. Nikdo není bílý a nikdo černý. Obě strany se dopustily chyb, obě strany projevily svoji neústupnost a díky oběma stranám tekla krev synů této země. Můj postoj k válkám a vraždění znáte, možná i proto lépe než kdo jiný chápu vaše stanovisko, kdy jste se snažil zůstat nestranným a snažil se přispět k dosažení dohody. Což ale může být také problém, můžete být obviňovaný z malé horlivosti ze stran vítězů, ze skrytých sympatií k poraženým.“

„Máte pravdu, i já vždy dával přednost diplomacii před řinčením zbraní, ale již mnohokrát jsem si musel vyslechnout výčitky z obou stran. Díkybohu mám stále jistý vliv a nesporné zkušenosti. Pokud ti vítězové, jak říkáte, budou rozumní, budou takové, jako jsem já potřebovat. A zároveň nás nebudou nutit konat tak, aby to překročilo jistou hranici. Mám přátele a známé na obou stranách, dobré známé a dobré přátele. Některé jsem již ztratil, neboť položili svůj život pro své přesvědčení nebo pro své chápání povinnosti přiklonit se k jedné ze stran.“

„Nechtěl bych být ve vaší situaci,“ pokývá hlavou pan de Almare, „Bohužel se do ní sám mohu brzo dostat. Vévoda de Condé mi stále zdůrazňuje, že mě počítá do své rodiny. Jeho sestra mi už teď nemůže přijít na jméno. Ovšem pokud i pan de Condé nakonec otočí a stane proti prvnímu ministrovi, dostanu se do stejného dilematu. Snažím se také lavírovat mezi královským dvorem a mocnými rody, snažím se být prostředníkem. Ale je těžké zůstat neutrální během takových obřích sporů.“

„Doba je zlá, pro nás oba. Snad díky našim schopnostem vyjednávání, naší prozíravosti, se nám podaří zachovat si vliv a částečně i neutralitu. Naprosto vám rozumím, co mi říkáte. Vždyť i tady to pozoruji, mnozí moji příbuzní stojí proti sobě, vezměte si jen mého bratrána hraběte z Manchesteru, který si s Cromwellem rozumí a jeho bratra, lorda Montagu, který naopak stojí na druhé straně, za což byl i vězněn. U vás teď proti sobě stojí sourozenci z rodu de Condé.“

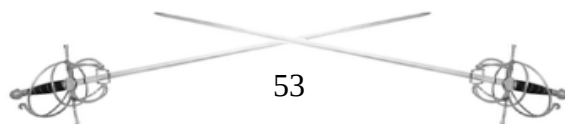
„Souhlasím s vámi, mylord. Když už jsem tady, mohl bych mít pár otázek? Již jste mi vylíčil, jak dospěl konflikt k současnému vyvrcholení, ale stále mi unikají postoje mnoha aktérů, nemám jasno ani v postoji Skotů a Irů. Pokud nejste příliš unavený.“

„Ale ne, i já mám nějaké dotazy, na svou dceru, vnuka a tak. Nechám přinést něco k zakousnutí, mnoho jsem dnes nejedl, a pak můžeme debatovat, třeba až do rána,“ projeví dobrou vůli hostitel.

GENERÁL OLIVER CROMWELL

Dvacátého prvního ledna léta páně šestnáctistého čtyřicátého devátého král Karel poprvé předstupuje před soudní tribunál. Jednání doprovázejí zvýšená bezpečnostní opatření, neboť sněmovní síň je přeplněná diváky. Předseda soudu John Bradshaw se velmi obává atentátu na svou osobu ze strany royalistů, proto si nechává vyztužit svůj klobouk železnými pláty.

Král vstoupí do sálu s hlavou hrdě vztyčenou, dávající jasně najevo, že těmi, kdo ho chtějí soudit, naprosto pohrdá. Je oblečený v černém aksamitovém kabátci, na rukávu má výšivku stříbrné hvězdy Podvazkového řádu. Je usazen naproti předsedovi soudního tribunálu. Ač neprojevuje žádné emoce, snad s výjimkou již zmíněného pohrdání přítomnými, má propadlé tváře, jasně jsou patrné jeho zešedlé vlasy a též kruhy pod očima.

Obžalobu čte náhradní prokurátor John Cook, v ní obviňuje krále z velezrady a dalších vážných přečinů. Dokonce neváhá přítomného panovníka ve své řeči označit za tyrana, zrádce a vraha, nad čímž se souzený jen trpce pousměje. Když dostane od předsedy soudu slovo, klidným hlasem prohlásí, že tento soudní tribunál nemá žádné právo soudit krále. A odmítá se tedy jakkoli hájit. Marně pan Bradshaw upozorňuje obžalovaného, že bez své obhajoby ho nepochybně shledají vinným. Když předseda soudu označí přítomné poslance za lid Anglie, z davu se ozve výkřik.

„Ani čtvrtina z nich! Oliver Cromwell je zrádce.“

Soudní jednání pokračuje i v dalších dnech, lord of Clapperton o něm má skvělé podrobné zprávy, ačkoli se ho sám zcela straní. Ale informace dostává od svých přátel a ty posléze sděluje svému zeti, který zůstává ve skrytu tchánova domu a čeká na případné jednání s vůdcem nejradikálnější opozice proti souzenému panovníkovi. Večer pak oba diplomaté rozebírají události předchozích dní.

„Zítra by mělo dojít k vašemu setkání s Cromwellem,“ konstatuje po pár dnech James.

„Mělo nebo dojde?“ podívá se tázavě Pierre.

„Schůzka je domluvená, ačkoli ten pán moc chuti neprojevil, to vám zastírat nemohu. Možná však má jen jiné starosti, než se teď zabývat tajným vyslancem jiné země,“ pokrčí rameny lord.

„Nevycházejí mu jeho plány?“

„Nevím, začíná být dle mého neklidným. Opakovaně varuje před přílišnou shovívavostí vůči Karlovi, vytváří obrovský nátlak na členy soudního tribunálu. On a další radikálové v armádě chtějí rozsudek smrti, ovšem stejné smýšlení nemají všichni soudci.“

„Dovolí si tlaku vzepřít?“

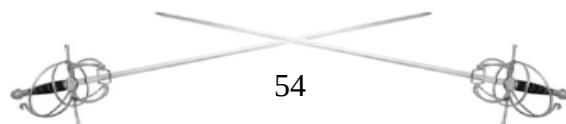
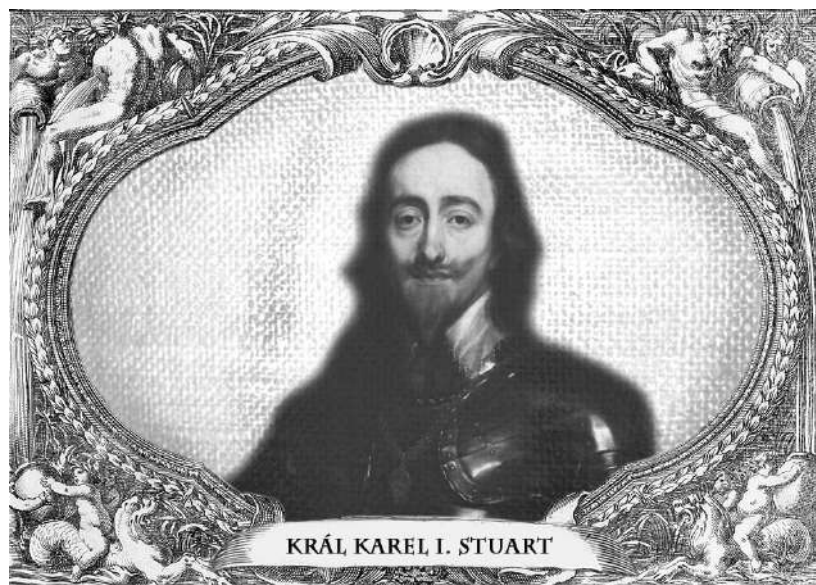
„Obávám se, že nikoli. Ovšem řada z nich začíná krále obdivovat, pro jeho odvahu, s jakou obviněním čelí. Pro jeho rozhodnost. Působí velmi majestátně a přesvědčivě. Na druhé straně tento jeho postoj mnohé jiné velmi dráždí, jeho apatie, odmítání uznat soud, podvolit se mu. Možná jsou i zklamaní, chtěli vidět poraženého muže, který roky proléval jejich krev, ale vidí skoro až arogantního krále, který si zachovává svou hrdost a důstojnost. Dává jim najevo, že mu nesahají ani po kotníky,“ spekuluje pan of Clapperton.

„Ti asi budou chtít jeho smrt,“ povzdechne si pan de Almare.

„Ti jistě, možná ale i někteří z nich váhají. Přeci jen odsoudit svého krále k trestu smrti, možná někteří z nich stále projevují před jeho majestátem bázeň, někteří se možná bojí i Boha. Ale Cromwell se je snaží přesvědčit, do Wenstminsteru přicházejí denně desítky různých petic, požadující spravedlnost. Tedy smrt krále, v chápání spravedlnosti ze strany pana Cromwella a jeho nejblížeších.“

„Můj ty bože. Když jsem ho kdysi viděl, zdál se mi neústupný, ale netušil jsem, jakým je fanatikem. Jak daleko je schopný zajít. Začínám mít z našeho setkání obavy,“ říká vážným hlasem Pierre.

„Obavy snad mít nemusíte, on dobře ví o vaší blízkosti k francouzskému královskému dvoru, ale i k rodině pana de Condé. Možná je fanatik a radikál, ale hlupák není. Nebude zbytečně provokovat. Spíš očekávejte strohost, možná ironii, možná trochu neurvalosti a arogance. Ale jistě vás nebude chtít například z něčeho obvinít a zadržet. Byl by byl v tuto chvíli sám proti sobě.“

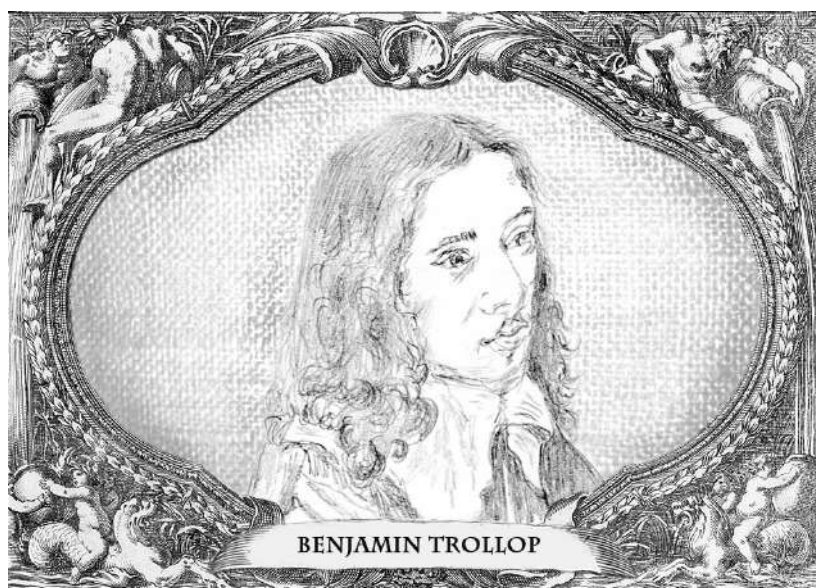
„Své obavy jsem myslel trochu jinak,“ pousměje se lehce zeť, „Ve smyslu, jak s ním mám hovořit, jaký způsob vedení rozhovoru zvolit. S fanatickými lidmi nelze diskutovat, nelze je o ničem přesvědčit, lze je pouze vyslechnout a pak sdělit své stanovisko, které jim bude lhostejné.“

„Nevím, možná i on má obavy, co mu přicházejí říci. Zda nejdete orodovat za krále Karla, z pověření vaší královny či Mazarina. Asi i proto dal ke schůzce souhlas. Bude se pochopitelně konat v naprostém utajení, místo mi bude sděleno až zítra večer. Možná i z bezpečnostních důvodů, on sám musí mít obavy o svůj život. Pro změnu nějaký fanatický royalista by ho mohl chtít zabít, aby tím pomohl svému králi. Proto jsou všude velmi přísná bezpečnostní opatření,“ konstatuje James.

„Tomu se nedivím. Má vůbec král ještě nějakou naději? Jeho volbu chování před soudním tribunálem chápu, asi bych se zachoval podobně. Ale nemohla by vhodná obhajoba přeci jen být výhodnější?“

„Pochybuji, stejně se bude rozhodovat v zákulisí. Já ho už znám dlouho, nic jiného jsem nečekal. Má určitě mnoho chyb, určitě nebyl dobrým králem, ale jedno mu upřít nelze. Jeho statečnost a jeho sebedůvěru. On nikdy nemůže ani náznakem připustit legitimnost soudu. Proto jeho postoj považuji za logický. Kdyby se začal obhajovat, dal by tím najevo respekt k tomuto soudnímu tribunálu. On však naopak jasně deklaruje, že ho neuznává za způsobilý ho soudit. Vzhledem k tomu, jak proces probíhá, a co má být jeho výsledkem, považuji jeho postoj za správný,“ vyjadřuje svůj názor tchán.

Jako obvykle probíhá debata dlouho do noci, mají mnoho času si navzájem sdělovat svoje pocity, ale také se lépe poznávat. Oba jsou na svou dobu výjimečně vzdělaní, oba dávají přednost diplomacii a oba dokáží uvažovat pragmaticky. Někdo by jim možná mohl vyčítat nejasné postoje či jistý způsob vypočítavosti, ale z jejich pohledu diplomata, který se snaží ostatní přechytračit, se takový postoj může jevit správným.

Další den společně posnídají, poté se hostu věnuje Benjamin Trollop, který zastává u pana of Clapperton funkci sekretáře či správce majetku. Tento osmadvacetiletý chytrý muž je schopen vést s Pierrem velmi plodný rozhovor, pochopitelně v anglickém jazyce. Naopak James se svým zetěm hovoří převážně francouzsky, sám si tím opakuje tento jazyk, který zvládá ale skvěle.

Opoledne zůstane pan de Almare sám, neboť jeho tchán probírá své věci se sekretářem, zavřou se na dobré dvě hodiny. Toho Pierre využije a naopak si pozve svého podkoního, kterému předává některé své znalosti.

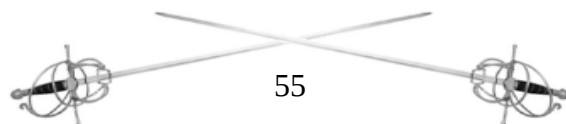
V podvečer je pan Trollop poslán z domu, důvod je však objasněn záhy.

„Můj sekretář šel zjistit, zda dnešní schůzka platí,“ říká James svému zeti, „Pokud ano, brzo se dozvíme víc. Uvidíme, zda budete vůbec přijat a pokud ano, tak kde.“

„Je v ulicích Londýna nebezpečno?“

„Neřekl bych, že nějak zvlášť. Pochopitelně by se mohla objevit skupinka příznivců krále, s pokusem zavraždit některé jeho odpůrce či se ho pokusit osvobodit, ale příliš tomu nevěřím. Nato je hlídán velmi dobře.“

„Nálady lidí se nemění?“

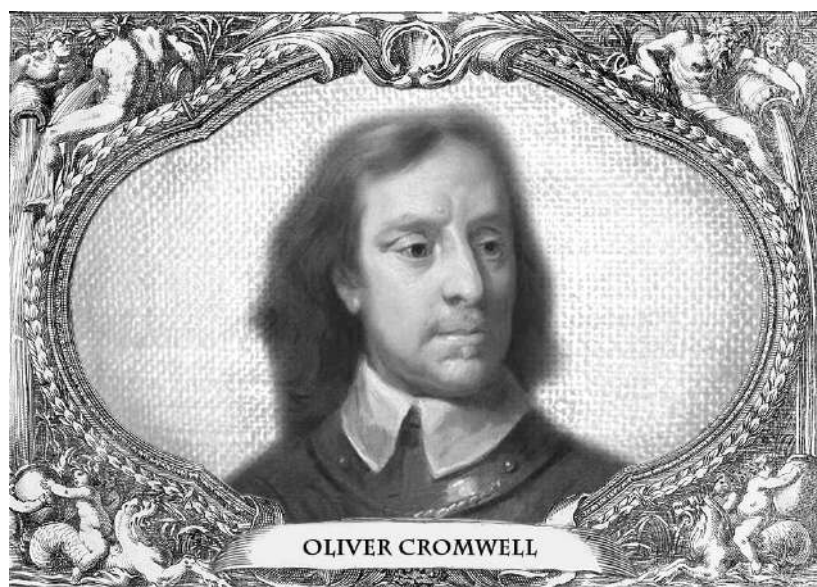

„Nemění, někteří králi soud přejí, některým je ho možná líto, jiní to považují téměř za svatokrádež. Ale doba je naučila si své názory nechat pro sebe. Mají svých starostí dost a přítomnost vojáků je pro ně dostatečným varováním.“

Sekretář se vrátí už po setmění, osoba, se kterou se na přání svého pána sešel, mu schůzku potvrdila. Během večera či noci dorazí do zdejšího domu jiná osoba, která pana de Almara dopraví na tajnou schůzku.

„Tak se asi přeci jen dočkáte,“ usměje se mírně James, „Jen velmi važte svá slova, všichni jsou velmi napjatí a podráždění. Možná se budete muset obrnit, roky u armády dělají své, navíc pan Cromwell pochází z nižší šlechty a vybrané způsoby jsou mu cizí.“

„To jsem pochopil z předchozích setkání,“ přikývne Pierre, „Nemusíte mít obavy, nijak vám to nezavařím,“ zasměje se, nicméně jeho tchánovi tato poznámka tak úsměvná nepřijde, soudě podle jeho výrazu tváře.

Markýz musí čekat až asi do devíti hodin večer, než dorazí prostředník, který ho má odvést na schůzku s Cromwellem. Požaduje, aby šel sám, což zapříčiní jeho vzrušenou debatu s lordem of Clapperton, který má obavy o bezpečí zetě. Ten ale vše rozřeší sám, když na návrh přistoupí.

Následně musí podstoupit téměř hodinovou anabázi, kdy je stejně jako jeho společník zahalený od hlavy až k patám, navíc má pouze svou dýku, jiné zbraně musel ponechat doma. Průvodce nepromluví ani slovo, s výjimkou, když se nějakým dokumentem prezentuje hlídkám, na které narazí. Cestují různými způsoby,

až stanou před jedním z mnoha domů. Pierre nemá vůbec potuchu, kde se právě nachází.

Tajemný muž zaklepe, pak asi řekne nějaké heslo a oba jsou vpuštěni do temného vestibulu zdánlivě obyčejného domu. Beze slova stoupají po velmi špatně osvětlených schodech, poté vejdou do místnosti vybavené tmavým čalouněným nábytkem a osvětlené pouze jediným svícem na stole. V rohu, skryt do stínů, stojí jediný muž, nyní otáčí svou zamračenou tvář. Oliver Cromwell, jedněmi oslavován a druhými proklínán, v současnosti již bezpochyby vůdčí osobnost nejradikálnější opozice proti svému králi.

Průvodce za sebou zavře dveře z venku, čímž voják a diplomat zůstanou v místnosti sami. Krátce na sebe vrhnou pohledy, jako by chtěl jeden druhému proniknout do mozku a zjistit, co si právě myslí.

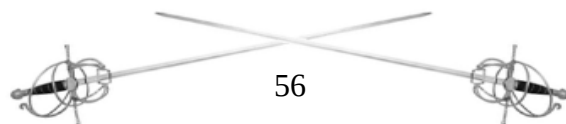
„Pane markýzi,“ promluví Cromwell, „rozhodl jsem se s vámi setkat, na přání vašeho tchána. Údajně přicházíte jako tajný vyslanec vašeho prvního ministra.“

„Děkuji za váš čas, pane generále,“ lehce se ukloní Pierre, mluví výborně anglicky, „Můj tchán hovořil pravdu. Jsem zde z pověření Jeho Eminence kardinála Mazarina.“

„Copak toho lišáka přimělo mi poslat svého diplomata? Copak nemá sám dost svých starostí?“ ušklíbne se Oliver, i on má velmi dobrou síť zvěďů a ví ledasco. Nejen co se děje v jeho zemi.

„Právě možná vnitřní starosti v zemi, kde Jeho Eminence zastává úřad prvního ministra, jsou příčinou mé přítomnosti zde. Po uzavření Vestfálského míru zůstává naše země ve válečném stavu se Španělskem a jak jste sám zmínil, má nyní královský dvůr své vnitřní starosti. Které již budou ale asi brzy vyřešeny,“ dodá pan de Almara, byť toto není jeho přesvědčení.

„Budou vyřešeny?“ pozvedne obočí Angličan.

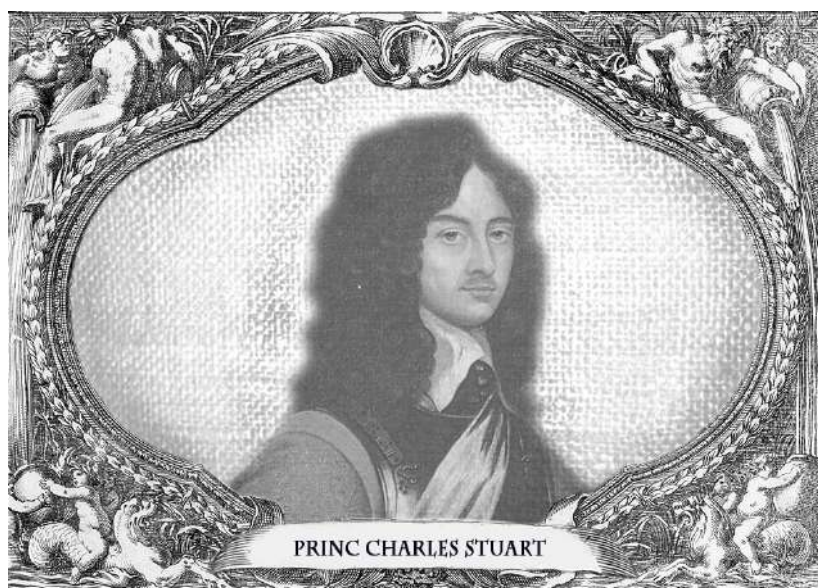

„Ano, pane generále. Můj bratránek vévoda de Condé,“ zdůrazní Pierre svoji příslušnost k tuze mocné rodině, „se svým vojskem obléhá právě Paříž a čeká, až nepřátelům koruny dojdou zásoby a oni sami přijdou k rozumu. Ale taková blokáda nějaký čas potrvá, proto jsem byl vyslán, abych tlumočil stanovisko Jeho Eminence současným vládcům Anglie.“

„Jaké je toto stanovisko?“ zeptá se s ironií v hlase Cromwell.

„Zůstává stále nezměněné. Jeho Eminence považuje vše, co se děje ve vaší zemi, pane generále, za vaši vnitřní záležitost a Francie se nebude do těchto událostí vměšovat. Stejně očekává od vás a vašich přátel, až se ujmete v Anglii definitivně moci.“

„Ujmeme moci? Ostatně, stále poskytujete azyl královně a její syn, princ Karel, tam také občas pobývá. O čemž si lze myslet mnohé.“

„Nelze neposkytnout azyl tetě krále Ludvíka. Ovšem jak vaši agenti jistě mohou potvrdit, princ Karel i jeho matka o materiální a vojenskou pomoc žádali marně,“ neodpustí si teď mírný nádech ironie i pan de Almare.

„Naši agenti? Soudíte podle sebe?“ kontruje generál.

„Vycházím ze staletých zkušeností diplomacie. Každý má své oči a slechy při všech významných dvorech Evropy, vy jistě nejste výjimkou. Je pro vás životně důležité znát, jaké pomoci se princovi Karlovi dostalo a můžete být zjištěními dozajista spokojeni.“

„Jen toto jste mi přijel říci, pane markýzi?“ dívá se velmi pronikavě muž, zocelený lety těžkých bratrovražedných bojů.

„Svým způsobem ano, pane generále. I ve Francii se již ví o soudu s králem Karlem. Což sice vzbuzuje mnohé rozpaky, nicméně nic nemění na stanovisku Jeho Eminence,“ říká s těžkým srdcem Pierre, pak se však rozhodne trochu pozlobit, „Nicméně jsem se zde doslechl velmi znepokojivé zvěsti, pane generále. V okruhu diplomatů Francie se již počítá s tím, že bude král Karel zbaven svého trůnu, ovšem také se předpokládá, že bude internován a bude mu poskytnuto zázemí, odpovídající jeho rodu.“

„Tak ono se předpokládá,“ stáhne Oliver zlostně tvář.

„Bohužel jsem se zde dozvěděl, že se uvažuje o trestu smrti, což mě, musím se přiznat, velmi znepokojilo.“

„Tak vás tyto úvahy znepokojily, pane markýzi?“ říká Cromwell výsměšně, „Máte snad nějaké pokyny od vašeho ministerského předsedy v tomto duchu?“

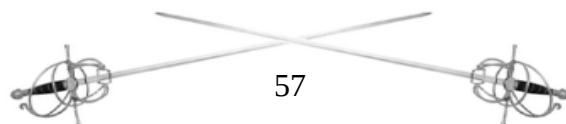
„Po pravdě, pane generále, v tomto směru žádné pokyny nemám,“ odpovídá diplomat, „O trestu smrti se opravdu neuvažovalo.“

„Pane markýzi, jsem voják a jsem zvyklý na přímá a jasná slova. Přicházíte orodovat za krále Karla? Za muže, na jehož rukách lpí krev tisíců nejlepších synů této země?“

„Nepřicházím za nikoho orodovat, pane generále. Alespoň ne oficiálně. Své poselství jsem vyřídil, ačkoli nevím, co by mohla způsobit případná poprava krále Karla. I Jeho Eminence musí čelit různým tlakům, aby pomohla tetě svého krále.“

„Neoficiálně, pane markýzi? Máte snad odlišné názory než ten, kdo vás sem vyslal?“

„Nejsem ničí sluha, pane generále. Sloužím svému králi a nyní i prvnímu ministrovi, který z jeho pověření zem spravuje. Mohu mít své vlastní názory, ale pokud jsem někam vyslán, tlumočím oficiální stanoviska. Ty jsem vám sdělil.“

„Vy asi máte jiný názor. Vaše paní choť je dvorní dámou anglické královny, pokud vím, i vy k ní často chodíte na návštěvy,“ prokáže dobrou znalost Oliver, „Setkal jste se i s princem Karlem. Sice nemáte žádné oficiální úřady, ale váš vliv jistě není malý.“

„Smekám před vašimi zdroji, pane generále,“ usměje se teď pan de Almare, „můžete jim vyslovit moje velké uznání. Ovšem moje návštěvy u královny jsou pouze přátelské a soucitné. Co se týká mého vlivu u francouzského dvora, nějaký bezpochyby mám, jsem stále i jedním z vychovatelů krále Ludvíka, ale jsem také realista a své možnosti nepřeceňuji,“ tváří se skromně, nicméně takticky připomene svou úlohu u mladého Ludvíka.

„Ano, vím o vás dost, pane markýzi. I o vašem tchánovi. Říkáte si diplomaté a těžko vám rozumět,“ zachmuří se tvář Cromwella, „My musíme vybojovat bitvy, protože vy stále a opakovaně selháváte. Roky se jednalo, tady u nás, a výsledek? Tisíce mrtvých, pane markýzi. Skvělých synů Anglie, protože král Karel se ukázal jako věrolomník, jako člověk, který nedodrží nic, co právě slíbil. Jeho neústupnost a lži nás vehnaly do hrozné války.“

„Bohužel v tom vám musím dát za pravdu. Nejsem tak dobře obeznámen s událostmi ve vaší zemi, jako nepochybně vy, pane generále, ale něco vím. Způsob jednání králi Karlovi můžete jistě vyčítat právem. Stejně tak jako jeho taktické selhání, kdy si nebyl schopen vyhodnotit realitu, očekával pomoc, která přijít nemohla, snažil se uzavírat pochybná spojení. Ale stále je z boží vůle král.“

„Pane markýzi, neberte jméno Boha nadarmo!“ objeví se znovu stíny ve tváři Oliver, „Právě náboženské otázky a opět věrolomnost krále stály na počátku tohoto konfliktu. Naše názory na Boha určitě budou jiné, my mu sloužíme přímo, zatímco vy prostřednictvím pochybných zástupců. Vy máte své modly, my máme svého Boha. Čí víra je tedy přímější, pravdivější?“

„Pane generále, nepřišel jsem se s vámi přit o otázce víry. Jste bezpochyby muž hluboce věřící a sloužící svému Bohu. To samé i já, který byl dokonce vysvěcen na kněze. Ani Francie nemá vřelé vztahy s Vatikánem. Váš způsob přístupu k Bohu nijak nezpochybňuji, pane generále. Tlumočil jsem vám stanovisko, které jsem tlumočit měl. Pokud však dovolíte, rád bych vám sdělil i svůj osobní názor, který nemusí být nutně shodný s oficiálním názorem francouzské koruny.“

„Proč by mě měl váš názor zajímat, pane markýzi?“

„Nikdy není na škodu si vyslechnout názory jiných. Vy sám pak můžete rozhodnout, zda má nějaký význam se nad ním zamýšlet či nikoli.“

„Prosím, když už jsem se vás uvolil přijmout,“ pokrčí rameny Cromwell.

„Pane generále, jsem hluboce přesvědčený, že vaše konání je vedeno těmi nejčestnějšími úmysly. Nepodsouvám vám žádnou touhu po moci, kvůli níž máte tak vyhraněné názory. Vy jste muž, který bojuje za svou pravdu, neváhá pro ni prolévat krev a neváhá překonávat každou překážku. Díky vaší zarputilosti jste vítězil na bojištích a nyní vítězí i na poli diplomacie. Postavili jste svého krále před soud, který bezpochyby považujete za spravedlivý. Vyčítáte svému králi věrolomnost a vyčítáte mu tisíce mrtvých, kteří v bratrovražedném boji zaplatili svým životem. Chystáte se nastolit spravedlivější řád, než který zde doposud vládl. Pak je ale také nutno se ohlížet, jaký tento nový pořádek bude mít počátek. Zda smrt krále, ať se již ve vašich očích provinil jakkoli, nebude mít neblahý vliv na jeho chápání. Zda se nestane naopak přítěží. Milosrdnost by mohla být lepším začátkem, alespoň dle mého mínění,“ snaží se Pierre o naléhavý tón svého hlasu.

„Opravdu mnohé nechápete, pane markýzi. Já naopak chápu vás. Je vám líto královny, u níž trávíte mnoho času a k níž máte blízko i díky své ženě. Tady ale došly věci příliš daleko, právě díky králi Karlovi. On by nikdy nepřistoupil na žádnou spravedlivou dohodu. Jen jednání úmyslně protahoval, aby mohl připravit další zradu, další prolévání krve. On je symbolem všeho zla, které naši zemi pohlcovalo mnoho let, pane markýzi. Proto musí být zničen. Jinak by mohl pokračovat.“

„Jste naprostými vítězi, pane generále.“

„Naprostými? Pane markýzi, sám dobře víte, kolik stále máme nepřátel. Skotům se nedá důvěřovat, Irové jsou pomýleni v otázce víry a naši nepřátelé. Princ Karel se snaží postavit vojsko, se kterým by přispěchal otci na pomoc, díkybohu zatím marně. Nejsem bezcitný vrah, pane markýzi, ale

zásadový muž, kterému jde o blaho této země. Proto musí král Karel spravedlivě zaplatit za své hříchy," hovoří teď zaníceně i Oliver.

„Je tu ale i otázka diplomacie a politiky, pane generále. Někdo bude muset této zemi vládnout a bude muset udržovat vztahy i s jinými zeměmi. Poprava krále Karla může mít neblahý vliv na budoucí vztahy.“

„Opravdu? Každý má svých starostí dost a pokud by snad někdo chtěl naši zemi napadnout, teď, když je král poražen a země bude zase jednotná, se zlou se potáže.“

„Máte pravdu, nikdo si nechce pálit prsty ve vašem konfliktu. I proto nikdy král Karel neobdržel pomoc, po které tak zoufale volal. Proto jsou marné snahy jeho syna. Ale smrt krále by mohla mít jistý vliv, mohla by se stát symbolem a naopak dobrou výmluvou, proč se zachovat nepřátelsky. Nemluvím teď o Francii, pane generále, jsou i jiné země.“

„Pane markýzi, my si musíme udělat pořádek doma a až poté se ohlížet na nějaké jiné země. Král Karel měl nespočet příležitostí konflikt ukončit, ale vždy zklamal. Cítí se nadřazený, neváhal zvát na pomoc proti svému lidu cizí žoldáky, neváhal prolévat krev svého lidu. Nyní se mu dostává zaslouženého trestu, za jeho proradné činy. Na tom nic nezměníte, i kdybyste za něho prosil celou noc," říká Cromwell rozhodným hlasem.

„Pane generále, neočekával jsem, že bych vás snad obměkčil, natož přesvědčil, abyste změnil váš postoj. Ale jako člověk hluboce věřící a jako člověk vždy hledající co nejméně krvavá řešení, jsem cítil povinnost využít této příležitosti. Dopředu jsem vám i sdělil, že nemluvím za ty, kteří mě sem vyslali, ale pouze sám za sebe. Cítil jsem nutnost tak učinit, ačkoli jako diplomat vím, že takové jednání není nejvhodnější, neboť může ve vás vyvolat vůči mé osobě třeba až nevraživost.“

„Alespoň jste upřímný, pane markýzi," ušklíbne se Oliver, „Vzal jste si dceru anglického lorda, čímž jste se také s tímto rodem svým způsobem svázel. Váš tchán se také až do poslední chvíle snažil hledat dohody, ačkoli již všichni věděli, že takové snahy jsou marné. Právě díky věrolomnosti krále Karla. Mnozí prohlédli, někteří doposud ne.“

„Mluvil jsem sám za sebe, pane generále, nikoli za svého tchána.“

„Jistě. Ale i on se bude muset rozhodnout, jestli bude chtít spolupracovat. I on má své zájmy, ačkoli se vždy snažil tvářit naprosto neutrálně," dodá Cromwell s nepřehlédnutelnou ironií v hlase.

„Pane generále, ať již bude vládnout kdokoli, vždy bude potřebovat schopné a loajální diplomaty.“

„Loajální ano, ne takové, kteří vám při první příležitosti vrazí dýku do zad.“

„Pane generále, diplomacie je svým způsobem umění. Vzpomeňte jen na kardinála de Richelieu, co dokázal všechno jen za pomoci diplomacie.“

„Chcete říct intrik, podplácení," ušklíbne se Oliver.

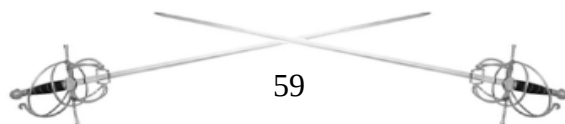
„Možná někdy také. Ale hledání spojenců, dohod, to vše přináší diplomacie. Vybojované vítězství je nutné zúročit, pane generále.“

„Teď pro změnu orodujete za svého tchána?“

„Mluvím stále jen za sebe, pane generále. Jak jsem pochopil, nyní, když jste zvítězil, chcete vybudovat zemi lepší, spravedlivější. K tomu ale jen armáda nestačí. Potřebujete schopné úředníky. Možná nebudou tolik zapálení pro vaši věc, ale mají zkušenosti a dokážou je zúročit.“

„Jaké vlastně máte vy zájmy, pane markýzi? Nejste zde poprvé, oženil jste se s dcerou anglického lorda, ale pokud vím, jste dost bohatý i bez toho.“

„Máte pravdu, pane generále. Základem našeho sňatku nebyl majetkový prospěch ani jedné ze smluvních stran. Ovšem nyní jsem také součástí rodiny mého tchána, která je příbuzensky spjata s dalšími rodinami, jejichž členové se v různé formě zúčastnili vašeho konfliktu. Někteří zůstali neutrální, jako můj tchán, někteří bojovali na vaší straně, další na straně krále Karla. Určitě takových rodinných tragédií bylo vícero. Není nyní už čas pokusit se opět o smír? Nesouhlasím s trestem smrti pro krále Karla, především z lidských důvodů. Osobně ho neznám a jeho jednání nemohu v mnoha případech schvalovat. Jak jste sám řekl, o jeho osudu je již rozhodnuto. Nemohl by tento čin být významnou tečkou za celým

konfliktem? Nemohlo by nastat národní usmíření? Hledat všechny, kterým leží na srdci blaho této země? Ačkoli třeba nebyli tak aktivní, jak byste si vy sám přál.“

„Hovoříte vzletně, což asi k vaší výbavě patří. Ale neodpověděl jste na moji otázku.“

„Ach, moje osobní zájmy. Pochopitelně mám nyní vztah k panu of Clapperton, vždyť je to můj tchán. Jsem součástí této rodiny a pochopitelně mám zájem, aby si i on udržel svůj vliv a aby majetek této rodiny mohl jí být nadále spravován. Mohu nabídnout mému tchánovi azyl v mé zemi, pokud by snad byl shledán osobou nedůvěryhodnou. Ale trochu jsem ho poznal a považuji ho za schopného muže. Možná by i vám mohl být užitečný, pokud přestanou boje a nastane smír. Schopné vyjednávače, kteří zachovávají neutralitu v případných konfliktech, je možno využít vždy,“ hovoří pan de Almare klidným a jasným hlasem.

„Vaše rodina je ale i přes vaši manželku příliš svázána s rodinou krále.“

„Pouze s královnou, nešťastnou ženou, odloučenou od svého muže i svých dětí, která je trpěna ve své rodné zemi. Kde se jí i královský dvůr spíše straní, aby nezavdával příčinu k domněnce, že ve vašem zdejšími konfliktu stojí na jedné z nesvářených stran. Její vliv je mizivý a moje návštěvy u ní mají soucitný charakter.“

„Pane markýzi, nevím přesně, co si o vás myslet,“ dívá se teď pátravě Cromwell, „Jste bezpochyby vlivný muž, ve své zemi. Váš hlas může mít vliv na některá rozhodnutí francouzské koruny. Nevím ale, nakolik vám a vašemu tchánovi můžu důvěřovat. Orodujete tu za krále, který zradil svůj lid, přitom přinášíte vzkazy o neutralitě Francie. Váš tchán se až úzkostlivě snažil vždy dokazovat svou neutralitu. Dá se takovým lidem věřit? Ano, budeme potřebovat schopné muže, abychom obnovili tuto zem, tak poznamenanou hroznou vládou krále Karla. Která díkybohu končí. Ale potřebujeme muže nejen schopné, ale taky důvěryhodné.“

„Pane generále, po tom, co se tolik let dělo ve vaší zemi, vaši obezřetnost naprosto chápu. Předpokládanou smrtí krále bezpochyby vše určitě neskončí. Možná dojde na nějakou dobu k uklidnění, možná ale brzo dojde k různým pokusům nastolit zpět starý řád. Smrtí krále nastupuje vždy král nový. Bezpochyby máte mnoho přátel, ale také mnoho nepřátel. Hodně dalších pouze vyčkává, nechce se vázat se žádnou ze stran, pravděpodobně z mnoha důvodů. Někteří nesouhlasí zcela ani s jednou znesvářených stran, další se léta pokoušeli ukončit násilí a nalézt pro oba nepřátelské tábory přijatelnou domluvu. Vaše nepochybné vítězství vám nyní dává právo rozhodovat, především díky armádě, které vládnete. Můžete odsoudit všechny, kteří nebyli vašimi horlivými přívrženci, ovšem v tom případě z velké skupiny zatím neutrálních osob učiníte nutně svoje protivníky. Oni potom nebudou mít žádnou volbu. Respektive možná jedinou, buď s vámi bojovat anebo odejít pryč ze země. Ale právo takto rozhodnout nyní máte, neboť za vámi stojí armáda.“

„Zajímavé úvahy, pane markýzi. Ale jak mi odpovíte na moji následnou námitku? Učiníme v rámci usmíření pardon, přijmeme každého, kdo bude ochotný spolupracovat. Ti nás pak budou obklopovat, získávat postupně znovu moc a nakonec se obrátí proti nám a pokusí se běh dějin změnit. Třeba povolát zpátky na trůn prince Karla.“

„Vy musíte rozhodnout, pane generále. Pokud však mohu ještě jedno říci, tak už teď s vámi vaši mnozí blízcí spolubojovníci zcela nesouhlasí. Chtěli krále porazit, chtěli ho donutit k ústupkům, ale ani oni nesouhlasí s jeho odsouzením k trestu smrti. Pokud budete i nadále takto radikální, pane generále, můžete postupně přicházet o další své spolubojovníky, přátele. Moc se dá nějakou dobu bezpochyby udržet terorem, potíráním a vyháněním každého, kdo s vámi nesouhlasí. Vaším spojencem bude strach, který kolem sebe budete šířit, ale vaším největším protivníkem bude čas. Znam moc dobře historii, velmi dlouho a náruživě jsem ji studoval. Diktátoři měli většinou snadnou vládu, na nikoho se nemuseli ohlížet, své protivníky zavírali, vyháněli a popravovali. Ale nakonec všichni dopadli stejně. Časem se proti nim postavili i jejich bývalí spojenci a oni skončili neslavně a tragicky.“

„Přišel jste mě strašit či vyhrožovat?“ usměje se lehce Oliver.

„Pane generále, vždyť ani na jedno nemám žádné prostředky. Strašit vás, muže zoceleného tolika hroznými boji, muže neústupného a rozhodného? Copak bych mohl předpokládat, že by taková má snaha

u vás došla sluchu? A vyhrožovat? Vám, který teď vládne armádou, která drtivě zvítězila? Jaké já mám jiné prostředky, než svá slova? Navíc, pane generále, nejsem ani hlupák. Proč bych chtěl vzbudit nenávist v muži, který bude dle všech indicií mít nyní rozhodující slovo v Anglii? Se kterým jako francouzský diplomat budu pravděpodobně v následných letech jednat? Proč bych si uzavíral dopředu cestu k vám? Nikoli, pane generále, nechci vás strašit ani vám vyhrožovat. Jste voják a jste zvyklý jednat přímo, jak jste sám zdůraznil. Proto jsem zvolil způsob, kdy mluvím i já zcela jasně a přímo. Řekl jsem vám své názory, řekl jsem vám své námitky a sdělil jsem vám své přání či prosbu, aby byl život krále Karla ušetřen. Ačkoli nepředpokládám, že by se mým slovům dostalo vyslyšení,“ hovoří pan de Almare svým typickým způsobem, kdy vemlouvavě přesvědčuje svůj protějšek v rozhovoru, projevujíc mu úctu a ze své strany skromnost.

„Máte pravdu, pane markýzi. Žádné prosby ani žádné výhrůžky nemohou změnit to, co je nevyhnutelné. Nemám právo teď být soucitný a slabý, protože bych tak zradil ty tisíce a tisíce mužů, kteří pro naši věc položili svůj život. Pro nastolení spravedlnosti. Proto musím být nesmlouvavý a nemilosrdný. Pro blaho Anglie, pro blaho jejího lidu. A pane markýzi, tato slova pro mě mají skutečnou hodnotu, to mi věřte,“ odpovídá s podobným zanícením Cromwell.

„O vašem odhodlání nepochybuji, pane generále, stejně tak o vašich úmyslech. Vy jste o své pravdě přesvědčený, nejednáte z osobního prospěchu, ale z víry ve správnost takového konání. I tak se však můžete v některých věcech mýlit, pane generále. Nyní jste především voják, který měl za cíl porazit svého nepřítele. Ten je nyní poražen a potupen. Vy ale chcete nastolit spravedlivý řád, jak jste mi sám řekl. Pokud tak chcete učinit, nebude vám stačit být pouhým vojákem, ale budete se muset stát politikem. Budete muset získat úřednictvo a budete pro svou myšlenku muset získat lid, o kterém jste mluvil. Ten si nezákáte pomocí armády, tak ho možná zastrašíte a přinutíte mlčet. Pokud ale chcete vládnout spravedlivě, budete muset nastolit zákony, dbát na jejich dodržování a pro svou myšlenku si získat i lid. Aby s vámi souhlasil z přesvědčení, nikoli proto, že na něj míříte mušketou.“

„Zajímavá řeč, pane markýzi. I vaše upřímnost je překvapivá, u vás diplomatů bych řekl nevídaná. Nemám zájem být diktátorem, ani já, ani nikdo jiný z těch, kteří spolu se mnou tolik let bojovali proti jinému tyranovi. Uznávám některé vaše názory, ano, chceme vybudovat spravedlivý stát, kde se budou dodržovat zákony. Ale zákony platící pro všechny. Lid přesvědčíme svými skutky, nikoli prázdnými slovy, slovy, za nimiž se skrývá zrada, jak předvedl právě král Karel.“

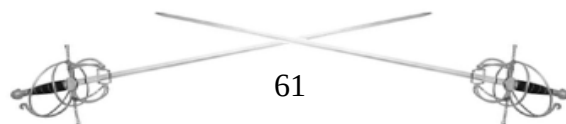
„Věřím vám, pane generále. Máte svou vizi a za tou jdete tvrdě a nekompromisně. Kéž by se vám skutečně podařilo Anglii sjednotit, ukončit hrozné boje a nastolit spravedlivý řád. Bez nutnosti používat teror, ale pouze s využitím zákonů, kdy má každý právo na spravedlivý soud.“

„Udělám proto všechno, co bude v mých silách, pane markýzi. Právě proto musím být tvrdý a nesmlouvavý.“

„Pak mám už jen jednu připomínku, pane generále. V tuto chvíli je král Karel poražený. Lidé na něj budou vzpomínat jako na krále, který nectil dohody a který svůj boj prohrál. Ovšem pokud ho odsoudíte k smrti a popravíte, může se vše změnit. Můžete z něho vytvořit mučedníka, který pro svou věc byl ochotný obětovat i svůj život. Který, ač poražený, nesklonil hlavu, respektive sklonil ji pouze před svým katem. Z historie znám mnoho případů, kdy smrt z osoby značně problematické učinila právě mučedníka a ten se stal symbolem pro budoucí generace. Zvažte prosím i tento můj argument, pane generále. Zda je větším nebezpečím král internovaný v nějaké pevnosti, odsouzený a poražený. Nebo král, který byl popravený a který přes svou porážku nesklonil hlavu, raději si ji nechal setnout. Právě v souvislosti s jeho osudem se přestane zapomínat na jeho chyby, na jeho věrolomnost a jeho porážky, ale bude se na něj vzpomínat jako na mučedníka, který byl usmrcený,“ vytáhne Pierre poslední trumf, kterým chce nahodit nekompromisní odhodlání vůdce opozice připravit svého panovníka o život.

„Pane markýzi, historie nás bude soudit ne podle toho, jestli král bude zkrácen o hlavu nebo jen internován, ale podle toho, jak dotáhneme naši věc do konce,“ oponuje Cromwell.

„Jen jsem řekl svůj názor, pane generále.“

„A já svůj, pane markýzi. Jak vidíte, nejsem jen vojákem, myslím i na budoucnost této země. I proto jsem vás přijal, v této tak vážné době, kdy stále čelíme mnoha hrozbám. I vzhledem k vaší nové rodině očekávám vaše další zapojení do jednání mezi Anglií a Francií v budoucnu.“

„Pak musím jen upozornit, že jsou vždy dvě roviny jednání, pane generále. Jedno se vede na veřejnosti a tam je možno i očekávat odsouzení smrti krále Karla ze strany Francie nebo alespoň nenavázání vztahů s těmi, kteří převezmou správu země po králi Karlovi. Druhá rovina je skryta veřejnosti, ale je důležitější,“ otevírá si pan de Almare zadní vrátka pro další jednání.

„Vidíte, pane markýzi, teď se ukazuje pravá tvář vás diplomatů.“

„Pane generále, i vy nepochybně nebudete o všem hovořit veřejně. Pokud se vám podaří váš záměr uskutečnit, bude i ve vašem zájmu v budoucnu navázat oficiální vztahy s Francií i dalšími zeměmi na kontinentu. Tomu však budou předcházet mnohá tajná jednání.“

„Nepochybně, pane markýzi. Ty vy a váš první ministr už nějaký rok vedete. I proto jste již poněkolkáté přijel do naší země. Pochopili jste nutnost jednat s vítězi. Ač si myslím, že jste stranili více druhé straně, váš první ministr je dost chytrý nato, aby pochopil, že bude muset jednat s těmi, kdo v naší při vyhrájí. Což dle mého nyní děláte i vy.“

„Máte pravdu, pane generále. Na kontinentu skončila jedna hrozná válka, která se vlekla třicet let a přinesla nesmírné utrpení. I u vás končí podobně hrozná válka. Vy ještě musíte vyřešit, co bude nyní dál, nám zůstává válka se Španělskem. Ovšem vždy hrozí vypuknutí nových konfliktů. Možná by v budoucnu mohla být Anglie a Francie spojenci.“

„Mohla, pane markýzi, pokud ale budeme dostatečně silní. Budeme mít armádu, která bude hrozbou pro každého, kdo by například chtěl podpořit prince Karla a vytáhnout proti nám do války. Proto si musíme tady udělat pořádek a upevnit moc. Moc, která nebude vycházet od krále, ale od lidu Anglie.“

„I v tom vám dávám za pravdu, pane generále. Já budu vždy nabádat k jednání a vždy budu varovat před použitím armády. Nemohu teď mluvit za francouzskou korunu, byl jsem pověřený toliko vyřízením vzkazu. Nevím, jaký vliv bude mít osud krále Karla na stanovisko francouzské koruny ani dalších významných dvorů na kontinentě. Budu však radit, aby se vždy upřednostnilo jednání před použitím síly. Když začne válka, považuji takový stav za selhání nás diplomatů.“

„Možná se tedy uvidíme i v budoucnu, pane markýzi.“

„To bude pochopitelně odvislé od vás, pane generále, zda i potom, co jsem vám dnes sdělil, budete ochotný se mnou jednat. A pochopitelně také na tom, jaký vliv si uchovám u francouzského dvora. I tam jsou různé skupiny, které se snaží uplatňovat svůj vliv. I my máme své vnitřní starosti, o kterých jsme mluvili. Čeká nás také mnoho velmi vážných překážek, než nastane uklidnění.“

„Vracíte se brzo do Francie?“ podívá se teď znovu pátravě Oliver.

„Ano, pane generále. Zůstanu zde pravděpodobně do vynesení rozsudku nad králem Karlem či do jeho případného naplnění. Mám také povinnosti ve své zemi, ve vztahu k prvnímu ministrovi i k panu vévodovi de Condé, s nímž mě pojí rodinné vazby. Rád bych přispěl k nalezení rozumné domluvy mezi rebelující Paříží a královským dvorem.“

„Něco jsem o tom, co se u vás děje, slyšel,“ usměje se teď Cromwell, podle všeho potměšile, „Nečeká vás lehká práce.“

„Věru nečeká, pane generále. Ale ani vás,“ odpoví podobně pan de Almare a také vyloudí na tváři mírný úsměv, v jeho podání spíše smutný a bolestný.

„S vaším tchánem nepochybně budu v budoucnu jednat, pane markýzi. Pak zvážím, jestli mu doporučím, aby přijal vaše pozvání a využil vaší pohostinnosti, nebo jestli mě přesvědčí o možnosti ho využít pro další jistě složitá jednání,“ loučí se Oliver de facto ne právě příznivě, z pohledu francouzského diplomata.

„Bylo mi ctí se s vámi setkat, pane generále,“ nepohne se ve tváři Pierra ani sval, byť se mu poslední poznámka vítěze anglické občanské války pramálo líbila.

Oba dva velice rozdílní muži se velmi decentně odzdraví, aby prokázali tomu druhému poctu, ale zároveň se nijak neponížili. Pak markýz projde dveřmi a svěří se do péče osoby, která ho sem dovedla a která, jak pevně věří, ho zase v pořádku dopraví k jeho tchánovi.

Jeho přání je splněno, ovšem on nemá ani pomyšlení na spánek. Naopak, jeho hostitel už čeká, oba se zavřou do pracovny a začíná pravděpodobně velmi dlouhá rozmluva, na jejímž počátku francouzský diplomat velmi výstižně a přesně popíše svůj rozhovor s Oliverem Cromwellem. Přitom se Jamesova tvář kaboní.

„Byl jsem dle vás až příliš otevřený?“ podívá se Pierre na svého tchána, když skončí svůj referát.

„Cromwell je velmi komplikovaná osobnost, možná jste našel způsob, jak ho oslovit, možná jste ho popudil, těžko říci. Čím jsem si ale jistý, i kdybyste do něj hučel celou noc, nic byste na jeho přesvědčení nezměnil,“ odpovídá lord zamyšleně.

„Také si myslím. On tomu, co dělá, asi opravdu věří.“

„Bůh nás chraň před takovými fanatiky, kteří jsou přesvědčeni o neomylnosti svého chování, neochotní k jakýmkoli kompromisům. Jak na vás působil?“

„Již jsem vám svoje pocity naznačoval. Je bezpochyby odhodlaný k čemukoli, nebude litovat nikoho, aby dosáhl svého cíle. Bohužel si nejsem jistý, kam až je ochotný zajít. Vražda krále může být konec, ale spíše se obávám, že bude pouze začátek. Bojím se, že on a jeho klika nastolí teror, který budou omlouvat vznešenými ideály a cíly. Je to o to horší, že on tomu věří, nebude tedy konat výhradně z prospěchářských důvodů, ale ze své víry. S prospěchářem se dá lépe domluvit, ten bude konat tak, aby získal výhody, fanatikovi s velkými vizemi půjde jen o jejich naplnění a dle mého nebude váhat prolévat krev kohokoli. Když se nezdráhá zabít krále, jistě se nezastaví před urozenými muži. Musíte zvážit, jak se rozhodnete, ale možná by cesta do Francie a pobyt v naší rodině byl dobrým řešením. Co se týká majetku, i kdyby vám ho teď zabavili, tak máme dost, abychom mohli spokojeně žít všichni spolu,“ sděluje vážným hlasem ze své obavy.

„Bohužel vám v mnohém musím dát za pravdu. Pan Cromwell a jeho přívrženci se neštíteli oklestit parlament, teď pořádají tu frašku s králem a jsou rozhodnutí ho nechat popravít. I já se obávám, že se tím nezastaví a budou zavírat, vyhánět nebo rovnou vraždit každého, kdo se jim pokusí jakkoli oponovat.“

„Prosím, zvažte znovu můj návrh. I kvůli své dceři a lásce, kterou k vám chová. Počkejme do soudu s králem a do jeho případné popravy, potom odjedeme oba do Francie. Minimálně na čas, dokud se situace neuklidní.“

„Máme ještě pár dní na zvážení, možná počkám na rozhovor s Cromwellem.“

„Pozor, aby po něm byla ještě příležitost opustit Anglii. Také byste mohl skončit v Toweru, v lepším případě. Nerad to říkám, mylord, ale ti šílenci by vám mohli sáhnout i na život.“

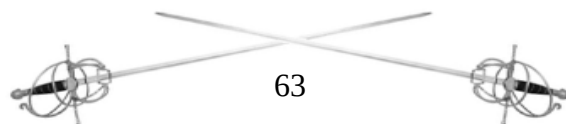
„Pane markýzi, nikdy jsem proti nim otevřeně nevystupoval, naopak, mnohokrát jsem z pověření parlamentu vedl jednání.“

„Ale z jakého parlamentu. Ten parlament, který vás delegoval, přece již neexistuje. Všichni umírnění, mezi které jste patřil, jsou z něho vyhnáni, někteří snad dokonce i internováni.“

„Ne všichni, pane, ne všichni. Nejsem naivní, pane markýzi, umím se o sebe postarat.“

„Snažím se vám věřit, mylord, ale mám velké obavy,“ zavrtí nesouhlasně hlavou Pierre.

„Pojďme teď nechat naše osobní problémy stranou a znovu si podrobně rozebrat ten váš rozhovor. Možná někde bylo vyřčeno více, než jsme zatím vzali na vědomí,“ vrátí se k základnímu tématu schůzky hrabě of Clapperton.

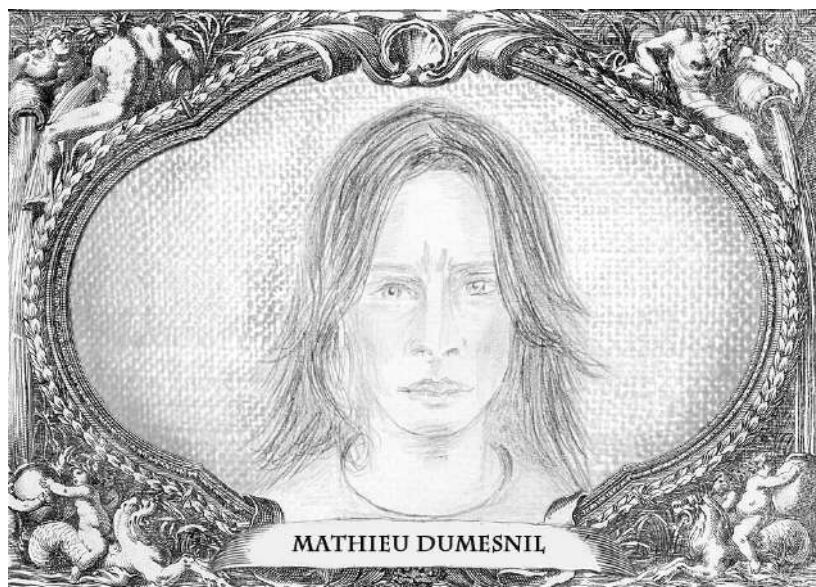

ŽÁDOST MAURICE A MLADÍKA PAULA

rama se neodehrává pouze v Anglii, o dramatické události není nouze ani u jejího souseda přes kanál La Manche. V sobotu osmnáctého ledna pařížský parlament schvaluje dopis provinčním parlamentům, kdy je vyzývá, aby se připojily k hnutí odporu proti prvnímu ministrovi. Pan de Gondi je uveden tentýž den do parlamentu jako čestný radní místo svého strýce arcibiskupa. Jako první počin dává podepsat všem velitelům Frondy slib spojenectví proti Mazarinovi, což s radostí činí zvláště vévoda de Beaufort, vévoda de Bouillon, vévoda de Noimourtier či princ de Marcillac.

Situace v Aix-de-Provence je velmi napjatá, při procesí ze Saint-Silvestre se ozývá zběsilý povyk, městem se šíří fáma, že jakmile procesí vyjde z hradeb města, má v úmyslu zástupce koruny hrabě d'Alais povraždil všechny členy Frondy, kteří by měli tu smůlu, že zůstali ve městě. Dav se ozbrojí a preventivně vydrancuje domy přátel hraběte d'Alais. Nastává Den barikád v Aix-de-Provence, sám hrabě d'Alais, guvernér provincie, je obléhán ve svém paláci a de facto uvězněn. Nikdo přesně nezjistí, kdo fámou rozšířil, ale výsledkem je vzbouření a násilí. Dvacátého ledna pak vyvolá incident mezi sluhý doslova povstání, při kterém jsou dvě osoby zabity. Nic, co by mohlo potěšit královský dvůr.

Ve čtvrtek třiadvacátého ledna svolává královna regentka Generální stavy, ty by se měly sejít dle jejího výnosu patnáctého března. V sobotu pětadvacátého ledna se opět projevuje pan de Gondi, když v kostele Saint-Paul místo kázání pronáší výsostně politickou řeč, zaměřenou, jak jinak, proti Mazarinovi. Ve stejný den se vévoda de Longueville se svými příznivci zmocňuje Starého paláce v Rouenu, normandský parlament se vzápětí přidává na stranu Frondy.

Téhož dne večer opět proniká do Paříže v přestrojení za jízdního posla Quido Dujardin. Jako obvykle si pomůže smyšlenou historkou, přináší zprávy z provincií, nikdo nemá žádnou chuť ho zvláště prověřovat. Takových poslů je víc a také, co by osamělý jezdec mohl představovat za nebezpečí. Chudák riskuje život, když musí proklouznout vojákům pana de Condé, tak proč mu ještě dělat další problémy.

Quido vede svého koně potměnými ulicemi, jako vždy musí překonávat zimu a velmi nebezpečný povrch ulic, kde se nacházejí zmrzlé a sněhem zapadané odpadky. K domu Maurice Tissota dorazí již za hluboké

tmy. Předá svého koně kočímu Mathieuovi a poté sám bez doprovodu zamíří za majitelem zdejší nemovitosti. Toho nalezne velmi zachmuřeného v jeho pracovně.

„Stálo hodně starostí?“ zeptá se Dujardin, když dosedne, mezitím mu hostitel nalévá pohárek vína, cestou nahoru si přes dveřníka objednal nějaký teplý nápoj, který mu jistě s láskou připraví kuchařka Marie.

„Pořád stejný, moji bratři se docista zbláznili,“ přejede si Tissot rukou přes zkrabatělé čelo, „Pořád se někde toulají, taky hodně pijou. Jsem z nich zoufalej a pořád se o ně bojím.“

„Máš pro mě novou zprávu?“

„Mám a dokonce, pokud chceš ještě ty nejčerstvější, mám tady zase posla.“

„Posla?“

„Toho chlapce Paula, už jsem ti o něm říkal. Domluvil jsem se s panem Achilem, vlastně s Edmondem, aby mi ho sem zase dali. Abych mohl poslat vzkaz, pokud bych potřeboval.“

„Pak tě požádám, abys ho hned poslal za panem Achilem, chci s někým mluvit dnes v noci, než se budu vracet.“

Maurice přikývne, a než aby se zdržoval přes prostředníka, odejde vyhledat zmíněného chlapce, který přespává buď ve stájích nebo v jedné z malých komůrek v podkroví. Ten je velmi spokojený, neboť se tak dostává z ulice a z problematických nocleháren, kde se zdržují mládenci pracující pro Gauviona.

Tissot se vrátí do své pracovny i s Blaisem, který od kuchařky obdržel táč se svařeným vínem, s různými dobrůtkami, ať si otec jejího syna vybere.

„Quido, nevím jak začít, ale měl bych k tobě takovou divnou prosbu. Vlastně vůbec nevím, jestli tě o to můžu požádat,“ tváří se hostitel hodně rozpačitě.

„Proboha, to začíná dost hrozně,“ usměje se host.

„Je to divoký, Quido, ale jde především o nápad Coiffiera. V Saint-Germain je pravděpodobně pan Juan, už jste za ním byli s panem hrabětem, jak si říkal, dodává vám nějaký proviant a taky nechal dovést nějaké vybavení pro pana markýze de Almare a jeho rodinu.“

„Asi tam bude, určitě chytře využívá týchle situace.“

„No právě. Coiffiera napadlo, jestli by nemohl nějak zajistit dodávku potravin do Paříže. Pro nás, rozumíš?“

„Mám vyjednávat o tajný dodávce?“ rozesměje se upřímně Dujardin, „No to se povedlo. Naše armáda, ve který sloužím, chytá a věší pašeráky a já teď mám vyjednávat o tajný dodávce?“

„Vím, je to divný a dost divoký, jak jsem už říkal,“ tváří se hodně rozpačitě Tissot.

„Hrome, tohle bych ale asi hlásit panu Mazarinovi a panu de Condé neměl, co?“ řehťá se dál podkoní.

„Quido, jde o vážnou věc.“

„Já vím, můžete na tom dost vydělat. Kvůli nedostatku u vás to nebude, vy určitě máte zásob dost. Ale když to sem nějak provezete, tak na tom dost vyděláte, ne?“

„Určitě. Mně se to taky moc nelíbí, mám strach o ty dopravce, mohou nám je chytit a pověsit, nebo pobít.“

„Jestli tomu dobře rozumím,“ pochechtává se dál Dujardin, „až předám zprávy panu kardinálovi a panu vévodovi, měl bych zajet za panem Juanem a požádat ho o dodávku proviantu pro vás. Víš co by asi bylo nejhezčí? Kdybysme vám tu dodávku pak na hlídce zabavili,“ rozesměje se.

„Tobě to přijde vážně zábavný?“ dívá se rozpačitě Tissot.

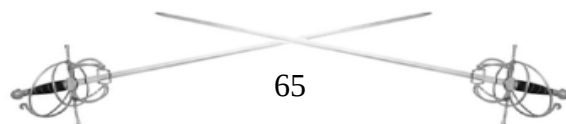
„Mně přijde tohle všechno moc divný. Rodina pana de Condé stojí proti sobě, tvoji bratři jsou ve vojsku proti nám, ty zase podáváš zprávy pro nás. Pan de Saint-Grevy je přítelem kardinála, ale teď proti němu horuje v parlamentu, ty s jeho synem chceš zajistit do města tajnou dodávku, což je přesně opak toho, co chce dosáhnout pan kardinál a pan hrabě, pro který pracuješ. Ačkoli možná by taky byli pro, kdyby na tom vydělali. Teda určitě by byli pro, jak znám pana hraběte, a co jsem slyšel o panu kardinálovi. Já tady chodím jak na procesí tam a zpátky, ostatně určitě takhle postupuje víc poslů. Maurici, není tohle vopravdu hodně divný? Nebo divoký, jak už si několikrát řekl?“

„Máš pravdu, je to hrozně nepřehledný. Bohužel taky může dojít ke tragédiím, pokud nějaká horká hlava bude chtít prorazit blokádu. Nebo pokud dojde k boji o nějakou zásilku.“

„Maurici, mně je to úplně jedno. Pokud chceš, tak za panem Juanem zajedu. Ale budu dělat, že o ničem nevím, ani panu hraběti nic říkat nebudu. Souhlasíš?“

„Samozřejmě. Ale kdyby tě to mělo ohrožovat ...“

„Maurici,“ znovu se rozesměje Dujardin, „jak by mě to mohlo ohrožovat? Pan Juan oficiálně dodává armádě pana de Condé, možná i pro královský dvůr. Tak proč bych ho nemohl navštívit, když se stará o proviant pro náš pluk i pro moji usedlost, kde se rozvaluje velení toho pluku? No a pak může pan Juan neoficiálně něco dovést i sem do Paříže. Teda pokud ho nechytнут. Nebo někoho nepodplatí, aby jako nic neslyšel a nic neviděl.“

„To by šlo?“ zpozorní Tissot.

„Co já vím. Ale asi určitě, kdekdo se dá koupit. A pan Juan se určitě vyzná. Třeba může dát něco navíc někomu, nebo nějaký peníze. Ale Maurici, tohle nevím, to si jen vymejším. Vzkaz vyřídím, ale jinak s tím nemůžu mít nic společného, to doufám chápeš.“

„Samozřejmě, ani mě nenapadlo, že by ses do toho zaplet. Jde mi jen o vyřízení vzkazu. Řekl bych ti, co bysme chtěli, jestli bys to teda vyřídil.“

„Určitě, není problém. Zajedu za panem Juanem, dělám vždycky takový podivný kolečko. I to je trochu divoký, Maurici. Tajně se scházím s panem de Jeure, aby o tom asi jako nevěděl pan princ. A pak tajně chodím za panem princem, aby jako o tom nevěděl pan kardinál. Ale tohle si zase nech pro sebe ty.“

„Samozřejmě, nikomu nic říkat nebudu,“ dušuje se hostitel.

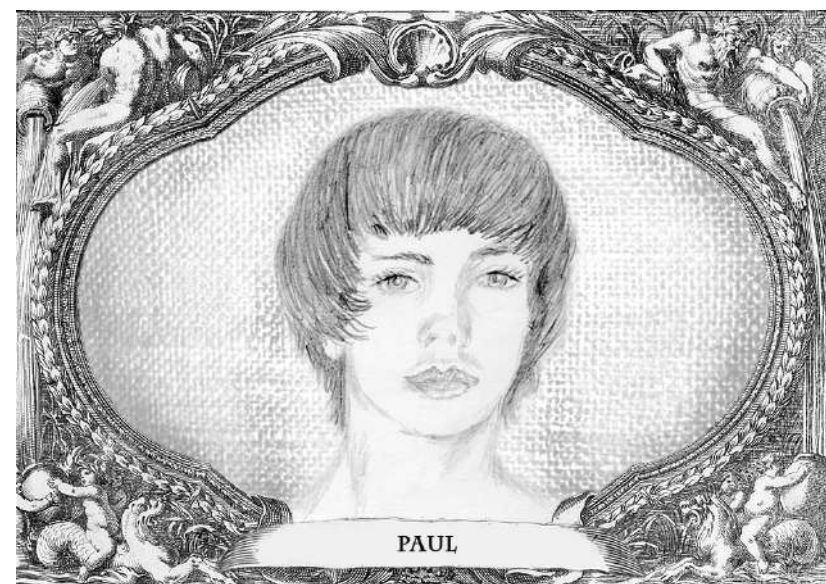
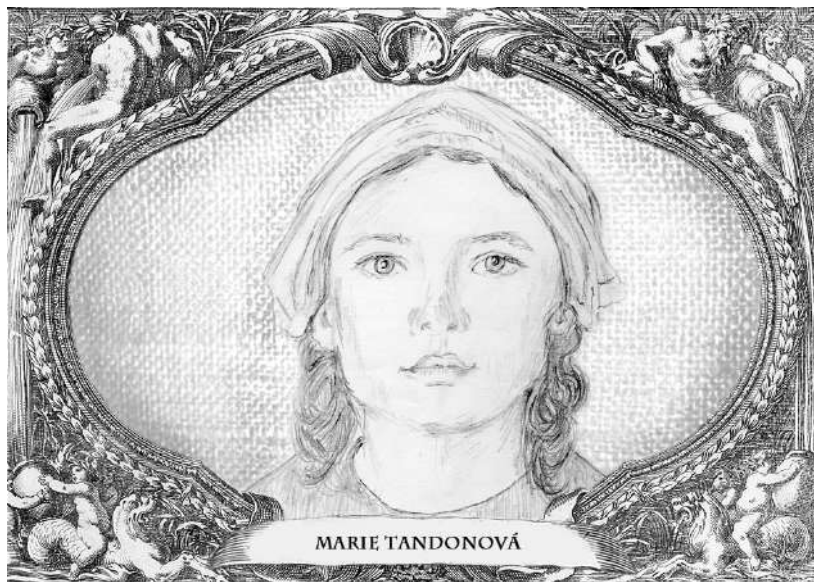
Pokračují v rozhovoru, posléze předá Tissot informace a přidá i obsáhlejší vzkaz pro pana Montenvida. Poté Dujardin sejde do kuchyně, kde se setká se svou nyní již bývalou milenkou, pohlédne na její rostoucí břicho a také na svého syna. V tomto rodinném rozpoložení ho zastihne Paul, šestnáctiletý mladík, pracující pro Gauviona.

„Marie, jak se zdá, už mě doháněj moje povinnosti,“ podívá se Quido na mládence.

„Opatruj se,“ lesknou se oči kuchaře.

„Tak co se děje?“ vezme podkoní posla kolem ramen a vystrká ho z kuchyně, aby snad nezačal něco vykládat před jeho bejvalkou.

„Pane, měl jsem štěstí, mluvil jsem s panem Achilem,“ ztiší hlas Paul a rozhlédne se, nikdo v okolí není, „Čeká nás na jednom místě, mám vás tam zavést, pane.“

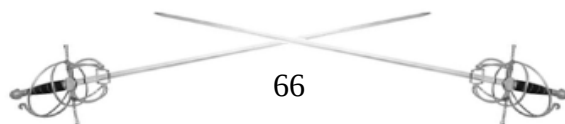
„Jak to teď vypadá venku?“

„Vcelku klid, pane, ale když jsem přicházel sem, začínalo lehce sněžit.“

„Počkej na mě u vchodu, jen se oblíknu a vyrazíme,“ nařídí Dujardin. Nasouká se do svého převlečníku, nechá doma svůj kord, je vyzbrojený pouze dýkami. Nůž má i hoch, který s ním rovněž umí dobře zacházet. Ale je poměrně chytrý a dává přednost domlouvám před hrubou silou.

Noc je hodně tmavá, teď však prošpikovaná vločkami sněhu, snášejícími se líně k zemi. Sněžení není příliš husté, alespoň prozatím. Podloží ale klouže, nejde se jim dobře.

„Pane, mohu se na něco zeptat?“ osmělí se po nějaké době Paul.

„No, co potřebuješ vědět?“

„Slyšel jsem, teda jednou o tom mluvil pan Edmond, prý jste taky kdysi pracoval pro pana Achila,“ ptá se s očividnými rozpaky kluk.

„Tak Edmond tohle o mně roztrušuje? No jen počkej, až ho uvidím, tak mu dám co proto. Polechtám ho dýkou mezi žebry, aby o mně přestal roztrušovat klevety.“

„Pane, proboha, snad jsem ...,“ zbledne mladík, což v té tmě nelze postřehnout, úlek v jeho hlase ale přeslechnout nelze.

„Možná na vině není von, ale ty. Možná si poslouchal něco, co nebylo určený tvejm uším.“

„Pane, moc se omlouvám,“ klopí hlavu hoch.

„Nejsem moc rád, když se mluví o mojí minulosti,“ říká vážným hlasem Dujardin, „Nejsem taky rád, když o ní moc lidí ví. Poslouchej, Paule, tohle je problém. Mám teď nějaký postavení, k tomu se nehodí ta historka z mého mládí, rozumíš? Tak co s tím uděláme?“

„Jak to myslíte, pane?“

„Jak to myslím? Co když o tom budeš někomu vykládat? To by se mi moc nelíbilo a taky by mi to mohlo způsobit nepříjemnosti. Paule, mohl bys pro mě bejt nebezpečnej.“

„Já, pane? Proč?“

„Dyť jsem ti to teď říkal! Nechci, aby o mojí minulosti vědělo moc lidí. A ty seš teď další. Budu muset zvážít, co s tím udělám. Asi si promluvím s panem Achilem, nebo si to vyřeším sám.“

„Vyřešíte sám?“ znejistí mládenec.

„Tak jedno řešení znám. Taky jistě víš, kdo už nikdy nikomu nic neřekne.“

„Neřekne?“ polkne naprázdno hoch, o podkoním v domě Tissotů dost slyšel, je to prý zabiják, který už prošel mnoha bitvami, půtkami, souboji a poslal na onen svět asi už desítky mužů.

„Paule, nevím, co s tebou udělám, když znáš moje tajemství. To ví jen pár lidí, kteří jsou moji dobří přátelé a kterým věřím, že ho neprozradí. Tebe ale bohužel neznám.“

„Ale pane, já přece nikomu nic nevyžvaním.“

„Tak tím jsem si jistej,“ řekne podkoní mnohoznačně a rozhostí se ticho. Následujících několik minut jdou oba beze slov, jen Paul podvědomě zvětší vzdálenost od muže, kterého vede na schůzku se svým šéfem. Mezitím horečně přemýšlí, jak z téhle nepříjemnosti uniknout.

„Pane,“ ozve se po chvíli, „taky už jsem něco prožil. A nemám strach, pane. Ale přijde mi zbytečný, abyste mě zabil jen kvůli tomu, že jsem někde něco zaslechnul. Dával bych přednost, kdybysme se nějak dohodli.“

„Tak ty bys dával přednost?“ rozesměje se Quido, „No, to se ti nedivím. Ale věřím ti i to druhé. Kdo dokázal přežít až do dospělosti na ulici, určitě nebude mít strach. Umíš se taky dobře ohánět nožem? Jako mnohý další?“

„Docela ano, pane. Ale snažím se ho vytahovat co nejmní. Teda když to de. Přijde mi zbytečný se nechat zapíchnout v nějaký blbý šarvátce, kvůli hovnu. Teda omlouvám se za to hovno, pane. Nemám strach, pane, ale nevyhledávám rvačky, pane. To vy jste asi jinej, jak jsem slyšel. Zabil jste už prej moc mužů.“

„Bylo jich dost. Některý byli muži, některý takový mlad'asové jako ty. Ale je mi to jedno, Paule, zabíjím, abych sám přežil. Což ale sám dobře znáš.“

„Já?“ zarazí se hoch.

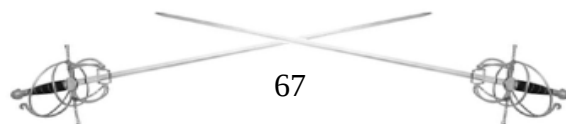
„Kolem sebe. Život tady, v ulicích Paříže, každodenní boj o přežití. O kousek žvance.“

„Ach tak. Já se prát umím, pane, ale jinak, já lidi nezabíjím. Pane, tak jak vyřešíme ten problém? Nejsem ukecanej, vím i jiný tajemství a nikdy jsem je nevykecal.“

„Mám pro tebe dva návrhy, Paule. Buď se o tom poradím s panem Achilem a požádám ho, aby mi umožnil to s tebou vyřešit, nebo si to vyřešíme my dva sami, bez pana Achila.“

„Dva návrhy? Zdá se mi, že to vyjde nastejno.“

„Nastejno? V druhým případě se pan Achile nedozví, že kladeš nepatřičný otázky.“

„Myslel jsem sebe, pane. Nejsem slabej a prát se umím, ale vy asi líp, co jsem slyšel. Jak se zdá, tak jste se rozhodl mě zabít. Což mi přijde nemilý, pane. Radši bych slyšel ještě jeden návrh, trochu lepší, pokud smím prosit,“ říká kluk vcelku klidným hlasem.

„Možná ti ho řeknu, když mi povíš, proč ses mě na to ptal.“

„Jen ze zvědavosti, pane.“

„Špatná odpověď, Paule.“

„Proč myslíte, pane?“

„Jak se zdá, nejseš úplný ucho, pan Achile ti důvěřuje, když víš, kde ho hledat a poslal tě do domu pana Maurice. Tak určitě víš, že se na tohle ptát není vhodný.“

„Spíš si mě cení pan Edmond, pane.“

„To vyjde nastejno, Paule. Tak proč?“

„No, pane, jen jsem se chtěl dozvědět, jak se vám podařilo se dostat z té ulice. To mě spíš zajímalo, pane.“

„Tak to tě zklamu. Našel se můj otec, kterýho jsem nepoznal, von umřel a já něco zdědil.“

„Ach tak. Tak tohle mi vopravdu nehrozí,“ řekne zklamaně hoch.

„Náhoda, štěstí, boží milost. Vyber si, co se ti líbí. Tak co chceš ještě vědět?“

„Radši už nic, pane, nebo mě potom skutečně zabijete.“

„Myslíš, že už tě nechci zabít?“

„Pevně v to doufám, pane.“

„Když znáš to moje tajemství ...“

„To zná i pár dalších, ale jen těch, co sou zasvěcený, pane.“

„Hm, a ty se k nim počítáš?“

„Já jsem jinej, pane. Pan Edmond, ten je pravá ruka pana Achila. A ty další, který taky asi znáte, tak ty jsou jiný než já.“

„V čem jsou jiný?“

„Ty se spíš rvou, ale moc jim to nemyslí, pane.“

„Nemyslí?“ rozesměje se Dujardin, „No počkej, až to řeknu Victorovi nebo Raimondovi. Nebo těm dalším. Pak asi budu mít po problému, zabijou tě voni.“

„Tak snad jim to neřeknete, pane.“

„Nevím, ještě si to rozmyslím,“ zasměje se Quido, „Ale v jednom máš pravdu, jsou trochu natvrdlý. Ale jinak vždycky věrný, Paule. Když jsem je znal, tak by neváhali pro mě nasadit život, ani jeden pro druhýho. To se taky cení.“

„Nechtěl jsem je urazit, pane. Já se s nima teď už moc nestýkám. Pane, možná bych věděl vo řešení, jak to udělat s tím vaším tajemstvím.“

„Vážně? To by mě zajímalo, cos vymyslel.“

„Kdybyste třeba udělal ze mě svýho pomocníka, sloužícího, nebo něco tak, tak bych byl s váma a vy byste věděl, že nikomu nic nevykecám, pane.“

„Tak svýho pomocníka?“ rozesměje se Dujardin, ve tmě nespatrií stažené obočí mládence, kterému se tato reakce moc nelíbí.

„Tak třeba sluhu, pane. Mohl bych se vám hodit, pane.“

„Ale, neříkej. A proč si to myslíš?“

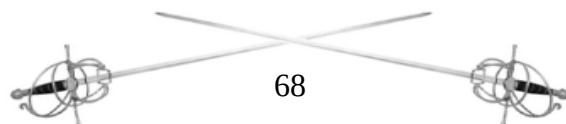
„Jsem dobrej, pane. Umím se pohybovat v ulicích, jsem chytřej, umím se ze všeho vylhat, pane. Umím se přetvařovat.“

„Tohle by mělo bejt pro mě dobrý? Proč myslíš?“

„Tak chodíte tady tajně, jinak sloužíte v armádě, co obléhá Paříž. Prej jste dobrej, jako špión, jsem teda slyšel. Tohle já taky umím, proto bych se vám mohl hodit.“

„Já už svýho sluhu mám.“

„Tak to je škoda, pane. Tak vám aspoň slíbím, že nic nevykecám a vy mi zase slíbíte, že nic neřeknete panu Achilovi a taky, že mě nebudete chtít zabít. Tohle je rozumná dohoda, ne?“

„Pro tebe určitě,“ zasměje se znovu podkoní, kluk se mu začíná líbit čím dál tím víc, „Poslouchej, proč bys chtěl odejít od pana Achila? Když patříš mezi pár vyvolenejch, znáš nějaký tajemství, teď si posel v domě pana Maurice. To nedává smysl.“

„Nedává? Pokud vím, tak vy jste taky vodošel, do služby k panu hraběti.“

„Tohle ti taky řekl Edmond?“

„No, trochu jsem se na vás poptal, v domě pana Maurice. Tam si vás moc vážej, pane. Ale někdy taky trochu moc žvaněj, pane.“

„Tak ty ses poptal?“

„Trochu, pane. Víte, pane, u pana Achila ... ten má Edmonda ... navíc, jak jsem byl teď v domě pana Maurice ... je to tam moc hezký. Tak mě napadlo ... ale když už sluhu máte ...“

„Tak proto si s tím začal, ty jeden malej darebáku. Chtěl bys pryč z ulice, co? Ale u pana Maurice je už plno jinejch sloužících, tak to zkoušíš se mnou?“

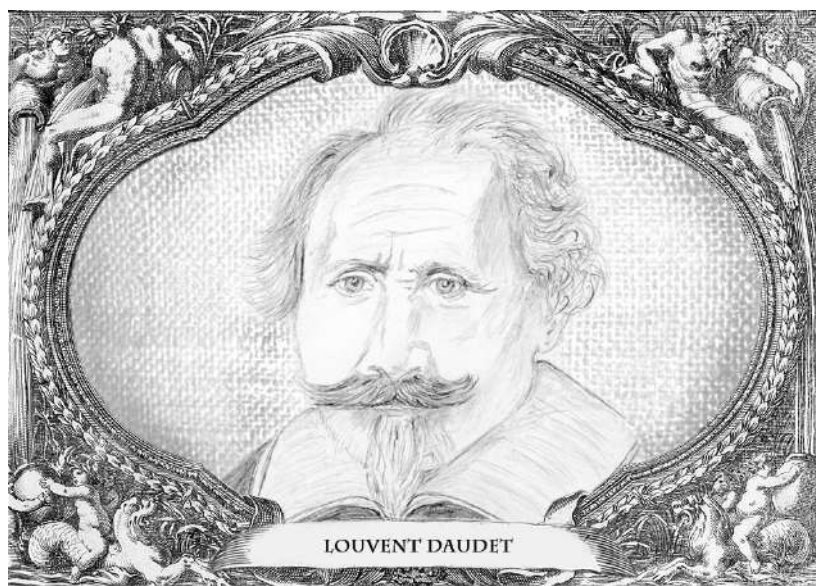
„No, myslel jsem, že byste mohl mít pochopení, pane. Když jste začínal jako já ...“

„Zázraky se neopakují, Paule, navíc se dějou jen zřídka.“

„Mně by stačila služba u vás, pane. Třeba bych se vám zalíbil, třeba byste mi svěřoval nějaký úkoly a já bych měl zase dům, ve kterém bych mohl bydlet.“

„Dům? Paule, to by sis moc nepolepšil. Dost času jsem u armády, táhneme vod čerta k ďáblu, spíme kdoví kde, mrzneme, mokneme nebo se paříme. Taky tam jde o život, dělat špióna, jak říkáš, je velmi nebezpečný.“

„Nemám strach, pane. Pokud mám umřít, tak umřu. Ale taky bych nemusel. Nejste pořád u armády, jste na svém statku, v Paříži nebo někde jinde. Když bych byl váš sloužící, pomocník, sluha, co byste potřeboval, tak bych taky měl vobčas střechu nad hlavou. Taky pro co žít, pane. Co tady? Jsem jen takovej pomocník pana Edmonda, kterej je zase pomocník pana Achila. Často spím někde ve sklepení, když nemám to štěstí a nepošlou mě do domu pana Maurice.“

„Paule, u mě bys byl vobyčejnej sluha, sluha u pána, který slouží u pana hraběte jako jeho podkoní.“

„U pána, který má vlastní paství, kterej je zván ke stolu pana prince ...“

„Jak vidím, tak v domě pana Maurice žvaněj dost. A taky přeháněj.“

„Třeba tolik nepřeháněj. Ale to je už jedno, když nemáte zájem. Jen vás chci poprosit, nechte si to prosím pro sebe. Neříkejte to panu Edmondovi nebo panu Achilovi.“

„To ti slíbit můžu.“

„Tak vám děkuju, aspoň za to.“

Zase se rozhostí ticho, pokračují v chůzi noční Paříží, kterou oba tak důvěrně znají, pohybují se na panující

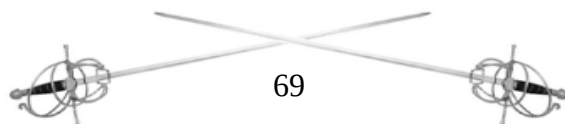
podmínky poměrně rychle, jako stíny, občas splývají s okolím. Dujardin pozoruje svého průvodce, jak si počíná a musí uznat, že si s ním příliš nezadá. Bez problémů zmizí z očí dvěma skupinkám, které střetnou, aniž by si cokoli museli říkat.

„Už tam brzo budeme, pane,“ promluví po delší době hoch.

„Budeš se vracet se mnou?“

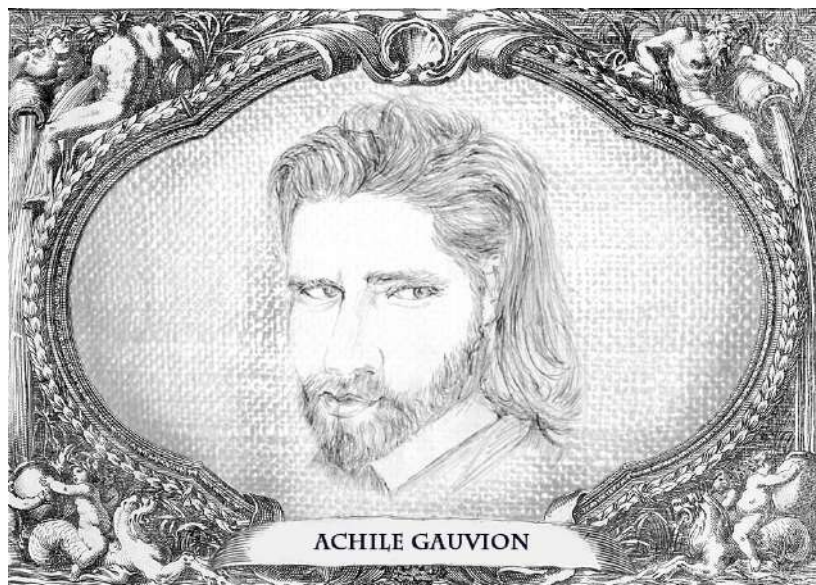
„To záleží na vás, pane,“ pokrčí rameny tázaný, „Mám teď bejt v domě pana Maurice. Můžu se tam vrátit sám, nebo počkat na vás.“

„Tak počkej,“ přikáže Dujardin.

Paul zamíří k jednomu z domů, vejde do průchodu a poté skrz něj do nějakého dalšího stavení, kde je kamrlík, ve kterém se lehce topí a kde se nyní nachází trojice mužů, Louvent Daudet, Achile Gauvion a Edmond Bordas. Quido nikoho dalšího nespatří, ale je si jist, že někde poblíž jsou jeho bývalí kamarádi, kteří zajišťují tomuto místu ochranu.

Dnes se nikomu nechce dlouze vybavovat, proto přistupují rovnou k věci. Dujardin dostává nejčerstvější zprávy, které navazují na to, co mu již sdělil Maurice. Zaujme ho jedna z nich, kdy se jízdní část pluku pana de Gondi chystá proniknout směrem na Bourg-la-Reine.

„Kdy k tomu má dojít?“ zajímá se.

„Pravděpodobně pozítří, tohle je zcela čerstvý, domlouvali se vo tom v putice,“ usměje se Gauvion, neboť tato informace pochází od jeho zdrojů.

„Asi to bude pravda, podle zdroje v blízkosti pana koadjutora,“ přitaká Daudet.

„Je místo, kde ty zdroje nemáte?“ zasměje se podkoní.

„Pár jich je, ale moc jich není,“ odpoví Louvent vážně na žertem míněnou otázku.

Quido dostane ještě některá upřesnění, snaží se zapamatovat si co nejvíce podrobností. Neváhá položit doplňující otázky, pokud mu není něco jasné, následně dostává velmi precizní odpovědi.

„Kdy se zase objevíte?“ zeptá se na závěr Daudet.

„Těžko říct. Myslíte si, že bude něco moc hořet?“

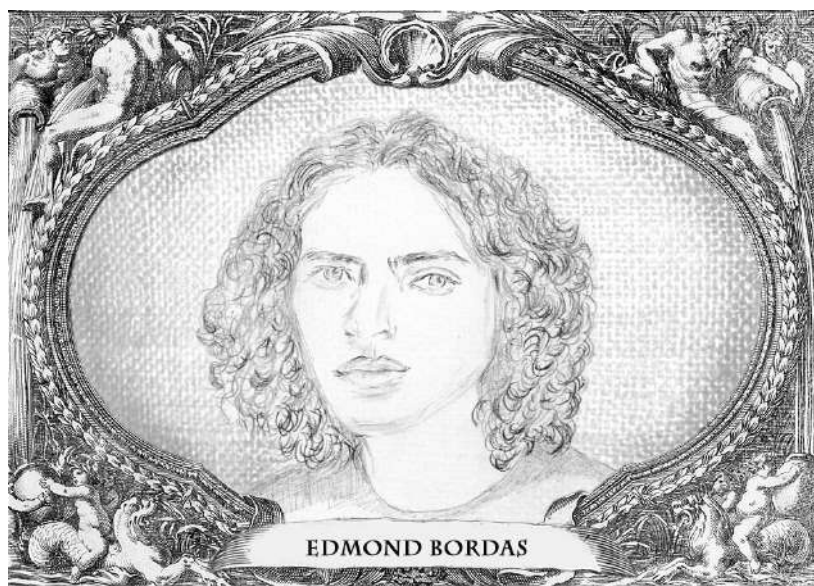
„Těžko říct,“ ušklíbne se Gauvion, „Přemýšleli jsme, jak to zařídit, kdyby bylo třeba dát nějaký vzkaz. Ale nikdo nemá zájem se nechat někde venku chytit a pověsit.“

„Možná kdyby se odvolal na mě nebo pana hraběte. Rozhodně nemíním zůstat delší dobu v Paříži, mám nějaký povinnosti tam venku.“

„Přinejhorším bych mohl já,“ nabídne se Bordas, „Vím, kde máš panství a kdyby bylo nejhůř, tak bych tě tam vyhledal. Nebo by mi tam řekli, kde seš.“

„Souhlasím. Ale zbytečně neriskuj, jen kdyby hrozilo nějaký prodlení, něco moc vážného. Ty zprávy jsou sice zajímavé, to určitě, ale není to nic, co by mohlo zvrátit to, co se tu teď děje.“

„To určitě ne,“ kývne na souhlas Gauvion, „Když budeš zase v Paříži, tak prostě pošleš Paula a ten ti domluví schůzku.“

Padne už jen pár spíše zdvořilostních a konverzačních vět, komu by se také chtělo zbytečně tlachat v prostředí blížící se teplotně k nule. Podkoní s jeho průvodce jdou opět mlčky, poměrně rychle, jako by už chtěli co nejdříve být ve vytopeném příbytku Tissota.

„Jak jsem pochopil, Paule, tak ty teď děláš především pro Edmonda,“ řekne z ničeho nic Quido, čímž zaskočí svého společníka na nočních toulkách mrazivou a zasněženou Paříží.

„Tak pan Edmond mě různě využívá, jako posla, především. Proč se ptáte, pane?“

„Jen tak. Přemějším vo tom, cos říkal. Mám sice sluhu, to jo, ale na některý věci se moc nehodí. Nedávno jsem ho vzal s sebou do Paříže a málem nás kvůli němu voba pověsili.“

„Pověsili?“ vyvalí oči hoch.

„Naši vlastní vojáci, protože se špatně schoval a chytili ho. Já jsem si pro něj musel dojít a byla z toho nepříjemnost,“ zachmuří se obličej podkoního při vzpomínce na následné mytí hlav od pana prince.

„Já se schovávat umím.“

„Právě. Teď ale není vhodná doba, navíc máme voba svoje úkoly. Ale až to oblíhání Paříže skončí, pokud budeš mít ještě zájem, můžu si zkusit promluvit s Edmondem. Je můj velmi dobřej přítel, třeba by mi tě mohl přepustit.“

„To myslíte vážně, pane?“ rozzáří se oči mládence.

„Zdá se ti, že žertuju?“

„Ne, ne, pane. Já jen ... byl bych moc vděčnej, pane. A dobře bych vám posloužil. Umím pracovat, ale umím i jiný věci. Třeba bych vám mohl pomáhat, když děláte toho špióna. Taky umím bejt nenápadnej, přetvařovat se, lhát a tak.“

„Uvidíme, Paule. Zatím to bude naše tajemství a pozdějš se možná dohodneme.“

„To by bylo skvělý, pane.“

„Ale jen v případě, že by s tím souhlasil pan Edmond a pan Achile. Třeba s tebou maj jiný plány, pokud seš opravdu tak dobřej a chytrej, jak říkáš.“

„Vás taky pustili, k panu hraběti.“

„Taky jsem jim za to vděčnej, teda panu Achilovi. Bylo mi tenkrát míň než tobě a byl jsem tak říkajíc pravou rukou pana Achila. Něco jako Edmond teď. Ale ta změna mi pomohla, hodně pomohla. Díky ní mi ti mocný pánové pomohli najít i máho otce a já se tak dostal nejen z ulice, ale taky k tomu dědictví. Kdybych nevodešel, nic z toho by se nestalo.“

„Tak takhle to bylo,“ hvízdne si kluk, „Nebojte, pane, nic neprozradím. Mně nikdo sice otce nenajde, ale služba u vás, pane ...“

„Služba u mě by pro tebe mohla bejt nebezpečná.“

„Nebezpečná?“ ušklíbne se mladík, „A co tady? Když se toulám sám po nocích? Taky mě tu můžou podřezat. A kdoví, co eště bude, až nastane skutečnej hlad. Pan Achile sice ještě něco má, ale ty další, ty maj už problémy. Když nemaj ty vokolo, nemaj kde krást a může bejt špatně.“

„Tak si na sebe dávej pozor.“

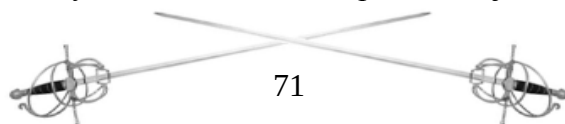
„Dávám, pane. Jen tak se zabít nenechám. Pane, já se určitě přihlásím, až to skončí.“

„Určitě se ještě uvidíme, já určitě zase přijdu do Paříže, tím si jsem jistej.“

Pokračují v chůzi i tlachání, Paul se osmělí a položí pár otázek, týkající se právě průzkumné činnosti pana podkoního. Tomu nedělá problém přidat pár historek, kdy byl poslán na nebezpečné výzvědy a kdy mu šlo doslova o krk. Tak jim cesta k domu Tissotů rychleji ubíhá.

RADOST PANA HRABĚTE

Dujardin ještě v noci zamíří k místu, kde se nachází princ de Condé, ale neptá se po něm, ale po svém příteli hraběti de Montmorency-Bouteville. Ten mu po ránu zajistí, aby se mohl nenápadně připojit

k suitě vévody, který, jak je jeho zvykem, vyrazí na obhlídku. Během jízdy pak vojevůdce pokyne svému vyzvědači a ten se k němu připojí. Během jízdy mu odvykládá zprávy, které se v noci dozvěděl.

„Zajímavé,“ řekne jen Louis.

„Monseigneur, mohu mít jeden dotaz?“ tváří se rozpačitě Quido.

„Jistě. Oč jde?“

„To tažení toho jízdního praporu pluku pana de Gondy, nebylo by možné to svěřit našemu pluku? Postarali bysme se, aby neuspěli.“

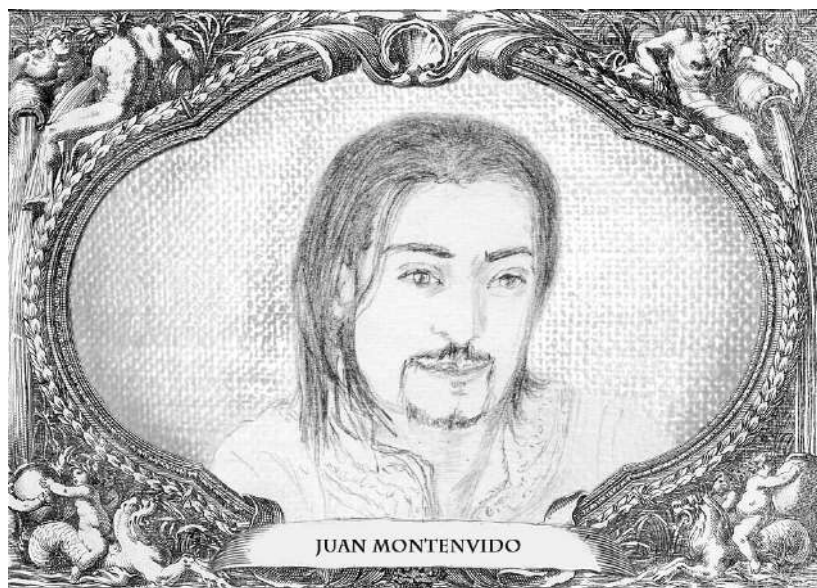
„Vy? Mám tam jiný jednotky ... to je nápad pana hraběte?“ podívá se pátravě princ.

„Nikoli, monseigneur, s panem hrabětem jsem ještě nemluvil, ten o ničem neví.“

„Tak mu chcete udělat radost, co?“ zasměje se vévoda, „Ale co, vždyť je jedno, kdo je rozprášil. Souhlasím, pane de Rigault, ještě dneska v noci zaujmete postavení a vyčkáte, jestli se skutečně o ten průlom pokusí. Pokud ano, tak je zašlapete do země, pokud ne, tak se za dva, tři dny vrátíte. Ale jedna kumpanie bude dál plnit vaše normální povinnosti.“

„Vyřídím, monseigneur.“

„Postarám se, aby se o tomto rozkazu vědělo. Panu hraběti vyjdou vstříc, ty co tam budou mít svoje jednotky. Ale ten úkol svěřuji vašemu pluku,“ řekne blahosklonně princ, proč nevyhovět, když ho taková věc nic nestojí a od mladého podkoního dostává velmi dobré informace z Paříže. Až teď si uvědomuje, jak skvělé má pan kardinál špicly.

Dujardin krátce nato opustí suitu vévody a jde pro změnu hledat pana de Jeure. Tentokrát se mu dostane přijetí přímo v královském paláci, v jednom z kabinetů, kam je zaveden a kam se za ním nenápadně dostaví kardinálův tajemník. Odvypráví přesně to samé, co panu princi, pak je propuštěný.

Nezamíří však na svůj statek, ale do nedalekého města Saint-Germain, kde se snad nachází pan Montevideo. Jestli tedy neodjel za nějakými obchodními jednáními.

Mladík má štěstí, Juan je přítomný a po krátkém čekání Quida přijme. Uvedou ho do honosné pracovny, kde se oba posadí ke stolku,

hostu se dostane malého občerstvení a poháru vína, pak i první otázky, doprovobené potměšilým úsměvem hostitele.

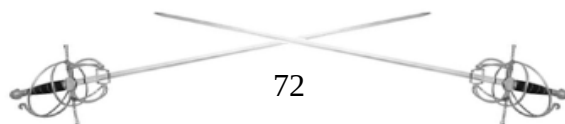
„Tak co pan hrabě potřebuje tentokrát?“ zeptá se.

„Kupodivu tentokrát pan hrabě nepotřebuje nic,“ pochopí narážku Dujardin, ale svou odpovědí překvapí obchodníka, „Jsem tu tentokrát jako posel pana Maurice. V noci jsem byl v Paříži, tak trochu na zapřenou. A pan Maurice mě požádal, abych vám od něho vyřídil vzkaz. Nebo možná prosbu, nevím, jak to správně nazvat.“

„Tak pan Maurice? Je teď tak trochu odříznutý.“

„Není sám, kdo je odříznutej, pane. A právě proto mě posílá. Teda on a jeho přítel pan Coiffier, syn pana de Saint-Grevy.“

„Mladí pánové něco potřebují?“ znovu se objeví na tváři protřelého obchodníka mírně ironický výraz.

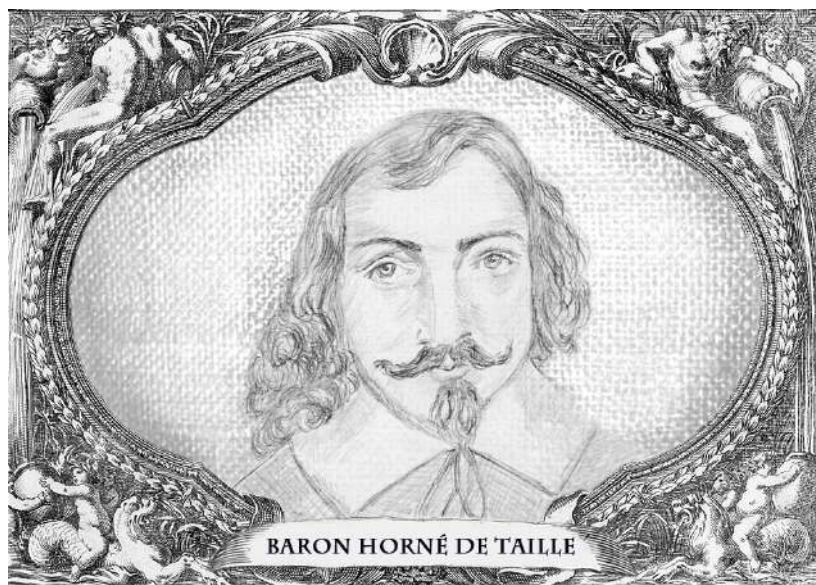
„Jen takovou maličkost, pane Juane,“ říká Quido unylým hlasem, „Chtějí, abyste vypravil do obležené Paříže dodávku proviantu. Mám v hlavě i seznam toho, co by se jim hodilo. Vám už jen zbežvá taková maličkost, shromáždit to, najít dopravce, proklouznout blokádu a dodat jim to.“

„Dodávku?“ zvedne zrak Montenvido, „Vy, příslušník obléhající armády, domlouváte dodávku potravin pro obležené?“

„Jen vyřizuji vzkaz od svého přítele, nic víc. Mezi námi, pane Juane, pokud jim to dodáte, teda se vám to podaří nějak dostat do města, určitě to jeho blokádu neohrozí, ale moji přátelé na tom bezpochyby vydělají. Možná i vy, nevím, jaký máte mezi sebou dohody.“

„Taky jsem už o tom přemýšlel,“ přikývne hostitel, „Copak shromáždit to, co chtějí, asi nebude takový problém. Máme nasmlouvané dodávky, něco dávám královskému dvoru a vaší armádě, ale něco pořád navíc máme. Problém je, jak to dostat do města, abyste mi nepobili dopravce a zboží mi nezabavili.“

„To už není moje věc, pane Juane. Já jen vyřizuji vzkaz, více se do toho motat nebudu. Proč jistě pochopíte. Je to jen mezi mnou, Mauricem a vámi. Ani pan hrabě o týhle mojí návštěvě u vás neví. Budu vám vděčný, když to tak zůstane.“

„Chápu vás, moje diskrétnost je zaručená. Jak jsem pochopil, občas chodíte do města.“

„Mám tam nějaký povinnosti,“ ušklíbne se Dujardin.

„Rozumím, nosíte zprávy pro pana kardinála, možná pana prince. Nemusíte se škmouřit, já o tom nikomu vykládat nebudu. Vždyť jsem sám byl agentem kardinála de Richelieu, vzpomínáte? Tehdy jsme se my dva poprvé setkali, když jsme pronásledovali toho hrbáče. Při spiknutí markýze de Cinq-Mars.“

„Vím o tom, pane Juane.“

„Neptám se vás, abych na vás cokoli vyzvídal. Bylo by možné, abyste

i pro mě něco udělal? Vyřídil nějaké vzkazy? Panu Mauricovi a panu de Saint-Grevy? Nejde o politiku, pane de Rigault, jde o naše obchody, které jsou teď trochu komplikovanější. Co myslíte?“

„Konec konců, proč ne. Nevím, kdy zase do města půjdu, pravděpodobně za pár dní.“

„V tom případě bych vás využil. Teď zase budu já spoléhat na vaši diskrétnost, kdy vám svěřím nějaké informace. Pochopitelně ústně, nebudu vás ohrožovat jakýmkoli dopisem.“

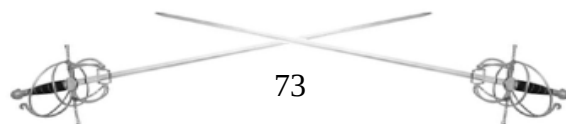
„Pak to vyřídím a na moji mlčenlivost se můžete spolehnout. Chcete něco už teď sdělit? Co mám vyřídít panu Mauricovi?“

„Ještě si to promyslím. Jeho návrh předem nezavrhuji, jen musím vymyslet, jak omezit riziko ztráty zásilky. A také, aby nepadlo podezření na nás, pokud byste ji dostali. Nemám zájem cokoli komukoli vysvětlovat. To mu můžete vyřídít, pokud nebudu mít pro vás další vzkazy, než zase půjdete do města,“ vysvětluje svůj postoj Montenvido.

„Pak bych vás s dovolením opustil. Musím vyřídít ještě jeden rozkaz od pana prince panu hraběti, docela chvátá,“ říká Dujardin omluvně.

„Pochopitelně. Vím, kde vás najdu. Byl by pro vás problém se u mě případně ještě zastavit? Pokud bych vás nemohl vyhledat osobně?“

„Nebyl, když mi pošlete vzkaz včas a já nebudu vázanej jinejma povinnostmi,“ povstane Quido.

Cesta na jeho panství není jednoduchá z pohledu stavu cest a počasí, které je opět velmi nepříjemné a nemilosrdné k lidskému pokolení. Jako by se Bůh jeho prostřednictvím snažil potrestat celý lidský rod, za jeho krutost, kdy proti sobě neustále pozvedá zbraně. Ovšem mladík je zvyklý na nepohodu, zocelený pobytem v pařížských ulicích i na válečných taženích. I přes absenci spánku předešlé noci vypadá celkem čerstvě.

Hned po příchodu do svého domu si nechá objednat pozdní oběd, čas přeci jen pokročil, během jeho kolečka, kdy předával informace či vyřizoval vzkazy. Velitele pluku nalezne v salóнку, ten spolu se svým přítelem baronem de Taille a svými pobočníky panem de Aboa a panem de Brese mastí karty, předtím asi hráli kostky, podle propriet na stole.

„Zahraješ si s náma?“ dá pan de Godille velkorysou nabídku svému hostiteli.

„Možná později, pane hrabě,“ zavrtí hlavou podkoní, „Jen co trochu rozmrznu a taky něco pojím. Nějak mi vyhládlo, během těch mejch putování.“

„Něco zajímavého?“

„Celkem nic, co by vás asi zajímalo, Excellence. Možná jen, že jízdí prapor korintského pluku, jehož velitelem je pan de Gondi, se možná chystá prorazit blokádu. Aspoň si o tom ty voslové vykládali v hospodě, což slyšely i uši, co to asi slyšet neměly.“

„Tak prorazit? Hm, to se jim nepodaří.“

„Také si myslím, pane hrabě.“

„Hrome, to asi nepotáhnou kolem nás, co? Jak rád bych s nima zkřížil meč. Už mě svrběj prsty. Ne že bych měl něco proti tvému pohostinství, je tu takový teplo a tak, ale nějaká menší šarvátka by se hodila, co říkáte, pánové?“ podívá se Armand na své

spoluhráče, kteří přikyvuji.

„Potáhnou někam na Bourg-la-Reine, ale my máme jiný úkoly, myslím tím náš pluk.“

„Bohužel. Hrome, to je škoda.“

„Excellence, vy byste si chtěl vopravdu na ten prapor pana de Gondi počkat?“ podívá se zdánlivě lhostejně Dujardin na svého velitele.

„To si piš! Dali bysme jim co proto, no ne, pánové?“

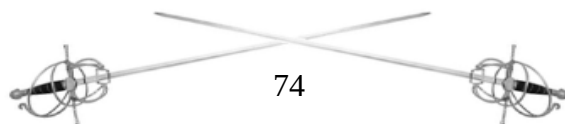
„Určitě, pane hrabě,“ kývá hlavou Filip, kterému již po zranění otrnulo, další dva pak spíše, aby udělali hraběti radost či ho nepopudili.

„Ovšem, Excellence, to bysme museli dneska v noci vopustit tenhle dům, to teplo, jak říkáte. A v noci vyrazit, abysme tam na ty případný kyrysníky, nebo kdo to bude, počkali. Vám by se snad chtělo do té hrozný zimy, Excellence?“ usmívá se Dujardin.

„Zima sem, zima tam, když bysme je zejtra mohli prohnat, budu na ně čekat třeba celou noc. I kdyby ze mě měl bejt rampouch.“

„To byste ale musel přestat s pány hrát, Excellence, zavolat si sem svoje kapitány, předat jim rozkazy. Zajistit jednou kumpanií plnění úkolů průzkumu a s dalšíma třema vyrazit ještě v noci na to místo. Abysme tam ráno byli připravený, kdyby skutečně přišli,“ pokračuje Quido ve svém lhostejné řeči, pak se mu obličej trochu rozzáří, syn jeho nájemce Eustache mnu přináší táč s jídlem a kouřícím nápojem.

„Co to meleš?“ zarazí se pan de Godille.

Dujardin neodpoví, místo toho převezme táč od sloužícího, položí si ho pěkně před sebe a nasaje nosem vůni teplého vína a stravy. Nic moc, ale když je velký hlad ...

„Říkal jste něco, Excellence?“ zvedne pak svůj zrak.

„Hrome, Quido, chceš mě nasrat? Ptal jsem se, co to meleš.“

„Nasrat, Excellence? Vidíte, já si myslel, že vám tím udělám radost a vy prej nasrat,“ pokrčí rameny podkoní a nasadí výraz nevinnost sama.

„Kriste pane! S tebou je teda řeč,“ durdí se Armand.

„Opravdu, Excellence? Přitom pan princ mi docela dobře rozuměl. Aspoň se mi zdálo.“

„Pan princ?“

„Když jsem s ním dneska mluvil. Taky vo tom praporu pana de Gondí. Jak jsme se tak bavili, tak jsem mu navrhl, že bysme si tam na ně mohli počkat my, pokud se teda jen nechvástali v hospodě a skutečně se pokusej vyrazit. Pan princ mi, na rozdíl od vás, Excellence, asi rozuměl dobře. Podíval se na mě, trochu se zamyslel a dal mi za pravdu,“ říká stále jakoby lhostejně Dujardin, pak si vloží do úst kousek masa a začne ho usilovně žvýkat.

„Za pravdu? Chceš říct ...“,“ zarazí se pan de Godille.

„Excellence, vy velíte pluku. Ale kdybych mu velel já, asi bych poslal pro pány kapitány. Taky bych se zamyslel, která kumpanie bude mít zítra na starosti průzkum a který tři se v noci přesunou k tomu místu,“ odpoví podkoní až po chvíli, když polkne sousto.

„Quido, ty lumpe, tys to vážně s panem de Condé domluvil?“ rozzáří se oči Armanda.

„Když už jsem s ním mluvil ... vzpomněl jsem si na vás, Excellence, jak se tady asi nudíte ... Pan princ byl uznalejší a tak přináším jeho rozkaz. Asi nám ještě daj vědět, kam a kdy přesně dorazit, aspoň si myslím. Taky říkal, že to domluví s těma, co tam normálně někde hlídaj. Pokud si to teda jezdcí pana de Gondí nerozmyslejí, tak by zejtra měli spatřit Vaši Excelenci v plný zbroji na vašem statném koni, jak velí k útoku na ně.“

„Hrome, Quido, ty kluku daremnej. Nejradši bych tě vobjal. Pane de Brese, okamžitě sedněte na koně, objedťte naše kumpanie, ať jsou tu pánové co nejdřív!“ obrací se pan de Godille vzrušeným hlasem na svého pobočníka.

„Už vyrážím, Excellence,“ vstane rychle Hypolit a chvátá za svým sluhou, aby ho řádně oblékl, připravil mu koně a on mohl splnit misi, již byl právě pověřen.

„Jen aby si to ty parchanti nerozmysleli. To by byla hrozná škoda, jet tam zbytečně. Ale hlavně bysme si neužili, co říkáte, pánové?“ strachuje se pan de Godille.

„Už mě svrbějí prsty, pane hrabě,“ září i tvář pana de Aboa, nepochybně již zapomíná na nedávné události, kdy málem zemřel v bitvě u Lensu. Respektive nějaký čas strávil mezi mrtvolami, než přišli na to, že ještě trochu dýchá.

„Kruci, Quido, udělal si mi takovou radost,“ je stále u vytržení Armand.

„Tak snad vás nikdo nesestřelí z koně, abych toho nelitoval,“ poznamená mezi sousty podkoní.

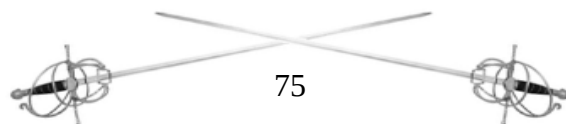
„Ale di, ty břídilové. Rozneseme je na kopytech,“ mávne jen rukou plukovník.

„Když dovolíte, Excellence, až se najím, tak se půjdu na chvíli natáhnout. Nespal jsem celou noc, nejprve se potuloval po Paříži, pak čekal na pana prince a pak ještě něco vyřizoval,“ oznamuje svůj další program dne Dujardin.

„Lehnout sám nebo s někým, co?“ zasměje se drsně pan de Godille.

„Tak jednou bych to asi zvládnul, i když jsem vopravdu dost utahaný,“ ušklíbne se podkoní, který však nemá na nějaké milostné hrátky se ženou pražádnou náladu, jak se zasycuje, začíná na něj absence spánku doléhat čím dál tím více.

Zatímco Quido odejde do své ložnice, kde má jediné soukromí ve svém domě plném cizích lidí, hrabě a jeho podřízení pokračují ve hře, přitom popíjejí a spekulují, koho že to možná proti nim zítra vyšle pan de Gondí. Kde tak asi vezme nějaké jezdce, žertují na jejich účet, zda to budou převlečení jáhnové či měšťanská sebranka.

Dříve než páni kapitáni, dorazí jízdní posel od pana prince, který přináší veliteli pluku přesné rozkazy, kde a kdy má být, jakou taktickou pozici zaujmout. Týká se to mostu s názvem Antony, přes který nemají být případní rejtaři pana de Gondi puštěni. Bude tam na pana hraběte čekat nějaký kapitán, který mu poskytne případnou podporu svými pěšími jednotkami.

Krátce po odjezdu mladého vyslance pana de Condé, přichvátají jednotliví velitelé kumpanií, vzápětí je zahájena v jídelně taktická porada. V čele stolu sedí pan de Godille, spolu s ním náčelník jeho štábu pan de Taille, jeho dva pobočníci pan de Brese a pan de Aboa. Podkoní pan de Rigault má výsadu si odpočinout, po včerejší probdělé noci ho čeká další. Zbylá místa obsazují velitelé kumpanií, u první zástupce plukovníka poručík Paul-Amadeé de Pouvillon, od druhé kapitán Julien de La Solignac, za třetí kapitán Raphael de La Marignac a čtvrté velí kapitán Archibald s'Saisset. Posledním přítomným je velitel trénu kapitán Caetan de Hurvois.

Plukovník všem objasní situaci a vzápětí zarmoutí pana d'Saisset, neboť jeho kumpanii pověří pro zítřek či nejbližší dny vykonáváním průzkumných úkolů, k čemuž je tento pluk přednostně určený. Nicméně bývalý pobočník hraběte a nový velitel kumpanie rozkaz přijímá bez námitek, jen se mu smutek usídlí v očích. Což je opak ostatních, kterým naopak jejich oči planou. Vlastně ještě jeden se tváří rozpačitě, velitel trénu, který jen čeká, co po něm pánové budou chtít. Minimálně budou potřebovat zajistit zásobování do nového postavení, není vůbec jisté, kdy údajní protivníci přijdou a zda vůbec přijdou.

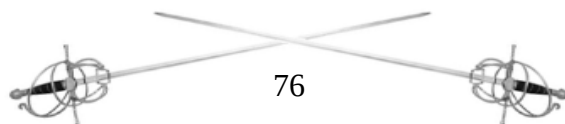
„Pánové, každý ze své kumpanie necháte deset mužů v současném ležení, ty ho budou střežit, s dalšíma dorazíte na místo, tam k tomu mostu. Tady,“ ukáže pan de Godille na mapě bod setkání.

„Máme přijet každý sám?“ optá se pro jistotu pan de La Marignac.

„Snad nezabloudíte, pane kapitáne,“ ušklíbne se Armand, „Jo, sejďeme se až tam. Budete tam do pátý hodiny ranní, každé se svou kumpanií. I vy, pane de Pouvillon, já s pány ze štábu se tam dopravíme taky sami.“

Padne už jen pár otázek a plukovník vydá pokyny veliteli čtvrté kumpanie a zásobovacímu důstojníkovi.

Pak je všechny propustí, aby mohli připravit své muže k přesunu a když dá Bůh, tak také k zítřejšímu střetnutí. Na které se všichni těší, ač jim může jít o život. Což si však vůbec nepřipouštějí, přes mnohá

zranění, která v dřívějších bojích většina z nich utrpěla, přes smrt mnoha jejich kolegů v předešlých létech válčení.

Quido je vzbuzen sluhou krátce po půlnoci, v tu chvíli spočívá v posteli i se svou chotí. Ambrois stojí rozpačitě nad lůžkem se svíčkou v ruce a oznamuje nutnost se vyhrabat z pelechu. Což je úkon, ke kterému očividně nemá pan de Rigault žádnou chuť.

„Zapal svíčku a zmiz,“ sykne Dujardin, nechce vzbudit svou paní.

Sluha vykoná, co je mu poručeno a čeká ve vedlejší místnosti, kde spí dcera pánovy choti a její dva sloužící. Naopak Quido s povzdechem vstává, vůbec se mu nechce opouštět teplo své postele, ale není vyhnutí. Když sám neprozřetelně domluvil možnou zítřejší šarvátku. Teď toho skoro lituje, ale když mluvil s princem, přišel mu takový nápad výborný.

Podívá se na svou manželku, pak si bere své svršky, na sobě má spodní prádlo, i přes usilovné topení není v místnostech bůhvíjaké teplo.

„Už odcházíš, drahý?“ mžourá Armanda, přeci jen ji vzbudil.

„Ano, už vyrážíme,“ kývne on hlavou, pak se nakloní nad lůžko a políbí svou rozespalou ženu na ústa. V duchu přemítá, jestli to tak dělají všichni ženáci, když vyráží do války. On má teď privilegium, neboť během tohoto tažení může spát ve vlastní posteli.

„Bud' na sebe opatrný,“ hlesne ona.

„Jako vždycky,“ usměje se on, znovu se zamyslí, jestli přání jeho choti vychází pouze z jejích obav, aby v krátké době nemusela hledat dalšího manžela, nebo zda k němu už i něco cítí. Zdá se mu, že si docela rozumějí, nejen v posteli.

„Quido,“ nadzvedne se ona na rukách, „asi budeme mít dítě.“

„Cože?“ otočí se on a ztuhne, vlastně jsou spolu už tři měsíce a buší do toho při každé příležitosti, tak by taková zpráva měla opodstatnění.

„Seš si jistá?“ zeptá se on.

„Téměř. Podle všech příznaků tomu tak je,“ pokusí se ona o úsměv, na její rozespalá tváři vypadá trochu podivně, ale roztomile.

„Ale to je skvělá zpráva,“ září teď jeho oči, „Doufám, že to bude kluk.“

„O tom rozhoduje Bůh,“ odpoví ona rozpačitě, zná jeho touhu po dědici, zároveň se bojí, jak přijme případnou dceru.

„Máš pravdu. Bůh rozhodne, kolik mi dá času a i kdyby to teď byla dcera, tak příště ...“, nedokončí on svou řeč, když spatří její bolestně stažené obočí, „Jsem vděčný Bohu za každého potomka, Armando, máš pravdu, jen von rozhodne, jestli to bude dívka nebo chlapec. Hlavně aby se dítě narodilo zdravý a abys taky ty byla v pořádku,“ řekne, co se od něho očekává.

„Kam vlastně jedete?“ změní ona raději téma.

„Ale, jen strážit jeden most. Možná se přes něj někdo pokusí projet, pak bude mít smůlu.“

„Bude se bojovat?“ zpozorní ona.

„Ví Bůh. Možná. Ale nepůjde v žádném případě vo nějakou hroznou bitvu, možná jen drobnou šarvátku. Takovejch už jsem zažil desítky,“ snaží se on o lhostejný tón, aby ji zbytečně neplašil.

„I tak může ... Quido, budu se modlit k Bohu, aby tě tou šarvátkou provedl ve zdraví.“

„Tak to budeme dva,“ zasměje se on, „Zatím mi Bůh projevuje svou milost, snad svůj názor nezmění.“

„Nerouhej se, Quido,“ napomene ho ona.

„Bůh ví, jak moc v něj věřím a jak moc ho pokorně prosím o jeho podporu.“

„Kdy se vrátíte?“

„Taky těžko říct. Nepřítel může přijít už zejtra, proto vyrážíme teď v noci, ale taky třeba až za dva dny. Nebo si to rozmyslí a nedorazí vůbec. Pak se asi po třech dnech stáhneme, tak mi to říkal pan princ.“

„Tys mluvil zase osobně s panem princem?“

„Občas s ním mluvím, když mu hlásím, co jsem zjistil na výzvědách. Jak jsem pryč celou noc.“

„Jsi moc významný muž,“ řekne ona a podívá se s respektem na svého manžela.

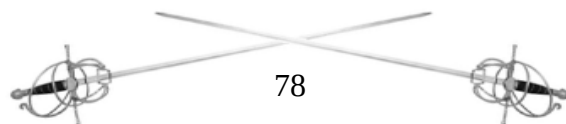
„Spíš jen jeden z mnoha. Pan princ má takovejch zvěďů víc.“

„Ale zná tě jménem, dokonce byl i tady, osobně.“

„Pan princ zná mnoho vojáků jménem. Ale máš pravdu, taky si toho vážím. Pod velením pana prince bojuju už moc let, vlastně to už bude pět let, tehdy u Rocroi jsem jenom doprovázel pana hraběte. Ačkoli i tam jsem se zapletl do jedny šarvátky, na průzkumu. Zabil jsem tam prvního vojáka, někde v močálech,“ říká on s nepřehlédnutelnou nostalgií v hlase, „Ale v té slavné bitvě jsem nebyl. Viděl jsem jen její následky a málem jsem se poblil,“ zasměje se.

„Bůh tě opatruj, drahý,“ loučí se ona, neboť on právě prochází dveřmi.

Dům je vzhůru nohama, urození pánové se chystají na noční anabázi, kolem nich kmitají jejich sluhové. Doprovázet je ale bude jen Sylvian, další budou čekat doma, tak rozhodl velitel pluku. Nechce, aby se mu pletli pod nohy při bojové operaci, která, jak pevně věří, skutečně proběhne. Netrvá dlouho a šestice jezdců zmizí ve tmě, chvátajíc vstříc dalšímu dobrodružství a jako vždy i svému nejistému osudu.

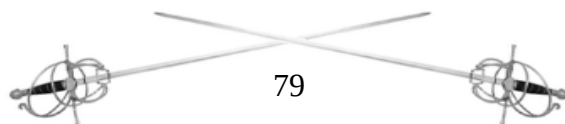

ŠEDESÁTÁ ŠESTÁ KAPITOLA

ROZSEKALI JSME JE NA KUSY

Anjounský pluk zaujímá své postavení na cestě směrem na Bourg-la-Reine, nedaleko mostu Antony. Jeho příslušníci se třesou zimou a jen čekají, jestli se avizovaný nepřítel skutečně pokusí svůj záměr uskutečnit a otevřít obleženému městu cestu pro zásoby. Jestli tady ale budou čekat dva nebo tři dny, nepřítel projede bez problémů, protože oni už budou jen neživými rampouchy, myslí si mnozí. Válčit v tak kruté zimě je barbarství, v zimě se mají vymetat plesy, sešlosti, oprašovat paničky a na jaře zase vytáhnout na nepřítele, dumají jiní.

Quido Dujardin se zdržuje v blízkosti hraběte de Godille, ale k ránu požádá, aby se mohl na chvíli vzdálit.

„Copak? Chceš si odskočit vrznout? Copak ti to nestačí, když do toho bušíte od rána do večera?“ dobírá si ho plukovník.

„Nejedu za svou ženou, ale tak trochu to s ní souvisí. Jde o její bratry,“ odpovídá klidným hlasem podkoní, už si na různě oplzlé poznámky na svou adresu od svého velitele zvykl.

„Neboj, ty břídilové ti je neposekaj.“

„Tak Gauthier už má zkušenosti, ale Stephan ...“

„Ty ses za něj přimlouval,“ pokrčí rameny Armand, „Ačkoli je mu teprve čtrnáct, tak jsem ho na tvou přímlovu šoupnul k jeho bratrovi. Tak si to chtěl, ne?“

„Spíš von. Cítím za něj tak trochu zodpovědnost.“

„Každě je zodpovědně především sám za sebe. A pak taky za jednotku, za své druhy, po svém boku. Na to nezapomínej.“

„Nezapomínám, Excellence, však tu budu včas, abych odvrátil rány, které na vás budou směřovat,“ rýpne si teď Dujardin.

„Drzoune,“ ocení žert svého podkoního pan de Godille, pak mu milostivě pokyne rukou a umožní mu se vzdálit.

Quido nemusí chodit daleko, jednotlivé kumpanie jsou celkem blízko sebe, pokud bude probíhat boj o most, začne ho první, další budou v záloze a přidají se, pokud by se podařilo nepříteli odpor prolomit nebo pokud naopak bude hnán úprkem zpátky a bude pronásledován. Taková je taktika, kterou chce plukovník naplnit, rozprášit přední řady nepřitele, přenést boj na druhou stranu mostu a posléze hnát protivníka, kam to jen půjde.

„Pěkná zima, co?“ seskočí z koně Dujardin a osloví své dva švagry, kteří klepou kosu.

„To je,“ drkotá zuby Gauthier, jeho bratr přikyvuje.

„Tak jak se těšíš na první šarvátku?“ usměje se podkoní na mladšího ze svých příbuzných.

„Jen jestli na nás dojde. Podle všeho slízne smetanu první kumpanie,“ říká s dost vysokým sebevědomím Stephan.

„Podle mého dojde, druhá kumpanie se zapojí zcela určitě,“ tvrdí rozhodným hlasem Dujardin, pak se pátravě podívá na mladšího ze švagrů, moc však vypožorovat nemůže, je ještě značná tma, nový den se klube jen velmi decentně a ne a ne se narodit, „Hlavně nezapomínej na svoje úkoly a taky udržování sestavy. Někdy je velká horlivost na škodu, může vést ke zbytečnému riziku a dost často končí špatně.“

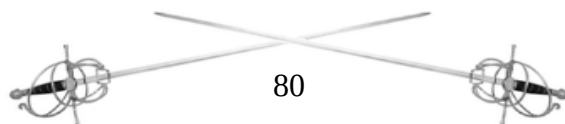
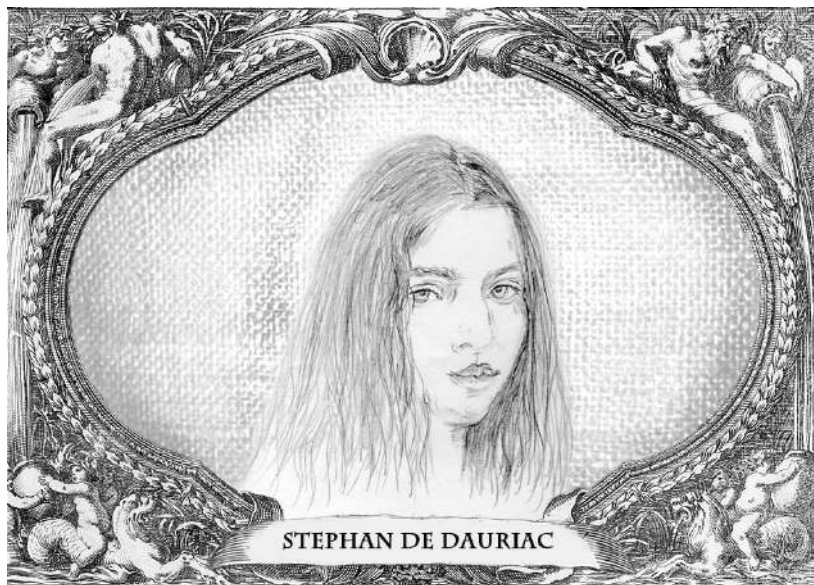
„Jak to myslíš?“ zvedne svůj zrak nováček u pluku, nerad se nechává poučovat, byť respekt k řečníkovi má velký.

„Kdyby došlo k pronásledování nepřitele nebo útoku, je třeba udržovat linii, Stephane. Pokud bys ve svém nadšení z ní vyjel, mohl bys na to doplatit. To není vo statečnosti, ale vo dodržování taktiky a taky vo rozumu. Vítězství může slavit jen ten, kdo se ho dožije.“

„Vím, podobně do mě už hučí bratr. Delší dobu,“ odpovídá podrážděně mladší z pánu de Dauriac.

„Pak je všechno v pořádku. Možná nás čeká hodně dlouhý pobyt na čerstvém vzduchu, nakonec, kdo ví, jestli vůbec přijdou. Mohli si to rozmyslet,“ poznamená podkoní.

„To snad ne, mrzelo by mě, kdyby se nic nesemlelo,“ řekne po pravdě Stephan.

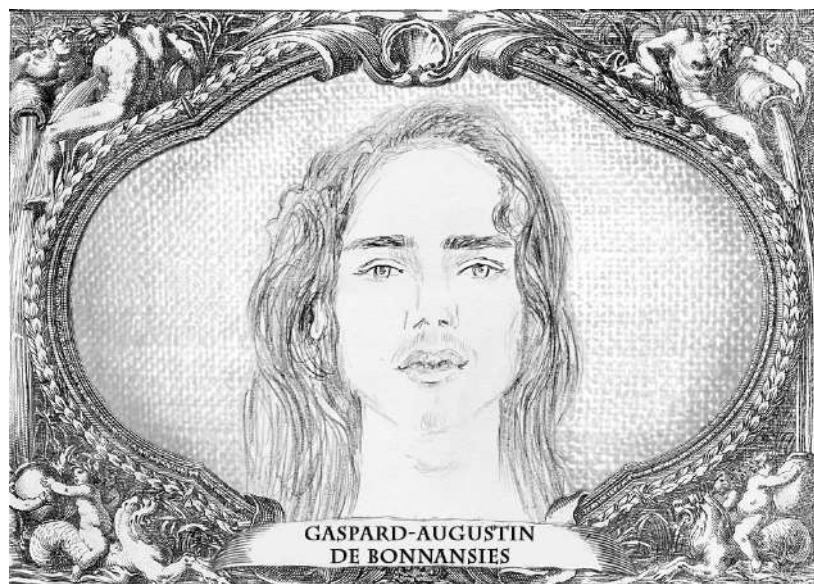

Dujardin zůstane se svými švagry asi půl hodiny, jen tak klábosí, poskakují, snaží se zahřát. Takhle promrzlí mohou mít potíže, pokud se střetnou s protivníkem, který bude mít krev rozproušenou jízdou, uvědomuje si Quido. Záhy naskočí na koně a vrátí se za panem hrabětem, který si právě dává doušek něčeho ostřejšího. Na zahřátí, pochopitelně.

Čekání je ubíjející vždy, v takovém mrazu pak dvojnásob. Ale nedá se nic dělat a tak se zraky příslušníků anjounského pluku jen ubírají směrem dopředu, odkud by měl přijet nepřítel. Mají tam vepředu svého zvěda, hlídá tam pan Gaspard Augustin de Bonnansies. Bohužel zatím stále nic.

Jízdnímu regimentu korintského pluku velí rytíř Renaud-René de Seigne, k dispozici má jezdce většinou z urozených rodin, kteří se přidali k Frondě a pan de Gondi je zlanal do svého pluku. Možná očekávají nějakou překážku, ale jsou podobně bezstarostní jako ti, co na ně již hodiny a hodiny čekají. Aby se s nimi utkali, aby si

zvýšili adrenalin, aby se zabavili a aby se pobavili. Příslušníci armády vévody de Condé neberou své protivníky z města vážně, ti zase mají vysoké sebevědomí. A tak je až naivní bezstarostnost společná oběma jednotkám, které se k sobě neodvratně přibližují.

„Už jedou, Excellence,“ žene svého koně pan de Bonnansies, „Bohužel jsem je nemohl spočítat, musel jsem zmizet, aby si mě nevšimli,“ dodává omluvně.

„Čert to vem, na počtu nezáleží, budou bití tak jako tak,“ mávne jen rukou hrabě a začíná se drápat do sedla. Dech se mu začíná zrychlovat, vzrušení stoupá, už se těší, až bude moci dát pokyn k útoku.

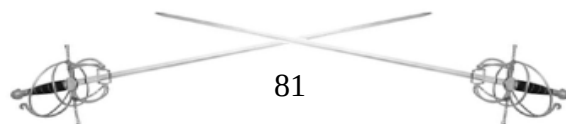
Prapor korintského pluku se blíží, jeho příslušníci se zdají být celkem bezstarostní, jako by vyrazili na vyjížďku a neočekávali žádné překážky během ní. Pan de Godille je nechá vjet na zmiňovaný most a pak vyrazí. Za ním se dere i jeho kumpanie, včetně pobočníků i náčelníka štábu.

Frondéři jsou zaskočení, nicméně i oni loví své pistole a tasí své meče. Přední řady poněkud brzdí, zadní na ně naopak tlačí, čímž vznikne mírný chaos. A do něj se řítí hráz kyryníků z anjounského pluku. Třesnou první výstřely, ozvou se první sténání, pak se čela srazí. Vojáci do sebe jdou meči, občas houkne i další výstřel, když má někdo plnou zbraň a řeší tím svoji tíživou situaci.

Armand řadí jak černá ruka, bije nalevo i napravo, on i jeho lidé před sebou tlačí nepřítele, který se dostává do úzkých. Přední řady nemají kam ustupovat, zadní zase ustoupit nechtějí a tak vzniká hrozivý chumel, ve kterém dochází ke značným ztrátám. Boj na mostě je poměrně krátký, ale značně krvavý, především pak pro členy korintského pluku.

Quido je rovněž vepředu, i on kolem sebe šíří zmar, ačkoli on nebojuje až tolik pro své potěšení, ale z logiky věci, čím víc nepřátel srazí, tím méně zůstane, aby mu způsobili újmu na zdraví. Nedaleko něho padne výstřel, vzápětí se ozve vyheknutí vedle něho, plukovník zasažený kulkou do hlavy ztrácí rovnováhu a padá z koně. V Dujardinovi se zastaví na chvíli dech, pak se zuřivě vrhne před, aby si kolem sebe udělal prostor. Pud sebezáchovy ho nutí se nejprve postarat o své bezpečí, pak se teprve zajímat o to, co se děje s velitelem pluku.

Když se podkoní odpoutá od bojujícího chumlu, má teprve možnost se otočit. Vidí, jak baron de Taille zachytil padajícího hraběte z koně a teď ho velmi ztěžka drží, tomu visí bezvládně ruce, ne trochu se hýbají, není tedy mrtvý, možná však těžce raněný. Vzápětí přijíždí pan de Brese a i on se začíná starat o svého velitele, naopak pan de Aboa a pan de Pouvillon se bijí srdnatě vpředu.

Zasažení velitele poněkud otřásá sebedůvěrou vojáků, kteří si toho všimli, což by mohlo být nebezpečné. S tímto vědomím se Dujardin obrací, zvedá vysoko svůj meč.

„Kupředu! Vyčistěte ten most!“ rozkřikne se a sám jde příkladem, „Za anjounský pluk. Za pana hraběte! Za pana prince! Za krále!“ volá, v poněkud špatném pořadí. Jak si postupně vzpomíná, na koho by neměl zapomenout, což je v tak vypjatou chvíli poněkud komické.

Příslušníci anjounského pluku se derou vpřed, zásah jejich velitele jim dodává touhu po pomstě, drtí vše, co se jim postaví do cesty. Frondéři se snaží za mostem sešikovat a postavit se na odpor, ale to se už vpřed hrnou i příslušníci další kumpanie. Jezdci pana de Gondy jsou bití jak živo, jsou doslova drceni a sekáni na kusy. Nezbyvá jim nic jiného, než potupný ústup. Jejich ztráty jsou značné, na rozdíl od anjounského pluku, jehož příslušníci prchající nepřátelé ještě hodný kus pronásledují, než tomu učiní přítrž Dujardin. Musí krotit i svého přítele Filipa, který touží odčinit velmi malou epizodku v bitvě u Lensu, kdy byl smeten první salvou a bitvu strávil v bezvědomí.

Pronásledovatelé se vracejí a Quido má hrdlo sevřené strachem. Zřetelně viděl, jak dostal hrabě zásah do hlavy, slétla mu helmice a poté i on. Sice sebou trochu škubal, ale to mohla být agónie. Kriste pane, prošel tolika hroznými bitvami a takovými děsnými řežbami, aby ho nakonec zastřelil nějaký Frondér, v šarvátku, kde nepřítel potupili a rozdrtili?

„Pane hrabě!“ zařve Dujardin, když spatří svého velitele, který stojí na vlastních nohách, pravda, podpírají ho pan de Taille i pan de Brese, každý z jedné strany, „Pane hrabě,“ sklouzává Quido z koně, uzdu hází jednomu z nedalekých kyrysníků, vůbec se nestará, zda ji zachytí či nikoli, sám se vrhá k pochroumanému veliteli.

Tomu stéká po pravé tváři krev a nohy se mu podlamují, nicméně se snaží na tváři vyloudit úsměv. Je však patrné, že je značně dezorientovaný, jeho oči bloudí po okolí, jako by se snažil upamatovat, kde se nachází a co tam dělá.

„Je kulka v hlavě?“ vrhá se Dujardin kupředu a dívá se vyplašenýma očima na muže podpírající jejich velitele.

„Díkybohu není, přilbice ji zastavila,“ říká baron a podkoní si oddechne, „Ani lebka není proražená, jak jsem ji ohmatával, jen tržná rána. Pan hrabě je však trochu mimo, jako by byl ostatně každý, kdyby dostal ránu palicí do hlavy. Taky v ní pak má zmatek.“

„Díkybohu, pane hrabě, díkybohu, já už myslel, že je po vás,“ skáče Dujardin okolo svého pána jak psík, vítající páníčka po dlouhé době.

„Tak hrozný to není,“ koulí nějak divně očima Armand, opravdu, je zcela dezorientovaný, však také dostat úder kulkou do hlavy není nic, co by někomu prospívalo. Nemít na hlavě přilbici, ale jen pohodlnější klobouk, jak mnohdy při průzkumech mívají, mohl následovat své předky do rodinné hrobky.

„Pánové, odvezte pana hraběte ke mně domů,“ říká podkoní, „Já se domluvím s kapitány a pak za váma dorazím. Chvilí počkáme, kdyby se snad chtěli vrátit,“ dodává.

„Vrátit? Ty?“ seskakuje z koně pan de Aboa, „Ty co to přežili, tak se nezastavěj, než v Notre-Damme, aby se tam mohli svému veliteli vyzpovídat, jak mizerně hájili jeho barvy,“ směje se sám svému žertu.

„Souhlasím s panem Filipem,“ přichází i pan de Pouvillon, zastupující velitel první kumpanie, okolo se začínají shromažďovat i další vojáci, v očích mají také radost, neboť jejich velitel stojí na vlastních nohách, byť trochu hadrových.

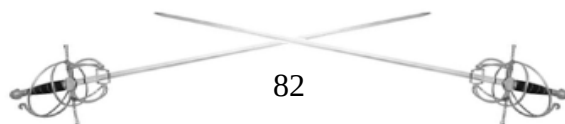
„Kurva, chce se mi blejt,“ řekne náhle pan de Godille a vzápětí hodí šavli. Následně se zatváří provinile, ale setkává se pouze s chápavými pohledy, po ráně do hlavy někdy zvracení přichází, to už znají ze svých zkušeností.

„Udržíte se v sedle, Excellence?“ ptá se starostlivě Dujardin.

„Snad jo,“ chrčí tázaný a vyplivuje zuřivě zbytky zvratků, chutnají hnusně kysele.

„Budeme ho podpírat,“ řekne pan de Taille, „Já z jedné strany a pan de Brese z druhý. Tady už nás nebude potřeba, ty Frondéři dostali rádně za vyučenou,“ usměje se.

„Já vám pomůžu,“ nabídne se pan de Aboa.

„To budeš hodnej, Filipe,“ přikývne Quido, „Já se domluví s pány důstojníky a pak zajedu podat hlášení panu princi,“ dodá.

„Bude mít radost, natrhli jsme jim prdel,“ zasměje se vyzývavě pan de Aboa.

„Máš pravdu,“ přestává se Dujardin starat o svého velitele a téká pohledem po okolí, hledá své švagry, žel bohu je nikde nevidí.

Krátké porady se zúčastní podkoní, pan de Pouvillon, pan de La Solignac a pan de La Marignac, velitelé jednotlivých kumpanií, kteří ze střetu vyšli bez ztráty květky, když se na třetí kumpanii téměř nedostalo, ta už viděla jen záda nepřítele a vlastně zabezpečila bojiště.

„Máme moc mrtvech a zraněnejch?“ podívá se Quido směrem k mostu, všude je plno těl mužů i koní, mnozí padlí leží tiše, ale někteří sténají či se pokoušejí zvednout. Nikdo je však nechce dorazit.

„Řekl bych, že je většina z nich z řad našich nepřátel,“ konstatuje s vysokým uspokojením pan de Pouvillon, „Ztráty zjistíme, raněný pošleme s dovolením na vaše panství. Je tam přece kaplan a doktor,“ dodá, když spatří ošklivý pohled podkoního, na místě jsou pouze ranhojiči, aby poskytli první pomoc.

„Dobrá, ale nevím, kam ty raněný složíme, můj dům není tak velkej, jak dobře víte.“

„Nebude jich tolik, říkám pravdu, většina z těch těl patří těm druhým.“

„Pánové,“ obrátí se podkoní na důstojníky, „počkejte tady, zajistíte bojiště a já zajedu pro další rozkazy od pana prince. Asi se vrátíme do našeho původního ležení, jak předpokládám, ale bez jeho rozkazu, jak jistě chápete ...“

„Nemusíte mít obavy,“ usměje se pan de La Marignac.

„Vlastně, kdo tady teď velí, když je pan hrabě raněný a neurčil za sebe svého zástupce?“ rozhlídne se Quido.

„Podle všeho velitel druhé kumpanie, je kapitán a ve vši úctě, pane de Pouvillon, vy jenom zástupce velitele první kumpanie,“ usměje se velitel té třetí, „Ale jak se zdá, ujal jste se toho vy, pane de Rigault,“ dodá a v očích se mu zajiskří, „Což vlastně nebude poprvé, že?“

„Snad jsem se nikoho z vás nedotkl,“ tváří se rozpačitě Dujardin.

„Klidně jedte za panem princem, však mi už si poradíme,“ řekne se smíchem pan de La Marignac, má stejně jako ostatní dobrou náladu, zvítězili v nedávné šarvátce, utrpěli poměrně malé ztráty a zle vypadající zranění plukovníka nebude asi tak vážné, jak se zpočátku zdálo.

Podkoní přikývne, než ale vyrazí za svým úkolem, jde najít své švagry. Oddechne si, spatří je oba stojící a živé, akorát Stephanova rozzářená tvář se občas stáhne do bolestné grimasy. Na levém nadloktí má drobný šrám od meče protivníka, naštěstí nic vážného.

„První šarvátka zkropená první krví,“ poznamená Gauthier, když spatří pohled svého švagra upřený na zranění bratra.

„Rád vás vidím, celý a zdravý. Zajedte voba do mého domu, doktor se podívá na tu tvou ránu a můžete si popovídat se sestrou. Víte co? Jedte hned.“

„To je rozkaz? Co pan baron, náš velitel?“

„Řeknu mu, že jsem vás tam poslal. Zůstanete tam, dokud se nevrátím,“ přikazuje Quido, ačkoli mu asi nic takového nepřísluší. Nicméně u pluku má tak výsostné postavení, že ho respektují i starší a zkušenější důstojníci.

Přesně tak se stane, když dorazí za panem de La Solignac. Jen mu oznámí, že jeho mladší švagr byl lehce zraněný a tak ho i s tím starším odeslal do svého domu. Julien jen přikývne, snaží se právě domluvit s dalšími veliteli kumpanií na dělbu práce. Kdo kde zaujme postavení, kdo projde bojiště a postará se o zraněné. Ačkoli se do služby hlásí i podpurný pěší regiment, který následně snáší mrtvé i raněné nepřátele, třídí je podle toho, zda ještě dýchají či nikoli. Mnohým doposud živým však hrozí, že v tomto mrazivém dni budou brzy přemístěni k druhé skupině. Na jednu stranu zima brání silnějšímu krvácení, neboť krev neproudí tak divoce, na druhé straně mohou také zmrznout.

Quido již na nic nečeká a vsedá na svého koně, aby našel pana de Condé. Jelikož si tuto akci vymodlil přímo od něho, chce také přímo od něho rozkaz, zda setrvat či se vrátit do stálého ležení. Navíc

mu přijde vhodné se pochlubit skvělým vítězstvím. Ovšem nalézt prince není jen tak, jezdí od čerta k ďáblu, kam je posílán. Úspěšný je až po několika hodinách.

„Tak jste je rozprášili? A pan hrabě je zraněný?“ zeptá se pan de Condé, když přijme hlášení.

„Pan hrabě bude asi jen otřesený, díkybohu kulka asi sklouzla po helmici. A ti jezdci pana koadjutora? Ti pelášili jak zajíci, monseigneur, jen kdybyste je viděl. Touhle výpravou se určitě chlubit nebudou,“ usmívá se Dujardin, „Doslova jsme je rozsekali, monseigneur. Všude jich tam bylo plno, myslím tím na zemi,“ dodá.

„Takové zprávy rád slyším. Nuže, pane de Rigault, pozdravujte pana hraběte. Vyříd'te mu, ať stáhne své muže do vašeho stálého ležení. Nadále budete plnit úkoly, které vašemu pluku náleží.“

„Vyřídím, monseigneur. Pokud bude mít opět někdo zájem si vyrazit na vyjížďku z Paříže, náš pluk mu jistě zase jeho výlet zpříjemní, monseigneur,“ uklání se podkoní.

„Na vyjížďku? A zpříjemní?“ rozesměje se princ, „Moc hezký obrat, věru, moc hezký, co říkáte, pánové?“ obrátí se na svoji suitu. Ta příkyvuje a též se směje, těžko říci, zda upřímně či zda jen kopíruje svého nejvyššího velitele.

„Monseigneur, jen jsem chtěl naznačit, že náš pluk je připraven podpořit blokádu i jinak, než jen průzkumem okolí.“

„Pochopitelně, pane de Rigault. Vám prostě jedna šarvátka nestačí, co? Potřebujete další, nemám pravdu?“

„Dneska vlastně ani tak o šarvátku nešlo, monseigneur, jen jsme jim vyprášili kožich,“ říká Dujardin, neboť ví, že taková slova jsou žádána, skromnost není na místě, je třeba využít příležitosti a pochlubit se.

„Pane de Rigault, vyříd'te panu hraběti, že pokud bude mít někdo zájem si s náma zašpásovat, tak na váš pluk nezapomenu. Pokud jste je teda dneska příliš nezastrašili a oni už raději ani nevytáhnou paty z Paříže,“ stále se usmívá Louis.

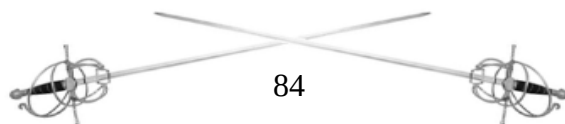
Dujardin pochopí konec audience, uctivě odzdraví a už se dere na svého koně, aby předal rozkazy kapitánům. Určitě ho už proklínají, když tam mrznou na místě, možná i bez pořádného jídla, pokud jim nenechal kapitán de Hurvois něco přivést. Zároveň se i on už těší na teplo svého domova. A někde v hloubi jeho mozku hlodá i červík pochybností, zda není přeci jen zranění pana hraběte vážnější. Dostat kulku do helmy není žádná legrace, klidně se úlomek střely nebo té přílby mohl zarýt do hlavy a pan de Taille si toho nemusel ani všimnout. Pan hrabě je někdy děsně nepříjemný, jeho žerty ubohé, oplzlé a skoro až ponižující, nicméně on ho má rád. Tolik už toho spolu prožili. To by přece nebylo ani důstojné, aby tak vyhlášený válečník přišel o život v takové bezvýznamné šarvátce.

Nešťastný osud jízdního praporu korintského pluku vejde v Paříži brzy ve známost. Cestě na Bour-la-Reine začínají z žertu říkat první korintská, tažení rytíře de Sévigne a jeho mužů pak označují na korintskou premiéru. Jízlivé a ironické poznámky musí být jistě ponižující po pana de Gondi a trochu kruté k mužům, kteří tuto šarvátku zaplatili svým životem. A nebylo jich málo.

Aby zpráva o neúspěšném pokusu otevřít cestu pro zásobování nebyla jediná špatná pro obležené město, další vojáci pana de Condé se zmocňují Brie-Comte-Robert, což je velmi významný bod pro zásobování Paříže. Velení obležených začíná chápat, že mohou přijít hodně nepříjemné časy.

MALÁ OSLAVA

Dujardin dorazí do svého domu již za hluboké tmy. Znavený, ale i mírně nervózní, a to hned ze dvou důvodů. Jednak má obavy, jak vypadá zranění pana hraběte a za druhé, v jakém stavu je jeho dům, ze kterého pravděpodobně udělali plný lazaret. Na klidu mu nepřidá i hluk a větší počet mužů, které spatří v okolí domu.

„Můj ty bože,“ povzdechne si a vzpomene na svou těhotnou manželku. Snad tento zmatek nebude mít vliv na její požehnaný stav.

Předá koně jednomu z místních čeledínů a se zachmuřeným obličejem stoupá po schodech do prvního patra. Cestou potká Ambroise, který nese nádobu se zakrvavenou vodou. Od něho se dozví, že jednu z místností proměnili na nemocniční a operační sál. Tam úřaduje doktor Athanas Viette. Dál se raději neptá.

Jeho první kroky dnes nevedou za manželkou, ale za plukovníkem. Ten leží na lůžku v místnosti, kterou sdílí se svým přítelem baronem de Taille. Teď však je raněný v limbu, proto ho baron pokynem ruky zase z místnosti vykáže, aby vzápětí sám vyšel.

„Tak co je s ním?“ ptá se Quido, dychtivý po dobrých informacích.

„Doktor ho prohlédl, opravdu nemá žádnou vážnější ránu, jen bouli jak hrom a protrženou kůži. Díkybohu, může mluvit o svém pověstném štěstí. Je ale dost otřesený, znovu zvracel a teď konečně usnul. Mlel taky kdeco, byl opravdu mimo. Mimo jiné taky párkrát zmínil markýzu de Cavarlene,“ dodá Horné s potměšilým úsměvem.

„Vy znáte jejich historii?“

„Znám.“

„Jak se mi zdálo, tak se ji pan hrabě pokusil obnovit,“ tváří se teď potouchle podkoní, „Ale podle toho, jak se vrátil po návštěvě paní markýzi, tak se mu to moc nepovedlo.“

„Teď má jiný starosti. Ale pokud nemá něco pochroumaného uvnitř, tak se určitě dá brzo do pořádku. Jak ho znám, tak už zítra bude vyvádět.“

„To je možné. Ještě že jste ho zachytil, když ho zasáhli. Kdyby spadnul na zem, mohl si srazit vaz nebo ho mohli pošlapat koně.“

„Díkybohu jsem byl nablízku, což při jeho řádění není dvakrát jednoduchý,“ ušklíbne se pan de Taille, „Snad mu tahle zkušenost bude výstrahou, že může přijít k úhoně i v takové epizodní šarvátce.“

„Myslíte?“

„Upřímně? Nemyslím. Už zítra se bude cítit ponížený, bude chtít co nejdříve prokázat, že šlo o pouhou náhodu.“

„Také si myslím. Pane barone, dovolil jsem si pozvat ještě dnes v noci pány kapitány, dorazí asi kolem půlnoci.“

„Dovolil pozvat?“ usměje se lehce Horné, „Už vícekrát jste pana hraběte zastoupil, když byl různě indisponován, především vožralej jak zákon káže.“

„Omlouvám se, vím, že mi nic takového nepřísluší. Jsem jen jeho podkoní, nemám co komu rozkazovat a velet.“

„Nejste jen obyčejný podkoní, pane. Jste především skvělý voják a taky přítel velitele pluku.“

„Slovo přítel je asi dost nadnesené, pane barone. Vzhledem k mému postavení.“

„Máte pravdu, slovo přítel je pro váš vztah nesprávné,“ přikývne pan de Taille, „Vás a pana hraběte poutá víc než obyčejné přátelství. Nejsem slepý, oba se navzájem máte rádi, strachujete se jeden o druhého. Málem jak sourozenci.“

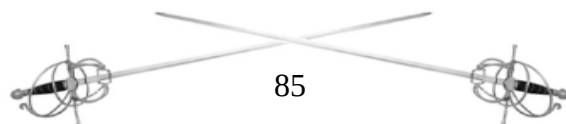
„Sourozenci? Kdyby vás tak pan hrabě slyšel, srovnávat moji krev s tou jeho. Ten by nás oba hnal,“ zasměje se Dujardin.

„Vaše krev je stejně dobrá jako jeho. Jste teď také urozený muž a po právu. Jste příkladem pro všechny, vaše jednání v boji je obdivuhodné. Málokdy jsem se setkal s takovou chladnokrevností, pane. Vy nepropadáte emocím, jste vždy chladný a maximálně soustředěný. Neohrožený, ale zbytečně se nevystavující většímu riziku, než je nutné a vhodné.“

„Snad až příliš chvály, pane barone.“

„Jen zasloužené zhodnocení vašeho konání, pane. Však vás tady také všichni respektují. Jednou z vás bude výborný velitel.“

„Tak to nevím, vzhledem k mému původu ...“

„Jste ještě mladý, ale už máte zásluh nepočítaně. Máte pravdu, je v tom jistá nespravedlnost, někteří dostávají přednost, díky svým předkům. Ale vy si také jednou získáte lepší postavení, věřte mi. Které pak odkážete svým potomkům.“

„Pokud si mě dřív nevezme kmotřička smrt,“ usměje se mírně bolestně Dujardin.

„S tím musíme počítat všichni,“ pokrčí rameny Horné, „Ale já vám předvídám dobrou kariéru, pane. No nic, vypadáte dost unaveně a také asi chcete jít za svou manželkou. Ta chudák musí snášet značný nepořádek ve vašem domě.“

„To ano, ale má to i výhodu. Můžu být s ní.“

„Tak to vám závidím,“ stáhne se bolestně obočí panu de Taille, jehož žena zůstává uvězněná v obležené Paříži. Dost nepříjemná situace, z jeho pohledu.

Quido se lehce ukloní a směřuje své kroky o kousek dál. V předpokoji své ložnice nalezne svou choť, její sloužící a také její bratry. Sourozenci jsou právě v družném rozhovoru, Stephan doslova září, ačkoli ho lehce pálí sečná rána na levé paži, euforie z totálního vítězství, a jeho účast na něm, mu dává na bolest zapomenout.

„Jak vidím, tak je všechno v pořádku,“ konstatuje spokojeně pán domu.

„To bylo jen škrábnutí,“ mávne rukou Stephan, on stejně jako všichni v místnosti povstal, když vstoupil zdejší pán.

„Rád bych vám nabídl, abyste tady dneska přespali. Jen nevím, kde vás uložit.“

„Mohli by si lehnout v téhle místnosti, se služebnictvem,“ navrhně Armanda.

„Nechceme obtěžovat,“ řekne zdrženlivě Gauthier.

„Vůbec neobtěžujete, jsme přece teď jedna rodina. Já jen, jaký tu je zmatek. Je tu moc raněnejch? Ani jsem se nestačil zastavit za doktorem, pány kapitány čekám až za pár hodin. Pak asi budeme znát skutečnou bilanci dnešní šarvátky, jaký jsme měli ztráty, kolik bylo raněnejch.“

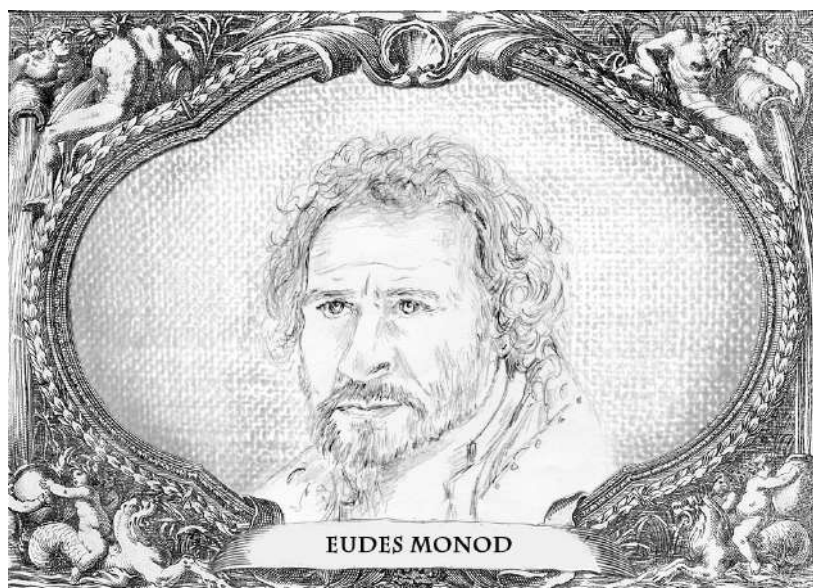
„Zase tak moc jich není, aspoň těch vážně raněných. Lens to rozhodně není,“ zasměje se Gauthier.

„To díkybohu není. Dal bych si něco k jídlu, už mi kručí v břiše, taky něco na zahřátí. Co vy? Už jste jedli? Mohli bysme si tu udělat takovou rodinnou večeři. A taky malou oslavu, na počest Stephana, kterej dneska prošel prvním křtem. Skutečnou šarvátkou a vyšel z ní se ctí. Sice má drobnější zranění, ale taková jizva bude jen jeho ozdobou, vzpomínkou.“

„Ale hnali jsme je dneska dobře, co? Když si vezmu, kolik jsme jich pobili a jak málo měli mrtvejch a zraněnejch, je to výborný vítězství, ne?“ planou oči mladšího pana de Dauriac.

„Nepochybně,“ přikývne se shovívavým úsměvem Dujardin, „Zajdu zařídit něco k jídlu a pití, pak se sem vrátím a bude ta rodinná oslava.“

Quido vyhledá pana Monoda, který je na mrtvici, takový rumraj v tomto domě nepamatuje, co je zde nájemcem. Zároveň má i špatný pocit z toho, co se děje. Válčí se nedaleko nich, to není nikdy dobré. Sice teď mají zajištěnou ochranu, ale co bude později? Spor dvora a parlamentu došel už moc daleko, když se zabíjejí lidé. Nicméně své obavy si ponechá pro sebe a spolu se ženou chvátá připravit jídlo pro svého pána a jeho novou rodinu. Eustache jim brzo vše donese, Ambroise si vyžádal k ruce doktor Viette, který se snaží dát dohromady pár zraněných.

Právě za plukovním felčarem vedou další kroky podkoního. V místnosti, která předtím sloužila jako ložnice doktora a Otce Constanta je malý lazaret. Zraněné ošetřuje Athanas na obyčejném stole, z něhož udělal operační. U stěn místnosti leží pět mladých vojáků, dost pobledlých, někteří se snaží potlačit bolest, další od utrpení vysvobozuje spánek či bezvědomí.

„Teď už máme jen lehčí případy,“ konstatuje spokojeně doktor, když spatří svého nedobrovolného hostitele.

„Díkybohu není celková bilance vašeho střetnutí tak hrozná,“ přidá se Otec Constant.

„Druhá strana by asi mluvila jinak, Otče,“ poznamená Dujardin.

„Slyšel jsem o vašem skvělém vítězství,“ přikývne kaplan, „Zemřeli čtyři vojáci, pane podkoní, pět je vážně zraněno, ty vidíte tady. Ty lehčí zranění pan Athanas ošetřuje postupně a oni se vrací ke svým kumpaniím. Není kde je tady uložit.“

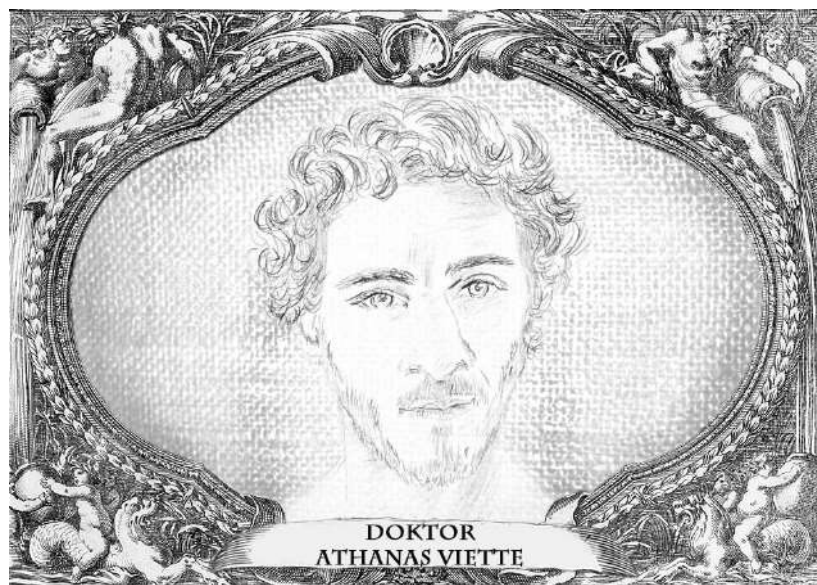
„Bůh nám byl tentokráte milostivě nakloněný, Otče,“ pohledne smutně Quido na pěti mladých kyrysníků, kteří by mohli mít jiný názor, o těch čtyřech, co to již mají za sebou, ani nemluvě.

„O velké milosti může mluvit i pan hrabě,“ ozve se Viette, „Jít ta kulka kousek stranou, tak už byl také s Bohem. Má z pekla štěstí, promiňte, Otče,“ zatváří se provinile, naopak mladík s obnaženým trupem, který má sečnou ránu na rameni, se zasměje. Přes bolest, kterou mu rýpání v ní od felčara působí.

„Kde budete vy spát, když tady máte ty raněný?“ stará se Dujardin.

„My už se někam složíme,“ mávne jen rukou kněz, „Hlavně aby ti tady zůstali mezi námi, aby se ze svých zranění vyzdravěli.“

„Možná by šla udělat přistýlka do salónku nebo do jídelny, alespoň pro tuto noc,“ navrhuje hostitel.

„Já zůstanu tady, s nima,“ ukáže Viette směrem k vážně zraněným, „Kdyby potřebovali pomoc. A Otec Constant se sem taky vměstná. S námi si nedělejte starosti. To je dost, že už jdeš,“ houkne na Ambroise, který přináší nádobu s čistou horkou vodou.

Quido se rozloučí a vrátí se za svou novou rodinou. Dají se do řeči, teď se dostává gratulací jemu, neboť Armanda prozradila svůj stav, kdy čeká s panem podkoním dítě. Mají si tak o čem vyprávět, přitom pojídají a popíjejí. Na zdraví i na Stephana, který je na vrcholu blaha. Ač je mu stále ještě čtrnáct, ač již byl se ženou, cítí se teprve až po dnešku jako skutečný muž. Jeho

švagr se usměje, co ten klouček ví o nástrahách skutečné bitvy, o jatkách, kterými on i pan hrabě prošli v německých zemích v předchozích letech, ale i loni u Lensu. Kéž ho Bůh ochraňuje i nadále, modlí se v duchu za boječtivého chlapce.

Kolem půlnoci Dujardin opustí své příbuzné i ženu a přesune se do jídelny, kde jsou již shromážděni velitelé kumpanií, baron de Taille i oba pobočníci pana hraběte. Ten zůstává na svém lůžku, spolu s ním Sylvian, aby ho hlídal, kdyby snad chtěl znovu zvracet, aby se jim nakonec zvrátky neudusil. Obslouhou, spočívající především v rozlévání vína, je pověřen druhý sluha Celeste.

Místo v čele podlouhlého stolu zůstává prázdné, na jedné straně sedí velitelé kumpanií, na druhé velitel štábu, podkoní a pobočníci. Teď se na sebe tak trochu rozpačitě dívají, kdo jako že začne dnešní poradou.

„Pan hrabě přijít nemůže, odpočívá,“ začne pan de Taille, „Mám ale dobré zprávy, podle doktora bude brzy v pořádku. Má jen pořádně rozbolavěnou hlavu, díkybohu ji má dost tvrdou, což vy ale dobře znáte,“ dodá a všichni se rozesmějí.

„Musím vám poblahopřát, hnali jste je skoro až do města,“ řekne pan d'Saisset, který měl tu smůlu, ze svého pohledu, a se svou kumpanií byl z dnešního dobrodružství vyloučený.

„Pan de Gondi může dát sloužit Te Deum,“ zasměje se pan de Aboa, „Akorát že ne za svoje vojáky,“ dodá.

„Nevím, jak dlouho bude pan hrabě upoutaný na lůžko,“ vezme si zpět slovo Horné, „Ale v nejbližších dnech by všechno mělo běžet jako předtím. Podle přání pana hraběte vám pokyny předá jeho podkoní, pan de Rigault,“ podívá se na jmenovaného.

„Já?“ zvedne překvapeně oči oslovený.

„Přání pana hraběte,“ pokrčí rameny baron, „Ale je to pochopitelné. Vy jste mluvil s panem princem a máte jeho rozkazy tak říkajíc z první ruky.“

„Rozkazy jsou jasné, pokračovat v tom, k čemu je náš pluk určený,“ říká Dujardin vážným hlasem, „Náš průzkum bude jako vždycky zaměřený víc dál vod města, jestli náhodou někdo netáhne na pomoc. Jsou tam asi někde hlídky, ale někdo by mohl proklouznout. Myslím, že se dohodnete mezi sebou, kdo kterej úsek zajistí a kdo kam vyšle hlídky. Kdyby se něco změnilo, tak bysme pro vás zase poslali.“

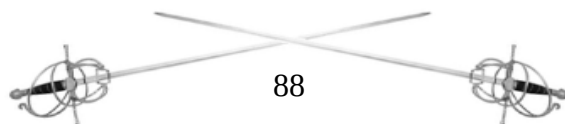
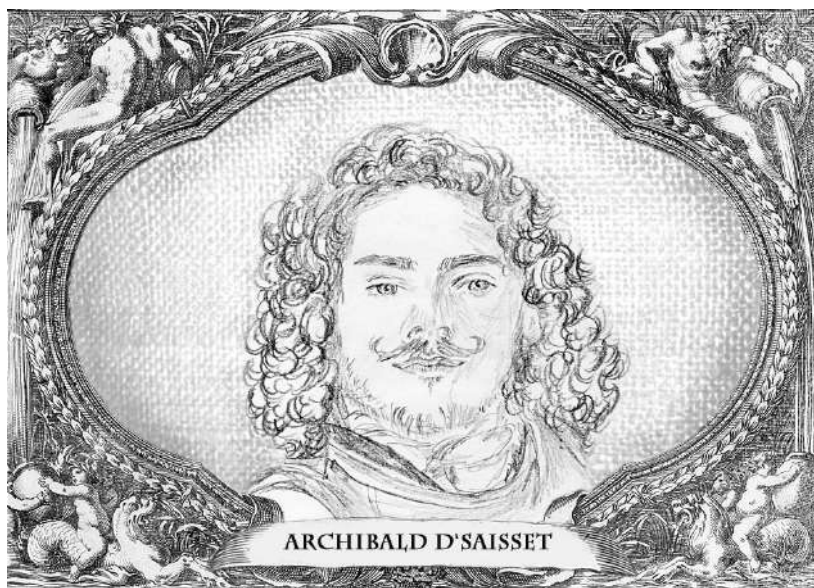
„Takže vlastně nic nového,“ konstatuje pan de La Marignac.

„Ne, pánové,“ usměje se trochu potměšile Dujardin, „Ale mám pro vás dvě zprávy, snad vobě dobrý,“ podívá se na okolo sedící, „Pan vévoda de Condé byl s naším dnešním bojem velmi spokojený. Nabídl jsem mu naše služby, kdyby se zase někdo pokusil vo vyjížd'ku, což se mu líbilo, myslím to s tou vyjížd'kou. Řekl jsem mu, že jim takovou vyjížd'ku zase rádi zpřijemníme. Když se přestal smát, tak řekl, že pokud bude příležitost zase s někým zkrřížit zbraně, tak na náš pluk nezapomene.“

„To je dobrá zpráva,“ ozve se pan d'Saisset, „Doufám, že se nezapomene i na mou kumpanii,“ přihřeje si svou polívčičku, což se zcela nelíbí dalším velitelům regimentů.

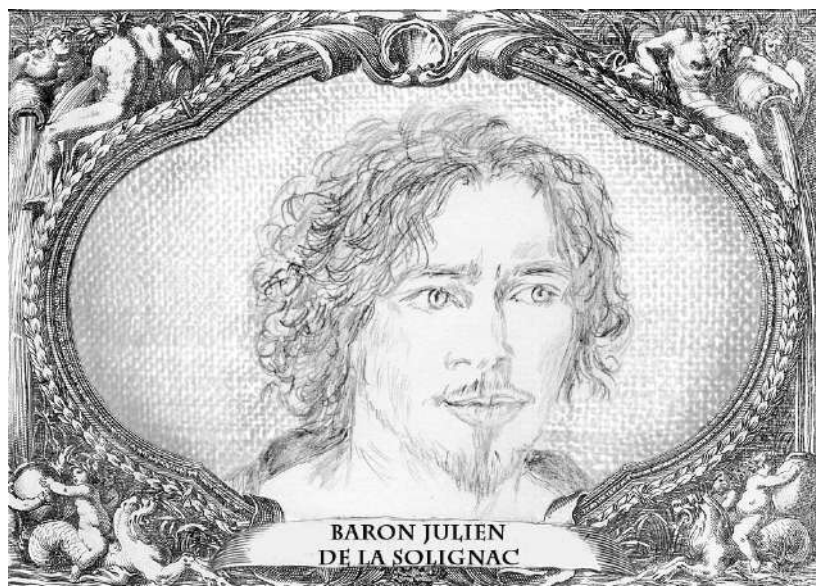
„Co ta druhá dobrá zpráva?“ zajímá se pan de La Marignac.

„Ta druhá? Hrome, nějak jsem zapomněl ... Ne, ta není vod pana prince. Ta je s dovolením vode mě. Dovolil jsem si pro nás přichystat takovou malou oslavu, něco k zakousnutí a taky k napití. Jako oslavu dnešního zpřijemnění vyjížd'ky vojákům pana de Gondi. Snad mým pozváním nepohrdnete.“

„Tak to si dám líbit,“ usměje se pan de Aboa, „Ale nebudeme tady sedět jen tak na sucho a jen se na sebe dívat, že ne, Archi?“

„To rozhodně ne. Pokud už není nic jiného k řešení, tak pošleme Celesta za mým nájemcem, aby donesl něco k zakousnutí. Víno už je připravený, pánové,“ kývne Quido na jmenovaného sluhu, který začne rozdávat pohárky a také rozlévat.

Jak je zvykem, malá oslava se zvrhne v poněkud větší, nikdo si však nedovolí pány okřikovat, to by mohl jen pan hrabě a ten zůstává na svém lůžku. Proto se bujaré hlasy rozléhají domem po celou noc, intenzita se nejprve zvyšuje a posléze zase snižuje, jak jsou již pánové unavení, skutečně i společensky. Ale dobrý boj se musí zapít, byl by hřích tak neučinit.

Kolem páté hodiny se společnost začne sama rozpouštět, do svých komnat se odpotácí pan de Taille, pan de Aboa i pan de Brese. Velitelé kumpanií se dohodnou, že přespí tady v jídelně, Celeste dostane příkaz sehnat nějaké přikrývky, ale opilým důstojníkům je to jedno, je hřeje zkonsumovaný alkohol.

„Pane barone,“ osloví s problematickou artikulací Dujardin pana de La Solignac, „chci s vámi zejtra mluvit. Než budete odjíždět, zastavte se za mnou.“

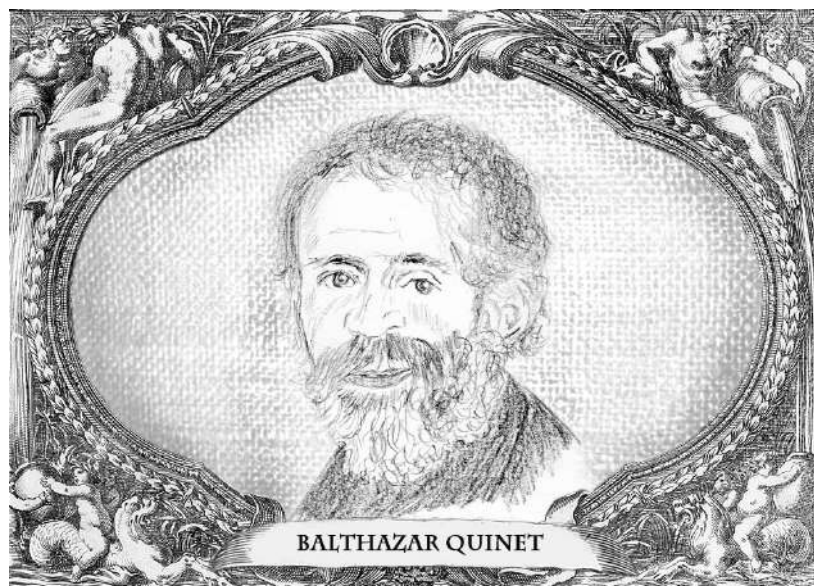
„Nikam nechvátám,“ mluví ztěžka i Julien, i pro něho byl včerejšek prvním bojem pod praporem anjounského pluku.

„Pravda. Celeste!“ houkne podkoní na značně zdrchaného sluhu, nicméně ten teď ožije a rychle se belhá k panu podkonímu, „Celeste! Zítra ráno na devátou hodinu připravíš snídani. Pro velitele kumpanií. A taky pro mě. Další necháme spát,“ vydá s obtížemi příkaz, pak se postaví na své vratké nohy a zamíří klikatě směrem ke svým komnatám.

„Mohu pomoci, pane?“ nabízí své služby sluha.

„Dojdu sám,“ zavrtí hlavou Quido, když otevře dveře, již se mu stává oporou zeď na chodbě, podél níž se sune.

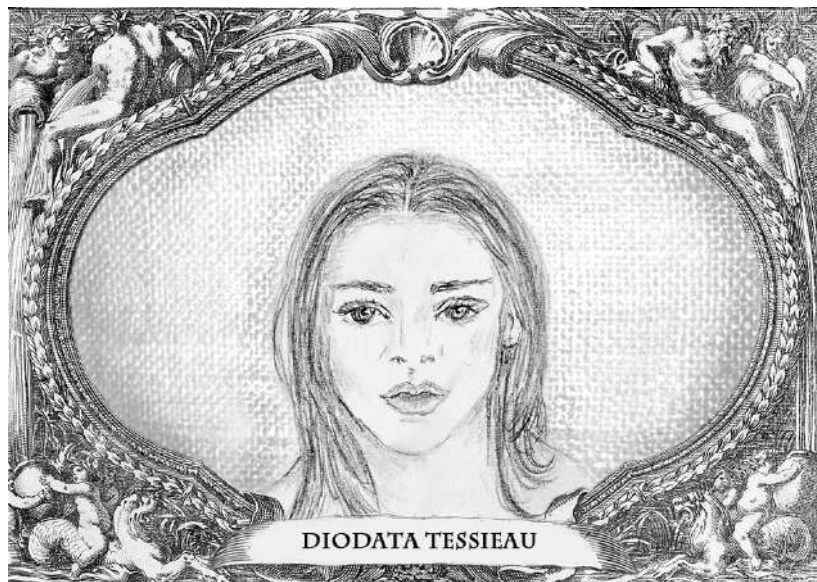
V předpokoji své ložnice zakopne o Stephana a skončí nosem mezi svými švagry. Ti jsou opilí méně, ale trochu také. Proto se začnou všichni smát, sloužící Balthazar rozžehne svíčku a pokusí se propletené urozené pány rozmotat. Do toho začne brečet malá Kristina, dcera paní de Rigault z prvního manželství. Zmatek vyžene z lůžka i její matku, ta si vzápětí převezme svého manžela a odvede si ho na lůžko. Aby ho na něj uložila. Musí ještě chvíli vytrpět jeho zmatené blábolení, než zmožen únavou i

alkoholem k její radosti usne. Když ztichne i její dcera, kterou konejší sloužící Diodata, ponoří se konečně dům do ticha.

Krátce před devátou hodinou do ložnice manželů de Rigault vstoupí hodně nesměle sluha Celeste, věřen pokynu z předchozího dne, pokusí se šetrně pana podkoního vzbudit. Ten nejprve zírá jak vyoraná myš a mračí se na sluhu. Nedochází mu, proč ho tak brzo ráno budí. Sloužící trpělivě opakuje jeho noční rozkaz a mele něco o připravené snídani.

K té usednou velitelé kumpanií a podkoní kolem čtvrt na deset, další urození pánové ještě zůstávají na lůžku, kapitáni se však budou vracet ke svým jednotkám a tak počín svého hostitele vítají. Všichni vypadají dost hrozně, skoro jako by včera dostali napráskáno oni a ne jejich nepřítel. Hodně do sebe lijí obyčejnou vodu, naopak v jídle se jen nimrají.

Kolem desáté hodiny se začnou chystat k odjezdu, zvedají se však ztěžka, hlavy mají podobně rozbolavělé, jako jejich velitel pluku. Quido zadrží pana de La Solignac.

„Pane barone, měl bych k vám jednu prosbu,“ říká Dujardin, jsou teď

v jídelně sami, sluha na pokyn zdejšího pána taky vyklidil pozici.

„Prosbu nebo rozkaz?“ zvedne své kalné oči Julien.

„Prosbu. Jak víte, pan hrabě je blízkým přítelem rodiny pana markýze de Almare. Ten je sice teď pryč, ale jeho sestra, paní markýza de Cavarlene, je v zámku Saint-Germain-en-Laye.“

„Vím kde je,“ kývne kapitán.

„Chtěl jsem vás požádat, abyste ji osobně vyhledal a řekl jí o zranění pana hraběte.“

„To ale přece není vážný ...“

„Střela do hlavy ... moc ji nevyděste, ale pan hrabě přece zůstává upoutanej na lůžko, ne?“

„Pane, co to má znamenat?“ je očividně zmatený Julien.

„Jde o velmi delikátní věc, pane barone. Ale vy jste svým způsobem taky z rodiny, ne?“

„Z rodiny ... asi dost dobře nechápu ... pan hrabě a paní markýza ... dřív ... pokud jsem slyšel ... na to narážíte, pane?“ blekotá pan de La Solignac.

„Ano, na to narážím. Jak vidím, také jste něco zaslechl.“

„Na zámku paní hraběnky de Besiere se o tom kdysi mluvilo. Oni byli milenci, že?“ „Je to už dávno, ale stále jsou dobrými přáteli. Bylo by tedy správný paní markýze říct o zranění pana hraběte.“

„To jistě ...“ přemýšlí usilovně Julien, ale moc mu to nejde, z více důvodů, „Myslíte, aby se tak trochu paní markýza vo něj strachovala? Abych tak nějak naznačil, že ho střelili do hlavy, ale že žije a snad to taky přežije?“ kulí oči.

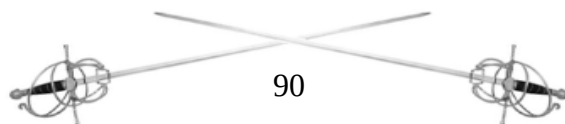
„Tak nějak, pane,“ usmívá se poťouchle Quido, i on má dost kalný zrak, „Ale řekněte to jen jí, nikomu jinému vzkaz nenechávejte.“

„Chcete je dát zase dohromady?“ tváří se dost nejistě kapitán.

„Nevím, jestli se dají dohromady. To už je na nich. Vždyť neuděláme nic špatného, jen řekneme paní markýze vo zranění pana hraběte.“

„Hm, nevím ...“

„Tak na to zapomeňte, zařídím si to sám,“ začíná Dujardin litovat, že do své malé intriky zatáhl poněkud natvrdlého velitele druhé kumpanie.

„Ale ne, já neodmítám,“ řekne rychle Julien, moc se v těch vztazích nevyzná, ale podkoní má blízko k panu de Godille, který je teď jeho velitel, nemá důvod si dělat nepříjemnosti. Je rád za místo kapitána, konec konců jen vyřídí vzkaz, „Vyhledám ještě dneska paní markýzu, osobně, řeknu jí o zranění pana hraběte,“ kývne na souhlas.

„Moc vám děkuji,“ odpoví Quido, možná to nebyl dobrý nápad zatáhnout do svého náhle zrozeného plánu další osobu. Ale už se stalo, snad Julien nic nepokazí a taky si všechno nechá pro sebe.

„Nemáte zač, moje žena je přítelkyní paní markýzi, jsou tak nějak i příbuzní. Vyřídím vzkaz, slibuju,“ zaváže se k vykonání poselství pan de La Solignac. Poté už jen lehce kývne hlavou na pozdrav a na mírně vratkých nohách opustí jídelnu.

„Můj ty bože, ten je natvrdejší,“ uleví si Dujardin, když je baron už dávno pryč a nemůže ho slyšet. Pak s dalším povzdechem zamíří do

místnosti, kde leží jeho velitel. I jeho krok není dvakrát přesvědčivý, všechen zkonsumovaný alkohol tělo zdaleka nestačilo odbourat.

V místnosti jsou dvě lůžka, na jednom spokojeně zařezává pan de Taille, na druhém se vrtí pan de Godille. Teď se právě rozhlíží kolem, rukou si osahává hlavu a snaží si vybavit, co se vlastně stalo. Příchod podkoního bere jako spasení, upře na něho svůj nejistý pohled.

„Jak se zdá, Excellence, tak už jste se probudil,“ konstatuje poněkud hloupě mladík.

„Quido, co se vlastně děje? Mám takovou nějakou divnou mlhu, ve všem takovej zmatek. Co se vlastně stalo?“ snaží se Armand setřít své myšlenky, ale ty se mu divoce honí hlavou.

„Pane hrabě, včera vás střelili do hlavy,“ sedne si podkoní na lůžko svého velitele, „Díkybohu kulku zastavila helmice, ale byl jste dost votřesený. Taky jste párkrát blbl. Ale budete v pořádku. Kvůli tý ráně si možná všechno nevybavujete. Víte co, pane hrabě? Budu vám všechno vyprávět, vod začátku. Tak se možná rozpomenete a uděláte si v tom pořádek.“

„Tak spust,“ houkne pan de Godille nakvašeně, jeho stav ho dráždí.

Dujardin vezme své vyprávění zešířena, od svého návratu z Paříže, domluvení zásahu proti nepříteli, popíše věrně bitku i její skvělý výsledek. Také zranění, které hrabě utrpěl. Snad mu tím utřídí myšlenky a on si vzpomene i na to, co má dle svých slov v mlze.

„Kurva, takoví břídilové a takhle mě zříděj!“ vzteká se Armand.

„Díkybohu snad nejde vo nic vážnýho.“

„Nechat se vod takovejch sestřelit z koně! Kurva, taková potupa,“ přiznává barvu pan de Godille, více než zranění ho bolí pocit ponížení.

„Pane hrabě, dosáhli jsme dalšího slavného vítězství. I pan princ to říkal, pozdravuje vás, máte se dát brzo dohromady,“ říká Dujardin a popíše svůj rozhovor s vévodou.

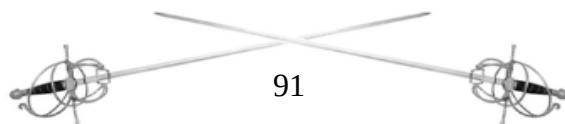
„Aspoň že tak,“ má stále hroznou náladu plukovník, „Aspoň, že ste je rozsekali na kusy.“

„Pane hrabě, ty pelášili, jen se za nima prášilo. No to zrovna ne, spíš vodletoval vod jejich kopyt sníh. Ale pobili jsme jich dost a přišli jsme jen vo čtyři muže a pět je vážně zraněnejch.“

„Do těch pěti počítáš i mě?“

„Co vás nemá, vy máte jen bouli na hlavě a trochu to teď máte v tý hlavě pomotaný. Vod tý rány.“

„Pomotaný? Jako že sem blázen?“ valí oči Armand.

„To snad ne, Excellence,“ rozesměje se podkoní, „Jen tam v hlavě máte dočasně zmatek. Vod tý rány, přece. To se ale brzo srovná.“

„Kurva, Quido, doufám, že tohle vo mně nešíříš po pluku!“ koulí pan de Godille očima.

„Co vás nemá, Excellence,“ usmívá se Dujardin, „Ale spinkal jste hezky, pane hrabě, když vás nevyrušily ani naše bouřlivý oslavy, včera večer, kousek vod vás.“

„Tak voslavy? Beze mě?“

„Byl jste jaksi poněkud mimo, Excellence. Ale připili jsme si na vaše brzký uzdravení, hned několikrát, tomu můžete věřit.“

„Tak tomu věřím.“

„Děkuji Bohu, že vás ta kulka zasáhla do tý helmice, pane hrabě. Pane hrabě, nemáte hlad nebo žízeň?“

„To taky, taky se mi chce chtát. Quido, pomůžeš mi vstát?“

„Jistě, Excellence,“ podá pomocnou ruku podkoní.

Armand se hrabe z lůžka jen velmi ztěžka, necítí se však po fyzické stránce zase tak hrozně, spíše jako by byl duchem nepřítomný, stále měl všechno v mlze. Vykoná svou potřebu do nádoby k tomu určené, kterou mu přidržuje Dujardin, utře si mírně potřísněné ruce do kalhot, kvůli chladu má i košili. Pak se trochu nejistě podívá na svého nejbližšího podřízeného.

„Excellence, doporučoval bych si znovu lehnout. Aby si ta hlava vodpočinula. Já zajistím něco k pití a k jídlu. A taky dojdou pro doktora, aby se na vás radši podíval.“

„Doktora nepotřebuju,“ zamručí pan de Godille, „Ale asi si dám něco k jídlu. Snad zase nebudu blejt.“

„I kdyby, tak se nic neděje, to je přece normální, po tý ráně do hlavy,“ pokrčí rameny podkoní, pak vstane a zamíří ke dveřím. Oddechne si, jeho velitel vypadá dobře, určitě se dá zase brzo do pořádku. Kdyby měl v hlavě něco poškozeného, tak by asi už bylo po něm. Znovu poděkuje Bohu za svého pána.

JAK LZE TAKÉ NALOŽIT S KORUNOVANOU HLAVOU

Dvacátého sedmého ledna léta páně šestnáctistého čtyřicátého devátého, v procesu s králem Karlem, dokonáno jest. Soudní tribunál vynáší rozsudek smrti. Jak se panovník celou dobu naprosto ovládá, v ten okamžik nad sebou ztratí na okamžik kontrolu. Je naprosto zřejmé, že výrok soudu, kdy jako veřejný nepřítel má být usmrčený oddělením hlavy od těla, ho šokuje. Pokusí se oslovit soudce, Bragdashaw mu však odmítne slovo udělit a naopak přikáže strážím, aby odsouzence vyvedli ze sálu. Král tak opouští Westminster Hall a pod dohledem vojáků je přemístěn do Whitehallu. Kde bude čekat na svou smrt.

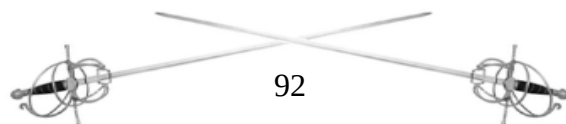
Za svou popravou nebude muset chodit daleko, už za tři dny bude setnut před Banqueting House ve Whitehallu. Jeho soudci volí toto místo úmyslně, přilehlé prostranství je poměrně malé a dá se tím pádem velmi dobře střežit.

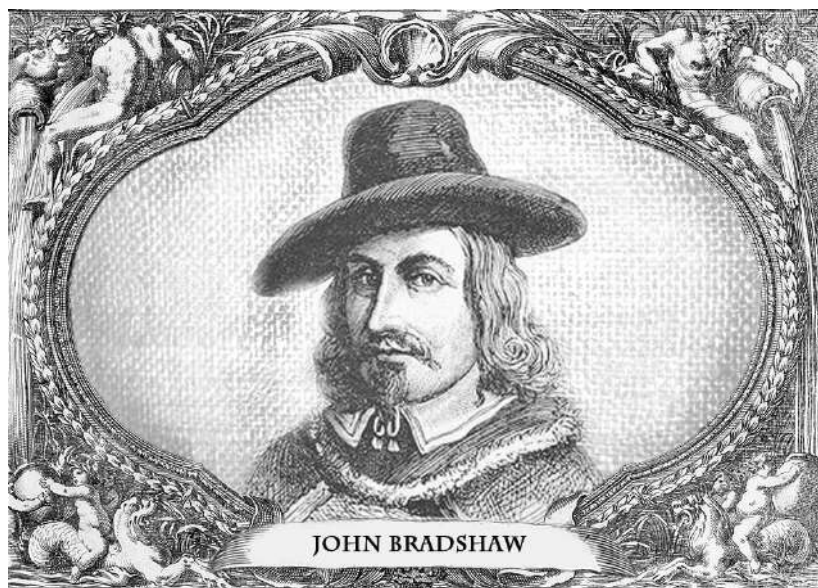
„Žádná milost nepřipadá v úvahu?“ zeptá se již poněkolikáté markýz de Almare svého tchána, sedí spolu den před popravou krále Karla v salónku nedaleko krbu, odkud k nim přichází životadárné teplo. Ale plameny ohniště jim dnes přijdou obzvláště hrozivé, jakoby více krvavé.

„Určitě ne. Nezměnil jste svůj názor?“ zeptá se pan of Clapperton a v jeho hlase by poznal i horší pozorovatel, než je jeho zeť, jak moc se obává kladné odpovědi.

„Rozhodně ne. Neměl jsem možnost jeho smrti zabránit, chci jí být alespoň přítomný.“

„Obával jsem se toho. Nebude to ale hezké divadlo,“ povzdechne si James.

„Vím, měl jsem už tu čest přihlížet jedné popravě urozené osoby, bohužel zároveň i mého přítele. Před více než šesti roky v Lyonu. Tam ale kat odvedl hrozně mizernou práci, do nebohého markýze de Cinq-Mars sekal tolikrát, až ho málem dav sám rozsápal. Tehdy jsem se jít podívat nechtěl, ale musel jsem, dal jsem mu slib, že jeho smrt uvidím a pak budu vyprávět, s jakou důstojností zemřel. Což se tehdy opravdu stalo. Tehdy jsem plakal, pane, a nestydím se to přiznat. Bylo to opravdu odporné divadlo, ještě teď mi naskakuje husí kůže, když na to pomyslím.“

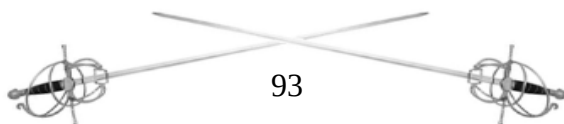
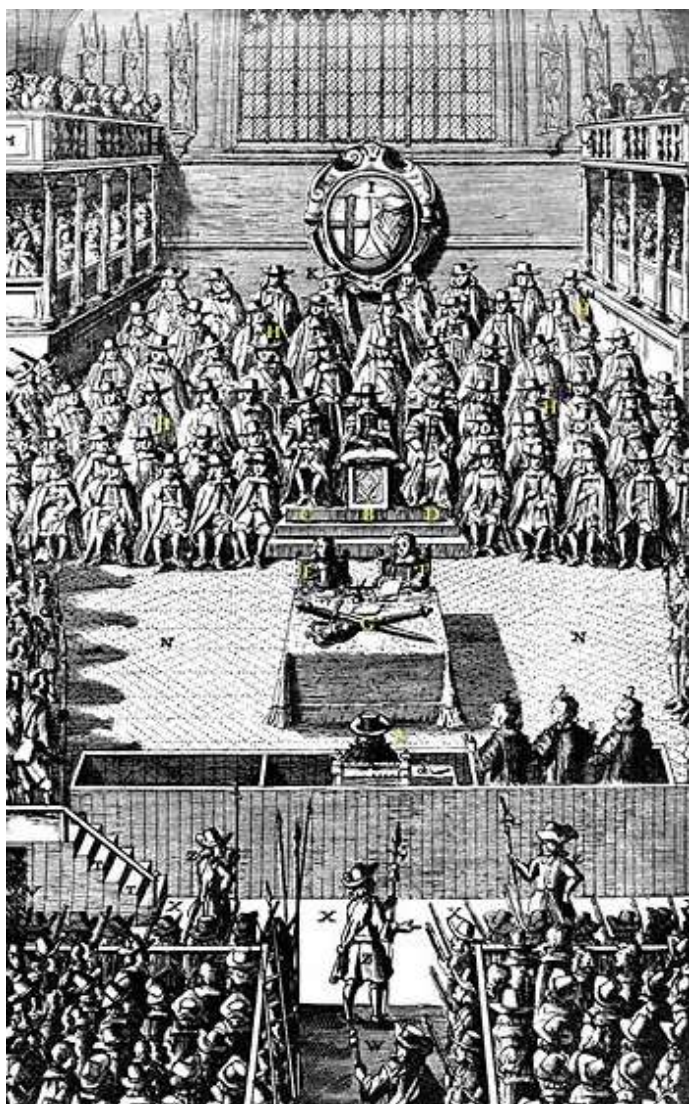
„Asi vás chápu ...“

„Chodím často za jeho manželkou, myslím tím královnu. Určitě jí zpočátku žádné podrobnosti říkat nebudu, ale až čas trochu otupí její nepochybnou bolest, možná bude chtít znát, jak čelil její nešťastný manžel svému osudu. Pak chci znát podrobnosti, spatřené na vlastní oči. Ač možná kvůli nim strávím nejednu bezesnou noc,“ svěruje se Pierre, „Nikdy si na smrt nezvyknu. Viděl jsem jí už hodně, v různých bitvách, po nich. Dokonce jsem sám zabíjel, abych si ochránil svůj život. Ale takové popravy, kdy znáte pozadí, jsou svým způsobem hrozné. Možná mi nerozumíte ...“

„Snažím se vás pochopit.“

„Když dojde k boji, tak má každý možnost bránit svůj život. Někdy beznadějně, pravda, ale není veden jak tele na porážku. I když drancují vesnici, čehož jsem byl bohužel také svědkem, má pořád každý velmi malou naději utéci. Ale taková poprava, kdy mnoho dní dopředu zná odsouzenec přesný termín a čas své smrti ... Jak jim asi musí být. Ten markýz, o kterém jsem mluvil, byl pouze přerostlé dítě, které nikdy nedospělo. Doplatil na svou hloupost, kdy ho jiní využili a on zaplatil i za ně. Jako odstrašující příklad, možná trochu i jako pomsta kardinála de Richelieu i markýzova velkého ochránce Ludvíka, který ho zbožňoval. Teď také bude král Karel platit nejen za své hříchy, bude veden na potupnou smrt především jako symbol. Chudák jeho žena a jeho děti.“

„V něčem s vámi souhlasím, v něčem už méně,“ říká tchán zamyšleně, „Případ toho

vašeho přítele neznám tak dobře, abych mohl soudit, nakolik si smrt zasloužil a nakolik se stal obětí intrik. Znáám ale krále Karla, znám ho velmi dobře. Na jedné straně je mi líto jeho pozůstalých, na druhé straně si on za svou současnou situaci může do značné míry sám. Kdyby nás poslechl, nás, kteří jsme mu radili ke kompromisu, možná by teď stínali hlavu těm radikálům, co ho odsoudili. Neschvaluji pochopitelně jeho smrt, to jistě ne. I proto, že představuje symbol království, monarchie a s jeho hlavou bohužel padnou i mnohé nepsané zákony. Sáhnutí na pomazanou hlavu ... jistě, i v minulosti se králové vraždili, mnohdy ruce vrahů vedly jejich nejbližší příbuzní. Dnes je to ale jiné, dnes je usmrcován symbol starých pořádků a já se děším toho, jaké mají být ty nové.“

„To je druhý rozměr jeho smrti.“

„Ano, jiný rozměr. Ale pane markýzi, když si vezmete, kolik tisíců lidí zemřelo během těch sedmi let nesmyslných bojů. A nejen vojáků na bitevním poli, kteří se, jak říkáte, mohli bránit. Přívrženci obou stran se dopouštěli i krutostí na obyčejných lidech, kteří byli jen ve špatnou chvíli na špatném místě. Z tohoto pohledu jde jen o další z mnoha smrtí, které si tento konflikt vybral.“

„Přeci jen, jde o krále.“

„Máte pravdu, jeho život má asi vyšší hodnotu než prostého žoldáka nebo venkovana. Je mi krále Karla líto, kam to dopracoval svou neústupností, a promiňte mi, i svou hloupostí. Zdviháte obočí? Ano, máte pravdu, dost se na něj zlobím. Mohl všechno ukončit už před lety, přistoupit na rozumný kompromis, který jsme mu navrhovali. Mohl dál vládnout, byť omezeně, ale mohl zavřít ústa těm neústupným radikálům. Místo toho jim sám vkládal do rukou účinnější zbraně, až ho jednou z nich nakonec setnou. Zlobím se na něho, protože tuším zlé časy pro nás pro všechny. Král možná svým jednáním zničil vše, co jsme tady s takovým úsilím budovali. Kdoví, jak dlouho se tu bude roztahovat ta chamrad', ze které vytvořili New Army. Mohou nastat zlé časy i pro nás, tradiční rodovou šlechtu. To dávám tomu nešťastníkovi za vinu,“ neskryvá své roztrpčení James.

„Proto si zaslouží potupnou smrt katovskou sekerou?“

„Nechytejte mě za slovíčka,“ projeví rozladěnost hostitel, „Snažil jsem se, do poslední možné chvíle, aby mu tu hlavu setnout nedali. Ale už bylo pozdě. Už se věci dostaly moc daleko, už byla nenávist příliš velká. Už vypustil pověstného džina z láhve, ten ho teď připraví o hlavu, jeho potomky o královskou korunu a kdoví, co bude s námi.“

„Stále platí moje nabídka, mylord. Můžeme hned zítra odjet, za pár dní můžete být se svou dcerou a vnukem. Charlotta bude jistě šťastná, když vás bude mít vedle sebe,“ říká mírným hlasem zeť, chápe velmi ponurou náladu svého tchána a nechce ho ještě více dráždit.

„Vím a znovu vám za nabídku děkuji. Je mi však zatěžko tady všechno zanechat, rodové dědictví, pozemky, majetek.“

„O ten se mohou postarat správci.“

„Ale když odejdu, je velká pravděpodobnost, že mi ho zabaví. Rozkradou. Zničí moje dědictví. Kdoví, kdo se nastěhuje do mých hradů a domů. Jak je zneuctí, možná vyrabují.“

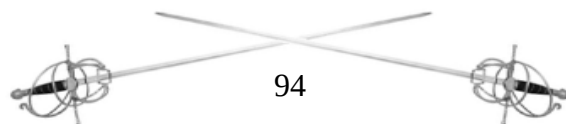
„Dle mého moc pana Olivera a jeho přívrženců nebude věčná. Pokud zvolí tyranii, teror, a obávám se takových metod, začas i oni narazí. Jak se říká, na každou svini se vaří voda, každá svině má svého řezníka, snad cituji přísloví správně.“

„A kdo přijde po nich? Vráti se syn krále Karla, nebo se objeví ještě horší zrůda? Omlouvám se, pane markýzi, ale jsem naprosto znechucený, plný obav z budoucnosti. Proto vám asi musím připadat krutý, s ohledem na neradostný osud krále Karla.“

„V tom vás chápu,“ říká znovu smířlivě Pierre, „Nerad radím muži o tolik zkušenějšímu než já, o tolik lépe znajícího zdejší poměry. Ale já na vašem místě bych raději volil čestný odchod do exilu, byť možná na dlouhé roky, než se zašpinit s těmi samozvanci zde.“

„Jistě, z morálního hlediska asi máte pravdu. Mám jen jeden praktický dotaz, kam půjdeme potom, až se do sebe pustí Mazarin a váš bratránek, vévoda de Condé, čehož se nejvíce obáváte?“ zeptá se James s neskryvanou ironií.

„Díkybohu u nás nikdo nechce zrušit monarchii.“

„Jen ji plně destabilizovat, sám jste mluvil o sedmadvaceti bodech jakési deklarace, kterou byla královna nucena podepsat.“

„A kterou se teď pan Jules i s vévodou de Condé snaží pozměnit. I kdyby se poté pustili do boje mezi sebou, oba se budou zaštiťovat králem Ludvíkem, díkybohu.“

„Možná jen zneužijí to dítě na trůně a ponechají mu jeho korunu. Možná jen bojují o to, kdo na něj bude mít větší vliv a tím pádem bude fakticky vládnout. Ale už se vytáhly zbraně a to může přinést kdoví co. Pokud je včas nezastrčíte, bude i u vás peklo, které jsme si tady prožili, prožíváme a nepochybně budeme prožívat i nadále. Až se Cromwell vypořádá s králem, půjde po krku jeho spojencům. Z řad nás, staré rodové šlechty, asi dojde i na Skoty a Iry, kteří mu občas pomáhali. Ale věřte mi, i u vás doma může nastat boží dopuštění, pokud se nepoučíte z našeho příkladu a dál budete svoje spory stupňovat.“

„Hned bych podepsal vše, co jste teď řekl. Bohužel nemám žádnou moc ani sílu události ovlivnit, stejně jako jste neměl vy zde. Díkybohu mám dobré vztahy s oběma zmíněnými pány, kardinálem i vévodou de Condé.“

„Vidíte, taky mezi nimi lavírujete, snažíte si uchovat svou moc, svůj vliv, čímž si také uchováte svá privilegia a svůj majetek. Já se nyní pokouším o to samé.“

„Nabídnete své služby Cromwellovi?“

„Tak to ještě nevím, bude záležet, co bude požadovat. Plazit se před ním nehodlám, stejně jako se nenechám dotlačit k takovým prohlášením, přísahám a podobně, kterými bych se zneuctil. Ale jsem diplomat a pokud noví vládcové, třeba i samozvanci, jak říkáte, budou o mé služby stát, jsem připravený s nimi spolupracovat. Pokud budou alespoň trochu chytří, nebudou zcela zaslepeni svým fanatismem a svým opojením z vítězství, budou s námi jednat rozumě. Umožní nám s nimi spolupracovat, aniž bychom se příliš ušpinili. Podle vašeho výrazu vidím, že se mnou nesouhlasíte.“

„Částečně nesouhlasím, mylord. Jak s tyrany spolupracovat a přitom si s nimi nezadat? Pokud navíc nebudete hrát podle jejich pravidel, velmi riskujete. Jednou můžete stanout na stejném místě jako král Karel, neboť budete uznán za málo horlivého, za málo důvěryhodného. Nějaký vymyšlený důvod, proč vás označit za zrádce, si jistě najdou.“

„Jsem si vědom tohoto rizika.“

„Věc má i druhou stránku, jako má i mince dvě strany. Až ti samozvaní vládcí padnou, pak můžete být označený za jejich společníka, dostat cejch zrádce z druhé strany. Pokud si budou počínat zběsile, lidé za čas začnou sami volat k návratu starých pořádků a možná ještě s radostí přivítají prince Karla na místě svého otce. Nebo některého z jeho bratrů, pokud by se on sám toho nedožil. Pak by vám mohla tato spolupráce s těmi radikály uškodit.“

„Kdyby šlo o rok, dva, nebudu váhat ani minutu a odjedu s vámi,“ říká rozvázným hlasem James, „Obávám se však, že takové štěstí mít nebudeme. Do té doby mohu být prospěšný zde více než za vodou. Možná nakonec mohu i pomoci k jejich pádu.“

„Mylorde, teď si doslova hrajete s ohněm.“

„Máte pravdu, pane markýzi. Ale hraji o svůj život. Je mi devětatřicet let, mám teď už i vnuka. Pevně věřím, že s mou dcerou zplodíte i další potomky, kterým připadne můj odkaz.“

„O možnosti se znovu oženit jste neuvažoval?“

„Nežiji jako mnich, mám milenky,“ usměje se bolestně lord, „Ale v téhle hrozné době o sňatku opravdu neuvažuji. Ano, hodně jsem přemýšlel, co jste mi řekl, vy a moje dcera. Moc si vážím, že nejste hamižný a byl byste připravený se podělit o můj majetek s mými dalšími potomky, kdybych je ještě zplodil. Ale teď na to opravdu nemám ani pomyšlení. Nejsem si jistý svým životem, nechci za sebou zanechat truchlící vdovu.“

„Můžete za sebou zanechat truchlící dceru.“

„Ta už má vás a svého syna, snad bude mít i další děti. I to mi dává sílu, abych se nebál trochu riskovat. Opravdu nevím, co bude dál, ale než opustím tuto zemi, musím mít jistotu, že není jiná možnost.“

„Ještě svoje rozhodnutí zvažte. Pokud se poměry uklidní, můžete se vrátit. Můžete teď odjet za dcerou a vnukem.“

„Jistě,“ usměje se James, „Ale můj odjezd teď by každý pochopil jako demonstraci nesouhlasu s novými vládci. Ti by dostali velmi snadný důvod mi zkonfiskovat majetek. Tak lehko se nevzdám, pane markýzi. Stále mám svůj vliv, mám své přátele. A mám i svou cenu.“

„Jen abyste nezaplatil cenu nejvyšší, mylord.“

„Bude-li to vůle boží, pak ji zaplatím. Ale tak snadno pozice nevyklidím, pane markýzi. Když už stále mluvíme o odjezdu, kdy chcete naši nešťastnou zem opustit?“

„Nejraději bych odjel hned pozítří.“

„Pak budeme mít ještě jeden večer a minimálně kus noci, abychom si znovu promluvili,“ říká lord of Clapperton, „Zítřka ráno nás čeká to odporné divadlo, režírované panem Cromwellem a jeho klikou. Potom si znovu promluvíme, dám vám i dopis pro dceru a postarám se, abyste se dostal bez potíží do přístavu.“

„O sebe starost nemám, nikdo nebude mít zájem ještě víc provokovat Francii. Stačí už, že popraví strýce jejího krále. Újmou jejího tajného emisara, který jim navíc přiváží smířlivé poselství, by určitě nic nezískali.“

„V tom máte asi naštěstí pravdu. Ale i tak musíme být opatrní. Doba je bouřlivá, mohl byste se stát obětí loupežného přepadení, řádění nějaké zvlčilé soldatesky, jedno z čí strany původně vzešlé.“

„Mám slušný doprovod a umím se bránit.“

„Vím, všechno uznávám, ale mám větší strach o vás a o mou dceru, než o svůj život. Což jistě chápete.“

„Pak také jistě chápete vy naši starost o život váš. Po pravdě, bude se mi odjíždět těžko s vědomím, že vás zanechávám mezi těmi vrahy.“

„Vrazi jsou na obou stranách,“ usměje se bolestně James, „Pane markýzi, dáme ještě jeden pohárek a pak si půjdeme lehnout. Mám zajištěnou na zítřejší ráno listinu, pokud by bylo třeba, abych se já a můj tajemník Benjamin dostal na místo popravy. Už jste ho jednou hrál, jistě stejnou roli zvládnete i nyní. Budeme díky vaší žádosti svědky popravy krále.“

„Vy byste tam asi jinak nešel.“

„Asi ne, stačilo by mi vyprávění. Ale vaše důvody chápu a respektuji je. Doprovodím vás, třeba i já později někomu podám svědectví, jak skončil jeden nešťastný král, který si nedal poradit. Respektive možná naslouchal těm nepravým, rozhodně nejvíce sám sobě a své aroganci. Ale nechme toho, už se zase zlobím na muže, který prožívá poslední hodiny svého života. To není moc hezké, dokonce bych řekl bezbožné a odporné.“

„Jste pouze velmi rozrušený, což musí každý pochopit.“

„Ani to moji bezcitnost a krutost neomlouvá. Chudák Karel má asi o čem přemýšlet, když mu už zbývá jen pár hodin života ...“

Vypijí ještě jeden pohárek poněkud trpčícího moku a poté se rozejdou do svých komnat. Markýz ani jeho tchán nemohou dlouho usnout, a i pak je jejich spánek lehký a plný různých nehezkých mūr.

Druhý den ráno vyjde dvojice mužů z domu lorda od Clapperton, nositel tohoto titulu a jeho mladý nepravý tajemník. Jejich cesta vede na místo, kde bude za pár hodin prolita královská krev. Putuje se jim opravdu velmi těžko, mnoho nemluví, každý se zaobírá svými chmurnými myšlenkami. V nichž u mladšího z nich figuruje i brzká vdova, která mu projevuje tolik přízně, přes svůj smutný úděl.

Dorazí na místo, kde se již tísni dav, oni jsou však schopni se protlačit do předních řad, odkud budou mít dobrý výhled na poslední dějství občanské války mezi parlamentem a králem. Popraviště je potažené černým sukem, napětí v davu je patrné. Jistě většina už viděla mnohé popravy, ale ještě nikdy před nikým z nich nepadla k zemi hlava pomazaná. Až dnes. Každý cítí, že jde o historickou událost, že budou svědky něčeho mimořádného, možná až mysteriózního.

Sám Karel prožil bezesnou noc, kdy si promítal běh událostí, jako by stále nemohl uvěřit, kam ho boj s parlamentem a jeho přívrženci přivedl. Ale čas běží nevyhnutelně dál svým neměnným tempem,

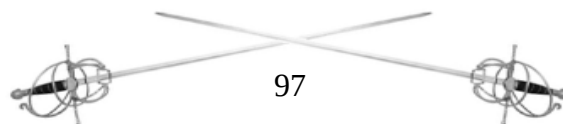
kteřé žádný lidský tvor není schopný pozměnit, ať by již vládl jakoukoli mocí. Proto nastává ráno třicátého ledna, ráno, kdy bude vykonán rozsudek vynesený tribunálem, který Karel nikdy neuznal za legitimní k jeho souzení.

Králi se dostane zpovědi, pak mu na jeho přání přivedou jeho dvě přítomné děti. Další jsou kdoví kde, většinu nespátřil už dlouhá léta, neboť byl od nich odloučený.

Tři z jeho devíti dětí již zemřely, jeden syn a dvě dcery, šest dalších doposud ponechal Bůh milostivě na světě. Přítomna je jeho čtrnáctiletá dcera Elizabeta a jeho osmiletý syn Henri, vévoda z Gloucesteru. Jeho dva starší bratři, v pořadí před ním na právě uvolňovaný trůn, zde být nemohou. Osmnáctiletý Karel, princ z Walesu, je na kontinentě, kde se marně pokouší sestavit invazní vojsko, patnáctiletý Jakub, vévoda z Yorku, je internován na jiném místě a jeho otec o jeho osudu nyní nemá povědomí. Přítomna nemůže být ani manželka popravovaného, která je se svou nejmladší dcerou Jindřiškou v azylu ve své rodné Francii. Poslední z jeho dětí, sedmnáctiletá Marie Henrietta, je již provdána za prince Oranžského, Viléma II., a je u dvora svého muže.

Obě přítomné děti mají oči zarudlé, obě velmi dobře chápou, co se ti zlí lidé chystají udělat s jejich tatínkem. Král s nimi promluví, svého nejmladšího syna nechá přísahat, že se nestane loutkou v rukách jejich vězňitelů, neboť na trůn mají právo jeho starší bratři. Což chlapec k radosti svého otce učiní. Biskup Juxon musí děti doslova vyrvat od otce, kterého se drží jak klíšťata a jsou poté strážemi odvedeny pryč. Jejich oči plné slz se naposledy ohlédnou za otcem, kterého jim už za malou chvíli zavraždí.

Král obklopený svými vězniteli vyjde z domu a kráčí na popraviště, jde s takovou bezstarostností, jako by přicházel na maškarní bál a ne na svou popravu, jak budou mnozí později říkat. Karel opravdu vykračuje sebestě, kolem něho jsou dva kněží, za nimi důstojníci, určení k dohledu nad dnešní exekucí. Dvě řady halapartníků, kteří je doprovázejí, se nyní rozprostrou po obou stranách popraviště.

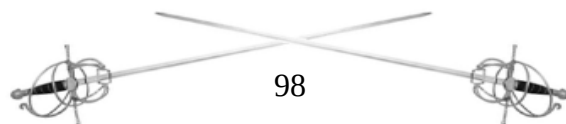
Král požádá, aby mohl promluvit ke shromážděnému lidu, což je mu umožněno. Poté se krátce pomodlí a předá biskupovi Juxonovi některé cennosti, pravděpodobně dary od jeho nepřítomné manželky, které stále nosil u sebe. Pak sejme klobouk, hodí ho před sebe, sám si rozepne kabátec a svlékne ho, aby ten odlétl vzápětí za kloboukem.

Poté osloví kata, aby se s ním domluvil, kdy má tnout sekerou. Karel je naprosto klidný, jako by vůbec nekonal přípravy před svou popravou. Sám poklekne ke špalku, podle dohody se začíná modlit. Kolem je naprosté ticho a každý, včetně popravčího, čeká na pokyn odsouzence. Ten přichází, kat se rozmáchne a sekera dopadá na královský krk. Mistr popravčí prokáže zručnost, hlavu oddělí od těla jediným úderem. Z černého sukna se zvedá prach, poté naň znovu usedá, tentokrát však již spolu s krví, která tryská ze strašlivé rány.

Jak byli lidé tišší a pokorní při přípravách odsouzence na svou smrt, tak teď jako by je postihlo šílenství. Začínají se hrubě tlačit dopředu, hrnou se k popravišti, aby mohli smočít své šátky v královské krvi, jejíž prolití byli právě svědkem.

„Můj ty bože,“ hlesne jen pan de Almare, ve své mateřštině, díkybohu mu nikdo nevěnuje pozornost, lidé kolem něho se hrnou dopředu, chtějíce si odnést památku na tento historický okamžik.

Aby mohli ukazovat látku potřísněnou krví muže, který byl jejich králem a kterého v jejich jménu nejprve odsoudili a poté mu srazili hlavu.

„Je čas odejít, pane,“ řekne významně pan of Clapperton svou mateřštinou a pevně stiskne paži svého zetě. Oba jsou dost bledí a teď tak trochu nápadní.

„Máte pravdu, mylord,“ odpoví anglicky Pierre, ještě více si narazí klobouk do čela a následuje svého tchána, který si již razí cestu opačným směrem, než se dere většina.

Oba muži jsou ještě více zamlklí než ráno, když putovali na místo popravy. Město se pomalu noří do ticha, jako by snad smrt krále všechny překvapila. Jako by do poslední chvíle většina nemohla uvěřit, že bude přísný rozsudek vykonán. Jako by náhle byli všichni v šoku, báli se nahlas promluvit, uvědomovali si, že došlo k něčemu naprosto výjimečnému, přičemž důsledky tohoto činu si nejsou schopni plně uvědomit a netuší, co budou i pro ně znamenat. Šíří se zkazky, s jakou důstojností král zemřel, i jeho zavlí nepřátelé mu nemohou upřít statečnost, s jakou přijal svůj úděl.

Všichni jako by byli paralyzováni, nekonají se žádné demonstrace příznivců koruny, čehož se obávali kati, nedochází k žádným výtržnostem. Všichni se chovají nezvykle zdrženlivě.

Pierre a James se posadí v salóнку u krbu, třímají v ruce pohárek s nápojem, který jim podalo služebnictvo, než bylo z místnosti vykázáno. Oba jen tak sedí a také mlčí. Jako by i jim došla slova, jako by se i oni museli vyrovnat s tím, čeho dnes byli přímými svědky. Jako muži velmi vzdělaní chápou více než kdo jiný, jak těžká rána byla dnes zasazena, nejen do krku nebohého panovníka, ale též do vazů starých pořádků, do tradic. Co přijde teď?

VZÁCNÁ NÁVŠTEVA NA PANSTVÍ RIGAULT

Den po šarvátce s jízdním praporem pluku pana de Gondi se příslušníci anjounského pluku dávají dohromady, pár se trápí se svými zraněními, velení pak především se svou opičkou. Na panství pana de Rigault panuje nezvyklý klid, občas protnutý zasténáním některého z vážně zraněných kyrysníků. Jeden z pětkrátce krátce po odjezdu kapitánů zemře, další se drží při životě a doktor Viette jim už dává vysokou naději na uzdravení.

Dujardin stráví většinu dne ve své ložnici, kde tentokrátě většinou odpočívá. Jelikož je jeho paní již v pozhnaném stavu, stačí mu pouze se uvolnit a poté již po dalších milostných hrátkách netouží. Dospává tak manko z předešlých dní, pokud je to vůbec možné.

Hrabě de Godille také nevylézá z pelechu, po pravdě mu není dvakrát dobře. Má minimálně středně těžký otřes mozku, se všemi příznaky, které takový stav doprovázejí. Jak tak polehává, nutně se musí zabírat svou smrtelností. Díkybohu má už pět synů, snad se alespoň některý dožije dospělosti a zplodí další potomky, aby rodová linie zůstala zachována. On snad již svou povinnost naplnil, vyrobil syny, opravil hrad, lépe řečeno ho nechal přestavět na zámek, a zajistil přísun peněz na údržbu. Ačkoli v těchto dobách není jisté, jak bude nadále přítok zlatáků silný. Předchozí hojně roky se opakovat nemusí.

Ano, z tohoto pohledu by jeho smrt nebyla taková tragédie. Pochopitelně po ní netouží, ale vzhledem ke způsobu svého života s ní počítá. Jen proboha, aby byla důstojná jeho pověsti. Kdyby ho zabili v té slavné bitvě u Lensu, padl by jako hrdina. Ale v takové šarvátce s pochybnými vojáky koadjutora pařížského arcibiskupa? Copak by tohle byla důstojná tečka za jeho životem?

Moc toho nepojí, občas má nutkání ke zvracení, více pít se také obává, lékař mu takové zahánění nudy nedoporučuje. Alespoň v něčem ho poslouchá, neboť se chce z postele zvednout co nejdříve. Modlí se, aby se brzo zase něco semlelo a on mohl odčinit kaňku na své kariéře, za níž toto své zranění považuje. Alespoň občas v myšlenkách poděkuje Bohu, že ho nenechal potupně umřít kulkou prchajícího nazdárka či na úder kopýt koní, kdyby ho jeho přítel Horné nezachytil.

S ním dá k večeru do řeči, ten mu popíše, jak se postarali o pluk a přitom vychvaluje počínání pana podkoního.

„Ten kluk je dobřej, co?“ prohodí plukovník.

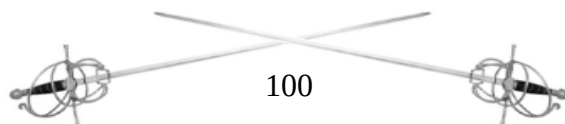
„Dobrý, příteli? Ten mladý muž je přímo skvělý. Stále skromný, takový tichý zabiják. Taky mu to myslí. Máte skvělého podkoního, příteli.“

„No, no, jen mi ho nepřechvalte, už takhle nosí hřebínek hodně vysoko.“

„Neřekl bych. Na to, co v životě dokázal, je naopak velmi zdrženlivý. Má u pluku přirozenou autoritu. Moc bych mu přál, aby se mu narodil vytoužený syn.“

„Syn? Pokud vím, tak už nějaký má. A s kým se mu má narodit?“ zasměje se chrčivě Armand, pak stáhne bolestně obočí, hlava se mu připomíná.

„S jeho legitimní manželkou, ta je v pozhnaném stavu.“

„Jak jinak, byl by zázrak, kdyby nebyla,“ ušklíbne se pan de Godille, „Ten kluk se v posledních letech soustředí na výrobu potomků. Jen těch, vo kterých víme, je požehnaně.“

„Máte pravdu, ale přejte mu to. Vždyť vy sám máte pět synů. Příteli, jak moc vám závidím,“ povzdechne si pan de Taille.

„Určitě i u vás syn přijde,“ pochopí hrabě smutný výraz svého přítele.

„Pořád se za to modlím k Bohu. Ale teď ani nemám příležitost se o syna pokusit. Svou manželku jsem neviděl ...radši to ani nechci počítat. Nejprve tažení, pak zranění a nakonec mi uvízne v Paříži. Nabízela se, že za mnou přijede, po mém zranění, ale nechtěl jsem ji vystavovat strastem cesty. Teď toho lituju.“

„Příteli, nechcete ji dostat ven z Paříže? Ten můj podkoní, kterýho jste tak vychvaloval, by to jistě dokázal. Nebo si nemyslíte?“

„Asi by ji dokázal nepozorovaně dostat z města. Asi určitě. Ale nechci zbytečně riskovat a pak také, kde by byla? Na mém zámku v Anjou? To bych si zase tolik nepomohl, nemyslíte? V Paříži ji snad nic nechybí, můj tchán se jistě postaral, aby jeho rodina nouzi netrpěla.“

„Ten určitě, stejně jako můj sekretář. Ty sou mazaný, uvidíte, ty na tom obležení ještě vydělaj pořádný peníze, jak je znám. Nemusíte mít obavy, ty oba maj jistě ulitý zásoby ne na měsíce, ale na roky oblíhání.“

„Snad, příteli, snad. Ale i tak na mě padá smutek,“ povzdechne si baron.

„Vlastně jsem vám ještě nepoděkoval, od Quida vím, že jste mě chytil, když mě zasáhli,“ prohodí Armand.

„Náhodou jsem byl nablízku. Vy byste jistě udělal to samé, kdyby se naskytla stejná příležitost. Díkybohu za tu helmici. Stačil malý kousek vedle ...“

„A chcípnu bych v takový hloupý šarvátce,“ zatváří se kysele pan de Godille.

„Důležité je, že vám Bůh prokázal opět svou milost. Čím vy už jste prošel, kolikrát vás zasáhli a stále jste naprosto zdravý. No pravda, teď vás asi trochu bolí hlava, ale to během pár dní odezní.“

Pokračují asi hodinu v různě duchaplném blábolení, pak pan de Taille zase někam odejde. Vystřídá ho nakrátko doktor a pak i Dujardin, ale oba se zdrží jen krátce. Přichází noc, která ale asi bude pro maroda dost dlouhá, cítí se stále divně, ale nějak nemůže usnout.

Pozdější večere čtveřice urozených mužů je dnes poměrně klidná, baron pije velmi málo, pan de Brese tak napůl, Quido a Filip podstatně víc, ale na své zvyklosti se vlastně i oni drží zkrátka. Proto se také brzo rozejdou, zamíří do svých komnat. Tam si Horné povídá s Armandem, pan de Brese je nucen vypít s panem de Aboa láhev, kterou ten donesl a Quido žvatlá s Armandou, když si předtím trochu užili. Dům je dnes tichý, i ta místnost, kde kaplan a doktor odpočívají se čtyřmi zraněnými.

Druhý den vstane Dujardin poměrně brzo, spolu s rozbřeskem. Odejde za svým nájemcem a probírá s ním stav zásob. Ten je však vynikající, díky dodávkám pana Montevidea.

„Pojďte, pane,“ zašeptá Monod a zatváří se potměšile, pak vede Quida do sklepení domu, kde jsou zásoby složené. Otevře jednu místnost, která zůstává většinou pod zámkem, „Vidíte, pane? Držím se vašich rad. Tohle všechno jsou zásoby, co jsem tak trochu dal stranou. Ten větší desátek, jak jste navrhol. Snad se to pan hrabě nedozví, nebo ten kapitán, co se stará o zásobování,“ projeví mírné obavy.

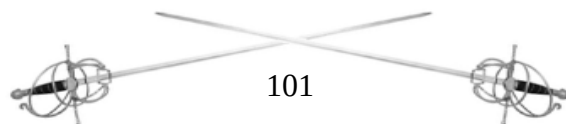
„Nesmysl, ty ani nevědej, co kde máme. Počínáte si moc dobře, pane Eudesi. Moc dobře.“

„To spíš vy, pane, tolik jste toho zajistil. Moje rodina se nikdy tak dobře nenajedla. Ale pane,“ řekne rychle nájemce, „na tyhle zásoby vůbec nesaháme.“

„Je rozumný, že také využíváte zásob pro pluk.“

„Zásob? My dojdáme to, co zbyde po urozeném panstvu. A někdy je toho dost, ačkoli toho spořádají dost ...“

„Můj ty bože, pane Eudesi, nemusíte se živit zbytkama. Tohle neplatíme ani jeden z nás, tak si dejte do nosu. Možná brzo přijdou zase horší časy.“

„Právě, pane, není dobře si zvykat na hojnost,“ usměje se Monod, „I tak teď máme plný břicha. Jen se trochu bojím toho, co ještě přijde. Jak jsem pochopil, tak už jsou mrtví, už se bojuje. To není dobrý, pane, to není dobrý. Z toho nic dobrého nevzejde,“ sýčkuje.

„Pane Eudesi, nějak bylo, nějak bude,“ pokrčí rameny Dujardin, „Hlavně tohle nikomu neukazujte a přemějšlejte, co si ještě objednat. Ještě tu určitě nějakéj tejden budeme a určitě se budou muset zásoby zase doplnit. Tak nezapomínejte na ten desátek, spíš víc, než míň.“

„Zatím je ještě zásob díkybohu dost.“

„Vopravdu?“ ušklíbne se podkoní, „Já bych řekl, že už skoro docházej. Že už vlastně skoro došly,“ zasměje se, nájemce pochopí a přidá se.

Ještě než donese Ambrois snídani, zastaví se Quido u lékaře a kaplana. Ti už jsou také na nohách, felčar právě kontroluje stav zraněných. Všichni čtyři stále žijí a to je dobré znamení, s každým dnem roste jejich šance zůstat naživu.

„Nu, mladý pane, smrt vás asi ještě nechce,“ říká Viette právě jednomu z mladíků s ošklivou bodnou ranou na levém boku, raněný je hrozně bledý, jak jeho obličej, tak i jeho nyní obnažený trup. Dýchá také přerývaně, nicméně teď se v jeho obličejí objeví náznak úsměvu.

„Pan de Moureaud se jistě brzo uzdraví,“ poznamená Dujardin.

„Vy si pamatujete moje jméno, pane?“ diví se Narcisse Michel, kterému teprve v květnu bude šestnáct let.

„Vždyť jsem vás přeci naverboval na podzim v Anjou,“ odpoví podkoní.

„Já vím, ale i tak,“ neskrývá potěšení raněný mladík.

„Raději moc nemluvte a nevysilujte se,“ napomene ho felčar a tak pochroumaný kyrysník zmlkne.

„Snad už si Bůh nikoho k sobě nepovolá,“ řekne kaplan směrem k podkonímu a pokřičuje se.

„Díkybohu ta šarvátka byla pro nás vcelku dobrá,“ poznamená Quido, „Pouze pět mrtvých a ty čtyři tady vážně raněný. Jich umřelo nepočítaně.“

„Rodiče těch pěti by mohli mít jiný názor, pane de Rigault,“ odpoví s jemnou výčitkou v hlase kněz.

„Máte pochopitelně pravdu, Otče, ale vzpomeňte si třeba na Lens.“

„Ten mi raději nepřipomínejte, pane,“ povzdechne si kaplan, vzápětí vyřkne své zbožné přání, „Kéž by se už dohodli. Vždyť se teď vraždí vlastní lidé navzájem.“

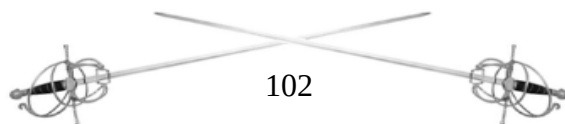
„Bohužel, Otče, spíš nás ještě čeká pár podobných šarvátek, než přijdou pánové k rozumu. Ale to my nezměníme, Otče, my se tak můžeme leda pomodlit za svoje životy a za životy našich vojáků. Aby jich tohle oblíhání zaplatilo životem co nejvíce.“

„Vážím si vaší starosti o svoje podřízené.“

„Podřízené?“ pozvedne obočí Dujardin, „Já je všechny беру jako svoje druhy ve zbrani. Nejsem jejich velitel, jsem jen podkoní pana hraběte, nezapomínejte.“

„Pro mnohý jste víc, pane, a vy to dobře víte. Vaše rady berou nesmírně vážně.“

„Snad už mám nějaký zkušenosti, Otče, za ty roky. Však mi to taky Bůh všechno spočítá, až nastane můj soudný den. Až dá na váhy všechny ty, co jsem zabil, tak ... raději ani nemyslet. Ohně pekelný mě neminou, Otče.“

„Neviděl bych váš osud tak černě,“ usměje se mírně kaplan, „Máte nepochybně i své dobré skutky, které budou jistě také váženy.“

„Tak se za moji duši pomodlete, Otče. A taky za mojí paní, aby v pořádku donosila naše dítě. A kdybyste přidal ještě jednu modlitbu, aby se narodil syn, vůbec bych se nezlobil. Pořád mám obavy, jestli budu mít ještě příležitost na druhý pokus.“

„Pomodlit se mohu, můžeme i spolu. Vůbec, už delší čas jste nebyl u zpovědi, mohli bychom to napravit, nemyslíte?“

„Proč ne, Otče,“ pokrčí rameny Dujardin, obejde raněné a s těmi, co vnímají, prohodí pár povzbuzujících slov. Je patrné, jak si jeho zájmu váží.

Jen co vyjde na chodbu, málem se srazí s Ambroisem, který má oči navrch hlavy a evidentně svého pána usilovně hledá.

„Tak co se zase děje?“ zachmuří se Quido.

„Pane, návštěva!“ vyráží ze sebe sluha, „Asi moc vzácná návštěva. Jen by mě zajímalo, jak sem v tohle nečase projela tím krásným kočárem.“

„Kočárem? Snad nějaký moc urozený pán?“

„Urozený pán?“ valí oči Monod, „Co vás nemá, pane, moc krásná paní, pane. Je jak obrázek, asi moc vznešená!“

„Urozená paní?“ projede podkoním jisté tušení a zaraduje se, „Tak pojd', přece nenecháme tak vzácnou návštěvu čekat.“

Předpoklad Quida se potvrzuje, za vstupními dveřmi se nachází opravdu markýza de Cavarlene, vedle ní přešlapuje dost nejistý a nervní pan de Barbou. Baron de La Solignac, kočí a doprovod ve formě královských gardistů, které si pro jistotu zařídila, zůstávají na mrazu.

„Vítejte, Vaše Milosti, v mém skromném domě,“ klaní se hluboce Dujardin.

„Pane de Rigault, velmi bych ocenila, kdybychom si mohli promluvit o samotě,“ odvětlí markýza hodně strojeně, je nejistá, asi i unavená a možná také plná obav.

„Jistě, Milosti,“ ukloní se znovu hostitel, „Račte, prosím,“ ukáže rukou ke schodišti. Na něj vstoupí po boku krásné ženy, dva metry za nimi jde rozpačitý Raoul, kterému navíc zavrou dveře salónku přímo před nosem.

„Pane, pan baron mně řekl o vážném zranění pana hraběte,“ promluví Andrea, sotva se dveře zavrou, „Jak to s ním teď je?“

„Díkybohu, Vaše Milosti, kulka ho sice zasáhla do hlavy, ale zastavila se o helmici, jinak by už byl pan hrabě mrtvý,“ odpovídá rozvážně podkoní a povšimne si, jak se dvorní dáma při jeho slovech zachvěje, „Díkybohu se pan hrabě uzdravuje. Sice měl po svém zranění v hlavě zmatek, vůbec nevěděl, kde je a co se děje, musel jsem mu všechno vyprávět ...“

„Nepozná mě?“ ulekne se paní de Cavarlene.

„Teď už asi ano, Milosti,“ snaží se Dujardin trochu přibarvovat zranění svého pána k horšímu, „Dnes jsem ho ještě neviděl, ale včera už jsem s ním mluvil a on mluvil už docela rozumně. Alespoň si myslím. Díkybohu snad nemá nic v hlavě poškozeného, prý kdyby po té ráně krvácel dovnitř, tak by mohl umřít, říkal tedy pan doktor.“

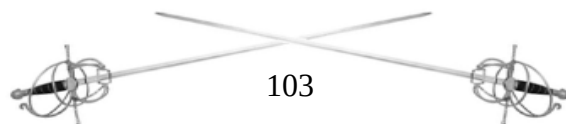
„Můj ty bože, snad se tedy uzdraví.“

„Všichni se modlíme k Bohu za jeho uzdravení,“ tváří se nadále velmi vážně podkoní, čímž zvyšuje záměrně napětí markýzi. Jen ať si uvědomí, jak snadno by mohla o svého bývalého milence přijít, myslí si.

„Zavedete mě za ním?“

„Ano, Milosti, ale Vaše Milost bude asi muset chvíli počkat. Jsme tu poněkud namačkání, v té místnosti spí také baron de Taille. Což je vlastně dobře, stále někdo pana hraběte hlídá, kdyby se mu snad přitížilo.“

„Tak to zaříd'te, pane,“ odvětlí již dost nervní krasavice.

„Jistě, Milosti, hned to zařídím,“ ukloní se Quido, ještě zavádí pohledem o dost nabalenou dvorní dámu a poté rychle opustí místnost. Projde kolem pana de Barbou s kamennou tvář a již se dere do místnosti, kde spí pan hrabě a pan baron.

V místnosti je značný puch, uvědomí si podkoní, ale s tím asi nic nenadělá. Teď musí dostat pryč pana de Taille, který stejně jako jeho raněný přítel ještě vyspává. Vezme ho za rameno, lehce s ním zatřese a šepem ho požádá, aby ho následoval.

„Co se děje?“ odpovídá stejnou intenzitou hlasu Horné.

„Pan hrabě má návštěvu.“

„Návštěvu?“ mžourá baron.

„Dámskou návštěvu.“

„Dámskou? Kdo ...“

„Paní markýza de Cavarlene.“

„Paní markýza? Co dělá proboha tady?“ valí bulvy pan de Taille.

„Poslal jsem jí vzkaz, po panu baronovi de La Solignac, o vážném zranění pana hraběte.“

„Vážném zranění ... Kriste pane, co jste jí nalhali, že je tady takhle po ránu,“ říká Horné, přitom se snaží chvatně obléknout, s čímž mu mladík pomáhá.

„Nevím, co řekl pan de La Solignac. Ale když někoho zasáhne kulka do hlavy ...“

„Můj ty bože, kdoví, co si myslí ...“

„Řekl jsem jí, že tu kulku zastavila helma, pane barone,“ je mírně netrpělivý Quido, chce už staršího důstojníka co nejdříve vypakovat z místnosti.

„Čeho chcete dosáhnout?“ dívá se podezřívavě Horné, pak jen mávne rukou, vezme si svůj kabátec, kord a boty, rozhodnut se obléknout někde jinde, aby zde nepřekážel. Podkoní ho zavede do jídelny, pak se sám vrátí do salónku a vyzve svou vzácnou návštěvu k přesunu.

Markýza vstoupí v závěsu za mladíkem do chlívků, který je ložnicí dvou urozců. Jedno rozházené lůžko je prázdné, na druhém stále klímá raněný velitel pluku. Leží na zádech, ústa má lehce přitěvená, trochu chrčivě oddechuje, jeho hlavu zdobí obvaz, docela pěkný pohled pro malou intriku Quida.

„Můj ty bože, ten vypadá,“ vydechne jen Andrea, přičemž si dá před nos kapesníček, čímž částečně zmírňuje zdejší puch.

„Vaše Excellence,“ dotkne se lehce na rameni velitele pluku Dujardin, stojí úmyslně tak, aby probouzený nemohl vidět návštěvu, „Vaše Excellence,“ zopakuje svůj pokus silněji.

„Kurva, co se děje?“ ptá se chrčivě Armand.

„Excellence, poznáváte mě?“ klade vážným hlasem otázku podkoní.

„Cože?“ vyvalí oči tázaný.

„Vaše Excellence, víte kde jste? A co se stalo?“

„Quido, co ... chceš ze mě zase dělat blázna?“ zamračí se pan de Godille.

„Díkybohu, Excellence. Paměť se vám vrací. Jistě si taky vzpomínáte, co se vám stalo.“

„Co se mi mělo stát?“ nerozumí vůbec mladíkovi Armand.

„Přece ta šarvátka, Excellence. Jak vás zasáhla ta kulka. Do hlavy. Jak jsem vám pak musel všechno vyprávět, co se vlastně stalo. Vzpomínáte si?“

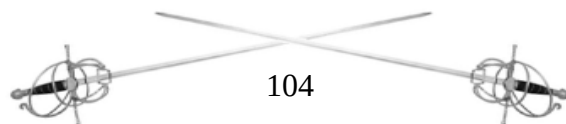
„Kulka, kurva, Quido, přece ...,“ sáhne si hrabě na postižené místo, „Ta zkurvená hlava, pořád bolí. A nedělej ze mě zase blázna!“

„Díkybohu, Excellence, jak se zdá, dneska už je vám mnohem lépe. Snad už i něco udržíte v břiše a nebudete pořád zvracet,“ pokračuje ve vážném duchu Dujardin, zatímco jeho pán nevěří svým uším, jedná s ním jako s debilem, vždyť se přece včera normálně bavili.

„Quido, já přece ...“

„Excellence, sice se nemáte moc rozrušovat, jak říkal pan doktor a máte pořád ležet, ale snad byste mohl přijmout vzácnou návštěvu.“

„Návštěvu? Jakou návštěvu?“

„Snad ji poznáte, Excellence,“ natočí se trochu stranou podkoní, hrabě kouká jak vyoraná myš, když spatří svou bývalou milenkou, jen vyvalí oči a zírá jak idiot, jako by nemohl uvěřit svému zraku. Z pohledy markýzi to však vypadá, jako by ji skutečně nepoznával. Rozespalost a šok dělají své.

„Můj ty bože,“ hlesne jen ona.

„Quido, to je ...“

„Excellence, poznáváte přece Její Milost,“ dělá Dujardin ustaraného, čímž svého pána ještě více zmate, ten těká pohledem ze svého podkoního na dvorní dámu Jejího Veličenstva.

„To je ... to je ...,“ rychle se narovná Armand, tento rychlý přesun poněkud znejistí jeho pomlácenou hlavu, proto mírně v sedě zavravorá, podkoní ho rychle podepře, jak moc mu jeho pán nevědomky pomáhá, raduje se v duchu.

„Vaše Excellence, paní markýza de Cavarlene, vzpomínáte? Přišla za vámi, Excellence,“ říká stále vážným hlasem Quido, ač se v duchu již směje.

„Paní markýza tady?“ nevěří svému zraku Armand.

„Pane hrabě,“ postoupí o krok dopředu Andrea, „přišla jsem se na vás podívat. Slyšela jsem o vašem zranění a měla jsem o vás obavy. Vypadáte díkybohu dobře,“ říká, ač si myslí pravý opak. Rozespalý, unavený a teď i mírně zmatený plukovník vypadá opravdu hrozně.

„Nechám vás o samotě, Milosti,“ narovná se Dujardin, „Myslím si, že vás poznal, Milosti,“ říká, pak trochu ztiší hlas, „Někdy mluví trochu zmateně, tak se nelekejte, kdyby se mu paměť ještě zcela nevrátila. Ale od včerejška je už mnohem lepší,“ dodá a ona si jen pomyslí, jak strašně asi musel vypadat předešlého dne.

„Jen si s panem hrabětem krátce promluví, nechci ho rušit v odpočinku,“ je poněkud nejistá paní de Cavarlene, nakolik smysluplná bude její rozmluva s jejím bývalým milencem. Ale díkybohu žije a snad se časem zcela srovná.

„Budu před dveřmi, Vaše Milosti, dokud Vaše Milost nevyjde, nikdo sem nevstoupí,“ slibuje Quido, aby naznačil, že se nemusí bát i případných důvěrností.

Andrea už neodpoví, počká, až podkoní za sebou zavře dveře, pak přistoupí k lůžku a posadí se na něj. Pohlédne do tváře Armanda, která stále nese stopy překvapení, což jí nedává právě dvakrát oduševnělý výraz.

Dujardin si mezitím stoupne zády ke dveřím, pan de Barbou postává jen kousek stranou a tváří se velmi nerudně. Moc dobře ví, co bylo mezi jeho tetou a tím proslaveným válečníkem v ložnici. Škoda, že ho ta kulka netrefila pořádně, mohl mít po starostech, říká si v duchu.

„Ambroisi,“ mávne Quido na svého sluhu, který přešlapuje ještě další dva metry za Raoulem.

„Pane?“ přichvátá hoch.

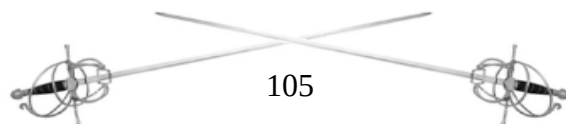
„Ambroisi, postarej se o pana de Barbou. Zaveď ho do jídelny a přines mu, co si poručí,“ říká Dujardin, čímž staví Raoula do situace, kdy odmítnout pozvání by bylo nezdvořilé. A urazit muže, jehož celoživotní náplní je zabíjení lidí, není jistě nejchytřejší. Proto s nevolí, ale milým úsměvem na tváři, následuje sluhu.

„Možná by bylo vhodné pozvat dál i pana barona de La Solignac,“ otočí se po pár krocích.

„On je taky tady?“ zeptá se hostitel.

„Ano, dělal nám průvodce, abychom vás našli.“

„Ambroisi, odveď pana de Barbou do jídelny, zeptej se ho, co si bude přát a pak najdi pana de La Solignac. Přiveď ho za panem de Barbou,“ nařizuje Quido a tím definitivně poněkud prkenný rozhovor ukončí.

JAK TAKÉ MŮŽE DOPADNOUT NÁVŠTEVA RANĚNÉHO

„Děkuji Bohu, Armande, že ta helma zastavila tu kulku,“ řekne Andrea a mile pohlédne na sedícího válečníka, který působí poněkud bezradným dojmem, „Poznáváš mě, doufám,“ zeptá se raději.

„Andreo ... já ... jistě.“

„Díkybohu, tak tvůj podkoní měl pravdu, už se ti vrací paměť. Musela to bejt asi pořádná rána,“ podívá se ona na obvaz na hlavě.

„Tak asi byla,“ sáhne si on mimoděk na místo zásahu, „Vlastně ani moc nevím, náhle se mi zatmělo před očima a pak už bylo všechno jak v mlze. Díkybohu mě zachytil pan baron de Taille, jinak jsem mohl dopadnout ještě hůř. S panem de Brese mě odtáhli pryč z bojiště. To ale vím vod Quida, z jeho vyprávění, moc si na to nevzpomínám.“

„To není divu. Ještě že máš tak tvrdou palici,“ zasměje se ona poněkud křečovitě.

„Hrome, Andreo, já toho Quida roztrhnu. Přivede tě takhle sem. Měl mě vzbudit a já bych se ustrojil, abych tě přijal důstojně.“

„Nesmysl, máš podle doktora ležet a odpočívat.“

„Ty felčáři,“ řekne on pohrdlivě, „Dát na jejich rady,“ mávne jen rukou, „Prostě mě jen trochu bolí hlava. A Quido přehání, nejsem žádnéj blázen, jen jsem si nemohl přesně vzpomenout, co se stalo. Prostě bylo všechno v mlze.“

„Zase jste slavně zvítězili.“

„Zvítězili,“ řekne on hořce, „Já k tomu moc nepřispěl. Nechat se takhle málem sestřelit z koně. Asi jsem musel vypadat,“ zasměje se křečovitě, „Prej jsem tam jen stál, zíral a vůbec nevěděl, kde jsem a co tam dělám. A pak jsem je málem poblil,“ ušklíbne se, „Ale jinak jsem v pořádku, jak vidíš, i tebe jsem poznal. Mám jen bouli a vyteklo trochu krve, z tý hlavy.“

„Krvě? Armande, ty máš proraženou lebku?“ ulekne se ona.

„Co? Proraženou?“ nepochopí on hned, na co se ona ptá, „Ne, ne, podle doktora ne. Sice se toho prej báli, ale jen kůže, asi, tekla nějaká krev, aspoň myslím. Teda určitě, byl jsem vod krve. Ale Andreo, už dost vo mým zranění. Jak vidíš, tak mi vůbec nic není.“

„Díkybohu. Měla jsem takovej strach, když mi pan de La Solignac řekl o tvém zranění.“

„Nic ti neměl říkat. Vůbec se mi nelíbí, když mě vidíš takhle.“

„Prosím tě. Jsem ráda, že budeš brzo v pořádku. Ale asi si jim nahnal strach, baron vypadl dost zdrchaně, když o tom mluvil. On a tvůj podkoní měli strach, doktor jim prý říkal, že můžeš mít nějaký vnitřní zranění, který kdyby krvácelo, tak můžeš dokonce umřít.“

„Panebože, škrábne mě kulka a voni mě hned pohřbívaj.“

„Podle mýho o tebe měli doopravdy strach. Znovu děkuju Bohu, že se ty hrozný prognózy nepotvrdily. Jak tě znám, tak se z toho už brzo vylížeš.“

„Vlastně bych jim měl poděkovat,“ zasměje se on znovu nervózně, „Kdyby tak netrojčili, tak by ti nic neřekli a ty bys nepřišla.“

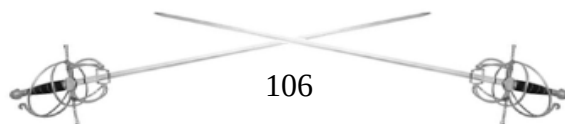
„Jsem ráda, že za mnou tvůj podkoní poslal pana barona. A ještě raději, když vidím, že budeš v pořádku. Armande,“ podívá se mu ona přímo do očí, „ani nevíš, jak ve mně hrklo, když začal ten Julien mlít něco o tvém zranění. Jak tě střelili do hlavy, ale že snad to bude dobrý, snad se z toho vykřeš. Jak jsem se polekala.“

„Vopravdu?“ podívá se on pátravě.

„Najednou jsem si uvědomila, že bych tě už nikdy nemusela vidět a najednou ... najednou jsem se cítila hrozně. Uvědomila jsem si ...“ zarazí se ona.

„Uvědomila? Co uvědomila?“

„Že tě mám pořád ráda, Armande. Představa, že možná umřeš ... řekl mi o tom včera večer, chtěla jsem se za tebou hned rozjet, ale byla noc a on mě od toho zrazoval. Tak jsem ho nechala přespat na zámku a ještě před svítáním jsme za tebou vyrazili. Hrozná jízda, málem jsme sem ani neprojeli,

několikrát museli vojáci slézt z koní a kočár tlačit. Jak moc jsem se bála, že mi tady řeknou špatnou zprávu. Moc jsem toho nenaspala, musela na tebe pořád myslet,“ pokračuje ona ve svěřování.

„Zbytečně tě vyplašili.“

„Armande, nebyl bys první, co po ráně do hlavy umřel,“ zavrtí ona hlavou, „Seš statečněj, ale nejseš nesmrtelněj. Na to nezapomínej.“

„Nezapomínám. Ale podle všeho už na tohle zranění neumřu. Vlastně jsem si říkal, že už dneska z té postele vstanu.“

„Jen nic nepodceňuj.“

„Andreo, možná to vypadalo hůř, než to ve skutečnosti je. Vopravdu, už se cejtím celkem dobře. Andreo, vzpomínáš si na ten náš rozhovor, před nedávnem, tam na zámku?“

„Já určitě a jsem moc ráda, že i ty.“

„Není ze mě po té ráně idiot,“ řekne on podrážděně, „Jediný, co si přesně nevybavuju, je, co bylo po té ráně. Ale jinak si vzpomínám na všechno. Na všechno, Andreo. I na to, co bylo před těma mnoha rokama, než tam vtrhnul ten tvůj manžel.“

„Já si taky všechno vybavila, Armande, během dnešní noci, kdy jsem se o tebe tak hrozně bála. Když ty pořád musíš bejt v nějaký řeži.“

„Andreo, taky jsem o mnohým přemýšlel,“ mluví teď on hodně vážným hlasem, „Jsem voják, pořád jsou nějaký šarvátky, menší bitvy i takový ty pořádný, jako naposledy u Lensu. Jsem si dobře vědomej, že můžu umřít. Každý z nás z vojáků to ví, jen doufá, že tu další bitvu přežije. Ale nikdo z nás ve skutečnosti neví, kolik času mu Bůh ještě vyměřil. Roky? Měsíce? Do nejbližší bitvy?“

„Armande, tohle zrovna slyšet nechci.“

„Bohužel je to důležitý, proto, co chci říct. Máš pravdu, ty, i ten můj povedenej podkoní. Ten taky pořád něco mele vo smrti, teď se rychle voženil, aby zplodil legitimního syna, než přijde jeho čas. Jinak má děti jako smetí ... Ale vo něm mluvit nechci. Já jen, že nevím, kolik mi zbejvá času. Díkybohu už mám syny, tak snad se některej z nich dožije dospělosti a zplodí další a rod bude pokračovat. Ale vo tom jsem taky mluvit nechtěl ... asi jsem vopravdu nějakej zmatenej,“ zasměje se on křečovitě.

„Mluvíš celkem rozumě, ale to, co říkáš, se mi dvakrát nelíbí. Netrmácela jsem se sem tou příšernou cestou proto, abych tady s tebou mluvila o tvý smrti.“

„Andreo, to je právě to, co chci říct. Možná máme voba strašně moc času, ale možná taky ne. Kdysi nás Bůh rozdělil, teda tvůj manžel, ale ... prostě si byla tehdy vdaná. Já se voženil. Ale teď jsme voba volný. Nemusíme se před nikým skrejšvat, koukat s obavama ke dveřím, jestli se tam někdo neobjeví. Chápeš, co chci říct?“

„O tom jsme přece mluvili, tam na zámku. Akorát jsme se neshodli, jak by měl náš vztah vypadat. Jak moc vážnej by měl bejt.“

„Vím, taky jsem vo tom přemýšlel. Mám tě rád, Andreo, nikdy jsem žádnou ženu nemiloval víc a asi vlastně nikdy žádnou doopravdy nemiloval. Proto mi přišlo špatný, mít jen ... prostě jsem změnil názor. Udělám, co si budeš přát.“

„Opravdu?“ usměje se ona, „Je moc dobře, žes to řekl první, já ti totiž chtěla navrhnout to samý.“

„To samý?“

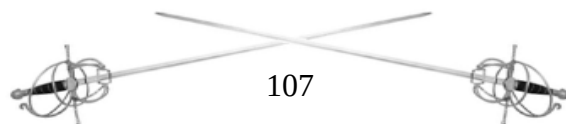
„Chtěla jsem ti říct, že jsem ochotná přistoupit na tvoje podmínky. Zkusit náš vztah brát vážně. Nějakou dobu. Pak si říct, jestli splňuje to, co oba chceme. A podle toho se rozhodnout, jestli v tom pokračovat nebo ne. Teda přesně to, co si myslím navrhoval ty.“

„Je teda škoda, že jsem tak užvaněnej,“ zasměje se on křečovitě.

„Není, Armande, já svůj názor nezměním. Dneska v noci jsem si to uvědomila. Jak moc jsem si přála, abys ležel vedle mě ...“

„Vopravdu?“ očividně on ožije, „Vopravdu bys to chtěla?“

„Armande, modlila jsem se k Bohu. Dala mu slib, jestli tě najdu živýho, tak ti tohle řeknu. Možná nám to nevyjde, přeci jen, ty roky ... Ale chci to zkusit, Armande. Ačkoli vím, že mi přiděláš moc starostí.“

„Moc starostí?“

„Protože seš divoch a blázen. No řekni, co bys udělal, kdyby teď vstoupil ten tvůj podkoní a řekl, že má váš pluk zase na někoho vytáhnout? Že má dojít ještě dneska večer k bitvě?“

„Co bych udělal? Vstal bych z týhle zkurvený postele, připnul si meč, sednul na koně a vyrazil,“ odpoví on s bezelstnou upřímností.

„Přesně o tom mluvím. A věřím, že bys to udělal, i kdyby ses musel k tomu koni nechat přivázat, abys z něj nespádnul, až by se ti zatočila hlava. Přesně o tom mluvím.“

„Jsem voják, Andreo, jako byli moji předci a jak pevně doufám, budou i moji synové. Jako jsou všichni pánové z rodu meče. S tím nikdo nic neudělá.“

„Já vím a právě z toho mám strach. Budeš dlouho pryč. Budu se bát chvilky, kdy dorazí někdo od tvýho pluku s tou nejhorší zprávou. Pan hrabě se nechal hrdinně zabít.“

„Jak vidíš, není tak snadný mě zabít. Moc lidí se už vo to snažilo, vopravdu dost. Prošel jsem hrozněma bitvama a pořád jsem tady.“

„A pak tě málem zabijou v nějaký bezvýznamný šarvátce.“

„Tak to mě taky sere. Umřít v takový blbý bitce ...“, vyhrkne on.

„Ježíši Kriste, to seš celej ty. Ale rozhodla jsem se. Možná mi přineseš víc soužení, než radosti. Ale když jsem vzpomínala na ty chvilky, když jsme byli spolu, tam v té ložnici mojí přítelkyně baronky de Montjau, v tom našem hnízdečku lásky. Jak jsem tam byla šťastná. Možná už to nebude nikdy takový, ale třeba by aspoň trochu bejt mohlo.“

„Taky na to vzpomínám, Andreo. Jsme možná už trochu starší, ale ne zase tolik. Hrome, proč jsme jen ztráceli tolik času. Takhle jsme si měli promluvit už dřív.“

„Armande, tak se mi zdá, že už vypadáš daleko líp, než když jsem přišla.“

„Vidíš, jakej máš na mě dobrej vliv. A jak jsem vypadal, když si přišla?“

„Upřímně? Hrozně. Koukal si jak vyoraná myš,“ zasměje se ona, „Díkybohu, teď už věřím, že budeš v pořádku.“

„Já už jsem úplně v pořádku,“ řekne on chvatně, „Chceš se podívat?“ odhrne pokrývku, „Podívej, jak jsem si vzpomněl na ty chvíle tam v tom domě, tak mi krásně stojí.“

„Můj ty bože, ty seš vážně divoch,“ rozesměje se ona, ale tentokrát upřímně a s nefalšovanou radostí.

„Andreo, mám poslední dotaz. Jestli jsem tomu dobře rozuměl, tak souhlasíš s tím, abysme zase zkusili bejt spolu. Jako milenci, pochopitelně. Je to tak?“

„Ano, přeju si to.“

„Lepší zprávu jsi mi říct nemohla,“ nadskočí on na posteli, cítí se jako znovuzrozený, náhle zapomíná na svou rozbolavělou hlavu, „Proboha, Andreo, tak na co čekáme?“

„Na co čekáme? Co tím chceš říct?“ zarazí se ona.

„Na tohle,“ ukáže on směrem ke svému rozkroku, „Probůh, jak líp stvrdit naši domluvu, ne?“

„Armande, snad nemyslíš ... tady a teď?“ nevěří ona svým uším.

„No a co? Zavoláme Quida, ten bude hlídat dveře, aby nikdo nevstoupil a ...“

„Už je hlídá,“ rozesměje se ona, „Panebože, Armande, ty seš vážně blázen. Málem bych na tvůj návrh přistoupila. Teda moc bych si přála, abych na něj mohla přistoupit.“

„Mohla? Co ti v tom brání?“

„Ty a tvoje zranění. Doktor ti naordinoval klid na lůžku, a k tomu rozhodně šukání nepatří.“

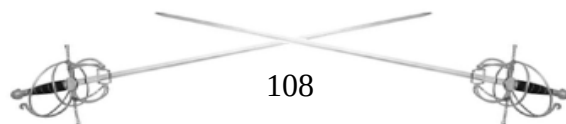
„Doktor je idiot.“

„Doktor určitě ví, o čem mluví. Ještě abys mi tak u toho umřel, něco ti tam v hlavě ruplo a tys u toho umřel.“

„Můj ty bože, krásnější smrt bych si určitě přát nemohl.“

„Nepřijela jsem tě sem zabít.“

„Andreo, přísahám ti, já přitom neumřu. Ale určitě se mi rozskočí hlava, pokud vodsud odejdeš, aniž bysme to alespoň jednou udělali. A zabít mě přece nechceš.“

„Šílenče. Tak se zeptáme doktora.“

„Ty si přeješ jeho smrt?“

„Jeho smrt?“ nepochopí ona.

„Pokud by sem přišel a řekl, že nesmím souložit, budou to jeho poslední slova. Vzápětí mu svým mečem tu jeho dubovou palici rozseknu až ke krku. To ti taky slibuju,“ klečí už on na posteli a sápe se po ní.

„Armande ...“

„Andreo, prosím, už mě netrap. Ted' už nemůžeš říct ne. To by mě tak rozrušilo, že by mě to dozajista zabilo. Víš co říkal doktor, nesmím se moc rozčilovat.“

„Armande, jestli kvůli tomu umřeš, tak tě ještě jednou zabiju sama, vlastnoručně ...“

„Platí,“ vyhrkne on a na nic dalšího už nečeká. Vrhne se na ní jak posedlý, už dlouho nebyl se ženou a teď navíc může být s tou, po který vždycky toužil. Musí ho zarazit, jinak by měla šaty roztrhané. Ale i tak se občas ozve nepříjemný zvuk, který ale už ani jeden z nich nebere vážně. Ač je v místnosti poměrně chladno, zbavují se svého oděvu jak zběsilí. Chtějí ten nejsilnější zážitek, když zase téměř na den budou po šesti letech spolu.

On dostojí své pověsti divocha, zmocní se jí tvrdě, oba si však užívají této chvílky jako už dlouho ne. Zranění nezranění, vše je zapomenuto, jen jejich těla je zajímají. Možná jen celý styk trvá kratší dobu, než by si přáli. Poté oba padnou na záda, ona je rychle přikryje, jsou upocení a nazí, přitom v místnosti rozhodně není přetopeno.

„Kruci, moc rychle,“ řekne on po chvíli, „Ale to je tím, jak moc jsem tě chtěl. Podruhý už to bude lepší,“ slibuje vzápětí.

„Armande, víš cos říkal. Jednou a pak odpočívat.“

„Tohle jsem určitě neřekl. Maximálně jsem mohl říct dvakrát, možná třikrát a pak si dát dobrou snídani.“

„Co tvoje hlava ...“

„Jsem paličák, zapomínáš? Nějaká kulka, co mě cvrnkne do přilby, mě nemůže rozházet.“

„Upřímně!“ říká ona velitelským hlasem.

„Upřímně. Předtím jsem ji vůbec necejtíl, teď trochu bolí. Ale jen trochu. Jinak to je dobrý, blejt se mi moc nechce, jen trochu, taky se mi hlava moc nemotá ...“

„No tak to bude zlatá tečka za naším šoustáním, když se z něho pobleješ,“ rozesměje se ona, najednou je jak rozpustilá pubertačka a ne třicetiletá dáma, matka dvou synů.

„I kdyby, tak si to neber osobně,“ chláme se i on.

„Skvělý. Jak by to asi znělo, kdybych o tom řekla svým přítelkyním? Dámy, byla jsem zase po šesti letech se svým milencem a on se potom poblil.“

„A jak by znělo, kdybys to řekla takhle? Byla jsem se svým bejvalým milencem, kterýho den předtím střelili do hlavy. Když mě ale uviděl, tak se neudržel a s nasazením svého života mě vobskočil. Sice se mu motala hlava, sice u toho trochu blil, ale dělal to znovu a znovu.“

„Seš blázen.“

„Já vím. Ale teď jsem šťastnej blázen. Jen snad po tý ráně neblouzním a je to skutečnost, že tu teď ležiš vedle mě a klepeš se zimou.“

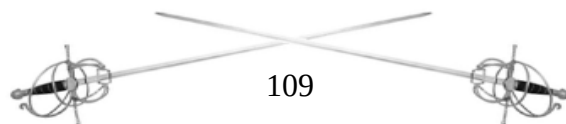
„Moc tady netopíte, ale na to jsem teď v královském zámku zvyklá. Akorát se tam neválím nahá a upocená.“

„Ještě chvílku mi nech a můžeme na to skočit znovu.“

„Armande, tvoje hlava.“

„Nikdy mi nebylo líp,“ řekne on a natočí se nad ní. Začnou tentokrát zvolna, užívají si těla jeden druhého, dráždí se navzájem, aby nakonec došlo k druhému spojení a vyvrcholení. Po něm ale už má on opravdu dost a začíná se projevovat jeho pošramocený zdravotní stav.

„Vypadáš strašně,“ řekne ona ustaraně.

„Taky mi je blbě,“ přizná se on, „Jak to vypadá, tak to potřetí asi vynecháme,“ zatváří se omluvně, žaludek cítí až v krku, snaží se potlačit pocit zvracení, marně, nakonec to nevydrží, mnoho toho však v poslední době nepojedl, jdou z něho jen hleny.

„Můj ty bože, jestli se ti něco stane ...“ dívá se ona mírně vyplašeně.

„Hovno se mi stane, prostě sis užívala z chlapem, co je praštěnej do hlavy. Ale i kdybych měl blejt až do večera, tak bych nic neměnil. Jsem tak moc šťastnej, že se to stalo.“

„Je ti moc špatně?“

„No, už mi bylo líp. Ale nemusíš se bát, určitě ti neumřu. Teď určitě ne, protože už se těším na příště.“

„Tak si prosím tě lehni, já se zkusím obléknout,“ začne ona hmatat po svých šatech, rozházených po podlaze. Jsou dost zmordované a on není právě dvakrát ve stavu, aby ji účinně pomohl.

„Co kdybych zavolal Quida,“ navrhone.

„Jsem sice polonahá ... a bude držet hubu?“

„Ten? Určitě,“ řekne on přesvědčivě a když ona kývne, tak zařve, „Quido!“

Dveře se otevrou, podkoní jen nakoukne, pak na chvíli zmizí a vzápětí vstoupí. Oba na jeho podivné chování reagují udivenými pohledy, on naopak nehne ani brvou, když spatří zadýchaného pána a jeho přítelkyni v negligé.

„Jen jsem nařídil Ambroisovi, aby hlídal dveře.“

„Tomu Ambroisovi?“ zvolá hrabě, „Tomu Ambroisovi? Můj ty bože, to hovado sem určitě přivede každého, kdo je v domě.“

„Toho bych se neobával,“ odvěti Dujardin, vzápětí se trochu pousměje, když spatří její vyděšený výraz, „Nemusíte se bát Milosti, pan hrabě jen naráží na skutečnost, že díky jistý nešikovnosti mého sluhu málem mě i jeho oběsili vojáci vašeho pana bratránka, vévody de Condé. A ten nám pak tak trochu vyhuboval. Proto mého sluhu pan hrabě nemá moc rád.“

„Cože?“ vyrazí ze sebe ona.

„Byl jsem na průzkumu, jako dost často, ale díky tomu sluhovi nás chytili omylem vlastní vojáci a považovali za vyzvědače těch z Paříže,“ upravuje si historku podkoní a svého pána tím uklidní, ten se už lekl, aby mladík neprozradil nějaké tajemství.

„Tak vás málem oběsili vlastní?“ zasměje se markýza, zatímco Quido se jí snaží pomoci s oblékáním. Ale je zvyklý na pánské oděvy a tak má i on značné problémy.

„Milosti, tady se v poslední době dějou různé podivné věci,“ říká Dujardin a hledí na hraběte, ze kterého jdou zase už hleny.

„Máte pravdu,“ přeběhne paní de Cavarlene úsměv po tváři, „Jako třeba dneska,“ říká s poťouchlým výrazem, „Vždy jsem si myslela, že jsem žádoucí žena, pane de Rigault. Nikdy bych nevěřila, že přivedu nějakého kavalíra ke zvracení.“

„Musíte prominout, Milosti, pan hrabě byl dlouho mezi vojáky, odvykl si již na dobré dvorské mravy, mezi něž patří, že muž po potěšení se ženou se projevuje trochu jiným způsobem,“ odpovídá podkoní s výrazem nevinnost sama.

„Snad jsem vám vašeho pána nezahubila.“

„Tak to jistě ne, Vaše Milosti. Sice jsem o něj měl dost strach, ale pokud byl schopen přežít dobrodružství s tak okouzující ženou, určitě se dostane i ze svého mírně komplikovaného zdravotního stavu. Mezi námi, Milosti, kdyby to tak viděl pan Athanas, to je doktor. Možná by se šel rovnou zastřelit.“

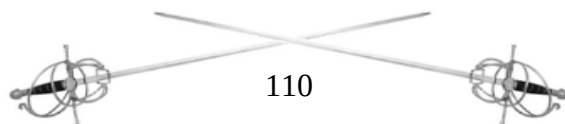
„Pane de Rigault, já jsem v tom zcela nevinně. On mě k tomu donutil.“

„Věřím vám, Milosti, pan hrabě je tak trochu násilník,“ ztiší schválně hlas Dujardin, ale ne tolik, aby ho Armand neslyšel.

„Quido, že na tebe vezmu meč.“

„Nevím, pane hrabě, ale nejste trochu vysílený?“

„Všichni se proti mně spikli,“ hořekuje pan de Godille.

„Vaše Milosti, snažil jsem se, ale za nic neručím,“ zváží teď podkoní, „Vaše šaty, řekl bych, utrpěly při tom ataku jistý šrámy. A taky nevím, jak moc jsem to zvládnul já.“

„Čert to vem, pane de Rigault. Na vaši diskrétnost se snad mohu spolehnout.“

„Jistě, Milosti. Ale jsou zde jistý náznaky, které by mohly ... někdo by se mohl dovítit,“ ukáže mladík na pár kritických míst na oblečení dvorní dámy.

„Už mě nechte a radši běžte pomoc ustrojit pana hraběte. Je tu dost zima a on nemá oblečení, ani nevím, proč.“

„Po takový ráně do hlavy dělají lidi různý věci, Milosti, třeba se jen tak pro nic za nic svlíknou,“ ukloní se Quido a spěchá naplnit příkaz markýzi. S Armandem, kterému je opravdu tak mizerně, že se už ani nerozčiluje, má však značnou práci, až mu Andrea přijde na pomoc. Společně ho navlečou do šatů a uloží na lůžko.

„Tak mám poněkud černé svědomí, pane de Rigault. Snad z toho nebude mít pan hrabě žádné následky,“ znovu markýza pohlédne starostlivě na ležící trosku na lůžku.

„Určitě ne. Milosti, navrhoval bych nechat pana hraběte odpočívat. Nevím, jestli můj návrh není příliš smělý, Milosti, ale kdyby Vaše Milost dovolila, pozval bych Vaši Milost na snídani. Představil bych na ni Vaši Milosti svou paní,“ říká trochu rozpačitě hostitel.

„Přijmu pozvání velmi ráda. Docela mi vyhládlo, to víte, ta hrozná cesta a pak utěšování raněného přítele. Ale kdo se postará o pana hraběte?“

„Pošlu sem svého sluhu Ambroise ...“

„Ty vrahu,“ zaúpí Armand.

„Pochopitelně žertuji, Excellence. Pošlu sem Sylviana, aby tu uklidil, a taky požádám pana barona de Taille, aby vám dělal společnost.“

„Nechci nikoho. Chci teď zůstat chvíli sám,“ říká pan de Godille, pak se podívá provinile na svou milenkou, „Můj ty bože, takhle hloupě jsem se už dlouho necejtíl. Já snad těm felčarům nakonec začnu věřit.“

„Armande, nemáš si co vyčítat. To spíš já, že jsem na tvůj návrh přistoupila. Byl si dobřej, na ten svůj stav,“ řekne ona se šibalským úsměvem.

„Na svůj stav ... chceš říct, že to za moc nestálo? Tady před mým podkoním? Můj ty bože, tolik ponížení, tak už mě radši rovnou doražte,“ nařiká Armand.

„Nemluv hlouposti. A pan de Rigault bude jistě diskrétní a o všem pomlčí.“

„Aby ne, když je to všechno jeho vina,“ poznamená hrabě.

„Moje vina?“ dělá překvapeného Dujardin.

„Kdybys neposlal vzkaz paní markýze, tak bych se tady takhle neztrapnil.“

„Pak se moc omlouvám, Excellence.“

„Tak tentokrát nemusíš. Navopak, po dlouhý době si udělal něco moc dobrýho. Díky tobě, a tvému plašení kvůli mému zranění, tady dnes byla paní markýza a učinila ze mě po dlouhý době zase šťastného člověka. Tohle ti teda přičítám k dobru.“

„Když vy jste vopravdu vypadal dost blbě, Excellence, mnohem hůř než teď,“ zašklebí se mladík, zároveň tím omlouvá svůj postup, „Navíc doktor taky pořád mlžil, nechtěl dát záruky, že neumřete. Tak jsem si myslel, že by bylo vhodné o tom paní markýze říci. Díkybohu za vaše pochopení, Excellence, já už myslel, že dostanu zase vynadáno,“ přehrává úlevu, pak se natočí k dvorní dámě, „Vaše Milosti, pokud mohu poprosit, doprovodil bych vás do salónku. Teda do vedlejší místnosti, my tomu tady tak honosně říkáme, což vám asi musí připadat směšný, vzhledem k paláci Almare.“

„Drž se, Armande,“ pohlédne Andrea naposledy na vysíleného maroda, pak se obrátí na hostitele a následuje ho, „Máte pěkný dům, takový útulný. A překvapil jste mě, jste velmi milý a vtipný mladík.“

„Pozor na něj, je hrozně na ženský,“ ozve se hlas z lůžka, oba odcházející tím směrem s úsměvem pohlédnou a pak projdou dveřmi.

Podkoní zavede svoji vzácnou návštěvu do zmíněné místnosti, kde je přichystána snídaně pro tři osoby, pan de Taille, pan de Barbou a pan de Solignac jsou odklizeni do vedlejší jídelny. Když podle

zvuků přes dveře Quido pochopil, co se odehrává u pana hraběte, nechal připravit pohoštění s tím, že buď bude nebo nebude využito. Nyní v místnosti již čeká jeho manželka Armanda a také hoch Eustache, aby posluhoval. Dujardin obě ženy představí, pak se všichni tři posadí.

„Tak vzácná návštěva, taková čest pro náš dům,“ konstatuje poněkud nesměle paní de Rigault.

„Paní markýza, Její Milost, je dvorní dámou královny, sestřenkou vévody de Condé,“ upřesňuje pro svou ženu podkoní.

„Máte tu teď asi v poslední době poměrně živo, ne?“ usměje se mile Andrea na prkennou hostitelku, umí dobře hrát a přetvařovat se, zapůsobit na okolí.

„Velmi si vážím, že si vybral pan hrabě náš dům za své přechodné ubytování. Ráda proto přetpím trochu hluku,“ snaží se také usmát Armanda, ale je hrozně strojená.

„Ani jsem netušila, že se pan de Rigault oženil. Jste manželé dlouho?“ rozhodne se k mírné konverzaci paní de Cavarlene, hostitelé jí přijdou docela milí, líbí se jí i jejich rozpaky a skromnost.

„Jsme manželé od podzimu,“ podává vysvětlení Quido, „Ale má žena mi nedávno udělala ohromnou radost, když mi oznámila, že je v požehnaném stavu,“ dodává hrdě a radostně.

„Opravdu? Pak vám blahopřeji,“ podívá se markýza postupně na oba své společníky u snídane, „Až se všechno uklidní, tak určitě musíte někdy přijít do našeho paláce, do paláce mého bratra, markýze de Almare.“

„Do vašeho paláce?“ znejistí paní domu.

„Váš choť je přítelem mého bratra, pokud vím, nedávno byl na takové malé slavnosti, jen naše rodina, příbuzní a nejlepší rodinní přátelé, pan hrabě a váš manžel.“

„Jsem spíše velkým dlužníkem vašeho bratra, Milosti, slovo přítel se asi moc nehodí.“

„Opravdu? Nevím, ale dobře si pamatuji vyprávění mého bratra. Prý jste mu před mnoha roky pomohl v nějaké pútce, dokonce snad mluvil, že jste mu svým zásahem zachránil život. Dokonce dvakrát, jednou v nějaké šarvátce a podruhé, když jste prý raněný přivedl pomoc. Kolik vám tehdy bylo?“

„Asi patnáct let, Milosti. Ale tak dramatické to asi nebylo,“ odvětlí skromně Dujardin.

„Jen nechte být, pane. V dnešní době je vhodné občas svoje zásluhy připomenout. Mnozí toho vykonali určitě méně než vy a pořád o tom mluví. Nemyslete si, dost často si s bratrem povídám a vaše jméno slýchávám často,“ přehání Andrea, ale chce svým hostitelům udělat radost. Mladík je teď nositelem jistého tajemství a možná i v budoucnu bude prostředníkem mezi ní a Armandem. Trocha vlídných slov ji nic nestojí a může přinést správný efekt.

„Jsem na svého muže velmi pyšná, Milosti,“ lehce se zardí Armanda, „Jak hezky o něm mluvil pan princ de Condé, když nedávno poctil náš dům svoji návštěvou.“

„Tak on byl tady?“ podiví se teď paní de Cavarlene.

„V rámci své inspekční cesty, chtěl vidět, kde je velitel anjounského pluku,“ vysvětluje Quido, „Prokázal nám velkou čest, směl jsem mu představit svou paní a také u nás lehce posnídal.“

„Tak vida,“ zasměje se Andrea, „z vašeho domu se pomalu stává centrum dění.“

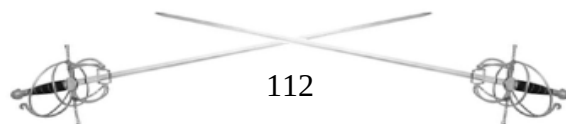
„Moc děkuji, Milosti,“ usměje se teď Dujardin, „Ale moc dobře vím, kde je moje místo.“

„Opravdu? To by mě teda zajímalo.“

„Jsem podkoním pana hraběte, Milosti. Jemu vděčím za mnohé, nebýt jeho, nikdy bych nebyl tím, kým jsem dnes. A druhému, kterému vděčím také za vše, je váš pan bratr, pan markýz. Vždyť on mi našel mého otce, kterého jsem předtím neznal a jen díky tomu jsem zdědil tohle malé panství a tento skromný dům.“

„Podle všeho jste již vše několikanásobně splatil svými službami, pane. Drahá,“ obrátí se teď markýza na paní domu, ta se skoro ulekne při familiérním oslovení, „jestlipak vám váš muž vyprávěl, co se tenkrát dělo v Německu, kdy jako patnáctiletý s bodnou ranou v boku běžel celou noc pro pomoc? V podobném mrazu jako teď? Doběhl včas, přivedl pomoc a poté řekl, snad si vzpomenu přesně – pane hrabě, pane markýzi, vy žijete, teď už můžu umřít. A dva dny byl v bezvědomí. Báli se, že se už neprobere.“

„Milosti, vy znáte takové podrobnosti?“ zírá Quido.

„Ptala jsem se na vás svého bratra a on mi vyprávěl tuto historku. Moc jste na něho zapůsobil, to já poznám, on si vás váží. I proto vás nedávno pozval na naši rodinou sešlost. Nuže, drahá, pochlubil se vám manžel?“

„Nevzpomínám si ...“, je zaskočená Armanda.

„Pane de Rigault, máme ještě chvíli času, povídejte,“ vyzve Andrea mladíka. Ten se zarazí, bude si muset dávat pozor, protože z téhle cesty si přivedl pan hrabě svou manželku. Proto se rozhodne ji vynechat a hovořit pouze o dobrodružné cestě za maršálem de Guebriant a o obléhání statku. Na oplátku vyzdvihne ohromnou statečnost pana hraběte a pana markýze, kteří s pár muži hájili letovisko proti ohromné přesile.

Ale není také hloupý a tak připomene své zásluhy, jak pomáhal přemoci vetřelce, bil se u brány bok po boku s panem de Almare a jak absolvoval již zmíněnou cestu pro pomoc. Jeho vyprávění vyplní čas potřebný na snídani, což byl pravděpodobně záměr markýzi.

Ta se rozloučí s paní domu, poté v doprovodu jejího manžela zamíří ke svému kočáru. Quido pošle sluhu Eustacha, který bedlivě naslouchal a má teď o čem vyprávět, aby upozornil pana barona de La Solignac a pana de Barbou na odjezd. Sám podkoní jde vedle krásné ženy, jenž jeho dům dnes poctila svou návštěvou.

„Pane, dejte mi na toho divocha pozor,“ řekne tichým hlasem Andrea, když kráčí po schodišti.

„Milosti, něco takového je téměř nemožné,“ zatváří se nešťastně mladík.

„Já vím. Pošlete mi alespoň vzkaz, jak se pan hrabě vzpamatoval z mé návštěvy. Nevypadal vůbec dobře.“

„Pan hrabě toho hodně vydrží, za pár dní bude jako rybička.“

„Dneska byl trochu leklá rybička. Teda potom,“ dodá ona s potměšilým úsměvem.

„Bude v pořádku, Milosti,“ tvrdí Quido přesvědčivě, „Ale někoho pošlu se zprávou, nebo za vámi zajedu osobně,“ slíbí pro klid její duše i svůj.

Markýza se souká do kočáru, mezitím dorazí pan de Barbou a z hospodářského stavení se vyrojí i doprovázející královští gardisté, tam se snažili zmírnit následky zimy. Netrvá dlouho a s jistými problémy dopravní prostředek dvorní dámy opouští nádvoří před domem.

Dujardin nakoukne do jídelny, kde hoduje pan de Taille, pan de Aboa, pan de Brese a zůstal i pan de La Solignac. Ten když uvidí podkoního, o své vůli se zvedne a vyjde na chodbu.

„Dopadlo všechno dobře?“ zajímá se.

„Výborně, pane barone. Pan hrabě byl jistě návštěvou potěšený.“

„Měl jsem trochu strach, byla hrozně rozrušená, včera, když jsem jí řekl o jeho zranění. Báł jsem se, jestli jsem to nepřehnal, líčil jsem to dost černě.“

„Udělal jste dobře, paní markýza sama viděla zranění pana hraběte a poděkovala, že jsme jí o tom řekli. A já děkuju vám, za pomoc.“

„Co myslíte, dají se zase dohromady?“ podívá se tázavě Julien.

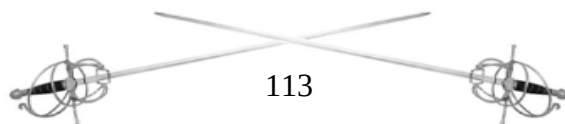
„To ví jen Bůh,“ zvedne Quido pokrytecky oči ke stropu, „Oba jsou teď vdovci, teda on vdovcem a ona vdovou. Kdo ví. Určitě jsou stále přáteli a pan hrabě byl návštěvou opravdu potěšenej. A paní markýza spokojená, že se uzdravuje. Nebude se na nás určitě zlobit, že jsme jí sem vytáhli.“

„Aspoň tak. Využil jsem příležitosti a posnídal.“

„Chovejte se tu jako doma, pane barone. Setrvejte tak dlouho, jak je libo. Já jsem posnídal s paní markýzou, proto se k vám nepřipojím. Zajdu za panem hrabětem a potom půjdu za svou ženou. A ještě jednou děkuju.“

„Rádo se stalo, hlavně když z toho nebude žádná nepříjemnost,“ kývne hlavou pan de La Solignac, otočí se a jde dokončit pozdní snídani.

Dujardin vstoupí s jistými obavami do ložnice plukovníka, ten leží na zádech, oči má zavřené. Jeho rysy jsou poněkud strhané, až se mladík ulekne, zda svou malou intrikou nezpůsobil svému pánovi vážnou zdravotní újmu. Než ale bude volat felčara, chce s marodem mluvit. Proto k němu potichu přijde a lehce se ho dotkne na rameni.

„Já nespím, jen odpočívám,“ otevře jedno oko hrabě.

„Jak se cítíte, Excellence? Nemám zavolat doktora?“

„Opovaž se,“ otevře Armand oči obě.

„Jak jsem vás tak viděl, když jsem vstoupil, málem jsem se lekl, jestli není po vás.“

„Hrome, Quido, přece nevypadám tak hrozně.“

„Po pravdě, pane, vypadáte dost hrozně. Ale snad to stálo zato.“

„To si piš! Quido, to byl moc dobrej nápad s tím poslat za ní barona. Moc dobrej. Nakonec jsem tou kulkou nedostal do hlavy zbytečně.“

„Hlavně když jste spokojenej, Excellence.“

„Poslouchej, už nějakou dobu vo tom přemýšlím. O tý tvoji komedii na začátku, jako že si nic nepamatuju. A ty kecy kolem. Cos jí vlastně nechal vzkázat, že sem tak rychle přijela?“

„Tak pan baron měl trochu mlžit, Excellence. Zásah do hlavy, neví se, jak to dopadne, lékař si není jistej a tak. Ale vy jste vypadal vopravdu dost bídne a tak to bylo věrohodný.“

„Quido, ty darebáku, tak ty takhle?“ zakoukl pan de Godille očima.

„Zase jsme tolik nelhali. Podívejte, co s váma udělala. Teda, pane hrabě, tohle mám u vás. Myslím tím svoje mlčení. Víte vo čem,“ zatváří se potměšile Dujardin, vrací se mu barva do tváří, plukovník asi nebude mít větší problémy.

„Nepřeháněj, voba jsme teď volný.“

„Ale Excellence,“ spráskne teatrálně ruce podkoní, „vo tom já přece vůbec nemluví. Dobrodružství s dvorní dámou je vám jistě ke cti, mezi urozenými pány. Ale Excellence, nevím, nevím, jak by se vyjímalo ve vyprávění to, co přišlo potom.“

„Quido! Ty seš lump. Chci tě pochválit, jak si sem dostal paní markýza a ty mi připomínáš, jak sem po tom šukání blil. Tohle vod tebe není hezký!“

„Však se vo tom nikdo nedozví, pokud to vy sám nebudete dávat k dobru.“

„To tak. Bylo to hodně blbý, co?“

„Blbý? Spíš trochu komický. Snad si to paní markýza nevzala osobně,“ rozesměje se Dujardin.

„Quido, nikomu ani slovo!“

„Nemusíte se bát, pane. Ale asi jste jí nahnal strach tentokrát vy sám. Mám jí zítra někoho poslat se zprávou, jak se vám daří. Má strach, jestli vám neublížila.“

„Až tak?“

„Nemusíte se bát, přinejhorším na zámek zajedu osobně.“

Ještě chvíli žvatlají, pak se Dujardin odebere jen kousek stranou, kde v předpokoji jeho ložnice spatří svou manželku, která chová svou dceru za asistence svých dvou sloužících.

„Jdu se na chvíli natáhnout,“ řekne podkoní, pak bez dalšího zamíří do vedlejší komnaty, kde své tělo umístí na záda do horizontální podoby. Nemá však čas se ani zamyslet, protože se objeví jeho manželka, s jistými rozpaky se posadí na okraj postele, na druhou stranu, než kterou okupuje její muž.

„Máš moc významný známý, Quido,“ řekne tichým hlasem.

„Já? To spíš pan hrabě. Mě znají jen jako jeho přívažek.“

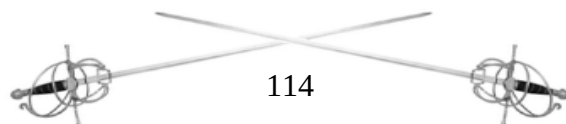
„Přívažek? Jak hezky o tobě paní markýza mluvila. A ten její bratr je přece tak významný.“

„Armando, musíš tyhle lidi brát velmi opatrně. Oni jsou zvyklí na život u dvora, tam se každý přetvařuje, s každým se naoko přátelí. Umí říkat hezký slova, ale co je za nima? Paní markýza je jistě vznešená dáma, která umí bejt milá. Což nám dneska předvedla. Nic víc za tím ale asi není.“

„A co její pozvání? To byla taky jen hra?“ ptá se ona nejistě, skoro zklamaně.

„Nevím, možná. Možná nás někdy pozvou, nevím. Pan markýz je zvláštní, chová se dobře i ke služebnictvu. Ale Armando, nechci tě zklamat, ale voni jsou opravdu někde jinde. Paní markýza je dvorní dáma královny, její syn je v družině krále, hraje si s ním každý den. Pan markýz je vychovatel krále, ale taky vede různý tajný jednání s těma nejmnocnějšíma v zemi. Jsou příbuzní s vévodou de Condé, ten je zase bratránkem krále.“

„Ale byla tak milá.“

„Probůh, já přece paní markýzu nepomlouvám. Jen říkám, co je skutečnost. Můžou se k nám někdy zachovat dobře, ale my mezi ně nepatříme.“

„Nedělám ti ostudu, Quido?“ zvedne teď ona své smutné oči.

„Ostudu? Jak tě tohle prosím tě napadlo?“

„Neumím tak dobře s nimi jednat. Ale ty se s nimi znáš, oni znají tebe, a myslím, že si tě váží. Ale já jsem jen hloupá holka z venkova ...“

„Armando, tohle přece není pravda,“ posadí se on na svém lůžku, „Já jsem ti jen chtěl vysvětlit, že kdyby tady nebyl pan hrabě, pan vévoda ani paní markýza by o tenhle dům ani nezavadili pohledem. Ale nic jim nevyčítám, voni mají jiný postavení a jiný starosti. Snad mě trochu berou, protože jsem přežil pár bitev a udělal pár dobrehch skutků v armádě. Ty si přece nemáš co vyčítat. Takovej nesmysl, prej ostuda. Navopak. Byl jsem na tebe pyšnej, když jsme dneska seděli s paní markýzou. Jsi hezká, hodná a ještě nosíš moje dítě. Jsi moje zákonná manželka, kterou se můžu chlubit.“

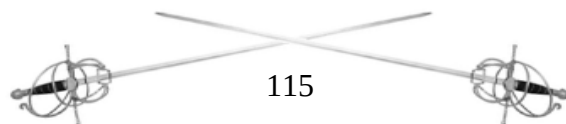
„Určitě? Mluvíš pravdu?“

„Přísahám! Armando, až tohle běsnění skončí, až přestane oblíhání Paříže, zkusím tě seznámit s některými přáteli a jejich ženama. Nejsou sice vévodkyně nebo markýzi, ale jsou milý. Například manželka mého přítele Maurice. Zkusím tě nějak dostat do společnosti. Taky bych tě mohl seznámit s manželkou pana barona de Taille, ta je sice teď baronkou, ale je z měšťanský rodiny. Ačkoli si teď její otec koupil urozenost. A možná nás někdy opravdu pozvou i do paláce Almare.“

„Quido, jsem na tebe opravdu moc pyšná. Netušila jsem, co všechno už si dokázal a koho všechno znáš,“ řekne ona a podívá se na něj zasněným zrakem.

„Pár lidí jsem už poznal,“ zachvěje se on, nemůže jí nic říct o audienci u Mazarina, o známosti s panem de Gondi, ani jak odvážel králova bratra prince Filipa z Paříže. Ani o tajemníkovi prvního ministra, kterému nosí zprávy z Paříže.

„Jsem moc ráda, že sis mě vybral za svou ženu,“ prohodí ona, pak sklopí zrak, naopak on se posune směrem k ní a obejmě jí.

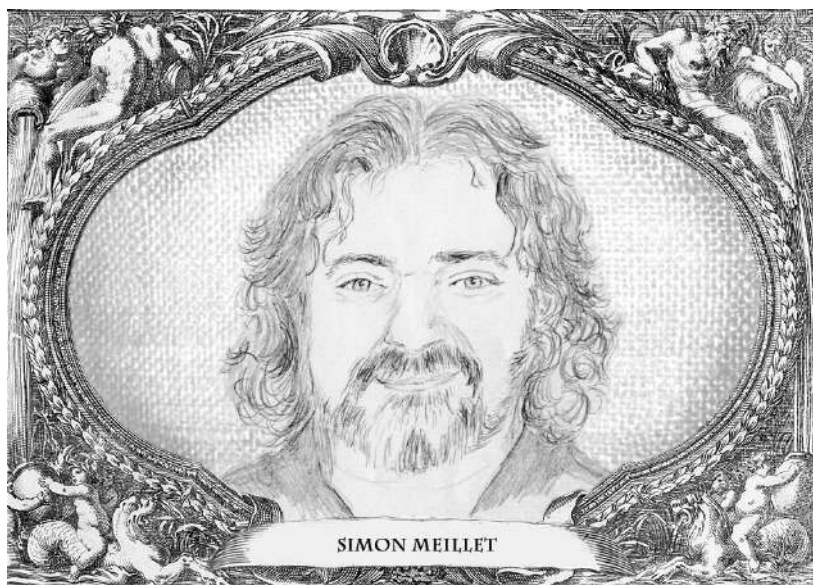
ŠEDESÁTÁ SEDMÁ KAPITOLA

PŘÁTELÉ ČI NEPŘÁTELÉ?

Quido Dujardin opět proklouzne pařížskou branou, tentokráte ustrojený jako posel, za kterého se vydává. Opět nemá velkých problémů s puštěním do města, mezi oběma tábory dochází k jednáním, proto mu hlídka nečiní žádné příkoří. Již nočním městem kráčí k domu, který patří jeho příteli a ve kterém má také bývalou milenku, syna a další dítě na cestě.

Snaží se působit nenápadně, nechce dostat svého přítele do řeči, přeci jen je příslušník armády, která město obléhá. Ale nikdo mu nevěnuje zvýšenou pozornost, té se dočká až ve chvíli, kdy vklouzne do tepla měšťanského domu.

„Není třeba mě ohlašovat, zařídím si to sám,“ usměje se mladík mile na hromotluka Simona, pak už bez dalších slov stoupá po schodech do

prvního patra, vzápětí zamíří neomylně k pracovně majitele zdejší nemovitosti.

„Vítej,“ povstane Tissot a jeho tvář je velmi ustaraná.

„Přišel jsem se na vás podívat.“

„Jen podívat?“

„Také předat jeden vzkaz a odnést si zprávy od tvech špiclů. Je tady stále ještě Paul?“

„Je, teď asi bude nahoře, nad náma, přidělil jsem mu jednu komůrku. Dostal příkaz moc nevycházet, vedu ho tu jako poslíčka, nechci ale nikomu moc vysvětlovat,“ odpovídá zevrubně Maurice.

„Hm, když už o něm mluvíme, jak se ti jeví? Je šikovnej a spolehlivej?“ vzpomene si Dujardin na rozhovor se zmíněným hochem.

„Ten? Zdá se mi velmi schopnej. Quido, jestlipak víš, koho mi připomíná?“ usměje se hostitel.

„Připomíná?“

„Jen se nedělej. Ten kluk mě zaujal, když pobíhal po Paříži v Den barikád. A nebude vůbec hloupej, to poznám, už mám tak trochu čich na lidi. Proč se ptáš? Nevěříš mu snad?“

„Ne, ne, chci ho zase dneska poslat, aby mi domluvil schůzku s panem Achilem. Ale to určitě zvládne. Ptám se z jinýho důvodu. Posledně na mně vyzvídal, jak se zdá, tak se tady na mě vyptával a dozvěděl se spoustu zajímavějších věcí. Vo mojí minulosti.“

„Někdo tě tady pomlouval? A s kým má ten kluk co mluvit?“ zachmuří se Tissot.

„Ne, nikdo mě nepomlouval, naopak. Ale vykládali mu, jak jsem tady začínal a tak. Což je sice hezký, ale byl bych nerad, kdyby se z toho stalo veřejný tajemství. Mám už teď jistý postavení.“

„Ten kluk tě snad chce vydírat?“ vyvalí oči obchodník.

„Ale kde. Navopak, chce bejt mým pomocníkem nebo i sluhou. Nabídnul se mi sám.“

„Tvým sluhou?“ zamyslí se Tissot, „Hm, když tak o tom přemýšlím, Quido, tak kdybych do toho měl co mluvit, tak ti řeknu – ber ho všema deseti. To je stejný číslo jako ty. Budete se k sobě hodit. Určitě bude lepší než ten sluha, cos ho tady měl. Ten Paul je docela jinej, má taky asi hodně zkušeností a hlavně asi taky školu pana Achila.“

„Slíbil jsem mu, že si o tom promluvíme, až skončí obléhání města. Tak s ním o tom zatím nemluv. A taky nikomu nic neříkej, vo tom žvanění. Je takový přísloví, že čím se víc v hovnu rejpeš, tak tím víc smrdí. Tak to nech bejt.“

„Dobrá, dojdou pro Paula, aby hned vyrazil. A taky nám zajistím něco na posilnění. Ty se tady zatím rozmraz. Mluvil si s Marií?“

„Zatím ne, určitě za ní zajdu.“

Maurice opustí pracovnu a jde naplnit svá vyslovená předsevzetí, naopak host se uvelebí v křesle a rozhlíží se, s mírně pohrdavým úsměvem si prohlíží stohy různých listin, které se zdaleka nevejdou na pracovní stůl a asi ani do almar, proto jsou pečlivě vyskládány podél zdí.

Hostitel vrátí i v doprovodu Blaise s tácem, po odchodu hochů se oba pustí do debaty. První začne hovořit podkoní, popíše šarvátku s jezdcí z pluku pana de Gondí, zranění hraběte, což způsobí úlek ve tváři Maurice, poté velmi povrchně zmíní svou intriku s markýzou de Cavarlene a její příjezd na jeho panství.

„Tak ona byla za ním?“ podívá se Tissot, „Myslíš, že to zase chtějí dát dohromady?“

„Už se stalo.“

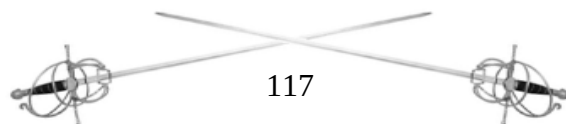
„Jak, stalo?“

„Jako bys neznal pana hraběte. Copak mu může nějaká rána do hlavy zabránit v tom, aby poskytl pohostinství krásné ženě se vším všudy? Co tak koukáš, už jsou z nich zase milenci.“

„Vzpomínám na to předtím, když jsem jim dělal křoví a poslíčka a jak to potom dopadlo. Jak jsem musel ... ale to už je historie. Naštěstí jsou oba teď volný, tak snad žádná podobná lapálie nehrozí.“

„Maurici, ale tohle si nech pro sebe. Řekl jsem ti to jen proto, abys třeba někde něco neplácnul a abys o tom věděl, když máš k panu hraběti tak blízko. Ale jde zatím vo tajemství, tak ... však rozumíš.“

„Pochopitelně, nejsem žvanil. No, nakonec, proč ne. Ale Quido, já mám jiný starosti. No nevzdychej, jde zase o ty moje bratry. Mluví se o možnosti boje s vojskem pana de Condé.“

„Tak to mě zajímá,“ zasměje se Dujardin, „Ale moc bych jim to nedoporučoval. Ty kyrysníci od pana koadjutora dostali zoufale hrozně napráskáno. Kdo neměl štěstí a včas neutekl, tak ho naši muži rozsekali. Bylo jich tam spousta mrtvejš.“

„Kriste pane, radši mi to ani neříkej.“

„Co naděláš, teď už se můžeš jen modlit, aby buď nikam netáhli nebo to bez újmy přežili,“ pokrčí rameny podkoní, troch ho hněte, že se jeho přítel ještě nedokázal s rozhodnutím svých bratrů vyrovnat, „Tak pány tady v Paříži svrbí ruce,“ zasměje se.

„Možná i ten masakr, o kterým si mluvil, jim ještě dává větší touhu dokázat, že nejsou k ničemu. Uvažují vážně o tom, že vytáhnou z města a uvolní cestu pro zásoby. Možná se ale jen chtějí poměřit s vojáky pana de Condé. Víš co je tady bojovnejch kohoutků. Pan de Gondi a pan de Beaufort jistě budou v jejich čele. A víš taky, co to znamená? Že může do té bitvy přivést i moje bratry. Který celej život pouze studujou a s válčením nemaj nejmenší zkušenosti.“

„Maurici, každej jednou začíná. Tak se s tím už smiř. Pokud je teda nechceš zavřít dole ve sklepě.“

„Taky mě to už napadlo,“ odpovídá Tissot k překvapení přítele vážným hlasem, „Jestli nevyužít ty najatý gardisty, někde je nezavřít a nechat hlídat.“

„Můj ty bože! Maurici. Když půjdou bojovat, možná ti je zabijeme a ty vo ně přijdeš. Ale jestli je někde zavřeš, tak vo ně přijdeš určitě.“

„Možná o ně přijdu, ale budou žít.“

„Na jak dlouho? Kdy tohle šílenství skončí? Copak to někdo ví? Jak dlouho bys je chtěl držet zavřený? Víš, jak bys je tím ponížil?“ vrtí nechápavě hlavou podkoní, „Maurici, tohle je život. Možná voni přežijou a zabije někdo mě nebo pana hraběte. Pořád někdo umírá. Vůbec ti nerozumím. Chováš se nerozumně, nezlob se, ale musím ti to říct.“

„Quido, já mám o ně hrozej strach. Podle všeho ty blázní vážně uvažujou, že se s váma utkaj v nějaký bitvě, která podle nich prolomí blokádu a oni budou slavit.“

„Pokud se cítěj dost silý,“ pokrčí rameny Dujardin.

„Cítěj se určitě dost silný,“ ušklíbne se obchodník, „Ale realita bude asi jiná. Můžou naverbovat v Paříži kde koho, ale jaký budou mít ty vojáci zkušenosti? Jako Etienne a Victor? A jaký zkušenosti maj voni, ty generálové ze salónů a putik?“

„Maurici, nezlob se, pojďme už od toho.“

„Dobře, ale ještě tě o něco poprosím. Promluv si naposledy s nimi. Snad je přesvědčíš.“

„Maurici, tohle už jsme zkoušeli,“ zatváří se nešťastně host.

„Ještě jednou, Quido. Jen ty a voni, já u toho nebudu. Prosím tě o to, jako svého přítele,“ říká hostitel naléhavě.

„Dobře, ať je po tvým. Jsou doma?“

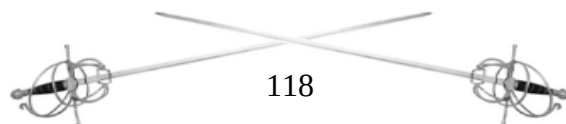
„Jsou, asi tak hodinu. Jsou trochu lízli, zase si někde dávali do nosu na kuráž.“

„Dobrá, tak já ti řeknu ještě o setkání s panem Juanem a pak je sem zavolej. Nebo ne, sejdeme se někde jinde, třeba v jejich komnatě,“ navrhone Dujardin a když přítel přikývne, s povzdechem mu vypráví o své návštěvě v Saint-Germain u pana Montenvida.

„Můj ty bože,“ povzdychne si pro změnu Tissot, „Z tohohle bude taky průser. Už vidím, jak nám ty dopravce pozabíjí a dodávku zabavíte. A kdoví, co z toho bude, až se zjistí, kdo ji vypravil a ke komu.“

„Maurici, ty prostě všechno vidíš moc černě,“ zasměje se křečovitě podkoní, „Třeba se vám podaří dostat spoustu zásob do Paříže a pořádně na tom vyděláte. Maurici, dojdou najít tvoje bratry, pak ještě skočím za Marií. Ale napřed chci slyšet, co máš ty za nový zprávy. Pak si v noci ještě vyslechnu pana Achila, tak budu vědět co nejvíc.“

„Tak poslouchej,“ nadechne se hostitel a minimálně dvacet minut vede monolog. Jen výjimečně požádá host o nějaké doplnění či vysvětlení. Jako vždy se snaží si všechno uložit do své paměti.

„Tak já jdu,“ vstane následně, evidentně otrávený bez dalšího opustí pracovnu. Maurice chce něco dodat, ale raději svou myšlenku spolkne.

Dujardin se v domě vyzná, proto mu nedělá problém nalézt místnost, ve které spí oba bratři. Jsou teď na pokoji, ale konverzují a popíjejí z láhve, kterou sem propašovali. Vědí o náladě svého staršího sourozence a tak mu raději zmizeli z očí. Teď ale zírají jak vrány na návštěvníka, který jen kývne na pozdrav a pak se k nim posadí, jsou teď rozmístěni do trojúhelníku na jednom z lůžek.

„Tak jdu pozdravit svoje soky,“ zahlaholí podkoní, „Jak se zdá, možná se brzo utkáme. Tam ale už nebude čas na přípitek,“ dodává klidným hlasem, naopak oba sourozenci se zachvějí.

„Ty si s náma jdeš připít, na to, že nás za pár dní možná budeš chtít zabít?“ zeptá se stísněným hlasem Etienne.

„No a? Tak to prostě chodí. Všichni sloužíme ve vojsku, když se jejich velitelé dohodnou, můžeme popíjet dál. Když se nedohodnou, tak spolu změříme síly. Bohužel potom možná už někdo bude chybět, až se zase sejdemo. Pokud se vůbec sejdemo. Možná nás zabijou všechny. Jako málem zabili pana hraběte,“ dodá a když vidí udivený pohled, vypráví dost drsně a realisticky o potupné porážce jízdního praporu jejich pluku. I o tom, jak málem pan de Godille přišel o život.

„O tom masakru se dost mluví,“ řekne zasmušile Victor, „Někteří si dokonce utahují i z nás, ačkoli jsme u toho nebyli.“

„To buďte rádi, jinak jsme už nepopíjeli. Můžu si taky loknout?“ podívá se host na láhev.

„Ale jistě,“ natáhne rychle ruku Etienne.

„Víte, pánové, Maurice si myslí, že vás přesvědčím, abyste z toho pluku vystoupili. Ale to já dělat nebudu. Navopak, dám vám pár rad, jak pokud možno přežít. Jak postupovat, když budete útočit a jak se chovat, až budete utíkat, k čemu podle mého dojde. No, netvařte se tak, já své armádě věřím. Máme nejlepšího vojevůdce na světě, zkušené důstojníky, maršály, velitelé pluků. Ale třeba překvapíte a budou vás nosit pařížskejma ulicema na ramenou.“

„Nebo taky na márách, si myslíš ty,“ ušklíbne se starší z bratrů.

„To je taky možný. Ale vy nemáte rodiny, nemáte děti, nemáte ani majetek, co byste někomu odkázali. Tak není třeba dělat nějaký opatření, stačí se jen porovnat s Bohem a pak do toho jít. Nebude to jednoduchý, budete mít strach, možná vás zachvátí panika. To je nejhorší, to je nejlepší způsob, jak přijít vo život. Musíte se prostě připravit na smrt a pak doufat, že nepřijde.“

„Přišel si nás strašit?“ zeptá se Victor přiškrceným hlasem.

„Ale vůbec ne,“ natáhne ruku po láhvi Quido, pořádně se napije, pak ji vrátí, „Považuji vás za svoje přátele. Možná se vidíme naposledy, jestli se něco zase semele. Ale mrtví nemusíte bejt vy, ale já. Třeba mě zasáhne nějaká kulka, nazdařbůh vypálená a bude. A třeba ji vypálí někdo z vás, pokud budete mít střelný zbraně,“ usměje se, „Ale nevyzvídam vo vaší výzbroji, ctím vaše tajemství,“ zatváří se potměšile, „Tak teď k těm radám,“ dodá a spustí.

Asi půl hodiny povídá, upozorňuje na různé situace a doporučuje jejich řešení. Přerušovaný je jen na chvíli, kdy odběhne Victor pro další láhev. Pak už pokračuje v nepřetržitém monologu, při kterém bratrům tuhnou rysy. Své rady totiž doprovází příklady. Nakonec přidá i jak se mají zachovat, pokud budou zraněni tak, aby se mohli dostat z bojiště. Tím skončí.

„A co když budeme zraněný těžce?“ zeptá se Victor.

„Tak bude záležet na rozkazech, pokud vyhraje pan princ. Někdy jsou raněný posbíraný, i ty nepřátelský, jindy jsou jednoduše doražený,“ pokrčí rameny Dujardin, a způsob, s jakým ledovým klidem toto líčí, sourozence šokuje, „Pak už se můžete jen modlit a čekat na ránu z milosti. Nakonec to může bejt lepší, než skončit jako mrzák, jako Coiffier. Ale tohle před ním neříkejte.“

„Quido, kdybysme se třeba v bitvě, pokud bude, potkali, co uděláš? Když se teda poznáme?“ položí záludnou otázku Etienne, z jeho pohledu.

„Co udělám? To by záleželo na situaci. Kdybyste utíkali, nechám vás bejt, ale možná vás zabije ten, co bude vedle mě. Když ale budete útočit a budeme proti sobě, tak promiňte, pánové, ale svého

života si cením víc než toho vašeho. U vás je to předpokládám podobně. Když mě budete ohrožovat, tak vás zabiju. A vám doporučuju udělat totéž.“

„Udělat totéž? Říkáš, kdybysme se náhodou potkali, že tě máme zabít?“ dívá se konsternovaně Victor.

„Neříkám, že mě máte zabít, ale že se vo to máte pokusit. Což je něco jinýho. Jestli se dostanete do nějaký bitvy, tak to pochopíte. Pak není čas uvažovat. Teda pokud začnete moc přemýšlet, tak většinou zemřete. Víte, ještě něco vám řeknu,“ znovu se natáhne po láhvi a napije se, „Umřít může každej, třeba náhodnou kulkou. Ale rozdíl mezi vobyčejným vojákem, ale i dobrým vojákem a skvělým vojákem, je jeden zásadní. Ten skvělej má něco zvláštního v sobě. Něco, co ho přiměje se rozhodnout okamžitě. Prostě nezaváhat, ani na okamžik. Tím si zvyšuje naději na přežití. Příkladem může být pan hrabě. Ten to v sobě má. Prostě udělá někdy i něco, co je téměř rovný sebevraždě, ale právě tohle překvapí a von vyjde jako vítěz.“

„Což my určitě nemáme,“ poznamená Etienne.

„Určitě nemáte a možná nikdy ani mít nebudete, ani kdybyste prošli mnoha bitvama. Mnohý se dá získat zkušenostmi, ale něco musí bejt ve vás.“

„Ty to taky máš v sobě?“ podívá se pátravě Victor.

„Myslím si, že mám,“ odpoví sebevědomě podkoní, „Aspoň podle toho, čím jsem už prošel. Nikdy jsem nezaváhal, ačkoli jsem měl taky před bitvou staženou prdel. Teda to mám vždycky, komu se taky chce umřít. Ale když se bojuje, tak ...,“ pokrčí rameny.

„Není to divný, Quido? Ty tu s náma popíjíš a radíš nám, jak vyváznout, jak tě vlastně zabít. A taky nám tady říkáš, že když nás potkáš v bitvě, tak nás zabiješ. To ti to vůbec nepříjde divný a nevádí ti to?“ tváří se nevěřicně mladší z bratrů.

„Divný je v týhle době všechno. Já ale nikdy neberu ty věci osobně. Nepamatuju se, kdy bych šel do něčeho s tím, že nepřítele nenávidím. Většinou jsou to žoldáci jako já. Prostě slouží na druhý straně. Voni i já chceme přežít. Proto musíme zabít toho druhýho. Nic víc za tím já nevidím. Nemám z toho žádný potěšení, nemám ale ani žádný problém zabíjet. Je to kdo z koho. Dneska jsme přátelé a popíjíme, pokud se potkáme za pár dní na bitevním poli, budete pro mě ty, co mě chtěj zabít a já musím udělat všechno proto, abych vám to nedovolil. Musím vás prostě předejít. Když teda dostanu příležitost. Můžete mě vodprásknout z dálky, ani vás nemusím upozorovat,“ dodá naprosto lhostejně Dujardin.

„Ty se asi už smrti nebojíš,“ poznamená Etienne.

„Já už jsem se s Bohem smířil, smířil jsem se s tím, že můžu každej den umřít. Užil jsem si toho dost, zplodil i nějaký děti ... Prostě počítám s tím, že možná umřu a jsem mile překvapenej, když se tak nestane,“ zasměje se podkoní.

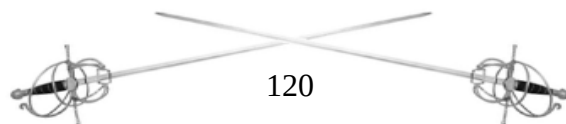
„Quido, upřímně, ty naše rozhodnutí neschvaluješ, že ne,“ upře pohled na přítele starší ze sourozenců.

„Podle mýho jste udělali největší blbost svýho života, pánové,“ odpovídá stále stejným bezbarvým tónem hlasu tázaný, „Ale už se stalo, tak se s tím musíte vyrovnat. Bůh nás nějak rozdělil, tak to tak máte nechat. Vám dal chytrou hlavu, možnost získat respekt a majetek pomocí obchodů. Toho jste se měli držet. Možná jste statečný, možná jste šikovný, ale budete stát proti lidem jako jsem já. Který celej život nedělaj nic jinýho, než s někým bojujou a zabíjej. Maurice má naprostou pravdu, bohužel jí říká tak nešťastně, že vás tím sere. Nevím, proč jste se tak rozhodli, ale pokud jste mu chtěli něco dokázat, zvolili jste dost blbej způsob.“

„To se jako máme nechat jen tak oblíhat? Nesmíme se bránit?“

„Pokud tomu věříte,“ pokrčí rameny Dujardin, „Pokud věříte, že děláte správnou věc, tak prosím. Pokud si něco dokazujete, sobě nebo Mauricovi, tak to je hloupý. Ale já vás nesoudím, já vás vod ničeho neodrazuju. Jako přátelům jsem dal jen pár rad, který vám možná můžou pomoc přežít. Nic víc pro vás udělat nemůžu. Pokud vylezete z Paříže a postavíte se nám, žoldákům, pak vám pomáhej Bůh.“

„Proč ty vlastně bojuješ?“ zeptá se Victor.

„Protože nic jinýho neumím. Je to prostě moje práce. Jsem podkoním pana hraběte, ten je válečník a tak jsem taky voják. Já nebojuju pro nějakou věc, pro nějaký přesvědčení, jen dělám svou práci. Jdu tam, kam mě pošlou a snažím se, abych přežil. To je všechno, pánové.“

„To je všechno? Tobě je jedno, jak tohle dopadne?“

„Co tohle?“

„Spor Mazarina a Paříže.“

„Proboha, nic mi nemůže bejt víc jedno. Je mi jedno, kdo koho přechytračí. Jsem voják a sloužím u pana hraběte. Budu bojovat tam, kam půjde von. Když bude na straně dvora, budu s ním. Kdyby byl na druhý straně, budu tam i já. Ale když už jsem na nějaký straně, tak chci, aby ta strana vyhrála, to je jasný, pak mám i já větší naději, že přežiju.“

„Snad ti začínám rozumět,“ hlesne Etienne.

„Co když dostaneš rozkaz, kterej tě vede na jistou smrt?“ zeptá se Victor.

„Co je to jistá smrt?“ usměje se Dujardin, „Na tu jsem šel už mockrát. Naděje, že přežiju, byla jen nepatrná. A vidíš, pořád jsem tady. A pak mě může zasáhnout kulka v jedný bezvýznamný pŕtce, jako před pár dny pana hraběte. A nemusí se zastavit vo helmu, ale může projít do hlavy,“ pokrčí rameny, na chvíli se odmlčí, „Já prostě plním rozkazy. Ale pokud se ptáš, jestli půjdu, když bude vědět, že při tom umřu? A co mám dělat? Je to moje práce. Jsem voják. Jako u Lensu. Věděli jsme, že mnoho z nás umře, aby ty zbylí mohli zvítězit. Tak jsme šli a modlili se, aby nás nezasáhli.“

„Snad se v případný bitvě nepotkáme.“

„Taky se budu modlit k Bohu, pánové. Vůbec bych neměl radost, kdybych vás musel zabít,“ řekne Dujardin tak lhostejně a takovým tónem, až se oba bratři zachvějí.

„Nedovedu si představit, že bych na tebe vystřelil, kdybych tě poznal,“ řekne tichým hlasem Etienne.

„Takhle bych na vašem místě neuvažoval.“

„Možná jen zranit, vyřadit z boje ...,“ přemýšlí nahlas starší z Tissotů.

„Pánové, vy vůbec nevíte, vo čem mluvíte,“ zavrtí jakoby nevěřicně hlavou podkoní, „Ale pochopíte to, až kolem vás začnou svištět kulky a padat mrtví kamarádi. Tohle je cesta do záhuby, pánové. Představte si, že se utkáme v boji muže proti muži. A já se rozhodnu vás ušetřit, jenom odzbrojit, poranit. Za prvý mě to může stát život, protože vás nezraním pořádně a vy mě stačíte zasáhnout. A za druhý, budu se s váma zdržovat a zabije mě někdo vedle vás, jenom proto, že jsem si ho včas nevšimnul, neměl čas odvrátit útok. Je mi líto, pánové. Mám vás voba rád, ale sebe mám radši. Když se s někým utkám, chci ho vyřídít co nejrychlejc, aby mi nemohl ublížit a abych se s ním nezdržoval. A kdo mi už nemůže ublížit? No přece ten, co je mrtvej. Tak to je, pánové. S tím se musíte smířit. Vlezli jste někam, kam podle mýho nepatříte. Ale je to vaše rozhodnutí. Jen hlupák si myslí, že je nesmrtelněj, že se mu nemůže nic stát. Musíte se smrtí počítat, musíte se s ní smířit a musíte se jí přestat bát. Pak máte větší naději, že vás nedostane.“

„Teď už nemůžeme couvnout, byli bysme za zbabělce, všem pro smích,“ poznamená Victor, očividně rozhovorem otřesený.

„Já vím,“ přikývne Dujardin, „Proto vás nepřemlouvám a jen jsem vám poskytnul pár rad. Což ale může nakonec bejt stejně na hovno. Pánové, musím ještě za Marií, pak budu čekat na Paula, než mi dojedná schůzku. Pokud se nevrátí do doby, než skončím s Marií, možná se tu ještě zastavím. Budu radši s váma, než poslouchat nářky vašeho bratra Maurice.“

„Skoro s náma nemluví,“ postěžuje si Victor.

„A ty se mu divíš?“ zastaví se Quido, již jde směrem ke dveřím, teď se otočí, „Maurice je zvláštní člověk. Moc si všechno bere. Ale to je tím, že má moc dobrý a velký srdce. Jako s váma. Dře do úmoru, aby vydělal peníze a zabezpečil celou tuhle rodinu. Když ty peníze vydělal, mohl je utrácet za chlast a za děvky. Ale von místo toho pečuje vo dům, vo svoje sourozence, bratrance, sestřenice, ale i rodiče. Má vás rád a vždycky snil vo tom, jak z vás udělá klan, co se bude mít dobře. Proto utrácel peníze místo za chlast a ty děvky za vaše učitele. A vy si toho nevážíte. Místo vděčnosti pořád mrmláte. Tolik lidí se má špatně,

nemá co žrát, kde přespat. Vy máte díky Mauricovi všechno. Ale především, von vás má moc rád a chce pro vás jen to nejlepší. Jenže vy se mu postavíte a uděláte takovou blbost, že vstoupíte do armády. Navíc dost pochybný armády s dost pochybným velením. Jakej máte výcvik? Jak jste připravený? Na hovno, pánové, na úplný hovno. Maurice vás už vidí voba mrtví, což je dost dobře možný, ačkoli se budu modlit k Bohu, aby vás ochránil a pokud už půjdete do nějaký bitvy, aby vás z ní vyvedl živý. Mám vás taky rád, pánové, ale sebe mám radši. Proto jsem vám říkal to, co jsem vám říkal. Ale Maurice, to je jiný. Jste jeho bratři, jeho krev. Určitě by cedil tu svojí, aby uchránil tu vaší. A ještě jedno vám řeknu. Měli byste mu bejt vděčný, za to, co všechno pro vás udělal. Ale to si taky musíte srovnat sami se sebou. A měli byste to udělat rychle. Možná za pár dní umřete, tak se s Mauricem smiřte. Ať vodcházíte k Bohu s vyrovnanějma účtama,“ dokončí svou nezvykle dlouhou řeč, poprvé okořeněnou mírnými emocemi, pak si jakoby setře pot z čela, otočí se a projde dveřmi. Za ním zůstává hrobové ticho.

O ČEM SE MLUVÍ V NOCI V CHRÁMU NOTRE DAMME

Jakmile stane Dujardin na chodbě, zhluboka si povzdechne. Do čeho se jen zase nechal uvrtat. Vždyť on přece není vůbec vhodná osoba, aby urovnával spory mezi znesvářenými bratry. Tedy pokud by si ho některý z nich nenajal, aby jiného ze sourozenců zabil. Usměje se sám nad svým nápadem a pak už za vším mávne rukou. Jak říká pan hrabě, s čím nemůžeš nic dělat, tak s tím se nemá smysl trápit.

Ač je již dům tichý a většina jeho obyvatel ve svých ložnicích, kuchařka Marie Tandonová zůstává ve svém hájemství. I bratry Foudrase odeslala spát a teď si pohrává s nádobím a čeká, až se za ní zastaví její milенец, teď již bohužel bývalý. Právě si láskyplně pohladí své vzdouvající břicho, kde nosí další jeho dítě, když on vstoupí.

„Zdravím tě, Marie,“ řekne trochu prkenně, stále vůči této ženě cítí vinu.

„Jak ráda tě vidím, Quido,“ objeví se v jejích očích záblesk, který vzápětí pohasne, když pozoruje jeho strojený až odtažitý přístup, „Mám pro tebe něco připraveného,“ odhrne látku z ošatky, kde jsou nějaké sladkosti a vedle postaví pohárek s vínem, je na něj dobře přichystaná.

„Nevím, kolik mám času, čekám na návrat toho kluka Paula a pak budu muset jít na schůzku,“ posadí se on a vzápětí se zakousne do výborné taštičky plněné asi nějakou marmeládou.

„Důležitý je, že seš v pořádku. Co myslíš, bude to oblíhání města trvat ještě dlouho?“

„Bohužel, Marie, asi ještě dlouho. Určitě týdny, možná měsíce, pokud se panstvo nedohodne. Na to to ale bohužel zatím nevypadá.“

„Jinak nic nového?“ podívá se ona zpytavě a on zaváhá.

„Vlastě ano,“ rozhodne se nakonec s pravdou ven, „Řekl jsem, že k tobě budu upřímněj Moje manželka je v pozhnaném stavu.“

„To se dalo čekat,“ ušklíbne se ona, v tom výrazu probleskuje smutek i možná zárodek nenávisti, on se jen domýšlí ke komu, k němu, jeho ženě či jejich doposud nenarozenému legitimnímu potomkovi?

„Co jsem říkal vo nás, pořád platí,“ řekne on a podívá se směrem ke kolébce, kde spokojeně zařezává jeho rok a půl starý syn.

Zůstanou spolu asi půl hodiny, jejich konverzace je hrozně kostrbatá, nakonec už ani nevědí, co by kdo povídal. Proto jeho oznámení, že musí ještě zajít za Mauricem, bere i ona jako vysvobození. Slzy jí vyrazí z očí až když se on potěší pohledem na syna a opustí prostor kuchyně.

Quido si za dveřmi zhluboka oddechne a pak se vrací do prvního patra, kde na chvíli zaváhá. Může si vybrat, buď půjde za Mauricem nebo jeho dvěma nezvednými bratry. Zvolí první možnost, s poněkud těžkým srdcem.

„Tak co?“ visí mu pohledem na rtech pán domu.

„Maurici, voni mají svojí hlavu,“ nechá Dujardin ztěžka dopadnout své tělo do křesla, „Tak jsem jim dal aspoň pár dobreh rad, co mají dělat, pokud se vopravdu přimotaj do nějaký bitvy. Víc už pro ně udělat nemůžu. Jen se pomodlit. A jednu dobrou radu dám i tobě.“

„Mně?“ zeptá se Tissot stísněným hlasem.

„Maurici, pokud vopravdu dojde k nějakým bojům a tvoji bratři vytáhnou z města jako součást toho podivnýho vojska, tak ... Maurici, máš pravdu a tvoji bratři můžou umřít. Ale ty nemáš možnost to nijak ovlivnit. Můžeš se za ně jen modlit, aby je Bůh ochránil. Pokud ale jeden z nich nebo voba zemřou, tak pokud do té bitvy vodsud odejdou ve sporu s tebou, budeš si to navždycky vyčítat. To je ta má rada. Usmíř se s nima, ať vodcházej s klidnou duší a ať máš klid v duši i ty,“ dokončí dost ošklivou řeč podkoní.

„Můj ty bože,“ hlesne jen hostitel.

„Asi jsem tě zklamal, ale ...,“ pokrčí rameny host.

„Ale ne, věděl jsem, jak to dopadne,“ zavrtí hlavou Tissot.

„Maurici, řekl jsem jim, že máš pravdu a voni možná udělali největší hloupost ve svém životě. Taky jsem jim řekl, aby než půjdou do nějaký bitvy, jestli nějaká bude, aby si tady všechno urovnali. Aby se smířili s tebou a s Bohem, aby byli připraveni na smrt.“

„To je hrozný co říkáš, Quido.“

„Možná z tvýho pohledu, ale my tak žijeme každý den už roky. Maurici, život je někdy krutej, ale s tím nikdo nic nenaděláme. Smrt je prostě jeho součástí, někdo zemře dřív a někdo pozděj. Rozhodne jen Bůh, kdy si koho povolá. Tahle slova určitě slyšet nechceš, ale jsi můj přítel a chci mluvit pravdu.“

„Musím se napít,“ řekne Tissot a oběma nalije pohárek vína. Pak spolu klábosí do doby, než dorazí Paul, jejich rozhovor je deprimující pro oba, proto příchod chlapce oba uvítají.

Dujardin a člen Gauvionova gangu vyjdou řádně nabaleni do noční Paříže. Ta je již také ztichlá, plná opět zlověstných zákoutí a hrůzu vzbuzujících stínů, což ale na ně žádný vliv nemá. Toto prostředí je jejich domovem či bývalým domovem z pohledu staršího z nich.

„Máme čas na malou zastávku nebo musíme chvátat?“ zeptá se po pár krocích Quido.

„Zastávku, pane? Je na cestě?“ podívá se pátravě hoch.

„Právě že je. Když odbočíme z Pont-Neuf doleva,“ naznačí podkoní cíl cesty.

„Tak můžeme dojít k paláci Almare, ale taky například k Notre-Damme,“ prohodí kluk.

„Něco tím naznačuješ?“

„Jen přemejšlíím, pane. Možná máte předat nějaký vzkaz.“

„Paule, vo tomhle ale nikde ani necekneš, rozumíš?“ podívá se Dujardin velmi přísně, ten pohled chlapec cítí i ve tmě, nemusí nijak zvlášť vidět.

„Budu jak hrob, pane. Ani mě do něj nemusíte uložit,“ odvětlí průvodce s mírnou ironií v hlase.

„To bych ti radil,“ dodá podkoní a tím jejich rozhovor skončí, dále již jdou oba mlčky. Jsou zvyklí více konat než žvanit a proč tedy zbytečně mluvit, když je všechno jasné.

„Tady počkáš,“ promluví po hodně dlouhé době Quido, jsou kousek od honosného chrámu Notre-Damme, kde doufá posel v nalezení pana koadjutora. Nemá právo předat dopis nikomu jinému než jemu, pokud ho nezastihne, bude mít problém.

Opakuje se procedura jako před nedávnem, pouze s tím rozdílem, že si na něho upamatují, byť mu do obličeje ani dneska pořádně nevidí. Ale minule ho pan biskup poznal a přijal, proto jsou k němu o hodně vstřícnější.

„Bohužel, pane, ale pan de Gondi zde dneska opravdu není,“ dušuje se Guy Joly, jeho tajemník.

„Tak to je mrzuté, pane. Nesu důležité poselství a mohu ho předat pouze jemu osobně.“

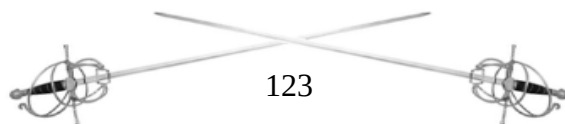
„Nepočká to na ráno? Nebo na zítra?“

„Nechci být poznán a zítra ...“

„Nebudete už ve městě?“ odtuší tajemník.

„Nic takového jsem neřekl, pane,“ odvětlí chladně Quido.

„Pochopitelně.“

„Pane, mám ještě nějaký zařizování, můžu se sem vrátit, za pár hodin. Měl bych pak větší naději na úspěch?“ zeptá se podkoní.

„Nevím, pane, ale je to možné,“ připustí Joly.

Dujardin se rozloučí a znovu se ponoří do noci, krátce nato si vyzvedne svého průvodce. Respektive ten se k němu sám připojí, ukryl se ve stínu tak šikovně, že ho Quido přešel.

Schůzka s panem Gauvion se koná na podobném místě jako minule, přítomný je opět i Edmond Bordas a Louvent Daudet. Jako vždy provází setkání maximální věcnost, nikdo se nechce zbytečně zdržovat. Informace tedy jen srší a Dujardin se je snaží ukládat do své paměti.

„Jak se zdá, mezi zdejšími veliteli panuje dost bojovná nálada,“ poznamená podkoní, když jeho noční společníci skončí s referáty.

„Podle všeho si dost věří,“ přikývne Daudet, „Začínají mít starosti se zásobami, které většinou dostávají vodní cestou, ale i jinak. Stále však je to problematictější a proviant ve městě se povážlivě tenčí. Opravdu podle všeho zvažují, že se utkají s princem de Condé v bitvě a tím prolomí blokádu města.“

„Pokud budou stejně šikovný jako kyrysníci pana de Gondí ...,“ usměje se zlehka Quido.

„Však se mu také všichni vysmívají. Vy znáte osud toho nešťastného praporu?“

„Pomáhal jsem ho utvářet, pane,“ odvěti podkoní, „Měl jsem tu čest hnát zbytek těch, co neumřeli na místě, potupně, málem až k hrabám města,“ trochu přehání.

„Jestli vyjde o čem pánové uvažují, nepůjde tentokrát o pouhých pár jezdců,“ říká vážným hlasem Daudet, „Pánové dle všeho plánují regulérní bitvu, ve které hodlají poměřit své síly s vámi. Nebudu to raději komentovat,“ zachmuří se, „Čím více krve bude prolito, tím obtížnější budou pozdější dohody.“

„Možná i ne,“ přijde se svým názorem do mlýna Gauvion, „Možná jde pánům jen vo zábavu, možná se chtějí předvést, prokázat svoji statečnost a schopnosti. Co jim záleží na nějakých pěšácích.“

„Pokud ale budou chystat výpad, tak bych možná měl těsně předtím přijít. Zjistíte případně nějaký podrobnosti?“ dívá se Quido tázavě na muže kolem.

„Možná i ano, pokud tedy vyrazí. Ale to jistě neujde pozornosti,“ zamyslí se Daudet.

„Vím, pochopitelně. Ale třeba nějaká taktika, jak chtějí postupovat, rozestavení vojska, počet, velitelé,“ vyjmenovává podkoní různé zájmové oblasti, které se vždy snaží o nepříteli zjistit.

„Můžeme se pokusit, pokud ti rozumbradové tady vůbec nějakou taktiku budou mít. Je jich tady dost velitelů a žádný skutečný vojevůdce,“ řekne s velkým despektem Louvent.

Nějakou dobu ještě diskutují, když se začnou točit v kruhu a vlastně již nic podstatného ke sdělení nemají, ukončí dnešní setkání. Dujardin vyjde do tmy a snaží si v hlavě utřídit veškeré informace, které načerpal tady i u Maurice. Paul za ním kráčí jako stín.

„My jdeme znova k tomu chrámu?“ promluví poprvé hoch, když vidí, jak jeho starší druh na noční anabázi odbočuje z mostu vpravo na ostrov.

„Nezastihl jsem adresáta, předtím,“ zastaví se podkoní, „Vlastně ani nevím, jestli tam bude, možná budu muset dlouho čekat. Seber se a upaluj do tepla tvýho dočasnýho domova.“

„Nevadí mi čekání, pane.“

„Tady mi seš úplně na hovno, Paule. Nemá žádnéj význam, abys zbytečně mrznul. Tak neodmlouvej a upaluj,“ řekne Quido přísně.

„Jak si přejete, pane,“ odpoví smutně hoch a pak během chvilky zmizí ve tmě.

Dujardin se dostane bočním vchodem do chrámu, teď ani není přítomen tajemník koadjutora, postará se o něj nějaký mnich. Strčí ho to temné malé komůrky, ale nechá mu tam pohár vína a taky nějaké pečivo, snad aby se neřeklo. Jídla se posel nedotkne, ale vína lehce usrkává. Trpně mrzne v nepříliš vytopené komůrce a čeká, až si pro něj někdo přijde.

Jako vděčnost přijde Quidovi doba, kterou v nepříliš přívětivém prostředí stráví. Alespoň přemýšlí o všech událostech, o sobě, své ženě, dětech, milenkách. Přitom občas promlouvá v duchu k Bohu a žádá ho o ochranu pro ty, které má rád a taky sám za sebe. Kde je k tomu lepší příležitost, než ve skvostném stánku božím, byť jeho kumbál o té nádheře vypovídá jen pramálo.

Konečně stane v místnosti, kde ho uvítá sám pan de Gondi. Podle stavu jeho tváří se právě vrátil zvenku, možná vedl nějaká jednání, možná byl jen u nějaké své milenky, prý má vždy alespoň dvě, říká se o něm.

„Pane de Rigault, máte pro mě zase nějaký vzkaz od toho taškáře?“ zeptá se s neskrývanou ironií v hlase biskup.

„Vaše Milosti,“ ukloní se posel, „dnes přináším od Jeho Eminence písmo.“

„Dopis? Není to příliš nebezpečné a neopatrné?“ zachmuří se koadjutor, jistě nemá zájem, aby se po městě rozkřiklo o jeho tajných kontaktech s prvním ministrem. Ačkoli dobře ví, že většina zdejších významných princů a vévodů s dvorem separátně jedná, třeba i prostřednictvím různých jeho zástupců.

„Vaše Eminence, neznám obsah

listu, byl jsem však ubezpečen osobou, která mi ho předala, že nebezpečí z prozrazení nehrozí. Prý je napsán tak, aby třetí osoba nic nepochopila. Ale jen předávám, Milosti, jak jsem nakoupil,“ pokrčí rameny podkoní, pak sáhne do boty a podá nadrobno složený list jeho adresátovi.

„Máte čekat na odpověď?“ přijímá pan de Gondi list skoro štítlivě, těžko říci proč, zda kvůli tomu, odkud byl vyňat, či kdo je jeho autorem.

„Nevím, Milosti,“ odpoví po pravdě Quido, „Ale počkám, Milosti, až si Vaše Milost list přečte a sama se rozhodne.“

„Počkejte zde, pane,“ řekne úsečně kněz a sám odejde. Možná proto, že je zde šero a on má potíže se zrakem, nebo proto, aby nebyl při studování textu nikým rušený.

Dujardin trpně stojí v další prostě vybavené komnatě, jen nějaká almara a stůl s pár židlemi uprostřed, snad schválně mu nechtějí ukázat nádheru zdejšího svatostánku, usměje se v duchu. Jeho hostitel se vrátí až za drahnou dobu, za ním zakuklená osoba v kněžském hábitu, přinášející kamenný džbán s vínem a dva plechové pohárky. Ty naplní a pak se zase beze slov vzdálí.

„Posaďte se, pane de Rigault,“ ukáže koadjutor na sesli, sám využije jinou, „Je sice pozdě, ale pohárek spolu vypít můžeme. A tady je moje odpověď,“ předá daleko méně obsáhlý lístek, „Nemusíte mít obavy, ani z tohoto textu nikdo nic nepochopí, kdyby vám ho snad zabavili.“

„Nezdá se mi, že by byl zájem prohledávat posly,“ zavrtí hlavou Quido, „Ale stát se může ledasco. I kdyby, nemusíte mít obavy, Milosti, neprozradím nic o tom, od koho je a komu je určený.“

„Jistě si z města neodnášíte pouze tento vzkaz,“ usměje se zlehka pan de Gondi, „Také jste obohacen o hlášení špehů, které má kardinál stále ve městě.“

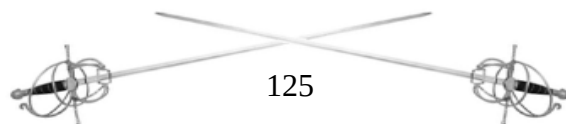
„K tomu se nemohu vyjadřovat, Milosti,“ odpoví s naprosto kamenným výrazem podkoní.

„Jistě, pane. Ale co, i my máme své oči a uši. Bohužel nic takového zatím žádné ze stran užitek nepřináší. Vše se stále protahuje.“

„Otázkou je, Milosti, komu ty průtahy více svědčí a zda nejsou i záměrné,“ nadhodí udičku mladík.

„Máte pochopitelně pravdu, snažíte se nás odříznout od zásob a vyhladovět. Ale tak rychle to nepůjde, pane.“

„To mi nepřísluší posuzovat, Milosti. Já jsem jen voják a plním rozkazy. Ačkoli jsem z toho, co se děje, trochu smutný,“ zalže podkoní, neboť mu je současný stav vcelku lhostejný.

„Ano? Z čeho pramení váš smutek, pane?“

„Když jsme předtím bojovali, tak nepřáteli byli nepřátele Francie, Milosti. Teď ale může dojít k tomu, že se na bitevním poli potkám i s přítelem z Paříže, nebo se to stane jiným.“

„Na bitevním poli?“ zarazí se koadjutor.

„Omlouvám se, Milosti, bylo ode mne hloupé o tom mluvit.“

„Hloupé? Proč?“

„Před pár dní jsme se utkali s nějakými jezdci z Paříže, jak jsem slyšel, Milosti, patřili k vašemu pluku. Jelikož se jim příliš nedařilo, byla má poznámka nevhodná. Omlouvám se.“

„Omlouváte se?“ zasměje se trochu křečovitě koadjutor, „Za co, pane? Že jste o tom začal mluvit, anebo jak jste je spráskali?“

„Za obojí, Milosti.“

„Vy jste byl u toho, pane?“

„Měl jsem tu čest, Milosti. Snad proto Vaše Milost na mě příliš nezanevře.“

„Proč bych měl? Že děláte svou práci dobře, na rozdíl od nich?“ objeví se stíny ve výrazu hostitele, „Máte pravdu, není to nic, o čem bych mluvil s hrdostí a radostí.“

„Tam venku, Milosti, jsou tisíce dobře vycvičených žoldáků, který prošli mnohými bitvami,“ řekne lhostejně Dujardin.

„Chcete tím něco naznačit?“ zpozorní kněz.

„Naznačit? Snad, Milosti. Pokud se proti tak vycvičeným žoldákům postaví například měšťanské vojsko bez dlouhodobého výcviku, i když ti muži budou statečný a zapálený pro svou věc, budou jen těžko čelit síle zkušených válečníků.“

„Pane de Rigault, teď mluvíte za sebe či za někoho jiného?“ mžourá pan de Gondi.

„Jen za sebe, Milosti. Jak jsem čekal na Vaši Milost, rozjímám jsem, snažil se promlouvat s Bohem. Přišlo by mi smutné, kdyby snad mělo dojít k vážným bojům a v nich byla prolévána krev mužů ze stejného národa, Milosti.“

„To je uvažování na vojáka dost nezvyklé.“

„Nevím, Milosti. Máte ale pravdu, jsem voják a pokud dojde k boji, budu se podle toho chovat. Milosti, já nikdy nezabývám z nenávisti, nečiním mi to žádné potěšení. Ale zabývám, abych sám přežil. Pokud tedy dojde k boji, budeme zabíjet obyvatele Paříže, možná se i s některými budeme znát. To jsem chtěl říci, Milosti. Ale když budeme muset, tak je zabijeme,“ dodá a kněz se při těchto chladných slovech lehce zachvěje.

„Kdyby k něčemu takovému došlo, můžeme se na tom bojišti potkat, pane.“

„I to je možné, Milosti, pokud taktika velitelů svede proti sobě váš korintský pluk a náš anjounský. Pro mě to však v žádném případě nebude osobní, Milosti.“

„Ani pro mě, pane. Ale poněkud předbíháme, pane, zatím se stále vyčkává, možná trochu potají jedná, kde kdo s kde kým.“

„Dohoda by mě potěšila, Milosti, budu se tedy modlit k Bohu, aby přišla.“

„Jste zvláštní muž, pane de Rigault,“ pozvedne koadjutor pohárek s vínem na pozdrav svému hostu, „Něco o vás vím, ale i tak mě překvapujete. Je velká škoda, pane, že sloužíte u kardinála.“

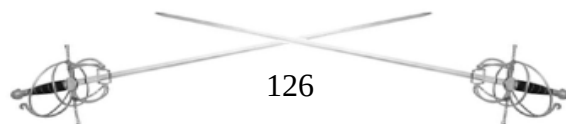
„Jsem podkoním pana hraběte de Godille, jemu jsem vázán svým slovem a jeho budu vždy následovat. O tom, na které straně já stojím, nerozhoduji.“

„Máte pravdu, rozhodují za vás jiní. Možná by ale byl čas se postavit tak říkajíc na vlastní nohy, nemyslíte? Mohl byste žádat místo důstojníka, velitele setniny, kumpanie,“ podívá se prelát tázavě na mladíka.

„Jsem se svou službou spokojený, Milosti, navíc jsem dal panu hraběti své slovo. Tím je to dané.“

„Současné poměry jsou poněkud nepřehledné, pane. I my zde v Paříži jsme oddanými služebníky Jeho Výsosti.“

„Tomu já nerozumím, Milosti. Neznám podstatu sporů, které se zde vedou a které staví proti sobě vojáky dvora a vojáky Paříže.“

„Jste příliš skromný, pane de Rigault. Již jen ze zpráv, pro které si do města chodíte, jste jistě musel mnohé pochopit.“

„Milosti, pokud budu upřímný, tak já chápu jediyé. Já sloužím v anjounském pluku, který je za hradbami. Ve vašem pluku slouží bratři pana Maurice, kteří jsou moji přátelé. Pokud však dojde k boji, možná je budu muset zabít. Nebo je zabijí moji druhové. Z toho pramení můj smutek, Milosti.“

„Ach tak, teď už vám rozumím,“ přikývne pan de Gondí.

„Dnes jsem s nimi mluvil a vypil pár pohárků vína, Milosti. Kdoví, jestli ne naposledy.“

„Máte pravdu, pane, je kruté, když stojí proti sobě přátelé.“

„Nebo dokonce členové jednotlivých rodin, Milosti. Jako pan princ de Condé a jeho sourozenci. Anebo pobočník pana hraběte a zeť pana de Saint-Grevy, který je členem parlamentu a jeho zeť ho nyní obléhá. Vlastně i jeho druhý zeť, pan baron de Taille. Jejich ženy jsou ve městě, které se oni snaží vyhladovět. Z toho pramení ten můj zmatek a možná i špatná nálada. Konec konců i já zde mám ve městě svého nemanželského syna,“ rozhodne se Dujardin pro větší otevřenost, když si je dobře vědom, že neříká nic, co by jeho protějšek nevěděl nebo si neuměl zjistit.

„Takových případů je mnohem víc, pane. Alespoň sám vidíte, kam nás až dostala politika Jeho Eminence. On je tím, kdo tohle všechno způsobil, kdo postavil rodiny a přátele proti sobě.“

„Jak jsem řekl, Milosti, nepřísluší mi posuzovat, na které straně je více viny, která ze stran má více pravdy,“ pokrčí rameny podkoní.

„Moc hezky řečeno, pane. Kdo má více viny. Věřte mi, pane, nic bych si nepřál víc, než dojít ke smíru, k dohodě. Jsem služebník boží a prolévání krve dítek božích mě také velmi trápí. Ale bohužel někdy je nutné se postavit zlu, třeba i se zbraní v ruce, pane.“

„Pak nás možná čeká boj, Milosti. Pokud tedy vojsko z Paříže vyrazí,“ podívá se teď pátravě Dujardin.

„Ale pane, vy teď vyzvídáte,“ zasměje se koadjutor, „Nezapomínejte, jsme přece každý na druhé straně barikády.“

„Vím, Milosti, pokud jste tak moji poznámku pochopil, pak se moc omlouvám.“

„Proč se omlouvat, vždyť vlastně děláte to, pro co jste byl do města vyslán.“

„Přinesl jsem vzkaz Vaší Milosti,“ připomene podkoní.

„Jistě, pane. Mluvil jste však o svém smutku, o svých pochybách. Nelíbí se vám, že možná budete muset zabíjet své krajany, možná i přátele z Paříže. Ostatní vaši vojáci smýšlí stejně?“

„Ach, Milosti, kdybych si dovolil velkou smělost, řekl bych, že nyní vyzvídá Vaše Milost.“

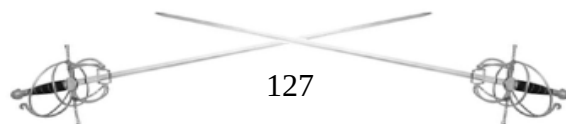
„Vůbec ne, pane de Rigault. Jen mě zajímají názory vojáků, co nás obléhají.“

„Vaše Milosti, mám jistý pochyby o důvodech otázky, ale přesto odpovím. Pokud dostaneme rozkaz a proti nám se postaví vojsko složené z Pařížanů, možná můžeme mít nějaký pochyby, ale až zazní povel, už nebudou žádný. Některý méně, mnohý už mnoho let bojujeme o své přežití, a Milosti, nikdo z nás nezaváhá. Rozkaz splníme a nikoho z protivníků nebudeme šetřit. I kdyby mezi nimi byli přátelé. Jsme vojáci a musíme bojovat, Milosti.“

„Rozumím, co mi už delší dobu naznačujete, pane de Rigault,“ usměje se teď koadjutor, „Pouze přemýšlím, zda tak činíte z něčího popudu či zda mluvíte sám za sebe. Snažíte se mě přesvědčit, že vojsko obleženého města nemá proti vám, žoldákům pana de Condé, téměř žádnou naději na úspěch. Odradit mě od případného boje. Nemám pravdu?“

„Vaše Milost mi položila otázky, já jsem jen upřímně odpověděl,“ pokrčí rameny Dujardin, „Něco prozradit nemohu, stejně jako Vaše Milost. Ale přísahám, tady, v tomhle stánku božím, nikdo mi nedal takový příkaz, o kterém mluvila Vaše Milost. Pokud budu ještě upřímnější, Milosti, pokud se nám postaví vojsko složené z nezkušených vojáků, Milosti, tak ho zmasakrujeme. Poteče mnoho krve a bude velmi mnoho mrtvých, Milosti. Nebudu z toho mít radost, ale stane se tak,“ dokončí svoji řeč a podívá se prelátovi zpřímá do očí.

„Věřím vám, pane.“

Ještě si asi patnáct minut povídají, ale ani jeden neprozradí nic ze svých pocitů. Spíše udržují společenskou konverzaci bez valnějšího obsahu. Proto podkoní uvítá, když se ho koadjutor rozhodne propustit.

Dujardin již nemá důvod chodit zpět do domu Maurice, proto své kroky směřuje k bráně. Cesta temným městem mu dává hodně času přemýšlet, opakuje si, co se dozvěděl a přemýšlí i o rozhovoru s koadjutorem. Není si jistý, zda nebyl až příliš otevřený, ale pokud by svými slovy dosáhl větší zdrženlivosti bojechtivého preláta, zachránil by tím stovky životů. Ačkoli velmi pochybuje o účinnosti svých vyjádření, pánové mají svoje tvrdé makovice a on nedokáže odhadnout, co se v nich urodí.

Branou proklouzne opět bez větších potíží, pak už kráčí vstříc místu, kde na něho čeká pan de Brese se svým sluhou a koněm. Díky tomuto opatření bude dříve v teple svého domova a nebude mu hrozit další potupné zadržení nějakou hlídkou, ačkoli když je sám, asi by mezi nimi lehce proklouznul.

NEBEZPEČNÁ MISE

Noční krajinou se sune kolona šesti vozů, obklopená desítkou jezdců, dalších deset mužů se veze na dopravních prostředcích. Ty jsou až po okraj naloženy zbožím, které si u pana Juana Montenvida objednal Maurice Tissot a jeho přítel Coiffier Mallet junior. Celé téhle výpravě velí dvaatřicetiletý Vincent Magerdie, jenž má zkušenosti z armády a proto se přepravy ujal osobně. Najatí muži jsou vesměs dobrodruzi, kteří vidí v této riskantní operaci možnost přijít snadno k penězům, jen pár jich patří ke stálým dopravcům společnosti.

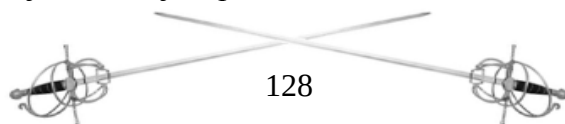
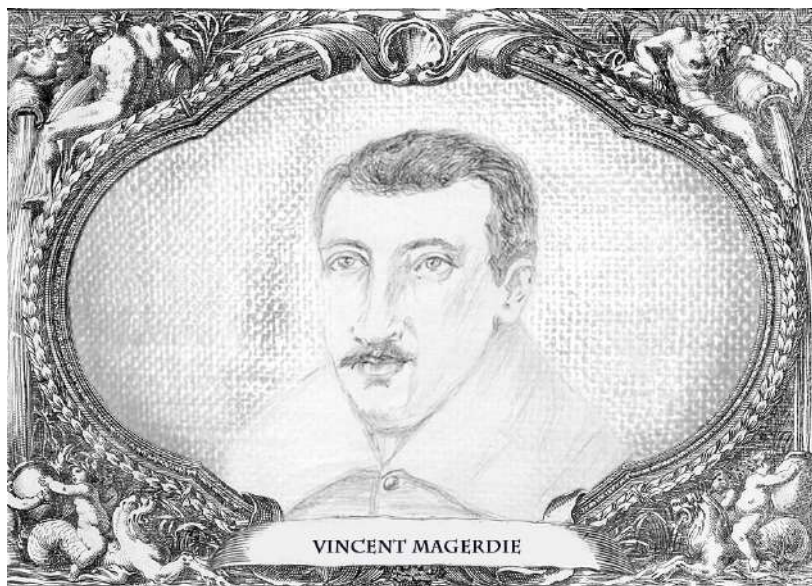
Juan i Vincent nejsou hloupí a tak neponechávají nic náhodě. Jelikož zásobují i princovo vojsko, vytipují si vhodné místo i dobu pro dopravu proviantu a neváhají penězi i materiálem uplatit velícího důstojníka, aby v daný čas byla cesta volná. Přesto však je v mnohých mužích malá dušička, něco se může zvrtnout a pak nebude mít jejich život cenu ani zlámané grešle. Proto jsou připraveni ho bránit do posledního dechu, i za pomoci velmi slušné výzbroje, ve které nechybí ani střelné zbraně, muškety a pistole.

Život často ovlivňují náhody, nečekaná překvapení a nejnak je tomu i tuto noc. Přes veškerá zmíněná opatření se kousek od kýženého cíle, kterým je brána Paříže, náhle zjeví skupina jezdců. Krajinu částečně osvětluje měsíční svit, který s námahou proniká skrz kupovitou oblačnost, která však není zcela jednotná a tedy nepokrývá celou oblohu. Což umožňuje nočním ptákům vidět kousek kolem sebe.

„Vpřed! V žádném případě se nezastavujte!“ zvolá Magerdie směrem k vozkům, jejich další druhové se chápou zbraní a přemísťují se z kozlíku na náklad. Budou ho chránit a též svůj život, který je nyní velmi vážně ohrožený.

„Čert aby to spral,“ uleví si jeden ze stínů na koni, kousek od Vincenta, který rychle organizuje svou malou jízdní jednotku.

„Musíme je zdržet, jinak je s náma všema ámen,“ říká svým mužům, sám vytahuje z pouzdra jezdeckou pistoli, jeho kolegové jsou ozbrojeni podobně.

Na víc už není čas, protože královští jezdci jsou již téměř na dotek, zjevili se náhle a nečekaně, jen kousek za nimi, dříve než je spatřili, je vytušili a uslyšeli.

Doprovod proviantu se rovná do řady a lehce pobídné koně, vozy se bohužel až příliš pomalu vzdalují. Dunění dává tušit větší houf nepřátelských jezdců, nikdo netuší, kolik jich je a jakou tedy mají naději uspět. Ale pokud je chytí, čeká je tak jako tak smrt, proto zase tolik uvažovat nemusí. Snad jen úprk do noci by je mohl spasit, ale ani to není jisté, mohou si srazit vaz pádem nebo je mohou hlídkující vojáci sestřelit. Prostě mnoho na výběr nemají.

Útočící kyrysníci vypadají jak temná zeď, když je na zlomek času ozáří dopadající světlo od výstřelů z pistolí. První salvu Vincentových jezdců doprovází bolestné výkřiky a klení z druhé strany. Nyní se ale temná stěna dere vpřed a i z její strany se ozývají výstřely.

Noční boj je vždy ošidný pro obě strany, nikdo se nemůže zcela spolehnout na své smysly, otupěné temnotou. Lehce prořídle řady se srazí, ozve se třesk oceli, jak na sebe dopadnou sečné zbraně mužů z obou stran. Během chvilky vzniká zmatek, změt' jezdců, kdy lze záhy jen velmi obtížně odhadnout, kdo ke které straně patří. Což může mít tragický následek, kdy druh omylem srazí z koně svého druha.

Magerdie má jediný cíl, kterým je zastavit hlídku a umožnit vozům dorazit blíže k bráně, tam už se vojáci neodváží, mohli by je zasáhnout obránci města. Bohužel ale jsou stále dost daleko, alespoň z jeho pohledu. Kleje, seká kolem sebe mečem a netuší, zda útočí na vlastní či nepřátele.

Zmatek ukončuje hluboký hlas důstojníka z řad královské armády, který se snaží svoje muže vymanit z chaosu, srovnat je znovu v ucelenou jednotku a vyrazit za prchajícími vozy. Už mu také došlo, oč se zde jedná a o co se snaží ochránci konvoje.

Během minuty se tak obě bojující strany znovu odpoutají, kolem Vincenta se shromažďuje šest jezdců, další čtyři jejich kolegové leží někde na zemi, mrtví či vážně zranění.

„Kurva, kolik jich je?“ ptá se vzrušeným hlasem jeden z dopravců, zarostlý a nepříjemně páchnoucí čtyřicátník.

„Na tom kurva záleží,“ odpovídá mu stejným tónem Magerdie, „Naše odměna závisí na tom, jestli se vozy dostanou do Paříže.“

„Co chcete dělat?“ ptá se další stín.

„Přivítáme je ještě jednou salvou, z druhé pistoli, pak pojedeme za vozama. Pokud se moc přiblíží, tak se je pokusíme znovu zastavit.“

„Můžou nás vobličít, nevíme, kolik jich je.“

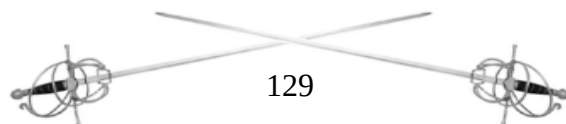
„To voni taky ne. Jde jen vo hlídku, zase tolik jich nebude,“ spekuluje Vincent, na víc už mu nezbyvá čas, protože nepřítel se dává znovu do pohybu, soudě podle zvuku, zatím ho nevidí.

Sedm ochránců konvoje proviantu nechá nepřítele přiblížit, pak do tmavé stěny vypálí salvu z druhé pistole. Vzápětí otáčí své koně, aby mohli uprchnout, dva z nich jsou však smetení střelbou princových vojáků.

Pro přepravce proviantu nastává souboj s časem i pronásledovateli. Vozkové pobízejí zapřažené koně k co možná nejvyšší rychlosti, zbylí doprovázející jezdci se snaží nabít alespoň jednu pistoli, což se jim za jízdy a ve tmě nedaří. V dálce již vidí zřetelně temné obrysy mohutných hradeb slovutné Paříže, záchrana je blízko i daleko zároveň.

Obě skupiny jezdců se dramaticky přibližují k povozům, na příkaz Vincenta se trochu stahují stranou, což umožní mužům na povozech vystřelit na pronásledovatele z mušket a znepříjemnit jim jejich honitbu. Sporadická střelba se ozve i z druhé strany, většinou jsou však již střelné zbraně obou nepřátelských uskupení vyprázdněné a nabít je se stává nadlidským úkolem.

Vozy se utěšeně blíží k bráně, naopak jejich pronásledovatelé neutěšeně k nim. Magerdie si hryže knír, budou rozhodovat možná i vteřiny a také reakce obránců města, zda jejich úsilí podpoří. Díkybohu, oddechne si, z hradby praskne výstřel, spíše jen demonstrativní, než že by chtěl jeho autor někoho zasáhnout.

Celá honička končí jednoznačným úspěchem přepraveců proviantu. Pět ze šesti vozů se blíží k městské bráně, šestý povoz je již ale obklopený vojáky, jeho vozka i ochránce nemilosrdně ubiti. Nicméně i tak je většina nákladu uchráněná pro jeho majitele.

Strážé u bran vítají Vincentovu sebranku jako hrdiny, nešetří slovy chvály, plácají je po zádech a šilhají směrem k nákladu, zakrytého plachtou. Ovšem ten stále obklopuje houf po zuby ozbrojených mužů, kteří museli vynaložit značné úsilí a obětovat řadu životů svých druhů, než by si ho teď nechali rozkrást. Navíc ani strážé nevědí, kdo je majitelem dovezeného proviantu a kdo by je mohl za případné znárodnění části zásob hnát k zodpovědnosti.

„Nechám svoje muže tady,“ říká spatra Magerdie veliteli místní patroly, „Sám pojedu za tím, komu je náklad určený,“ přidává vysvětlení, „Počítám s ochranou těch věcí, pane,“ dodá důrazně.

„Jistě, pane,“ odpovídá s jistým smutkem velitel hlídky.

„Můj pán má pochopení,“ nakloní se Vincent blíže k veliteli stráže, „Pokud najde náklad v pořádku, určitě najde pro změnu nějaký zlaták pro vás. Za spolupráci.“

„O náklad se bát nemusíte, pane. Díkybohu, že vás nedostihli.“

„Taky jsme za to dost zaplatili,“ podívá se Magerdie na zbytek svého přepravního týmu, z vozů mu zmizeli tři muži, dva i s posledním povozem a jeden sletěl za zběsilé honičky. Z jezdců mu zbývají čtyři, z toho jeden se v sedle kroutí bolestí. Stejně jako další z mužů na povozech.

Vincent v rychlosti instruuje své muže, i zranění mladík z povozu dostane koně a tak velitel přepraveců v doprovodu obou postřelených vyrazí za hluboké noci směrem k domu svého bratrance. Oba muži se spíše silou vůle drží v sedlech, ale asi mají velkou touhu žít, proto vydrží cestu až do ulice, kde se jejich velitel sveze ze sedla a začne bušit na dveře měšťanského domu.

Magerdie musí chvíli čekat v nepříjemném mrazu, než mu přijde Simon otevřít, poté se objeví i kočí Mathieu a oba se začnou zabývat novými hosty. Zatímco dveřník pustí Vincenta dovnitř domu, Mathieu chvátá vzbudit zdejšího pána. A z jeho rozkazu následně vytahuje z pelechu i Paula a bratry Foudrase, aby pomohli se zraněnými, o kterých kočí mluvil.

Netrvá zase tak dlouho, než jsou koně zavedeny do stájí a ranění do kuchyně, kde se jich ujímají mladíci pod dohledem Dumesnila.

„Hrome, jde o to, co si myslím?“ je lehce pobledlý Maurice.

„Máte štěstí, myslím tím tebe a Coiffiera,“ ušklíbne se Magerdie, „Pět ze šesti vozů máte u brány, hlídají je tam moji muži a taky místní patrola. Ale jejich veliteli jsem slíbil malou odměnu, byl by pech dostat věci do města a tady si je nechat rozkrást.“

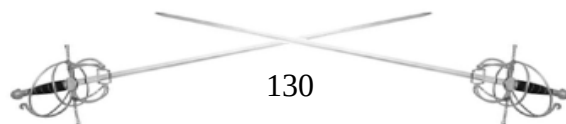
„Pět ze šesti? A co ty zraněný?“

„Napadli nás nějaký vojáci, vlastně ani nevím, koho to byli muži a kolik jich bylo. Ale díkybohu jsme jim unikli, i když tak říkájíc vo pověstnej chlup,“ zasměje se spokojeně Vincent, svůj úkol splnil a sám vyvázl bez úhony, „Ale važ si toho nákladu, zaplatilo za něj životem devět mužů a dva sou zraněný,“ dodá i bilanci noční anabáze.

„Devět mrtvých,“ hlesne jen Tissot.

„Některý byli nově najatý, ale dvou je mi hodně líto, patřili k mejm dobrem chlapům. Ale co se dá dělat, máte to ve městě, teď už jen to někam vodvíst vod tý brány.“

„No jistě, musíte to odvést ... Hned to zařídím,“ přikývne Maurice a osobně chvátá vzbudit své dva přítomné ochránce, Victora Dalou a Romaina Beluzeuxe. Když se vrátí, nalezne svého bratrance v kuchyni, kde začíná být boží dopuštění.

Ranění sedí na židlích s bolestnými škleby na tvářích, do pasu vysvlečení. Starší z mužů, jeden z jezdců kolem čtyřicítky, má kulkou rozbité pravé rameno, ze kterého mu prýští krev i vystřeluje palčivá bolest. Mladík kolem šestnácti let pak utrpěl zásah do levého boku, kulka však dle všeho prošla kus pod posledním žebrem skrze tělo, tak pět centimetrů dělí vstřel i místo, kde projektil opustil tělo raněného. Což by mohlo znamenat, že žádný z orgánů nebude poškozený a on bude mít naději přežít.

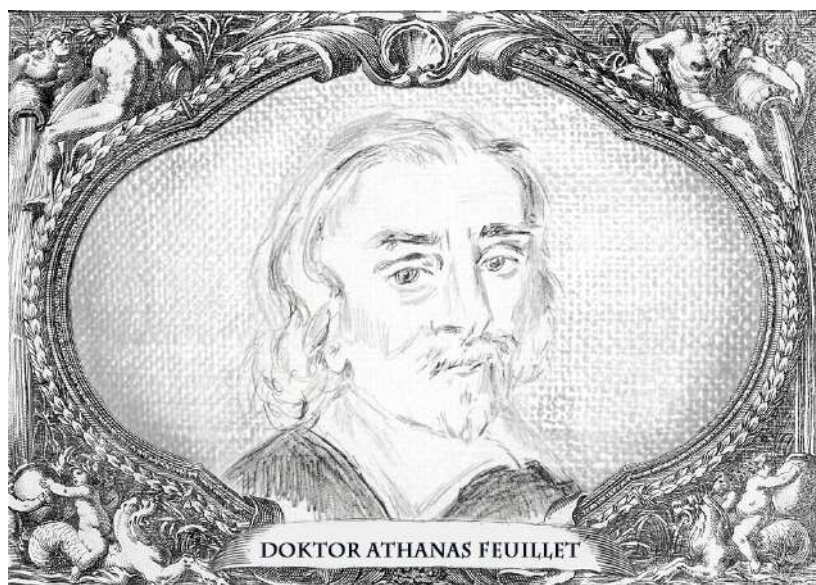
„Můj ty bože!“ spráskne ruce Marie, probuzená hlukem ze svého hájemství.

„Jeane, doběhni pro doktora. Ať tě doprovodí Mathieu, aby někde nepocuchali i tebe,“ nařizuje Tissot, pak obrací pohled ke dveřím, zda už nepřicházejí jeho ochránci. Chce mít drazé vykoupení náklad ve svém skladišti, než se rozední a někoho napadne se podívat pod plachty vozů.

Povolaná dvojice odchází pro doktora, těhotná kuchařka se s ošklivým výrazem vrací do své komůrky, zase bude její království plné krve. Ranění se snaží potlačovat sténání, do místnosti vchází dvojice gardistů. Během chvilky vše pochopí a vrací se do své ložnice pro dostatečné ustrojení a zbraně.

„O ty raněný se postaráme, vy se postarejte o ten náklad,“ říká rozespálý Tissot. Povzdechne si, co už jen tahle kuchyně zažila, kolik mužů zde bylo ošetřeno. Náhle si místo dvojice trpících dopravců představí své bratry a mráz mu přeběhne po zádech.

„Nemusíš se bát, jen mi dej něco pro toho velitele tý patroly, nemám s sebou pochopitelně žádný peníze. Kdyby mě zabili, tak by jich bylo škoda,“ povídá Vincent chladným hlasem, už si zvykl na nebezpečí a podle toho jedná.

„Ale jistě, určitě,“ přikyvuje Maurice a teď on chvátá pro mince, kterými si koupí loajálnost velitele stráže u brány.

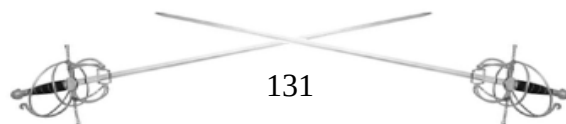
Ve chvíli, kdy opouští dům dvojice bývalých gardistů s Vincentem, dere se do dveří doktor Athanas Feuillet za doprovodu vyslané dvojice z domu.

„Tak co tady zase pro mě máte?“ neodpustí si mistr medikus jízlivou poznámku.

„Dva muže, trochu si zašpásovali s vojáky pana de Condé,“ snaží se o lehký tón Tissot, ač mu do smíchu moc není.

„Já vím,“ usměje se Athanas, „váš bratranec mi všechno už řekl

cestou.“

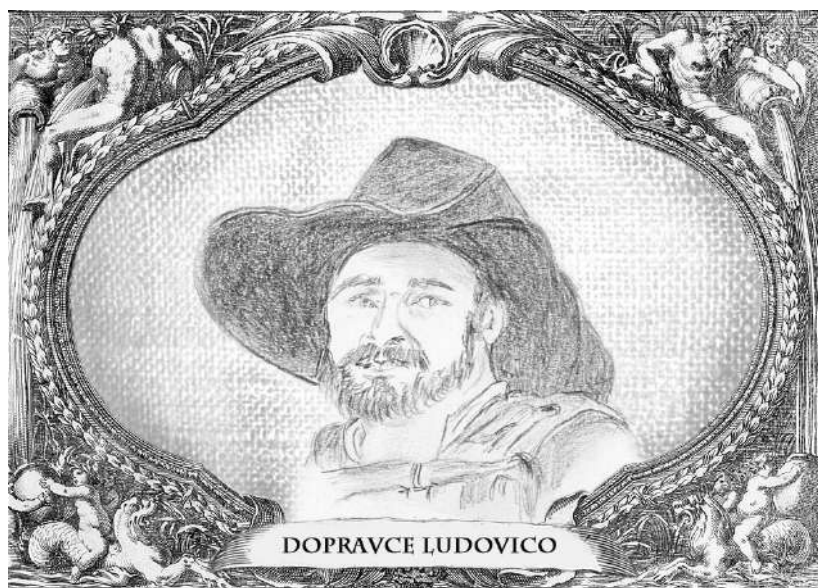

Více slov není třeba, doktor dostane k ruce Paula, naopak své příbuzné odesílá pán domů do hajan. Tady už nebudou potřeba, kluk od Gauviona bude alespoň trochu užitečný, když už ho tady musí kvůli občasným pochůzkám žít.

„No, to rameno vypadá dost ošklivě,“ konstatuje suše Feuillet, „Naopak ten mladý, tak ten měl více štěstí než rozumu,“ dotkne se dost necitlivě ran, až hoch bolestí vykvikne, „No, pane Maurici, čeká nás tady dost práce, ale k tomu vás nepotřebuju.“

„Chcete odměnu hned nebo až při další návštěvě?“ zeptá se Tissot.

„U vás se bát nemusím,“ podívá se na pána domu vlídně lékař, „Vy mi jistě dlužný nezůstanete. Ale možná bych tentokrát uvítal platbu tak říkajíc v naturáliích, nějak mi docházejí zásoby,“ podívá se tázavě, „Vám možná nějaký dovezli ...“

„Nebude problém,“ přikývne Maurice, „Napište, co potřebujete, pokusím se vám to sehnat a někdo z domu vám to přinese. Tajně, aby to nevzbudilo závist vašich sousedů.“

„S váma je radost spolupracovat. Nuže, tak se do toho dáme. Tak kým začneme? Paule,“ obrátí se felčar na svého nového pomocníka, „Ty pěkně vymej tu ránu

Guida, já se podívám na to rameno pana Ludovica,“ otočí zrak ke staršímu ze zraněných.

„Jak nařizujete, pane,“ ukloní se zlehka místní mladík.

Maurice si povzdechne a poté začíná stoupat po schodech. Klukovi od Gauviona řekl, kam má raněné po ošetření uložit, snad mu bude dopřáno trochu spánku, než se vrátí jeho bratranec Vincent. Můj ty bože, devět lidí zaplatilo životem pro jejich další zisk, uvědomí si cenu za náklad. Co je tohle za hroznou dobu, kdy se lidé mordují na počkání. A zase musí myšlenkami zabrousit ke svým bratrům, kteří možná už brzo vytáhnou do boje. Nešťastníci jedni.

„Krucí, nebuď taková baba,“ podívá se přísně Paul na raněného mladíka v jeho věku, „Dyt' zase tak hrozný to zranění není, jak říkal pan doktor,“ dodá a dost nešetrně pokračuje ve vymývání rány, zatímco majiteli prostřeleného boku se koulejí slzy bolesti po tváři.

„Co ty vo tom víš ...,“ hlesne Guido.

„Viděl jsem dost horších,“ ušklíbne se mládenec od Gauviona, „Pokud se nebudeš kroutit a já ti to dobře vyčistím, tak budeš za pár dní jak rybička. Tak drž pořádně, ať to můžu pořádně vymejt.“

„Hrome, Paule, jak si jen přísný,“ rozesměje se Feuillet, který má mnohem více práce s roztráštěným ramenem, však taky jeho majitel trpí o poznání více, ale drží se statečně.

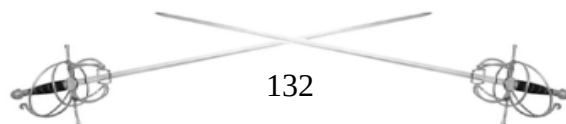
„Snažím se mu zachránit život, pane, aby mu tam nezůstala nějaká sračka, co se zanítí a von natáhne brka.“

„Jsi šikovný, teda tvoje mluva nic moc, ale šikovný jsi,“ pohlédne lékař na práci svého pomocníka.

„Omlouvám se, pane, za tu sračku, pane, nějak mi to ujelo ... vím, tady v tom domě se musí mluvit jinak,“ klopí Paul zrak.

„Pomocník by se mi hodil ...“

„Mám už něco rozjednaný, pane,“ zavrtí hlavou mladík, pak už nastane ticho, přerušované občasným sténáním ošetřovaných.

Maurice ještě za hluboké tmy přivítá své bratry v jídelně, kde pouze oni tři dnes budou snídat. Jeho mladší sourozenci jsou nevyspalí stejně jako on, navíc ještě mají v sobě zbytkový alkohol, pozůstatek včerejší pitky se svými spolubojovníky z korintského pluku. Jejich bratr jim vysvětlí, co se v noci událo a potom nastane tíživé ticho, přerušované jen mlaskáním snídajících.

„Slyšeli jste, co se stalo před pár dny v Sceux?“ položí otázku Maurice, přitom ale klopí zrak, jako by hypnotizoval jídlo, které se chystá pozřít.

„Myslíš, jak ho pan de Condé nechal nejdřív vydrancovat a poté vypálit?“ ozve se Etienne, ale i on dál zírá směrem do stolu.

„Dějí se hrozný věci,“ říká tichým hlasem nejstarší ze sourozenců, „Nejprve Quido s panem hrabětem zmasakrují jízdní prapor pana de Gondi, pak pan princ vypálí Sceaux, dneska v noci našemu bratranci zabili devět mužů. Ty tam venku neznají s nikým slitování.“

„Tak jsou přece cvičení,“ podotkne Victor, „Jen si vezmi Quida, ten zabíjí bez mrknutí oka, ostatně ho tak vycvičil pan hrabě, pro kterýho nemá žádné životy cenu. Kromě toho jeho. A snad taky jeho synů, aspoň doufám.“

„Právě. Takový jsou, nemilosrdní zabijáci. A jsou jich kolem města tisíce.“

„Maurici, přestaň chodit kolem horký kaše,“ zvedne svůj zrak prostřední z bratrů, „Nemusíš nás strašit, stačilo, co nám navykládal Quido, kterého si za náma nedávno poslal.“

„Mám o vás strach,“ řekne do stolu nejstarší z nich.

„My víme. Maurici, to s tím Quidem bylo moc poučný,“ zasměje se poněkud křečovitě Etienne, „Jak tam s náma popíjel, dával dobré rady a říkal, že pokud nás potká na bojišti, jak nás zabije. Prej mu to bude líto, ale sebe má radši, nebo tak nějak.“

„Jen tohle vám říkal?“

„Ne, dával nám asi dobré rady, jak přežít. A taky mluvil o smíření a přípravě na smrt.“

„Smíření ... přípravě na smrt ... jak hrozně ta slova znějí ...“ zírá stále do svého pokrmu nejstarší z bratrů.

„Bohužel má asi pravdu. Akorát to mohl říct aspoň trochu jinak ... nevím, prostě se tváří pořád stejně, jako by se ho nic nemohlo dotknout. Tak chladně, odtažitě. A asi by nás se stejným výrazem i zabil, kdybysme se mu dostali pod ruku.“

„Asi mu nic jiného nezbyvá, když je stále v nějaké válce.“

„Asi ne.“

„Mluvil s vámi o smíření ...“

„O smíření s Bohem a o smíření s tebou,“ říká velmi pomalu Etienne, „Říkal, že asi brzo umřeme, tak abysme odcházeli smíření s Bohem a s tebou.“

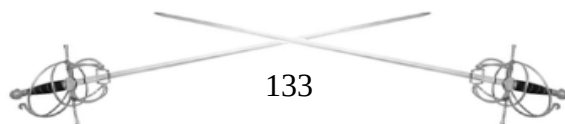
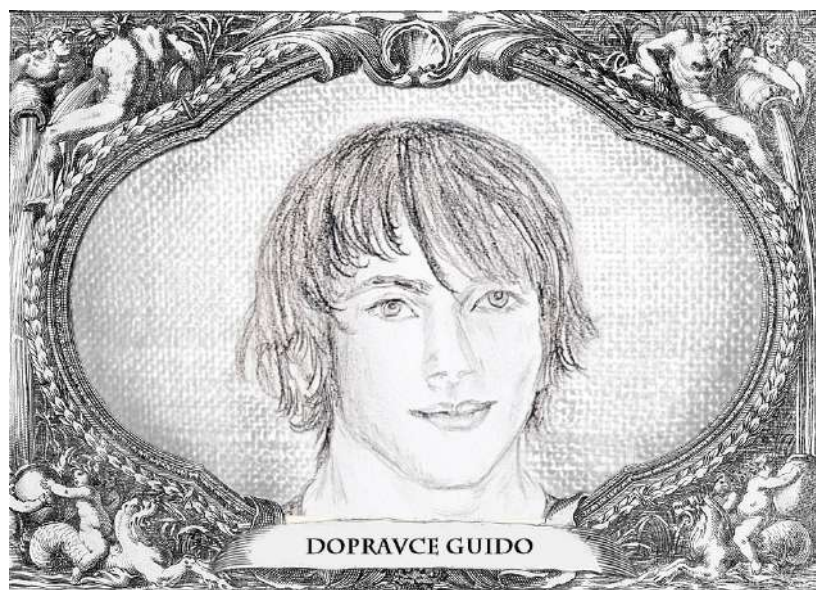
„Zemřete ...“

„Maurici, my už teď prostě nemůžeme couvnout,“ říká zoufalým hlasem prostřední z bratrů.

„Já vím,“ hlesne nejstarší z nich a šokuje tím své sourozence.

„Nechceš nás teda přemlouvat?“ diví se Victor.

„K čemu by to bylo. Snažil jsem se, ale asi jsem to dělal blbě. Možná právě já vás vehnal do toho nešťastného vojska pana de Gondi. Vadilo vám moje sekýrování, vadilo vám moje poroučení, chtěli jste

mi něco dokázat ... omlouvám se vám, tohle jsem opravdu nechtěl,“ přejede si místní pán rukou přes oči, které mu povážlivě vlhnou.

„Maurici, ty se přece nemáš za co omlouvat,“ zvolá vzrušeným hlasem Etiene, „Udělal si pro celou rodinu tolik, i pro nás dva. Ale nemůžeš nás pořád vodit za ručičku, chránit nás, jako kvočna svoje mladý. Prostě už jsme muži a neseme za sebe zodpovědnost. Ty za nic nemůžeš, tohle bylo naše rozhodnutí.“

„Ale proč k němu došlo ...“

„Protože už jsme dospělí, Maurici.“

„Dospělí ... jistě, dospělí. Ale proč ... ne, nemá smysl se k tomu vracet. Musím prostě respektovat vaše rozhodnutí, i když mi to rve srdce.“

„Maurici, i kdyby se nám něco stalo. Máš svoje děti, svojí ženu, jsou tady naši bratřenci. Dost lidí na vybudování toho rodinného klanu, o kterém sníš. I bez nás,“ říká prostřední z bratrů snad až příliš chladně.

„Mluvíš jako Quido,“ přijde vzápětí výtku.

„Ano, snažím se držet jeho rad. Připravit se na smrt a pak bejt mile překvapeněj, když nepříjde. Maurici, o tý bitvě se mluví pořád víc a víc. Podle všeho mají pánové chuť změřit svoje síly s vojáky pana prince. My jsme dali svoje slovo a vzít ho zpět už nemůžeme.“

„Jste ještě mladý, máte život před sebou ...“

„Quido je skoro stejně starý a čím už vším prošel. Ale to sem nepatří. Prostě nás možná čeká nějaká bitva, možná první a možná taky poslední. Byli jsme s Victorem u zpovědi, snažíme se smířit s Bohem, teď se chceme smířit i s tebou. Chceme ti za všechno poděkovat, co si pro nás udělal a co pro nás děláš. Možná jsme to nedali dost najevo, ale vážíme si tě, máme tě taky rádi a jsme na tebe pyšný. Proto, cos všechno dokázal udělat. Jak si zabezpečil naší rodinu,“ hovoří teď dost emotivně Etiene.

„Kriste pane, jak hrozně ta slova znějí,“ vzdychá nejstarší z bratrů, „Mluvíte tady o svojí smrti, proboha. Naprosto zbytečný, jen pro rozmary nějakých pánů. Hlupáků, co jim nestačí, co už mají, chtějí víc moci, víc bohatství. Anebo se jen tak baví tím, že se zabíjejí! Jen ty jejich souboje, proboha! Neváží si Boha, neváží si jeden druhého, neváží si vlastního života. My ale mezi ně nepatříme!“

„Máš pravdu, naše rozhodnutí možná bylo ukvapený, ale teď už s tím nic dělat nejde. Nedopustíme, aby na naši rodinu někdo koukal skrz prsty, aby mluvil o zbabělcích.“

„Etienne, my nejsme šlechta, s tou jejich pochybnou otázkou cti, kdy se kvůli ní jen tak vraždí navzájem.“

„Nejsme, ale i my máme přece svoji hrdost a důstojnost. Kdybysme teď zalezli za tvoje sukně, schovali se, tak bysme si přece nemohli vážít sebe sama,“ říká prostřední ze sourozenců znovu hrozně emotivně.

„Tak se radši necháte zabít vod těch hroznejch vojáků pana prince?“

„Když to bude vůle boží ...“

„Vůle boží ... Bůh vás přece do korintského pluku nepřihlásil ...“

„Maurici, tohle se už stalo a nemá smysl to dál rozebírat. Ale pokud opravdu půjdeme do nějaký bitvy, chceme tam jít s tím, že máme všechno urovnaný. Nejen s Bohem, ale i s tebou, Maurici.“

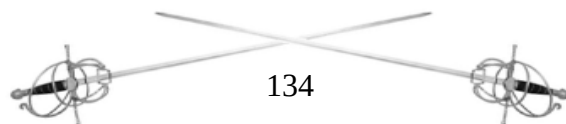
„Etienne, vždyť já vás mám rád a jen se o vás bojím. Proto jsem chtěl ...“

„Já vím, Maurici. Ale stát se může všechno. Budeme se snažit přežít, ale ...“

„Kriste pane, nevím, co mám říct. Jak já nenávidím všechny, který nás do tohohle dostali. Všechny ty kardinály, prince, koadjutory, prostě všechny,“ vzdychá nejstarší z bratrů.

„Maurici, něco změnit nemůžeš. Taky si nemáš co vyčítat, udělal si pro nás všechny dost a pořád děláš. Určitě i z tý noční zásilky proviantu taky něco kápne. S Coiffierem ještě hodně vyděláš, abys všechny dobře zabezpečil. Pokusíme se zůstat naživu a pak ti s tím pomáhat. To ti můžeme slíbit, já i Victor.“

„Etienne, pokud už musíte někam táhnout, musíte mi slíbit, že na sebe budete dávat pozor. Nesmíte se nikam hnát, hrát si na hrdiny a tak. Rozumíte? Pokud už vás pan de Gondi požene do nějaký

nesmyslný bitvy, tak se snažte držet zpátky a až začnou všichni utíkat, tak taky proboha rychle zmizte a na nic nečekejte,“ hovoří Maurice naléhavým hlasem.

„Třeba nebudeme utíkat,“ podotkne Victor.

„Jistě, pan de Gondy jak archanděl Gabriel všechny potře svým mečem, sešle na vojáky pana de Condé oheň pekelný,“ ušklíbne se bolestně nejstarší ze sourozenců, „Můj ty bože, kněz a hraje si na vojáka. A tahá do těch svých rozmařilostí další lidi. Nenechte se zblbnout a pořád myslete především na sebe. Když budete pěkně vzadu, až vojáci pane de Condé pozabíjej ty vepředu, tak stačíte utéct,“ mudruje.

„Dáme si pozor,“ přikývne se značným sebezapřením Etienne, slova staršího bratra se mu vůbec nelíbí, ale nechce s ním jít do sporu.

„Budu se za vás modlit, dám sloužit mši. Poprosím Boha, aby vás ochránil. A vy mu to prosím usnadněte, tím, že budete zdrženlivý.“

„Maurici, už jsem ti to slíbil, za nás za oba,“ snaží se Etienne o mírný tón hlasu, „Jen chceme, já i Victor, abys nám odpustil. Aby ses na nás nezlobil a pokud půjdeme s panem de Gondy bojovat, abysme tam šli s vědomím, že mezi náma není spor.“

„Etienne, Victore, já se nezlobím ... teda trochu ano, ale především mám o vás strach. Můj ty bože, jak se o vás bojím. Proto tak vyvádím, proto jsem tak nepříjemnej. Ale pokud musíte jít někam bojovat, protože jste se tak rozhodli, pak to musím respektovat,“ říká prvorozený s ohromným sebezapřením, nejradši by jim oběma uštědřil pár pohlavků, ale kdyby se jim nedej bože něco stalo, Quido má pravdu, nadosmrti by si vyčítal, že se s nimi nesmířil. Jak hrozně se ale cítí.

K velké radosti všech tří přítomných vstoupí nesměle Blaise a ohlašuje příchod Vincenta, který již dopravil proviant do skladu hlídaného dalšími dvěma vojáky, Dominikem Dalou a Gédeonem Pellechetem. Vůdce noční výpravy teď vstoupí a zálibně se podívá na zbylé jídlo na stole.

„Blaise, přines něco na zub pro našeho vzácného hosta,“ nakáže Maurice, „A ty se posad, Vincente, vlastně si nám ani neřekl, jak se ti podařilo dostat zásoby do města.“

„Rád s váma pojím,“ usadí se Magerdie, „Docela mi vyhládlo, po tý dost divoký noci,“ zasměje se.

UZDRAVENÝ PLUKOVNÍK

Quido Dujardin se rozvaluje na svém lůžku v blízkosti své těhotné manželky a prožívá jeden ze svých příjemných snů, soudě podle jeho výrazu. Nebo jen spočívá v blahém nevědomí a načerpává nových sil. Je ještě hluboká noc, venku panuje mráz a v domě nezvyklý klid, daný zařezáváním všech přítomných. I členů anjounského pluku, z nichž někteří se umí velmi hlasitě a náruživě bavít.

Lehký dotek na rameni donutí Quida k rychlému procitnutí, snaží se zjistit nebezpečí, během chvilky se však přenese zpět do reality. Je ve své ložnici a tím vetřelcem je jeho sluha Ambrois. Teď však couvá, z jeho pána jde strach.

„Co se děje?“ sykne podkoní, manželka spokojeně oddychuje a on má zájem, aby to tak zůstalo.

„Návštěva, pane. Z Paříže.“

„Tak počkej,“ hrabe se majitel panství z pelechu, jak tam bylo teplo a příjemně.

Monod se pokusí být užitečný a pomoci svému pánovi s oblékáním, spíše mu však překáží a tak jen přištipkáří. Nakonec oba vyjdou z ložnice do předpokoje a poté i na chodbu.

„Ambroisi, tohle mi nedělej,“ říká přísně Dujardin, „Když se mě někdo dotkne ve spánku, může přijít k úrazu.“

„Promiňte, pane, omlouvám se, ale ...“

„Tak kde ho máš a kdo to je?“

„Pan Edmond, pane, váš přítel z Paříže, pane,“ vysvětluje hoch a tváří se hrozně důležitě.

„Kams ho strčil?“

„Do salónku, pane. Dal jsem mu víno, co tam zbylo po vašich moc urozených přátelích. Mám zkusit něco najít v kuchyni, pane?“

„Zkus to,“ pokrčí rameny Quido, nemá chuť na jídlo, možná trochu svlažit hrdlo, přeci jen se včera večer zase dost pilo a teď se mu lepší jazyk na patro.

Sluha chvátá do přízemí, jeho pán otevře dveře do salónku, který je v dosti zuboženém stavu, ještě nenastal ranní úklid po večerním hodování, kterého se s jistou zdrženlivostí sobě ne vlastní zúčastnil i pan de Godille, který se rychle zotavuje z rány do své tvrdohlavé palice.

„Edmonde, jaký čerti tě sem přinesli?“ vítá pán domu svého hosta.

„Tak čerti, říkáš?“ vstává Bordas, „No, možná vlastně jo, pokud za ně považuješ ty naše slavný pařížský vojevůdce,“ zasměje se, „Ne, pan Achile a pan Louvent usoudili, že ti mám předat pár jejich zjištění, co se týká naší slovutný pařížský armády. Jak se zdá, pány svrběj ruce a chtěj si povyrazit na bitevním poli. Aspoň vo tom pořád mluví.“

„Něco, co nesnese vodklad?“ zvážní rozespalá tvář hostitele.

„To snad ani ne, jen pánové shromáždili, co se dalo, vo tom našem vojsku. Možná by to mohlo pana prince zajímat, pokud si to teda už nezjistil sám. Ale snad tvoji snahu vocení, když mu to přineseš, ne?“ ušklíbne se noční host.

„Díky tvojí jistě ne právě příjemný výpravě. Nikdo tě nenaháněl?“

„Quido, chtějí mě chytit v noci,“ podívá se skoro soucitně Bordas.

„No jistě, na nás sou krátký. Ale zimu nepřevezeš, zvláště tu letošní.“

„Letošní? Už si vlastně nepamatuju, kdy byla nějaká mírnější zima ... Máš pravdu, pořádně jsem promrznul, ale to taky není nic, co bysme už nezažili, ne? Dám si možná něco na zahřátí, něco ostřejšího, než mi nabídnul ten tvůj sluha, co se mi ho podařilo i s jeho nevrlym otcem po dost dlouhý době vzbudit. Teda trocha vína, co jste tady asi nechali,“ ušklíbne se host a porozhlédne se po zdevastovaném salónku.

„Zařídím, až se ten nešťastník vrátí, snad přinese něco na zub. Díky panu hraběti jsme teď tady zásobovaný dost slušně. Tak se posad' a spust',“ vybídne Dujardin přítele.

Vyprávění posla je přerušeno dvakrát, poprvé když donese Ambrois ošatku s pečivem a studené maso, taky trochu šunky a paštiky, podruhé, když se vrátí s pálenkou, kterou se host rozhodl zahřát. Ten vysvětluje, co zjistili jejich zvědové, popisuje sílu jednotlivých uskupení, jejich výzbroj, u některých i jména velitelů. Také informace o dezertérech z královské armády v počtu dvou tisíc mužů, jímž velí pan Bertrand de Chanleu.

„Tak pánové chtějí vylézt zpoza hradeb?“ ušklíbne se Dujardin, „No, aspoň konečně uvidí, co to znamená potkat skutečný vojáky. Budou zase utíkat, jako ti rejtaři pana de Gondí. Ale díky za zprávy, tak trochu toho využiju, abych si udělal očko u pana prince.“

„Jak to využiješ, je už jen na tobě. Já bych ocenil, kdybys mě nechal někde vyspat. Určitě se nestihnu do svítání vrátit do města, i kdybys mi půjčil koně.“

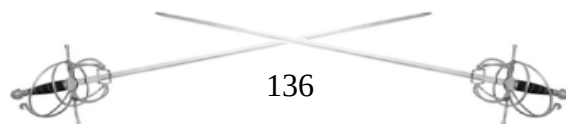
„To se rozumí samo sebou, uděláme si takovou malou noční snídani, trochu pokecáme, ty se pak vodebereš do pelechu a já si dojdou promluvit s panem hrabětem, jak tvýho poselství využijeme.“

„Je tu vůbec nějaký místo?“

„No, něco se najde, ale klid ti zaručit nemůžu. Teda můžu, do doby, než začne panstvo vstávat. To ale díkybohu vyspává dlouho, protože taky rádo dlouho do noci chlastá, jak vidíš tady kolem,“ říká s ironickým úšklebkem Quido, už začíná mít pomalu svých druhů dost, jak mu ničí zařízení domu, jak se tu bezostyšně roztahují.

„Když jsem na tebe čekal, tak jsem si vzpomněl, kdy jsem tady byl minule. To bylo, jak jsme vyvezli z Paříže jedno malý princátko,“ ztiší podvědomě hlas Bordas a vlastně tím zahájí jejich blábolení, v němž se mísí starší i novější vzpomínky.

Kolem šesté hodiny ranní nalezne Quido pro přítele ubytování u plukovního lékaře a kaplana, Ambrois mu tam vytvoří ze slámy a pokrývek provizorní lůžko, oba dočasní obyvatelé komnaty jen otevrou jedno oko, pak pokračují ve spánku.

Dujardin si pak povzdechne a kráčí do místnosti, do které se již před drahnou dobou nakvartýroval velitel pluku a jeho přítel, baron de Taille. Toho nechá chrápat, ale hraběte se pokusí decentně vzbudit, nakonec stejným způsobem, který vyčetl svému sluhovi. A musí čelit podobné reakci, i Armand má lehký spánek a je připraven se bránit za každé situace.

Pokud se Quido tvářil na svého sluhu nevraživě, výraz pana de Godille směrem k podkonímu je desetkrát ošklivější. Málokdo se usmívá na někoho, kdo mu náhle přeruší spokojené snění a tahá ho navíc z pelechu. Ale Armand nakonec svolí, nechá se obléknout a následuje svého věrného podřízeného do salónku, kde mu již připravila paní Monodová snídani. Nedaleko teď mžourají probuzení sluhové Sylvian a Celeste, připraveni posloužit. Jsou však Dujardinem vykázáni z místnosti.

„Quido, ty lumpe, co je tohle za nápady? Takhle brzo mě nutit vstávat. Doufám, že máš dobřej důvod, nebo ti zakroutím krkem,“ mrmlá plukovník.

„Račte si nabídnout, Excellence,“ ušklíbá se podkoní, „Musíte se posilnit, aby se vaše zraněná hlava dobře hojila.“

„Už jsem úplně v pořádku,“ houkne hrabě.

„Jak myslíte, Excellence,“ pokrčí rameny pozorný hostitel, demonstrativně se zakousne do kousku šunky, sám hlad nemá, pojedl už s Edmondem.

„Tak co se děje? Proč tak brzo?“ napije se zhluboka Armand obyčejné vody, ale přitom pošilhává po láhvi s vínem.

Dujardin začne vyprávět o příjezdu Bordase, o zprávách, které přivezl. Plukovník poslouchá tak napůl ucha, ale jeho tvář se chmuří čím dál tím víc.

„Quido, ty seš zločinec,“ vyhrkne, když referát podkoního skončí, „Jen proto si mě vzbudil? Proboha, tohle přece mohlo počkat! A nakonec, i kdyby ne, tak si přece mohl za panem princem zajet sám, ne? Můj ty bože, mně se zdá, že jsem nedostal ránu do hlavy já, ale ty!“ koulí zle očima.

„Když to vidíte takhle, tak si zase běžte lehnout, Excellence,“ pokrčí rameny Dujardin.

„Dovolíš mi milostivě si jít lehnout? Quido, začínám pochybovat vo tvým zdravým rozumu!“

„Jak myslíte, Excellence,“ znovu pokrčí rameny hostitel, „Tak já teda zajedu za panem princem sám. Vyrazím co nejdřív, abych ho zastihnul hned po ránu. Možná ty naše informace ani nebude potřebovat, ale je to dobrá záminka se s ním setkat a připomenout se. Taky ukázat dobrou vůli. Nedělá mi to žádné problém, Excellence, ale nechtěl jsem vás obejít. Ale asi je lepší si pospat, než zajet za panem princem.“

„Lepší pospat ... co to zase mektáš?“

„Mektám ... no vlastně jo. Bude lepší, když zůstanete ležet, Excellence. I pan princ ví vo vašem zranění a tak vás jistě nebude nikam tahat, když se něco semele. Aspoň nikdo z našeho pluku nepřijde k úhoně, já se nebudu muset bát vo svý švagry a taky, že ze svý obtěžkaný manželky udělám vdovu. Tak to bude lepší, ani by nebylo vhodný vás v tomhle stavu tahat z domu. Nedej bože vám navrhopat, abyste po setkání s princem udělal zdvořilostní návštěvu u jedné dvorní dámy,“ říká záměrně naprosto chápavým a lhostejným hlasem podkoní.

„Quido, co jako, že já ... na tom něco je,“ zarazí se hrabě.

„Excellence, chtěl jsem vás vzít s sebou ...“

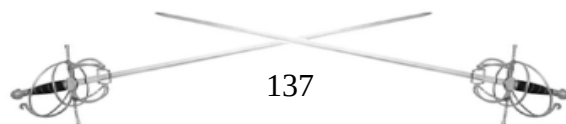
„Vzít s sebou! Vodkdy podkoní bere s sebou svýho pána? He? Není tomu navopak?“

„Možná i je, pokud je pán v pořádku a nemusí se léčit či nemusí vyspávat. Ale když je pán nemocný a unavený ... nevím, Excellence. Nevím, možná bude lepší, když vás s sebou tahat nebudu.“

„Nebudeš ... tak ty mě teda možná milostivě vezmeš s sebou ...“

„Vezmu, Excellence, když mi slíbíte, že pana prince nepoblejete ...,“ říká Dujardin vážným hlasem a pak se demonstrativně odtahuje, jako by se bál rány.

„Tahle doba je úplně na hovno,“ praští kusem studeného vepřového masa na tác pan de Godille, „Lůza z města vraždí královský vojáky, podřízený sekýrujou svý nadřízený, prostě Sodoma Gomora. Možná mě ta kulka měla zabít, abych nemusel trpět takovejhlema pořádkama. Ještě schází, abys mi nakopal a pak už to nebude mít chybu.“

„Tak daleko jsme zatím nedošli, Excellence.“

„Zatím. Správně říkáš, zatím,“ durdí se dál pan de Godille, pak se zarazí, „Quido, tak ty drzouni chtěj vylízt z těch hradeb a postavit se nám? Ta lůza chce s náma bojovat? Kriste pane, taková drzost. S jakou radostí je rozsekám na kusy!“

„Vidíte, Excellence, a vo tom se celou dobu bavíme,“ řekne Dujardin a když spatří nechápavý výraz ve tváři velitele pluku, pokračuje, „Pokud Vaši Excelenci pan princ uvidí v plný síle, a pokud mu přineseme ty zprávy, možná zase pan princ Vaši Excelenci něčím pověří a nenechá zahálet. Tohle je taktika, Excellence.“

„Taktika! Hrome, spíš intrika. Ale chytrá, to je pravda. Hrome, Quido, musíme hned vyrazit. Musíme prince přesvědčit, aby nás na ně poslal, pokud ty svý držky vystrčí z města. Abysme je do nich nakopali,“ zvedá se hrabě, pak se zarazí, „A ta návštěva, ty dvorní dámy, jak si to myslel?“

„Když už budete na čerstvém vzduchu, proč se nezastavit za paní markýzou? Ukázat, že už jste v plný síle. Královna většinou vstává pozdě, možná paní markýzu ještě zastihneme v tom jejím nádherném brlohu.“

„Máš zase pravdu, Quido. Tak se mi zdá, že budeš muset i nadále myslet za mě. Ale máš pravdu, tohle uděláme, napřed pan princ a potom paní markýza. Tak jo, je ti vodpuštěná ta tvoje drzost, koukej nechat dát sedlat naše koně a pojď mě pomoc se ustrojit,“ je náhle plukovník plný energie.

„Ani nedojíte, Excellence?“

„Seru na jídlo, musíme hned vyjet,“ zamíří hrabě do svého pokoje, kam ho následuje jeho podkoní, jen co vydá příkazy svému sluhovi.

Oba urození muži zakrátko již brázdí zasněženou krajinu a míří za svým vojevůdcem. Mráz je k nim nemilosrdný, ale oni jsou na nepohodu zvyklí a tak ji trpně přijímají. Občas prohodí nějaké to slovo, ale většina cesty probíhá za hlubokého mlčení i za tmy, která ale postupně bledne, jak se na svět dere nový den.

Musejí chvíli čekat, než je pan de Condé přijme, ani on nevypadá po ránu nejlépe, nicméně se snaží tvářit vlídně. Hrabě přenechá slovo svému podkonímu, který předá zprávy z Paříže. Má dobrou paměť a tak odrecituje vše, co mu v noci sdělil jeho přítel z dětství.

„Hrome, máte vy ale zdroje,“ řekne uznale vévoda, „Už jen chybí, abyste mi vyjmenoval postupně u všech jednotek všechny vojáky.“

„Pokud by si Vaše Výsost přála, určitě bysme i to zjistili,“ řekne Dujardin sebevědomě.

„Skoro o tom nepochybuji, pane de Rigault,“ zasměje se vojevůdce, „O těch jejich plánech vím. Sice probíhají nějaká jednání, ale podle mého k ničemu nepovedou. Je čas jim trochu pustit žilou, aby začali být povolnější. K tomu se mi vaše zjištění náramně hodí,“ přidá pochvalu.

„Rádi jim pustíme žilou, monseigneur,“ ozve se pan de Godille.

„Pustíte, pane hrabě? Už jste v pořádku?“ obrátí vévoda zrak na svého plukovníka.

„Naprosto, monseigneur.“

„Rozumím, opět chcete změřit síly s nepřítelem. Nestačí vám, jak jste potřepli ten prapor pana de Gondi?“

„Ach, monseigneur, na to mám špatný vzpomínky,“ vzdychá až moc teatrálně Armand.

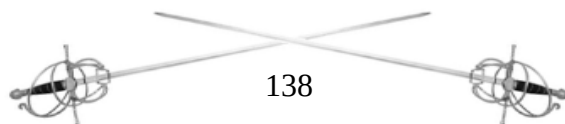
„Špatný? Vždyť jste je doslova zmasakrovali,“ usmívá se Louis.

„Bohužel ne díky mému přispění. Jeden z těch šibalů mě zasáhl do helmy, úspěch patří ne mně, ale tady panu de Rigault, který se ujal velení pluku a ty hlupáky zmasakroval.“

„Pan de Rigault? Odkdy podkoní velí pluku, když v něm máte tolik dalších skvělých důstojníků?“ podívá se poněkud překvapeně princ.

„Monseigneur, nikdo jiný nemá u vojáků takový respekt, jako pan de Rigault, teda snad kromě mně, aspoň doufám,“ zasměje se pan de Godille.

„Zajímavé, pane hrabě,“ pohlédne vojevůdce uznale na mladého zvěda, „Tak co si žádáte, pane hrabě? Chcete si protáhnout tělo a poslat pár těch vzbouřenců do horoucích pekel?“

„Přesně to mám v úmyslu, monseigneur. Rád podpořím váš útok na ně, pokud mi dáte příležitost. Za což vám budu velmi vděčný, monseigneur.“

„Uvidíme. Mám už jistý plán ...“, zamyslí se princ, „Mohl bych si vás nechat v záloze, ve své blízkosti“, uvažuje nahlas, „Anebo vás převelet k panu de Chatillon, kterého chci pověřit vedením hlavního útoku. Čemu dáváte přednost?“ podívá se vyzývavě.

„Monseigneur, být ve vaší blízkosti je ohromná čest. Ale pokud si mohu vybrat, rád se připojím k panu vévodovi a podpořím se svým plukem jeho útok.“

„Jinou odpověď jsem nečekal, pane hrabě. Ale zatím o ničem nemluvte, včas vám pošlu instrukce. Můžete se ale připravit, jednu kumpanii nechte zase v záloze, ať plní vaše běžné povinnosti, vy s dalšíma třemi budete povolán do zbraně“, říká pan de Condé vzletně, horlivost podřízeného mu je sympatická.

„Velice děkuji, monseigneur, už se těším, jak jim vrátím tu ránu do hlavy“, raduje se Armand.

„Pak jim buď Bůh milostiv“, rozesměje se Louis, „Jejich dny jsou sečtené. Pane de Rigault“, obrátí se na druhého z mužů, „vaše zprávy jsou skvělé, ostatně jako vždy. Určitě nám pomohou při stanovování taktiky“, dodá a Quido přemýšlí, zda je vyjádření míněno vážně či jde jen o zdvořilost.

Po pár frázích jsou oba vojáci vyexpedováni z blízkosti vojevůdce a mohou se začít dohadovat, co dále. Den se již přihlásil o slovo, z polozatažené oblohy na ně dopadají sluneční paprsky, které ale příliš nehřejí.

„Excelence, podle mého je ještě čas“, vzhledne k nebi Dujardin.

„Nevím, čas asi je, ale je vhodný přijít takhle bez ohlášení? Přeci jen, dvorní dáma ...“, je nerozhodný pan de Godille.

„Excelence, jaký to váhání“, spráskne obrazně řečeno podkoní ruce, „Na rebely se chystáte útočit bez váhání, ale zaútočit na vyvolenou svého srdce? Ach, jak roztomilý vás vidět takto plného rozpaků, vás, který je vždycky tak přímý a smělejší.“

„Quido, přestaň mě zase zesměšňovat, nebo zapomenou na tvoje zásluhy!“ podívá se přísně hrabě, „Pravda, tvoje intrika vyšla a my asi dostaneme možnost pobít tu lůzu, pokud vystrčí tu svou zavšivenou hlavu z bran Paříže. Ale važ slova, když mluvíš o mně a paní markýze!“

„Již ani neceknu, Excelence“, sklopí uši Dujardin, ale pod vousy se usmívá, baví se rozpaky svého pána, jehož drsnost roztává před jednou tuze pěknou dvorní dámou

„Tak pojedeme. Ale já zůstanu stranou a tebe vyšlu na výzvědy“, vyřkne své rozhodnutí Armand a podívá se vítězoslavně na svého podkoního, jak to tentokrát dobře vymyslel on.

„Pochopitelně, Excelence. Nemám problém pro Vaši Excelenci zařadit přípuštění“, kontruje dvojsmyslem Dujardin, pak však raději horečně vyrazí směrem, kam se i nadále budou ubírat jejich kroky.

Pan de Godille zůstane v Královském paláci na chodbě dostatečně vzdálený od komnat jeho staronové milenky, naopak jeho podkoní kráčí směle tímto směrem. Ale i on hodlá využít prostředníka, kterým je jeho dávný přítel, nyní ve funkci majordoma a důvěrníka paní de Cavarlene. V zámku je stále ještě poměrně klid, ačkoli již je skoro deset hodin. Ale proč taky chvátat, vždyť většinu čeká jen další nudný den, který jako by z oka vypadl tomu předešlému.

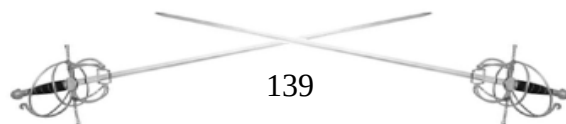
Co však platí pro panstvo, netýká se sloužících, proto Quido nalezne Augusta Bastiena čilého jak rybička, jak se právě láduje ve své komnatě. V níž se ale ještě na lůžku rozvaluje pan de Barbou a teď dost nevraživě mžourá na vetřelce. Raulovi je moc dobře známo, že komu ten chladný mladík patří a začíná mít velké obavy o svůj vztah s tetičkou.

„Půjdeme ven“, povstane Auguste a vyjde se svým přítelem na chodbu. Rozhlédne se a dostrká ho až k oknu, co nejdále od komnat, aby nikdo nemohl pochytit nic z jejich rozhovoru, „Co potřebuješ?“ zeptá se šepem.

„Já vcelku nic, ale pan hrabě by rád vykonal zdvořilostní návštěvu u tvé paní“, usmívá se Dujardin.

„Zdvořilostní, jo?“ ušklíbne se majordomus.

„Jak taky jinak. Paní markýza je ještě přítomná?“

„Je, vlastně jsem se chystal jí jít vzbudit, jí a Julii, její komornou. A taky jejího syna Henriho. Pořád je to tady takový divoký, stísněný, vybavení na hovno. Zlatý palác Almare, vod kterého jsme teď parádně vodříznutý,“ skuhrá Bastien.

„Tak to udělej a nenápadně paní markýze řekni o panu hraběti. Ať se rozhodne, jestli ho přijme a pokud, tak kde. Pan hrabě čeká kousek vodsud.“

„Tak jo, ale ty počkej radši tady. Nebo můžeš dovnitř, ale možná tě bude zpovídat ten mladej zmetek, pan de Barbou.“

„Moc ti k srdci nepřiostl.“

„Nemám ho rád,“ přizná barvu Auguste, „Jen se pořád vyvaluje, línějšího chlapa jsem snad ještě nepoznal. Ale je holt synovcem paní markýzi, tak má ty privilegia,“ dodá a pak už zamíří ke komnatám své paní, kde přes pokročilou dobu mají ještě půlnoc. Vzhledem k tomu, že Andrea i její syn mají přijít ke královské rodině až před polednem, je ale takový stav vcelku pochopitelný.

Dujardin musí trpně čekat, jeho přítel se vrátí až po drahé době. Ale z jeho výrazu tváře pochopí, že jeho žádost byla úspěšně vyřízená. Paní markýza pana hraběte přijme asi za půl hodiny, až se trochu upraví a připraví, dozví se záhy. Což jim oběma dá čas ke klábosení, kdy Auguste vyzvídá a Quido mlží.

Pan de Godille vstoupí do velmi nuzně zařízené komnaty kolem půl jedenácté, spatří sedět svou milenkou v křesle, dodaného panem Juanem, vedle ní na sesli spočívá její devítiletý syn Henri-Honoré, za nimi stojí Julie de La Solignac. Naopak po boku Armanda se nachází jeho podkoní, tak je všem oficialitám učiněno zadost.

„Vítejte, pane hrabě,“ zahlaholí paní de Cavarlene, „Jsme rádi za vaši návštěvu.“

„Drahá paní markýzo,“ vysekne dvorní poklonu pan de Godille, přidá se i Dujardin, „vyřizoval jsem jistou záležitost nedaleko a přišlo mi vhodné pozdravit vás a vašeho syna,“ otočí pohled na chlapce, který teď povstane, „Zdravím vás, pane markýzi,“ dodá.

„Pane hrabě,“ ukloní se prkenně Henri.

„Jak ráda vás zase vidím v plné síle, pane hrabě, měli jsme obavy o vaše zdraví, když jsme se doslechli o vašem zranění,“ prohlíží si Andrea svého milence spokojeným pohledem.

„Díkybohu jsem už zcela v pořádku. Moje přilbice mi zachránila život, díkybohu kulka skrze ní do mé hlavy neprošla,“ snaží se o dvorní mluvu Armand, ale v jeho podání zní strašně nepřírozně.

„Drahá Julie,“ obrátí se markýza na svou komornou, „vezměte mého syna a odveďte ho za panem Augustem. Dohlédněte, ať se řádně nasnídá. Já si zatím popovídám s naším vzácným hostem.“

„Ano, Milosti,“ ukloní se rovněž prkenně slečna de La Solignac, moc jí takový vývoj po chuti není, ale nemá na výběr. Naopak Henri vše přijímá se samozřejmostí, přesto nakrátko spočine pohledem na statném šlechtici, který je dle všeho velmi statečný a skvělý voják. Nemá vůbec tušení, co všechno provedl jeho otcí a jak významnou roli hraje v životě jeho matky.

„Pane de Rigault, dohlédněte, aby nás nikdo nerušil,“ podívá se Andrea významně na podkoního.

„Jak si přejete, Milosti,“ ukloní se Quido, který jasně příkaz pochopí, venku se postaví před dveře a běda tomu, kdo by se domáhal vstupu.

„Posaď se, Armande,“ vyzve markýza svého hosta a ukáže na sesli, z níž před chvílí povstal její synátor.

„Děkuju,“ odvěti on a s jistými rozpaky se uvelebí na stoličce, „Byl jsem za tvým bratránkem, panem de Condé, a tak jsem se zastavil,“ prohodí.

„Díkybohu už vypadáš dobře.“

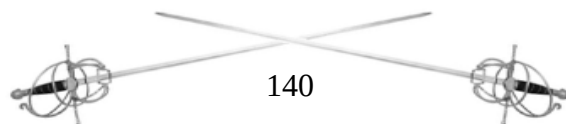
„Jsem už úplně zdravej.“

„To ráda slyším. Tak co tě skutečně přivádí?“ zajiskří se jí v očích.

„Skutečně?“ zaváhá on, „No, přišel jsem ti to sem trochu poblet.“

„Kriste pane, Armande, galantnější vyzvání k milostnému aktu jsem teda ještě neslyšela,“ rozesměje se ona srdečně, což strhne i jeho, přes hroznou nervozitu, kterou trpí v její přítomnosti.

„Omlouvám se, za to minule, jak to tak divně dopadlo ...,“ sklopí on hlavu.

„Moje chyba, vždyť si byl raněnej ... můj ty bože, myslíš to vážně? Teď a tady?“ zvedne ona své krásné oči.

„Venku je Quido, ten by zabil každého, kdo by sem chtěl vstoupit,“ řekne on přesvědčivě.

„Ale můj syn je ve vedlejší místnosti,“ upozorní ona.

„Máš pravdu,“ posmutní on, „je to nevhodný.“

„Možná nevhodný, ale ne nemožný. Jen musíme bejt potichu. A taky musíš dát pozor na moje šaty, rozumíš?“

„Ty jako chceš ... ale ty šaty ... to je skoro nemožný ...,“ dívá se on rozpačitě, „Přes ně se přece nedostanu.“

„Pomůžeš mi je sundat. Ale opatrně, rozumíš? A pak mi je zase pomůžeš oblíct. Snad je nepotrháš, ty divochu.“

„Budu se snažit,“ ušklíbne se on, ale z jeho následných pohybů je patrné, jak velký respekt cítí k nádherné robě, co má ona na sobě.

Odstraňování svrchního oblečení trvá až moc dlouho, ona zůstane ve spodním prádle, jen si uvolní klín, on pak odloží kabátec, plášť již spočívá na židli, sundá si kord a stáhne si kalhoty. Takto připraveni se svalí na lůžko, aby uskutečnili milostný akt, kdy si oba dávají pozor na zvuky, které by mohly proniknout do vedlejší místnosti. Ale jejich chuť je větší než obavy z trapasu, kdyby někdo vytušil, co zde právě provádějí.

Přes poněkud problematické podmínky úspěšně vykonají soulož, která jim oběma přinese uspokojení, pak však nastane velmi úmorná práce uvést se opět do původního stavu, kdy se snaží upravit jeden druhého. S čímž má on z pochopitelných důvodů mnohem více starostí.

„Budeme se nějak muset domluvit,“ řekne ona, když opět sedí ve svém křesle a on spočívá na stoličce, z níž vystrnadil jejího syna, „Kdoví, jak dlouho ještě budete oblíhat Paříž. Musíme si najít nějaký vhodný místo, kde bysme se mohli scházet.“

„Tady v paláci to asi vhodný nebude, co?“ odtuší on.

„Stejně jako u toho tvýho podkoního. Co kdybych řekla Augustovi, aby našel a pronajal nějaký dům v Saint-Germain? Nebo někde poblíž?“

„Auguste? Ten vo nás ví?“ zachmuří se on.

„Je věrnej a mlčenlivej.“

„Znám ho dobře, ještě když sloužil u tvýho bratra. Ale s tím místem, tak to nevím, teď asi bude všechno pronajatý.“

„Uvidíme, jak se Auguste ukáže. Souhlasíš?“

„Souhlasím se vším, jen když budeme mít trochu soukromí. Abysme si to vychutnali a nemuseli se koukat přes rameno, jestli někdo nejde nebo neposlouchá.“

„Hlavně na sebe dávej pozor, aby mi tě nikdo nezabil nebo nezmrzačil.“

„Tak to mám v úmyslu,“ zablýskne se v jeho očích, „A taky vyrovnat dluh, za tu ránu do hlavy mi někdo pořádně zaplatí.“

„Můj ty bože, mluvíš o tom, co si myslím?“

„Mám chuť jich zato pár zabít.“

„Ty seš nepoučitelnej, Armande. Jen se vyzdravíš a už se zase do něčeho ženeš. Ale v tom se asi nezměníš, co?“

„Znáš mě, Andreo, víš jakej sem.“

„V tomhle případě bohužel,“ povzdechne si ona.

Asi ještě deset minut si povídají, víceméně jen žvatlají, ale oba se cítí dobře. Opět jsou spolu, i když svůj vztah znovu skrývají před zraky veřejnosti. Ale starý cit se začíná probouzet, zase cítí velkou touhu jeden po druhém, i on se začíná osmělovat v její blízkosti. Oba si nedělají příliš starostí se vzdálenou budoucností, žijí zásadně přítomností a ta jim v tuto chvíli nepřijde špatná.

STAROSTI A OBAVY PANA DE BARBOU

Téhož dne večer navštíví markýza de Cavarlene svého majordoma, na její přání opustí její synovec místnost, což činí se smutným výrazem ve tváři. Cítí se teď jako páté kolo u vozu, nemá vůbec co na práci a tuší, jak se přízeň ze strany tetičky ztrácí v nedohlednu.

„Auguste, mám pro tebe velmi důležitý úkol,“ začne Andrea, jen co se posadí v komnatě mladých pánů, její sloužící pochopitelně pokorně stojí a pozorně naslouchá, „Potřebuju, abys mi zajistil nějaký místo někde v okolí zámku, kde bych mohla být sama a setkávat se tam tajně s kým uznám za vhodný.“

„Vaše Milosti, jde o to, co si myslím?“ ptá se s rozpaky Bastien.

„Nemáš myslet, ale máš konat.“

„Samozřejmě, Milosti, ale pro nalezení vhodného místa je nutné vědět, za jakým účelem je vyhledáváno. Kvůli utajení a prostředí.“

„V tom máš asi pravdu. Stejně bys brzo na všechno přišel. Mám v úmyslu se tam scházet se svým milencem, teda takový místo tomu musí být uzpůsobeno,“ říká ona bez okolků.

„Rozumím, Milosti. Tím milencem asi už nebude pan de Barbou,“ podívá se on tázavě.

„Do toho ti nic není Auguste,“ podívá se ona přísně.

„Není, Milosti, ale trávím s panem de Barbou hodně času, tak jen, abych se třeba nepodřekl.“

„Máš zase pravdu. Ostatně víš toho dost z minulosti, dost z doby, na kterou si zdánlivě už zapomněl. Ano, mám v úmyslu se tam scházet s panem hrabětem a ty nám zajistíš soukromí a utajení. Spoléhám na tebe, jako obvykle.“

„Rozumím, Vaše Milosti. Tušil jsem to, ale chtěl jsem mít jistotu,“ říká on spokojeně, pak však na chvíli zaváhá, než pokračuje, „Vaše Milosti, nic mi do toho není, jak správně Vaše Milost před chvílí poznamenala, ale asi budeme muset něco udělat s panem de Barbou. Podle mého už začíná tušit, odkud vítr fouká. Vaše Milost ví, kdo také patří mezi jeho přátele a divil bych se, kdyby mu ti nevyzvonili, co bylo mezi Vaší Milostí a panem hrabětem v minulosti. Pan de Barbou je poněkud lenivý, ale není hlupák a už mu podle mě mnohé dochází.“

„Naznačil ti něco?“ zpozorní ona.

„Ani moc nemusel, stačí jen se dívat. Vaše schůzky byly sice nepravdivé, ale v poslední době nejsou žádné. Ani Vaše Milost neprojevila zájem ... musí si asi něco domýšlet a jak říkám, není takový hlupák, aby se k něčemu nedostal.“

„Auguste, ty ho moc rád nemáš, co?“ zasměje se ona trochu křečovitě.

„Je synovcem Vaší Milosti,“ pokrčí on rameny.

„Vyhýbáš se odpovědi?“

„Nikoli, Milosti. Pan de Barbou je zvláštní, nechápu, jak může takovou dobu jen tak lelkovat, nic nedělat a nezbláznit se z toho. Ale asi mu to vyhovuje. To pan hrabě, to je něco jiného. Někdy z něho mám skoro strach, ale toho si moc vážím, co už všechno dokázal.“

„Jak se zdá, výměnu v mé posteli teda schvaluješ,“ rozesměje se ona.

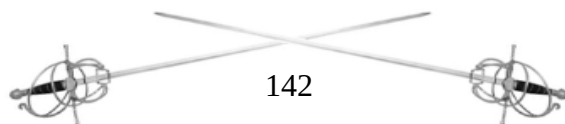
„Vaše Milosti, nic takového mi přece nepřísluší,“ říká on rychle, pak se však trochu potutelně usměje, „Ale jen hypoteticky, Milosti, vyměnit možná přítulné ptáče za skutečného orla by mi přišlo asi jako velmi prozíravé.“

„Ptáče za orla,“ směje se ona srdečně, „Asi lépe se to vystihnout nedá.“

„Děkuji za uznání, Milosti.“

„Auguste, co navrhuješ s Raulem? Budou s ním nějaký problémy?“ zvažní její tvář a podívá se pátravě na svého věrného služebníka.

„S panem de Barbou? Vaše Milosti, bude záležet na tom, jak se k němu Vaše Milost zachová. Nevidím do jeho hlavy, Milosti, ale dle mého mu jde především o jeho vlastní pohodlí a klidný život v nicnedělání. Pokud mu ho Vaše Milost nadále dopřeje, velmi rychle se smíří s novou situací a určitě nebude zlobit, aby o to nepřišel.“

„Nemáš ho opravdu rád, Auguste.“

„Možná mu křivdím, Milosti.“

„Spíš máš zase pravdu,“ ušklíbne se ona, „Mezi náma, Auguste, není špatnej, ale vystihl si ho dobře. Postarám se o něj, dám mu volnost, bude si moc najít nějakou jinou a ponechám mu jeho pohodlí.“

„Pak alespoň bude muset zvednout ten svůj zadek a trochu se snažit,“ usměje se on.

„Auguste, nezapomínej, je mým synovcem.“

„Omlouvám se, Milosti, nechal jsem se unést,“ kaje se on naoko, „Vaše Milosti, mám s ním promluvit já nebo Vaše Milost?“

„Tohle si vyřídím sama. Dokonce to udělám hned, aby bylo všechno jasné a nenastaly nějaký neočekávaný překvapení. Ty se rychle rozhlídni po nějakém přijatelném hnízdečku, kde bych mohla být nerušeně s panem hrabětem.“

„Vaše Milosti, v tom bude velká potíž,“ drbe se on za uchem, „Pokud má být mimo tento palác, jak jsem pochopil. Jak mnoho lidí zmizelo z Paříže, jak přišlo mnoho vojáků, určitě je mnoho domů obsazených a nalézt nějaký vhodný, nepřiliš vzdálený od Královského paláce ... Vaše Milosti, už se tady trochu vyznám. I tady jsou stále nějaké komnaty, které jsou ještě neobsazené, vzdálené dost od královské rodiny, kde by mohla Vaše Milost nalézt soukromí. Dalo by se to tam trochu vybavit, zatopit ...“

„Přímo tady v paláci? To se mi nezdá nejvhodnější.“

„Tenhle zámek už toho asi zažil dost, je dost rozlehlý, i když je tu teď plno, ne všechno je obsazený. Pořád tu jsou nějaká místa, sice zcela prázdné komnaty, někdy ještě i s rozbitými okny, ale když máme známosti a jsme příčinliví, mnohé se dá zařídit, Milosti. Navíc by Vaše Milost nemusela chodit daleko a i pan hrabě by sem dokázal proklouznout. Ale poptám se pochopitelně i v okolí, Milosti, já jen pro případ, kdybych nic v dohledné době nenašel.“

„Auguste, slovo dohledná doba znamená co nejdřív, rozumíš?“

„Rozumím, Milosti,“ přikývne on.

„Tak a teď mi sem pošli mého synovce, ať máme tu nepříjemnost za sebou,“ nařídí ona, on se hluboce ukloní, ovšem jak se otočí, na tváři se mu objeví nehezský úsměv. Docela rád by byl u toho, až markýza oznámí svému bývalému milenci, že už jeho služby nepotřebuje.

Pan de Barbou vstoupí do místnosti se zasmušilým výrazem, opravdu není hloupý a tuší již, o čem bude řeč. Ale snaží se nedat najevo své pocity, je až příliš závislý na dobré vůli své tetičky a jejího bratra, než aby si mohl jakkoli vyskakovat.

„Raoule, posad' se tady,“ nařídí mu ona a ukáže velitelsky na sesli, na které on vzápětí nechá spočinout své pružné tělo, „Musíme si vážně promluvit,“ dodá ona.

„Jistě, Milosti. Nebo Vás smím ještě v soukromí oslovovat jinak?“ zvedne on svůj zrak, jeho pohledný obličej je plný neštěstí a trápení, umí dobře hrát zdrceného milence.

„Raoule, když jsme sami, můžeš mluvit jako doposud,“ řekne ona blahosklonně, „Přece jsme spolu již nějaký ten rok.“

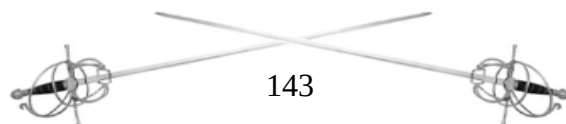
„Ano, nějaký ten rok,“ řekne on hořce, „A jak se zdá, tak to teď končí.“

„Myslíš?“ podívá se na něj ona pátravě.

„Andreo, ulehčím ti to,“ říká on chápavě, „Vím, co bylo kdysi mezi tebou a panem hrabětem. Mám taky oči a je mi jasné, že už není jen obyčejným rodinným přítelem. Už jste asi zase milenci a on mě nahradil v tvoji posteli. Věděl jsem, že to jednou přijde, že se objeví někdo jinej. Vlastně nám to vydrželo dost dlouho, nemyslíš?“ pokusí se o rozverný tón, ale přes svou snahu hořkost zcela zakrýt nedokáže.

„Tvůj přístup se mi líbí, Raoule,“ konstatuje ona spokojeně, „Tak jsme se kdysi dohodli. Dlouhý roky jsi mi poskytoval rozkoš a na to já nezapomínám. Mám tě ráda, líbí se mi tvoje tělo, seš dobrej milenec, ale Armand ... to je něco jinýho. Jeho skutečně miluju, kdysi jsem ho milovala a teď se to snad vrací. Možná nám to nevyjde, ale mezi náma je víc, než bylo mezi tebou a mnou.“

„Pochopil jsem a ustupuji,“ snaží se on o vzletná slova, „Máš pravdu, náš vztah byl založený na domluvě, nic jiného v tom nebylo,“ dodá a opět nedokáže ze svého hlasu vytěsnit hořkost.

„Po těch letech mezi námi je určitě pouto, Raoule. Ale jsem ráda, že mě chápeš.“

„Nic jiného mi nezbývá. Ale musím se zeptat, co teď se mnou bude? Budu jen načas odstrčený stranou, kdyby ti to s ním nevyšlo, nebo se mu nedej bože něco stalo, nebo už je mezi náma navždy konec?“

„Vida, jak pragmaticky uvažuješ,“ zasměje se ona poněkud křečovitě, „Budu se modlit, aby se mu nic nestalo, i když je pořád divokej a do něčeho se žene. O tom přede mnou laskavě nemluv.“

„Omlouvám se, jen jsem se ptal, kvůli sobě.“

„Něco jsem ti kdysi slíbila a to hodlám dodržet. Mezi námi je i jiný pouto, Raoule, bohužel, který nás k sobě váže víc než jen jako milence.“

„O tom bych zase nechtěl raději mluvit já,“ zachvěje se on.

„Jsi stále velitelem gardy mého bratra a tak by to mělo zůstat. Budeš nadále v naší blízkosti, můj i mého bratra, jen už nebudu využívat tvech služeb jako milence.“

„Pochopil jsem. Nemusím se ale ničeho obávat, v souvislosti s tím naším ošklivým tajemstvím,“ podívá se teď on pátravě.

„Tak to opravdu nemusíš,“ zasměje se ona, „Už uplynulo dost let od smrti mého muže a není tedy důvod k nějakým obavám. Nikdo z nás nemá jistě zájem o tom mluvit a tak to zůstane. Raoule, slíbila jsem ti, že se o tebe postarám a to hodlám taky udělat. Zatím jsem si tě nechávala pro sebe, ale možná nastává vhodná doba, abych ti našla manželku a tys založil svou rodinu.“

„Manželku? Pro mě?“ skoro se on otřese.

„Tak už taky nejseš nejmladší,“ ušklíbá se ona.

„Je mi jedenadvacet,“ připomene on.

„Právě. Když teď nejsi vázaný žádným slibem k mé osobě, máš možnost se porozhlédnout po nějaký jiný ženě. Což jsem předtím nechtěla, abys mě něčím nenakazil, znám vás, mladíky, s kým jste schopný se spustit, no, no, jen se neurázej. Možná bych měla pro tebe návrh.“

„Kriste pane, tvoje vyjádření vděčnosti za všechny moje služby má být to, že mě strčíš do nějakýho chomoutu? Najdeš mi asi nějakou škaredku, která bude mít trochu peněz ...“

„Vidíš, tohle mě ani nenapadlo ... Zato mě napadla Julie.“

„Julie? Tvoje komorná?“ zarazí se on.

„Upřímně, Raoule, ona potřebuje muže a ty manželku. Oba máte s prominutím hovno, oba jste naši vzdálený příbuzný. Když se vezmete, tak vám s bratrem něco dáme a zůstane to tak v rodině. Není to elegantní řešení?“ usmívá se ona.

„Jak pro koho,“ přemýšlí on usilovně, co by mohl takovým svazkem získat. Ale také ztratit.

„Raoule, buďme k sobě upřímný, i když to bude pro tebe znít nehezky. Jsi nemanželskej syn, nemáš žádný majetek. Hledat ti nějakou nevěstu bude problém. Bohužel. Julie taky nic nemá, její nejbližší příbuzný jsou taky trochu problematický. Ale ty i ona máte jednu obrovskou výhodu.“

„Obrovskou výhodu?“

„Ano, totiž že máte někoho, kdo je ochotnej se o vás postarat. Teda mě a mého bratra.“

„Už ti rozumím,“ řekne on hořce, „Dobře si to vymyslela. Všechno spláchněš jedním vrzem. Julii budeš mít z krku a stejně i mě. Dáte nám něco do začátku, což při vašem bohatství nebude problém.“

„Máš pravdu,“ nehodlá ona mlžit, „Přesně tak uvažuju. Dva vyřešený problémy jednou ranou. Ty jako velitel gardy mého bratra a ona jako moje komorná budete bydlet v paláci Almare, až se tam teda zase dostaneme. Dostanete tam prostory, kde budete žít a vychovávat svoje děti. Budete dostávat pravidelnej příjem a dostanete do začátku i nějakou výbavu.“

„Vidím, že opravdu neztrácíš čas. Jak dlouho jsi s ním?“

„Raoule, co se ti na tom nelíbí? Navíc ty máš naději udělat i další kariéru. Když se dokážeš ještě trochu vzdělat a překonáš svoji lenost, může ti bratr najít nějakou vhodnou službu ve státní správě. Nebo i já můžu pomoc. Seš ještě mladej a něco se najít může. Tak co se ti nezdá?“

„Budu už navždycky svázaný s ní.“

„No a?“

„Tak Julie je ... nevím, jak to říct. Je někdy dost protivná, navíc kdysi žila se svým nevlastním bratrem ... to teda bude manželství.“

„Tak ještě není nic hotový, musím si napřed promluvit s bratrem. Zatím o tom s nikým nemluv a hlavně ne s Julií.“

„Tvůj bratr bude jistě souhlasit, taky se nás rád zbaví. Obou.“

„Zbavit se někoho a postarat se o někoho je velké rozdíly, Raoule,“ řekne ona velmi vážným hlasem.

„Jistě, chápu,“ zarazí se on, jeho tetička má pravdu, nemá žádné právo ani možnost si vyskakovat. Jako parchant má cejch, bez majetku pak nemá žádnou budoucnost. Je jim vydán na milost a nemilost. Když je potřeba, tak ona využije jeho těla, když už ho nechce, tak ho strčí do postele své komorné. Aby zaplácla místo jejího ženicha, kterého jí jistě slíbila nalézt. Ale má on možnost protestovat? Nemá, jen by si mohl zadělat na problémy.

„Máš čas o všem přemýšlet, promluví s bratrem, až se vrátí z té bláznivý Anglie.“

„Není vlastně o čem přemýšlet,“ řekne on smířlivě, „Staráte se o mě, živíte mě a tak jsem povinně vás poslechnout.“

„Taková slova ráda slyším a když se jich budeš držet, tak nebudeš litovat. Až se tohle tady přežene, tak se určitě uvolní hodně míst ve státní správě, možná i u královského dvora. Někáký vhodný místo se určitě najde i pro tebe. Až se oženíš, tak budeš dostávat peníze, naučíš se s nima hospodařit, až přijdou děti, budeš mít i jiný starosti.“

„Právě,“ ohrne on ret, po rodinném krbu a kopě dětí zrovna netouží. Stále je ještě mladý a měl by si užívat, na takové vyhlídky má dle svého mínění ještě čas.

„Raoule, ještě jedno ti musím říct. Pan hrabě o našem vztahu nic neví a bylo by dobré, kdyby to tak zůstalo.“

„On si myslí, žeš jako s nikým nic ...,“ zvedne on překvapeně oči.

„Ale ne, ví, že jsem měla milence. Ale neví, kdo jím byl. Je poněkud prchlivej a vod rány, kdyby si myslel, že mu snad vod tebe hrozí nějaké nebezpečí ... rozumíš, co ti chci naznačit?“ podívá se ona na něj velmi významně.

„Mohl by mě třeba nechat odstranit?“ zbledne teď on.

„Odstranit? Armand není vrah, takhle to neřeší. Ale ve své prchlivosti by mohl vyvolat spor, který by vedl k vašemu souboji.“

„Souboji? S ním? Dyť to by byla skoro taky vražda,“ nemůže on být už bělejší.

„Z tvýho pohledu asi ano. Ale znáš otázku cti, nemohl bys odmítnout. On nic neví a tak to zůstane, seš jen mým synovcem, o kterýho se starám, spolu s bratrem. Armand má tvrdou palici, pro ránu nejde daleko a je zvyklej věci řešit dost jednoduše. Rána mečem je z jeho pohledu nejlepší.“

„Můj ty bože,“ hlesne jen on.

„Nemusíš se ale bát, já mu nic neřeknu a ty se snaž chovat tak, aby nic nepoznal.“

„Nemám nakonec ještě pomáhat sjednávat vaše schůzky?“

„Vidíš, to by nebylo špatný,“ zasměje se ona, „Ale to nechám na tobě. Tím jsem pověřila Augusta, ale pokud mu budeš chtít pomáhat ... Tak alespoň nebude mít žádný podezření.“

„Kriste pane, ještě aby si ten zuřivec něco domyslel a ... Budu na něj milej, to slibuju. Klidně vás budu hlídat, na těch schůzkách. Ale slib mi, že ho budeš držet ode mě dál.“

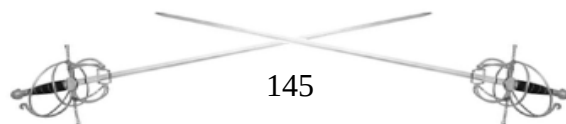
„To ti můžu slíbit. Mám tě ráda, Raoule, a nechtěla bych, aby se ti něco stalo. I to manželství je dobrý řešení, nemyslíš?“ přihřívá si ona svojí polívčičku.

„Z tohoto pohledu určitě.“

„Jsme teda domluvený?“

„Určitě. Jsem přece rozumněj a hodnej kluk, ne?“ zasměje se on křečovitě.

Ona už nic víc neřekne, povstane a opustí místnost. Do ní vstoupí naopak Auguste, když spatří zdrchaného Raoula sedět na židli, má dobrý pocit, byť se snaží svoji radost skrýt. Chvilí je ticho, majordomus si rovná svoje věci a zhrzený milenec přemítá o rozhovoru se svou tetičkou.

„Pane Auguste,“ ozve se urozený mladík tichým hlasem, „mohu s vámi o něčem mluvit?“

„Se mnou, pane de Barbou? Ale jistě,“ nasadí přátelský výraz Bastien, i on se umí už dobře přetvářet.

„Víte jistě, o čem jsem mluvil s paní markýzou.“

„Ano, pane, vím. Sám jsem jí poradil, aby s vámi promluvila co nejdříve. O situaci, která se poněkud změnila.“

„Ano, změnila. Pane Auguste, mohu spoléhat na vaši mlčenlivost?“

„Pochopitelně, pane, to jsem snad už dostatečně prokázal,“ říká poněkud nakvašeně majordomus.

„Jistě, jistě, nechtěl jsem vás urazit, pane. Ale jste přítel podkoního pana hraběte, toho také znáte, teď s ním budete asi častěji jednat, když budete zařizovat ty schůzky ... Pane Auguste, byl bych vám vděčný, kdybyste se nepoděkl, myslím tím o mně a paní markýze.“

„Dávám si pozor. Ale to už snad skončilo. Nebo ne?“ zarazí se teď Bastien, dva milence najednou by markýza mít mohla, ale z toho by koukala nepřijemnost.

„Jistě, pochopitelně,“ řekne rychle Raoul, „Já pro pana hraběte neznamenanám žádné nebezpečí. Rozumíte?“ ptá se naléhavě.

„Nebezpečí?“ stěží udrží vážnou tvář majordomus, takového malého švába by hrabě zašlápl jako nic, anebo právě toho se bojí?

„Nepřál bych si, aby si snad pan hrabě myslel, že z mé strany, vůči jeho snahám ... rozumíte ...“

„Už začínám chápat,“ snaží se tvářit vážně Bastien, „Bylo by nemilé, kdyby si pan hrabě myslel něco jiného,“ rozhodne se líného mladíka potrápit, „Pane, já už znám pana hraběte dlouho. Dokonce i na jednom vojenském tažení jsem s ním byl. To je hroznej zuřivec. Víím i o jeho soubojích, dokonce se o něm říkají různé pověsti. Jak rychle se hojí jeho zranění. Kolikrát už ho něco zasáhlo a za pár dní byl jako rybička. Prošel tolika bitvami a pořád mu nic není. Jako teď před pár dny. Střelili ho do hlavy a vidíte, dneska už tady skotačil, jako by se nic nestalo.“

„Můj ty bože, taky jsem o něm něco slyšel.“

„Toho bych dráždit vážně nedoporučoval,“ ztiší záměrně hlas majordomus, „Dokonce se šíří povídačky o jeho smlouvě s ďáblem, který ho ochraňuje a když už ho někdo zraní, tak se ta zranění hojí neuvěřitelně rychle. Ale co je určitě pravda, že už zabil moc lidí. Víím toho sám dost, ale nesmím o tom mluvit.“

„Rozumím, pane Auguste, nechci vůbec vyzvídat. Ale právě proto vás chci požádat o zdrženlivost, aby snad pan hrabě něco špatně neposoudil, rozumíte.“

„Naprosto vám rozumím, pane,“ říká Bastien s chápavým výrazem, ve skutečnosti ho těší trápení svého spolubydlícího, „Pan hrabě paní markýzu miluje už dlouho, však jistě taky něco víte, oba o tom ale nemůžeme mluvit. Teď, když je on vdovcem a ona vdovou, vidí asi naději svůj cit naplnit. Kdyby ale usoudil, že mu někdo stojí v cestě, například vy, mohlo by ho napadnout kdoví co. Jak ho znám, tak by vás pravděpodobně vyzval na souboj a nepochybně zabil. Sice vím, že s panem de La Solignac cvičíte s panem kapitánem, ale on už zabíjí lidi dost dlouho,“ tváří se starostlivě.

„Právě, pane Auguste. Přitom já už s paní markýzou nic nemám,“ říká Raoul velmi naléhavě.

„Jen aby to tak taky pochopil pan hrabě.“

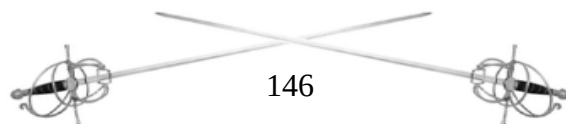
„Pane Auguste, vy přece znáte naše domluvy s paní markýzou.“

„Jistě, pane de Barbou, já je znám, ale těžko o nich mohu mluvit s panem hrabětem.“

„Jen to ne, pane,“ zděsí se Raoul, „Pan hrabě se nesmí nic dozvědět. Já přeci mám pochopení, pane Auguste. Jen jsem plnil požadavky mé tety, jak jistě víte. A i teď jsem s ní domluvený, už mé služby nebudou potřeba. Dokonce paní markýza uvažuje o mém sňatku. Proto pro pana hraběte nepředstavuji žádného soka.“

„Sňatek?“ zpozorní Bastien.

„To je tajný a věcí paní markýzy a pana markýze. Jak jistě víte, já si nemohu moc vyskakovat, budu muset přijmout, koho mi vyberou,“ říká posmutněle Raoul.

„Chápu vás a cítím s vámi, pane de Barbou,“ lže majordomus, „Z mé strany mít obavy nemusíte, o tom, co bylo mezi vámi a paní markýzou, zachovám navždy mlčenlivost. Ale znáte to, mohou přijít pomluvy, dostat se k nepovolaným uším,“ neodpustí si popíchnutí.

„Ty hnusný dvorní intriky,“ povzdechne si Raoul, „Pane Auguste, jak mi řekla paní markýza, pověřila vás přípravou svých schůzek s panem hrabětem. Kdyby bylo potřeba, jsem připravený vám pomoci. Nemám teď tolik co na práci a mohu vám být užitečný.“

„Vy byste chtěl pomáhat se schůzkami paní markýzi s mužem, který vás nahradil v její posteli?“ nestačí se divit Bastien a zároveň mu přijde taková věc skoro až nechutná.

„V mém vztahu s paní markýzou šlo jen o dohodu, kterou ona nyní zrušila,“ snaží se o logické vysvětlení Raoul, „Ale ve vztahu paní markýzi s panem hrabětem jde o jejich dlouhodobý cit. Který má pochopitelně přednost, když dostali oba druhou příležitost.“

„Takhle to berete?“

„Divíte se, pane Auguste?“

„Po pravdě, divím. Čekal bych od vás zlobu, zklamání. Roky si plníte své dohody a náhle jste odstrčený a nahrazený.“

„Nemám právo si hrát na hrdého a pyšného,“ povzdechne si Raoul, „Znám toliko svého otce, jak jistě dobře víte, nemám žádný majetek. Musím být vděčný těm, kteří mi nabídli pomoc a dělat to, co po mně chtějí. Posloužil jsem paní markýze, když potřebovala, posloužím jí tedy znovu, když budu pomáhat sjednávat schůzky s jejím milencem. Ptáte se, jestli se mi to líbí? Vám by se to snad líbilo? Ale mám jinou možnost?“

„Takhle jsem o tom nepřemýšlel,“ je očividně zaražený majordomus.

„Asi mnou pohrdáte, pane,“ povzdechne si opět odstrčený milenec, „Ale na to jsem zvyklý. Nejsem žádný hrdina, nemám zájem soupeřit s panem hrabětem, stejně bych nikdy neměl naději na výhru. Vy znáte mnoho z tajemství paláce Almare, víte mnoho o paní markýze, o mně. Proto s vámi mluvím takto otevřeně. Pevně věřím, že si vše necháte pro sebe.“

„To jsem vám už slíbil.“

„Máte pravdu. Nu, pane Auguste, nemáte chuť se dneska napít? Docela rád bych spláchl tenhle den. Máme nějaké zásoby, co bychom mohli účelně využít?“ usměje se bolestně Raoul.

„Upřímně, nějaká láhev se vždycky najde, pane de Barbou,“ zatváří se potměšile Bastien, takto si rozhovor nepředstavoval, ale proč se trochu nezmrskat, určitě dostane příležitost mladého pána ještě trochu potrápit, ačkoli je sám překvapený, jak klidně celou věc on bere. Nebo je to jen přetvářka?

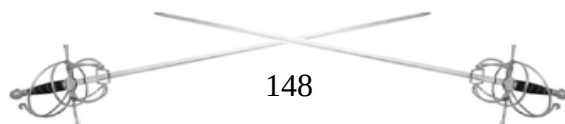
ŠEDESÁTÁ OSMÁ KAPITOLA

ZAČÁTEK BITVY U CHARENTONU

Osmý únor léta páně šestnáctistého čtyřicátého devátého by mohl být dnem jako mnohý jiný, ovšem to by se nesměly v okolí Charentonu pořádat vojenské manévry. Tato předměstská ves se nachází nedaleko královské pevnosti Vincennes, na východní straně Paříže, severně od soutoku Marny se Seinou. Zde se zabarikádoval pan Bertrand de Chanleu, spolu s dvěma tisícovkami bývalých královských vojáků, kteří dezertovali, respektive přešli na stranu Frondy.

Proti nim se šikují jednotky vévody de Chatillon, Gasparda VI. de Coligny, osmadvacetiletého potomka slavného hugenotského generála, jehož bratr Maurice zemřel po souboji s vévodou de Guise kvůli aféře s psaníčky připisované vévodkyni de Longueville, jejímž byl milencem. Gaspard má za manželku krásnou Angeliku de Montmorency-Bouteville, sestru hraběte de Montmorency-Bouteville, pobočníka vévody de Condé a přítele Quida Dujardina. Právě pan de Chatillon je pověřený vrchním velením hlavních sil, které mají za úkol potříti pana de Chanleu s jeho vojáky. V řadách jeho vojska se nachází i tři kumpanie anjounského pluku, jenž zaujímají pozice nedaleko starého a osvědčeného pluku Persan.

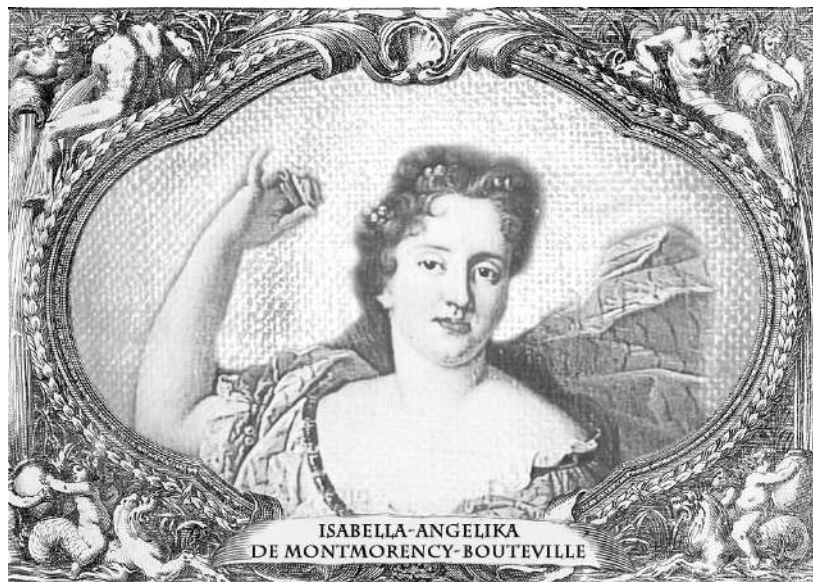
Ovšem tato uskupení zdaleka nejsou na předpokládaném bojišti jediná, sám princ de Condé má nachystané zálohy, jímž se rozhodl velet osobně, na druhé straně je připravený do případných bojů zasáhnout pan de Gondi se svým korintským plukem, svou jízdu disponuje vévoda de Beaufort.

Nervozita pochopitelně panuje na všech stranách, ostatně jako vždy, když se schyluje k významné bitvě. A přítomnost tisíců mužů na obou stranách dává tušit případnou krvavou řež, pokud se do sebe obě uskupení pustí.

Než však dojde k bitvě, nastává poslední čas pro jednání. Sám kardinál Mazarin si žádné krveprolití nepřeje, proto zasilá nabídky separátně různým významným představitelům Frondy. Ještě na poslední chvíli je vyvoláno setkání, kdy za stranu královského dvora je vyjednávačem pan de Condé, za druhou stranu pan de Gondí, pan de Beaufort a pan de Bouillon. Mohou ještě zabránit krveprolití, pokud ovšem vůbec někdo z nich o něco takového stojí. S výjimkou proraďného vévody de Bouillon, trápeného záchvatem pakostnice, jde o bojovné kohoutky, kteří se rádi ohánějí mečem a mají o sobě i svém válečném umění vysoké mínění.

Jednotky anjounského pluku jsou spořádaně vyrovnané, povinnost zůstat v záloze a plnit průzkumné úkoly dostala dnes třetí kumpanie kapitána de La Marignac, k jeho malé radosti. Další velitelé kumpanií jsou teď u svého velitele pluku, který je obklopený svým štábem, pobočníky, podkoním. Vyčkávají, jak dopadnou jednání pana de Condé a zda dostanou pokyn k útoku na jednotky pana de Chanteleu.

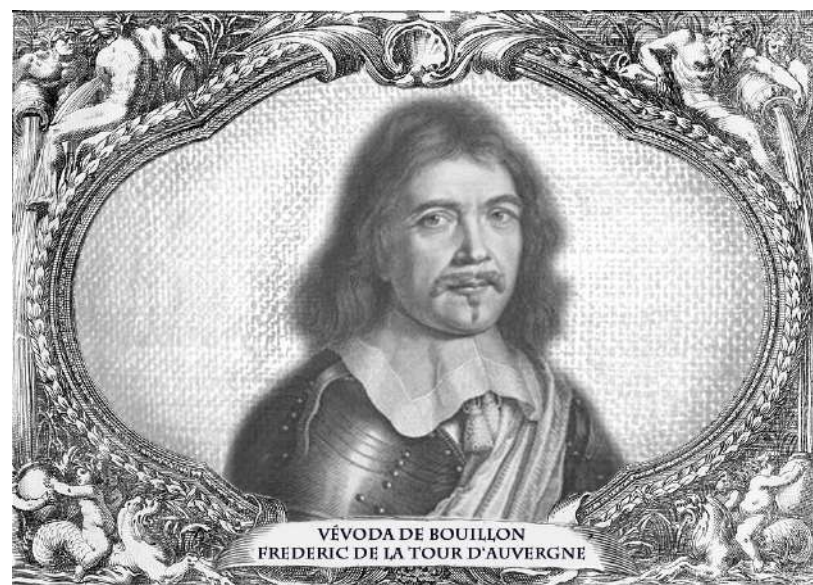
„Už aby toto zbytečného tlachání nechali a dali pokyn k boji,“ je netrpělivý pan de Godille, chtějící odčinit své sestřelení z koně při minulém šarvátce.

„Dohoda asi bude dost obtížná,“ poznamená pragmaticky pan de Taille, „Měli na to týdny, ne-li měsíce, tak proč by se měli dohodnout právě dneska.“

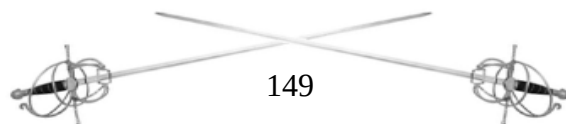
„V to taky doufám,“ přikývne Armand, „Už se těším, jak ty drzouny proženeme. Proti našim zkušenostem nemají žádnou naději.“

„I moula může zabít, když vystřelí z muškety,“ neodpustí si poznámku Dujardin.

„Ale jistě, jak jinak, pane de Rigault. Vy abyste nesejčkoval,“ mávne jen rukou plukovník, „Pane barone, dohlédněte mi tady na to, pokusím se vyhledat pana vévodu, možná už má čerstvější zprávy,“ dodá a pobídne svého koně, hoří už touhou vyrazit na zteč směrem na obec Charenton, kde jsou nejpočetnější síly nepřátel.

„Já si zajedu promluvit se svými švagry,“ prohodí Quido a bez dalšího také pobídne koně, bratři Gauthier a Stephan de Dauriac jsou jako příslušníci druhé kumpanie rovněž přítomní.

„Vůbec z toho radost nemám,“ říká pan de Taille ke svému švagrovi, „Tahle bratrovražedná válka je čirej nesmysl.“

„S tím my ale nic nenaděláme, pane barone,“ pokrčí rameny pan de Bresse, „Díkybohu jsou naše ženy a děti v bezpečí za hradbami.“

„To sice jsou, ale tím pádem jsou nám zapovězený. Jakmile dojde k boji, poteče další krev a naděje na dohodu se zase vzdálí,“ uvědomuje si další možné komplikace Horné.

„Nebo naopak, pane barone,“ připojí své moudro velitel čtvrté kumpanie pan d'Saisset, „Pokud jim dáme dneska řádně za vyučenou, tak můžou být přístupnější dohodám a návrhům královského dvora.“

„Každej z nich si tady hřeje svojí polívčičku,“ zavrtí hlavou pan de Taille, „Jen Bůh ví, kdy najdou takové dělení moci a majetku, aby byli uspokojený všichni. Ale cítím ve svejch starejch kostech, že to dneska nebude.“

„Pak bude mít pan hrabě radost a já mimochodem taky. Minule jsem zahálel, když jste hnali jízdu pana de Gondy, dneska si to můžu vynahradiť,“ tváří se bojovně pan d'Saisset, ostatně u většiny příslušníků anjounského pluku spíše převažují pozitivní pocity než obavy, nepovažují své protivníky za sobě rovné a vidí snadné vítězství na obzoru, pokud bude dán pokyn k útoku.

Dujardin je jedním z mála, který nikterak po boji netouží, ale také se ho nebojí. Pokud má k bitvě dojít, považuje takový vývoj za boží vůli, stejně jako to, zda z bojů opět vyvázne živý a zdravý. Tentokrátě však má poněkud více starostí, neboť na jedné straně stojí jeho dva švagři a na druhé pravděpodobně bratři jeho velmi dobrého přítele. Není mu neznámá taktika a rozestavení nepřítele, ví tedy i o korintském pluku, který koadjutor přivedl na bojiště. S bratry Tissotovými si promluvit nemůže, přichází alespoň povzbudit své nové příbuzné.

„Dneska možná zažiju svou první skutečnou bitvu,“ neskryvá nadšení patnáctiletý Stephan, jehož drobné poranění z předchozí potyčky už je téměř zahojeno i zapomenuto.

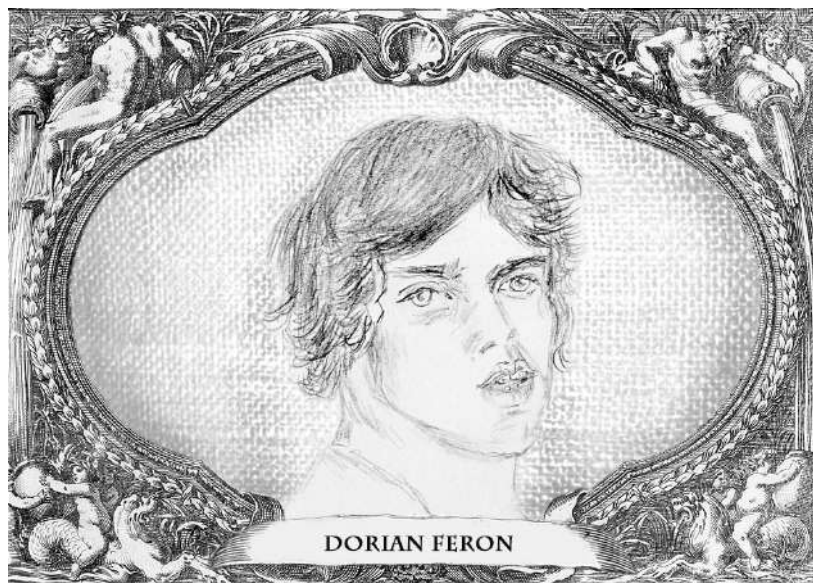
„Pamatuj, kde je tvoje místo. Nenech se strhnout vřavou bitvy a vždycky si plň své úkoly, který máš u své kumpanie. Tak budeš chránit své druhy a voni zase tebe,“ hovoří vážným hlasem Quido a mladší ze švagrů ho bere vážně. Už moc dobře pochopil, jakou úctu zde podkoní požívá a jeho rady jsou brány smrtelně vážně.

„Stále ještě nepřichází rozkaz k útoku? Nebo snad bitva nebude?“ ptá se Gauthier.

„Obávám se, že dneska zase poteče krev a zkropí tuhle zmrzlou zem. Jen je mi líto, že nepůjde o nepřátele Francie, ale znesvářený strany jednoho národa,“ odpovídá zasmušile Dujardin.

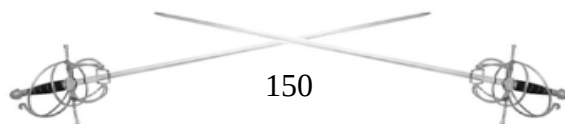
„Máš tam ve městě přátele, co?“

„Mám, ale to nic nemění na tom, co se dneska stane. Pokud půjdeme do boje, budu zabíjet stejně jako vždycky. Nemáme jinou možnost, pokud chceme sami přežít. Ale jelikož máme asi ještě nějaký čas, tak jsem za vámi zaskočil, na pár slov.“

„Velká čest,“ poposedne si v sedle Stephan, svá slova myslí vážně.

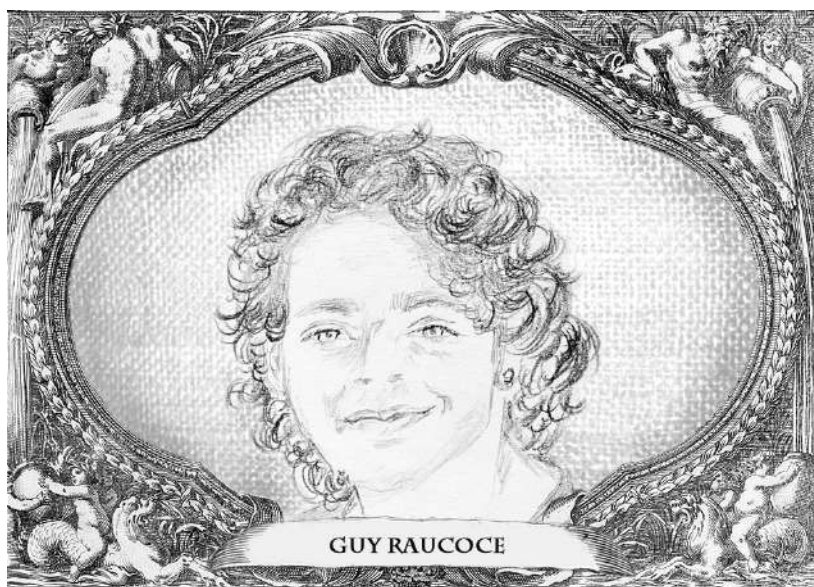
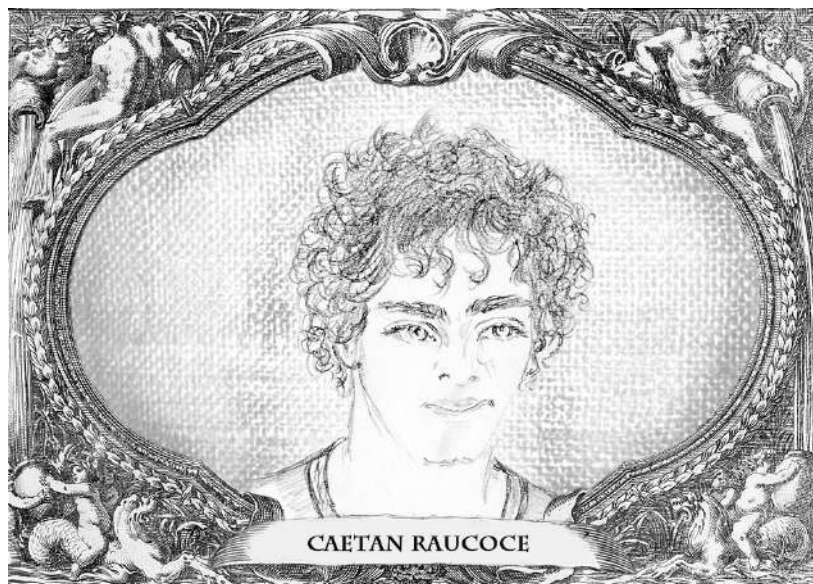
Stejně jako se připravují na boj na straně jednotek představujících v tuto chvíli královskou moc, činí nejinak i druhá strana. Mnozí jsou dychtiví boje, mnozí však podvědomě cítí velký respekt k armádě pana de Condé, která dosáhla již mnoho skvělých vítězství. Někteří jsou rovněž zkušenými harcovníky, někteří však vůbec netuší, do čeho jdou.

Mezi těmi druhými jsou i někteří příslušníci korintského pluku, do něhož pan de Gondi naverboval i zástupce měšťanů. Ti vědí houby o bitvách, stejně jako příslušníci dalších měšťanských pluků, které zatím zůstávají v záloze za branami města. U korintského pluku se vytvoří hlouček sedmi mladých mužů, kteří jsou potomky dobře situovaných měšťanů. Etienne a Victor Tissotovi a jejich pět kamarádů, kteří se dost sblížili v poslední době, kdy si hráli na vojáky v bezpečí vysokých a mohutných hradeb Paříže.

Mezi nimi je dvojice bratrů, osmnáctiletý Guy a sedmnáctiletý Caetan Raucoce, urostlý a smělý Dorian Feron a bratrance Thirouardové, oba narození před necelými osmnácti roky. Všichni jsou si blízcí věkem, dobrodružnou povahou i dobrým zajištěním, které ovšem není dílem jejich, ale jejich rodičů a v případě bratrů Tissotů jejich staršího sourozence.

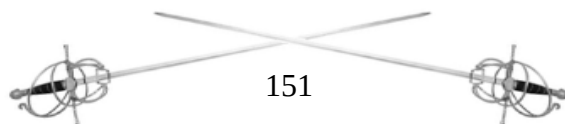

Již nějakou dobu stojí na místě jím určeném a snaží se navzájem povzbuzovat, aby překonali svou nejistotu a obavy. Doposud všechno byla jen hra, ale dneska jim může jít skutečně o život. Nelze přehlédnout šiky nepřátel, byť o jejich síle a postavení mnoho nevědí. Ovšem o to více mohou spekulovat o jejich pověsti, pokud dojde k boji, žoldáci ve službách pana de Condé jistě žádné slitování mít nebudou.

Nejvíce odvahy má nepochybně Feron, i díky své mohutné postavě, ve své zbroji vypadá opravdu hrozivě. Možná je taky nejméně útlocitný a tak svým lehkomyšlným hlasem odráží

veškeré pochybnosti. Bratři Tissotovi skrývají umě své obavy, ale v hlavách obou zní slova jejich přítele a teď již i protivníka Quida. Netuší, zda je také přítomný, ale to je ostatně jedno, jsou zde jiní příslušníci slavné princovy armády. Bratři Raucoceové jsou spíše lhostejní, ačkoli i jim se trochu stahuje žaludek. Značné pochybnosti určitě panují u bratranců Thirouardových, kdy v dubnu narozený Basile je již sirotkem a žije s rodinou o dva měsíce mladšího Isidora. Svým způsobem k sobě mají spíše vztah bratrů než bratranců.

Jelikož jsou všichni ze zámožných rodin, jsou i velmi dobře vyzbrojeni, neboť si svou výzbroj doplnili sami. Jakožto pěší jednotka se nemohou spoléhat na své koně, ale mají dlouhé dýky a muškety, se kterými umějí trochu zacházet. Každý z nich má i jednu pistoli, pro případ boje zblízka, jak říkají. Bratři Raucoceové se vlečou i s halaparnami, takový arzenál jim však spíše překáží než je k užítku. Vůbec výzbroj celého pluku je všelijaká a dovednosti v zacházení s ní ještě horší.

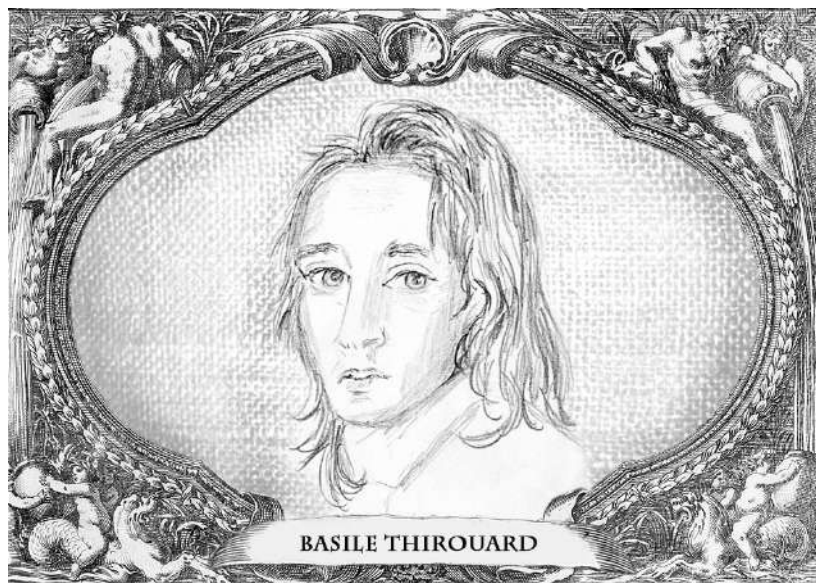

Jejich velitel pan de Gondi je pro někoho úchvatný a pro někoho spíše směšný, má na sobě své biskupské roucho a přes něj je opásaný kordem. Ke svým mužům promluvil plamennou řečí, než odešel na jednání, ze kterého se zatím nevrátil.

„Už tady tvrdneme moc dlouho,“ protahuje se statný Feron, pak si lehce přihne z čutory, „Už by to mělo začít, to čekání je nejhorší.“

„Nejhorší? Jak víš, že co přijde potom, nebude ještě horší?“ ptá se lehce chvějícím hlasem Basile.

„Slyšel jsem to. Až to začne, tak z nás všechno spadne. Budeme jen my a náš nepřítel,“ dává rozumy Dorian.

„Kolik jich tak může bejt? Myslím tím ty vojáky pana prince,“ rozhlíží se Victor a snaží se zakrýt, jak se mu lehce chvějí kolena.

„Určitě dost, ačkoli určitě nepovolal princ všechny vojáky, se kterými obklíčil Paříž,“ podívá se po krajině i Guy.

„Nás je taky hodně, co jsem slyšel, tak jen pan de Chateau má dva tisíce zkušených vojáků. Nás je aspoň sedm set, to už je taky síla,“ mudruje jeho bratr Caetan.

„Hlavně nezapomínejte, na čem jsme se domluvili,“ ozve se Etienne, ve svých skoro dvaceti letech nejstarší ze všech, „Budeme se držet pohromadě a

krejt si navzájem záda. To je moc důležitý, říkal jsem vám, co nám vyprávěl náš přítel.“

„Spíš nepřítel, ne?“ zasměje se Dorian, „Možná je tam někde mezi těma královskějma.“

„Možná, ale s ním bych se teda setkal moc nerad.“

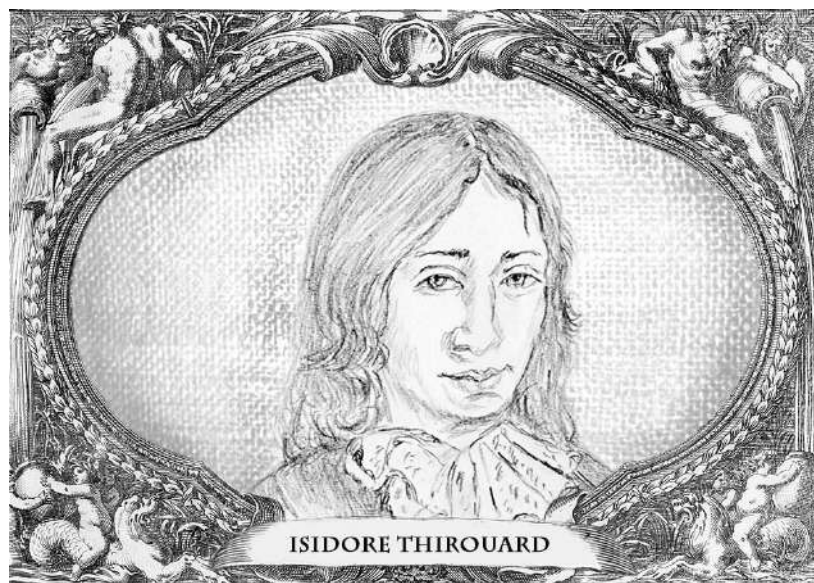
„Dobrá, Etienne, možná jsou nějaký jeho rady dobrý, cos nám vo nich říkal. Ale jinak podle mýho přeháníš. Něco vo tom vím, většina historek je dost nadsazených. Přidávaj si, aby byli slavný. Z jednoho nepřítele tak jsou rázem dva nebo tři, z praporu pluk a podobně,“ ušklíbne se Feron.

„Náš přítel se moc nechlubí,“ zavrtí hlavou Victor, „Ale kdyby stál sám proti nám sedmi, tak bych spíš vsadil na něj než na nás.“

„Vidíš, právě tak se vytvářejí různé fámy. Co zmůže jeden proti sedmi? No? Vůbec nic. Ty vojáci jsou stejní lidi jako my, možná mají víc zkušeností, ale kulka je zabije jako nás. Stejně tak rána do hlavy, nebo když do nich píchnete ty svoje hrozný zbraně,“ podívá se Dorian s despektem na mohutné a zle vyhlížející halapartny.

„Nechci vyvolávat žádnou paniku,“ vzpomene si mladší z Tissotů na další slova Dujardina.

„Paniku? Proč bysme jí měli

podlíhat? Je nás taky dost a nejsme žádný zbabělci. Každý z nás vydá stejně jako kterejkoli z nich. Snaží se vo sobě šířit různý historky, abysme se jich báli, tak to je.“

„Já k nim chovám respekt,“ řekne vážným hlasem Caetan, „Ale rozhodně se jich nebojím. Navíc na naší straně stojí Bůh, když nás vede sám pan koadjutor, nemyslíte?“

„Kéž by tomu tak bylo,“ povzdechne si Etienne, „Snad od nás odvrátí zbraně našich nepřátel a dá nám poznat chuť vítězství.“

„Jak krásně řečený, z tebe snad nakonec bude básník,“ rozesměje se Basile.

Než může kdokoli cokoli dalšího poznamenat, ozvou se zvuky různých polních trub či bubnů a ve vojscích na obou stranách nastává šum. Všichni diskutující mladíci do jednoho lehce poblednou a mráz jim přejede po zádech. Nervózně se rozhlíží, nakonec Basile ukazuje rukou směrem, kde se rozděluje několik jezdců, princ de Condé míří ke svým, stejně jako pan de Gondi a pan de Beaufort, jehož mohutná a svítivá bílá pera na klobouku nejdou přehlédnout.

„Co znamená to bubnování?“ ptá se chvějícím se hlasem Isidore.

„Podle mýho se pánové nedohodli a teď se bubnuje na poplach,“ je popelavě bledý Etienne.

„Myslíš, že bitva skutečně bude?“ nepoznává svůj vlastní hlas Victor.

„Už to tak vypadá, podívej, i na druhý straně se dávají do řady,“ ukazuje jeho starší bratr směrem od Charentonu k pozicím nepřátel. Mezi oběma vojsky je vytvořený dlouhý a prázdný prostor, jako by jen čekal, až ho naplní svými těly útočící vojáci. Z nichž mnozí ho však nepřejdou a vypustí na něm duši.

„Můj ty bože,“ pokřičuje se Basile, „Tak vono to asi doopravdy začíná. Pomáhej nám Bůh!“

„Taky se modlím k Bohu a prosím ho o ochranu,“ snaží se o pevnou řeč Etienne, „Ale musíme si taky pomáhat sami. Nezapomínejte, na čem jsme se dohodli. Musíme se držet pospolu a hlídat si boky a záda!“

„To víme!“ skoro odsekne Feron, začíná se ho zmocňovat vzrušení, „Podívejte, pan koadjutor se k nám blíží. Snad nám řekne víc,“ ukazuje směrem, kde opravdu cválá prelát na svém koni, na hlavě frondérský klobouk, po boku meč a na sobě kněžský šat. Skvělý to velitel pluku.

Pochopitelně ještě chvíli trvá, než dorazí ke své jednotce, ale sedmi mladíkům semknutým teď kolem sebe se zdá, že jde jen o mžik. Pan de Gondi zastaví svého koně, vytáhne svůj meč a pozvedne ho proti nebi, jako by snad vyzýval Boha, aby seslal blesky na nepřátele jeho služebníka.

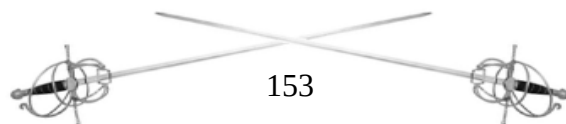
„Pánové, nepřítel se už blíží!“ volá koadjutor směrem ke svým sedmi stovkám mužů, „Pojďme, ušetříme mu část jeho cesty!“ otáčí svého koně a máchá mečem směrem k pozicím královské armády. Vzápětí své zvíře pobídne a vyrazí vpřed, aniž by se příliš zajímal, zda jeho muži postupují za ním a jsou v rozumném šiku, který bude čelit síle nepřítele. A ta je dost velká, neboť proti nim jsou srovnány plné tři tisícovky královských vojáků.

„Můj ty bože,“ křičuje se Victor, když je stejně jako jeho kamarádi stržený davem, který se dal do pohybu. A slovo dav je daleko výstižnější, než použití jakéhokoli výrazu pro vojenský útvar, neboť pokud nelze panu de Gondi upřít osobní statečnost, velitelské schopnosti lze u něho hledat s daleko většími obtížemi. Pokud je vůbec možno je nalézt.

Ve skutečnosti je to právě koadjutor, kdo zahájí bitvu svou horlivostí, kdy vede svých sedm stovek mužů proti linii tří tisícovek princových vojáků, jimž velí pan de Chatillon. Který je možná též zaskočený tímto manévrem a tak proti útočníkům vysílá část svých mužů, na něž prelát se svým plukem útočí.

Sedm dobře situovaných pařížských mladíků je uprostřed masy, která pochoduje proti nepříteli, koadjutor má kolem sebe svou jízdu, za nimi zaostávají jeho pěšáci. A tak zatímco se jezdci již srazí se svými nepřáteli, pěší bojovníci se ještě jen přemísťují. Mládenci slyší třesk zbraní, rachot výstřelů a mráz jim běhá po zádech. Mnoho toho však nevidí, kolem nich jsou jiní muži a oni jsou jen zrnkem písku v davu.

Nakonec se střetávají i přední linie pěšáků korintského pluku s nepřítelem, ozývají se bolestné výkřiky, klení, mnohým se třesou kolena. I těm našim sedmi mladým hrdinům, kteří však stále zůstávají obklopeni svými druhy a do přímého boje ani zasáhnout nemohou. Bratři Raucoceové zjišťují, že mít

zároveň mušketu a halapartnu je problém, další pětice svírá své dlouhé a těžké střelné zbraně, opatřené křesadlovým zámkem, pročež nepotřebují doutnák, jako mnozí jiní. Ovšem vystřelit z nich nemohou, protože by zasáhli toliko své spolubojovníky.

„Do prdele, co se vlastně děje?“ ptá se popelavě bledý Victor, ruce se mu zřetelně třesou, stejně jako hlas. Cítí se naprosto bezmocný, sevřený uprostřed jiných mužů, vůbec netuší, jak se vyvíjí bitva, kdo má navrch a kdo naopak prohrává.

„Taky vidím úplný hovno,“ říká Etienne, který má stejné pocity jako jeho bratr.

„Nějak jsme se zastavili,“ poznamená Feron, což je pravda pravdoucí. Přední řady tísni a masakruje nepřítel, oni však ještě mají ke kontaktu s protivníkem daleko. Anebo ani ne, ozve se jakýsi spíše tichý sten a muž ve středních letech nedaleko nich se svalí k zemi. Obličej má plný krve, vůbec se nehýbá, mohou se jen dohadovat, odkud přilétla kulka.

„Vidíte je? Vidíte je?“ tiskne křečovitě mušketu Basile, začíná se ho zmocňovat panika, ještě více potom, co se nedaleko nich zhroutí další muž.

„Kurva, asi ustupujeme,“ vykřikne zděšeně Guy, neboť někteří z předních řad se snaží dostat zpátky, čímž začínají vyvolávat v korintském pluku chaos.

„Do prdele, voni asi prchají!“ vykřikne Caetan a v jeho očích je hrůza.

„Držte se pohromadě!“ volá Etienne, hlas se mu chvěje, stejně jako ruce, v níž svírá mušketu.

Celá skupina sedmi pařížských mladíků je nyní tlačena zpět, stráží se však s dalšími, kteří jsou za nimi, což zmatek v řadách pluku ještě zvyšuje. Třesk zbraní, bolestné výkřiky, zděšená zvolání i klení, kterým si mnozí dodávají odvahy, zní náhle proklatě blízko. Nad krajinou se začíná zvedat dým způsobený výstřely, vzduch nabývá na štiplavosti.

„Ustupujme pomalu, držme se spolu!“ křičí znova Etienne a kouká na bratra, který je bledý jak stěna a snaží se zůstat co nejbližší u staršího sourozence.

Poněkud pošetilý útok pana de Gondi, který se bije srdnatě jako lev, dostává tragikomické obrysy. Daleko početnější nepřítel se na jeho pluk teď vrhá a drtí ho, což nutí jeho příslušníky ke stále rychlejšímu ústupu. Někteří se snaží vzdorovat, jiní berou nohy na ramena a vidí spásu u hradeb města, které jsou však teď strašně vzdálené. Na rozdíl od nepřítele, který se zdá teď být neskutečně blízko.

„Kurva, voni nás všechny pobijou!“ ryčí v již patrné panice Caetan, sám již nemá ani svou mušketu ani halapartnu, jen vyděšené oči a ve tváři hrůzu.

„Nemůžu střílet, jsou tam naši!“ vzteká se Feron, asi jako jediný ze sedmice pařížských kamarádů odhodlaný bojovat, ale chaos kolem něho mu nedává příležitost zalíci na nepřítele. Kolem se totiž míhají jejich druzi z pluku, i oni se teď začínají vracet o poznání rychleji. Jinými slovy, slavné vojsko pana de Gondi se dává na potupný útek.

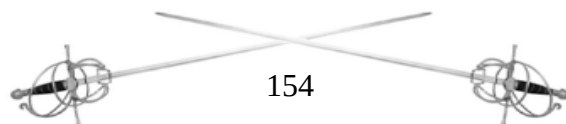
„Rychle, musíme zpátky, ale držte se pohromadě!“ volá Etienne, už nezírá dopředu, nýbrž zpátky směrem k mohutným branám Paříže, u nichž on i jeho přátelé hledají spásu.

„Budu vás krejt!“ tváří se bojovně a odhodlaně Feron, ovšem jsou to jeho poslední slova, neboť jak se snaží pozvednout mušketu, přiletí kýmsi vypálený projektil a zasáhne ho do středu hrudi. Mladík se svalí téměř bez hlesu, mrtvý, aniž by na nepřítele byl jedinkrát vystřelil. Na co mu byla jeho mohutná a rozložitá postava, jeho výzbroj.

„Kriste pane!“ zařve Caetan a vyrazí úprkem vpřed, vzápětí však zakopne o nějaké tělo a padá, horečně se hrabe zpátky na nohy, je však sražený dalším prchajícím. Jeho bratr mu přichází na pomoc, oba sourozenci se zaplétají do chumlu, který má jediný cíl, co nejrychleji se spasit útekem.

Etienne chytá křečovitě svého bratra za rameno a vleče ho zpátky, vedle nich běží bratrance Thirouardové, kteří se snažili pomoci bratrům Raucécovým, což se jim podařilo jen částečně. Caetan a Guy teď také prchají, ale zapletení se do hromadného pádu se jim stává osudným. Náhle se zjevují nepřátelští jezdci a Guy se hrouťí zasažený střelou mezi lopatky. Jeho bratr se mu snaží pomoci, vzápětí se hrouťí i on s rozpolcenou hlavou, jak na ni dopadl meč nepřítele.

Zbývajících čtveřice mladíků prchá co jí nohy stačí, muškety leží již kdesi na bojišti, Etienne a Isidore vytahují pistole, jako poslední naděje obrany, naopak Basile je v šoku a i Victor má v očích hrůzu. Modlí

se k Bohu a prosí ho, aby jim umožnil se dostat blíže k vesnici, kde je snad ochrání opevnění a také za ním se tyčící mohutné hradby Paříže.

Basile náhle zařve, kolem se přehnal jakýsi kyrysník a sekl ho mečem, z poraněné levičky mu proudí krev, Isidore na agresora chce vystřelit, ale ten je mezitím pryč, kolem je chaos, do řad prchajících se dostávají nejagilnější královští jezdci, sem tam někoho zkosí.

„Rychle, pojd“ volá Isidore a vleče svého bratrance, snaží se mu pomoci i Victor, otáčí se, aby podpořil kamaráda. Vzápětí hrozně zařve, aby ale rychle zmlkl, má mžitky pod očima, příšerná bolest z rozkroku ho na chvíli připravuje o vědomí, klesá k zemi, zkroucený ve strašné bolesti.

„Vstávej, musíš jít,“ lomcuje s jeho bezvládným tělem Etienne, přivádí ho částečně k vědomí a snaží se ho postavit na nohy. Victor se pomalu probírá, drcený příšernou bolestí a s hrůzou hledí do svého rozkroku, nyní plného krve.

„Ustřelili mi koule!“ zařve vzápětí, v očích děs nad svým poškozením.

„Vstávej,“ tahá ho ze země Etienne, „Musíš vstát a ...“

Více starší z bratrů Tissotů neřekne, náhle se mu hlava nepřírozeně vychýlí a on se svalí bez hlesu jak špalek. Z rány nad pravým okem mu prýští krev, jeho oči jsou zavřené a tělo bez známek života.

„Kurva, nechcete tady přece chcípnout!“ řve na oba raněné Isidore, málem do nich kope, aby je přinutil vstát.

„Dyť je to jedno, zabili Etiena, chci taky umřít ...“, podléhá Victor rezignaci, jen tak sedí, křečovitě si svírá rozkrok a čeká na ránu z milosti.

Místo té se však ozve dělostřelecká palba, to pan de Chanleu nechává pálit na královské vojáky, kteří se dali strhnout pronásledováním korintského pluku. Tím vnáší zmatek do řad královského vojska, jehož členové teď váhají, z poměrně bezpečného lovu prchajících nepřátel se lehce může stát velmi nebezpečná záležitost.

„Rychle, teď je příležitost!“ pochopí Isidore naději na záchranu, „Teď nebo nikdy!“ volá a tahá každou svou rukou jednoho ze zraněných.

„Nech mě tady,“ dívá se Victor s děsem ve tváři na nehybné tělo svého bratra, hrůza ze smrti sourozence je snad ještě větší než příšerná bolest z rozkroku.

„Hovno! Tomu už nepomůžeš, musíš se sám zachránit. Basile, tvoje zranění je menší, pomoz mi s Victorem. A honem, nebo nás taky zabijou!“ řve Isidore a jeho chování má patřičný efekt. Vyburcuje raněného bratrance, který mu nezraněnou pravačkou pomáhá zvednout Tissota a pak ho spolu vlečou směrem k zákopům, za nimž je pro ně záchrana.

Trojice prchajících má štěstí, královští vojáci reagují na střelbu z děl od pana de Chanleu a stahují se, tím umožňují zbytku korintského pluku se dostat blíže k hradbám, kam už se je nikdo pronásledovat nepokouší. Pan de Gondi je vzteky bez sebe a snaží se zbytky svých mužů dát dohromady, mezitím se ale rozpoutává bitva na jiném místě.

DOKONČENÍ BITVY U CHARENTONU

Hrabě de Godille a jeho anjounský pluk zatím do bitvy nezasahuje, jeho muži se nepřipojují k decimování a pronásledování korintského pluku, který se tak neohroženě vrhl na početnějšího nepřítele a následně byl zahnán zpět, vlastně skoro až k hradbám. Od naprostého masakru je zachránil zásah pana de Chanleu, který nechal střílet z děl a tím vnesl zmatek mezi královské vojsko. To se teď začíná stahovat a ustupovat.

„Můj ty bože,“ hlesne jen Dujardin, moc dobře vidí, jak dopadl útok pana koadjutora a také dobře ví, že se tam někde nacházejí i Etienne a Victor. Pokud tedy jsou ještě naživu.

„Máš pravdu, zbytečná nekázeň!“ pochopí pan de Godille slova svého podkoního jinak, „Copak tomu nikdo nevelí?“ durdí se, jeho muži stojí stále jako z kamene, mají potřebnou disciplínu.

„Pane hrabě, tam,“ ukazuje teď Quido, za několika domy a za lesíkem se královské vojsko začíná znovu formovat, toho se osobně ujímá pan de Chatillon. Armand tímto směrem pobídne svého koně, další příslušníci jeho pluku zůstávají spořádaně na svých místech.

Pan de Godille se přitočí k vrchnímu veliteli, který se snaží sešikovat poněkud rozhozené řady svého vojska, právě ve chvíli, kdy ze svých zákopů vyrazí muži pana de Chanleu. Ten si vysvětlil úprk královských vojáků po svém a vyhodnotil, že je nejpříhodnější čas k jejich pronásledování.

„Pane vévodo, musíme je zastavit!“ říká Armand vzrušeným hlasem, vůbec se mu vývoj bitvy nelíbí, má obavy, aby nedošlo k nějaké blamáži. Být poražený rebely a lůzou, jak je nazývá, by bylo hrozné ponížení.

„Pane hrabě, sám povedu útok. Vy mě podpoříte na levém křídle,“ odpovídá klidným hlasem Gaspard, rozhodně neztrácí rozvahu, „Trochu je objeďte, nechte je vytáhnout a pak jim vpadněte do boku. Rozsekejte je na kusy!“ nařizuje.

„Tenhle rozkaz splním s největší radostí!“ usměje se pan de Godille, pak už na nic nečeká a spěchá za svými třemi kumpániemi. Během několika vteřin předá rozkazy svým kapitánům a pak už v čele svého pluku vyrazí, zdánlivě jako by ujížděl z bojiště doleva, ale ve skutečnosti se oklikou dostává nepříteli do boku.

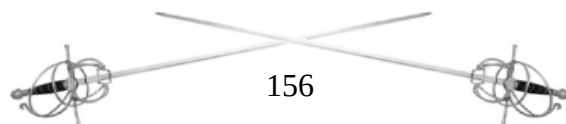
To již vévoda de Chatillon v čele svých mužů útočí na své protivníky, jeho atak je velmi prudký, čímž jsou nepřátelé zaskočeni a zastaveni. Zároveň se však ocitají ve velmi nevýhodné pozici, neboť jsou napadáni zleva i zprava, čímž se de facto dostávají do obklíčení. Jejich předchozí aktivita je nyní trestána, panu de Chanleu nezbývá, než dát rozkaz k ústupu. Ten jeho muži provádějí ovšem spořádaně, stahují se krok za krokem, rozhodně nepodléhají panice a svým nepřátelům nic neusnadňují.

Bohužel pro frondérské vojsko je pan de Chanleu smrtelně zraněný, což se rychle rozkřikne na obou stranách, zatímco odhodlání královských vojáků roste, u ustupujících přeci jen nastává zmatek. Tím ale nahrávají nepřátelům, již se zase boj mění v pronásledování prchajících, jejichž cílem jsou zákopy, které poněkud neprozřetelně opustili, a za nimiž se snaží pan de Gondí seřadit svůj značně prořídlý pluk.

„Máme je, teď je pobijeme, do jednoho,“ jása pan de Godille, když vidí úprk svých protivníků, jeho pluk tvoří velmi neprodyšnou masu, která drtí vše, co se jí postaví do cesty, v tuto chvíli však před nimi spíše vše utíká.

„Máte pravdu, je s nima konec,“ usměje se lehce Dujardin a ukazuje směrem, odkud vyrazí se svou zálohou pan de Condé. Jeho není možné přehlédnout a druhý šik pod jeho velením, který se valí na bojiště, jen dokoná paniku ve vojsku rebelů.

Velkého vojevůdce v čele dalších královských jednotek spatří i příslušníci korintského pluku, který se konečně podařilo koadjutorovi jakž takž seřadit. V tu chvíli ovšem jeho muži již na nic nečekají a jednoduše berou nohy na ramena. Derou se co nejdále od bojiště, sráží vlastní spolubojovníky, jako klín pronikají měšťanským vojskem, které přichází na pomoc, a s hrůzou v očích prchají směrem k Charentonu. Ale ani tam se nezastaví. Pan de Gondí je svými muži vláčen, marně se je snaží zadržet, jejich paniku již nijak neovládá. Ke všemu se ta přenese i na zmíněné měšťanské pluky a ty tak z bojiště mizí dříve, než by do děje bitvy mohly zasáhnout.

„Vidíte je, vidíte je?“ směje se pan de Godille a ukazuje na prchající jednotky, útok jeho pluku se teď na chvíli zastavil, přeci jen se nepříteli podařilo stáhnout do svých zákopů v oblasti Charentonu.

„Prchají jak zajáci,“ ohrne ret Filip de Aboa, lehce zadýchaný, ale s očima plnými jisker.

„Vida, jak se zdá, tak nechce pan princ čekat,“ rozhlíží se pan de Godille, a má pravdu, vojevůdce se řítí směrem k obraným liniím nepřátel, což znovu rozpohybuje celé královské vojsko.

„Tak vpřed, pánové, pojd'me tu chamrad' dorazit!“ volá teď Armand, mává svým mečem a jeho pluk se spolu s ním dává do pohybu.

Zbytky vojáků pana de Chanleu zoufale brání svoje pozice, někteří však už i odsud prchají, jiní se rozhodnou vzdát. Nastává druhá fáze bitvy, kterou je dobývání Charentonu, někde je odpor tuhý, někde už je skoro po boji. Přesto ještě znějí výstřely, umírají další muži či jsou mrzačeni projektily nebo sečnými ranami. Pan de Godille na svém úseku koná svou práci dobře, během chvilky dobývá pozice nepřítelů. Jeho vojáci je buď zabíjejí nebo donutí k útěku. Jen deset mužů různého věku jim padne do zajetí, mnozí jsou zranění, je na ně nehezský pohled.

Armand je v sedmém nebi, jejich vítězství je dokonalé, on sám vyvázl bez nejmenšího škrábnutí a také jeho nejbližší důstojníci jsou v pořádku. Proto teď chvátá za svým velitelem, aby si spolu s ním vychutnal svou radost. Nalezne ho však v hloučku rozpačitě postávajících mužů.

„Copak se děje?“ ptá se pan de Godille, místo odpovědi se mu hlouček rozestoupí a on spatří na zemi ležet v tratolišti krve pana de Chatillon, zasaženého střelou do hrudi, nad ním se právě sklání se smutným výrazem sám pan princ.

Bohužel vrchní velitel dnešní bitvy na straně královských sil platí vysokou daň za drtivé vítězství, jeho stav je velmi vážný a ač stále žije, pohledy okolostojících jsou dost výmluvné. Pan de Condé s Gasparem chvilku hovoří, pak ho rozkazuje odnést a v očích má smutek i zlobu.

„Pokud máte nějaký zajatce, tak je popravte!“ nařizuje Louis nekompromisně, když uvidí některé nesouhlasné výrazy, zableskne se mu v očích, „Nejsou to vojáci, jsou to buď vzbouřenci nebo dezertéři!“

„Na bojišti jsou i ranění ...“, podotkne někdo z hloučku.

„Všechny je naházejte do Seiny,“ zní další zlý a nekompromisní rozkaz velitele.

Těžko říci, co vede prince k tomuto barbarskému postupu, zda naprosté pohrdání muži, kteří se vzbouřili proti svému králi či těžké a pravděpodobně smrtelné zranění jeho přítele. Nicméně o rozkazech se nediskutuje, ty se plní. Princ pak prohodí s každým pár slov, dojde i na velitele anjounského pluku.

„Pane hrabě, pokud máte zajatce, tak se s nimi vypořádejte, ty těla posbírají jiní. Odved'te svůj pluk do jeho ležení a pak vás očekávám u sebe,“ říká Louis, ale jeho hlas zní o poznání smutněji, než když slavil jiná vítězství.

„Jistě, monseigneur,“ přikývne pan de Godille, pak se vyšvihne na koně, kterého mu přidržoval nějaký voják z okolí prince a uhání ke svému pluku. Ten se stáhl na pokyn Dujardina kousek od bojiště a vyčkává na příjezd svého velitele. Armand si svolá rychle svůj štáb a taky kapitány, aby jim tlumočil rozkazy pana prince.

„Máme zabít zajatce?“ pozvedne obočí pan d'Saisset, takový postup není právě obvyklý.

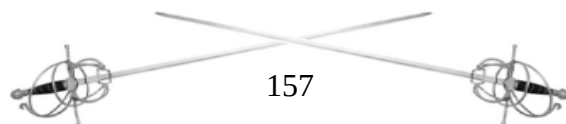
„Jsou to vzbouřenci proti králi, dezertéři, nezaslouží si žádnou milost,“ je stejně nekompromisní plukovník jako jeho nejvyšší velitel.

„Jsem voják, ne kat,“ mrmlá pan d'Saisset.

„Můj ty bože, takovejch círátů kvůli pár zrádcům,“ mávne jen rukou Armand, „Pane de La Solignac, vemte si pár mužů a vykonejte rozkaz.“

„Provedu, pane hrabě,“ přikývne bez jakýchkoli emocí Julien.

„Nu, pánové, jak se zdá, je po bitvě. Pro nás ostatní, posbírejte naše raněné a případný mrtvý a přesuneme se zpátky do našeho ležení,“ dává další rozkazy pan de Godille, „Až tam dorazíte, tak předejte raněný doktorovi a sami jste zvaný k malý oslavě. Já ještě budu muset zajet za panem princem, připojím se k vám pozdějc. Postará se o vás náš vzorný hostitel, pan de Rigault,“ usklíbne se.

„To učiním s radostí,“ zalže Dujardin, neboť v jeho domě bude opět boží dopuštění, sténání ošetřovaných vojáků se bude mísit s hlaholen opilých důstojníků, nemá však na výběr, „Excellence, pomohu panu baronovi splnit jeho rozkaz a pak vás dohoníme.“

„Cože? Ty chceš dohlížet na popravu těch zrádců?“ podiví se Armand.

„Mám k tomu svoje důvody,“ podivá se na svého pána Quido významně.

„Nechceš je snad pustit, to by ...“

„Ne, vo ty muže mi nejde. Zemřou, jak si přeje pan princ. Ale mám důvod se zdržet, pak vám ho vysvětlím, Excellence,“ říká naléhavě Dujardin.

„Tak dobře, ať je po tvém,“ pokrčí rameny hrabě, již se o svého podkoního nezajímá, naopak se přidruží k baronu de Taille.

Quido na nic nečeká, vyhledá svoje dva švagry, kteří díkybohu z dnešní trochu podivné bitvy vyvázli také bez ztráty květiny, jsou zcela v pořádku. Pak i s nimi zamíří asi za desítkou mužů, které kolem sebe shromažďuje pan de La Solignac.

Na místě, kde se doposud nacházel anjounský pluk, teď zůstává jen asi patnáct jeho příslušníků a desítka různě pocuchaných zajatců, jejich věk je rozmanitý, tak od sedmnácti do čtyřiceti let.

„Kde a jak to uděláme?“ ptá se s rozpaky Julien podkoního, „Věšet je by trvalo dlouho, taky kam je vodit? K řece a tam naházet?“

„Nejlepší bude je propíchnout nebo podříznout,“ říká chladným hlasem Quido a oba jeho švagři na něho hledí s hrůzou, doposud netušili, čeho mají být svědky či přímo účastníky.

„A kde?“

„Hned tady, vo jejich těla se postaraj ty, co je k tomu pan princ určil. Mám se vo to postarat, pane barone?“

„Pokud vám to nevadí ...“

„Pane barone, chci to mít rychle vodbytý. Promluvím se zajatci, vy zatím připravte někoho, kdo je zabije. Nebo to uděláme my dva sami?“

„My dva?“ podiví se Julien.

„Je jedno, kdo je zabije, stejně umřou,“ pokrčí rameny Quido, „Vyberte někoho, kdo se vyzná, ať se zbytečně netrápěj. Rána dýkou nebo prožízdnout krk, to bude nejlepší,“ dodává.

„Dobrá, postarám se,“ přikývne pan de La Solignac, u kterého by kdokoli nějaký soucit se zajatci hledal jen stěží.

Dujardin přejde skoro vyděšené pohledy svých švagrů a zamíří za skupinkou zajatců, kteří sedí zdrchaní, mnozí s bolestí staženými obličejí. Hlídá je několik vojáků s pistolemi v rukách.

„Pánové,“ říká naprosto chladným hlasem bez jakýchkoli emocí podkoní, „z rozkazu pana vévody de Condé jste prohlášeni za zrádce krále a dezertéry. Co to znamená, asi všichni tušíte. Dávám vám pár minut, pak budete popravený.“

„Cože? Copak tohle ...,“ zvolá rozhořčeně asi čtyřicetiletý muž.

„Chcete nás zavraždit?“ vykřikne asi sedmnáctiletý mladík.

„Budete popravený, z rozkazu pana de Condé. S tím nikdo nic neuděláme, ani vy, ani my. Nemáme důvod vám způsobovat zbytečný příkoří, pokusíme se to provést rychle a pořádně. Konec konců, zabíjet umíme.“

„Takovej postup ...,“ vstává onen čtyřicátník.

„Pane, je na vás, jak umřete. Můžete svůj osud přijmout, pak to bude rychlý a skoro bezbolestný. Nebo se pokuste bránit, budete i tak zabiti. Je na vašem rozhodnutí, jakej způsob smrti zvolíte,“ pokrčí rameny Quido, vzápětí ale udělá rychlý skok dopředu, zajatec, se kterým mluvil, se pokusí vrhnout stranou, ovšem padne do ruky nemilosrdnému mladíkovi. Vzápětí sklouzne jeho zrak směrem ke své hrudi, přesně pod prsní kostí má zapíchnutou dýku.

Dujardin lehce pohne zbraní, čímž zvětší ránu v srdce probodnutého muže, pak jen pustí bezvládné tělo k zemi. Ostatní zajatci jen tiše sedí, i další muži zírají zkoprněli.

„Tak jste viděli, jak se to dělá,“ řekne s mírným úšklebkem pan de La Solignac, „Tak se do toho dejte, ať to máme za sebou,“ dodá a sám postoupí vpřed s povytaženým mečem.

„Jestli si od nich chcete něco vzít, boty, šaty, tak si je vezmě předtím,“ přidá Quido praktický rozkaz, který vede k rychlému prohledání zajatců, sebrání nevalného obnosu peněz, nějakého kabátce a také asi dvou párů bot. Další nemá pro mladé urozené pány valnou cenu.

Během šacování se dva ze sedících zajatců pokusí vstát a uniknout, jeden starší a ten nejmladší. Muž středního věku je vzápětí ubit meči vojáků, do boku mladíka zapíchne svůj kord sám baron.

„Doražte ho!“ otočí se vzápětí k bratrům de Dauriac, kteří stojí po jeho boku.

Oba vyzvaní rychle pokleknou ke zraněnému, zatímco jejich druhové začínají vraždit zbylé muže. Gauthier vytáhne dýku, Stephan chytí mládence za ruce, kterými se snaží zoufale bránit.

„Mám to udělat?“ zeptá se chladně Dujardin, když vidí zřetelné váhání svých švagrů.

„Zvládnou to,“ objeví se zarputilost ve strnulém obličejí Gauthiera a vzápětí zaboří čepel do trupu odsouzeného, bohužel méně šikovně než předtím předvedl podkoní, proto mladík stále žije, „Můj ty bože,“ bodne kyrysík podruhé, žel bohu musí přidat ještě třetí ránu, než se popravovaný přestane hýbat, respektive pouze občasné záchvěvy jeho končetin dávají tušit o jeho hluboké agónii.

„Tak to bysme měli,“ řekne spokojený Julien a pohlíží na kopu zmasakrovaných bezbranných zajatců, „Pan princ má pravdu, nic jiného si nezasloužej,“ dodá. S čímž dle výrazů mnozí z popravčích nesouhlasí, ale nezbylo jim, než se rozkazu podvolit.

„Pane barone, ještě si musím něco zařídit,“ přitočí se Dujardin k veliteli druhé kumpanie, „Vezmu si svoje švagry a pak vás dohoníme.“

„Jistě, jak si přejete, pane,“ přikývne Julien, přitom dumá, jaký důležitý úkol zase podkoní dostal, „Tak do sedel,“ houkne pak na svoje vojáky. Za krátký čas tak na místě desetinásobné vraždy zůstanou jen tři švagři, za uzdy drží své koně a zírají na kopu čerstvých mrtvol.

„Můj ty bože, tohle byly jatka,“ řekne pobledlý Gauthier, zatímco Stephan má v očích hrůzu, přeci jen zabítí deseti mužů, kteří se vzdali, ho dost sebralo.

„I tohle je válka, pánové,“ pokrčí rameny Quido.

„Proto si nás k tomu vzal? Abysme se poučili?“

„Ne, ne, ušetřil bych vás toho, kdybych vás nepotřeboval,“ zavrtí hlavou Dujardin, „Chci vás požádat vo pomoc, ale můžete ji odmítnout. Chci se podívat na místo, kde bojoval korintské pluk. V něm byli i bratři pana Maurice, mého přítele. Modlím se k Bohu, aby vyvázli živý, ale slyšeli jste rozkaz pana prince. Všechny naházet do Seiny. Pokud by byl někdo z nich jen raněnej ... Ale i kdyby byli mrtvý, chtěl bych, aby měli řádněj pohřeb.“

„Chceš hledat jejich těla?“ objeví se překvapený výraz ve tváři Gauthiera.

„Chci, ale jak jsem říkal, můžete mi pomoc odmítnout. Nebude to nic hezkýho a musíme si dávat pozor, aby nás někdo jen raněnej nedostal,“ odpovídá stále stejně chladně Quido.

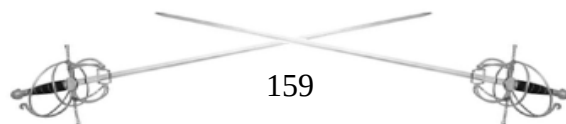
„Můj ty bože, to se ještě budeme hrabat mezi mrtvolama?“ ujede Stephanovi.

„Už jsem říkal ...“

„Ne, ne, pochopitelně ti pomůžeme,“ řekne rychle Gauthier a přísně se podívá na bratra, ten se zastydí a sklopí svou hlavu.

„Pak pojed'te,“ je již netrpělivý Quido, který se snažil urychlit popravu zajatců, aby již mohl pátrat po případných tělech svých možná už bývalých přátel. Korintský pluk byl dost zle atakován a nebylo by divu, kdyby se mezi oběťmi ocitli i bratři Tissotovi.

Pro většinu přeživších vojáků na obou stranách bitva skončila, již jsou v bezpečí svých táborů. Bojiště ovládají královské jednotky, ale jejich práci jim není možno závidět. V první řadě se snaží najít vlastní příslušníky, kteří na dnešní běsnění doplatili smrtí či zraněním, což je poutá stále k místu, kde se zhroutili. Až poté přijdou ještě chmurnější práce, kdy budou těla frondérů odvezena a naházena do řeky, jak nařídil pan de Condé. V mnoha případech možná ještě žijící poražení tak skončí ve studených vodách pověstného vodního toku. Jestli je předtím prohledají či svlečou, bude záležet na těch, kteří tuto

neradostnou práci budou vykonávat. Ale i pěkný oděv se dá použít či zpeněžit a z toho pak plyne postup při uklízení bojiště.

Dujardin tak spěchá na místo, kde nejprve útočil a později utíkal korintský pluk. Míjejí jiná bezvládná těla i muže, kteří již začínají se smutnými pracemi na bojišti. Trojice kyrysníků se dostane k místu, kde se stále válejí mrtvoly.

„Můj ty bože, těch tady je,“ povzdechne si mladší ze sourozenců de Dauriac.

„Kde začneme?“ podívá se nejistě jeho bratr.

„Stephane, ty zůstaneš v sedle, postaráš se o naše koně a taky sleduj okolí,“ nařizuje Dujardin, „Kdyby se někdo vo něco pokusil, neváhej použít pistoli. My si ji taky vezmeme, Gauthiere, pro jistotu. Koně dáme Stephanovi, bude nás s nima pomalu následovat,“ doplňuje opatření, které jim má zajistit bezpečí při pátrání mezi zabitými.

Jak podkoní řekne, tak se stane i děje. Dvojice mladých mužů začíná pomalu procházet bojiště, od míst, kde se korintský pluk setkal s nepřáteli pomalu postupují dál, kudy následně fronděři utíkali. Dujardin i Gauthier mají v pravé ruce pistole, nohama obražejí těla, přičemž druhý z jmenovaných nezná tak dobře oba mladíky, spíše jen Etiena, proto dvakrát zavolá svého švagra, ten však vždy zavrtí záporně hlavou.

Pátrání pokračuje asi půl hodiny, když náhle Gauthier zpozorní, právě nohou otočil na záda tělo mladíka, jehož hlava a částečně i obličej jsou zalité krví.

„Nevím, možná je to jeden z nich,“ křikne na svého švagra, který rychle přijde a přiklekne k bezvládnému tělu.

„Bohužel, tohle je Etienne,“ povzdychne si Dujardin, pak ztěžka povstane a podívá se na mladšího ze švagrů, „Stephane, pohlídej nám jeho tělo, aby ho nikdo nevodnes. My se ještě podíváme, jestli tu někde není Victor.“

Ještě smutnější hledání pokračuje, ale tentokrát je už neúspěšné, byť nijak nespěchají a propátrají především okolí, kde našli staršího z bratrů Tissotů. Nakonec své úsilí vzdají, a vracejí se k místu, kde mladý kyrysník na koni hlídá mrtvolu svého nepřítele.

„Chceš ho vzít s sebou, předpokládám,“ prohodí Gauthier.

„Pochopitelně. Odvezeme ho na moje panství, pak zvážím, jestli ho pohřbíme tam, nebo jeho tělo půjde nějak dopravit do Paříže, aby si ho pohřbil jeho bratr,“ přikývne Quido, tentokrátě přeci jen projevuje jistou emoci, kterou však je smutek.

„Máme ale jen tři koně,“ poznamená Stephan.

„Pak musí jít nejmladší z nás po svezích,“ neodpustí si rýpnutí podkoní, pak se ale bolestně usměje, „Vezmu si tělo před sebe,“ dodá.

„Nesmysl, Stephan si sedne za mě, tělo dáme na jeho koně, pojďme, přivážeme ho tam,“ navrhně Gauthier a jeho bratr s menší nevolí v očích souhlasí, neodvází se protestovat.

„Dobrá, pojďme ho naložit, ať už jsme pryč,“ vezme Dujardin mrtvolu za nohy, jeho starší švagr pak za ruce, nejmladší z nich drží za uzdu všechny tři koně.

Nebožtíka položí břichem na sedlo, vzápětí mu začnou svazovat ruce a nohy k sobě, aby jim nespádl. Pracují rychle, nemají už moc chuti zůstat na velkém pohřebišti.

„Skoro jako by se pohnul,“ prohodí Stephan.

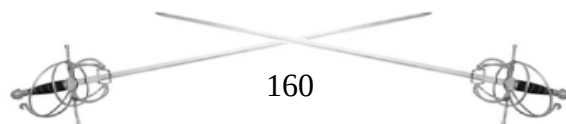
„Cože?“ obrátí se s nechápavým výrazem Dujardin.

„No, jak jste ho vázali, skoro se mi zdálo, jako by pohnul hlavou,“ opakuje mladší pan de Dauriac svůj postřeh.

„To je nesmysl, podívej, jakou má díru v hlavě,“ chopí se kštice mrtvého starší pan de Dauriac a otočí obličej směrem k sobě, nad pravým okem je zřetelná rána, krev se zdá být zaschlá, asi jí muselo vytéct dost.

„Podívejte!“ ukáže na krk Stephan, kde se zřetelně pohne sval či tepna, jak s hlavou jeho bratr manipuluje.

„Možná ještě není úplně po něm, třeba ještě docela neumřel,“ říká teď bezradně Gauthier.

„Kurva, že by vopravdu ještě žil? S kulkou v hlavě?“ přistoupí ke svému bývalému příteli Dujardin a začne prohmatávat ránu. Snaží se do ní strčit prst, pokud střela zůstala v hlavě, musela do ní někudy vstoupit a podle stop je jasné, kde k tomu došlo. Jak se ale šťourá v ráně, ozve se zřetelné zasténání.

„Do prdele, není úplně po něm,“ zvolá teď starší z pánů de Dauriac.

„Není, a taky to nevypadá, že by byla kulka v hlavě, nějak nemůžu najít tu díru. Buď se nějak zatáhla, nebo co, nebo nevím,“ je bezradný podkoní, jeho činnost však vyvolá další zasténání, dokonce se zdá, že se ne úplný nebožtík snaží otevřít oči, určitě se mu chvějí víčka.

„Quido, hrome, možná žije. Sice to vypadá špatně, ale kdo ví ... měl bys s ním jet co nejrychleji za doktorem, já s bratrem za zády pojedeme pomalu za tebou,“ navrhuje Gauthier.

„Máš pravdu, možná má nějakou naději. Ačkoli taková rána do hlavy ...,“ naskakuje do sedla Dujardin.

„Co víš, pana hraběte do ní taky střelili.“

„Jo, ale ten to koupil do helmice, Etienne zřetelně do hlavy. Ale máš pravdu, zkusím ho dostat do svého domu co nejdřív. Buď cestou vypustí duši, nebo to přečká a pak má možná naději. Gauthiere, přivaž ho ještě víc k sedlu, když budu spěchat, tak aby mi nespadnul a nedorazil se,“ nařizuje podkoní, pak se ještě znovu rozhlédne po bojišti a zamumlá si spíše pro sebe, „Tak co, Victore, ležíš tady někde, nebo se ti podařilo svoji první bitvu přežít?“

NÁPRAVA NÁSLEDKŮ BITVY

Pokud by si někdo myslel, že vracející se zbytky pařížského vojska se setkají alespoň s malým soucitem Pařížanů, jenž zůstali za branami, hluboce se mýlí. Naopak, jako by ti měli až škodolibou radost, jak jejich druhové dostali napráskáno. Mnoho jich vidělo jejich útek, další již o tom slyšeli a rozhodně si neberou servítek a přehnanými ohledy taky rozhodně netrpí.

Trojice mladíků se vleče ulicí, jediný nezraněný Isidore Thirouard se snaží povzbuzovat jak svého bratrance Basila, bledého jak stěna po ztrátě krve z proseknuté levé ruky, tak Victora, kterému vytéká krev z obou nohavic. Navzájem se všelijak podpírají, skoro jako by byli ožralí a ne poznamenaní královskými vojáky.

„Nechte mě bejt, chci umřít,“ zopakuje už poněkolikáté Tissot, trpí bolestí, ale ještě více ztrátou bratra a vlastním zraněním.

„Kušuj, přece tě netáhneme až sem, abys umřel,“ okřikne ho Isidore, rezignaci přítele potřebuje ze všeho nejméně, „Brzo budeme u vás doma, je to k vám blíž,“ přidává povzbuzení.

„Kriste pane, doma,“ vzdychá Victor, „Etienne je mrtvej a já mrzák. Ustřelili mi koule, rozumíš?“

„Třeba to nebude tak hrozný, jak se zdá,“ snaží se o povzbuzení i hrozně bledý Basile, který také sotva plete nohama.

„Snad vím, že nemám koule, ale místo nich sračku,“ sténá postižený.

„Hele, to jsou ty naši hrdinové,“ ozve se náhle kousek od nich, kde zevluje hlouček mužů středního věku, snad taky měšťanů či živnostníků, „Hráli si na vojáky a pan princ jim nakopal prdel!“

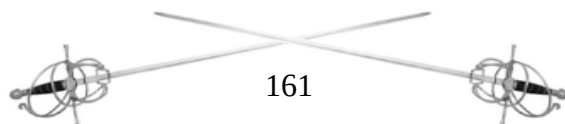
„Aby ne, podívej se na ně,“ šklebí se další.

„Tak jak bylo, mládenci?“ hlaholí třetí, „Potkali jste pana prince?“ dodává se smíchem.

„Isidore, máš pořád tu pistoli?“ obrátí se šepem Basile na bratrance.

„Kuš, ještě aby nás tyhle svině dobily,“ okřikuje polohlasně oslovený svého krvácejícího příbuzného.

„Svině,“ syká Victor, „schovaný tady, když mi zabíjeli bratra.“

„Nevšímejte si jich. Pojd'te, už to není daleko, skoro už tam jsme,“ tlačí Isidore raněné před sebou, nijak nereaguje na smíšky, ač je naštvaný za jejich posměšky stejně jako jeho kamarádi. Bohužel nejsou první, které si museli vyslechnout.

„Jak já tam nechci,“ skoro se zastaví Victor, „Až mě uvidí Maurice ... co mu řeknu? Co jen mu řeknu?“ má v očích slzy, nejen od bolesti.

„Bude rád, že se mu aspoň jeden z bratrů vrátil.“

„Už vidím ten jeho pohled. Kriste pane, proč mě nezasáhli taky do hlavy, místo do koulí. Jakej to teď bude život?“

„Třeba je to jen škráblo, co ty víš.“

„Snad cejtím, že ... do prdele, do prdele,“ běduje dál Victor, ale k radosti bratranců Thirouardových pokračuje v podivné chůzi, kdy nakračuje značně ze široka a přitom trpí značnou bolestí.

Cesta, která se jim zdá téměř nekonečná, je u cíle. Jsou jen kousek od domu, z něhož vyšli dva sourozenci, ale vrací se jen jeden a to ještě značně pochroumaný. Ten teď klopí hlavu, zatímco Isidore buší na dveře. Ty se velmi rychle otevírají a dveřníkovi Simonovi tuhne úsměv na tváři. Pak něco křičí do domu, aby vzápětí vzal oba raněné a skoro je nesl, než by oni šli po svých. Táhne je směrem do kuchyně, kde se obvykle řeší tyto případy. Rázem v domě vznikne hrozný zmatek, neboť všichni tři mladíci jsou plní krve a stopu zanechávají i od dveří do hájemství kuchařky Marie Tandonové. Ta je také pobledlá a podvědomě si hladí své rostoucí břicho.

„Co se stalo?“ vrazí do dveří Maurice a vzápětí málem omdlí, když vidí jen jednoho ze sourozenců a ještě plného krve.

„Pane Maurici,“ uklání se hluboce Isidore, „přivedl jsem vám bratra. I můj bratranec je vážně zraněný.“

„A kde je Etienne?“ má pán domu oči rozšířené hrůzou.

„Pan Etienne byl zasažený do hlavy. Padl vlastně uprostřed věty, tu ani nestačil dořici ...,“ klopí oči mluvčí skupiny nešťastníků.

„Je mrtvej?!“ zaúpí Maurice.

„Vůbec netrpěl, zasáhla ho střela přímo do hlavy. Zemřel okamžitě, jak jsem říkal, uprostřed věty, náhle padnul a byl mrtvý,“ snaží se Isidore o co nejprocitěnější tón hlasu, také, aby smrt přítele nevyzněla tak hrozně.

„Kriste pane! Kriste pane!“ třesí oči na svého sourozence pán domu, jdou na něj mdloby, to, čeho se tak bál, je tady.

„Pane, je potřeba rychle zavolat doktora. Oba dva ztratili už moc krve, aby nám také neumřeli,“ snaží se zachovat klid Isidore, ale hlas se mu třese dojetím i vzrušením. Má strach o poslední dva druhy, co spolu s ním ze sedmi kamarádů tento strašný den přežili.

„Ustřelili mi koule, Maurici,“ sípá Victor, ale hlavu nezvedne, nedokáže se podívat do očí svého staršího bratra.

„Cože?“ nechápe pán domu obsah sdělení.

„Váš pan bratr byl raněný do rozkroku, možná trochu přehánění ...,“ pokusí se o vysvětlení Isidore, „Pane Maurici, prosím, pošlete co nejrychleji pro doktora. Oba velmi krvácí, podívejte, jak jsou hrozně bledí,“ přidává znovu naléhavou prosbu.

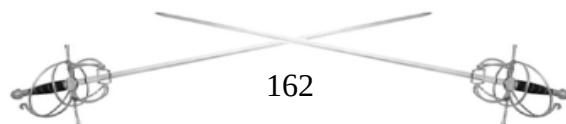
„Ano, ano, máte pravdu,“ je Maurice stejně bledý jako oba ranění, „Blaise, ne, Jeane a Mathieu, co nejrychleji přiveďte pana Athanase. Rychle,“ volá, pak se zle podívá na ohromné množství čumilů, „A všichni ven, zůstane tady jen Blaise. A zavolejte Paula, minule se osvědčil, při ošetřování raněného.“

„Maurici!“ ozve se výkřik ode dveří, do kterých právě vstupuje matka žijícího, raněného i mrtvého syna, oči rozšířené hrůzou, právě se dozvěděla tu hroznou zprávu, která se šíří jak blesk celým domem.

„Matko,“ vyjde jí vstříc prvorozený a stiskne ji v objetí.

„Maurici, je to pravda?“ zaúpí Margareta.

„Bohužel ano,“ objevují se slzy v očích prvorozeného, „Oba se zúčastnili dnešní bitvy za branami města, v pluku pana koadjutora.“

„Jak ... jak si jim to mohl jen dovolit,“ zaúpí nešťastná žena.

„Já, já ...“, zlomí se hlas nejstaršímu ze synů.

„To přeci není pravda, Maurici. Jak jste jen mohli ...“, nedokáže už matka říci více, slzy se jí řinou z očí, nedokáže se skoro udržet na nohou.

Nicolet a její matka se nešťastné ženy chopí a snaží se jí odvést pryč, což se jim daří jen s velkými obtížemi. Maurice se snaží vyklidit kuchyni, ponechá si jen Blaise a Paula, který právě dorazil, a také Marii, která již hřeje vodu a shání se po nějakých látkách, potřebných k ošetřování.

„Victore, je Etienne určitě mrtvej?“ ptá se se zoufalou nadějí v hlase pán domu, „Nemůže bejt taky jen raněnej?“

„Bohužel, byl kousek vode mě, když ho zasáhli,“ klopí zrak oslovený a snaží se překonat bolest, vystřelující mu ze slabin do celého těla, je malátný, chce se mu zvracet. Cítí se několikanásobně hrozně.

„Můj ty bože, můj ty bože,“ vzdychá starší z bratrů, kousek dál stojí bezradně Isidore, Blaise a Paul, zatímco kuchařka roní slzy u hrnce s vodou. Basile se drží křečovitě okraje stolu zdravou rukou, chce se mu omdlít, ztráta krve je znát, ačkoli se mu bratranec snažil ránu ucpat, jen co se dostali z dosahu nepřítele.

„Promiň,“ zašeptá jen mladší sourozenec.

„Promiň je na hovno, Victore,“ povzdechne si Maurice, „Paule,“ křikne radši, nechce či nemůže dál s bratrem mluvit, vidí jak trpí, celý od krve, ale on by mu nejradši vykřičel do obličeje tolik výčitek. I kvůli němu tam někde leží mrtvý Etienne, možná ho někde spálí s dalšími, nebo ho někde zahrabou, ani řádný pohřeb mít nebude ... dojíká sám sebe a roní slzy.

„Ano, pane?“ přiskočí rychle oslovený chlapec.

„Paule, podívej se na mého bratra, sundejte jeho kalhoty,“ nařizuje pán domu, „A ty, Blaise, pomoz Marii, ať se netáhá s těma hrncema, když je v pozeňnaným stavu. Vy, pane, byste měl svléknout svého bratrance, aby mu mohl doktor ránu vymýt, až snad konečně dorazí. Kriste pane, jen aby nebyl u jinejch,“ uvědomí si možnost zaneprázdnění felčara.

„Máte pravdu, pane,“ přikývne zdravý z bratranců Thirouardových a hned se dá do práce, pomáhá Basilovi svléknout kabátec a potom i košili, s levým rukávem nasáklým krví.

„Opatrně,“ zařve Victor na kluka, který mu z jeho pohledu nešetrně zatáhne za nohavici, tomu se ani nepohne sval ve tváři a pokračuje v zouvaní bot. Stejně jako onuci, nasáklých krví. Pak teprve zvedne svůj zrak.

„Můžeme, pane?“ položí prostou otázku.

„Do prdele, ale vopatrně, mám koule na sračku,“ kroutí se postřelený.

Victor několikrát vykřikne bolestí, než je do pasu nahý, sedí stále na sesli, sám si sundává kabátec, už je jen v košili, v dolní části od krve. Má strach se podívat mezi své nohy, kde cítí palčivou bolest.

„Jak to vypadá?“ skoro se bojí zeptat Maurice.

„Nevím, pane, moc tam nevidím,“ odpovídá po pravdě Paul, „Pane, když dovolíte, dáte trochu nohy vod sebe, jestli teda chcete vědět, jak na tom ste ...“

„Radši ani ne,“ hlesne mladší z bratrů Tissotů, přesto pomalu vzdaluje kolena od sebe, sám se neodvážá podívat tam, kde možná jeho mužství utrpělo nenahraditelnou ztrátu.

„Tak co?“ naklání se i Maurice, ale překáží mu hlava kluka.

„Nevím, pane, tak levá koule je dost na hovno,“ říká snad až moc upřímně Paul, „Ta druhá, nevidím dobře ... snad nevypadá tak hrozně, všude je moc krve, nechci mu na ní sahat ... nebo mám, pane?“ zvedne v rozpacích svůj zrak.

„Snad to přežiješ a von taky,“ rozhoduje o dalším zkoumání Maurice.

„Tak jo, pane,“ přijímá svou roli Paul, vzápětí ale Victor zařve a praští ho do hlavy, postižený ani nepohne brvou a pokračuje, „Ta pravá koule vypadá vcelku dobře, pane ... na levý straně je rejha ve vocasu ...“

„Vo ten taky přijdu?“ jdou mrákoty na zmrzačeného.

„Není tak hluboká, zdá se,“ překoná Paul ostych a ohmatává zmíněnou ránu, „Jak se zdá, kulka vzala levou kouli, trochu vocas a tam vzadu trochu prdel, zdá se, ale to asi bude to nejmenší.“

„Můj ty bože, mám to tam všechno na sračky,“ zakrývá si Victor oči, trpí jako zvíře bolestí i duševně, bratr je mrtvý a on navždy zmrzačený, pokud vůbec přežije, „Možná tam začnu hnít a chcípnu,“ sděluje své obavy nahlas.

„Pokud se to dobře vyčistí,“ nadhodí další možný postup Paul.

„Vopovaž se na mě sáhnout. Počkám na doktora!“ má jasné stanovisko Victor.

„Jak si přejete, pane,“ pokrčí rameny ošetřující mládenec, „Mohl bych vám ale trochu vomejt nohy a taky ten zadek, kdybyste chtěl. A taky byste si měl povytáhnout tu košili, pane, aby se skrze ní do rány nedostaly další sračky. Už jich tam asi bude i tak dost, vod tý kulky, kdoví, co všechno vzala s sebou.“

„Kluk má pravdu,“ přijde ranhojiči amatérovi na pomoc Maurice, „Sundej si i tu košili a Marie ti podá nějakou osušku nebo pokrývku, přes ramena, pokud je ti zima.“

„Chcete pomoc, pane?“ otočí se Paul na druhého raněného, ten sedí vysvlečený do pasu na druhé stoličce, zírá teď na rozšklebenou ránu na levé paži, tak uprostřed mezi loktem a ramenem, „Moc hezká rána, mečem?“ hádá původ zranění. Nicméně jeho věčný přístup vnáší přeci jen klid do velmi rozjitřené atmosféry, která v kuchyni panuje.

„Ty seš ranhojič?“ podívá se na hochu Isidore.

„Vobčas pomáhám doktorovi. Říkal, že sem šikovnej,“ pokrčí tázaný rameny.

„Tak co si vo tom myslíš?“

„Určitě to bude potřeba vymejt, pak něčím vypálit, ale to nechám na felčarovi. Ten to taky určitě sešije, je to parádně rozšklebený,“ konstatuje Paul, pak se více přiblíží a dotkne se ruky, „Můžu?“ ptá se a po přikývnutí se na ránu začne dívat, „Nevím, pane, ale řekl bych, že kost je v pořádku, určitě drží pevně. Určitě vám pomohlo voblečení, mít jen košili nebo nahou ruku, tak vám jí ten voják dozajista useknul.“

„Pokud nemáš co na práci, klidně mi tu ránu můžeš vymejt, doktor bude stejně muset napřed vošetřit Victora, ten je na tom hůř,“ dává svolení k dalšímu svému trápení Basile.

„Tak to určitě, pane,“ přikývne samozvaný ranhojič, „Ale vy ste taky bledej jak stěna, pane, asi vám uteklo dost krve. To by asi chtělo víno, pane.“

„Hrome, takovýho felčara si dám líbit,“ rozesměje se chraplavě raněný Thirouard, „Tak mi ho rychle dejte, než přijde ten pravej a zatrhne to.“

„Vo tom pochybuji, pane. Spíš bych ještě doporučil něco vostřejšího, pro voba, pak se jim bude bolest líp snášet,“ pohlédne Paul směrem ke kuchařce a Blaisovi, když ho podpoří přikývnutím i Maurice, začne Marie nalévat víno a následně i pálenku.

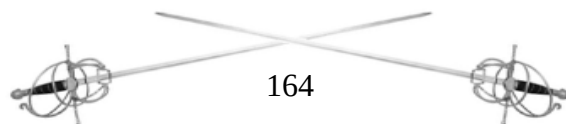
Isidore trpí jak zvíře, ačkoli se mladík snaží být co nejšetnější, hadříkem namočeným do vlažné vody otírá okraje rány, ale i tak mu způsobuje značnou bolest. Je skoro hotový, když do dveří vstoupí Athanas Feuillet.

„Můj ty bože, vy si tady snad otevřete polní nemocnici,“ řekne na úvod, pak se hluboce ukloní panu domácímu, „Pane Maurici, přijmete mou účast, slyšel jsem již, co potkalo vašeho druhého bratra,“ snaží se o co nejlídnější tón.

„Pane Athanasi, slova nepomohou. Prosím, pokuste se zachránit mého druhého bratra, kterého střela bohužel zasáhla na dost choulostivých místech.“

„Taky jsem slyšel. Vida, mám tady svého pomocníka,“ usměje se doktor vlídně na hochu, omývajícího mladíka s rozseknutou rukou, „Paule, vymyj i tu ránu vodou, prohlídni jí, jestli tam neuvíznul kousek látky. Pokud ano, tak ji vyndej, tady,“ podá mu něco na způsob pinzety, „Nedbej na nářky, nakonec ti bude mladý pán vděčný, když mu ruka zůstane u těla. Já se zatím podívám na pana Victora. Díval ses?“

„Ano, pane,“ odpovídá mladičský ranhojič, „Podle mýho je levá koule v prdeli, pravá je snad dobrá a taky má rejhu na vocase. Ale ten by to měl přežít. Taky ho trochu střelili do zadku, jak ta kulka letěla, pane.“

„Hm, podívám se, jak seš dobřej pozorovatel. O tvém slovníku jsem už mluvil minule. Říká se šourek, varle a pyj nebo penis, Paule,“ neodpustí si poučení doktor, ale dle zakřivení pomocníka s tím příliš nepochodí, „Tak, pane Victore, budu vás teď trochu trápit ... vida, vida,“ začíná s prohlídkou, zatímco jeho pacient hrozně trpí.

„Je to v prdeli, co,“ povzdychne si poškozený.

„Tak v té máte, pane Victore, jen bezvýznamnou ránu,“ stoupne si Feuillet, „Ale jinak možná máte štěstí v neštěstí. Paul má naprostou pravdu, i když ji vyjádřil nepříliš libozvučnými slovy. Vaše levé varle je vyřízené, naopak pravé zcela netknuté. Což je dobrá zpráva, i s jedním se dají plodit děti.“

„K tomu jen koule nestačí ...,“ zvedá své uslzené oči postřelený.

„Máte pravdu. Ale ta kulka váš penis jen lízla, pane Victore, není díkybohu vážně poškozený a nebude pravděpodobně nutné ho amputovat.“

„Amputovat můj vocas?!“ vytřeští oči postřelený.

„To jen v tom nejhorším případě, pane, kdyby se rána zle zanítila. Ale to se asi nestane, takže vám vaše chloubka zůstane. A ve spojení s tím jedním varletem budete moci dál působit jako muž.“

„Vopravdu?“ objeví se náznak radosti v očích mladšího z bratrů Tissotů.

„S největší pravděpodobností, pokud nedojde ke komplikacím, tedy zanícením ran. A proto teď budu muset odstranit zbytky levého varlete a zašít vám šourek. Pochopitelně vám ošetřím i váš úd a poškozené hýždě. Nebude to ale nic příjemného, pane, dejte si ještě něco pálenky, než začneme,“ hovoří doktor věcně, ale jeho zprávy nejsou vůbec špatné.

„Pustíte se do toho?“ ptá se nervózně Maurice.

„Ano, ale začnu tím druhým, u vašeho pana bratra to bude delší a nepochybně mnohem bolestivější. Ať se ještě radši pořádně napije, bude to tak lepší. Já zatím ošetřím toho druhého mládence. Ale budu trvat na tom, abyste i jeho tady někde uložil, ztratil dost krve a nechci, aby se pár dní moc hýbal. Máte ještě vůbec místo?“

„Díkybohu v podkroví ještě nějaké je, jsou tam už dva vaši pacienti, jak dobře víte,“ povzdechne si majitel nemovitosti, ale přítomnost raněných je tím posledním, co ho teď trápí. Smrt Etiena nemůže stále vstřebat, proč ho jen kluk nešťastná neposlechl. Teď, když se mohl zapojit do jejich obchodů, spolu s Coiffierem. Jak naprosto zbytečně obětoval svůj život.

„Tak Paule, dáme se do toho,“ slyší jakoby z hrozné dálky hlas doktora, má už zase oči plné slz, snad se alespoň Victor z toho dostane a nezůstane zmrzačený. Aspoň jeden, prosí v duchu Boha. Pak se obrátí na jediného nezraněného ze tří nešťastných příslušníků korintského pluku, vezme ho kousek stranou.

„Co se vlastně stalo?“ ptá se ho tichým hlasem.

„Bylo to takový divný, pane,“ odpovídá po pravdě Isidore a vcelku reálně vylíčí průběh jejich působení v bitvě u Charentonu, kdy nejprve šli dopředu, pak byli hnáni zpátky a všichni jeho kamarádi byli zabiti či zraněni, aniž by do bitvy vlastně jakkoli zasáhli.

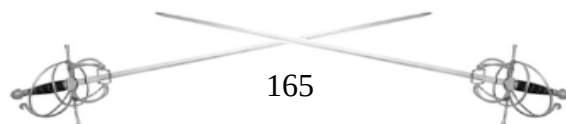
„Zajdu za svou matkou,“ drtí Maurice slova mezi zuby, po přikývnutí Thirouarda vyrazí pryč z kuchyně. Chce se mu rvát vzteky i neskonale bolestí, kterou nad ztrátou bratra cítí. Tak naprosto zbytečnou, jen pro rozmar jednoho preláta, který musel sám sobě a svým pochybným přátelům dokázat, jak chrabrým je bojovníkem. Skoro k panu de Gondi začíná pociťovat nenávist.

Svou matku nalezne ve společnosti své manželky a tchýně, obě se jí snaží utěšit, ale spíše pláčou spolu s ní. Všechny tři ženy upřou své uslzené oči na mladého muže, on ty své raději sklopí. Co má říkat? Co má udělat? Všechno je tak zbytečné a nic nemůže pomoci. Prostě Etienne už není a dokonce možná ani nikdy nespátí jeho tělo. Možná ho budou muset pohřbít jen symbolicky, nechat za něho sloužit mši.

„Co Victor?“ hlesne matka.

„Ten snad bude mít štěstí,“ odpovídá nejistě syn, „Doktor mu odstraní levé varle, tedy co z něj zbylo, ale jeho úd a druhé varle se asi podaří zachránit. Možná zůstane nadále mužem, bude moci mít děti a ty další vnoučata.“

„Kriste pane, Maurici, co je to jen napadlo?“ zoufá si paní Margareta.

„Můj muž se je od toho snažil odradit,“ cítí Nicolet nutnost se svého chotě zastat, „Moc se kvůli tomu trápil, ale oni si nedali říct. Jak jsem říkala, vstoupili do pluku pana koadjutora a dneska došlo k bitvě s vojáky pana vévody de Condé.“

„Moji synové a v nějaký bitvě? Copak jsou vojáci?“

„Bohužel nejsou, nebo teda v případě Etiena nebyli,“ povzdechne si Maurice, „Ale rozhodli se jimi být a nešlo je zastavit. Dávám si to všechno za vinu, trpím tím, ale ...“

„Ty přece za nic nemůžeš. Přemlouval si je, posílal za nima i Quida, aby je přemluvil ...“, zvolá Nicolet rozhořčeně.

„Quido! Toho nám byl čert dlužný, možná se mu jen chtěli podobat. Ale vy nejste jako von,“ objeví se v očích Margarety něco dost zlého.

„Oni se rozhodli,“ povzdechne si Maurice, určitě se nechce s matkou přít, „Už nejsou děti, už jsou muži.“

„Etienne byl pořád můj malej kluk,“ znovu se rozpláče matka.

„Můj ty bože,“ hlesne jen její prvorozený syn, přejede si rukou přes oči a raději opustí místnost. Jen co zavře dveře, opře se o zeď a zhluboka dýchá. Je mu hrozně, jeho nejčernější obavy se naplňují. Jeden jeho bratr leží někde mrtvý, druhý trpí o patro níže, kdoví, jestli vůbec bude ještě mužem. Pokud se mu zranění nezanítí a on také nezemře.

Znovu se zhluboka nadechne. Musí se s tím smířit, lidé pořád umírají, na běžné nemoci, epidemie, jsou zabíjeni. On má stále bratra a sestru, má taky rodinu, manželku, vlastní děti. Prostě se musí smířit s tím, že už Etienne není. Přes naprostou zbytečnost jeho smrti. Kdyby byl vážně nemocný, kdyby umřel, když bránil svou rodinu, pak by se s tím lépe smířoval. Ale nechat se zabít pro rozmařilost mocných, ne, taková smrt se mu bude skousávat jen velice těžko.

Musí se vrátit za Victorem, už brzo se mu začne lékař věnovat a pak ho bude potřebovat. Hlavně mu nesmí nic vyčítat, dávat najevo, že ho částečně viní ze smrti Etiena. On teď bude potřebovat povzbudit, aby se dokázal poprat s těžkým a ponižujícím zraněním. S dalším povzdechem vykročí směrem ke schodišti.

V kuchyni je boží dopuštění, na zemi se válejí kusy oblečení raněných, hadry nasáklé vodou a krví, sama krev ji také pošpinila. Feuillet dokončuje šití rozseknuté ruky Basila, který drtí dřívko obalené v kůži mezi zuby, Blaise zatím napájí Victora, jemuž velmi opatrně omývá okolí jeho rány Paul. Napůl zmrzačený mladík sedí stále na židli, přes ramena má přehozenou látku od Marie, nohy široce roztažené, obličej velmi pobledlý, v očích bolest a strach. A taky smutek, nelze nemyslet na Etiena, který se mu snažil pomoci a náhle nebyl, uprostřed věty ho zabila kdoví kým vypálená kulka. Možná ani nebyla původně určená jemu, jen tak odněkud přiletěla a Etienne už není.

Ač se Maurice snaží, cítí v jeho pohledu výčitku, s níž ho viní ze smrti bratra. Ale co je ještě horší, vinu cítí i on sám. Jak si všechno malovali, když popíjeli v hostincích s kamarády, z jejich sedmičky, která se před nedávnem utvořila, zůstávají už jen bratřenci Thirouardové. Ostatní jsou mrtví, aniž by vlastně nějak do bitvy zasáhli, i silný a urostlý Dorian padnul jak vůl pod palici řezníka, ani nehlesnul a bylo po něm.

Stočí svůj zrak ke svému rozkroku, odkud znovu vystřelila hrozná bolest, jak se Paul dotkl poraněného místa. Doktor sice dává optimistické prognózy, ale nejistota zůstává. Jedno varle je pryč, co ale, když se rána zanítí a bude muset felčar odstranit i to druhé? Nebo dokonce sněť zachvátí i jeho penis?

Má vůbec smysl a hlavně chuť žít, pokud by skončil kompletně vykastrovaný? Není pak lepší osud Etiena, který zemřel uprostřed věty, kterou už nestačil dořici? Na druhé straně má stále pud sebezáchovy, který ho nutí se poprat se zraněními, když mu už Bůh dal naději a on přežil. Není nakonec jeho zranění trestem božím, za jeho hloupost, se kterou odmítal dobré rady Maurice? Za to, že si nevážil dobrého bydla, který mu starší sourozenec zajistil? Pokud přežije, umiňuje si, bude dřít jako nikdy, bude už vždycky Maurice poslouchat a pokusí se mu nahradit i Etiena, se kterým počítal do obchodů. Pronikavá bolest přeruší tok jeho většinou pochmurných myšlenek.

„Do prdele,“ zaúpí.

„Je mi líto, pane,“ zvedne omluvně hlavu mladičkový ranhojič, „Ale musím vám tu ránu trochu vymejt, jak nařídil pan doktor.“

„Tak dělej, ale rychle,“ sténá raněný, pak zvedne oči plné slz bolesti a spatří Maurice, který jde přímo k němu a bere ho za ruku.

„Victore, tohle zvládneme,“ snaží se starší sourozenec o vlídný hlas, potlačujíc bublající emoce, „Nebude to snadný, ale z tohohle se dostaneš. Nakonec máš štěstí, mohlo to dopadnout hůř.“

„Já vím,“ zasténá postižený, „Ale Etienne ...“

„Victore, Etienne už není. On se rozhodl sám a ty ani já s tím už nic neuděláme. Budeme na něho vzpomínat, popláčeme si, ale musíme jít dál. Život je krutý, často bere ty, které máme rádi. Ale ty se teď musíš vzmužit a porvat se s tím zraněním. Ty to dokážeš, Victore, ne, my to dokážeme!“

„Maurici, já ... všechno jsem poslal ...“, drtí slova mezi zuby mladší ze sourozenců, snaží se potlačovat bolest, do očí se mu derou další slzy, svírá křečovitě ruku svého bratra.

„Victore, něco se stalo a nikdo už to nezmění. Ale pořád máme před sebou budoucnost. Ty se uzdravíš, oženíš se a budeš mít děti. Budeme pracovat spolu, zajistíme moje i tvoje děti. Jinak myslet nemůžeme. K tomu se musíš upnout a proto musíš bojovat.“

„Máš právo mně vyčítat ...“

„Nic ti nebudu vyčítat!“ řekne rozhodně starší bratr, „Tohle si slíbíme tady a hned. Etienne i ty jste se nějak rozhodli a nějak to dopadlo. Už se k tomu nebudeme vracet. Musíme myslet na rodinu. Victore, teď je důležitý jen jedno, aby ses dal do pořádku.“

„Hrozně to bolí, Maurici ...“

„A bude to horší,“ ozve se Feuillet, právě vstává od svého prvního pacienta, „Pane Maurici, budete muset svého pana bratra podržet, možná by bylo potřeba nějaký silný chlapy,“ podívá se z patra na Blaise a Paula, „Budou potřebovat, aby se moc nehýbal. Nebude to jednoduchý, ztratil taky dost krve.“

„Zavolám svoje strážce, nebo dveřníka ...“

„Radši ty strážce,“ usměje se Athanas, „Aby vám ho Simon nerozmačkal.“

„Jak myslíte. Blaise, zajdi pro pana Victora a Romaina, ať sem přijdou. Já taky pomohu.“

„Dobrá, tak se do toho dáme. Mezitím byste mohl někam uložit pana Basila, taky už toho má dost, podívejte, skoro je v bezvědomí. Potřebuje teď klid.“

„Zařídím, pane Athanasi. Paule, skoč pro Jeana, ten ví, kam našeho raněného hosta uložit. A pak se sem vrať, budeš panu doktorovi pomáhat,“ nařizuje pán domu.

Trvá asi dalších deset minut, než jsou jeho příkazy vyplněny, mezitím je Victor přemístěný na stůl, kde teď leží nahý na čisté pokrývce, pod zadkem má další látky. Dostane ještě jednoho panáka, alkohol již začíná působit a částečně otupuje jeho smysly, bohužel pro něj ne dokonale. Na plotně se ohřívá olej, kterým hodlá lékař rány vypálit, připravuje si i potřebné nástroje. Je již dost zpocení a to ho ještě čeká těžší pacient.

„Pane Victore,“ říká teď směrem k ošetřovanému, „musíte tu bolest vydržet. Pánové,“ obrátí se na bývalé gardisty, „vy mu podržíte nohy, takto roztažené, snažte se, aby sebou moc neškubal. Víím, nebude to jednoduché, ale nerad bych řízl kam nemám. Budu muset odstranit zbytky rozbitého varlete, zašít šourek, také ošetřit penis. Tu ránu na hýždích necháme nakonec. Pane Victore, opravdu, snažte sebou moc necukat, ve vlastním zájmu,“ lehce se pousměje.

„Pokusím se,“ sípe raněný, cítí se jak před zahájením krutého mučení, bývalí gardisté mu drží nohy široce roztažené, jednu ruku mu svírá bratr a druhou Isidore, Blaise je připravený přinášet věci podle pokynů ošetřujícího lékaře.

„Pane Victore,“ podává Paul trpícímu dřívko obalené kůží, které předtím opláchl.

„Do prdele!“ uleví si mladší z bratrů Tissotů, pak se zahryzne do nabízené pomůcky.

„To zvládneme, Victore,“ snaží se Maurice povzbudit sourozence, při pohledu na něj sám trpí, jako by snad měl být mučen on.

Feuillet je určitě zručný lékař, ale pracuje při částečném vědomí pacienta, který dvakrát bolestí omdlí, ke své škodě však záhy přichází k vědomí. V jedné fázi si Paul na příkaz doktora doslova lehá na břicho ošetřovaného, aby zmírnil jeho přirozené škubání. Maurice tiskne křečovitě ruku svého bratra, oči má plné slz, když ho vidí takto hrozně trpět.

Snaha o nápravu následků bitvy není jednoduchá a trvá z pohledu pomáhajících neskutečně dlouho. Lékař odstraňuje zbytky levého varlete a snaží se zašít zbytky poškozeného šourku. Poté čistí ránu na penisu a nakonec ji vypálí vířícím olejem. To Victor potřetí omdlí, zničený bolestí i oslabený ztrátou krve.

„Pane Athanasi, co je s ním?“ má jeho bratr v očích hrůzu, ještě aby jeho sourozenec hrozné ošetřování nepřežil a vypustil při něm duši.

„Jen omdlel, pane Maurici,“ říká s klidem Feuillet, „Tak, pánové, teď ho velmi opatrně otočíme na levý bok, podívám se na tu ránu na hýždí,“ nařizuje svým mnoha pomocníkům.

Stane se, kulka dle všeho jen prošla masem, vstřel a výstřel nejsou příliš vzdálené. Nicméně i zde je nutné ránu vyčistit a prolít vroucím olejem, při tomto dalším mučení se raněný probere, aby následně počtvrté omdlel. Konečně je felčar spokojený, zpocený jak zákon káže.

„Pánové,“ říká znaveným hlasem, „musíme ho přenést na lůžko. Ideální by bylo, kdyby ležel na boku, ale bude asi těžké ho tak udržet. Rozhodně u něho stále musí někdo být a kdyby začala rána ve slabinách krváct, hned pro mě pošlete.“

„Jak ho máme odnést? Aby se rána zase neotevřela,“ tváří se rozpačitě Maurice.

„Ideální by bylo na nějakém přenosném lůžku. Ale stačila by nějaká deska, nemáte něco takového?“

„Co ho odnést i s tím stolem?“

„Projde dveřmi?“ podívá se doktor na šířku futer.

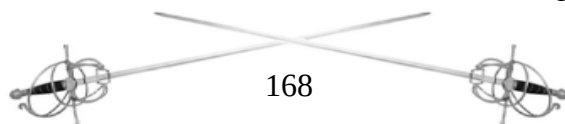
„No, spíš ne. Tedy ne rovně. Ale máme i menší stoly, na nějaký bychom ho mohli přeložit a tak přepravit do ložnice.“

„Dobrý nápad, pane Maurici, co nejméně pohybů a co nejšetnější přenos, pokud mohu prosit,“ povzdechne si Athanas.

Jsou vydány patřičné pokyny, zakrátko se vrátí Blaise s Paulem i Jeanem a vlečou rozměry vyhovující stůl. Na něm započne za pomoci bývalých gardistů a Isidora přeprava zdevastovaného těla mladého pána do jeho ložnice. Do toho vrazí do vstupních dveří otec zdejších sourozenců, kdy mu v ústretu vyjde pouze jeho prvorozený, jediný v pořádku po tělesné stránce, po duševní však neskutečně otřesený. Čeká ho další hrozný rozhovor.

NOČNÍ HOST

O nějaké příznivé atmosféře v domě Maurice Tissota je možno hovořit jen stěží. Každého velmi silně zasáhla smrt Etiena a těžké zranění Victora, který bojuje nejen o možnost zůstat dále mužem, ale též o svůj život, vždyť při každém podobném případě vždy hrozí zanícení rány a následná smrt. Zranění na choulostivých místech je pro něho navíc i ponižující. O tom ovšem on sám nemá příliš povědomí, je po velmi těžkém chirurgickém zákroku částečně v bezvědomí a částečně opilý. V každém případě by pro

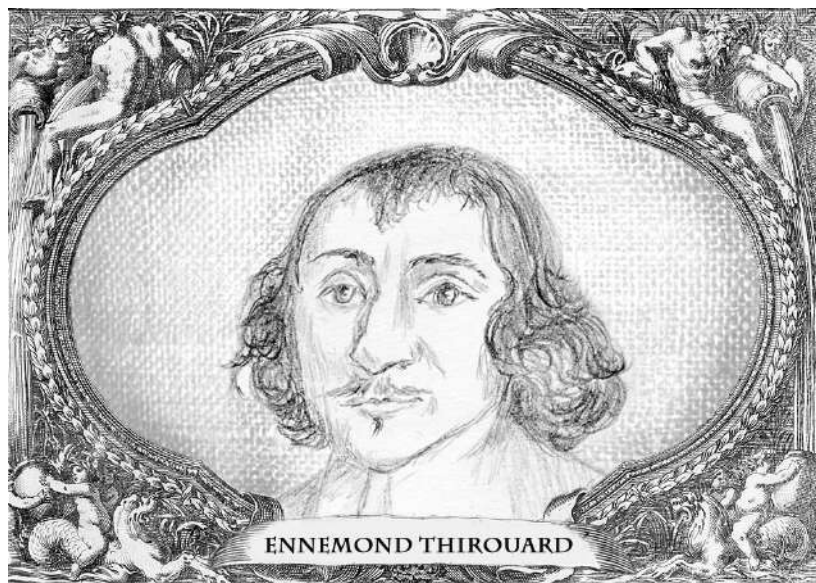

něho bylo nejlepší, kdyby dokázal usnout, čemuž ale brání hrozná bolest vystřelující z poraněných míst jeho těla.

Pod dohledem Marie uklízejí Blaise a Paul kuchyni, stírají všudypřítomnou krev, sbírají kousky hadrů, omývají stůl a židle. Jean se stará o Victora, byl k němu posazený a dostal pokyn každou chvíli kontrolovat, zda rány v rozkroku postiženého nezačaly krváčet. A také ho hlídat, aby si v bolestech nezpůsobil další potíže. Isidore navštíví svého bratrance a poté odchází za jejich rodinou, aby zvěstoval neradostný stav jednoho z jejích členů.

Mezi příslušníky dynastie Tissotů panuje velký smutek, kterému podléhají i sloužící v domě. Otec Maurice se napájí pálenkou, matka Margareta se stále topí v slzách, což se přenáší na všechny příslušnice ženského pokolení. Maurice mladší se zavře ve své pracovně a nalévá se vínem, přitom zkrápí listiny na svém stole slzami. Až takto o samotě dává průchod svým emocím, místo řevu mlátí s papíry či tlučé pěstí do nevinného křesla.

Do takto rozjítřeného prostředí dorazí pan Ennemond Thirouard, otec Isidora a strýc raněného Basila, v doprovodu svého syna, který jediný ze sedmičky kamarádů vyvázl z bitvy bez poškození. Den je již dávno pryč, tma sedla na pařížské ulice a též na duše v mnoha rodinách, jejichž příslušníci dnes zemřeli.

„Velice vám děkuji o péči o mého synovce,“ opakuje Thirouard, „Pochopitelně jakékoli výlohy s léčením a pobytem synovce uhradíme.“

„To nestojí za řeč,“ mávne znovu rukou Tissot, pak se chvíli odmlčí, zhluboka nadechne, „Tohle je opravdu maličkost s tím, co se dneska stalo. Takové neštěstí.“

„Cítím s vámi,“ opakuje se opět Ennemond, „Jak jsem pochopil, také jste nesouhlasil s účastí svých bratrů v tomto nezodpovědném dobrodružství.“

„Jak výstižně řečeno, pane, nezodpovědném dobrodružství,“

vzdychá hostitel, pak se zarazí, „Mohu vám něco nabídnout? Omlouvám se, jsem dnes zcela mimo.“

„Není divu, po té tragédii, která postihla vaši rodinu. Nebudu už déle zdržovat, považoval jsem jen za nutné se na synovce podívat a povzbudit ho. Ačkoli jsem s tím, co s mým synem vyváděli nesouhlasil, musím se o něj postarat.“

„V tom jsme také zajedno, pane,“ povzdechne si znovu Tissot, „Snad se oba vyzdraví a nedostaví se žádné komplikace. Pan Athanas je zkušený felčar, bohužel to už mnohokrát byl nucený prokázat.“

„Věřím vám, pane, a ještě jednou děkuji za starost o mého synovce. Později zvážíme, jak bych vám mohl tuto službu oplatit,“ loučí se host, je následně doprovoben ke dveřím a z nich vypuštěn do mrazivé tmy.

Maurice nemá sílu s nikým mluvit a tak se rychle přemísťuje zpátky do svého kutlochu, kde pokračuje v zahánění chmurných myšlenek alkoholem. Což se mu daří všelijak, jak stoupá opilost, stoupá zároveň i lítost a tak je neskutečně naměkko.

Všichni se postupně přesouvají do svých komnat, výjimku tvoří pouze oba Mauricové, mladší nasává ve své pracovně a starší sejde do kuchyně, nedokáže se dívat na svou zdrcenou ženu a možná bude i lepší, když ji nechá samotnou. U Victora drží stráž bratři Foudrasové, domluví se na střídání, aby si

vždy jeden z nich mohl zdřímnout. Jsou však velmi ostražití, mají strach, aby jejich raněný bratranec nezačal krváčet a do rána jim neumřel, kdyby snad zaspali. To by jim Maurice nikdy neodpustil.

Dveřník Simon Meillet klimbá ve svém kamrlíku nedaleko vchodu, dobračisko je také dojaté smutnými událostmi a i z jeho očí ukápne slzička. Proto hned reaguje, když se již dávno po půlnoci ozve klepání, rychle vyskočí a chvátá si plnit své povinnosti. Není nezvyklé, že někdo přichází uprostřed noci, proč se tak děje není jeho věc, proto o tom příliš nepřemýšlí.

Otevře dveře a jeho tvář nabude podivného výrazu. Jindy by hosta radostně uvítal, ale dnes je na rozpacích. Quido Dujardin přece dnes stál na druhé straně barikády než bratři pana Maurice, má proto asi podíl na jejich neštěstí. Chudák hromotluk tak neví, jak má zareagovat, tváří se proto jak blb.

„Musím mluvit s panem Mauricem,“ řekne prokřehlý voják tichým hlasem, pak se podívá na dveřníka a s velkými obavami položí otázku, „Pan Victor se dnes vrátil?“

„Pan Victor ... jo, ale je ... postřelili ho, pane,“ neví kam s očima Meillet, „Do moc choulostivejch míst, pane.“

„Je vážně zraněnej? Ale žije?“

„Moc trpěl, když ho doktor ošetřoval, pane. Teď odpočívá, ale všichni mají strach a ...“, nedokončí Simon svou myšlenku, neboť se otevrou dveře kuchyně a v nich se objeví přio opilý Maurice senior, zdrchaný, oči zarudlé od pláče. V nich se mu ale zle zablýskne, když spatří příchozího.

„Ty tady ... vy tady ...“, zarazí se, vztek s ním lomcuje, „Po tom všem?“

„Je mi líto, co se stalo,“ snaží se o velmi tichý a soustrastný projev podkoní.

„Líto? Líto?“ zapotácí se Tissot, nicméně nehodlá věc nechat být, „Jste barbaři! Zabili jste mi jednoho syna a druhýho zmrzačili!“

„Zmrzačili?“ hlesne otázku Quido.

„Už teď nemá jednu kouli a kdoví, jestli nepříjde vo tu druhou! I pták je poškozenej,“ huhlá postarší zdrchaný muž, pak se bojovně vyprsí, „Nejsem rád, že jste tady,“ přes zlost zachovává vykání, podvědomě v něm zůstává respekt ke šlechtě, ke které teď ten mladík patří.

„Chápu vás, pane.“

„Byl bych rád, kdybyste sem už nechodil,“ vyhrkne Tissot, co mu leží na srdci, „Jste vobyčejný zabijáci.“

„Toto přání vám mohu vyplnit, pane,“ odpoví teď s velkou zdrženlivostí Dujardin, „Nicméně ještě dnes musím hovořit s vaším synem.“

„Chlastá asi ve svý pracovně,“ škytne nešťastný otec obětí dnešní bitvy.

„S vaším dovolením za ním zajdu, pane,“ říká chladně host, „Pak vám slibuji, budu se vašemu domu vyhýbat, abych naplnil vaše přání.“

„To budu rád,“ kývne Tissot, pak se nadechuje k dalším slovům, ale nakonec jen mávne rukou a odploží se zpátky do kuchyně ke své láhvi pálenky. V níž zatím marně hledá útěchu.

Dujardin už na nic nečeká a zamyšlený stoupá po schodech. Je dost pravděpodobné, že ho čeká podobné přijetí i od syna muže, který mu až příliš jasně vyjevil své přání. Ale co také může čekat v domě, kde oplakávají oběti dnešní podivné bitvy.

Tiše otevře dveře do jídelny, přes tu přejde a vstoupí do pracovny. V ní spatří uplakaného Maurice, mžourajícího do poloprázdného poháru s vínem, kousek stojí také láhev něčeho tvrdého, jak oba alkoholické nápoje kombinuje. Teď zvedne své zarudlé a kalné oči, nedokáže potlačit překvapení a i zlost, kterou náhle pocítí.

„Jdeš si pro zprávy?“ zeptá se s nesmírnou ironií v hlase, obtížně se mu artikuluje.

„Ne, dnes nejsem nikým poslanej,“ zavrtí nevítaný host hlavou, „Přišel jsem za tebou.“

„Víš, co se stalo?“

„O Victorovi mi řekl Simon. Je to s ním tak vážný?“

„Vážný? Vážný?“ nařiká hostitel, který nechává však hosta stát a ani mu nic nenabídne, „Nemá jednu kouli, vocas má vožehnutej a postřelenej, kus prdele ustřelený. Doktor mu zbytky tý koule odstranil

a zašil mu pytlík ... ale kdoví, jestli nepřijde i vo tu druhou,“ vyslovuje ztěžka hroznou prognózu. Dobře artikulovat mu dělá problémy.

„Budu se modlit, aby se vyzdravěl,“ špitne Dujardin.

„Na Etiena se nezeptáš?“ položí Tissot jízlivým tónem otázku.

„O Etienovi vím,“ mluví host velmi tichým hlasem, bez emocí, ale to je u něho obvyklé.

„Víš? Víš? Snad si ho nakonec sám nezabil, jak si mu vonehdá říkal ...“

„Náš pluk bojoval na jiném místě, Maurici. Moje kulky a ani kulky příslušníků našeho pluku to nebyly, co zasáhly tvoje bratry. Ale mohly bejt, kdyby bylo jiný postavení na bojišti.“

„Zmasakrovali jste je,“ zahuhlá Tissot.

„Svým způsobem ano,“ přikývne Quido, pak chvíli zaváhá, než pokračuje, „Bylo to dnes dost zlý, Maurici. Pan princ nechal popravit zajatce jako vzbouřence a dezertéry a mrtvý nepřátele naházet do Seiny.“

„Kriste pane!“ objeví se v očích hostitele děs, „Tak tělo Etiena někde plave ... žerou ho ryby ... můj ty bože!“ jdou na něj mdloby.

„Právě proto přicházím, Maurici,“ mluví stále stejně tiše Dujardin, „Když bitva skončila, vzal jsem svoje švagry a jeli jsme na místo, kde bojoval pluk pana de Gondi. Prohlíželi jsme mrtvolky, jestli tam náhodou nebude někdo z tvech bratrů.“

„Hledal si jejich těla?“ nechápe zdrcený mladý muž zcela obsah předchozího vyjádření.

„Věděl jsem už o rozkazu pana prince. Nechtěl jsem, pokud by v bitvě padli, aby je hodili do řeky. Aby je sežrali ryby, jak si říkal.“

„Našel si Etiena?“ vyskočí teď ze své židle Tissot, „Máš jeho tělo? Budeme ho moct pohřbít?“

„Nebylo to jednoduchý, Maurici, dost dlouho jsme se prohrabovali mrtvolama, ale podařilo se nám ho najít. Hledali jsme pak i dál, jestli tam neleží i Victor, ale toho jsme nenašli.“

„Kde je teď Etiene?“

„Je na mém panství, Maurici. Právě proto za tebou přicházím a ...“

„Díkybohu, že neskončil v Seině. Díkybohu!“ zvolá bratr probírané osoby, „Ale jak ho dostaneme do Paříže? Je to vůbec možný? Nebo ho chceš pohřbít na tvém panství? Aspoň bude mít hrob a doufám i křesťanský pohřeb.“

„Maurici, nenechal si mě domluvit,“ nezmění ani teď Dujardin intonaci svého hlasu, „Etiena zasáhla střela do hlavy a ...“

„To vím vod Victora. Chudák umřel uprostřed věty, když se snažil pomoc zraněnému Victorovi.“

„Maurici, našli jsme tělo tvého bratra a když jsme ho nakládali na koně, tak si můj švagr Stephan povšimnul, že sebou lehce pohnul.“

„Cože? Von nebyl hned mrtvej? Řekl něco, než umřel?“ ptá se vzrušeným hlasem Tissot.

„Maurici, snažím se ti už nějakou dobu vysvětlit, že Etiene není mrtvej,“ řekne bez emocí Dujardin a podívá se na svého přítele, který teď stojí jak opařený.

„Cože?“ vysouká ze sebe.

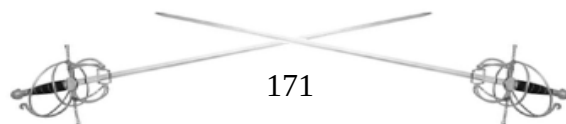
„Odvezl jsem Etiena na svý panství a odnesl ho k doktorovi, který ho ošetřil. Nemůžu popřít, že jeho stav je vážnej, ale Etiene není mrtvej. Proto jsem přišel, Maurici, ještě dneska v noci, abych ti to řekl.“

„Von žije? Von žije?“ přiskočí teď bratr postřeleného mladíka k poslu dobrých zpráv a chytne ho křečovitě za ruku.

„Kulka zasáhla sice Etiena do hlavy, tady, kousek nad pravým okem,“ ukazuje podkoní prstem zmiňované místo na svém čele, „Ale nepronikla do hlavy, Maurici. Jen vyštípla kus kosti, jak říkal doktor, taky Etiena omráčila. Proto ho všichni považovali za mrtvého, včetně nás, když jsme ho našli.“

„Kriste pane, Quido, říkáš pravdu?“

„Říkám, Maurici. Doktor ho ošetřil a teď leží v mojí ložnici, nikde jinde už místo nebylo.“

„Má naději přežít? Nebo umře?“ objeví se hrozný úlek ve tváři Tissota, bratra už oplakal, teď najednou přichází naděje, ale ta může být záhy uhašena. Dokonce už může být mrtvý, zatímco oni tu spolu o něm mluví.

„Doktor ti pochopitelně nedá jistotu, Maurici,“ mluví stále stejně tiše Dujardin, „Etienne má trochu díru v hlavě, ale nemá nic poškozeného uvnitř, podle doktora. Ten mu ránu ošetřil a podle něj má naději, pokud se do rány nedostane nějaká zánět nebo nepřijdou nějaký jiný komplikace. Ale podle doktora je daleko větší pravděpodobnost, že se uzdraví, než že umře.“

„Quido ... to ... Etienne může žít? Může to přežít?“ tiskne Tissot křečovitě ruku svého hosta, kterého zde tak nehezky uvítali.

„Maurici, má velkou naději. Nemůžu to zaručit, ale podle doktora má velkou naději. Snad se mu nic v hlavě nepoškodilo, při té ráně. Ta kost prej sroste, říkal tedy felčar. Maurici, poděkuj Bohu, stačil takovejhle kousek,“ nechá podkoní mezi svým palcem a prsteníčkem malou škvírku, „pak by se mu kulka zavrtala do hlavy a byl konec.“

„Poděkovat Bohu. Jistě. Ale především tobě. Kdybys ho nehledal a nenašel, tak by ho hodili do Seiny a on se utopil ...“, zbledne hostitel při této hrozné představě.

„Pravděpodobně. Pokud by se neprobral, to by ho dorazili. A kdyby se neprobral, skočil by v řece, z té studené vody by se těžko dostal.“

„Quido, proboha, nenechá ho pan princ zabít? Jak nechal ty zajatce?“ vyděsí se znovu hostitel.

„Maurici,“ usměje se shovívavě urozený mladík, „jak by se o tom pan princ dozvěděl, ten má jiný starosti. Navíc Etienne není zajatcem, ale je můj host a je pod mou ochranou v mém domě.“

„Quido, nevím, jak ti vyjádřit vděčnost,“ hovoří Tissot přerývaně, opilost ho pod dojmem radostné zprávy opouští, je náhle plný života.

„Maurici, to je přeci mezi přáteli samozřejmé,“ zavrtí hlavou host, „Důležité je, aby se voba tvoji bratři uzdravili a Victor ... snad mu ta druhá koule a pták zůstanou. Pomodlím se za něho.“

„Quido, musím hned jít za rodiči a říct jim tu radostnou novinu ...“, hrne se hostitel ke dveřím.

„Maurici, počkej,“ zastaví ho zvýšený hlas zachránce, „Chci tě požádat, abys s tím chvíli počkal. Dokud neodejdu.“

„Dokud neodejdeš ...“, nerozumí rozradostněný mladý muž.

„Musím co nejdřív odejít. Dnešek, vlastně už včerešek, byl plnej krve. Nevím, co teď bude, když dal pan princ pobít zajatce a naházet těla padlejších do Seiny. Možná nenávisť ještě vzroste, možná bude těžší chodit do města, mnohý by se mohli chtít pomstít ...“

„Kriste pane, Quido, tohle mě nenapadlo ... vždyť ty tolik riskuješ, když sem jdeš!“

„Považoval jsem za nutný vám vo Etienovi říct, věděl jsem, jak moc se tu budete trápit. Teď máte naději, že snad přežije. Zkusím ti dát nějak zprávu, ale nevím, jak to teď bude. Bylo hodně mrtvejších a ty rozkazy pana prince ...“

„Můj ty bože ...“

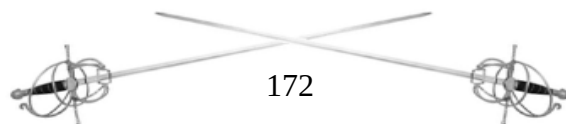
„Maurici, můžu ti slíbit, budu se o Etiena starat, bude mít tu nejlepší péči. Je mladej a silnej, snad mu Bůh dá vyzdravět, když ho zachránil na tom bitevním poli. Musím ale co nejdřív odejít. Proto tě prosím, abys počkal, než zmizím, pak jim to řekni.“

„Jak si přeješ ... asi ti rozumím, nechceš slyšet projevy vděčnosti ...“

„Tak nějak,“ usměje se mírně Dujardin, vzpomínajíc na uvítání u vstupních dveří, „Maurici, mám ještě jednu věc. Chci si s sebou vzít Paula. Nevím, co teď bude, jak jsem říkal, ale mohl by se mi hodit. Ty se domluv s Edmondem, buď ti sem může poslat někoho jiného nebo sem chodit častěji. Nebude ti vadit, když si Paula odvedu?“

„Pokud se ti hodí, tak jistě ne.“

„Řekni panu Achilovi nebo Edmondovi, že si ho беру. Možná načas, možná napořád, nevím, jak se projeví. Ale voni to pochopěj, pevně věřím. Až se s nima uvidím, tak se domluvím. Nevím, kdy se zase uvidíme, Maurici, ale najdu způsob, jak ti dát vědět o Etienovi. Věřím, že se brzo vyzdraví. A taky pozdravuj Victora, že mě to jeho zranění mrzí a modlím se, aby to dopadlo co nejlíp.“

„Quido, jak rád bych tě aspoň chvíli zdržel ...“

„Maurici, to by pro mě bylo nebezpečný. Chci zmizet z Paříže co nejdřív.“

„Chápu. Quido, jsem navždy tvým dlužníkem a ...“

„Nic mi nedlužíš, Maurici, je to přesně navopak. Staráš se mi o kluka a teď možná bude i druhý dítě. Pozdrav za mě taky Marii, nechci ji budit, spěchám ...“ říká teď nejistě Dujardin, pak se rozhodne z jeho pohledu již plané tlachání ukončit, „Maurici, zajdu si teď pro Paula, spí pořád tam nahoře?“

„Přivedu ti ho ...“

„Máš trochu vratkej krok,“ usměje se podkoní, „Já si ho najdu sám. Počkej tady na nás a zatím nikomu nic neříkej, ano?“

„Slibuju, pokud si to přeješ ...“

„Přeju. Potěšte se z dobrý zprávy jen v rodinném kruhu a já musím rychle vodejít, nevím, jaký dozvuky ta včerejší bitva bude mít,“ dodá Quido a bez dalšího zamíří ke dveřím.

Jeho kroky i ve značné tmě vedou jistě ke komůrce, kde odpočívá Paul. Je znavený dnešní výpomocí doktorovi, ale plný dojmů také nemůže usnout. Nestačí se divit, když je tiše vyzván, aby se oblékl a následoval toho, jenž ho vytrhl z polospánku. Oba sejdou zpátky do pracovny majitele domu.

„Paule,“ podívá se podkoní přísně na hochy, „pořád máš zájem vstoupit do mejch služeb? Jako můj sluha nebo pomocník?“

„Jistě, pane, jistě!“ zajiskří se v očích chlapce.

„Ale zvaž jedno, Paule. Plním dost nebezpečný úkoly a můžeš při nich přijít k úhoně. Můžeš se dostat do zajetí, můžou tě mučit a zabít. Tohle nám bude hrozit dost často, tedy pokud budeš v mejch službách.“

„Nebojím se, pane.“

„Tak dobrá. Rozluč se s panem Mauricem, odcházíme.“

„Odcházíme? Jako pryč?“

„Jako pryč z Paříže.“

„A co pan Achile?“

„To není tvoje starost,“ odbude nového sluha Quido.

„Děkuji za pohostinství, pane,“ ukloní se Paul, nedokáže zastřít radost, kterou má.

„Maurici, vopatrujte se tady. Možná se uvidíme brzo, možná pozdějš. Možná pošlu se zprávou Paula a pokud se ten nenechá chytit a zabít ...“ ušklíbne se na nového pomocníka Dujardin.

„Quido, moc ti děkuju. Za sebe i za celou rodinu,“ je plný dojetí Tissot.

„Tak hybaj, nemáme čas, ať nás nerozsekaj na kusy už tuhle noc,“ podívá se přísně podkoní na chlapce, pak kývne příteli na rozloučenou a bez dalšího opustí místnost. I se svým novým společníkem nakračují tiše, nechají se vypustit do mrazivé noci a nasměrují své kroky k hradbám města. Cestou budou mít možnost se domluvit, jak obležené město opustit.

Maurice se nakrátko posadí, pak začne horečně přemýšlet, jak nejlépe skvělou zprávu sdělit. Považuje za nezbytné informovat minimálně otce a matku, pak to řekne i ženě. Victor snad spí, tomu to sdělí až zítra, až se probere. Snad má Quido pravdu a nebudou se radovat zbytečně, přeběhne mu mráz po zádech, bylo by hrozné muset Etiena oplakávat znovu. Ale díky nezištnému činu přítele jeho bratr žije a oni o tom dokonce vědí. Znovu si uvědomí, jak moc musí být Quidovi vděčný, nejen že mu zachránil bratra, ale ještě riskoval svůj život, aby mu o tom řekl.

Povstane, zhluboka se nadechne a vyjde z místnosti. Jeho kroky směřují do ložnice rodičů, kde však nalezne jen zdrchanou matku, otce začne hledat, vytáhne ho z kuchyně a bez udání důvodu ho vede zpět do jeho ložnice. Tam plápolá jediná svíčka, rodiče teď celí uplakaní sedí na lůžku, on si přitáhne židli a posadí se proti nim.

„Mám skvělou zprávu,“ rozhodne se nic neprotahovat, „Tu mi řekl náš přítel Quido. Po bitvě našel Etiena, toho sice zasáhla kulka, ale nezabila ho, jen omráčila. Quido ho odvezl na svoje panství, tam ho doktor ošetřil. Je sice zraněnej, ale podle doktora má velkou naději se uzdravit,“ vychrlí ze sebe radostnou

novinu, pak zírá na zkoprnělé rodiče. Vzápětí oba vyskočí, i otec, přes svou opilost, a zasypou syna přílivem otázek. Ten sám přerývaným hlasem převypráví, co mu sdělil Dujardin.

„Můj ty bože! Můj ty bože!“ opakuje dokolečka matka, „Pořád tomu nemůžu uvěřit.“

„Jen aby nám nakonec neumřel,“ vkrádají se pochyby do malátných myšlenek otce.

„Musíme se modlit k Bohu, za jeho uzdravení i za uzdravení Victora. Bůh jim dal naději, podržel nad nimi ochranou ruku, ačkoli je ztrestal za jejich ztřeštěnost,“ vykládá počínání všemohoucího syn.

„Maurici,“ ulekne se znovu otec, „nemůžou mu ublížit? Ty barbaři? Když vraždili zajatce, jak si říkal?“

„Quido se mi za něj zaručil. Je jeho hostem, ne zajatcem.“

„Dá se mu věřit?“

„Otče, proboha!“ zvolá teď rozrušeným hlasem junior, „Víš vůbec, co říkáš? Quido možná hodinu prohledával bojiště, hrabal se mezi mrtvolama, aby našel těla mejch bratrů a tvejch synů. Když zjistil, že Etienne žije, odvezl ho k sobě domů a místo, aby si odpočinul, běžel hned za náma, abysme pro něj netruchlili. Kdyby ve městě zjistili, ke komu patří, určitě by ho zabili. Riskoval svůj život, aby nám o tom řekl. A ty o něm pochybuješ? O slovu přítele?“

„Přítele ...“, zbledne teď senior, uvědomí si matně, jak zachránce svého syna přivítal.

„Otče, jak málo Quida znáš. Moc toho nenamluví, ale svoje slovo dodržuje. Pro něj jeho slovo a taky slovo přítel má význam, otče, tomu věř.“

„Maurici, asi jsem udělal něco špatně,“ hlesne starší muž.

„Špatně? Co ty bys udělal špatně? Ani já jim nedokázal zabránit, aby šli do té nesmyslný bitvy. Na tom, co se stalo, neneseš vinu. Už jsou dospělý, otče.“

„To nemyslím ... já myslím ... toho Quida.“

„Quida? Co ten s tím má společného? Snažil se jim to taky rozmluvit, když se mu to nedařilo, tak jim dával aspoň dobrý rady. Možná i díky nim nakonec přežili, i když jsou oba vážně zraněný. Ale žijou a my máme stále naději, že se nakonec uzdraví. Musíme poděkovat Bohu a Quidovi, bez něho by Etiena buď dorazili nebo utopili v řece,“ hovoří syn plamenně.

„To taky nemyslím, Maurici ... myslím sebe ... něco jsem mu řekl ... dneska, když přišel,“ lezou slova z otce jak z chlupaté deky.

„Řekl? Cos řekl? Tys s Quidem mluvil? Dneska?“

„Když přišel ... slyšel jsem klepání ... šel se podívat. A pak mu to řekl.“

„Cos mu říkal?“ zarazí se teď synátor.

„Už přesně nevím,“ vzpomíná horečně Tissot senior, ale vše má jakoby v mlze, „Asi něco, že jsou vrahové ... a taky, aby k nám už nechodil,“ vyhrkne.

„Můj ty bože!“ zděsí se upřímně junior.

„Dyt' je voják, zabiják. Dneska vraždili lidi ... měl jsem vztek ... a taky byl vopilej ...“

„Otče, jak si mohl. Když pro nás tolik udělal ...“, tváří se syn zdrchaně.

„A co si mám hrome jako myslet,“ vybuchne teď starší z mužů, „Jen dělá děti a jiný lidi zabíjí. Takovej není nic svatý. Jsou špatným příkladem, pro moje syny!“ přidá další obvinění.

„Tos mu taky říkal?“

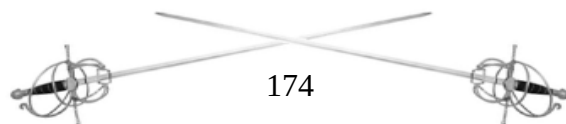
„Nevím, nepamatuju se. Ale že sem nemá chodit, tak to určitě.“

„Kriste pane, snad tvoje slova nevezme vážně,“ je hrozně skleslý junior, „Otče, dyt' ty o něm nic nevíš. Nevíš, čím vším si prošel a co všechno dokázal. Můj ty bože, snad bude mít pochopení a moc se neurazí. Kriste pane, on nám jde nocí říci vo tom, že Etiena zachránil a ten žije, a ty ho málem vyhodíš. Mohl chlastat s kamarády a zapíjet vítězství, von místo toho jde mezi nepřátele, riskuje svůj život, kvůli nám, abysme se zbytečně netrápili. A ty na něj takhle.“

„Měl jsem vztek ... a sem vožralej ...“

„Můj ty bože, snad přijme moji omluvu ...“

„Maurici, nevyhodí teď Etiena, když ho otec urazil?“ ozve se poprvé matka, mluví z ní její starosti o osud druhorozeného, kterého už oplakala, ale teď má díkybohu novou naději.

„Quido mi dal slovo, že bude o Etiena pečovat. To von nikdy neporuší. Bude ho chránit a bude se vo něj starat. Nevím, jestli Etiene nakonec přežije, ale Quido udělá všechno proto, aby se uzdravil a nikdo mu neublížil,“ říká syn přesvědčivě.

„Tak se mu omluvíme ...,“ přemítá matka.

„Kdoví, kdy ho zase uvidíme ... panebože, když vo tom přemejšlím, von si vzal s sebou i Paula. Možná už sem nechce chodit ... má taky svoji hrdost ... určitě ...,“ kormoutí se junior.

„Krucí, jak jsem to měl vědět?“ hájí se nesměle senior.

„Otče, cos mu vlastně napovídal? Jak moc si ho urážel?“

„Co já vím ... ale byl tam Simon, tak ten to určitě slyšel ...“

„Ještě k tomu před svědkem ...,“ nemůže už být synátor bledší.

„Maurici, otec to nemyslel zle,“ hájí muže nesměle manželka.

„Myslel, nemyslel ... panebože, uvědomte si ... von sem přijde, můžou ho odhalit jako nepřítele a zabít ... přesto přijde ... aby nám řekl o tom, že zachránil Etiena. Ne, aby se chlubil, ale abysme se netrápili, když ještě žije a je naděje, že bude žít. A místo poděkování ... jak by ses asi cítila, matko? Po tom všem?“ polije syna horko, až teď si uvědomuje naplno, jakou křivdu dnes jeho otec napáchal.

„Snad nebude tak zle ... má tady přece pořád syna ... a ty se mu vo něj staráš ...“

„Snad pochopí tvůj zármutek ...“

„Maurici, omluvíme se mu, všichni,“ ozve se znovu matka, „Teď se musíme všichni modlit za jejich uzdravení, starat se o Victora. Nesmíme se hádat ...“

„Já se nehádám ... jen mě hrozně mrzí, co se stalo. Bez něj by už Etiena někde žraly ryby, kdyby měl štěstí, tak by ho napřed dorazili, kdyby ne, tak by ho do té řeky hodili polomrtvého ...“

„Do prdele, tak co mám jako dělat?“ vybuchne senior.

„Teď už nic,“ odpovídá junior chladně, zlobí se, „Otče, bežte si s matkou lehnout. Já ještě zajdu za Victorem, zkontroluju, jak ho bratrance hlídají a pak taky půjdu za ženou. Díky Quidovi máme naději, že i Etiene bude žít. Tak se pomodleme k Bohu, poprosme ho o soucit s mými bratry a vašimi syny ... a už nepij.“

„Maurice má pravdu,“ říká rychle matka, je také ze všeho nešťastná, ještě aby se prvorozený hádal s otcem, když dva jejich další synové bojují o svůj život, hrozně zranění v bitvě, jejíž smysl ona vůbec nechápe.

Junior už nic neřekne, ačkoli má pár peprných slov na jazyku, raději opustí ložnici svých rodičů a před ní se zhluboka nadechne. Jeho radost nad skvělou zprávou má nyní nepříjemnou pachut'. Raději vykročí k místnosti, kde leží raněný Victor, vstoupí velmi potichu, nicméně Blaise rychle vyskočí.

„Všechno v pořádku?“ ptá se Maurice šeptem.

„Ano, pane,“ odpovídá stejně hlasitě bratranec, v ložnici plápolá tříramenný svícen, aby hlídači postřeleného mohli kontrolovat jeho ránu. To provede i nyní Tissot, opatrně nadzvedne pokrývku a zkoumá rozkrok svého bratra, Blaise přiblíží svícen, rána se naštěstí zdá suchá, tedy látka zakrývající zranění na pohled nemokvá. Snad dobré znamení.

Maurice ještě sejde do vestibulu a vytáhne z postele Simona, aby ho podrobil výslechu. Hromotluk odpovídá zmateně, nicméně potvrdí, že bylo Quidovi řečeno, že v tomto domě není vítaným hostem a neměl by sem chodit. Což on dle všeho otcí pána slíbil.

„Můj ty bože,“ povzdechne si znovu Tissot, když stoupá po schodech do prvního patra. Je zničený, malátnost z vypitého alkoholu se znovu hlásí o slovo, jak na něho padá deprese. Křivda na Quidovi, strach o oba zraněné bratry ... jsou to teď hrozné časy. A kdoví, co ještě přijde. Po té bitvě a barbarském rozkazu pana de Condé. Nechat vraždit zajatce a házet mrtvé a polomrtvé do řeky ... co přijde příště?

BYLO TO TAKOVÝ DIVNÝ ...

Dujardin a jeho nový sluha Paul vyklouznou z města a jejich kroky tmou směřují k místu, kde čekají pánové de Dauriac s koňmi. Ti se trochu zarazí, když spatří hocha, nicméně Quido si ho vezme za sebe do sedla, pojedou velmi pomalu, není už kam spěchat. Tuhle noc mnoho nenaspí, ale to i jiní z jejich pluku, kteří slaví vítězství nebo trpí po zraněních, jenž jim včera bylo způsobeno.

Podkoní se švagry prohodí jen pár slov, vysvětlí jim přítomnost Paula a pak už jejich cesta mrazivou noční krajinou pokračuje beze slov. Narazí i na jednu hlídku, ale stačí představení, rozhodně nevypadají na zvědy z Paříže, ve své ústroji. I Dujardin má zase svůj meč, plášť a klobouk, do města šel v převleku.

Konečně skupinka nočních ptáků odbočí na cestu vedoucí k panství Rigault, ta je už pořádně prošlapaná, bohužel nyní sníh tvoří téměř ledovku, proto musí jejich koně klást kopyta na podloží opatrně, zvláště když temnota ještě drží krajinu ve svém objetí. Naštěstí je nepotká žádná nehoda, proto spatří obrysy domu kolem sedmé hodiny ranní. Po nějakém světle stále ještě není ani památka, naopak stavení je ponořeno do nezvyklého klidu. Potom, co se tady dělo navečer, kdy z místností, kde ordinoval doktor Athanas Viette, se šířil nárek doprovázený i nepříjemným zápachem, jak vroucí olej vypaloval rány. Sténání ošetřovaných se střetávalo s hlaholením důstojníků, linoucího se ze salónku.

Stále zůstává v domě více než deset zraněných vojáků, k nim je třeba připočíst i několik jejich druhů, kteří utrpěli vážnější újmu při šarvátce s jízdou pana de Gondi před deseti dny. Quido je již poněkud nervní, jeho životní prostor je stále více tísněn, příslušníci anjounského pluku vytlačují nájemce z jejich místností a je jich všude plno. Rámus je již nedílným koloritem posledního měsíce.

Rodina Monoda, děvečky a čeledíni jsou již na nohách, mají dost práce, musí poklidit po bouřlivé noci, ale i nepřiliš radostné práci doktora Vietta, připravit jídlo pro raněné. Proto se hned ujímají koní nově příjezdších, taky už je není pomalu kde ustájit, Dujardin všechny vede do salónku, který je jediný volný, i v jídelně nyní leží ranění vojáci. Přes dveře je slyšet občasný sten, když se bitvou poznamenaný voják probere a bolest mu ovládne smysly.

„Budete si přát snídani, pane?“ ptá se Ambrois a pokoutně sleduje chlapce z Paříže, podvědomě z něho cítí svou konkurenci.

„Ano, nasnídáme se, všichni tři. Paul ti pomůže a potom dáš najíst i jemu. Co moje paní?“

„Vaše paní je v ložnici, pane. Ale asi toho moc nenaspala, pane, bylo tady zase boží dopuštění. Dlouho do noci, pane.“

„To si dovedu představit. Co můj host?“

„Leží stále ve vaší posteli, pane. Asi taky spí, což je asi dobře, ne?“

„Asi ano,“ přikývne Dujardin, pak se prudce zvedne ze své židle a zamíří ke svým komnatám, jediným dvěma, které mu v tomto domě v tuto chvíli říkají pane. Všechny další jsou někým okupované.

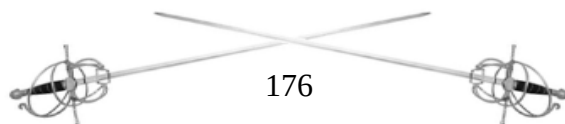
Projde místností, kde spí služebnictvo jeho manželky a vstoupí do své ložnice. V ní se nachází pouze jeho žena a nyní i jeho nedobrovolný host Etienne. Ten leží na jeho polovině lůžka, vedle jeho choti, ovšem v jeho stavu se není opravdu třeba obávat, že by se mohl dopustit nějakého nevhodného chování.

Podkoní potichu přistoupí k lůžku a pohlédne nejprve na svou ženu a poté na svého přítele. Ten leží na zádech s obvázanou hlavou, zakrytý až k ní několika přikrývkami. Zdá se, že oddechuje celkem pravidelně.

„Quido, díkybohu, už ses vrátil,“ otevře oči Armanda, i ve značné tmě si on všimne, jak se na něj usmívá, nebo její výraz alespoň cítí. Přeci jen trochu světla skrz okna dovnitř dopadá, ačkoli den ještě svou moc neuchvátil.

„Ano, už jsem zpátky,“ přisedne si on na okraj svého lůžka, které je však nyní obsazené jiným mužem, pravda, nyní neškodným.

„Tvůj přítel byl zpočátku trochu neklidný, ale asi tak před hodinou, dvěma, usnul,“ šeptá dál ona, aby nevzbudila maroda.

„Armando, moc se ti za všechno omlouvám,“ klopí on zrak, což ona stejně vidět nemůže.

„Omlouváš? Stalo se snad něco?“ ulekne se ona, vždyť s jejím manželem na noční výpravě byli i její bratři.

„Ne, nic se nestalo. Mluvím teď vo tom tady. Je to tady hrozný. Přivedl jsem si tě do svého domu, ale místo toho je z něj teď částečně velitelský stanoviště pluku a zčásti polní ošetrovna. Musíš poslouchat ten řev, nemáš žádný klid, i když jsi v požehnaném stavu.“

„Ach, o tom mluvíš,“ uleví se jí, „Něco přeci vydržím. Hlavně když si tady ty. Neležíš ty nebo moji bratři mezi těmi mladíky, jejichž nářek souzní s křikem tvých přátel. Nebo hůř, nejsi mezi těma, co už jejich ústa žádný nářek nevydávají, protože jsou mrtví.“

„Díkybohu jsme všichni tři v pořádku.“

„Co tvoji přátelé z Paříže?“

„Tak Etien leží vedle tebe a Victor pak ve své posteli. Utrpěl dost nepříjemný zranění.“

„Nepříjemné zranění? Přežije?“

„Snad ano ...“,“ zaváhá on, „Zranili ho na místě pro muže nejcitlivějším,“ dodá s rozpaky.

„Je to vážné?“

„Snad se uzdraví a ještě bude mužem, modlím se k Bohu. A taky tady za Etiena, když už tu bitvu přežil, bylo by smutný, kdyby nám tady umřel.“

„Určitě se uzdraví, i doktor to říkal, byl se tady na něj podívat, tvářil se spokojeně.“

„Armando, zase se musím omlouvat. Místo abych tu byl s tebou, běhám někde po nocích a na mém místě leží Etienne,“ kaje se on dál.

„Quido, moc si vážím, co děláš,“ říká ona vážným a přesvědčivým tónem, „Je vidět, jak moc jsi dobrý člověk. Našel jsi svého přítele, který bojoval na druhé straně a zachránil mu život. A šel o tom říct jeho bratrovi, ačkoli to bylo pro tebe nebezpečný. Moc si tě za to vážím.“

„Ale tobě způsobuju příkoří.“

„Jaké příkoří? Nosím naše dítě, a ten tvůj přítel v naší posteli? Kam bys ho chtěl jinam uložit, aby měl pohodlí? Když je dům plný vojáků? Důstojníků a raněných?“

„Právě, už jsou i tady,“ ukáže on na maroda.

„Quido, něco vydržíme, hlavně aby se tvůj přítel uzdravil. Díky tobě bude žít, slyšela jsem, co nechal pan princ udělat se zajatci a s padlými.“

„Slyšela? Kdo ti o tom říkal?“ zachmuří se on.

„Pánové mluvili dost nahlas,“ usměje se ona, „Dokonce bych řekla, že se kvůli tomu i pohádali. Naštěstí se nepobili, aspoň myslím. Někdo rozkaz pana prince hájil, někdo to nazýval barbarstvím.“

„Ach, ještě aby se mi tu bili,“ povzdechne si on, prchlíví jsou na to dost a když tady není hrabě a ani on, aby je krotili, lehce by jim mohl nějaký spor přerůst přes hlavu a oni sáhnout po zbrani. Zvláště, když jsou řádně napojeni alkoholem.

„Díkybohu se nakonec uklidnili. Pokud se nepletu, tak si šli lehnout do místnosti, kde spí normálně pan hrabě. Ten se doposud nevrátil, asi někde slavil se svými přáteli, možná panem princem, možná jinými. Tedy aspoň si myslím, že se doposud nevrátil. Moc jsem toho nenaspala a asi bych něco zaslechla.“

„Měla bys víc spát, teď, když čekáš naše dítě.“

„Já můžu odpočívat i ve dne,“ usměje se ona, „Půjdeš si taky lehnout?“

„Mám to v úmyslu, řeknu Ambroisovi, aby mi ustlal tady na zemi, vedle tebe.“

„Chceš spát na zemi? Vlastně ti asi nic jiného nezbude,“ zasměje se ona polohlasně, „Tvoje místo už je obsazené a být v posteli ve třech je nevhodné a bezbožné.“

„Obsazené jen načas, aspoň doufám,“ zasměje se i on, „Zase tak moc pohostinnej nejsem, abych mu přenechal svoji postel i s manželkou.“

„Kde je Ambrois? Nějak si dává načas, s tou přistýlkou, ne?“

„Tak ještě jsem mu takovej rozkaz nedal. Teď nám připravuje snídani.“

„Nám?“

„No, pro mě a tvoje bratry.“

„Jsou tady? Nevrátili se ke své kumpanii?“ ožije ona.

„Nevrátili, pozval jsem je na snídani a ...“ zaváhá na chvíli, „A taky je chci tady uložit, aby si aspoň chvíli odpočinuli. Když už kvůli mně mrzli celou noc venku.“

„Quido, co kdybych posnídala s vámi? Není to nevhodné?“

„Nevhodný? Aby žena snídala se svým mužem a svými bratry? Ale nechtěl jsem tě vyrušit ze spánku ...“

„Stejně jsem moc nespala. Quido, když mi pomůžeš obléct, tak půjdu s tebou. Souhlasíš?“

„Budu jen rád, ale s tím oblíkáním ... nemám radši vzbudit Diodatu?“

„Ne, než by se sama ustrojila, uteklo by moc času. Ve společnosti mého muže a mých bratrů mi snad projde malá neupravenost.“

„Hlavně se musíš pořádně oblíknout, je tady dost zima, ne jako pod tou pokrývkou,“ projevuje on starost o její zdraví, násobené obavami o plod jejich vztahu, který nosí pod srdcem.

Ona už na nic nečeká a drápe se z postele. On projeví sice značnou zručnost, ale asi by s tím u řádného garderobiéra nepochodil. Nicméně oba vstoupí do salónku, kde již čekají u prostřeného stolku oba urození mladíci. Neodvážili se zahájit snídani bez svého švagra, ačkoli mají hlad jak vlci. Teď překvapeně zírají na svou sestru, která se usmívá, nevypadá jako někdo, koho právě probudili.

Usadí se, začnou nevázaně klábosit, kolem nich skotačí Ambrois a Paul, kteří se snaží trumfnout jeden druhého, právě začal jejich konkurenční boj. Čehož si povšimne i paní domu a zeptá se na mladíka, který projevuje takovou aktivitu.

„To je Paul, můj novejš sluha,“ odpoví Dujardin a vyprskne smíchy, když uvidí protažený obličej druhého posluhujícího, „Ambroisi, copak se tváříš tak smutně?“

„Já, pane?“ zrudne oslovený.

„No a kdo jinej? Jak se na Paula mračíš.“

„Omlouvám se pane, já jen, když mě připravil o místo ...“, škmuří se dál Monod.

„O místo? Jak si na to přišel?“ cukají podkonímu koutky úst.

„Když jste si přivedl jiného sluhu, pane, tak ...“, tváří se nejistě místní mladík.

„Ambroisi, nechám si vás voba,“ zasměje se Dujardin, „Každej se hodíte na něco jinýho. Jak jsme se přesvědčili, na něco se moc nehodíš. Navopak Paul se v tohle vyzná, aspoň doufám. Tak ti nebude hrozit, že tě zase někdo bude chtít pověsit jako vyzvědače.“

„Zůstanu teda taky u vás, pane?“ objeví se radost ve tváři Monoda.

„Zůstaneš. Tak se nemusíš na Paula mračit a radši se s ním pobratří. Ukážeš mu, co a jak je v domě. Taky ho budeme muset někde uložit. A když už o tom mluvím, tak můžete přestat voba tak moc poskakovat vokolo nás a připravte pro nás tři nějakou přistýlku, v naší ložnici. Já i voba pánové si půjdeme po snídani lehnout. A kluci, žádněj rámus, ať nevzbudíte malou a taky mého hosta, co odpočívá v mojí posteli,“ dodá podkoní.

„Máme tady zůstat?“ podiví se Gauthier.

„Naježdili jste se už dost. U kumpanie vás můžou postrádat, pan baron jistě nic namítat nebude, beztak jsem si vás vod něj vyžádal na dobu neurčitou. Trochu se prospíme, páni důstojníci taky asi chvátat se vstáváním nebudou. Tak hybaj, ať si máme na co lehnout. Ambroisi,“ zadrží Dujardin oba kluky, kteří se chystají téměř k běhu, „pokud nemáte dost věcí, tak řekni otcí, ať sáhne do našich zásob. Von už bude vědět.“

„Ano, pane, jistě,“ přikyvuje horlivě Monod, „A pane, nepotřebujete ještě něco?“

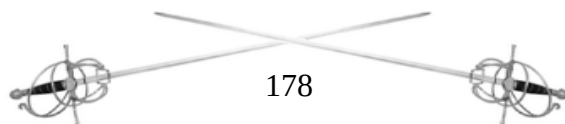
„Máme všechno, tak už běžte,“ mávne rukou Quido a oba mládenci zmizí, div se ve dveřích nesrazí.

„Ty se snad přetrhnu, aby ti posloužili,“ směje se Gauthier.

„Spíš se pozabíjej,“ ušklíbne se Stephan.

„Tak mi aspoň zůstane ten silnější,“ přidá se i Dujardin.

„Ten místní vypadá statnější,“ odhaduje pomyslný souboj Gauthier.

„Přesto by neměl s Paulem naději,“ zavrtí hlavou podkoní, „Ten má totiž školu pařížských ulic, kuchnul by ho bez mrknutí oka.“

„Ale pánové, copak vám ta krev včera nestačila?“ pohorší se s úsměvem Armanda nad probíraným tématem.

„Konečně mám za sebou první skutečnou bitvu,“ dme se pýchou Stephan.

„Bitva to sice byla, ale bohužel jsme zažili už daleko horší,“ krotí jeho radost Quido, „Včera nám zase tak moc nevzdorovali. Kdoví, co nás po tom včerejšku čeká,“ prorokuje černou budoucnost.

„Dostali na prdel, teď se budou bát a zjihnou,“ tvrdí patnáctiletý hoch, tak pyšný na svůj včerejší křest ohněm.

„Zemřeli nějaký pěšáci, což vzbudí hodně nenávisti, ale postoje mocnejch stěží,“ usměje se bolestně podkoní, má už značné představy o chování hlavních protagonistů sporu dvora a parlamentu, do kterého se zapojilo na obou stranách i mnoho pairů, však taky zná mnoho ze zákulisí, díky zprávám, které přenáší.

Pokračují v tlachání i prognózách budoucnosti, ale je patrné, jak si společnou snídani užívají. Sourozenci z rodu de Dauriac jsou šťastní, pohromadě, v domě hostitele, který je tak uznávaný u pluku a k nim se chová neskutečně srdečně a bez jakékoli arogance. Na kterou by měl právo, potom, co už všechno dokázal a čím vším si prošel.

Nicméně jejich rodinná idyla skončí a oni se přemístí do ložnice, kde dva mladí sluhové vytvořili tři přistýlky, urození mládenci budou odpočívat na slámě, na které jsou roztažené příkrývky. Na ty si mohou lehnout i se do nich zachumlat. Což učiní velice rychle a rádi, za krátký čas je už jen slyšet jejich tiché oddychování. Únava koná svoje.

Dujardin se probudí kolem jedenácté hodiny, mžourá svýma rozespálýma očima okolo sebe. Jeho švagři ještě zařezávají, naopak jeho manželka si cosi špitá se svým hostem ve své posteli. Je již ustrojená a nezdá se ani příliš unavená.

Podkoní se vyhrabe z pokrývek, protáhne se, pak se postaví. Přeci jen způsobí hluk, který probudí i jeho švagry, kteří zůstávají ležet, jsou na rozpacích. Ale pokyn ruky jejich hostitele je uklidní, není důvod opouštět horizontální polohu, alespoň prozatím.

Dujardin přistoupí k posteli, vezme si židli a posadí se vedle své manželky, která se na něj tak mile usmívá. Pak jeho zrak začne zkoumat stav přítele, který je dost pobledlý, oči má zapadlé, hlavu hrozně velikou, díky obvazům. Jeho oči vykazují únavu, možná i bolest.

„Děkuju,“ hlesne jen postřelený, je už schopný logického uvažování.

„Rádo se stalo, ačkoli tě musím upozornit, na mojí posteli spíš jen dočasně,“ snaží se hostitel o žertovný tón.

„Tvá paní mi všechno řekla, Quido,“ mluví ztěžka Tissot, „Bez tvoje pomoci bych už byl dávno mrtvej.“

„Možná. Ale já tě nenašel, to támhle Gauthier na tebe málem šlápnul, když sis tam tak spokojeně polehával a dělal mrtvého.“

„Děkuju,“ řekne raněný směrem do místnosti, ze své současné polohy svého jmenovaného zachránce nevidí, „Quido, viděl si Victora?“

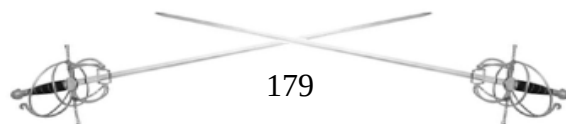
„Neviděl, když jsem byl u vás doma, tak odpočíval. Doktor se na něm dost vyřádil.“

„Co je s ním?“ stáhne se bolestně tvář pařížského mladíka.

„Má takový nepříjemný zranění,“ podívá se rozpačitě Dujardin na ženu, neví, jak vhodné je před ní o tom mluvit, „Střelili ho do choulostivejších míst. Bohužel mu doktor musel vzít jednu kouli, nebo to, co z ní zbylo. Ale s tou druhou může zůstat mužem, prej to stačí. A snad se mu uzdraví i von, trochu ho to škráblo.“

„Můj ty bože,“ vydechne jen Tissot.

„Bohu poděkuj, za vás voba,“ říká teď podkoní vážným hlasem, „Taky už jste tady nemuseli bejt ani jeden a ani druhý. Stačilo, aby šla kulka malej kousek vedle a bylo po vás vobou. Takhle máte velkou naději se uzdravit. Co tvoje hlava?“

„Bolí jako čert,“ doprovodí Etienne svá slova i patřičným výrazem tváře.

„Což je dobře, pořád seš naživu.“

„Vděčím vám všem tady za hodně,“ mluví dál ztěžka postižený, „Nebejt vás ...“

„Na to se vykašli, udělal bys pro nás to samý,“ mávne jen rukou hostitel, „Měl bys asi odpočívat, ne? A taky něco pojíst. Co říkal doktor?“

„Ještě tady nebyl. Teda jednou přišel, ale to pan Etienne spal,“ ozve se Armanda.

„Stephane, skoč pro pana Athanase,“ obrátí se podkoní na švagra, ten vystřelí hned ze svých pokrývek, jeho respekt je stále obrovský.

„Jsem vám za všechno tak vděčnej, nevím co říct a jak dobře vyjádřit svou vděčnost ...,“ tváří se rozpačitě raněný.

„Už jsem ti říkal, abys to nechal bejt,“ mávne pomyslně rukou Dujardin, „Když už ale tolik kecáš, tak mi řekni, jak sis užil svojí první bitvu?“

„Bitvu ...,“ objeví se ve tváři Tissota rozpačitý výraz, „Bylo to takový divný, Quido. Nejdřív jsme běželi dopředu ... pak jsme se zastavili ... a pak zase utíkali zpátky. Kolem byl takovej zmatek ... a pak to přišlo. Najednou střelili Victora, chtěl jsem mu pomoc vstát a najednou tma. Pak jsem se probral až tady ... to mám v takový mlze, jak mě doktor vošetřoval ... a pak jsem vlastně spatřil až tvoji krásnou a milou paní ...“

„První skutečnej křest vohněm, stejně jako můj švagr Stephan,“ usmívá se podkoní.

„Křest ... Quido, vždyť my vůbec nebojovali ... ani jsme na nepřitele nevystřelili, ani ho pořádně neviděli. Byl tam chumel, najednou kolem začali lidi padat mrtvý ... a pak ta rána. Takhle jsem si to vůbec nepředstavoval ...,“ vyznává se ze svých pocitů Pařížan.

„To už se někdy stává. Mnoho mužů v bitvách padne, než vůbec může cokoli udělat. Říkal jsem vám to, není to tak snadný, jak se může zdát. A to nebylo ani skutečný peklo krvavý řeže, kterou jsem už párkrát zažil. V takovým případě jsme všichni v rukách božích, na jeho milosti záleží, kdo se vrátí a v jakým stavu.“

„Měl si pravdu,“ říká s hořkou příchutí Tissot, „Co my jsme za vojáky. Měli jste s náma asi dost lehkou práci, co?“

„Po pravdě? Docela jo,“ usměje se Dujardin, „Ty vaši velitelé, ty se taky moc nevyznamovali. Pan de Gondi zaútočí proti několikanásobný přesile, je vůbec zázrak, že vás nepobili všechny. A pak ten druhý, ten pan de Chanleu, tak ten vytáhne svoje muže ze zákopů, kde mohli mít nějakou naději. Pak už to bylo snadný. A von sám na to doplatil životem, jak jsem slyšel. Pak už to nebylo moc hezký. Buď rád, žeš to zaspal.“

„Nebylo moc hezký?“

„Na rozkaz pana prince jsme včera nebrali zajatce,“ trochu zmírní krutost rozkazu podkoní, „A taky těla těch, co padli, tak naházeli do Seiny. Některý možná ještě trochu žili, když je tam hodili. Jak říkám, nebylo to moc hezký.“

„Můj ty bože ...,“ otřese se Tissot, „Quido, kdybyste mě nenašli ...“

„Pak by tě v tuhle chvíli už vohlodávali ryby, něco co všechno v tý řece plave ... ale s tím si hlavu nedělej, ty i Victor máte svou první bitvu za sebou a je velká naděje, že voba budete v pořádku, ačkoli jemu bude trochu z něho chybět. Ale modlím se k Bohu, aby zůstal mužem. Což se asi stane. Je zázrak, že ho v takovém stavu dotáhli k vám domů a von cestou nevykrvácel. A druhý, že jsme tě našli. Etienne, poděkuj Bohu, mohlo to dopadnout mnohem hůř.“

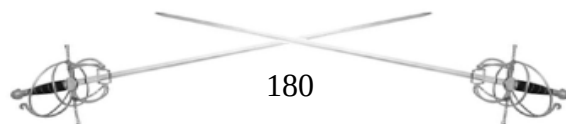
„Quido, měl si ve všem pravdu,“ říká hořce raněný.

„Dokud si to sám nevyzkoušíš, neuvěříš. Ted' už máš zkušenosti ...“

„Děkuju za ně,“ sáhne si raněný na svou hlavu.

„Ted' hlavně odpočívej, ať se brzo uzdravíš ...“

„A vypadnu z tvý postele ...“

„Vida, máš už náladu na žerty. To je dobrý znamení a ... vida, pan Athanas,“ otočí hlavu podkoní, do ložnice právě Stephan přivádí plukovního felčara. Ten pozdraví přítomné pohybem hlavy, pak přistoupí rovnou k lůžku a začne zkoumat stav svého pacienta.

Během práce felčara je v místnosti klid, jen občas Etiene zasténá, když mu lékař ohmatává hlavu. Ten se pak zvedne, tváří se spokojeně.

„Tak co, pane?“ položí logickou otázku Dujardin.

„Váš přítel má z pekla štěstí,“ ušklíbne se Viette, „Jít ta střela kousek vedle, vopravdu malej kousíček, tak se mu zavrtala do lebky a byla to práce pro Otce Constanta a ne pro mě. Ale takhle ... máte opravdu štěstí, mladej pane. Ten kus kosti vám doroste, nějak jsem vám to místo vyztužil, bude to dobrý. Přežil jste noc, vypadáte dobře, což je dobrý znamení. V hlavě asi nic poškozeného nemáte, kdyby jo, tak už jste na pravdě boží. Jak se zdá, tak se z toho dostanete.“

„To je moc dobrý, co říkáte,“ raduje se Quido.

„Nicméně pozor, váš přítel musí zachovávat klid na lůžku. Snažit se hodně jíst a pít, aby tělo mělo sílu se hojit. Ta rána nebyla malá, pane de Rigault, sice vašeho přítele jen škrábla, vyškubla kousek lebky a díkybohu vodletěla někam do ...“ podívá se doktor na paní domů, „Prostě někam vodletěla. Je nutný ležet, moc se nehejbat a hodně vodpočívat.“

„O to se postaráme,“ přikývne podkoní, „Díky za velmi dobrý zprávy.“

„Rádo se stalo. Kéž bych to mohl říct vo všech, co jste mi sem včera zase nanosili. Díkybohu to nebyly takový jatka, jak máte ve zvyku,“ podívá se felčar téměř vyčítavě na svého hostitele, „Nějak se držíte zkrátka, pane de Rigault. Po většině vašich bitev je polovina pluku na sračky ... promiňte, milostivá paní, za nevhodný výraz, ale bohužel je asi jedinej výstižnej,“ povzdechne si, je patrné, že z něj mluví i únava, mnoho toho nenaspal, když se staral o raněné.

„Snad to tak zůstane,“ pokrčí rameny Dujardin.

„Tak ještě jednou, vážení. Pořádně ho nakrmte a napojte. A pak ať leží a odpočívá. Ani na potřebu ať nevstává, ať mu poslouží někdo na lůžku,“ nařizuje Viette.

„Postarám se o to, pane,“ slíbí podkoní, následně doprovodí felčara, aby povzbudil raněné kyrysnyky, oni jsou mu za projevenou sounáležitost vděční.

Asi za čtvrt hodiny vstoupí do ložnice Paul, nese tác s jídlem a pitím. V místnosti je již pouze raněný, Armanda a její bratři se přesunuli do salónku. Hoch položí podnos na židli, tu přitáhne blíž k posteli.

„Co ty tu děláš?“ podiví se Tissot.

„Pan de Rigault si mě vzal do služby,“ říká chlapec hrdě, „A teď mi dal příkaz, pane. Budu se vo vás starat. Budu vás krmit, napájet a taky se starat vo vaše sračky a chcanky. Prostě vám budu ve všem k ruce, pane.“

„Co u nás doma, Paule?“ ptá se váhavě postřelený.

„U vás doma, pane? Moc pro vás všichni plakali, pane, když si mysleli, že jste mrtvej, pane. Určitě teď maj radost, že žijete.“

„Díkybohu. A Victor? Viděl si ho?“

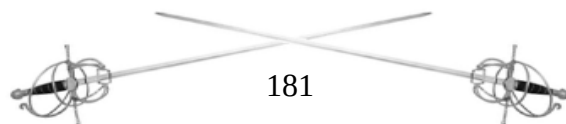
„Pomáhal jsem ho vošetřovat, pane. Nebylo to právě hezký, pane, dost trpěl, ale vydržel to. Asi to taky přežije, pane, a možná i ta jeho druhá koule a vocas, pane. Ta jedna byla na sračku, pane, viděl jsem to dost zblízka. Ale ta druhá a ten vocas ... nebylo to zase tak špatný, pane.“

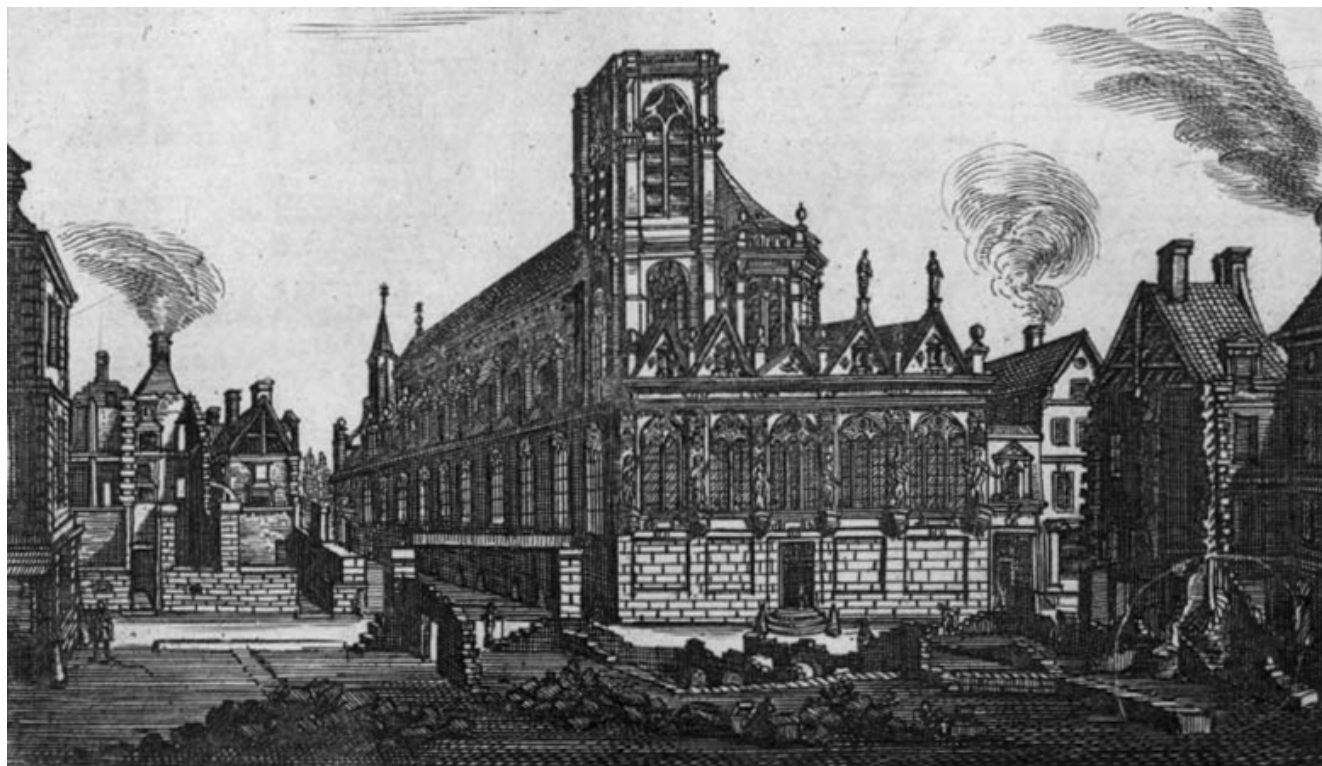
„Můj ty bože, chudák Victor,“ objeví se v očích pacienta slzy.

„Bůh vás má voba rád, pane,“ říká bezelstně Paul, „Vám to mohlo urazit palici, kdyby vás to trefilo pořádně, pane. A vašemu panu bratrovi to mohlo vzít i ten vocas. Jak říkám, Bůh vás má rád a tak to nakonec dopadlo dobře.“

„Děkuju Bohu, a taky tvému novému pánovi, panu de Rigault.“

„To děláte dobře, pane. Ale teď se dáme do toho tady, pane. Začneme polívkou, pane, nebo chcete napřed napít? Možná bych vás mohl lehce vypodložit, pod hlavou, aby to do vás líp teklo. Budu vopatřej, pane, abych vám tu vaši načatou hlavu ještě víc nepoškodil ...“

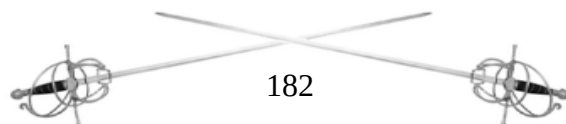
ŠEDESÁTÁ DEVÁTÁ KAPITOLA

KDY TOHLE SKONČÍ?

Dramatické události po tajném odjezdu krále z Paříže neznamenaají jen přibývající mrtvé, ale také se občas přihodí i radostné události. Třeba pro vévodkyni de Longueville, která spolu s vévodkyní de Bouillon přebývá v prostorách pařížské radnice. Zde sestra pana de Condé, který se svým vojskem město obléhá, v noci z dvacátého osmého na dvacátého devátého ledna přivede na svět na syna. Toho uzná vévoda de Longueville za vlastního, ačkoli panují oprávněné pochyby o jeho otcovství, naopak je za skutečného otce s vysokou mírou pravděpodobnosti označován pan de Marcillac.

Genevieva za všeobecného jásotu ulice nechá syna pokřtít, ten jásot se týká jeho jména Charles-Paris, a také skutečnosti, že matka za kmotry prohlašuje pařížské občany. Tento její čin ji v očích prostého lidu staví na piedestal odporu proti Mazarinovi. Oficiálním kmotrem se stává starší kupeckého cechu pan Le Férron, kmotrou pak již zmíněná vévodkyně de Bouillon. Vévodkyně de Longueville se ocitá v Paříži na vrcholu popularity.

Krátce nato její bratr Louis zvítězí v bitvě u Charentonu, stane se tak v pondělí osmého února, následuje velmi problematické chování k zajatým nepřítelům a potupné nakládání s padlými protivníky. U královského dvora toto vítězství nijak bouřlivě neslaví, naopak dvůr upadá do smutku, když následného dne na následky svého zranění umírá vévoda de Chatillon. Smutek a zlost ovládá i vévodu de Condé, je rozhodnutý tvrdě zatočit s rebely, chce utužit obležení města, nekompromisně ho sevřít do kleští a stejně tak postupovat proti všem, kdo by tam chtěli pašovat zásoby. Silné větve stromů podél cest se již mohou těšit na své viselce.

O den později, ve středu desátého února, panuje v domě Tissotů přeci jen lepší nálada. Jak se zdá, stav zraněného Victora se lepší a on se probírá z hlubokého spánku či bezvědomí, do kterého upadl krátce po svém těžkém ošetření. Doktor Feuillet za ním chodí několikrát denně, moc dobře ví, že se mu tato speciální péče bohatě vrátí, ať už v podobě peněz či naturáliích, něco z požadovaného proviantu už má dokonce doma.

V odpoledních hodinách přichází Maurice do pokoje svého bratra, protože mu bratranec Blaise oznámil, že se Victor probral. Poprvé se tak stalo v poledne, kdy krátce komunikoval s lékařem, poté zase usnul. Dokonce raněný požádal o vodu a teď se do něho pokusí dostat i slepičí vývar. Ten se již ohřívá ve zdejší kuchyni.

Maurice vyžene z ložnice Blaise, naopak sám se posadí nedaleko lůžka svého bratra. Pohled na něj není dvakrát radostný, zřetelně trpí bolestmi, rysy má strhané, oči zapadlé, díkybohu s ním snad nelomcuje horečka, což by mohlo mít fatální následky a takové komplikace se obává i lékař. Jak se zdá, mladé tělo se rozhodlo bojovat zuřivě o své právo zůstat na tomto světě a v brzké době nezetlít uložené několik sáhů pod zemí.

„Brzo ti přinesou polévku, musíš něco sníst, přeje si to i doktor,“ říká starší sourozenec skoro něžným hlasem. Nad stavem svého bratra pociťuje obrovské dojetí.

„Je mi hrozně,“ sípá postřelený, zapomene dodat, že po fyzické i psychické stránce.

„Snad ti mohu říci něco, co by ti přece jen mohlo zvednout náladu,“ tváří se málem radostně Maurice, což mladšího sourozence překvapí, očekává v domě velký smutek a vůči sobě spíše nevraživost. Asi se všichni kvůli jeho zranění přetvařují, napadne ho.

„Není třeba mě utěšovat,“ řekne jen.

„Victore, předevčírem v noci sem dorazil Quido. Tys byl v hlubokém spánku, a vlastně si spal až doteď, proto jsem ti nic říct nemohl. Až teď.“

„Quido? Je v pořádku?“ usměje se bolestně raněný.

„Je a i všichni jeho přátelé, jak mi řekl. Ale to není hlavní a podstatný, teda pro nás. Quido se ukázal jako skutečný přítel. Se svými švagry po bitvě prohledával bojiště a našli Etiena, který ...“

„Přivezl jeho tělo?“ lehce sebou cukne mladší bratr.

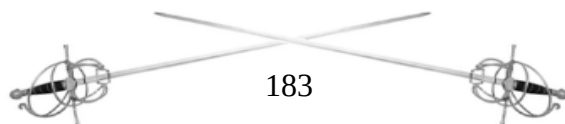
„To nemohl, Victore, protože to by Etienovi ublížilo,“ říká s radostí ve tváři starší sourozenec, „Náš bratr totiž žije!“

Kdyby v místnosti vybuchl dělostřelecký granát, asi by na raněného nezapůsobil silněji. Maurice rychle vstane a uchopí sourozence za ramena, ten má tendenci se posadit, cukat s sebou.

„Victore, všechno ti řeknu. Ale musíš zůstat ležet v klidu. Nezapomínej, jak vážnou ránu máš na svém těle. Žádné prudké pohyby!“ říká starší bratr a přeci jen se mu podaří maroda zklidnit.

Poté pomalu a tichým hlasem vypráví o návštěvě Dujardina a o tom, co mu sdělil. I o dobrých prognózách, které vyřkl lékař anjounského pluku. Oči obou bratří jsou vodnaté, tentokráte od slz naděje, byť o přesném zdravotním stavu třetího sourozence v tuto chvíli nic přesného nevědí.

„Můj ty bože. Zlatej Quido, zlatej Quido,“ opakuje Victor a slzy mu kanou po tváři, snad Bůh dá a Etienne přežije.

„Ano, zachoval se jako skutečný přítel,“ odpovídá Maurice, ani ho nepadne vyprávět, co statečnému zachránci vmetl do tváře jejich otec.

Trvá asi pět dalších minut, než se oba trochu zklidní a mohou pokračovat v dalším rozhovoru. Mladší z mužů leží na zádech a poněkud přerývaně oddechuje, starší se pak opět usadí na sesli vedle postele.

„Victore, všichni se tady modlíme za vás oba. Aby vám dal Bůh sílu se vyzdravět. Všichni vás máme rádi a věříme ve vaše uzdravení,“ řekne procítěným hlasem.

„Vím, Maurici. Maurici, měl si pravdu, ty i Quido. Byl jsem hlupák,“ sype si popel na hlavu postřelený.

„Victore, víš co jsme si řekli. Žádný výčitky. Prostě se stalo a my se s tím musíme vyrovnat. Díky skoro zázraku a našemu Quidovi žije i Etienne, snad i on bude v pořádku, ačkoli je od nás teď daleko. Nebudeme se už k minulosti vracet a budeme hledět jenom do budoucnosti.“

„Bohužel, Maurici, moje minulost je tady,“ ukáže mladší sourozenec hořce k rozkroku.

„Mluvil jsem dlouze s doktorem, Victore. Muž s jedním varletem může být normálně mužem. Budeš moci souložit a budeš moci mít i děti.“

„A co von? Kulka zasáhla i jeho,“ zírá dál k postiženým místům raněný.

„Není vážně poškozený, jen škrábnutí. Taky se ti zahojí. Uvidíš, všechno dobře dopadne. Jen musíš poslouchat doktora, zůstat v klidu, dobře jíst a pak se začneš hojit. Všichni se za tebe modlíme.“

„Můj ty Bože, Maurici, to bylo takový divný ... všechno. Ani jsem na nepřítele nevystřelil, pořádně ho ani neviděl. Najednou přilétla kulka a urvala mi kouli. Pak padnul k zemi Etienne, bez hlesu. Umřeli i další, bratři Caetan a Guy, a taky Dorian. Jak ten se vychloubal, cítil se silněj, a taky byl. A pak ho střelili a padnul a ani nehlesnul.“

„Díkybohu ty žiješ.“

„I díky bráchancům, myslím tím Basila a Isidora. Co je s nima vůbec?“

„Basile je ještě v podkroví, snad bude mít štěstí a o ruku nepřijde. Isidore ho navštěvuje, i dneska dopoledne za ním byl.“

„Kdyby nebylo jich, už bych byl mrtvej, Maurici. Potom, co padnul Etienne a já myslel, že je mrtvej, vůbec jsem nechtěl žít. Chtěl jsem, aby mě tam nechali a já taky umřel.“

„Díkybohu tě neposlechli,“ přejede mráz staršímu sourozenci po zádech, jak mnoho náhod pomohlo zachránit jeho bratry a jak málo stačilo, aby byli teď oba mrtví.

„Maurici ... chci ti něco říct ... moc se omlouvám a ...“

„Victore, řekli jsme si přece ...“

„Nech mě domluvit ... Maurici, neposlechl jsem tě a voba s Etienem jsme na to doplatili. Pokud mě Bůh potrestá pouze tím, že mi sebral jednu kouli, bude ještě ke mně milosrdnej ... Maurici, slibuju, už tě budu poslouchat a budu dělat, co budeš říkat.“

„O tom si promluvíme později, až budeš zcela v pořádku,“ odpoví starší bratr shovívavě.

„Budu říkat to samý. Na to přísahám. Na tu svou jednu kouli, co mi zbyla.“

„Victore, čeká nás těžká doba a budeme muset držet při sobě. O všem si velmi podrobně promluvíme, až se vrátí Etienne a budete oba zdraví.“

„Dobře, jak si přeješ a ...“ nedokončí postřelený větu, protože vejde do místnosti Blaise, ovšem místo polévky má na tváři rozčilený výraz.

„Co se děje?“ vstane rychle Maurice, první co ho napadne je, že přišla špatná zpráva o Etienovi, doslova visí bratranci na rtech.

„Pane, zase další raněný!“ souká ze sebe Foudras.

„Cože?“ vyskočí zdejší pán ze své sesle.

„Pan Vincent, ten krvácí, a taky nějaký další kluk, co ho má s sebou,“ má oči navrch hlavy Blaise.

„Kriste pane,“ hlesne jen Maurice.

„Co to znamená?“ snaží se nazvednout na loktech Victor.

„Ty laskavě lež,“ otočí se na něj starší sourozenec, „Asi se zase snažili něco provést do Paříže, ale o tomhle já nic nevím. Půjdu to zjistit. Ty prosím tě lež a odpočívej, pošlu sem Blaise, aby tě nakrmil. Pak se za tebou zase zastavím,“ dodává přísným tónem.

Mladší sourozenec jen přikývne, poté zase klesne na lůžko a přerývaně oddechuje. Bolest ho nesmírně trápí, zdá se mu, jako by ho bolelo celé tělo. A to řezavé pálení z rozkroku, panebože, kdy tohle jen skončí, zavře oči.

Maurice mezitím směřuje do přízemí a rovnou zamíří do kuchyně, ani by tam nemusela vést krvavá stopa. U stolu sedí jeho bratranec Vincent Magerdie, je celý od krve, ta mu uniká ze stříelné rány na levé ruce a také na levém stehně. Vedle něho spočívá asi sedmnáctiletý mladík, který se kroutí bolestí, má hlavu omotanou jakýmsi hadrem, nasáklým jeho krví, stroužek mu stéká i po tváři.

„Můj ty bože, copak tohle nikdy neskončí?“ pokřikuje se pán domu, pobledlý v obličeji.

„Maurici, už mi řekli, co se stalo Etienovi a Victorovi. A že snad voba přežijou,“ snaží se přehlušit značnou bolest Magerdie, přesto nebo právě proto se mu tvář různě křiví.

„Vincente, my tady snad nic jiného neděláme, než tady pořád někoho ošetřujeme,“ snaží se zachovat klid Tissot, jde mu to ale velmi ztěžka.

„Maurici, než budeš pokračovat v bédování, pošli mi sem ty dva svoje vojáky. Venku čeká jeden chlap, co je dovede k dalšímu nákladu. Řekl bych, že to dost spěchá, nechceš přece, aby ti ten proviant rozkradli.“

„Další proviant? Jak?“

„S výpravou, která se vydala do Paříže. Ale to ti řeknu pozdějš, teď pošli pro ty dva bejvalý gardisty, musíme naši část nákladu rychle schovat, lidi jsou čím dál tím víc hladový a taky nasraný, kdoví, jestli už mi nepobili zbytej doprovod a neberou si, co je napadne,“ říká Magerdie dost naléhavě.

Tissot už na nic nečeká, vyběhne do vestibulu, nejprve posílá Jeana a Mathieua pro doktora, potom sám vyhledá bývalé gardisty Daloua a Beluzeuxe, ty naopak odesílá za svým nadvakrát postřeleným bratrancem. Od něho dostanou základní informace a potom se mohou jít obléknout, vyzbrojit a v doprovodu před domem čekajícího dopravce odkráčet zajistit další várku tak cenného proviantu.

„Tak co se vlastně stalo?“ ptá se Maurice po návratu do kuchyně.

„Pan Juan se postaral, abysme se stali součástí důležitýho konvoje zásob pro Paříž, jak to udělal nevím, ale znáš ho, ví toho hodně a ještě víc toho dokáže zařídit. Zezačátku to šlo dobře, ale na planině Villejuif se strhla docela mela. Naštěstí se nám podařilo zásoby uhájit a už jsou v Paříži,“ vysvětluje Magerdie.

„To je další z tvých lidí?“ obrátí pán domu pozornost na mladíka, z jehož brady dopadají kapky krve leckam.

„Jeden z těch, co přežil,“ usměje se bolestně Vincent, „Rémy, se jmenuje. Kulka mu udělala rejhu na spánku a taky roztrhala levý ucho. Krvácí jak dobytče, když ho podříznou.“

„Můj ty bože, vypadá dost mladě. Kolik ti je let?“ obrátí se Tissot na mládence.

„Šestnáct, mi bude, pane.“

„Vincente, ty už najímáš i kluky?“

„Nejsem už kluk,“ špitne raněný vzdorovitě.

„Když už muži docházej ... ne, Rémy je šikovnej a zdatnej, nezdá se. To víš, je bída, každej druhej si potřebuje přivydlát.“

„Poněkud nebezpečná práce, nemyslíš? A co ty? Jak si na tom ty?“

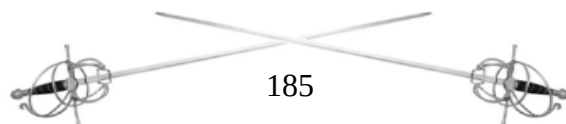
„Tak snad vidíš, kde jsem se provizorně sám ošetřil,“ ukazuje postřelený bratranec pravou rukou na jednotlivá místa na levé části svého těla, „Prostřelili mi předloktí a taky stehno. Pořádně to pálí a taky už jsem ztratil něco krve. Maurici, aspoň vosobně vidíš, jak pro vás krvácím,“ zasměje se.

„Právě, Vincente. Je to hrozně nebezpečný.“

„Ale výnosný, ne?“

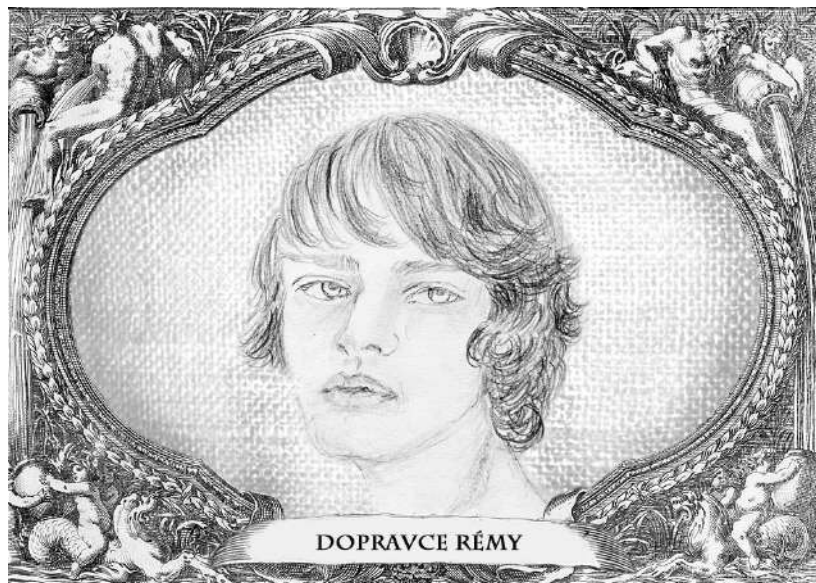
„Ale jen pro ty, co přežijou.“

„Dáváme něco i rodinám těch, co zabijou, máme uznání,“ pochlubí se Magerdie.

„Kriste pane,“ povzdechne si Tissot, „Rémy, opravdu se ti taková práce líbí?“ obrátí se na chlapce.

„Jsem za práci vděčnej, pane,“ odvěti mladík, „Taky si můžu dost vydělat.“

„Ale můžou tě zabít, ne?“

„Jak pan Vincent říkal, pak matka a sourozenci dostanou nějaký peníze.“

„Maurici, nezapomínej, jsme tady ve válce,“ zvažní malinko Magerdie, „V tý umíraj pořád nějaký lidi, s tím nic nenaděláš. Vy ale máte z pekla štěstí, už druhou dodávku jste dostali. No, no, jen se neškmuč, bude se vám náramně hodit.“

„Jen mě děsí ta cena, kterou za ni vy platíte.“

„Je to naše krev, je tak, Rémy?“

ušklibne se Magerdie.

„Ano, pane,“ přikyvuje mladík.

„A Rémy, až se uzdravíš, půjdeš do toho znovu?“

„Jistě, pane, velmi rád,“ odpovídá po pravdě chlapec.

„Tak vidíš, Maurici, tady máš odpověď. Pro Rémyho práce pro nás znamená hodně, není tak, Rémy?“

„Ano, pane,“ znovu přikývne mladík, pak se obrátí na pána domu, „Mám jen matku a dost mladších sourozenců, pane. Žijeme jen díky penězům, který získám ve službách u pana Vincenta. Už jsem u něho více než rok. Dřív to teda nebylo tak divoký, ale teď nám dvakrát šlo hodně dost vo kejhák,“ usměje se zlehka, ale nikterak se nepohoršuje, prostě bere věci jak jdou.

„Slyšíš, Maurici. Rémy má díky nám práci a je za to vděčnej. Moc dobře ví, že přitom může přijít vo kejhák, jak říká, ale přesto je za ní vděčnej. Tak to tak ber i ty. I já a Rémy na tý dodávce vyděláme, ačkoli nás stojí krapet naší krve.“

„Nezdá se mi, že by to byl krapet. Oba krvácíte dost hodně.“

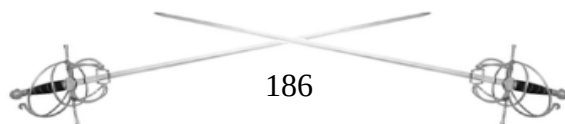
„Maurici, tak nám dej něco k pití a jídlu, místo toho nařikání nad naším osudem. A ještě něco, až nás vošetřej, budeme tu moc chvíli zůstat?“ podívá se tázavě Magerdie.

„Ale jistě, proč ne,“ zasměje se poněkud křečovitě Tissot, „V podkroví jsou samí raněný, už dva vod tebe, Ludovico a Guido, pokud si jména pamatuji dobře. A taky Basile, kterého pro změnu postřelili, když si s mými bratry hrál na vojáky a dráždil pana de Condé.“

„Tak to je smutná lapálie, ta bitva u Charentonu. Moc se vo tom mluví, jak jsem slyšel. Umřel vévoda de Chatillon, jsem taky slyšel. Dvůr smutní a pan princ taky. Povídá se, že je pěkně nasranej a hodlá Paříži pořádně zatopit. Prej vyhlásil, že do ní už neproklouzne ani myš. A my mu dneska pod nosem protáhneme do města celou kolonu,“ zasměje se vedoucí dopravce, „No, možná to teď bude horší, pokud je pan princ skutečně nasranej. Pak budou mít ty vaše zásoby skutečně cenu zlata.“

„Děly se tam hrozný věci, Vincente, po tý bitvě.“

„Máš pravdu, princ nechal povraždit všechny zajatce a těla nepřátel naházet do Seiny, jedno zda byli ty lidi zcela mrtví nebo ještě trochu žili. Dost se vo tom povídá,“ přikývne Magerdie, ale nezdá se, že by ho to příliš vyvedlo z míry, „Taky rozhlásil, že každého, koho chytí se snahou dostat do Paříže nějaký zásoby, mají pověsit na nejbližším stromě. Teda ne že by se to už nedělo, ale teď to má bejt ještě horší. Pořádná blokáda a věšení lidí, to je pokyn pana de Condé.“

„Vincente, ta krutost je hrozná. Vždyť ve městě jsou sourozenci pana prince.“

„No tak ty nikdo nepověsí,“ rozesměje se starší z bratřanců, „Ale kdyby chytili mě nebo tady Rémyho, tak se houpeme na nejbližším stromě.“

„Už takhle je všude plno nenávisti, takovýhle krutosti ji jen zvýší.“

„Na to panu de Condé hovno záleží. Ten chce jen prosadit svou. Prostě chce vždycky vyhrát a teď chce donutit město ke kapitulaci. Nebo spíš přijetí podmínek, který budou výhodný pro krále. Nebo taky trochu pro pana prince, kterej se možná už vidí v křesle prvního ministra.“

„Můj ty bože, pak by ale všechno pokračovalo, když by se do sebe pustil princ a kardinál,“ vzdychá Tissot.

„Tak vo tom se taky mluví. Pan princ chce potříť vodpůrce dvora a až se tak stane, bude von tím mesiášem, který vosvobodil královskéj majestát vod ponižujících podmínek parlamentu. No a pak přijde na řadu kardinál, toho taky vyšťípe a bude vládnou zemi. Prostřednictvím malýho krále a jeho matky. Takhle si to prej pan de Condé kreslí, aspoň se to povídá. Proto chce za každou cenu vyhrát a pramálo mu záleží na nějakých pěšácích. A už vůbec ne na vobyčejnejch lidech, jako jsem já nebo tady Rémy. Nás by pověsili bez mrknutí oka.“

„Vincente, pak už bys měl zůstat v Paříži a skončit s tím dobrodružstvím.“

„Tak nějakou dobu tu zůstanu,“ ukáže Magerdie na svou nohu, „Ovšem jak tohle bude dlouho trvat, tak to nikdo neví. Princ dal jasně najevo, jak chce postupovat. Pánové z Paříže dostali pořádnou lekci, proti vojákům pana prince nemaj koho postavit. Pokud nechtějí další potupu a masakr, tak další bitvu vyhledávat nebudou. Možná jen nějaký menší šarvátky, jako byla dneska,“ věští budoucnost.

„Marie, obsluž tady pány,“ otočí se Maurice na kuchařku, která přikyvuje, „Dej jim napít a najíst, ať se posilní, než se do nich pustí doktor.“

„Už to chystám, pane,“ kývne těhotná kuchařka a rovnou začne nanášet na stůl.

Čekání na felčara trvá více než půl hodiny, zatím se pošramocení přepravci posilní, nežinýrují se ani pozřít nějaký ten hlt pálenky, dobře vědí, že je nečeká nic hezkého, až dorazí mistr medikus. Což se stane po zmíněném čase, ve dveřích kuchyně se objeví Athanas Feuillet.

„Tak, pane Maurici, dejte mi zase někoho k ruce, když jste mi odeslal toho šikovného chlapce Paula někam ke všem čertům. Tak se mi zdá, že bych si mohl tady otevřít svou praxi, v poslední době mě tedy zásobujete opravdu znamenitě.“

„Což mě, pane Athanasi, těší jen pramálo.“

„Nu což, dáme se do toho. Jeane, budeš mi pomáhat?“

„Není tu Blaise?“ zeptá se Foudras.

„Tvůj bratr krmí Victora,“ upozorní Tissot.

„Pak mi asi nic jiného nezbude,“ povzdychne si Jean, „Tak kde máme začít, pane?“

„Svlíkni tady pana Vincenta, já se podívám zatím na toho chlapce ... jak se jmenuješ?“

„Rémy, pane.“

„Tak Rémy, copak ti to udělali?“

„Lízla mě kulka, pane, mám na hlavě rejhu a taky asi v prdeli levý ucho,“ říká hoch celkem klidně.

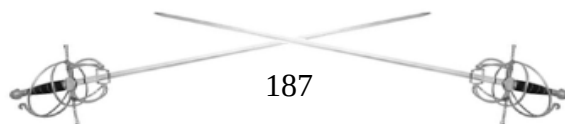
„Máš pravdu,“ přikyvuje Feuillet, „To ucho je na cáry. Rémy, možná bude lepší, když ten zbytek odstraním úplně, co říkáš? Bude to rychlejší, míň bolestivý, než kdybys ti ho chtěl nějak látat dohromady. A ta rýha ... nevypadá pěkně, podle všeho dost krvácela, ale jak se zdá, tak lebku moc nepoškodila. No tak, musíš to vydržet, necukej tak sebou ... tak co bude s tím uchem, Rémy?“

„Udělejte, co je nutný, pane,“ odpovídá chlapec odevzdaně.

„Tak ho dáme pryč. Bude to jen šmik a hotovo.“

„Můj ty bože,“ povzdechne si Tissot.

„Pane Maurici, pokud na to nemáte žaludek, běžte si po své práci ... a ja jaj, ten váš bratranec vypadá daleko hůř, než ten kluk. Jeane, pomoz panu Vincentovi na stůl, ať si na něj lehne, ty mu umyj tu ruku a nohu. Já zatím ušmíknu to ucho a vyčistím to škrábnutí,“ nařizuje lékař.

Marie už raději ani nic neříká, z její krásné kuchyně je v poslední době polní ošetřovna, teď se právě škrábe na stůl nahý Vincent, lehá si na záda, na jeho těle jsou patrné i starší jizvy, památky na jiné setkání se zbraněmi či projektily nepřátel. Mezitím Rémy vykvikne.

„No tak, už je to hotový,“ ukazuje mu Feuillet jeho ucho, opravdu dost poničené, „Můžeš si ho schovat na památku,“ dodá.

„To si ho mám jako usušit a nosit na krku?“ kření se postižený.

„Pro mě za mě. Dělej si s ním, co chceš. Je to kousek tebe. Teď si vezmi do úst dřívko, tu ránu po tom uchu ti trochu zašiji. Nebude to dvakrát příjemný. A pak to ještě lehce poleji horkým olejem. Poslouchej, možná by sis měl sundat tu košili, co máš pořád na sobě. Už takhle je dost zakrvácená, tak ať ji nezašpiníme ještě víc.“

„Jak myslíte, pane,“ neprotestuje mladík a svlékne si po kabátci i košili, na patnáct let má dost svalnaté a vypracované tělo, asi se musí již několik let pořádně otáčet, aby uživil mladší sourozence a svou matku.

„Tak se pořádně zakousni, jdeme na to,“ hovoří klidně felčar a vzápětí se pustí do mučení mladíka. Ten přerývaně dýchá, sténá a z očí mu kanou slzy bolesti, zatímco mu Athanas zašívá ránu na místě, kde měl ještě nedávno boltec. Krev mu stéká po krku na rameno, tam se rozděluje, jeden stroužek míří k prsní bradavce, druhý k lopatce, „Necukej se, laskavě. Když ses dal na vojnu, musíš nějakou tu bolest vydržet,“ nabádá ošetřující svého pacienta.

V místnosti se rozhostí ticho, přerušované sténáním obou zraněných, jak jednoho doktor šije a druhému jeho bratranec vymývá rány. Čímž oba dost krvácí.

„Tak, a je to,“ říká spokojeně Feuillet, „Marie, máme už ohřátý ten olej?“ otočí se na kuchařku.

„Zdá se,“ přikyvuje oslovená.

„Tak sem s ním. Rémy, teď nakloníš hlavu pěkně doprava, ale budeš držet, rozumíš? I když to bude pekelně bolet. Kdybys sebou hodil, mohlo by ti to přijít do oka, což by bylo horší, nemít jedno oko, než nemít jeden boltec. Rozumíš?“

Kluk přikyvuje, obličej zkřivený bolestí.

„Jeane! Pojď sem, podržíš mu tu hlavu. Ty, Rémy, dej ruce pěkně za záda, sepni je a ať tě ani nenapadne někam s nimi šmátrat. Bude to rychlý, ale bude to dost bolet.“

Foudras chytne hlavu raněného v poloze, kterou nastaví lékař, pravačkou mu svírá bradu, levačkou ho drží za vlasy, ta bolest je ve srovnání s jinou bezvýznamná. Lékař vzápětí začne nanášet pírkem vroucí olej postupně do celé dlouhé rány, táhnoucí se pomalu od lícni kosti až kus za ucho. Postřelený hrozně trpí, svaly se mu napínají, svírá si prsty rukou, z očí se mu řinou slzy, zuby se zarývají do kůže, do níž je obalené dřívko v jeho ústech.

„Kurva, kurva,“ sténá mladík, když je jeho ošetřování u konce, celý se chvěje.

„No tak, už to máš za sebou,“ říká Feuillet soucitně, „Teď ránu ještě zakryji a zavážu ti hlavu. Laskavě na to místo nebudeš šmatat a budeš se snažit ležet na zádech nebo na pravém boku. Snad se tam nic neuchytí, myslím žádná nečistota. Ale vypadalo to dobře,“ povídá a přitom i pracuje. Zakrátko má mladík na tváři umístěnou látku připevněnou, je ovázán od brady k hlavě, další kus obvazu mu motá felčar kolem hlavy.

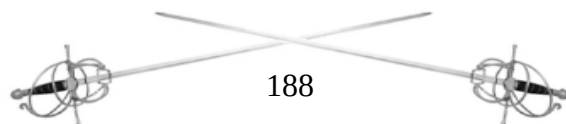
„Můj ty bože,“ sténá hoch.

„Ty už to máš za sebou,“ plácne ho po zádech lékař, „Teď se dáme do pana Vincenta. No, pane, tak ta ruka ... hrome, tak se mi zdá, že je poškozená i kost, co? Zkusíme prsty ... hm, nic moc. A ta noha? Díkybohu, i tady kulka prolítla, no, taky nic moc. Ale tady to šlo jednoznačně jen masem, díkybohu kost ani žíla poškozené nejsou. Jinak byste tady už nebyl, to byste vykrvácel. A ta kost, to je taky moc dobře. Ale bude to dost bolet.“

„Už vo tom něco vím, není to poprvé,“ skřípe zuby Magerdie.

„Tak to vidím, pane Vincente, podle těch jizev. No minimálně budete mít dvě další. Slibuju, udělám všechno, abych vám vaše končetiny zachránil, ačkoli ta ruka se mi líbí pramálo.“

„Pane Athanasi, dejte si záležet. Tu ruku potřebuju.“

„Kdo by jí nepotřeboval, pane. Pane Maurici?“ otočí se lékař na nedaleko stojícího pana domácího, „Co kdybyste odvedl toho mládence a někam ho uložil? Ať je v klidu, aby rána nekrvácela, už přišel o dost krve, podívejte, jak je celý bledý. My s Jeanem se zatím pustíme do vašeho bratrance.“

„Máte pravdu,“ přikývne Tissot, „Už jsem toho viděl dost,“ dodá a znechuceně se otočí na již ošetřeného mladíka, „Tak pojď se mnou, zkusím tě někam uložit.“

Rémy poslušně vstane, vezme si kabátec a košili, poté následuje svého nedobrovolného hostitele. Ten si naopak vezme s sebou Mathieua, takto ve třech vystoupají až do podkroví domu, kde se nachází několik velmi nuzných komůrek. Ale je v nich jakž takž teplo a přes stísněnost se v nich dá přespát.

Maurice nasměruje raněného mladíka do komůrky, kde jsou jeho dva ranění druhové, Guido a Ludovic, prvně jmenovaný má prostřelený levý bok a vypadá vcelku dobře, druhý však s rozdrčeným pravým ramenem hrozně trpí.

„Tak na tebe taky došlo?“ zvolá Guido.

„Taky,“ kývne Rémy.

„Pane Maurici, ten třetí tady ... nebylo by lepší ... tam vedle ...“, pozvedne tázavě zrak Mathieu.

„Myslíš ho dát k panu Basilemu?“

„Přesně, pane. Nebo ne?“ znejistí kočí, možná chce pan domácí nechat přítele svého bratra samotného. Ačkoli se ten domáhal již ráno odchodu do domu svého strýce, Feuillet o tom nechtěl ani slyšet a určil termín nejdříve tak za dva, tři dny.

„Máš pravdu, alespoň tam pan Basile nebude sám. Tak víš co, Mathieu? Odved' tam Rémyho a ustel mu tam. A pak připrav místo pro mého bratrance, pana Vincenta. Toho uložíme u Victora, je tam postel Etiena,“ dodá a mráz mu přeběhne po zádech. Jak se asi Etienovi daří? V jaké posteli leží? A je stále naživu? Ta nejistota ho šírá, chápe však, že nové zprávy asi hned tak nepřijdou.

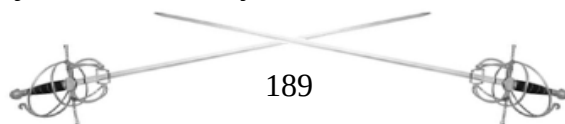
JAK VYDĚLAT NA OBLEŽENÍ

Maurice Tissot se strojí, neboť se chystá odejít z tepla svého domu. Jeho bratranec Vincent je již uložen v posteli Etiena, nedaleko něho trpí podobně Victor. Oba bývalí gardisté, Victor Dalou a Romain Beluzeux, jsou již zpátky, náklad dopravili do skladu svého současného pána a teď se zase hlásí do služby. A dostanou další rozkaz, doprovází svého zaměstnavatele za jeho přítelem Coiffierem.

Maurice je dost zdrchaný a nervózní. Aby taky ne. Paříž je stále obležená, po bitvě u Charentonu se děly všelijaké hrůzy, mnozí lidé ve městě jsou už hladoví a on se zlobí na celý svět, jeden jeho bratr leží postřelený v jeho domě a druhý na panství Quida, ovšem o jeho současném stavu nemá ani tušení. Teď je postřelený i jeho bratranec Vincent. K tomu má obavy o zásoby, pokud propuknou ve městě rebelie a drancování, kdoví, co se všechno může stát. Pak už hladový dav nemusí zastavit ani pan de Gondí. Nebo vojáci jiných velmožů, ti už pár protestů dokázaly zpacifikovat.

Venku už je dávno tma, když mladý obchodník se svými dvěma ozbrojenými stíny vykročí po namrzlém podloží ulice směrem domu přítele. Ten není naštěstí moc daleko, ale i tak mu není dvakrát dobře po těle. Ač ho nikdo neobtěžuje, nějak povědomě cítí, jak je město neklidné, zmítané obavami prostých lidí. Pokud princ ještě více utuží blokádu, bude mnohem hůř. Ne v těch nejlepších palácích a domech bohatých měšťanů, ale v příbytcích prostých lidí. A nesnesitelný hlad bude mít i lůza, žijící kdoví kde a živořící ze dne na den. U nich o nějakých zásobách nelze mluvit už vůbec.

Host je v domě Malletů uvítán s patřičnou úctou, pak již stoupá sám po schodišti k pracovně svého kamaráda. Služebnictvo ho málem již považuje za člena rodiny, v poslední době je tady skoro každý den. Proto i bez ohlášení vstoupí do pracovny zmrzačeného přítele. Ten sedí ve svém pojízdném křesle za stolem, na sesli kousek od něho odpočívá jeho stálý stín, osmnáctiletý sloužící Michel Manotte, který je mladému pánovi neustále k ruce. Ať již chce posunout či potřebuje vykonat potřebu. Vyhání ho pouze ve chvílích, kdy má návštěvu či přijde někdo z rodiny.

„Maurici, nějak ses dneska zdržel,“ zahlaholí Mallet, „Snad něco s Victorem?“ zvážní.

„Díkybohu, Victor se probral a už jsem s ním mluvil,“ podvědomě se pokřičuje Tissot, „Ale u nás bylo zase boží dopuštění, odpoledne, přišel Vincent, teda spíš ho přinesli, a s ním i jednoho kluka, co mu ustřelili ucho. Chudák Vincent, ten má průstřel ruky a nohy. Dost draze zaplatil za další zásoby. Já pak ještě čekal na svý strážce, až náklad uloží,“ vysvětluje důvod svého zdržení host.

„Tak další zásilka?“ rozjasní se tvář hostitele, „Michelle,“ obrátí se na svého osobního sluhu a pečovatele v jedné osobě, „Pojedeme ke stolku, jako obvykle.“

„Můžu si vzít židli k tvému pracovnímu stolu,“ nabídne jinou variantu Tissot.

„Ale ne, dáme si pohárek,“ zavrtí hlavou Mallet, „Poslouchej, zůstaneš u nás na večeři?“

„Nevím, po pravdě nemám na jídlo moc pomyšlení. Jsem z posledních událostí tak nějak rozhozený.“

„O důvod víc, abys s náma zůstal. Otec tady nebude, ten je na nějakým jednání, ostatně jako skoro vždycky. Ale matka a sestry tě rády uvidí. A moje paní pochopitelně taky,“ dodá s úsměvem hostitel, pak se obrátí na svého sluhu, který ho právě tlačí od pracovního stolu ke stolku, „Michele, až dokončíš můj přesun a naliješ nám víno, tak zajdi za mou matkou a řekni jí o tom, že pan Maurice u nás bude večeřet.“

„Jak si přeješ,“ rezignuje Tissot, zatímco sluha jen přikyvuje. Následně rozlije víno, jak dostal přikázáno a poté opustí místnost.

„Tak povídej, co zase vlastně přivezli? A co se stalo?“ lehce si lokne lahodného moku Mallet.

„Naše kuchyně v poslední době slouží jako ošetřovna,“ povzdechne si host a spustí. Vylíčí, jak dorazili poranění dopravci a přidá i stručný obsah nových zásob, které již mají ve svém skladišti.

„Skvělá zpráva, Maurici,“ raduje se mladík na kolečkovém křesle.

„Coiffiere, ty naše zásoby, už za ně zaplatilo životem spousty lidí, další čtyři leží v mém domě, včetně mého bratrance.“

„Maurici, nesmíš bejt pořád takovej změkčilej. Však jim jistě dobře platíme,“ zavrtí nesouhlasně hlavou Mallet, „Spíš se musíme zamyslet, jak zboží vhodně prodat. Cena bude vysoká, ty mrtvý a raněný nesmíme zapomenout zmínit, až o ní budeme s kupci jednat.“

„Trochu krvavé peníze.“

„Kuš, Maurici,“ zlobí se naoko postižený mladík, „Mnoha lidem život zachráníme, protože neumřou hlady, když nás pan de Condé pořád obléhá.“

„Hlady? Ty, co jim to prodáme, by asi hlady neumřeli. Ty, co už možná umíraj hlady, Coiffiere, tak ty nebudou mít nato, aby si naše zboží koupili.“

„Jejich smůla. Maurici, víš co je všude na ulicích různěch chudáků, ale taky zločinců? Pokud si mezi sebou podřežou krky, když se budou rvát o kus žvance, tak jen dobře,“ říká s těžko skrývanou nenávistí v hlase Mallet, „Kéž by mezi nimi byli i ty, co mě zmrzačili. Což ale asi nebudou, ty už jsou někde pryč.“

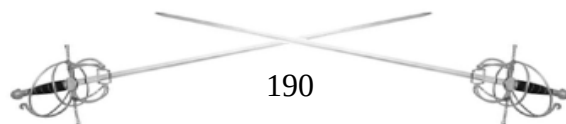
„Máme opravdu dost velké zásoby, v tuto chvíli. Až mám dost obavy, které mi potvrdil i můj ochránce, Victor, ten bývalej gardista kardinála de Richelieu. Sklad hlídají jen dva muži,“ upozorní na možný problém Tissot.

„Víš o něm moc lidí?“

„Coiffiere, už dvakrát jsme tam dovezli zásoby, copak tohle může někomu uniknout? Pokud půjde o běžné zloděje, tak to ti vojáci snad vyřeší. Ale co kdyby napadlo hlavové lidi náš sklad vydrancovat?“

„Pak by je měli postřílet. Ale máš pravdu, to dva vojáci nezvládnou. Otec má ale vazby na velmože, ty maj ve městě vojáky. A taky jsou tady městský strážce. S těma by bylo třeba si promluvit, něco jim šoupnout, aby náš sklad hlídali,“ navrhuje Mallet řešení.

„Napadlo mě něco jiného, Coiffiere. Možná bysme mohli využít pana Achila, je společníkem a je i v jeho zájmu, aby byly zásoby v bezpečí. Má vazby na úřady i na tu odvrácenou tvář města, jak dobře víš. Co kdybych se pokusil domluvit s ním?“

„Udělej, co uznáš za vhodný, Maurici. Ale hlavně se postarej, aby nám nikdo nic neukradnul. Musíme se mít na pozoru, pokud bude hlad vzrůstat. Pak můžou nepokoje skutečně přijít. Nebo mám požádat otce? Může nám zajistit ochranu.“

„Myslíš, že to nezvládneme sami?“ podívá se tázavě na přítele Tissot.

„To musíš říct ty mně, Maurici. Otec nám tohle nechal na starost. On má pochopitelně možnosti větší, ale chceme ho žádat? Já bych radši nežádal, ukázal bych, že se o to dovedeme postarat sami.“

„Jsem stejného názoru,“ přikývne host, „Tvého otce bych nechal až na poslední možnost, kdyby propukly nějaké mohutné bouře.“

„Pak nám bude horko všem,“ ušklíbne se mladík v pojízdném křesle, „Kdy chceš oslovit naše zákazníky?“

„Jsem s nimi ve spojení

průběžně. Prodat ty zásoby asi nebude takový problém, ale raději bych si něco nechal na později.“

„Tak to určitě. Jak bude blokáda delší, poroste cena nahoru. Podle všeho dohoda hned tak nehrozí, minimálně tak měsíc, aspoň jak odhaduje otec.“

„Další měsíc ...“, říká Tissot zkroušeně, „Coiffiere, pokud pan de Condé skutečně sevře město do neprodyšného obležení, bude tady hodně zle.“

„Což našim obchodům prospěje. Pravda, budeme se muset postarat o svoji vlastní bezpečnost a taky o bezpečnost našich zásob. Promluv s panem Achilem a ...“, nedokončí Mallet větu, neboť se ozve nesmělé zaklepaní, „Vstupte!“ houkne.

S úklonou vejde Manotte.

„Mladý pane, vaše ctěná paní matka se nechá poroučet. Večere je už připravená,“ říká uctivě.

„No tak, Michele, pak pojedeme. Naše jednání dokončíme potom. Nespěcháš, doufám.“

„Nespěchám, aspoň tady přijdu na jiný myšlenky. Doma na mě všechno padá,“ mávne jen host rezignovaně rukou a pomalým krokem následuje přítele, který je tlačěn do jídelny.

U trochu pozdější večere je převaha žen, konkrétně se jí zúčastní paní Malletová matka, paní de Taille, paní de Bresse a paní Malletová, manželka Coiffiera. Jsou rozsazeni tak, že na jedné straně je matka a dvě dcery, na druhé manželský pár a vážený host. Služebnictvo začne nanášet na stůl. Matka tří přítomných dětí se mile usmívá na přítele svého syna, neboť jen díky němu se Coiffier alespoň trochu dostal z hrozné nálady, do které upadl po svém zmrzačení. Sice je občas smutný, někdy podrážděný, ale díky tomu nesmírně slušnému mladíkovi se zapojuje do obchodů a to ho drží nad vodou.

„Pane Maurici, Coiffier nám řekl, co potkalo vaše pány bratry,“ zahájí paní domu konverzaci a nasadí zkroušený obličej, „Modlím se za jejich brzké uzdravení.“

„Máti, možná Maurice právě o tomhle mluvit nechce,“ napomene ji její syn.

„Pak se omlouvám, pane Maurici,“ zatváří se nešťastně hostitelka, „Je to hrozná doba.“

„Máte naprostou pravdu, milostivá paní,“ povzdechne si Tissot, „Bohužel doléhá i na moji rodinu. Už zabili mého bratrance, Augusta, vašeho věrného služebníka, paní baronko. Teď jsou vážně zranění oba moji bratři a také můj další bratranec, Vincent. Toho postřelili dnes, když pomáhal dovézt do Paříže zásoby.“

„Můj ty bože, tolik zla a tolik utrpení ve vaší rodině,“ tváří se soustrastně paní Malletová, „Však i naše rodina na ty hrozné poměry doplácí. Manžela už skoro nevidím, oba moji zeti nás obléhají, stojí vlastně na druhé straně, než můj manžel a vy dva. Velmi děkujeme za zprávu, pane Maurici. O tom, že pan baron a pan de Brese vyvázli z té hrozné bitvy bez zranění.“

„Díkybohu za to, milostivá paní. Vlastně můj bratr Etienne je nyní v jejich společnosti, všichni přebývají na panství pana de Rigault, podkoního pana hraběte.“

„Vím, vím, pane Maurici.

Coiffier mi říkal, jak pan de Rigault našel vašeho bratra. Díkybohu za to. Snad budou oba vaši bratři brzo v pořádku, jsou to takoví milí chlapci.“

„Také se za jejich uzdravení modlím, madam. Všechno je tak zmatené a nepřehledné. Tato hrozná doba rozděluje přátelé, ale i rodiny. I u pana de Condé, který obléhá Paříž a zbytek jeho rodiny ji brání. Bůh na nás zanevřel, za naše hříchy.“

„Bůh?“ usměje se ironicky Mallet, „Co všechno na toho Boha svedeme. Jedni nenažranci se snaží vyzrát nad jinými nenažranci.“

„Coiffiere, nerouhej se,“ napomene matka svého potomka.

„Já už si svého muže skoro nepamatuji,“ stýská si paní de Taille, „Vždyť jsme od sebe vlastně odloučení už rok.“

„Alespoň víme, že je pan baron v pořádku,“ utěšuje dceru matka, „Po svém vážném zranění. Kéž už by obléhání skončilo a všechno se vrátilo ke starým pořádkům.“

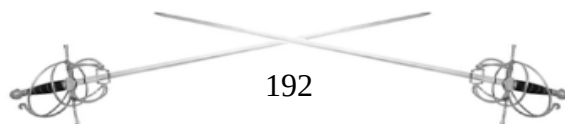
„K jakým pořádkům, drahá máti?“ zasměje se Mallet, „Právě o těch pořádcích mají pánové na obou stranách poněkud rozličné představy. A pro ně teď umírají lidi na obou stranách. Nebudeme si snad nic namlouvat.“

„Já tomu vůbec nerozumím, Coiffere.“

„Nejste sama, madam,“ ozve se Tissot, „Všechno je daleko složitější, než se může zdát. Bohužel Coiffier má pravdu, všichni jsme rukojmí, jsme jen využíváni. Plníme přání lidí, kteří se snaží uchvátit moc v království. Ovšem, madam, vysvětlování by bylo příliš složité.“

„Já jsem se nikdy do věcí mužů nepletla. Musím věřit svému muži a také vám, moji milí mládenci. Snad i pan de Taille a pan de Brese vědí, co činí,“ říká poněkud nejistě paní Malletová.

„Pan baron a váš druhý zeť, madam, jsou vojáci. Dali své slovo panu de Condé a musí plnit rozkazy. Stejně jako váš manžel hájí zájmy města a parlamentu. Právě proto teď příslušníci vaší rodiny stojí na opačných stranách. Nemohou to však nijak ovlivnit,“ snaží se o srozumitelné vysvětlení host.

„Bohužel, drahé sestřičky, nějakou dobu budete muset ještě vydržet bez svých manžilků,“ konstatuje Mallet, „Ale teď už bychom mohli mluvit o něčem jiném, nemyslíte?“

„Je těžké na to nemyslet, Coiffiere,“ povzdechne si Tissot, „Všichni se obáváme o své blízké. Snad naše děti budou žít v lepší době. Jakkak se jim daří?“ pokusí se změnit téma hovoru.

Pokračují v jídle a načas se baví o potomstvu, pak však znovu sklouznou k problémům, které představuje obležení města. Točí se v kruhu a velmi stísněná atmosféra je provází po celou dobu. Maurice se snaží o pozitivní způsob vyjadřování, ale sám je naplněný nejistotou a starostmi. Coiffier je značně ironický a skeptický, jeho pohled na svět ovlivňuje jeho postižení. Jeho žena spíše mlčí, stejně jako mladší sestra Madeline, a tak rozhovor udržuje matka s Gabrielou a oběma mládenci.

„Budeme se muset vrátit do mé pracovny,“ prohodí Mallet, což nakonec přijímají všichni stolovníci. Dnešní večeri mezi ty povedené rozhodně počítat nebudou. U stěny postávající Manotte se opět chopí madel pojízdného křesla a ochrnutého mládence odváží. Maurice se dvorně rozloučí s dámskou společností a poté kráčí za svým přítelem.

„Můj ty bože, Coiffiere,“ povzdechne si, když zůstanou oba mladí obchodníci sami.

„Stojí to za hovno, Maurici,“ konstatuje ochrnutý muž, „Už z toho všichni blbneme. Madeline je to jedno, ten její ji moc k srdci nepřirostl, ačkoli by už taky potřebovala muže. Zato Gabriela trpí, ta svého muže skutečně miluje. A taky už je bez muže hrozně dlouho.“

„Nikdo to nemá lehké.“

„Tak někdo určitě ne,“ ušklíbne se ochrnutý, „Aspoň, že to můžu se svou ženou dělat, ačkoli jen určitým způsobem. Ale domluvili jsme se.“

„Coiffiere, pojďme se domluvit i my dva, co ze zásob prodáme hned a co si uschováme,“ směřuje Tissot rozhovor k věcným tématům, jinak se budou utápět v pochybách, bolestech a směřovat k beznaději. Která oba občas zachvacuje, ochrnutého mladíka kvůli jeho tělesnému postižení a zdravého mládence kvůli jeho pochybám, zda může vůbec někdy přijít čas, kdy bude ukončena nevraživost, nenávisť a zhoubný boj o moc, který přináší lidem jen utrpení.

„Máš pravdu, dáme se do toho,“ přikývne Mallet, „Michele, můžeš jít,“ propustí svého sluhu, pak se zlehka napije vína, „Tak, Maurici, očekávám tvoje návrhy, které ti určitě jen tak neschválím.“

Téměř další hodinu se dohadují o zásobách, kterých mají v tuto chvíli opravdu dost, a také zcela pragmaticky kalkulují zisk, který jim přinesou, pokud začnou prodávat hned, nebo když ještě počkají na zhoršení situace ve městě. Takový předpokládaný vývoj jim z pohledu výdělku nahrává. Mnoho významných rodin bude jistě mít na zaplacení a také budou ochotni sáhnout hlouběji do měšce. Ne každý má takové zásoby, jaké si vytvořili obě jejich rodiny.

„Coiffiere, opravdu to nechává tvůj otec jen na nás? Jde přeci jen o mimořádnou situaci. Dobrá, tu první zásilku jsme si vyžádali my dva, ale ta druhá? Tu snad posílá pan Juan jménem společnosti, ve které je kromě něho tvůj otec, pan hrabě i pan Achile. A taky trochu já. Máme právo i o těchto zásobách rozhodovat jen my dva?“ vznese Tissot dotaz, který ho trápí už delší dobu.

„Maurici, tohle je opravdu mimořádná situace. Co si myslíš, na čem teď právě vydělává pan Juan? A tím pádem taky všichni, který si jmenoval? Že by tak protřelej obchodník nedokázal proniknout do zásobování dvora a armády pana de Condé?“

„Mluvil si o tom s otcem?“

„Maurici, copak mi nevěříš? Ano, budeme muset uhradit panu Juanovi zvýšený náklady. Sám jsi říkal, že bude nutný zaplatit víc přepravcům, dokonce něco rodinám, kterým zemřel živitel nebo jen jejich člen. Taky něco určitě dostanou raněný. Budeme moct být velkorysí, když to prodáme, jak jsme se před chvílí domlouvali. A zisk půjde za námi dvěma, rozumíš?“

„Když s tím ostatní budou souhlasit ...“

„Co by nesouhlasili. Kdo se tady o to stará? Tohle je naše věc, nezapomínej. Náš nápad. Otec má jiný starosti, hádá se s těma blbcema z parlamentu. No, no, snad si nemyslíš, že nevím, že to hraje na obě strany, určitě není tak zarytým odpůrcem kardinála, na jakýho si teď hraje. Ten tvůj hrabě má taky jiný starosti, baví se obléháním města a vražděním těch, co mu padnou do ruky. Nebo co maj ten blbej nápad a

zkoušej s vojskem pana de Condé válčit. Pan Achile dostal dost zásob, určitě si taky něco vydělá. Juan prostě tohle prodá nám a my s tím budeme dál obchodovat. Těžko bude někdo protestovat," hovoří Mallet plamenně.

„Dobrá, konec konců, kdyby protestovali, vždycky můžeme vyčíslit naše vydání a nějak se vyrovnat.“

„Maurici, jsou i další obchody, jak dobře víš. Tohle je naše věc a budou to naše peníze, který vyděláme. My tady tvrdneme uvnitř obleženého města.“

„Coiffiere, souhlasím tak napůl. Zisk dáme stranou a pak se uvidí. Copak ty, ty máš za sebou otce, ale já? Já jsem na těch lidech závislej. Nemůžu si dovolit je ztratit.“

„Můj ty bože, koho bys ztrácel? Bez tebe si hrabě ani neuprdne, kdybys nebyl tak poctivej a obral ho, tak to nikdy nezjistí. Pro mého otce máš obrovskou cenu jako někdo, kdo jeho syna krypla rozptyluje a odvádí ho od chmurnejch myšlenek. Tak prosím nevyšiluj. A ještě jedno ti řeknu, mně osobně je úplně jedno, co bude s těma penězma, co už jsme na těch zásobách vydělali a ještě vyděláme. Když chceš, tak ten zisk rozděl pro všechny. Nebo si ho nech pro sebe. Mně na těch penězích nezáleží. Já to dělám jen pro dobrej pocit. Abych dokázal, že i v tomhle stavu můžu něco vydělat, rozumíš?“

„Jsme přece partneři, ne? Tak pokud se budeme dělit, tak snad napůl, ne?“

„Když už o tom mluvíš, tak jsme se nedávno dohodli, že jsme čtyři partneři. Ty, tvoji bratři a já. Tedy správný je zisk rozdělit na čtyři části.“

„Coiffiere, s tím nemůžu souhlasit.“

„Víš co, dělej si, co chceš. Já chci jen co nejvíc vydělat, abych sobě, ale i otci dokázal, že i jako krypl můžu vydělat peníze. Ale já mám jiný plány, Maurici, vo kterejch sem ti už víckrát říkal. Až tahle sračka s obliháním města skončí, začnou zase normální obchody. A tam teprve vyděláme peníze. Zámořský společnosti, průnik k moři, domluva s panem Nicolasem, bratrem tvého přítele. Tam vyděláme skutečný peníze, Maurici. A ještě něco ti řeknu. Máš teď voba bratry na sračky, protože začali jančit a hrát si na vojáčky. Dostali za vyučenou a díkybohu přežili. Ale jak říkám, jsou na sračky a budou potřebovat léčení. To tě taky bude něco stát. Stejně jako ochrana domu a podobně. Tak se snaž, ať vyděláme co nejvíc, protože se ti ty peníze budou hodit. Ty nemáš za sebou bohatýho tatínka jako já.“

„Hrome, ty ses nějak rozjel," usměje se nejistě Tissot.

„Protože seš moc slušnej. Což je dobrý, když tě beru jako přítele, ale do obchodu, tam musíš bejt trochu svině, nebo tě všichni vojebou. Děláš pro pana hraběte zadarmo, kdoví, co dalšího ještě děláš, myslím to, vo čem nechceš mluvit a já se na to nemám ptát. Možná je to důvod, proč za tebou chodí tajně Quido. Ale neptám se, respektuju to. Děláš hodně pro všechny a určitě za to nemáš tolik, kolik by sis zasloužil. Tak se musím postarat já, jako tvůj přítel. Abych tě navedl na správnou cestu a hájil tvoje zájmy, když si je ty sám hájíš tak mizerně.“

„V něčem máš asi pravdu, Coiffiere. Ale ... no nic, necháme toho. Prostě peníze budu zatím dávat stranou, myslím tím zisk, po odečtení nákladů, a pak se domluvíme, jak ho rozdělíme. Teď mám jiný starosti, především zajistit bezpečnost našich zásob a domluvu se zákazníky.“

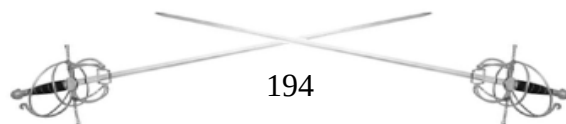
„Souhlasím. Už asi chceš jít, co?“ podívá se pátravě Mallet.

„Chceš, abych ještě chvíli zůstal?“ oplátí mu stejnou mincí Tissot.

„Po pravdě, dej si se mnou ještě jeden pohárek. S kým se tu mám pobavit. Jsou tu jen ženský a ten můj sluha, co se vo mě tak úzkostlivě stará. S manželkou si po pravdě nemáme moc co říct, vona je hodná a snaží se, teď co jsem krypl, tak dvojnásob. Ale o čem se s ní mám bavit? Je hodná, ale husička. Snad jen s Gabrielou se dá mluvit, ta je trochu jiná, než ostatní ženský v tomhle domě. Má svojí hlavu a snad bych s ní mohl mluvit. Což taky občas dělám, když je tu teď se svejma holkama s náma.“

„Pohár si dám rád, s tebou aspoň přijdu na jiný myšlenky. Pořád se tolik bojím o Etiena, dyť vůbec nevím, co s ním je. A taky mám strach o Victora, aby nepřišel o to, co má mezi nohama. Teda, co mu tam zbylo. Oba taky můžou dostat nějakou sněť a umřít. K tomu teď i Vincent, toho mám taky rád.“

„Dobrá, tak se napijeme. Ale budeme se bavit vo těch našich plánech, co jsem před chvílí naznačil. Ty zámořský společnosti a tak. Žádný jiný starosti, jasný?“

„Naprosto souhlasím,“ pozvedne pohárek i Tissot, žel bohu zcela své chmury z hlavy vytěsnit nedokáže. Stačí nějaké slovo, poznámka, dostaví se asociace, mráz mu běhá po zádech a napadají ho různé hrůzné scénáře.

Maurice se vrátí až kolem desáté hodiny večerní, z jednoho pohárku nakonec byly tři, Coiffier chtěl jeho návštěvu co nejvíce protáhnout. Stále sní svůj sen o obrovských obchodech a jeho přítel ho v něm utvrzuje, neboť pouze kvůli těmto smělym plánům bude mít touhu žít i se svým postižením.

„Pane, máte tady návštěvu,“ hlásí hned u vchodu Simon.

„Návštěvu?“

„Pan Edmond. Je u Marie v kuchyni.“

„Ach tak. To se mi hodí,“ rozjasní se tvář pana domácího, odešle své osobní strážce odpočívat a naopak vstoupí do hájemství kuchařky. To je již vzorně uklizené, po podvečerní řezničině. Těhotná žena napájí a krmí hosta, zato se z něho snaží vytáhnout nějaké informace o Quidovi. Bordas je ale obezřetný a maximálně vypráví některé historky z jejich dětství, které nijak nenaznačují, čím se zabývali a ke komu patřili.

Maurice ho vytáhne z tohoto důvěrného tlachání a odvádí si ho do své pracovny. Tam sám oběma nalije pohár vína.

„Krucí, musím se krotit,“ říká si v duchu, „nějak jsem se rozpil. Vůbec chlastám v poslední době nějak moc,“ dumá, „Velmi rád tě vidím,“ řekne nahlas.

„Marie mi všechno vyprávěla. Mrzí mě, co potkalo vaše pány bratry,“ nasadí zkormoučený obličej host.

„Díkybohu snad žijí,“ pokřikuje se hostitel, „Edmonde, půjdeme rovnou k věci. Začni ale ty, když si přišel, určitě máš něco na srdci.“

„Tak mám nějaký zprávy, o minulých dnech. A pak taky jednu žádost.“

„Tak začni těma zprávami, ačkoli nevím, komu bych je přidal. Netuším, kdy Quido dorazí a jestli vůbec dorazí. Všechno se stále víc zamotává.“

„Jak si přejete, pane,“ spustí Bordas a velmi věcně a rychle předá informace, po pravdě nepříliš radostné. Ke konci mluví o značném napětí ve městě, kdy už mnozí začínají mít opravdový hlad.

„Propuknou nepokoje?“ chmuří se Tissot.

„Nějaký drobnější protesty už jsou celkem běžný. Ale mohutný nepokoje? Bohužel ani to se nedá vyloučit. Pane Maurici, dostal jste dvě větší zásilky, pokud víme. Mám žádost, bylo by možné něco z nich získat? Neptám se za sebe, ale za pana Achila,“ tváří se teď nejistě host.

„Potřebujete nějaké zásoby? Určitě pro vás něco najdeme,“ kývne hostitel velkomyslně, „Máš seznam, co potřebujete? Uvidíme, co z toho máme v našem skladišti.“

„Něco mám. A kdyby něco ... teď mě napadá, paní Marie říkala, že Paul odešel z města s Quidem, je to pravda?“

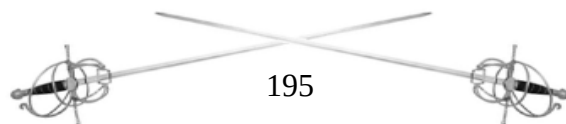
„Ano, vzal ho s sebou. Vidíš, o tom ti mám taky říct. Quido se s ním dohodnul, že si ho vezme do svých služeb. Minimálně na dobu, co bude trvat tohle hrozný běsnění, možná natrvalo, pokud se osvědčí. Mám vám o tom říci, prý to pan Achile pochopí.“

„Bere si ho navždy?“ zachmuří se Bordas, „Copak pan Achile, ale já ho dost využíval. Nerad ho ztrácím, pane Maurici. Paul je chytřejší a spolehlivější, vychoval jsem si ho ...“

„Tohle si budeš muset vyřídit se svým přítelem, já jen vyřizuji vzkaz. Quido asi taky potřebuje šikovného kluka, pro ty jeho nebezpečné výlety a tak.“

„Což o to, Paul mu bude hodně užitečný. Hrome, pro dobrotu na žebrotu. Dám vám sem svého nejlepšího chlapce a von mi ho ukradne,“ durdí se host.

„S tím asi já nic neudělám,“ pokrčí rameny Tissot, protože je však unavený a začíná pociťovat alkohol v krvi, rozhodne se posunout rozhovor dál, „Edmonde, já mám taky žádost. Na pana Achila, asi především. Mluvil si o těch zásobách. Něco prodáme, ale dost si toho chceme nechat na horší časy. Máme však obavy, abysme o ně nepřišli. Aby nám je nerozkradli.“

„Tak to se nedivím, pro někoho už teď znamenají rozdíl mezi životem a smrtí a podle mého bude brzo ještě hůř. Až dojdou všechny toulavý psi a kočky, až vybijou všechny potkany a další havěť, tak bude zle,“ sýčkuje Bordas.

„Právě. Edmonde, promluv o tom s panem Achilem. Ten má známý, jak u města, tak víš kde. Potřebuju zajistit ochranu toho skladu. I vy máte nějaký lidi, ne?“

„Pokud vím, tak jste si najal nějaký vojáky, ne?“

„Těch je málo. Dva hlídají pekárnu, dva tenhle dům a dělají nám doprovod. A dva jsou v tom skladišti. Ale to je zoufale málo. V tom skladu je toho hodně, v tom zboží je i hodně peněz a taky pro mnohý životně důležitý věci. Nechceme, aby nám to tam vyrabovali. Třeba pana Achila napadne, jak to co nejlíp ochránit, co myslíš?“

„Zeptat se můžu ... a ty věci, co potřebujeme, ty budou?“

„Určitě, v tom se můžeš spolehnout. Máte taky hlad?“ podívá se pátravě hostitel na svého hosta.

„Hlad?“ usměje se tázaný, „Víte, pane Maurici, to máte tak. Pan Achile, já a pár vyvolených, tak my máme zásoby a hlad nemáme. Ale další naši kluci se rozhodně nepřecpávají. A lidi kolem, tak to je daleko horší. Až to bude ještě horší, pak se můžou dít moc ošklivé věci. Nerad bych se dočkal toho, že občas někoho zapíchnou a pak sežerou. Což se taky nedá vyloučit, pokud bude oblíhání dlouhý a lidi začnou hladu umírat.“

„Ochráníte své lidi?“

„Ty nevýznamnější určitě,“ řekne rozhodně Bordas, pak však přidá pochybnosti, „Pane, kdo může říct, co udělá hladovej dav? Nebo banda hladovejch ničemů? Budou respektovat domluvy, když budou chcípat hladu?“

„Můj ty bože.“

„Modlit se můžeme, pane, ale taky si musíme pomoci sami. Ale něco s tím uděláme, pane. Promluvím s panem Achilem a něco vymyslíme. Vy máte zásoby, my asi dokážeme sehnat nějaký lidi.“

„Ale jen takový, co sami ten sklad nevykradou.“

„To se rozumí samo sebou. Jen za žrádlo budou k mání stovky lidí, ale my samozřejmě budeme hledat ty spolehlivé. Máme taky už nějaký odrostlejší kluky, co s nima pan Achile začínal, jako je Quido a já, a taky Paul, co my ho teď kamarád sebral,“ nemůže host překousnout ztrátu chytrého chlapce, „Pan Achile se zná i s úředníky, určitě dokáže vhodně motivovat i městské biřice, uvidíme, pane.“

„Přesně o tohle mi jde.“

„Promluvím s panem Achilem a zítra zase přijdu. Chcete sem poslat nějakýho jinýho chlapce, jako případného poslíčka?“

„Nevím, teď to snad není nutný, ačkoli ... po tom, co ti Quido sebral Paula, tak sem asi nikoho šikovnýho nepošleš, co? Dáš mi sem nějakýho nýmanda, co?“ směje se Tissot.

„Také mě to napadlo,“ oplácí mu stejně Bordas, „Tak si o tom promluvíme zítra,“ navrhne a významně se podívá na hostitele.

„Edmonde, dopijeme ten pohárek, pokud tedy nespěcháš.“

„Kam bych spěchal, snad do tý hrozný zimy, když vy tady máte tak teploučko a tak dobrý víno?“ usměje se host a s velkou chutí se napije.

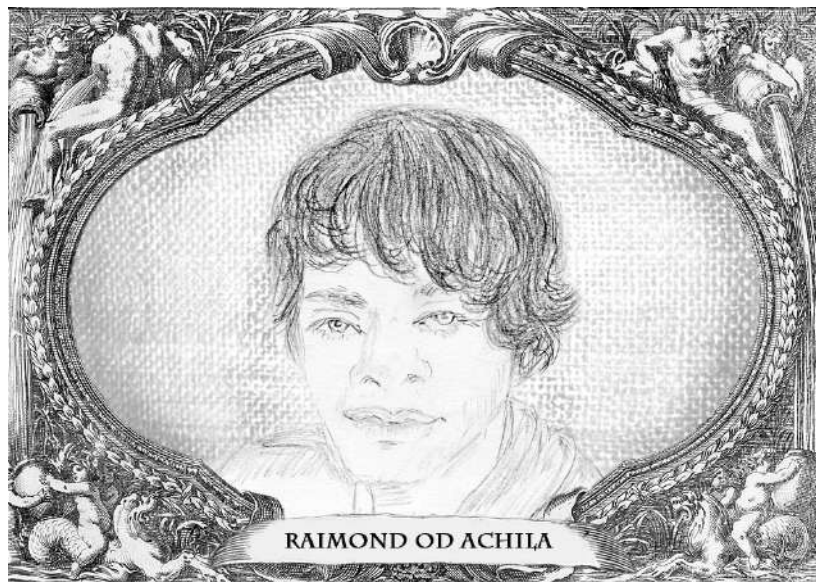
PONĚKUD ZVLÁŠTNÍ HOSTINA

Podzemní prostor je osvětlen několika ohni a také loučemi. Jde o rozsáhlé sklepení, které však v tuto chvíli nemá majitele a které právě této noci slouží ke zcela jinému účelu, než za jakým bylo v minulosti vybudováno. Uprostřed zčásti osvětleného prostoru je umístěný starý bytelný dřevěný stůl, kolem něho židle rozmanitých tvarů a stáří. Prostě co se kde našlo a co sem bylo na pokyn Achila

Gauviona nataháno. Neboť je to on, kdo se rozhodl tento prostor využít a svolal sem schůzku velmi zajímavých osob.

V tuto chvíli však je sklepení skoro prázdné, pouze pár chlapců pod dohledem Raimonda připravuje prostředí, kde bude probíhat velmi důležitá schůzka. Ten uslyší hluk a otočí hlavu, do místnosti vchází Edmond Bordas.

„Deš si mě zkontrolovat?“ ušklíbne se.

„Víš dobře, jak panu Achilovi na dnešní schůzce záleží,“ přejde ironický tón druhý v bandě po Gauvionovi, „Máš připravený žrádlo a pití?“

„Jo, je to ve vedlejší místnosti. Tam uděláme takovou provizorní kuchyni. Je tu teda trochu zima, na nějakou velkou hostinu, ale voproti venku ...“ pokrčí mladý muž rameny.

„Zajdu teď za panem Achilem, tak to dokončete. Máte dost toho žrádla a pití?“

„Máme tolik, kolik si mi dal,“ znovu se ušklíbne Raimond, „Nemusíš

se bát, nikdo z mejh kluků nic nevezme, to bych mu useknul ruku a potom i rozpáral břicho. Což dobře vědí.“

„Tak uvidíme, jakej seš kuchařka,“ šťouchne si tentokrát Bordas, „Ukaž mi tu tvoji provizorní kuchyni, pro jistotu,“ dodá.

Velitel smečky kluků, kteří připravují prostředí k jednání, nemá velkou radost z kontroly, ale musí respektovat pravou ruku svého šéfa. Proto Edmonda zavede do nedaleké sklepní kóje, kde trojice mládenců mezi třinácti až šestnácti roky má nanošený proviant a také malé ohniště, nad kterým budou ohřívat nějaké maso, podél stěny stojí láhve s vínem. Nechybí ani plechové talíře a pohárky.

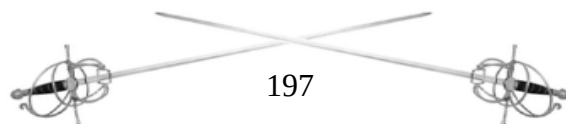
„Tak spokojenej?“ zeptá se Raimond.

„Jistě,“ odpoví Edmond a podívá se na druha vyčítavě, taková otázka před podřízenými není vhodná.

Inspekce končí, Bordas odchází, protáhne se skrze chodbičku ven z podzemního prostoru a ocitne se ve večerní Paříži, nutno podotknout mrazivé a nebezpečné. Tyto končiny není právě radno navštěvovat, zvláště po setmění. Na Edmonda však čekají další dva mladíci, Emanuel a Hyacint, takto ve třech už jsou si daleko jistější. Přesto mají stále smysly napnuté a ruce blízko střenek svých ostře nabroušených dýk, se kterými se umějí velmi zručně ohánět.

Nakonec vstoupí do poměrně úzkého domu, který má jen dvě patra a sklep. V něm jsou ubytováni nejbližší spolupracovníci Gauviona, starší chlapci či muži, kteří mu slouží a zároveň poskytují i osobní ochranu, pokud potřebuje. Nejsou příliš nápadní, v této čtvrti žije opravdu mnoho studentů a ti movitější využívají i soukromé pronájmy, někdy jich je v takové místnosti či domě i několik. Však je taky okolí považuje za mladíky, zdržující se v Paříži za účelem svého vzdělávání.

V nevábne vyhlížející i zapáchající chodbičce se jejich kroky rozdělí, dvojice průvodců pokračuje do obytných prostor domu, Bordas vstoupí do prvních dveří vpravo, které při otvírání zasténají. Ocitne se v menší temné místnosti, která slouží jako sklad, komora. Edmond po zvyku sáhne po jedné z loučí a zapálí ji. Komíhavé světlo ozáří harampádí a také mohutnou almaru, zcela zaplňující protější stěnu od dveří, jimiž vešel.

Otevře dveře postarší skříně, která je z větší části prázdná, pouze v ní je zavěšeno pár ošuntělých převlečnicků. Žádný z nich si nenavlékne, ani tam nepřidá ten svůj, nýbrž se sehne a vstoupí přímo do skříně. Navyklým hmatem uvolní mechanismus a část zadní stěny almary se otevře směrem dozadu. Objeví se schodiště do sklepení, on sestoupí po vyšlapaných schodech do podzemí.

Nejde o typický sklep, nýbrž dlouhou úzkou chodbu, jejíž konec nedokáže světlo z louže dosáhnout. Je vlhká, zatuchlá, ale uklizená, o to se postaralo pár zasvěcených. Mnoho objektů Paříže je spojeno podzemními chodbami, některé se dále využívají, například pro rozvod vody, další již jsou téměř zapomenuty. Ta zdejší je pravděpodobně pozůstatkem dřívějšího většího komplexu podzemních cest, ovšem v současné době na žádnou jinou chodbu již nenavazuje. Pokud tomu tak bylo v minulosti, nyní jsou takové odbočky zasypány či zazděny.

Edmond postupuje obezřetně a drží pochodeň v pokrčené ruce, aby nenarazili do zdi, z níž se drolí zbytky původního kamení a malty. Jinak zde opravdu nic není, jen dlouhý temný tunel, vedoucí pod ulicí. Nachází se vlastně o úroveň níže, než běžná sklepení ve zdejších domech.

Chodba končí nově vybudovanou zdí z kamenů a malty, kterou před pár lety nechal Gauvion svými nejvěrnějšími zhotovit. Za touto nejčerstvější zdí je zával, co je za ním a kam tunel dále vede, netuší opravdu ani on. Pro něho je však rozhodující, že krátce před koncem chodby je podobné úzké schodiště, po jakém do podzemí Bordas sestoupil.

Ten se nyní nachází pod druhým objektem, který patří jeho šéfovi. Ten oba domy zakoupil právě kvůli této tajné chodbě, o níž mu řekli chlapci, jenž vzal do svých služeb a kteří kdysi v těchto místech nacházeli svůj úkryt. Úzký první dům byl před pár lety opuštěný, skupina chlapců se v něm kdysi skryla a nalezla zmiňovanou podzemní chodbu. Nějaký čas tam přebývali, než byli nuceni změnit své působiště.

Klasické sklepy pod oběma domy Gauviona jsou určeny pro uložení zásob, nachází se zde víno, potraviny, dřevo na topení. Tajná podzemní štola spojující oba domy jde mimo ně, nijak s nimi nesouvisí, neboť vede vlastně o jedno podlaží níže.

Bordas vystoupá po schodišti, na jehož konci se objeví znovu dřevěná stěna. Po uvolnění západky je možno desku posunout a světlo louče dopadne na několik postarších svrchníků, pověšených na tyči. I zde je použit stejný figl se starou skříní, rovněž tak skrz ní projde do obyčejné komory plné různého haraburdí. Pokud by do ní někdo nezasvěcený vstoupil druhou stranou, jen obtížně odhalí tajemství almary, skrz kterou se dá projít do podzemního tunelu. Nelze s ní totiž ani pohnout, protože stejně jako v prvním domě, je těsně napasována do úzkého prostoru místnosti.

Do tohoto domu Achile ještě nikdy nevstoupil klasickými dveřmi, vždy pouze oním spojovacím tunelem. Proto ho zde nikdo nikdy nespatril a o tom, že tento dům využívá, má tušení opravdu jen několik osob jemu nejbližších. První dům je napsán na jednoho jeho známého, s kterým sepsal smlouvu, poskytl mu peníze na koupi a dává mu i prostředky na placení daní z nemovitosti. Druhý dům, ve kterém se právě Edmond ocitl, patří oficiálně dvěma mladým lidem, úředně bratrovi a sestře, jejichž rodiče zemřeli a oni zde spolu žijí.

Dům kromě podzemního tunelu skrývá ještě jedno tajemství. Je vlastně rozdělen na jednu a dvě třetiny. Dvě třetiny jsou obyčejné, končí zdí, za níž by se měl nacházet sousední objekt. Kdyby sem někdo přišel slídit, pravděpodobně by nepojal podezření, to by musel zkoumat dům z venku i zevnitř zároveň a posuzovat ho v souvislosti i se sousední stavbou. V přízemí je totiž použit do třetice figl s tajným průchodem, tentokrát se dá odklopit omšelá obdélníková knihovna, zaplněná zcela nepřilíš drahými výtisky všeho druhu. Z druhé strany je tajné kukátko, aby odtud bylo vidět, že je místnost prázdná a tajný vchod lze bez nebezpečí prozrazení použít.

Přes další skrytý mechanismus projde Bordas i knihovnou a vstoupí do tajné třetiny domu. Našlapuje velmi potichu, slyší nějaké zvuky z míst, kde má jeho šéf ložnici. Klade opatrně nohy na schody, aby nezpůsobil hluk, až je jeho hlava dostatečně vysoko, aby mohl skrze mírně pootevřené dveře pozorovat místo odpočinku Gauviona a jeho dvou mladých milenců.

Na tváři Edmonda se objeví poťouchlý výraz, Achile je právě na lůžku s Beatricí a Amadeem, asi dvacetiletými úředně deklarovanými sourozenci, ve skutečnosti milenci. Co činí, mu bylo jasné již podle

zvuků, teď může jejich skotačení spatřit na vlastní oči. Chvilinku se dívá na milostné hrátky, potom opatrně schází do přízemí, kde je kuchyně, osvětlená trojramenným svícem. Okno je zamřížované a zatemněné, nehrozí, že by sem mohl kdokoli nahlédnout. Vezme si láhev vína, nalije si a povzdechne si.

Na počínání Gauviona má své vlastní názory, není mu tento jeho vztah s dívkou a chlapcem dvakrát po chuti, ale už si zvykl. Obcování s mladíkem je bezbožné, ovšem tak nějak tolerováno, především mezi mocnými. Je však nutné se skrývat před veřejností, neboť sodomie, jak se tomuto počínání říká, je zavrženíhodná a trestná. Ovšem co oko nevidí, srdce nebolí.

Amadee i Beatrice jsou příjemní, ty rozhodně neodsuzuje, vždyť jen využili situace, kdy se dostali z ulice. U pana Achila má pochybnosti, svým způsobem oba zneužívá, na druhou stranu však jim vše štědře vrací, stará se o ně, živí je, ba je skoro až rozmazluje.

Z myšlenek ho vytrhne hluk, neboť po schodišti sbíhá nahá postava Amadee Beluze, chvátá, protože další prostory domu nejdou zdaleka tak vytopené jako ložnice. Teď se na chvíli zarazí, když spatří Edmonda.

„Ty už seš tady?“ položí vcelku zbytečnou otázku.

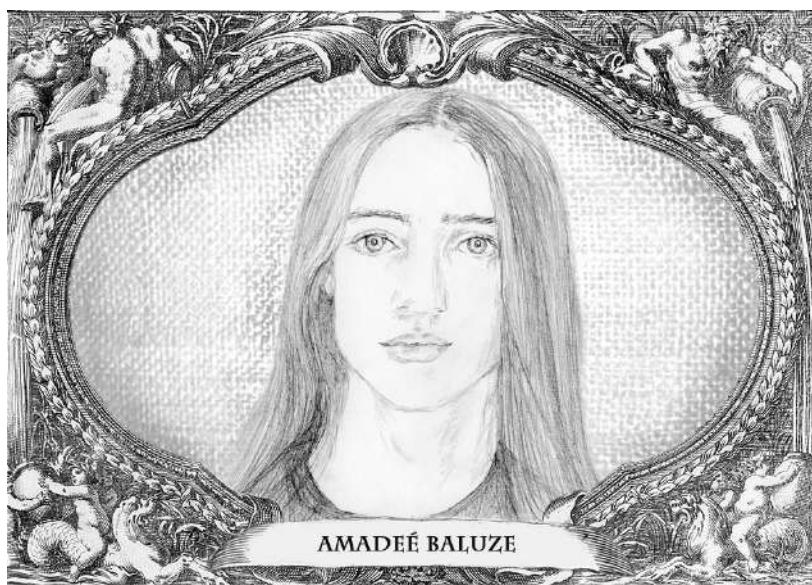
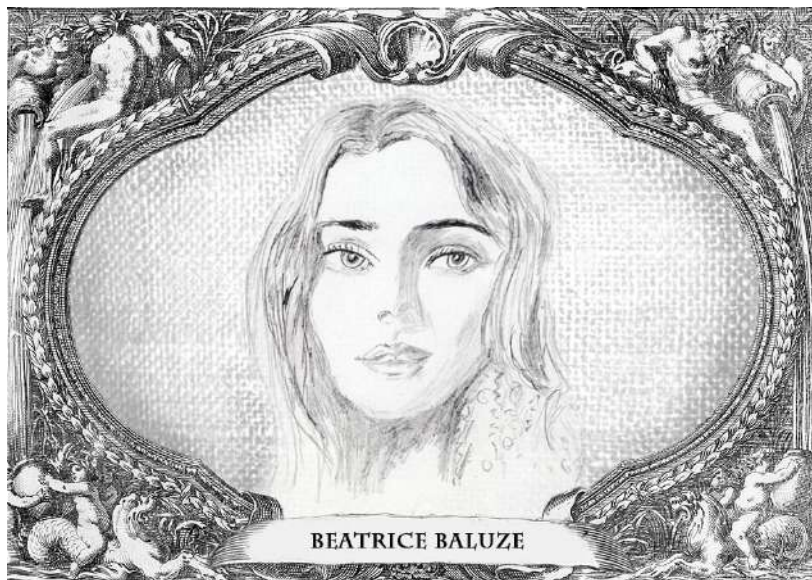
„Jak vidíš. Ale nenechte se rušit, ještě je čas.“

„Mám mu vo tobě říct?“ ptá se naháč, přitom bere láhev vína, což je důvod, proč takto nalehko podstoupil cestu do kuchyně.

„Můžeš. Ale jak říkám, ještě je čas,“ pokrčí rameny Bordas, to ale již vidí jen pozadí mladíka, který spěchá po schodišti i se svou kořistí.

Edmond se znovu napije a vrátí se ke svým myšlenkám. Jeho šéf je opravdu zvláštní patron. Ale možná právě jeho slabost pro mladé muže je důvodem, proč žije tímto podivným a vlastně i nebezpečným životem. Temnota skrývá jeho touhy, které jsou nepřijatelné z pohledu veřejnosti, skrývá jejich naplňování. Vždyť jinak by se jistě dokázal prosadit mezi měšťany, obchodníky, mohl by žít jako oni, na slunci a ne pod rouškou noci. Ale díkybohu za jeho podivínství, jen díky němu je on nyní jeho pravou rukou a stále ještě žije, bez Gauviona by ho podsvětí města nepochybně semlelo.

Bordas musí čekat skoro tři čtvrtě hodiny, než se na schodišti objeví znovu Amadee, tentokrát oblečený. Za ním spěchá Beatrice, ta jde něco ukuchtit, její milenec bude pomáhat, zatímco Edmond

půjde do prvního patra, kde má pán domu svou pracovnu. V ní již sedí Gauvion, tváří se spokojeně, asi si dobře užil, pomyslí si jeho pomocník, ale nedá pochopitelně nic najevo. Naopak se posadí na židli a čeká na pokyny.

„Všechno je připravený?“ položí šéf očekávanou otázku.

„Ano, pane. Byl jsem to osobně zkontrolovat. Jen si nejsem jistej, jestli ta schůzka bude mít význam, teda splní účel, proč ji děláte.“

„To taky nevím, ale za pokus to stojí. Brzo tady muže bejt hodně horko, přes tu zimu venku. Nebo právě kvůli ní. Ukrutnej mráz, hlad, to není dvakrát dobrý. Uvidíme, jak se pánové budou tvářit na moje návrhy.“

„Nemůže se ta schůzka zvrtnout?“

„Nemyslím si, to spíš k ničemu nepovede. Ale uvidíme, nepředbíhejme události.“

„Chcete vyjít vstříc panu Mauricovi? S tou ochranou jeho skladu?“ pozvedne svůj zrak Bordas.

„Co myslíš, měli bysme?“ podívá se naopak pátravě Gauvion.

„Asi ano, pane. Ty zásoby se můžou hodit, můžou nám za pomoc zaplatit proviantem. Kdoví, jak dlouho bude obliháni trvat, podle zpráv, co vyřizuju, a co zjišťujou lidi pana Louventa, to na nějakou dohodu v dohledný době nevypadá.“

„Máš pravdu. Pan Maurice a jeho ochrnutej přítel toho ale umí chytře využít, co říkáš? Nechali si sem navozit další zásoby a teď s nima budou obchodovat. To budou ceny,“ zasměje se pán domu.

„Jsou chytrý a umí vydělat na všem,“ pokrčí rameny Bordas, „Někdy tomu panu Mauricovi moc nerozumím, zdá se mi ... nevím, jak to správně vyjádřit, pane ... takovej křehkej, úzkostlivej, nevím. A na druhý straně se určitě musí umět otáčet, když dokáže tak vydělávat. Teď se trápí kvůli svejmu bratrům, a taky bratranci, co ho postřelili při té dopravě proviantu.“

„Maurice je zvláštní muž,“ přikývne Gauvion, ale více myšlenku nerozvádí, „Vymyslels něco?“

„Já?“ podiví se mladík, „Spíše vy byste mohl promluvit s veliteli nějaký patroly a tak, máte tam přece známý. Pustit ke skladu členy nějaký bandy bych nepovažoval za vhodný. Možná bysme tam mohli poslat pár kluků, zabili bysme tak dvě mouchy jednou ranou.“

„Dvě mouchy jednou ranou, říkáš?“

„Vyšli bysme panu Mauricovi vstříc a dostali za to zboží. A von by musel živit naše kluky, co bysme tam poslali. Vybrat pár větších, statnějších a poslat je tam s jedním z těch z vedlejšího domu. Ať je pan Maurice vhodně vyzbrojí, má tam dva vojáky, ty je můžou naučit zacházet i s jinejma zbraněma, než je nuž. Což by se nám mohlo hodit, do budoucna.“

„To není špatnej nápad,“ přikývne Achile, „Tak zkuste pár kluků vybrat. Ale spolehlivejch, nechci žádnou ostudu, že tam sami něco ukradnou.“

„Toho bych se nebál, ví, co by je čekalo.“

„Hlad dělá divy, Edmonde. Co může ztratit člověk, kterej umírá hladu?“

„To máte pravdu, pane, ale to není jejich případ. Navopak, budou se tam mít jak prasata v žitě.“

„V tom s tebou souhlasím. Za jak dlouho musíme vyrazit?“

„Tak do hodiny, pane.“

„Pak je čas probrat nějaký detaily a taky taktiku,“ nadýchne se Gauvion, má pro svou pravou ruku důležité instrukce.

Oba dva projdou podzemní chodbou, poté se k nim připojí i čtveřice statných mladých mužů, kterými jsou Victor, Emanuel, Hyacint a Marius. Stejně jako oba jejich nadřízení jsou ozbrojeni ostrými dýkami, dnes budou opět vykonávat roli ochránců. Zachumláni do svých plášťů, s klobouky naraženými hluboko do čela, kráčí obezřetně po úzkých uličkách, pod nohama jim klouže podloží plné zmrzlého sněhu a odpadků.

Musí urazit značnou cestu velmi nepříjemnými zákoutími, kdy si jen mohou domýšlet, čí oči je z temnoty sledují. Ale šest urostlých a energicky vyhlížejících mužů budí respekt, jen tak někdo by do těchto končin nechodil, asi bude lepší se jim do cesty nestavět.

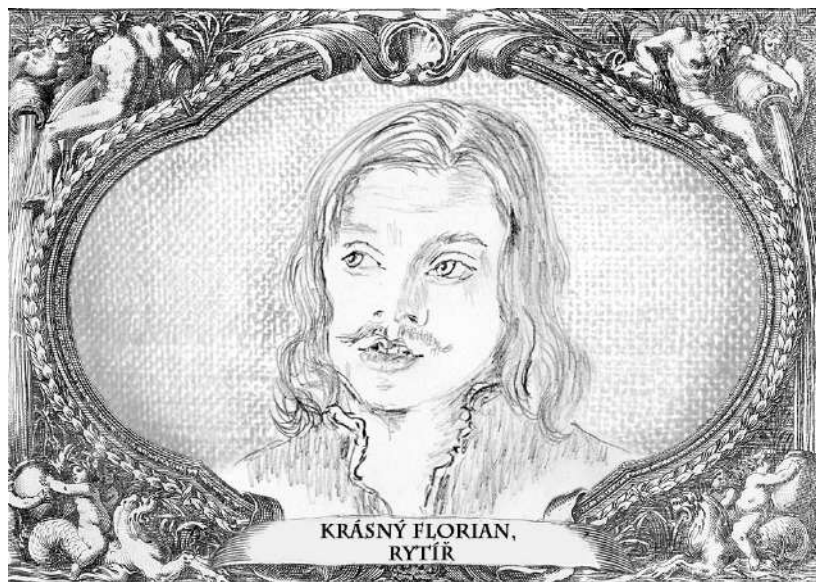

Takto dorazí až do míst, kde Raimond se svými kluky připravuje hostinu, na kterou Gauvion pozval šéfy významných pařížských band. Od schůzky si slibuje domluvu pro další období, které může být díky obléhání města dost kruté. Chce si tím pochopitelně chránit své zájmy, kdy on sám většinou působí mezi různě antagonistickými skupinami jako prostředník a jeho mladíci se těší všeobecné ochraně. Navíc mnohdy zprostředkovává i jednání s úřady, dokáže i prodat zvláště cenné ukradené předměty.

Možná i proto pozvaní na jím organizovanou schůzku kývli. Podle dohody dorazí do půl hodiny, on se svou suitou je zde o něco dříve, aby osobně dohlédl na závěrečné přípravy hostiny. Pravda, ve sklepení je poněkud zima, taky smrad a nepříjemný štiplavý vzduch, jak špatně kouř z ohňů a loučí z prostor odchází. Ale muži, co jsou již tady a co ještě přijdou, jsou zvyklí i na daleko horší prostředí.

Podlouhlý stůl, bůhví odkud dovečený, se začíná plnit proviantem. Je tady pečivo, kousky paštiky, nějaké ryby, studené plátky masa. U židlí jsou připravené pohárky, několik láhví vína už také chlapci nanesli. Libá vůně pečeně se line z vedlejší místnosti. Na zdejší poměry věru nezvyklá hostina.

Gauvion je spokojený, obejde všechny přítomné a přesně jim sdělí, jak se budou chovat a jak jednat. Hosté jsou poněkud divní, divocí a arogantní, navíc prchlíví a urážliví, není radno jim poskytnout důvod k popuzení. Což by bylo v rozporu i se záměry schůzky. U poněkud hloupějších a sebestředných vůdců band je třeba citlivého přístupu, jak už Achile vysvětlil Edmondovi.

Jako první v domluveném doprovodu dvou ozbrojených mužů dorazí Krásný Florian nebo také Rytíř, jak je přezdívaný asi třicetiletý statný muž s ostře řezanými rysy a udržovanými vousy, hraje si na šlechtice mezi spodinou, snaží se o vybrané chování, alespoň navenek, přitom je však prchlíví, nemilosrdný, krutý, prostě typický vůdce bandy pobudů.

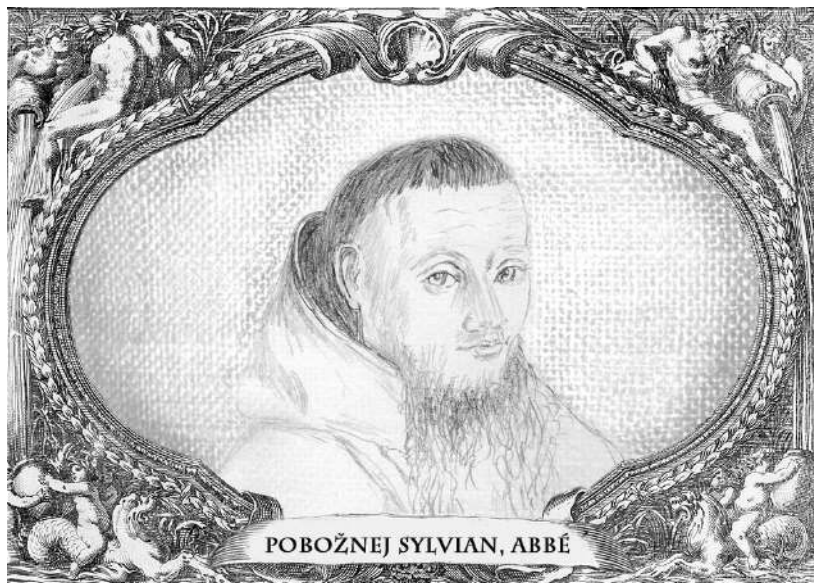
„Vítej, Rytíři,“ jde mu vstříc Gauvion, jeho dva ochránci zatím postávají stranou, pak je pro ně připravena jedna vedlejší místnost, kde je však jen minimum jídla a pití, rozdíl mezi panstvem a spodinou musí být

zachován a jasně patrný.

„Až takhle, Achile?“ zírá mlsně návštěvník na prostřený stůl, už se mu sbíhají sliny, ač šéf, zase tak dobře nehoduje.

„Jen drobná večeře, pro vzácné hosty,“ usmívá se Gauvion, pak se začne s Florianem bavit zcela bezprostředně, jak jen on umí.

Druhý v pořadí se ve sklepení objeví Pobožný Sylvian nebo také Abbé, přezdívkou získal tento čtyřicátník díky tomu, že se obléká jako mnich, zaštiťuje se slovem božím, a to i ve chvílích, kdy nechá své nepřátele mučit či bez milosti popravit. Je mírně obtloustlejší a ve své sutaně vypadá jako opravdový mnich. Ke kterému však má neskutečně daleko, jak svou povahou, tak především svými činy.

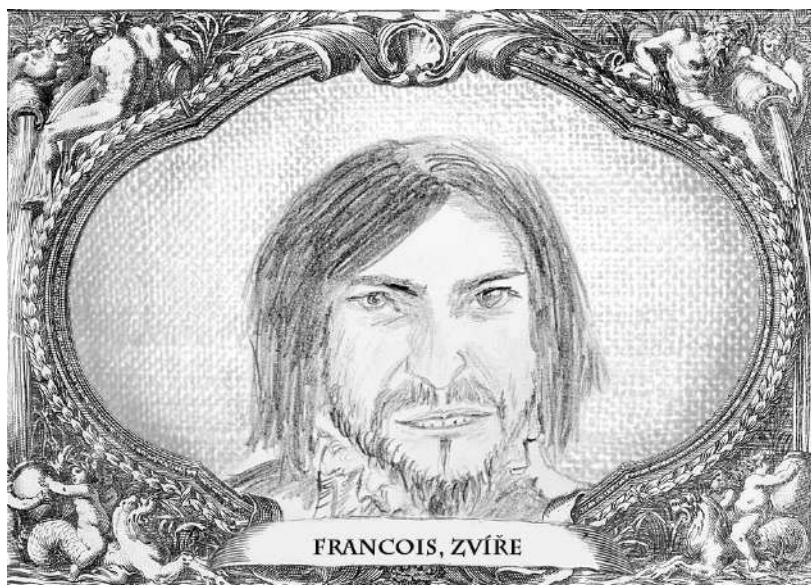

POBOŽNEJ SYLVIAN, ABBÉ

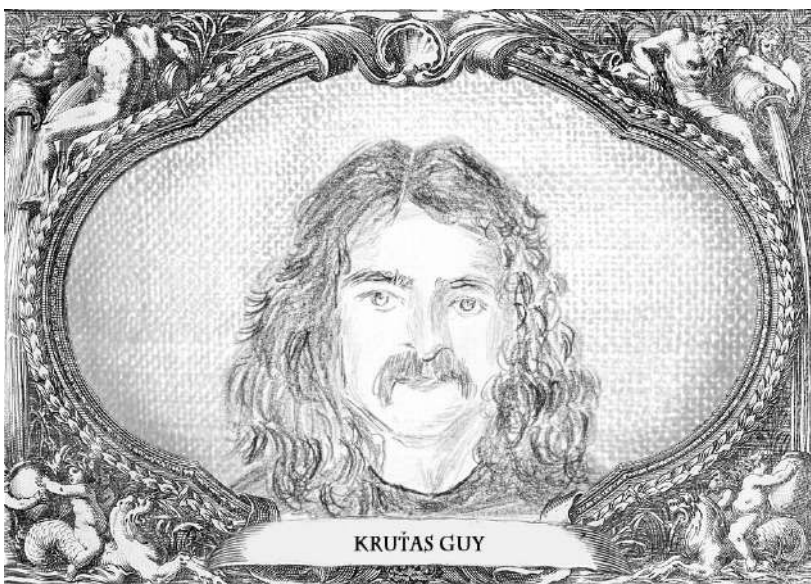
skvělou pověst rváče a dobrou práci s jedno jakými zbraněmi, není divu, že šéfuje své bandě.

K němu se Gauvion chová o poznání méně srdečně, naopak se mu snaží prokázat úctu, aniž by se však sám podbízel. Je nutné, aby měl respekt této kruté gorily. Jenž se na stůl dívá s pohrdáním, byť určitě i on nemá běžně nějaké přehnaně pikantní stravování.

Jen o pár vteřin později se zjevuje další velitel jedné z pařížských band, kterým je Kruťas Guy, asi čtyřicetiletý muž vyšší postavy, silný, ramenatý, s mohutným knírkem. Proslavil se velmi tvrdým postupem

FRANCOIS, ZVÍŘE

KRUŤAS GUY

Pokud se Florian díval na prostřený stůl mlsně, Sylvianovi tečou sliny přímo z huby. I přes poměrný chlad dost páchne. Gauvion i s ním prohodí pár srdečných slov, pak však musí vykročit v ústrety třetímu v pořadí.

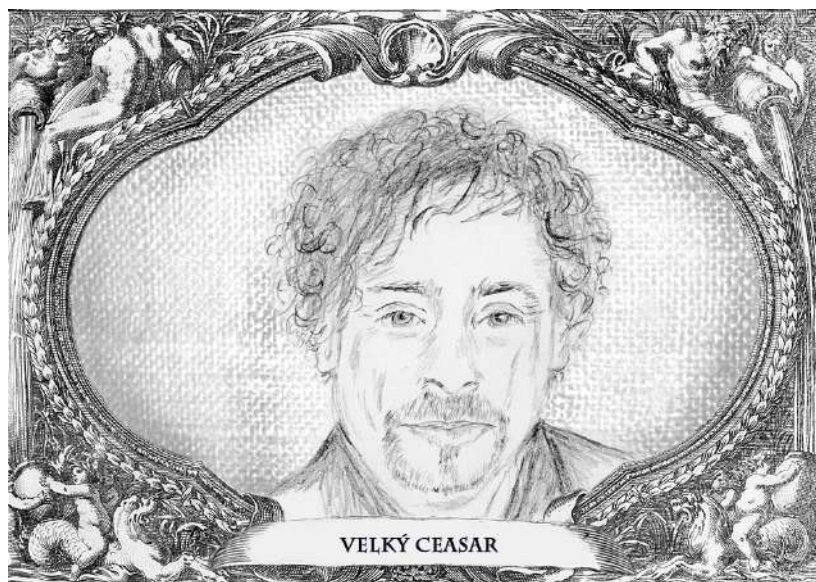
Ten se sice jmenuje Francois, ale tak mu nikdo neříká, slyší na přezdívku Zvíře. A je jí hoden, jak svými činy, tak svým vzhledem. Pětatřicetiletý statný muž dost odpudivé tváře, ve které se odráží jeho zlá povaha, má totiž zálibu v mučení lidí a jejich utrpení mu dělá dobře. Jde z něj strach, a když k tomu připojíme

proti svým nepřátelům i tvrdou rukou při správě své bandy. V jehož brlohu před rokem podřízl Gauvion přiblíženo Marcela, který předtím v hádce bodl jeho Hyacinta.

Jako poslední vstoupí asi pětáctřicetiletý Velký Ceasar, šéf pravděpodobně nejpočetnější a nejmocnější pařížské bandy. Ten mimo jiné spolupracoval s Achilem a hrabětem de Godille na pátrání po unesené Gabriele Malletové. Je podsaditý, ale nepříliš vysoké postavy, oděn jako vždy značně nesourodě, ale látka jeho šatů je z nekvalitnějších materiálů. Na jeho prstech je možno spatřit mnoho různých

prstenů, dva řetězy mu visí na krku. Za pasem má dvě bambitky, nůž za zády. Jeho tvář je drsná, pokrytá strništěm, pod nosem hustý tmavý knír a k tomu upravovaná bradka. Působí poněkud komicky, chce totiž vystavovat na odiv svůj relativní blahobyť, dělá to však se značným nevкусem. Jeho hluboké tmavé oči a přísný pohled mu dodávají vážnost velitele. Není přímo tlustý, ale rozhodně dost silný. Pravděpodobně byl v mládí pořádný pořízec, který ale ve funkci velitele klanu přibral pár kil sádla navíc, hlas má hluboký a zvonivý.

„Vážení přátelé,“ přerušil lomož Gauvion, „vítejte na naší malé hostině,“ hovoří familiérně a předstírá uvolněnou a dobrou náladu, „Tohle je Edmond, moje pravá ruka, toho už znáte,“ ukáže na Bordase, „A tohle je Fabien,“ zamíří jeho prst na asi třináctiletého vytáhlého a hubeného chlapce, „ten nás bude obsluhovat, dolévat a tak. Nuže, Edmonde, doprovod vážené hosty na místo,“ nařídí.

Z jistých důvodů není nikdo usazený do čela, nýbrž jen podél delších stran staříčkého stolu. Na jedné straně sedí Gauvion, Velký Ceasar a Kruťas Guy, na druhé Rytíř, Abbé a Zvíře. Pánové s rozpaky místa přijímají, když

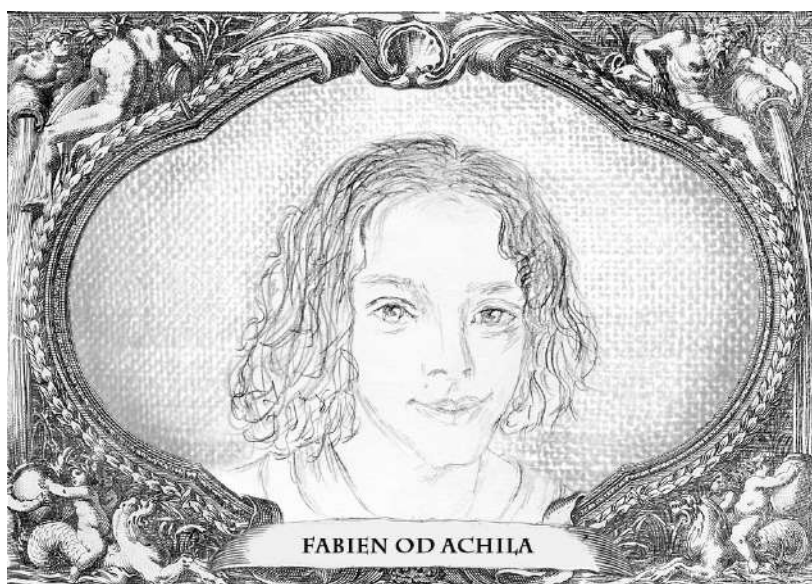
se dívají nevraživě jeden na druhého a i na chudáka Edmonda, jako by právě on takové rozsazení vymyslel.

„Nuže, pánové, pokud uznáte za vhodné, mohou být vaši muži odvedeni do vedlejší místnosti, kde mají menší pohoštění. Pokud ale trváte na jejich přítomnosti,“ podívá se hostitel na desítku zle se tvářících ozbrojenců, po dvou vartujících u zdi, „pak není důvod, proč by tady nezůstali.“

Po jeho slovech se na chvíli rozhostí ticho, vůdcové přemýšlejí, zda je vhodné si ponechat u sebe většinou své zručné zabijáky, nebo jim dát pokyn k odchodu.

„Já je tu k ničemu nepotřebuji,“ usměje se Rytíř, čímž hází rukavici ostatním. Pokud by teď řekli něco jiného, projevíli by slabost před ostatními, což si dovolit nemohou. Proto skupinu deseti většinou vrahů odvádí Edmond do přilehlého sklepení, není mu lehké na duši, když má ty mordýře za svými zády. Ale i oni mají ve vyhrazeném prostoru nějakou lavici a židličky, něco málo k jídlu a pití. Více raději nedostanou, aby se nezlili a mezi sebou nepobili, tak rozhodl organizátor této akce.

„Fabiene, nalej nám víno,“ poručí Achile a na jeho pokyn chlapec z láhví rozlévá velmi dobrý mok do plechových pohárků. Klukovi se lehce chvějí ruce, z mužů u stolu jde strach a kdyby se snad některému znelíbil, dovede si živě představit, co by s ním udělal, „Tak, a teď dojdí pro tu pečení,“ zní další rozkaz.

„Hostíš nás tu jak nějaký král,“ zasměje se trochu nervózně Ceasar.

„Jen projev úcty ke svým přátelům,“ nasadí vlídnou tvář Gauvion, „Nuže, přátelé, pozvedněme svoje pohárky. Nacházíme se v těžké době, kdy je zvláště výhodný mít dobrý přátele,“ řekne mnohohlasně.

Pánové se napijí, víno je opravdu lahodné, to se musí nechat. Ovšem jejich výrazy již tak idylické nejsou, navzájem na sebe pohlízejí nedůvěřivě a někdy až nevraživě. Což lze ovšem pochopit, byť mezi nimi panuje křehké příměří, jsou si značnými konkurenty. Což se v těžké době, o které se zmínil hostitel, může projevit dvojnásobně. Na jejich území brzo nemusí být co ukrást a koho obrát a pak je potřeba se ohlédnout i jinde. Tam však může čekat právě konkurenční banda.

„Vida, tady už máme tu pečení,“ ukáže Gauvion na Fabiena, který v každé ruce nese jeden tác s ohřátou pečínkou. Nejde o zcela čerstvé maso, ale není zkažené a takto tepelně zpracované ukrutně lahodně voní. Vepřové a také kuřecí kousky lákají hosty, což nelze na jejich výrazech přehlédnout.

Chlapec začne u Gauviona, který ho však takticky posune stranou, první si tak vezme Ceasar, pak následují další. Kluk postaví táce se zbytky masa na stůl, plaše pár kroků poodstoupí a sleduje mlaskání jedlíků. Kteří se nežínýrují a ládují se ostošest. Do svých umaštěných hub cpou i pečivo, vše zapíjí mohutnými doušky vína, proto musí hoch záhy znovu dolévat.

Během žranice padne jen pár obecných frází, pochvalující pokrm a štedrost hostitele, který se jen spokojeně usmívá. Sám jí velmi málo, spíše aby neurazil. Na rozdíl od přítomných má jídelníček daleko pestřejší a stálejší.

„Achile, ty se teda máš, takový zásoby,“ olizuje se Ceasar.

„Zase tolik jich není,“ říká skromně oslovený, „Ale co bych neudělal pro přátele. Železný zásoby bylo nutný umenšit.“

„Však ty už si nějak poradíš, jak tě znám.“

„Nevěř tomu, v celém městě je to dost na hovno,“ zavrtí hlavou Gauvion, „A bude ještě hůř. Mám nějaký zprávy, který pro nás nejsou dvakrát dobrý. Oblíhání města bude pokračovat, dohoda se neblíží, spíš navopak. Co to znamená, si dovedete představit. Pan de Condé hodlá město ještě více sevřít, zásobování, už teď mizerný, bude ještě horší.“

„Máš zaručený zprávy?“ zeptá se Florian.

„Mám velmi dobrý zdroje, Rytíři. Z dob minulejších, vím, na koho se obrátit.“

„Jak jinak, Achile,“ ušklíbne se Ceasar, „Ale neříkáš nám nic nového, co bysme nevěděli,“ dodá a prohlíží si své prsteny, čímž je de facto dává na odiv ostatním.

„Pak jste asi taky už na zhoršení situace připravený.“

„Připravený? Na to, co přijde při obležení města, se nedá připravit. Možná v pár palácích, co si narvou sklepení zásobami k prasknutí. Ale jinak? Pořád jsou nějaký města oblíhaná a pokaždé to má stejnej průběh,“ poznamená Florian.

„Bůh nás trestá za naše hříchy,“ složí ruce na prsou Abbé, za což sklídí mírně posměšné pohledy ostatních.

„Nevím, jak daleko chce pan de Condé zajít. Nebo jak daleko chtějí zajít ty, co vládnou městu. Ale sami dobře víte, co bude znamenat hlad. Co to udělá s lidma. Jak těžký bude sehnat něco k jídlu i pro vaše vlastní lidi. Podaří se udržet ve městě pořádek?“ pokládá sugestivní otázky hostitel.

„Achile, co vlastně chceš?“ dívá se nerozhodně Guy, „Možná vypuknou zmatky, ale toho můžeme i my využít, nemyslíš? Když budou nepokoje, který stráže nezvládnou, můžeme toho využít,“ zopakuje.

„Pokud bude co brát. Jistě, můžete si odnést nějaké cennosti, vydrancovat nějaký dům, ale najdete v něm taky to, co budete potřebovat? Bude tam jídlo? Budou i nadále platit dohody, který jste i vy mezi sebou uzavřeli?“ pokračuje v kladení otázek Gauvion.

„Achile, sám víš, co se v obleženejších městech děje. V tom souhlasím s Rytířem. Když začne hladomor, kdy už není vůbec co žrát. Víme to všichni. Otázkou je, jestli to páni z radnice nechaj zajít tak daleko, že se začneme požírat navzájem,“ říká s vážnou tváří Ceasar.

„Achile má strach vo svoje kluky,“ ohrne ret Zvíře, doposud mlčící, „Ale jak vidím tady toho,“ podívá se zlým pohledem na obsluhujícího hochu, „tak ten je už teď dost vychrtlej, na tom zase tak moc masa nebude,“ dodá a pase se na výraze mládence, ostatní se rozesmějí spolu s ním.

„Možná to bude opravdu zlý, Achile,“ přidá se Guy, „Pak ale budeme mít každé dost svých starostí. Co po nás vlastně chceš?“ podívá se rozpačitě.

„Pánové, jsou tu jistý dohody. Mezi náma, mezi váma,“ říká klidným tónem hostitel, předchozí poznámku velkoryse přejde, „Možná se všechno posere, pak nám pomáhej Bůh, ale tak daleko našťestí nejsme. Je nanejvýš vhodný, co nejdýl to půjde, udržet domluvy. Až lidi úplně zvlčej, pak to už bude zlý, ale do té doby ... Máte svoje slovo, mezi svejma. Bylo by dobrý, aby dohody platily. Aby byl ve městě pořádek. Zmatek nebude prospívat ani vám.“

„Teď mluvíš za sebe, nebo tě někdo pověřil? Tvoji přátelé z radnice?“ podívá se zkoumavě Ceasar a spolu s ním i ostatní.

„Mluvím teď za sebe, a myslím si, že taky za vás. Když si budeme podřezávat krky navzájem, moc si nepomůžeme.“

„Zatím dohody platí,“ podívá se zkoumavě na ostatní Ceasar a ti přikyvuji.

„Za to jsem velmi rád, pánové,“ zachová kamenný výraz Gauvion, „Měli bysme si navzájem svoje zájmy chránit, navopak potřit ty, co by se nám tu chtěli roztahovat. Hlad vyžene do ulic i jiný, co k nám nepatřej.“

„Já si svoje zájmu budu vždycky hájit,“ řekne hodně výhrůžně Zvíře. S čímž souhlasí i ostatní.

„To bude jistě každé z nás,“ pokračuje Achile, „Nevím, kam až to ve městě dojde, ale považoval jsem za nutný se sejít a potvrdit naše dohody. Válka mezi váma by nikomu neprospekla.“

„Chráníš si především svoje zájmy,“ ozve se znovu Zvíře, tváří se zavile, „Máš ale taky svojí tlupu, některý ty tvoji kluci už sou normální chlapy. Snažíš se si hrát na něco víc.“

„Moje zájmy jsou vopravdu jiný než vaše,“ zachovává naprostý klid hostitel, „Mám svoje lidi, který se vám ale do cesty nepletou. Každýmu z vás jsem už párkrát pomohl, na to nezapomínejte. Mám svoje známosti, mám i jistý možnosti,“ dodá a rukou ukáže na obsah stolu, který se poněkud zredukoval.

„Všechny naše lidi určitě nenakrmíš,“ ušklíbne se Zvíře.

„To jistě ne. Pro vás ale něco sehnat můžu.“

„Můžeš? Co za to budeš chtít?“ ožije Abbé.

„Respektování našich dohod. Respektování mejch zájmů.“

„Na ty tvoje kluky sereme, když se nebudou srát voni do nás,“ tváří se zarputile Zvíře.

„To jistě nebudou. Nemám je proto, aby pro mě kradli, aby pro mě loupili, nebo se pro mě prodávali. Mám je, aby mi zjistili, co potřebuju vědět. Nikdo z nich vám na vaše teritoria neleze a nepoleze, jinak bych ho sám zabil,“ říká Gauvion tvrdě, „Maximálně tam zajdou, když maj pro mě něco zjistit, ale do vašich věcí se nepletou. Mám ale i jiný zájmy, s pár obchodníkama. Chci, aby mi ty dobrý vztahy zůstaly. Aby byly ušetřený případnému řádění.“

„Vod nás?“ podívá se zpytavě Rytíř.

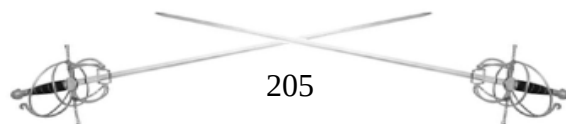
„Ano. Voni maj pochopitelně peníze, maj svoje vojáky, ale i tak. Každé z nás má svoje zájmy. Chci, abysme to navzájem respektovali. Vy máte svoje území, já pak chci ochránit pár lidí.“

„Spíš jejich domy a zásoby,“ ušklíbne se Zvíře.

„Některý něco mít budou. A nějaký zásoby dorazili do města a možná zase dorazej,“ doplní ho Abbé.

„Ano, přesně tak. Jde mi jen o pár lidí, se kterýma různým způsobem já obchoduju. Ty chci, aby zůstaly ušetřený případnejch vašich návštěv. Až nebude co žrát, možná se vydáte i do míst, kam běžně nechodíte,“ dívá se teď významně Gauvion, „Pokud tam ale bude někdo z mejch lidí, tak chci, aby takový místo zůstalo bez vaší návštěvy.“

„Vida, už to z tebe leze,“ zamračí se Zvíře, „Ty a tvoji přáteličkové jste si ulili jistě dost zásob,“ ukáže na stůl, „Vy jistě hlady chcípat nebudete. My ale musíme nakrmit sebe a svoje lidi. A až nebudou mít žrát ty další, co k nám nepatřej ...“

„O ty jiný se postarám, pokud by chtěli krást,“ odpoví tvrdě Gauvion, „Máš ale pravdu, pokud vypukne šílenství, začne se hromadně drancovat, pak nám buď Bůh milostiv. Ale ve městě jsou princové, jejich vojáci, biřicové. Pak je to jejich starost, udržet hladovej dav. Vy ale pracujete jinak. A o to mi jde.“

„Co za to?“ vyštěkne Zvíře.

„Co bys chtěl?“ pohlédne na zuřivce hostitel, v jeho očích je klid, ale také výhrůžný chlad, strach by u něj kdokoli hledal zbytečně.

„Ted' nevím,“ odpoví vyhýbavě Francois, zaskočený přímou otázkou před ostatními.

„Můžu asi sehnat ještě nějaký zásoby. Moc jich nebude, ale pro vás osobně to může stačit. Nebo vám to přilepšit. Co s tím uděláte, je už vaše věc. Takovej malej dárek pro vás. Jako projev dobrý vůle,“ pokračuje Gauvion, „Máme nějaký dohody a já jen chci potvrzení jejich platnosti. Proto jsem vás pozval, protože se obávám, co se může stát, pokud město bude dlouho oblíhaný. Máme za sebou měsíc, ale asi přijde druhý a kdoví, třeba i třetí. Pak už bude těžko všem.“

„Možná ne úplně všem,“ podotkne Zvíře.

„Jaký zásoby maj princové v palácích vopravdu nevím. Ale většina i bohatejch lidí jich na tak dlouho mít nebude,“ pokračuje v klidném tónu Gauvion, „Těm chudším už docházej ted', ale to dobře víte. Přesto je vhodný, abysme se navzájem dál respektovali a nevypukly boje mezi váma.“

„Jak ty seš starostlivej,“ vyštěkne Francois, „Přitom máš jistě nahrabáno na měsíce. Ty určitě hlady trpět nebudeš. A ještě chceš, abysme ti pomáhali, nebo co.“

„O tvoji pomoc nestojím, Zvíře,“ říká hostitel hlasem jak led, „Umím se o sebe postarat. Nikdo mi taky nic zadarmo nedá. Dovedu svoje zájmy hájit tvrdě, proti těm, který by chtěli jít proti nim. Víš dobře, že mám dost známejch, na různých místech. Ale nestojím vo to, abych toho musel využívat, protože mě to bude stát peníze a může to stát i život moje lidi. Ty jsem si k něčemu vycvičil a byla by jich škoda.“

„Achile, nikdo s tebou nechce bojovat,“ řekne ted' Ceasar, „Tys vždycky držel slovo a toho si vážím. Některý tvoje služby se hoděj, dokážeš nám mnohdy i udržet vod těla úřady. Nemáme důvod dohody s tebou nedodržet. Teda mluvím za sebe. Se mnou můžeš počítat,“ dodá.

„Jsem za tvoje slova rád, Ceasare,“ usměje se po delší době hostitel, „Možná to už brzo skončí a tahle schůzka je zbytečná. Ale obávám se horších časů a byl bych rád, kdybysme zachovali, co jsme tak těžko dohodli. Válka mezi sebou, válka s úřady, to není dobrý pro nikoho.“

„Proč mluvíš pořád vo válce?“ chmuří se Zvíře.

„Protože vím, co nastane. Budete mít málo, nebudete mít kde brát a i vaši lidi vás budou tlačit, abyste se porozhlídli kousek vedle. Jenže tam je už podle dohod území jinejch. Jak to pak dopadne? Kdy bude první mrtvej?“

„Co tím myslíš? Co nám chceš zase říct?“ zarazí se Abbé.

„Co se stane, až někdo někoho zabije?“ položí další otázku Gauvion.

„Achile, dobře víš, že to nejde vyloučit. Držíme sice svoje muže zkrátka, ale ...,“ pokrčí rameny Rytíř.

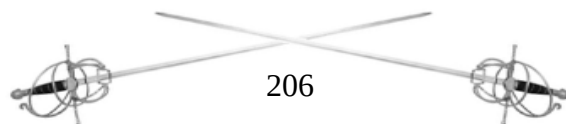
„Vím to,“ souhlasí hostitel, „A taky tuším, co bude potom. Někdo v odvetě zabije jinýho z druhý bandy. Což vyvolá další pomstu. Mám pro vás ale návrh. Pro takovej případ. Pojd'me se dohodnout, že v tom případě napřed proběhne jednání.“

„Máme se jako zeptat tebe, co máme dělat?“ ušklíbne se Francois.

„Nikomu nic neříkám, Zvíře, jen vyslovuju návrh. Pojd'me se dohodnout. Napřed jednání a teprve pak odveta.“

„Kdo bude soudcem?“ tváří se velmi nepřístupně Abbé, „Snad ne ty, Achile,“ dodá posměšně.

„Je jen na vás, jak se dohodnete,“ pokrčí rameny Gauvion, „Už mnohokrát jsem mezi váma dělal prostředníka. Když jste se dostali do sporu, ale i mezi úřady, nebo při vyjednávání pro prodej věcí, co jste si někde přivlastnili. Jednal jsem někdy špatně? Poškodil jsem někoho z vás?“ přidá sugestivní otázku, pak ale pokračuje, „Sám mám svejch starostí dost. Vy si rozhodujete, pánové. Můžu pomoc, například dojednat schůzku a tam případnej spor probrat. Ale můžete se domluvit i jinak, mezi sebou. Udělat si takovou radu, která rozhodne a spor vyřeší.“

„Máme se jako spojovat?“ tváří se pochybovačně Florian.

„Spojovat, Rytíři? Mluvím snad o tom? Ale můžete v těch těžkejších chvílích držet spolu. Zajistit si pořádek, tím udržet na uzdě i svoje lidi. Pokud to teda uznáte za vhodný. Jen jsem svolal tuhle schůzku, nic víc. Můžete se dohodnout, ale taky se rozejít bez dohody. Pak si věci řešit po svém. Možná někoho z vás napadne využít příležitosti a rozšířit si svoje území. Využít situace a pokusit se zlikvidovat ty druhý. Možná to někomu vyjde, bude ale asi hodně mrtvejch. Ale to už je jen na vás,“ pokrčí rameny hostitel.

„Chceš nás z něčeho vobviňovat?“ zatváří se téměř nenávisťně Francois.

„Copak jsem něco takovýho řekl?“ zavrtí hlavou Gauvion, ale jeho tvář je stále stejně kamenná, na nevraživost nijak nereaguje. A se stejným výrazem sleduje i následnou asi pětiminutovou debatu, kdy si jednotliví šéfové vyříkávají svoje bolístky, vzájemně se obviňují, sice zdrženlivě, ale vracejí se k již uzavřeným předchozím sporům Vlastně jediný, kdo také mlčí, je Velký Ceasar. Pobaveně sleduje své kolegy a přitom si zálibně prohlíží svoje prsteny.

„Skončili jste, pánové?“ využije příležitosti, kdy přeci jen trochu bouřlivá debata opadne, v tu chvíli všichni zmlknou, on má stále největší počet mužů a největší vliv, „Rozumím Achilovi,“ pokračuje smířlivým tónem, „Hraje to na obě strany, vychází dobře s náma, ale i s úřadama. Má přátele mezi bohatejma. Ale to přece víme, mockrát jsme toho už využili. Jasně, jde mu především vo jeho zájmy, ale ruku na srdce, pánové, komu z nás ne? Proto je nutný se zamyslet, jestli nám to, co nám navrhuje, taky přináší výhody. A já si myslím, že jo.“

„Co tím chceš říct?“ tváří se podezřívavě Florian, kouká na Ceasara a pak na Gauviona, nedomluvili se spolu už před schůzkou?

„Co tím chci říct, Rytíři?“ ušklíbne se šéf největší tlupy z pařížského podsvětí, „Kdo z nás může úplně ručit za svoje lidi, pokud bude hlad? Co udělaj takový hladový hovada? Můžou porušit dohody, může dojít k tomu, co říkal Achile. Můžeme si pak vjet do vlasů a začít se mordovat. Proč ne. Aspoň zbude mín krků, který bude třeba nasytit. Uvidíme, jak dlouho to kdo vydrží, než mu dojdou lidi,“ dodá posměšně.

„Tak ručit za ně nemůžeme, teda ne úplně, to je jasný,“ přidává se Guy.

„Pak mi nezní návrh Achila nerozumě. Když takový hovado něco provede, bude odvěta? Bez varování, bez jednání? Bude rovnou krev za krev?“ ptá se sugestivně Ceasar a zase už si prohlíží svoje prsteny.

„To přece není hned nutný, ne?“ couvá Florian.

„Nelíbí se mi, když nám do toho kecá někdo, kdo není z nás,“ mračí se Francois.

„Není z nás?“ znovu se ušklíbne Ceasar, „No tak, možná Achile nedělá to samý, co my. Je totiž chytřejší, má svoje bohatý, co ho platěj zato, že pro ně slyší a vidí. Ale nemá snad taky svoje lidi? Ty svoje kluky? Některý už dost vyrostli, za ty roky. Už sou muži a umí se taky dobře ohánět nožem, jako mnohý z nás. Má taky svoji tlupu. Takže je spíš jeden z nás než není.“

„Chcete snad nějak jinak dělit město?“ objeví se záblesk v očích Sylviana.

„Říká to snad někdo, Abbé?“ ptá se posměšně Ceasar, „Sere se snad Achile nebo jeho kluci do nás? Nepamatuju se. Jo, běžaj po našem území, slíděj, špiclujou. Ale do našich věcí se neserou. Nebo snad má někdo nějakou jinou zkušenost?“

„V tom máš asi pravdu ...,“ připouští Sylvian.

„Máme dohody. Necháváme muže nebo kluky Achila bejt, von nám zato dělá jiný služby. Vobčas umoudří úřady, vobčas zprostředkuje jednání mezi náma. A vobčas někomu dá nějaký dáreček, jako třeba tuhle hostinu. Tak vyplatí se nám s ním dohody dodržovat?“

„Jen jestli ste se nedomluvili,“ houkne Francois.

„Domluvili? Kdo domluvili?“ promluví po delší době Gauvion, „Jako já a Velkej Ceasar? Nebo i s Kruťasem Guyem? Nebo ještě s někým? Pak bys tady asi neseděl, Zvíře, nemyslíš? Pak bysme tě vynechali, domluvili se a pak by tekla krev tvejch chlapů. Ale my tu přece sedíme spolu, chlastáme a společně řešíme, jak co nejlíp vybědnout s tý sračky, kdy si panstvo de po krku a vodnášej to lidi jako my. Kde chceš brát, když budou mít všichni hovno? Chceš snad jít do těch nejbohatších domů? Ale ty

jsou plný vojáků! Navíc ty držež spolu, napadni někoho z těch nejmocnějších a uvidíš, co se stane. Budeš tady mít vojáky, biřice, bude tady peklo. I ty vojáci budou hladový a nasraný, nebudou se s nikým mazat. Proč je zbytečně dráždit?“

„Takže přece mluvíš za ně, Achile,“ řekne Sylvian, nicméně ne už tak tvrdě.

„Nikdo z nich mě k ničemu nevyzval, Abbé. Ale připouštím, je v mém zájmu, abysme je nenasrali. Když se jim vzbouřejí lidi, když budou útočit na jejich domy, jejich vojáky, tak to je jejich problém. Ať si poradějí. Ale proč přilejvat olej do ohně? Velkej Ceasar má pravdu, mám svoje zájmy, moji lidi špiclujou, tu pro jedny, tu pro druhé. Konec konců, dělal jsem to skoro celý život, dobře víte, komu sem kdysi sloužil,“ dodá hostitel významně, každému z přítomných je jasné, že má na mysli nebožtíka kardinála de Richelieu.

„Takže ti de víc vo sebe než vo nás!“ vyhrkne Francois.

„Zvíře, liším se tak vo vás? Komu tady nejde především vo jeho zájmy? Ale to je přeci přirozený, ne? Jasně, když začnete válku, budete se mordovat, můžou dojít k úhoně i moji lidi. Velkej Ceasar má pravdu, mnohý už sou chlapy a nenechaj se jen tak zamordovat. Navíc jsem si je vycvičil. Ne aby kradli, loupili, ale aby slídili. Nechci přijít vo schopný lidi, víte, jak dlouho trvá, než si je vychovám? Táhle Edmond, co nás zdálky pozoruje, by mohl vyprávět. Jasně, mám svoje zájmy a válka mezi váma jim neprospěje. Ale na druhý straně, komu z vás prospěje? Kdo z ní vyjde jako vítěz a kdo přijde vo všechno? Může to někdo říct?“ položí emotivně Gauvion otázku.

„Neřek sem, že chci válku,“ mračí se jak kakabus Francois.

„To si nepřejí asi nikdo, ne?“ podívá se Florian na ostatní.

„Konec konců, Achile, sice tady děláš ramena, ale zase tolik těch kluků nemáš a většinou sou docela sušinky,“ zasměje se Francois chraplavě, ostatní se ale tváří spíš rozpačitě, „Těma nám zase tolik strach nenaženeš, ne?“

„Ale Zvíře, já přece ty kluky nemám, aby proti někomu válčili,“ dělá Gauvion nad pronesenou úvahou překvapeného, „Kdybych já chtěl s někým bojovat, jako že nechci, tak ty kluky prostě stáhnu z ulice, někam ukreju, dokud to nebude skončený.“

„Jak skončený?“ zachrptí Francois.

„Ve městě jsou teď pořád nějaký nepokoje, mnohý urozený vyčítají biřicům nebo vojenským velitelům, že je nezvládaj,“ hovoří hostitel klidným, avšak trochu i výsměšným hlasem, „Copak by byl problém je vhodně nasměrovat? Domluvit se s nima, že vím, kdo za těma bouřema stojí? Poslat je správným směrem? A navopak tak, aby se vyhnuli mejm přátelům? Těm navopak říct, aby taky načas někam zalezli? Včas, než skončí honitba? Jako už jsem vám párkrát předal varování, když měla přijít přepadovka ze strany úřadů? No a pak jen sledovat, jak se vojáci a městský hlídky vyřádějí. Všichni budou spokojený, úředníci vykážou úspěch, já se zbavím problému, někomu ubude konkurence ...“

„Vyhrožuješ?“ vypění Francois.

„Zvíře, já nevyhrožuju. Já konám. Nikdy jsem neporušil svoje slovo, nikdy sem nezradil přátele, to nemůžete popřít. Ale pokud by mě někdo podrazil, umím se postarat o odvetu.“

Po těchto slovech se na chvilku rozhostí ticho, vrahouni u stolu se tváří rozpačitě i zachmuřeně. Pravděpodobně si v duchu probírají, co ta slova mají znamenat.

„A ještě jedno vám připomenu, pánové,“ pokračuje Gauvion klidným hlasem, „Mám svoje lidi na různých místech. Vždycky, když jsem se dozvěděl, že se chystaj udělat štáru na něčím území, varoval jsem vás. Mnohokrát vám to zachránilo kejhák. Domluvil jsem za jistých podmínek smír mezi váma a úřadama, to taky nepopřete. Zajistil jsem vám i prodej kradených věcí, který byste vy těžko za slušnou cenu prodali.“

„A taky na tom vydělal,“ cítí Francois nutnost nenechat se zatlačit do kouta.

„Ale jistě, Zvíře, nejsem nějaká charita. Vo toho tu sou jiný. Ale vydělali ste i vy, na to nezapomínejte. Můžu vám bejt prospěšnej a co za to chci? Ochranu pro moje lidi, který vám nijak nefušou do vašeho řemesla. A taky ušetření vaší návštěvy pár domů mejch přátel, který vám řeknu. Nebo kde budou mí lidi. Je to tolik? Já si myslím, že ne.“

„Tuhle dohodu přece nikdo nezpochybňuje, nebo snad jo?“ rozhlídne se nervózně kolem Florian, „Mluvil si ale tady vo válce a vo nějakým smírčím soudu, nebo co.“

„Máš pravdu, Rytíři,“ přikývne hostitel, „Nezastírám, válka mezi váma, pokud by propukla, by ohrožovala i moje zájmy a dohody, který mám s váma. Když by se začalo vraždit, lehce pozbudou dohody svou platnost a i moji lidi budou ohrožený. A ten smírčí soud, jak si ho hezky nazval, Rytíři, ten by tomu měl právě zabránit.“

„Achile, máš pro nás nějaký návrh?“ ptá se celkem smířlivě šéf největší bandy.

„Mám, Velkej Ceasare,“ přikývne Gauvion, „Pokud by došlo k nějakému sporu mezi dvěma z vás, respektive vašima lidma, navrhuju jednání, než začnou odvety. Můžu takový jednání zprostředkovat, vy řeknete Edmondovi, ten domluví schůzku, na který se ty dva sejdou. Zase jen se dvěma lidma, ochranu zajistím já. Pokud se podaří domluva, tak to bude skvělý. Pokud by spor přetrvával, navrhuju se sejít ve stejném složení jako dneska a tam se domluvit. Něco jako rada, která rozhodne a všichni to budou respektovat.“

„Achile, možná to zní rozumně, ale pro mě to není dvakrát výhodný. Mám nejvíc mužů, ovládám největší území, co když by se proti mně ostatní spojili?“

„Velkej Ceasare, co by tím dosáhli? Pak by vypukla válka. Pokud by jí chtěli, můžou jí vyvolat i bez té rady. Ale tady jde spíš o spory, který vyvolaj vaši muži. Tím, že třeba hladový porušej dohody, půjdou na cizí území, nedej bože tam někoho zamordujou. Pak by měla bejt buď dohoda, jak viníky potrestat nebo právě ten smírčí soud, jak to nazval výstižně Rytíř,“ odpovídá konejšivým hlasem hostitel.

Následně se o tomto návrhu rozpoutá asi čtvrt hodinová diskuse, kde přítomní snášejí argumenty pro i proti, někdy i značně iracionální argumenty. Gauvion do debaty nijak nezasahuje a nechává je vymluvit, zpátky se drží dost i Ceasar a Guy, nejvíce připomínek má Francois a naopak nejvíce myšlenku hájí Florian.

„Mám jeden návrh,“ řekne vcelku tichým hlasem Ceasar a rázem všichni ztichnou, je vidět, že se těší mezi ostatními značnému respektu, díky síle svých vrahů v ulicích, „Můžeme to zkusit. Na nějaký čas, na dobu, dokud bude voblíhání města. Když to nepůjde, zrušit to můžeme vždycky, ne?“

„A jak si to představuješ?“ ptá se rychle Florian, evidentně spokojený.

„To co navrhoval Achile. Dojde-li ke sporu, než začnou mluvit zbraně, tak přes Edmonda dotyčný oslověj Achila, ten domluví schůzku na neutrální půdě a zajistí všem bezpečnost. Když se nedohodnou ty dva, tak se sejdeme všichni a projednáme to. Třeba dojdeme k dohodě.“

„Proč právě Achile to má svolávat?“ škmouří se Francois.

„Protože je jeden z nás, ale zároveň není. Jeho zájmy sou jiný a tak nemá zájem někoho z nás vyštípat. Bude v tom nestranej, což je výhoda. Už to párkrát prokázal, ne?“

„Ještě ho nakonec budeme poslouchat, ne?“ zatváří se Francois hodně nevraživě.

„Tak to určitě ne, Zvíře,“ řekne Ceasar pevným hlasem, „Achile nám do toho nebude mluvit. Teda může říct svůj názor, ale nebude mít právo rozhodovat. To je naše věc. Bude jen prostředník, jako už byl vícekrát. Nezapomínejte, i vám to párkrát pomohlo, když jste mě nasrali,“ dodá teď trochu výhrůžně.

„Já naprosto souhlasím,“ ozve se rychle Rytíř.

„Zní to docela rozumě,“ kývne Guy.

„Bůh na nás sesílá těžký časy,“ pokřikuje se Abbé a podívá se pokrytecky směrem k tmavému stropu podzemní místnosti.

„Tak co ty, Zvíře, seš v tom s náma zajedno? V těhle těžkejch časech?“ podívá se upřeně Ceasar na posledního z vůdců, který se doposud nevyjádřil. Ten teď nutně cítí na sobě pohled hned pěti párů očí. Není spokojený, ale taky musí zvažovat možnost, kdy by se ostatní proti němu spojili, domluvili se a nakonec si mezi sebou rozdělili území, který si jeho banda v minulosti vydobyla svou krví.

„Ať je po vašem,“ odpoví vztekle, „Ale až to skončí, to voblíhání, měli bysme se sejít a domluvit, jestli to je nebo není vhodný.“

„Není to zase tak odlišný vod toho, co je teď,“ promluví tichým hlasem Gauvion, „Máte už podobný dohody, většinou mezi sebou navzájem. Ted' to jen bude trochu větší dohoda. Pokusím se

zajistit, abych se dozvěděl, kdyby se chystala nějaká razie. Bohužel nedokážu ovlivnit, když sem vpadnou vojáci nějakýho velmože, po lidových bouřích nebo tak, ale mám většinou dost dobrý zdroje. Kdybych se něco dozvěděl, pošlu Edmonda se zprávou," slibuje.

„Kdo jsou ty tvoji přátelé, Achile, který chceš chránit?“ podívá se tázavě Ceasar.

„Pořád ta skupina obchodníků, co s ní nejvíc spolupracuju, kolem pana soudce de Saint-Grevy. Myslím, že vod nich získám nějaký pozornosti pro vás. Pochopitelně zázraky nečekejte, ale něco pro vás mám už teď a něco určitě ještě pošlu po Edmondovi. Třeba i tajně, když si budete přát, aby se vaši lidi nedozvěděli, že jejich vůdce má něco navíc.“

„Nebude to snadný, Achile, už teď je dost hlad a bude hůř," povzdechne si Florian.

„Já vím a právě proto jsem vás požádal vo tuhle schůzku. Nebudete to mít ani vy jednoduchý, u svých lidí, když budou mít velkej hlad. A nebudou mít možná kde co sebrat, když ani lidi vokolo nic mít nebudou. Toho si sem vědomej.“

„V tom máš bohužel pravdu, Achile," je i nyní nejvstřícnější Florian.

„Nuže, pánové, navrhuji si na dohodu připít," objeví se úsměv na tváři hostitele, „Fabiane," otočí se směrem, kde v uctivé vzdálenosti postává obsluhující chlapec a Bordas, „nalej pánům a pak se podívej, jestli ještě něco nemáme tam vedle," dodá.

Hoch rychle přikvačí, rozlije víno hrozně vypadajícím mužům a pak chvátá do provizorní kuchyně, kde ohřívají ještě nějaké maso, věc v tuhle chvíli vyvažovanou skoro zlatem, mezi chudšími vrstvami de facto zcela nedostupnou. Hosté však dostávají další díl alkoholu i skvělého jídla.

V následné asi půlhodině všichni hodují a popíjejí, žvatlají nesmysly a k uzavřené dohodě se už nevracejí. Spíš vyprávějí dost oplzlé vtipy o mocných, o ženách. Prostě se jen baví, ačkoli prostředí není zrovna přívětivé pro podobný dýchánek. Ale je už hřeje vypitý alkohol a těší plný břich. Naládovali se všichni opravdu pořádně.

Na cestu každý dostane ještě raneček, proviant zavinutý v kusu látky, jsou tam láhve s dobrým vínem, nějaké pečivo, paštika a podobně, prostě pro tuhle sortu lidí nezvyklé delikatesy. Postupně se trousí pryč, již v doprovodu svých dvou zabijáků, kteří se sice také nadláblí a lehce popili, ale jejich hostina byla o poznání chudší.

„To Zvíře je opravdu zvíře," poznamená Bordas, když se svým šéfem zůstane ve sklepení sám, i Fabien odešel, ve vedlejší místnosti uklízí zbytky.

„Je to debil," přitaká Gauvion, „Bohužel nejde z týhle hry vynechat.“

„Pomůže to?“

„Nevím, Edmonde. Pokud bude oblíhání dlouhý, můžou voni sami ztratit nad svejma lidma kontrolu. Ale aspoň jsme to zkusili, mohlo by to pokračovat i potom. Tím voblíháním to nekončí," prorokuje Achile, „I když se pánové dohodnou, bude to mít začas pokračování.“

„Pomalů už opravdu začíná na všechny lidi doléhat hlad," říká smutně Bordas.

„Edmonde, zítra dojdeš za Mauricem. Předáš mu seznam, co budeme chtít na později, ať nám to někde schová. Nebo časem zajistí. Zato mu slib tlupu kluků, který posílej ochranu toho jeho skladu. Někoho mu můžeme poslat i do té pekárny, pokud bude chtít. Bude se nám hodit, když tam pozdějš třeba něco tajně upečou.“

„Jak si přejete, pane, postarám se," kývá mladík, tváří se však zadumaně. Vůbec se mu výhled do blízké budoucnosti nezdá radostný. A jako pravá ruka svého šéfa musí navíc nakrmit dost velkou bandu mladých hladových krků, což nebude jen tak.

PERNÝ DEN MAURICE TISSOTA

Maurice Tissot vstává jako každý den velmi záhy, kdy za okny ještě panuje noc a každého, kdo vystrčí nos ze dveří, do tváře udeří štiplavý mráz. Dům tohoto mladého pařížského obchodníka a živnostníka je však velmi dobře vytopený, díky značným zásobám dřeva, které si vytvořil.

Na nohou jsou i dva jeho bratrance, bratři Jean a Blaise Foudrasové, v kuchyni již úřaduje těhotná kuchařka Marie Tandonová za pomoci kočího Mathieu Dumesnila. Nedaleko vstupních dveří do domu klimbá na židli hromotluk Simon Meillet. Krátce předtím vypustil čtveřici mužů, otce majitele nemovitosti Maurice Tissota staršího, jeho pomocníka a písaře Francoise Viauda a dvojici ochránců obyvatel tohoto měšťanského domu, Victora Dalou a Romaina Beluzeuxe.

Mauricovi se sevře srdce, když si vzpomene, jak snídal se svými bratry, Victor nyní leží nedaleko v bolestech a horečkách a Etienne ... o něm nemá doposud žádné zprávy. Snad ho Bůh drží při životě po jeho střelném zranění na hlavě. Snad se v domě Quida zotavuje. Ovšem také již může být mrtvý a oni o tom pouze doposud nedostali zprávu. Mráz mu přeběhne po zádech po těchto úvahách.

Blaise poklidí nádobí po snídani, Tissot se odebere do své pracovny, kde se pokouší zabrat do práce, bohužel na něho působí velmi mnoho rušivých elementů ve formě různě silně trýznivých myšlenek. Bojí se kde čeho a o kde koho. O své dva bratry, těžce raněné v nedávné bitvě u Charentonu, o svého postřeleného bratrance Vincenta Magerdie, o svou ženu, děti, rodiče. Ale i o svůj majetek, ve městě roste hlad, každou chvíli jsou nějaké nepokoje, lidi nejen remcají, ale už se i srocují před radnicí, na prázdných tržištích. V jejich očích je strach z budoucnosti, v jejich výrazech zloba a jejich srdce začíná ovládat nenávist ke všem, kdo za jejich tíživou situaci mohou. Od toho může být jen kousek k velkým nepokojům, které vyústí v rabování příbytků, v nichž hladový dav vycítí něco na zub.

K tomu všemu mu tak nějak střídavě stonají děti, jen se jedno vyzdraví, trápí nemoc jiné. V poslední době si ani moc dobře nerozumí s otcem, hádají se nejvíce kvůli sortimentu pekárny a cenám jejích produktů. Otec myslí víc na hladové lidi kolem, on musí mít na paměti rodinný rozpočet. A oheň je hned na střeše.

O zhoršení atmosféry v rodině po vážném zranění Etiena a Victora není nutno mluvit, všichni se o oba hrozně bojí. Staršího z mladíků již jednou oplakali a děsí se, aby tak nemuseli učinit podruhé. Ke všemu Victora zachvátily vysoké horečky, panují obavy i o jeho život. Zprvu se zdálo, že se zranění hojí, nyní nastávají komplikace, které mohou mít fatální následky.

V pořádku nejsou ani muži umístění v podkroví domu, Maurice trápí i nutnost je živit. Basile Thiroudard, přítel jeho bratrů, sice již odešel domů, ale přepravci se nějak nemohou vyzdravět a nedobře se daří i Vincentovi, umístěném ve stejné místnosti s Victorem. A právě tam vedou první kroky starostlivého majitele domu, stále je ještě za oknem černota, ačkoli snad trochu bledne.

Blaise svého staršího bratrance následuje jak psík, on a jeho bratr Jean se střídají u zraněných příbuzných, oba jsou proto dost nevyspalí a také nevypadají dobře. Victor leží upocený na lůžku a těžce oddychuje, Magerdie sice teď spí, ale dech má také chrčivý a nepravidelný. I u něho se dostavují dozvuky dvou střelných ran, které nedávno utrpěl.

Dvojice mladých mužů s pouhou jednou svíčkou působí jak přízraky v temné místnosti, v níž se sunou k mladšímu ze zraněných. Tissot se nakloní nad svým bratrem, také ztěžka dýchá, u něho je tento stav však vyvoláván velkými obavami.

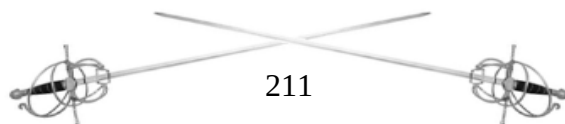
„Maurici?“ ozve se nejistě ze tmy lůžka.

„Ano, Victore?“ odpovídá oslovený.

„Tak seš to ty,“ oddechne si raněný, „Už se mi zdálo, že si pro mě přichází ta zubatá ...“

„Victore, takhle nesmíš mluvit,“ napomene ho starší sourozenec.

„Dyť je to pravda, Maurici. Je mi hrozně. Všechno mě bolí, asi tam mezi nohama hniju a postupuje to dál. Možná to bude lepší, když umřu ... kdyby mi to tam mělo všechno uhnít ... pak už nechci žít ...“

„Victore, to je hrozný rouhání. Navíc doktor říkal, že se zranění hojí ...“

„Tak proč ty horečky? Proč je mi tak špatně?“

„Nevím, možná si prochladl, když tě vláčeli z bojiště ... nebo kvůli oslabení těla ztrátou krve, co já vím ...“

„Nemusíš mě utěšovat, dobře vím, že je to se mnou špatný. Už tu asi dlouho nebudu, Maurici ...“

„Victore, takhle nesmíš mluvit,“ snaží se o mírný tón starší bratr, „Ty horečky odezní a začneš se uzdravovat. Doktor tě pořád prohlíží a neříkal, že bys tam hnil. Naopak, zranění vypadají dobře. Druhé varle není nijak poškozené a tvůj penis se hojí taky dobře. Musíš mít trpělivost, už brzo ti bude líp.“

„To bude, protože budu snad v nebi. Ačkoli se obávám ... Maurici, měl bys zavolat kněze, aby mi dal poslední pomazání.“

„Kriste pane, co tě to napadá,“ zděsí se nad úvahami sourozence starší bratr, „Tohle je nesmysl, počkej, až přijde pan Athanas a promluv si s ním. Uvidíš, řekne ti to co já.“

„Já nevím, Maurici. Tak hrozně mi nikdy nebylo,“ nařiká dál raněný.

„Kušuj chlape, přestaň se rouhat a budit jiný ze spaní,“ ozve se ze tmy hlas, patří druhému z postřelených v této místnosti.

„Maurici, vidíš, už mi zase nadává,“ žaluje mladší bratr staršímu, „Vlastně mi nadává pořád, nenadává mi, jen když chrápe.“

„Protože pořád běduješ jak baba! Víš ty, kolikrát já už byl raněnej?“

„Jenže tobě neustřelili koule, ty ... ty ...,“ vzteká se Victor.

„Tobě taky ještě jedna zůstala. A jak říkal doktor, i s ní můžeš bejt kanec. Kurva, když si hraješ na vojáka, tak nekňourej nad následky. Spíš děkuj Bohu, že tě nechal naživu. A i s koulí a ptákem. Vlastně se ti zase tolik nestalo, když se to tak vezme, akorát si přišel vo jednu kouli a prostřelili ti prdel.“

„Nestalo? Dyt' umírám!“

„Hovno umíráš. To spíš já umřu z tebe. A taky Maurice, copak nevidíš, jak už je teď vyplašenej? Ještě ho z tebe klepne. Vlastně si můžeš vsadit, koho z nás přivedeš těma svejma kecama dřív do hrobu, jestli jeho nebo mě.“

„Jak se ti daří, Vincente?“ přesune svou pozornost pán domu ke druhému lůžku, chce hádku ukončit, byť si není jistý, zda není dobře, když se škorpí, snad tak jeho sourozenec bude vytržen ze své nebezpečné letargie.

„Stojí to za hovno, Maurici. Akorát tak neběduju, jako tvůj bratříček. Ta noha vypadá dobře, ale mám strach vo ruku,“ zvažní Magerdie, „Začíná to v ní cukat, což je špatný znamení. Kurva, jestli mi ten tvůj felčar tu ruku uřízne, tak ho tou druhou zabiju.“

„Snad nebude tak zle ...“

„Nevím, nebrečím, ale po pravdě, bojím se vo tu ruku. Taky už mám horečku, to poznám, ta rána, teda to v ní ... mám už zkušenosti.“

„Kriste pane, pošlu hned pro doktora.“

„Maurici, dyť za chvíli přijde sám, chodí každej den, jen co se rozbřeskne. A pak většinou minimálně ještě jednou. Co ty moji kluci, tam nahoře?“ zajímá se o své podřízené Vincent.

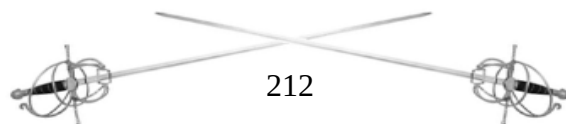
„Nevím, ještě jsem tam nebyl, ale podívám se tam. Ale Ludovico včera nevypadal nejlíp, co vím,“ tváří se Tissot zkormouceně.

„Vím, doktor to říkal. Ach jo, Maurici, nemáš to tady s náma jednoduchý. Jako bys tu neměl dost hladovejch krků i bez nás.“

„Vincente, vždyť vy jste si proviant přivezli, a ztropili ho svou krví. Kdo by si ho zasloužil víc, než vy čtyři, který u toho postřelili.“

„My jen dělali svou práci, za kterou nás platíte,“ ušklíbne se Magerdie.

„Zajdu se tam podívat. A ty zkus mít trochu pochopení pro Victora, taky má horečku a taky má obavy,“ ztiší trochu hlas Tissot.

„Ale já vím,“ kývne starší z mužů, taky teď mluví tiše, „Ale nesmí podlíhat beznaději, Maurici, to je nejhorší. Nesmí to vzdávat, musí bojovat, rozumíš? Nevypadá dobře, ta horečka je prevít. Ale je mladej, vykřeše se z toho.“

„Pořád se za to modlím k Bohu. I za Etiena, o kterém pořád nic nevím.“

„Chápu tě. Ale koukej se postarat vo ty zásoby. Nasralo by mě, kdyby ti je rozkradli, když jsem kvůli nim cedil krev.“

„Hlídáme je a dneska ostrahu posílíme,“ slibuje Maurice, pak se narovná, „Půjďme se s Blaisem podívat na ty nahoře, pak ti řekne, jak jsou na tom. Přinese vám taky něco k jídlu a pití, já se zase zastavím, musím ještě něco vyřídit. Mám nějaké pochůzky, bohužel,“ povzdechne si.

Blaise jde se svíčkou v čele, za ním kráčí zamyšlený Maurice. Takto vystoupají až do podkroví a vejdou do místnosti, kde je uložena dvojice dopravců, čtyřicetiletý Ludovico a sedmnáctiletý Guido. Trochu se zarazí, neboť spatří i patnáctiletého Rémyho, ten sedí u nohou svého kamaráda a ve tmě žvatlají.

„Jak se zdá, vám dvěma se daří dobře,“ poznamená Tissot.

„Vcelku jo, pane,“ přikývne Rémy, „Teda trochu mě bolí hlava, ale jinak dobrý.“

„No, snad dobrý, pane,“ sáhne si podvědomě na levý bok Guido, tudy mu proletěla nedávno střela, „Taky to pořád trochu bolí, ale proti němu ...“, ukáže směrem k třetímu dopravci, ležícímu na zádech a dýchajícímu sotva zřetelně.

„Ten už to má skoro za sebou, pane,“ řekne smutně Rémy.

„Až tak?“ zarazí se Maurice.

„Kdybyste viděl to jeho rameno, pane. Je celý černý. Prostě smůla, pane, asi sněť. Už to nebude dlouho trvat, i doktor si to myslí.“

„On ti to říkal?“

„Ani nemusel, pane, stačilo vidět, jak se tváří. Chudák Ludovico.“

„Ne tak nahlas, aby tě neslyšel.“

„Ten už nic neslyší, pane,“ zavrtí hlavou Rémy, „Už to má za pár, pane. Brzo ho vodsud vynesou nohama napřed.“

„Aspoň že vy dva jste v pořádku.“

„Tak snad jo, pane. Teda pořád se to může zvrtnout, pane, stačí, aby se nám to taky zanítilo a půjdeme za ním,“ mluví dost lehkovážně Rémy, „Snad má s náma Bůh jiný úmysly a ještě nás tady chvíli nechá, pane.“

„Tak odpočívajte, pánové,“ neví Tissot náhle, co má říct.

„Pane, mohu se na něco zeptat?“ ozve se Guido nejistě.

„Jistě. Co potřebuješ?“

„Tak ... bavili jsme se s Rémy, když už nám je skoro dobře ... víte, ten doktor jistě dost stojí, pane. Možná už bysme mohli jít pryč, pane.“

„Tobě se tady nelíbí? Spěcháš za někým? Snad nějaká dívka? Nebo rodiče?“

„To ani ne, pane. Tady je moc hezky. Ale pan Vincent říkal, když nás jako zranili, tak dostaneme nějaký peníze navíc. Ale když sem pořád chodí ten doktor, pane ...“

„Už vám rozumím,“ usměje se bolestně Tissot, „Když musím platit toho doktora, tak čekáte, že vám z toho něco strhnu. Nebo vám nedám nic, je tak?“

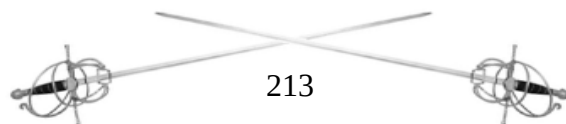
„Pane, já ty peníze moc potřebuju,“ říká naléhavě Rémy.

„To chápu, když jste se nechali najmout na tak nebezpečnou práci.“

„Mluvili jsme o tom, pane, právě teď, než jste přišel. Už jsme skoro v pořádku, pane. Už můžeme jít pryč, zase pracovat, pane. Třeba bude zase potřeba něco převíst nebo tak, pane,“ pokračuje Rémy ve stejném duchu.

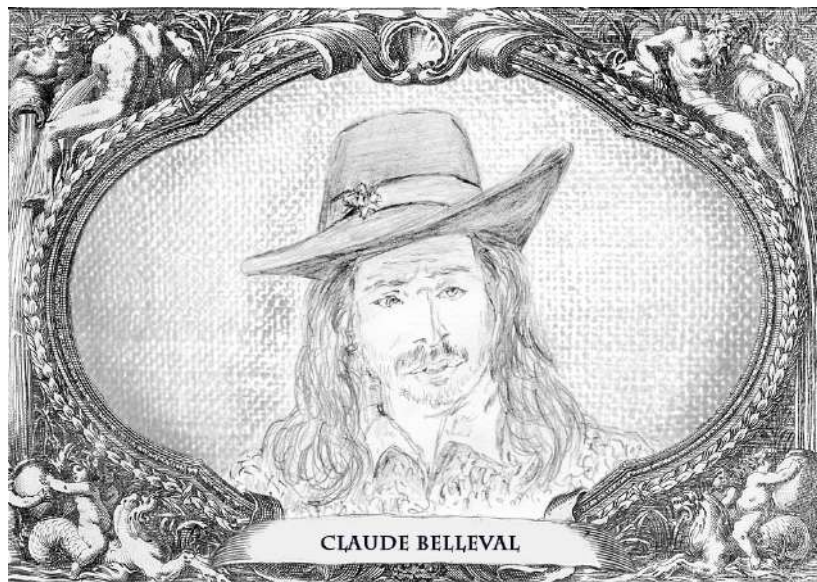
„Ještě nedoléčený chcete zase do práce?“

„Sice možná něco dostaneme za to zranění, pane, ale když se tady budeme válet ... už je to skoro dobrý, pane.“

„Tak o tom rozhodne lékař, pánové,“ řekne Tissot přísně a oba chlapci posmutní, „Nicméně, mohu vám slíbit, z domluvené částky od pana Vincenta za zranění se nic krátit nebude. A rozhodně vás odsud nenechám odejít, dokud nebudete úplně v pořádku.“

„Dostaneme všechno, pane?“ zablýskne se v očích Rémyho.

„Máte moje slovo. Za chvíli vám Blaise přinese něco k jídlu a pití. O vašem odchodu si promluvíme později, až co řekne doktor. A taky Vincent, vždyť jste uvnitř obklíčeného města, pánové, nebude tak jednoduché odejít. Kdyby vás tam venku chytili, tak vás rovnou pověsí.“

„To je možný, pane, ale bez práce ...“, tváří se rozpačitě Rémy.

„Promluvíme si později. Teď odpočívejte, ať se uzdravíte.“

„Aby nás mohl pan princ nechat pověsit zdravý?“ usměje se Guido.

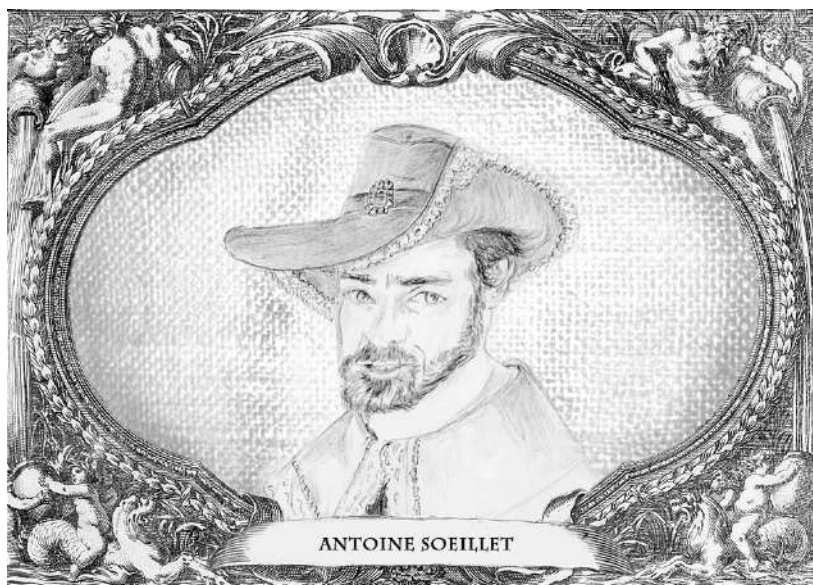
„Nebo abyste nebyli vysílený a

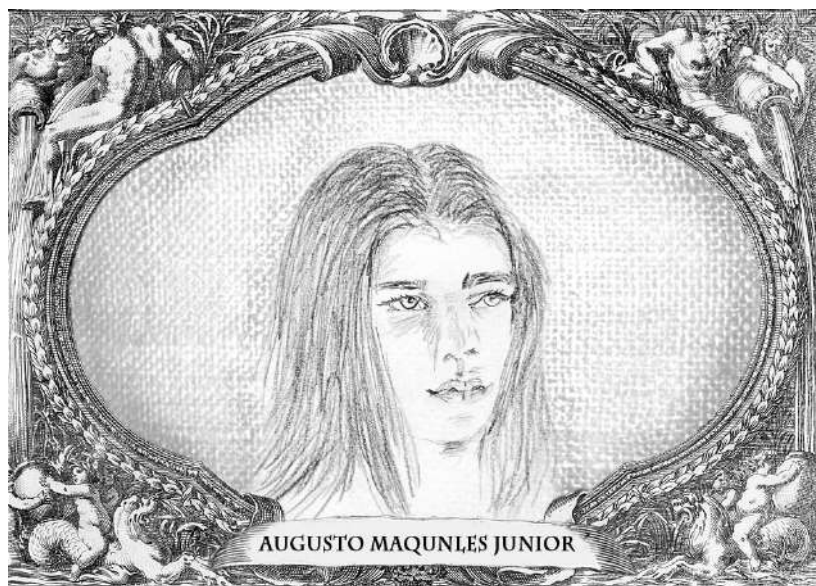
unikli,“ ukončí debatu Tissot, znovu si připomene, jak špatně na tom někteří jsou, když musí riskovat své životy, aby vydělali alespoň něco a uživili své blízké.

Maurice se vrátí do své pracovny a pokračuje ve své klasické činnosti, i přes obléhání města má pořád co dělat, teď například s vyúčtováním již prodaných zásob, dalšími prodeji. K tomu se hrabe v záznamech ze své pekárny, studuje zásoby, tržby. Nakonec začíná do místnosti pronikat světlo. Povzdechne si, zavolá své dva strážce a nařídí jim se připravit na další vycházku. Což oni berou jako samozřejmost, od toho jsou přece tady.

Tissot se rozloučí se svou ženou, která již vstala, postupně políbí své tři děti, pětiletého Maurice-Armanda, tříletou Nicolet-Margaretu a devítiměsíčního Zacharie, který má zvýšenou teplotu, což jeho otce znovu znepokojí. Snad se dá brzo do pořádku, modlí se v duchu.

Kroky Tissota a jeho dvou strážců vedou tam, odkud oni přišli. Má domluvenou návštěvu své pekárny a také jednu schůzku na tomto místě. Edmond Bordas mu slíbil poslat na posílení ostrahy dva odrostlejší chlapce, již tam asi budou, uvažuje o čase. Další ho čekají ve skladišti, není si však jistý, zda by jejich přítomnost byla k něčemu dobrá, kdyby se je skutečně někdo pokusil vyloupit. Pokud by začal drancovat rozvášněný dav, na to si ani odpovídat nemusí.

Pekárna v této tíživé době má velmi omezený sortiment, jen občas ze starých a docházejících zásob vyrobí pro nějaký palác delikatesu, spíše se omezují na základní pečivo, které však končí výhradně v domech boháčů. Prodej pro veřejnost je zcela zastavený, nikdo tak bez domluvy předem nic nedostane. A kdo dostane, musí sáhnout dost hluboko do svého měšce. Odsud pramení napětí mezi ním a otcem, zvýšené starostí o Etiena s Victorem a prohloubené nevhodnými poznámkami otce směrem ke Quidovi.

Maurice a jeho doprovod je vpuštěný do místnosti, kde normálně probíhá prodej. Dnes je tam však pouze

čtveřice mužů, respektive dva po zuby ozbrojení bývalí gardisté Claude Belleval a Antoine Soeillet, nedaleko rozpačitě sedí dva asi šestnáctiletí mládenci.

Bývalí příslušníci gardy kardinála de Richelieu se dají do srdečného rozhovoru, zatímco jejich zaměstnavatel spěchá za svým otcem, který by se měl nacházet v místě výroby. Tam ho však nenalezne, místo toho se zachmuří, zdá se mu přítomno až zbytečně moc osob, nato, že vyrábějí o hodně méně než obvykle. Prosím, udržet si dobré odborníky na cukrovinky je nutné, ale obyčejné učně či pomocníky?

„Augusto, Arthusi,“ houkne na své dva bratrance, prvnímu bude v dubnu sedmnáct a druhému v květnu patnáct.

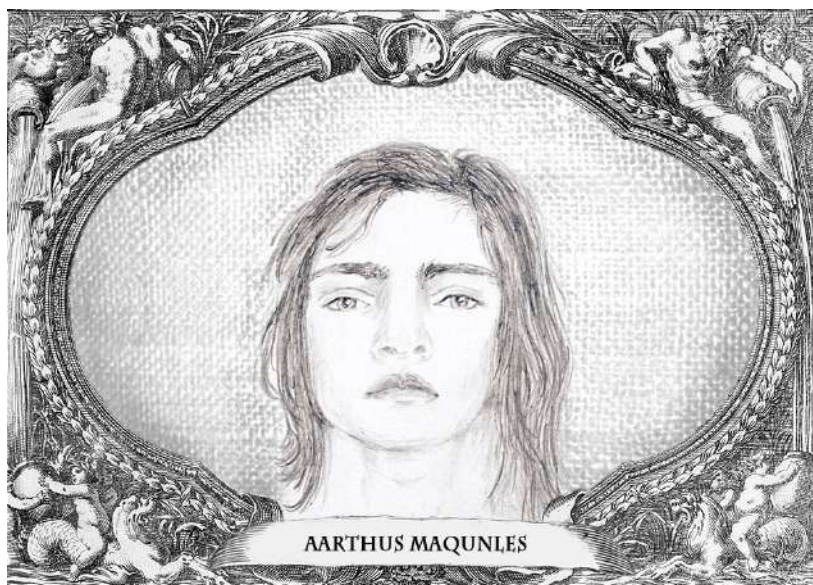
„Ano, pane Maurici?“ příběhnou oba, netváří se však nadšeně, musejí zde dost pracovat, o což se jim stará jejich strýc. Tím splácějí zdejší pobyt pro sebe a svou matku, která naopak pomáhá udržovat dům.

„Půjdete se mnou. Už jste dost velký a jste stále v domě. Musíme si promluvit, teď, když je taková těžká doba,“ říká s jistými výčitkami v duši Tissot, jejich otec zemřel při obraně jeho domu, teď chce jeho syny ohrožit něčím podobným. Ale na druhé straně, pokud nebudou připraveni, mohou je lupiči podřezat, kdyby pronikli do domu.

„Tak to je naše armáda?“ tváří se pobaveně Soeillet, když shlíží na bratry Maqunese a dvojici mladíků poslaných Gauvionem.

„Vím, dost mladý a nezkušený,“ přikývne Tissot.

„Tak vaši bratrance asi ano,“ přikývne Belleval, „Ale ty dva ... trochu jsme s nima mluvili. Jak se zdá, vychovala je ulice. Ty se asi uměj ohánět, ty se nám budou určitě hodit,“ dodá a pohlédne na chlapce poslané dnes do pekárny Bordasem. Ti se sice tváří rozpačitě a nejistě, ale mají radost, vždyť budou nějaký čas v teple a v krásném domě. A taky jim určitě dají dost najíst, aby byli silní a mohli barák dobře bránit.

„Jak se jmenujete?“ podívá se přísně měšťan na své dva nové přechodné zaměstnance, ačkoli dle domluvy pouze za byt a stravu.

„Já jsem Raphael, a tohle je Abel,“ odpoví jeden z mladíků.

„Víte, co tu máte dělat?“

„Ano, pane. Máme tu poslouchat a máme pomáhat chránit tenhle dům a co je uvnitř.“

„Máte nějaké zbraně?“

„Tyhle nože,“ odpoví Raphael a oba vytáhnou ostře nabroušené a poměrně dlouhé kudly, „Docela to s nima umíme, pane,“ dodá kluk sebevědomě.

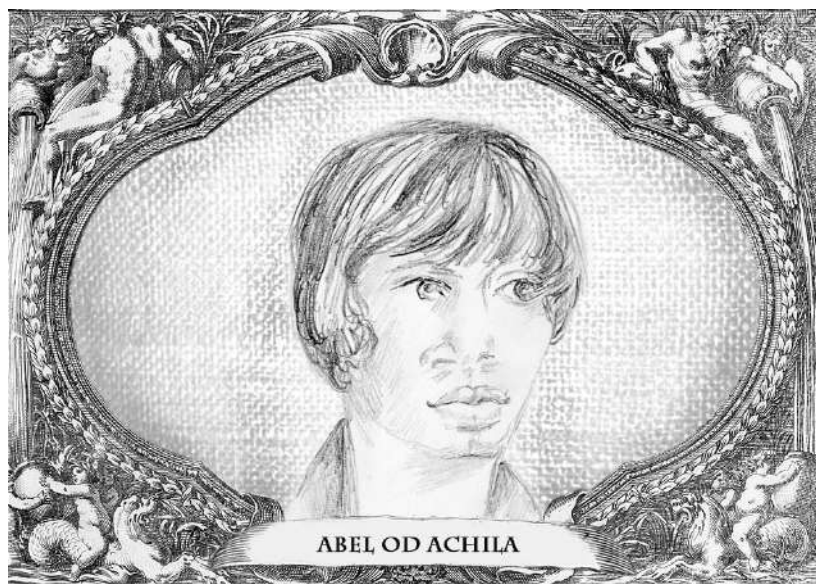
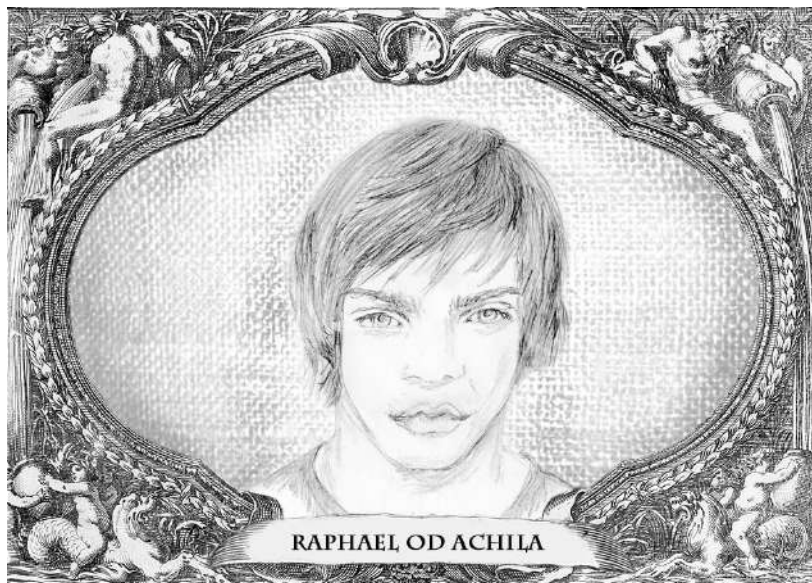
„Pane Claude, pane Antoine, ozbrojte je víc a vysvětlete jim, jak s těma zbraněma zacházet. To samé s mými bratranci. Váš šest musí dům ohlídat. Víím, není to mnoho ...“

„Zase tak málo to není, pane Maurici,“ usměje se Belleval, „Nebojte se, my už si poradíme,“ ani jemu nechybí sebevědomí.

„Když už mluvíte o těch zbraních, hodilo by se nám ještě něco doplnit, když je nás tady víc,“ říká vážným hlasem Soillet, „Nějaká ta mušketa a pistole by nezaškodila.“

„Dokážete si je sehnat?“ ptá se Tissot s povzdechem, neboť tato žádost pro něho představuje další vydání.

„Zařídím to, pane Maurici,“ ozve se Dalou, „Stejně budeme potřebovat další zbraně tam do toho skladu, kam za chvíli jdeme,“ dodá.

„Já víím, pane Victore. Někaké zbraně jsou v domě ...“

„Ty bych nerad odnášel, pane Maurici. Nikdy nevííte, jestli se tam nebudou hodit,“ podotkne Dalou a majiteli zmíněné nemovitosti přeběhne mráz po zádech, vzpomene si na útok, kterému již museli čelit.

„Máte pravdu, obstarajte, co je potřeba, peníze vám dám,“ kývne proto a poté již jde hledat svého otce, zatímco čtyři bývalí gardisté podrobí výslechu čtyři mladíky. Budou je muset zaučit a vycvičit, aby jim byli co platní.

Maurice nalezne svého otce a pisaře Francoise ve společnosti dvou vdov, paní Maquinesové a paní

Maguinové, její tři děti si hrají ve vedlejší místnosti, Bertrandovi je osm let, Marqueritě pět a Ignácovi dva a půl roku.

Obě ženy pohlížejí na nově příchozího s velkou vděčností, jeho teta Violanda mu je vděčná, že se postaral o ni a dva syny, Marquerita-Thrése pak za záchranu domu, kdy ho sice koupil, ale ona zde může se svými dětmi bydlet a je o ni postaráno. Stále neví nic o podlé intrice, které byl vystaven její manžel a který zemřel v arestu za něco, co nikdy nespáchal.

Maurice se s oběma ženami pozdraví, není mu dvakrát dobře na duši, před oběma pocituje výčitky svědomí, pak požádá otce o rozhovor. Ojedou pryč z místnosti, hovoří spolu na chodbě domu a nijak zvláště nesouzní.

„Maurici, mohli bysme aspoň něco prodat, znám mnoho lidí, co už maj skutečnej hlad,“ naléhá Tissot senior.

„Otče, tohle si nemůžeme dovolit. Nemůžeme nasytit celou Paříž.“

„Ty ceny, co za to chceš, ty sou hrozný.“

„Otče, odpovídají tomu, kolik nás zásoby stojí. Nezapomínej, dům máme plný lidí, které při jejich dopravě postřelili, dalších spousta jim zemřelo. A i nákupní cena je daleko vyšší, když nepočítám náklady na dopravu, náhrady rodinám mrtvých, náhradu zraněným ...,“ vypočítává výdaje syn.

„V tom máš asi pravdu, ale ta cena ...“

„Nedá se nic dělat, otče. Potřebuju další peníze na ostrahu ...“

„Další, co se mi nelíbí. Ty dva vojáci jsou určitě nějaký hrdlořezové, teď sem přišli nějaký dva kluci, co jim zločin kouká z očí. Nakonec nás tady podříznou a sami vykradou.“

„Tak to se rozhodně nestane. Ale ta ostraha nás také něco stojí, vojáky platím, ty dva další kluky budeme muset živit. A teď půjdu do skladu, kde máme ještě nějaké zásoby, i tam posilujeme jeho ochranu, další výdaje, otče. Co jen teď stojí dřevo ...“

„Maurici, nevyděláváš na tom moc?“ podívá se zploditel pátravě do tváře svého potomka.

„Vydělávám tak akorát, otče, abych udržel rodinu nad vodou. Jen si spočítej, kolik lidí je v našem domě, kolik dalších hladových krků je v tomhle domě, který nám taky patří. K tomu platíme daně, různé poplatky. Otče, musím se pořádně ohánět, abych nás udržel nad vodou.“

„Snažím se tě pochopit, Maurici ... můj ty bože, teď to s tvými bratry ... za co nás jen Bůh trestá, tolik zla všude kolem nás. Lidé brzy začnou umírat hlady, další vraždí pan prince před branami ... Co nás ještě čeká, Maurici?“

„Bohužel nás čekají asi dost těžké časy, otče. Podle posledních zpráv obléhání města bude pokračovat a bude ještě více neprodyšné. Už sem možná nic nedostaneme. Pak mají naše zásoby cenu zlata, otče, především pro nás. Musíme se postarat o rodinu, o naše zaměstnance, o náš majetek. Zajdu dneska i za sestrou a do své hospody, ani tam nepanuje právě idyla, otče. Všem je těžko. Proto prosím dělej jen to, co ti říkám. Vyráběj jen to, na čem se domluvíme a nic navíc. Máš dobré srdce, otče, ale musíš myslet i na svou rodinu. Ta je na prvním místě.“

„Nejsme na tom zase tak špatně, se zásobami ... a ty ještě něco máš, co dovezl Vincent, nebo ne?“

„Něco mám, ale není to moje, i já za to budu muset velmi drazě zaplatit,“ lže teď částečně syn, „Otče, ale ať nikdo o těch zásobách tady nikde nemluví, proboha. Aby někoho nenapadlo se sem v noci podívat a přivlastnit si je. Proč zvyšovat pokušení.“

„Nikdo o tom nemluví.“

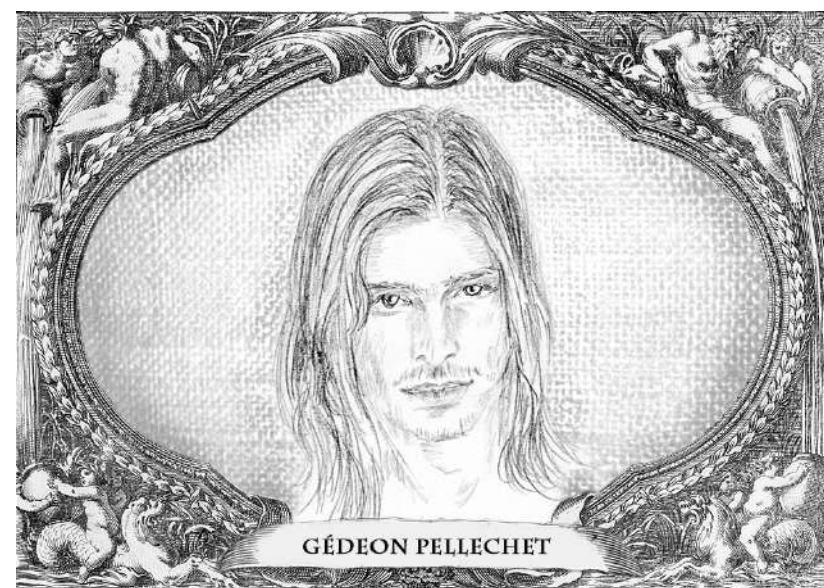
„Je tu ale tolik lidí ...“

„Jen zaměstnanci. Ty si snad mohou něco vzít domů, ne? Zato budou mlčet, je i v jejich zájmu, aby nás nevykradli.“

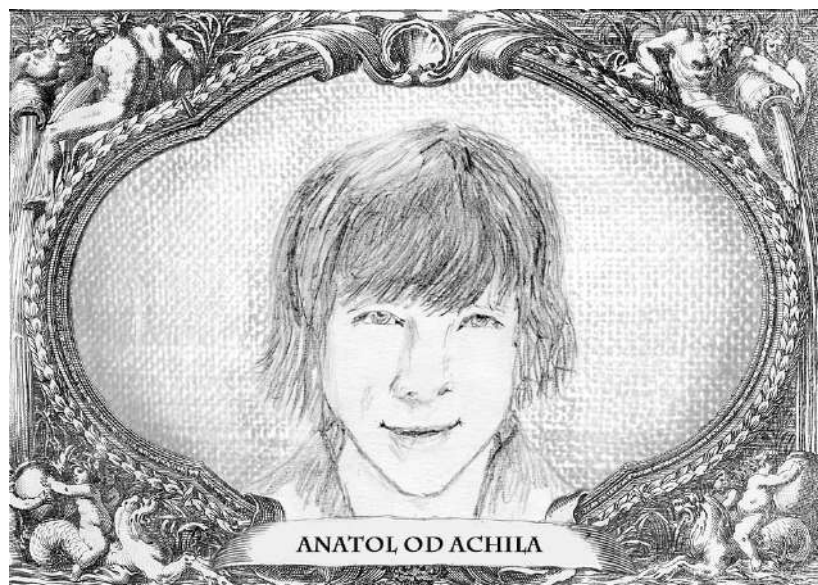
„Něco jim můžeš dát, otče,“ říká potomek s těžkým srdcem, „Ale s rozmyslem. Pamatuj, přednost musí mít naše rodina, v těchto těžkých časech obzvlášť. Pokud bude obléhání trvat další měsíc, možná dva, sami budeme mít co dělat, abysme se dostatečně najedli. A to jen tím základním.“

„Maurici, za tohle všechno může ten přivandrovalec, ten taliánskej kardinál,“ soplí Tissot senior, „Von je příčinou všeho toho neštěstí,“ má v očích nenávist.

„Asi máš pravdu,“ kývá synátor, přitom mu přeběhne mráz po zádech, kdyby tak otec věděl, jak je s ním on propojený, přes tajnou službu a přes různé kšefty, kdy i z jejich výnosů získal svůj majetek a zajistil svou rodinu. O tom mu ale vyprávět rozhodně nebude.

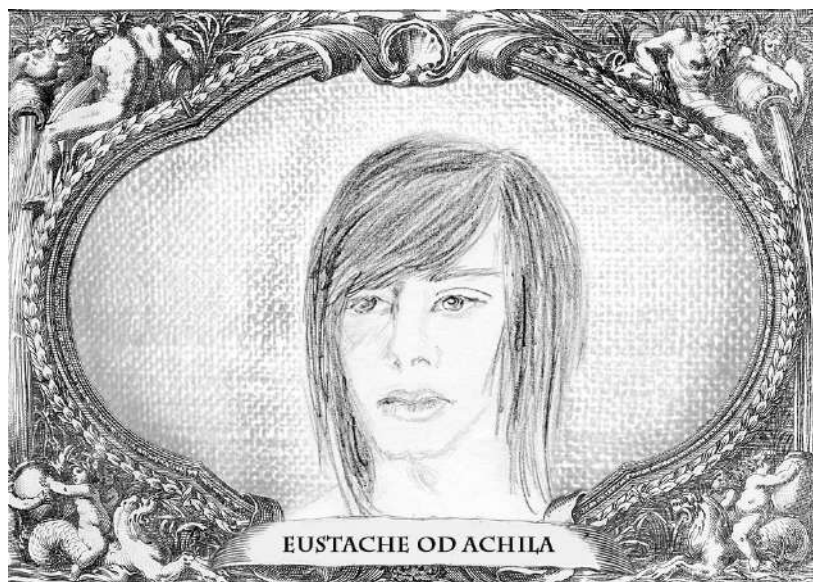

Majitel pekárny ještě chvíli diskutuje s jejím provozovatelem, snaží se být k sobě milí, ale rozdílné postoje a pohledy na některé věci tam prostě jsou. Posléze Maurice junior sebere své dva strážce a znovu vyjde do štiplavého mrazu, aby se co nejrychleji přesunul k místu, kde mají svůj sklad. Jde o pronajatý pozemek se starší budovou, kdysi zemědělský statek, nyní již neobývaný.

jim kolem patnácti, šestnácti let, jsou vcelku urostlí, ačkoli gram sádka by na jejich těle našel pozorovatel stěží. Nejsou však vychrtlí ani očividně podvyživení, jako mnohé bezprizorní děti po celé zemi. Je vidět, že mají pravidelný příjem stravy, byť se rozhodně nepřejídají.

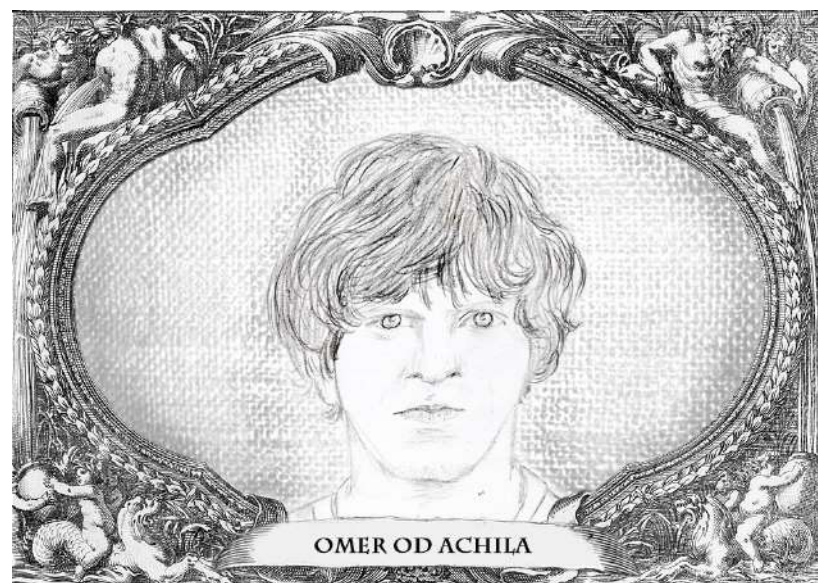
Maurice tak poznává postupně pětici kluků, jejichž jména jsou Anatol, Eustache, Omer, Timeleón a Xavier. Ti se tváří nejistě, ačkoli i oni jsou za tuto službu rádi, neboť již poznali, že se zde nebudou mít nejhůře, budou spát v domě, určitě dostanou najíst a při hlídání proviantu se nepředřou. Jistě,

mohou je zabít, pokud by někdo vzal sklad útokem, ale smrt jim hrozí i v ulicích, teď, když všude propuká hlad, tak dvojnásobně. Spokojenost s novým stavem lze také z jejich obličejů vyčíst.

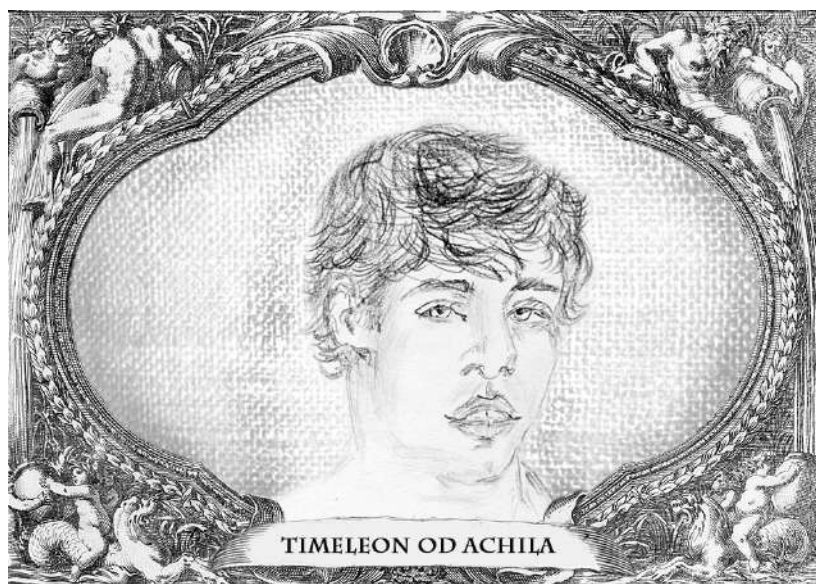
„Nevypadaj tak špatně,“ konstatuje spokojeně starší z bratrů Dalou, „Dominiku,“ obrátí se na svého sourozence, „zaučte je, jak používat i jiný zbraně. Nějaký tu už máte, seženu vám další. S kudlama se určitě ohánět uměj, ale musej zvládnout i jiný zbraně,“ dodává.

„To je jasný, Victore,“ kývne Dalou mladší, „Důležitý je, že už mají něco za sebou. Museli se rvát vo život,

tak se neposerou, kdyby se něco semlelo. Hned se tady cejtím líp, když tu nejsme jen dva. Na takovej sklad to bylo málo.“

„Sedm také není mnoho, k tomu pět z nich dost mladých ...“ říká starostlivě Tissot.

„Se sedmi odhodlanejma mužema se daj dělat zázraky, pane Maurici,“ usměje se Victor a je patrné, jak tato slova potěšila pětici mladíků, „Však si vzpomínám, jak jsme s panem hrabětem de Godille bránili zámček jeho budoucí paní, dej jí Bůh klidného spočinutí ... bylo nás tam asi patnáct a udrželi jsme ho snad proti dvěma stovkám dezertérů a vrahů,“ dodává pyšně, přitom si vzpomene na jizvu na stehně, památku na kulku, která mu tam prolétla.

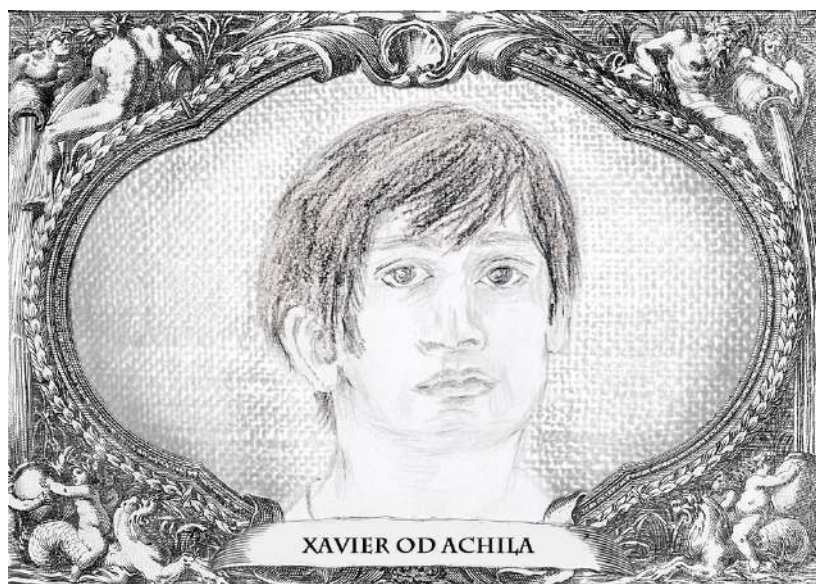
„Můj ty Bože, snad nic takového

nepřijde,“ pokřikuje se Tissot.

„Nebojte se, pane Maurici, my vám ty zásoby uhlídáme,“ slibuje Dominik, „Je tak, pánové?“ obrátí se na své nové spolubojovníky.

„My se nebojíme a neutečeme, pane,“ řekne za všechny Timeleón, jeho kamarádi horlivě přikyvují.

„Budu radši, když se tady krev prolévat nebude, ani vaše, ani vetřelců. Ale ty zásoby tady, pánové, mají velkou cenu. Proto o tom s nikým nemluvte a snažte se chovat nenápadně,“ nabádá přítomné majitel zmíněného proviantu.

„To se rozumí samo sebou, pane Maurici,“ říká Dominik sebevědomě, „Až nám bratr dodá ještě nějaký zbraně, vybudujeme tady různý stanoviště, pak se k těm vašim zásobám dostat nebude pro nikoho nic snadného. Už to máme vymyšlený, abysme je případně dostali do křížový palby. Z domu i z tý stodoly, nebo co ten druhý barák je.“

Ještě chvíli diskutují, než se Tissot a jeho osobní strážci vydají na další pochod. Dnes se opravdu projdou více než dostatečně, protože teď míří k hostinci v Latinské čtvrti, který Mauricovi patří, ale kde úřaduje jeho švagr Philibert Misquton. Lokál je poloprázdný, žádná klasická vůně jídla

se zde nekoná, hosté zde mohou maximálně prolévat hrdla různě kvalitními moky, podle obsahu svých váčků.

„Maurici, jak rád tě vidím,“ vyjde vstříc návštěvníkům provozovatel, „Jeanne, pojď pozdravit mého drahého švagra,“ houkne směrem dozadu. Mezitím si přítomní hosté měří nově příchozí zkoumavými pohledy, hezky oblečený měšťan a dvojice meči ozbrojených mužů jim napovídá, že tento pán se rozhodně nemá špatně. Málokdo však tuší, že mu to tady také patří.

„Vítejte, pane Maurici,“ rdí se lehce osmnáctiletá drobnější a houževnatá dívka, která má vcelku pěknou tvář a živé oči.

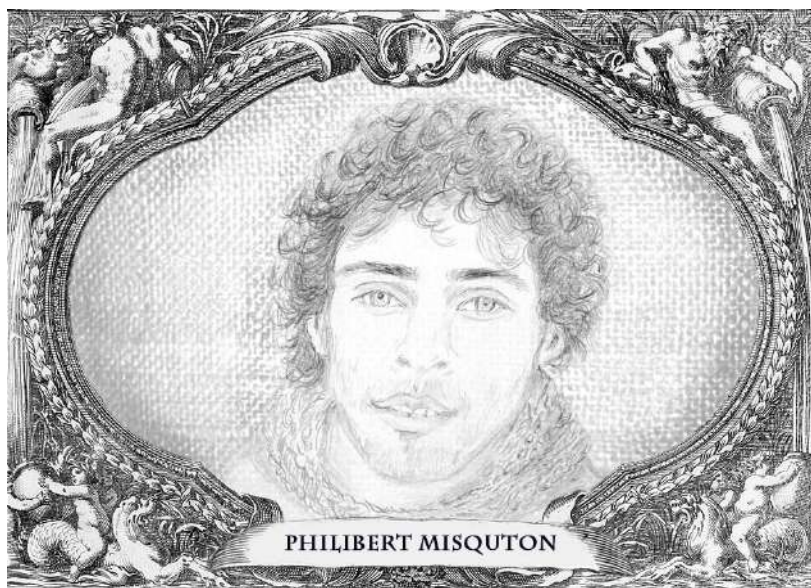
„Jak jste tady na tom?“ položí otázku Tissot, hned jak se přivítá s milenkou svého švagra, které však nemůže přijít na jméno otec Philiberta, neboť ona pochází z velmi chudé rodiny. Přitom pán hostince naznačí vhodnost odejít mimo lokál.

„Stojí to za hovno,“ konstatuje Misquton, jen co se ocitnou sami v místnosti, která by měla být kuchyní, teď však zeje prázdnotou.

„Mohl bych ti sem něco dodat, nějaký zásoby,“ dívá se tázavě Tissot.

„Něco občas dostaneme, z tvojí pekárny. Ale jinak ... za ty ceny, co chceš, si to málokdo koupí. Tak jen sem tam něco k tomu pití. Toho je zatím díkybohu dost, ačkoli to levnější ... tam je to horší,“ vysvětluje Philibert.

„Tak si budou muset sáhnout hlouběji do měšťce, pokud chtějí chlastat. Ale na dluh jim nedávej, kdoví, jestli by to splatili. A vymáhat to ... jsou s tím problémy,“ říká vážným tónem Maurice, má možnosti, jak přesvědčit dlužníky k zaplacení, ale nerad by využíval svých ochránců a ještě méně pomoci Bordase či Gauviona.

„Snažím se, někdy je to tady divoký,“ povzdechne si provozovatel živnosti.

„Potřebuješ sem ochranu?“ zachmuří se Tissot.

„Snad ani ne,“ odpoví k jeho radosti švagr, „Stálo by to jen peníze. Zatím to zvládám, když je tady plno, tak sem ani Jeanne nepouštím. Jsem tu teď s ní sám, když je málo hostů,“ dodává smutně.

Ještě chvíli klábosí a probírají strategii živnosti v této těžké době, domluví se i na velmi omezené dodávce zásob, které v brzké době hostinec obdrží. Pak již nastoupí Tissot cestu zpátky na druhý břeh do čtvrti Marais,

kde má hostinec Philibertův otec a kde se nachází jeho sestra. Blíží se poledne a přeci jen občas vyleze sluníčko, které zmírňuje mráz kolem. Ale stále jsou podmínky pro procházku nepříjemné a oni jdou pěšky. Což bylo výslovné přání Tissota.

Cestou začnou probírat různá bezpečnostní opatření v domě, pekárně i skladišti, oba bývalí gardisté hovoří zasvěceně, jejich zaměstnavatel si v duchu gratuluje k jejich získání. Ačkoli i oni neskrývají obavy z budoucnosti, kdy hlad na město dolehne ještě tíživěji.

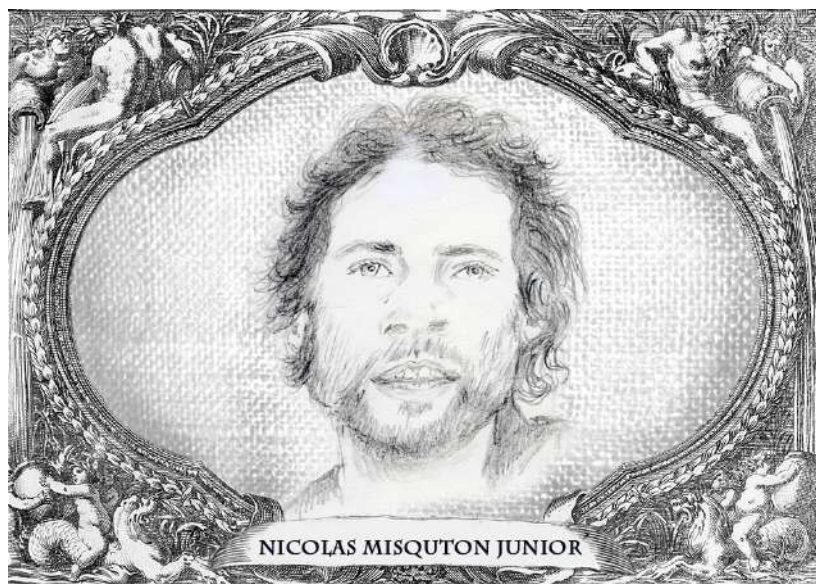
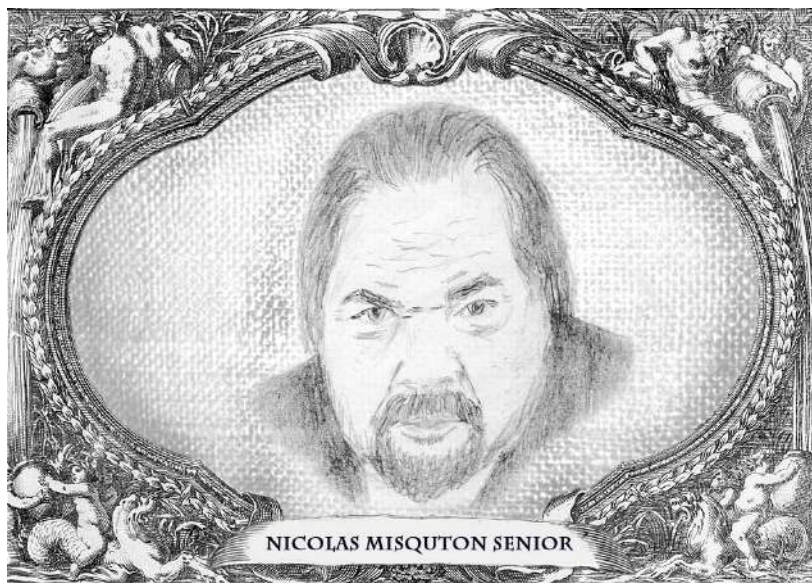
„To jsou k nám hosti,“ málem rozevře náruč Misquton otec, vzápětí nechá donést pohárek vína ochráncům a svého příbuzného bere stranou. Záhy se již rozproudí debata o zásobách, prokládaná hořekováním nad současnými poměry.

Hostinec U Bílé růže je na tom o poznání lépe, neboť sem občas dorazí bohatší klientela, která má přeci jen více prostředků. Ale ani zde již zdaleka nevyvábí tak, jak je zde zvykem a proč se stala tato živnost vyhlášenou. I zde melou z posledního a občasné dodávky od Tissota je zcela vytrhnout nemohou. Právě o nich zrovna hovoří.

„To jsou ale strašné ceny,“ zděsí se Misquton.

„Nemůžu jinak, ceny jsou hrozný všude. Při dovozu zásob bylo mnoho mrtvých a raněných, i to je třeba započítat,“ není ochotný slevit Tissot.

„Chápu, ale ...“

„Je mi líto, něco máme, ale je toho málo,“ lže mladík bez uzardění, „Nemůžu všechno rozdat nebo prodat pod cenou, ani svým příbuzným,“ nasadí zkormoucený obličej.

„No, něco budu i tak potřebovat,“ vzdychá hostinský a následuje domlouvání na konkrétních komoditách. K větší spokojenosti nabízejícího než kupujícího.

Maurice se posléze setká se svou sestrou Margaretou, která mu ukáže svou roční dcerku Annu, chvíli poklábosí, pak se přidá Nicolas. Toho asi poslal otec, aby švagra obměkčil, jakmile však hostinský synek začne o zásobách, nasadí Tissot kamennou tvář a

stává se neoblomným. Již chytá některé manýry obchodníků, které jsou nutné v tvrdé konkurenci. Kde na dobrosrdečnost mnoho místa není.

„Můj ty bože,“ oddechne si mladý měšťan, když se ocitne opět na ulici.

„Problémy, pane?“ usměje se zlehka Dalou.

„Ale ne, vlastně trochu jo, jako všude. Zásoby docházej,“ odpovídá Tissot.

„Jak komu,“ nahodí potměšilý výraz Victor, on i jeho druh ví na rozdíl od mnoha jiných své.

Trojice se však ani teď domů ještě nevrací, čeká je zastávka v domě Malletů, kde bude Maurice rokovat s Coiffierem. Zatímco bývalí gardisté jsou odvedeni stranou a napojeni, mladý pán sám kráčí za svým přítelem. Toho sluha Manotte dostřká ke stolku a nechá oba obchodníky o samotě.

Tissot vypráví o svých opatřeních, za což sklídí pochvalu, pak probírají rodiny a stav Mauricových bratrů, kde se postižený mladík stává optimistou a utěšovatelem, poté se věnují druhé rodině, kde pro změnu hýří optimismem host. Nakonec začnou pracovat a zabývat se již proběhlými obchody a radit se o nových. I zde je Coiffier spokojený, jeho přítel vystupuje při jednáních s klienty dostatečně razantně.

Maurice se zdrží na oběd, který probíhá v poněkud stísněné atmosféře, ačkoli se všichni navzájem k sobě snaží být milí. Po jeho skončení si oba mladí muži ještě chvíli povídají, aby

nakonec Tissot vyrazil zpátky do svého domova. Je vším tím chozením docela unavený, nicméně na odpočinek nepomýšlí. Navštíví svého raněného bratra i bratrance, jejichž stav není nejradostnější, což činí vrásky i doktoru Feuilletovi, který zde byl ráno a pro jistotu i po poledni. Slíbil se zastaví do třetice navečer.

Ten tráví majitel nemovitosti ve své pracovně a pokud ho netrápí trýznivé myšlenky, věnuje se své práci. Velmi pečlivě si rozepisuje zásoby v pekárně, v tomto domě i skladišti a jak s nimi vyjít, pokud by neprodyšné obléhání trvalo další měsíc, i pro případ, kdyby se protáhlo na měsíce dva. To mu pak už moc do smíchu není, pak i oni začnou pociťovat nouzi.

Už dávno musí místnost osvětlovat svícen, den se převrací v noc a temnota kolem jako by vyvolávala další nepříjemné děsy v duši mladého obchodníka. Nepřidá mu ani návštěva lékaře, se kterým krátce promluví. Dopravce Ludovico se dle něho nedožije rána, ale má těžkou hlavu i ze stavu Victora a Vincenta. Zranění Victora sice nevykazuje zánět, nicméně horečka z neznámého důvodu nepolevuje, naopak ruka Magerdie vypadá špatně. Felčar zranění vyčistil, ale nemá moc dobré zprávy. Hrozí její amputace, pokud nemá Vincent skončit jako podřízený Ludovico. Rozhodnou nejbližší dny, možná i hodiny, ráno bude lékař moudřejší.

Tissot navštíví oba své zraněné příbuzné, pokusí se je povzbudit, ale raději rychle odejde, nedokáže se zcela ovládat, když je oba vidí v jejich neutěšeném stavu. V pracovně sáhne po pálenice a trochu si ji nalije, ač dobře ví, že alkohol jeho problémy neodstraní. Další činnost pro něj představuje utrpení, nemůže se soustředit, nepomůže ani návštěva u dětí a manželky.

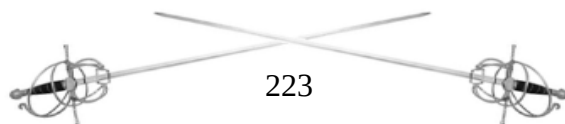
Kolem půl jedenácté zvažuje, zda se ještě chvíli bude hrabat v listinách na stole nebo si půjde přilehnout ke své manželce, když se objeví střapatá hlava Blaise a on ohlašuje návštěvu. Tissot jen pokyne, čeká Edmonda, který se jde jistě přeptat, jaká je spokojenost s ním dodanými mladíky. K jeho velkému údivu však vstoupí Paul, nový sluha Quida Dujardina.

„Ty?“ vyhrkne jen majitel domu.

„Já, pane. Posílá mě můj novej pán,“ uklání se způsobně hoch, lehce se chvěje zimou, kterou musel venku přestat.

„Pan de Rigualt tě poslal do města samotného?“ diví se Tissot, bojí se zeptat, jaké zprávy přináší, obává se u Etiena podobných komplikací jako u Victora, nepřichází-li mu říci ještě horší informaci.

„Můj pán je ve městě, ale ...“

„Je ve městě, ale nepřijde?“ polije hostitele horko, vše si dá dohromady se slovy, kterými podkoního počastoval jeho otec.

„Musí vyřídit něco jinýho, naléhavýho. Proto za vámi posílá mě, pane,“ tváří se kluk důležitě.

„Asi se nezastaví, ani na chvíli, že?“

„Asi ne, máme sraz ve městě, pane. Ale mám vás pozdravovat pane, a pak taky Marii, však víte proč, pane,“ zatváří se Paul potměšile.

„To je všechno?“ má náhle sucho v krku Tissot, kdyby byly dobré zprávy o Etienovi, určitě by s nimi chlapec začal, takto se asi jen snaží oddálit nutnost mu sdělit nepříjemné informace.

„Nikoli, pane. Napřed vám mám ještě vyřídit, jak se daří vašemu panu bratrovi a pak se zeptat, jestli po mně nechcete něco vzkázat. Nemusíte se bát, umím mlčet a co se dozvím ...“

„Etienne ...“, přeruší hoča hostitel a jeho napětí je patrné.

„No jo, pane. Vašemu panu bratrovi se daří dobře. Zranění se hojí a ...“

„Žije tedy?“ vyhrkne Maurice.

„Proč by neměl, pane? Dokonce se mu daří dost dobře, až můj pán říkal, že ho raději vyžene z postele, na který leží ...“

„Vyžene z postele ...“, nechápe Tissot.

„Váš pan bratr leží v posteli mého pána, jinde už nebylo místo. Vedle jeho paní ... můj pán pak spí na zemi, vedle postele. Ale dneska ráno říkal, vašemu panu bratrovi, že už ho raději z té postele vyžene, aby mu asi jako neskočil na tu jeho manželku. Aspoň tak jsem to pochopil, pane.“

„Pan de Rigault spí ve vlastním domě na zemi ...“

„No jo, pane, vono tam je moc lidí, taky raněný vojáci, pane, pak ty moc přísně se tvářící páni důstojníci, moc urozený páni, jako můj pán, pane. Tak nebylo kam vašeho bratra asi strčit, tak ho strčil můj pán do své postele. A teď má asi strach, aby mu nešmatal po jeho paní, když už se mu daří celkem dobře. I pan doktor byl spokojenej, pane, trochu mu pomáhám, s těma raněnejma. Trochu to můj pán prokec, že jsem to jako dělal tady, a tak musím i tam.“

„Můj ty bože, tak Quido ... teda pan de Rigault spí na zemi a můj bratr ...“, pocítí náhle velké dojetí Tissot. Kriste pane, proč jen s ním onehdy jeho opilý otec mluvil, „Jak moc spěcháš, Paule?“ zeptá se radši.

„Nijak moc, pane. Sejít se s pánem mám až pozdějš, tak mám chvíli čas,“ říká hoch, pak se zatváří trochu nejistě, „Mám už vodejít, pane?“

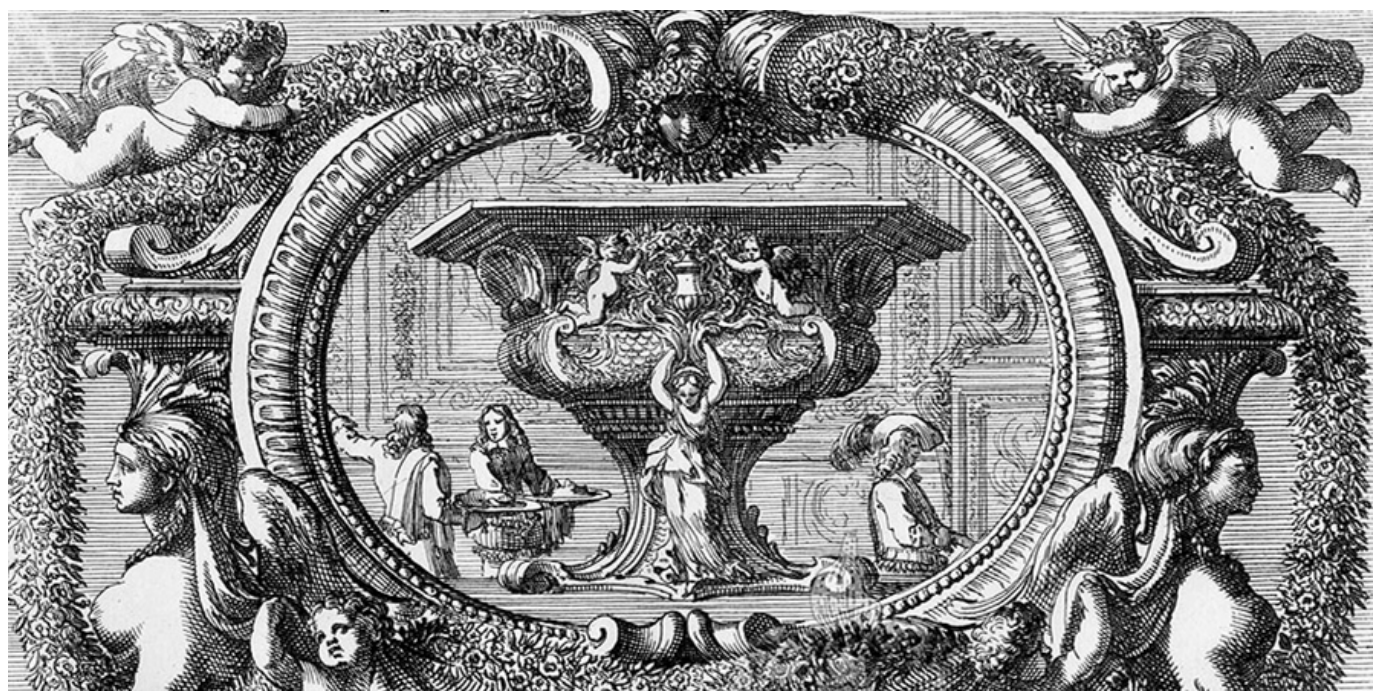
„Ne, ne, naopak,“ odpovídá rychle Tissot, „Posaď se a budeš mi vyprávět, chci vědět všechno, o mém bratrovi. A taky ti předám pár vzkazů, pro pana de Rigault.“

„Mám se posadit, pane? Ve vaší přítomnosti, pane?“ zatváří se nejistě hoch.

„No jistě ... Paule, dám ti trochu vína, na zahřátí, snad se neopiješ ... aby ti pak nebezpečí, až se budete vracet,“ znejistí teď Maurice.

„Něco vydržím, pane,“ zablýskne se v očích Paula, tady určitě dostane daleko lepší mok, než k jakým patokům se dostal s kamarády na ulici.

„Tak dobře. Tak si sedni a mluv,“ ukáže na židli hostitel, sám pak naplní dva poháry velmi dobrým vínem a podívá se na kluka. Má smíšené pocity, obrovskou radost nad příznivou zprávou o Etienovi, kalenou však starostí o Victora a též nepřítomností Quida. Ať si poslíček říká co chce, kdyby chtěl, určitě by si našel čas se tady zastavit. Ne, v tom to není, otec ho urazil a on má tolik hrdosti, aby do tohoto domu už nechodil. Pak si představí, jak Quido spí na zemi vedle své vlastní postele a přeběhne mu mráz po zádech. Quido jistě musí pociťovat hrozný nevďek, kterého se mu zde při jeho poslední návštěvě dostalo. V duchu se modlí, aby tato návštěva nezůstala poslední navždy.

SEDMDESÁTÁ KAPITOLA

RODINNÁ SEŠLOST

Po bitvě u Charentonu nastává zdánlivý klid na obou stranách, ve skutečnosti obě strany dělají vše proto, aby nakonec jejich přívrženci slavili vítězství. Pan de Condé utužuje obklíčení města, u cest na stromech se objevují čerství viselci, nikomu není poskytnuta milost, pokud je chycen při snaze propašovat zásoby do Paříže. Jeho bratr pan de Conti naopak požaduje pomoc španělských oddílů, parlament ho však odmítne vůbec přijmout. Což zvyšuje napětí v obleženém městě.

V pátek dvanáctého února parlament odmítne vyslechnout i vyjednaváče, kterého za ním posílá královna Anna Rakouská. Patovou situaci v komunikaci se pokusí vyřešit vévoda d'Orleans, když v pondělí patnáctého února prosadí v Regentské radě povolání zástupce parlamentu ke dvoru, což by mělo dle jeho názoru uvolnit zablokovaná jednání. Den nato armáda vévody de Condé dobývá Montlhéry a odřezává pro Paříž cestu do Beauce.

U dvora se začínají objevovat hrozivé zvěsti z Anglie o popravě krále Karla, strýce Ludvíka. Všichni, kdo se k této informaci dostanou, jí však odmítají uvěřit, copak je možné, aby pomazanou hlavu setnuli jako hlavu nějakého obyčejného zločince? Královražda? To musejí být nějaké fámy.

Pan de Condé se baví na úkor svého mladšího bratra Armanda, vrchního velitele obrany Paříže, kterého rozhodně za velkého vojenského taktika považovat nelze. Naopak Louisova blokáda města je velmi efektivní, příjezdové cesty k městu lemují oběšené sedláci, kteří se pokoušeli dovést potraviny do města, kde začíná být hlad velmi palčivým problémem.

Kardinál Mazarin je rovněž šokován informací o popravě anglického krále, přeje jen si nemyslet, že rebelové za kanálem zajdou až tak daleko. Teď však musí řešit jiné a pro něho palčivější otázky. Není příliš spokojený s tím, jakým drsným způsobem si jeho spojenec vévoda de Condé prosazuje svoji vůli, až moc krve je dle něj proléváno. K tomu se musí vypořádat s panem de Turenne, bratrem vévody de

Bouillon, který pevně stojí na straně Paříže. Maršál se prohlásil za bojovníka Frondy, první ministr se teď snaží uplatit jeho vojsko, aby přešlo na královskou stranu. Slouží mu k tomu především prostředky půjčené od bankéře Bártelmyho Hervarta, a nejde o zanedbatelnou sumu, bude třeba více než milionu liber.

Mnozí další však mají přízemnější starosti, jednou z nich je dvorní dáma královny markýza de Cavarlene. Dokonce její starosti jsou nanejvýše příjemné, hledá čas, kdy bude moci přijmout v jedné komnatě královského paláce svého staronového milence. Vybavení této místnosti zajistil Auguste Bastien, částečně i za pomoci hraběte de Godille, neboť ten poslal vzkaz po svém podkoním panu Juanovi Montenvidovi, obchodníkovi sídlícímu v Saint-Germain a ten zajistil vše potřebné. Tak má tato komnata pevně

manželské lůžko, nějaké almary a další vybavení. Dovezené tajně, dopravené v noci, aby nevzbudili zbytečnou pozornost.

Hlídaní mileneckého páru pak zajišťují dva mladí muži, pan de Barbou za jednu stranu a pan de Rigault za stranu druhou. Auguste již nehledí na Raoula s takovým opovržením, párkrát spolu popili, a synovec teď hlídá milostné hrátky své tetičky, která ho v posteli vyměnila za poněkud vyspělejšího a urostlejšího reka. Ale nezdá se, že by mladík trpěl nějakou žárlivostí, spíše se chová pragmaticky. Jen když bude vstřícný, poplynou mu od rodiny Almare další výhody, jakýkoli projev protivenství by ho o ně mohl připravit.

Právě toto odpoledne nastal zase příhodný čas, kdy na královský zámek dorazil hrabě se svým věrným podkoním. Pan de Barbou nenápadně přivedl svou tetičku a teď oba mladíci vartují nedaleko odlehlejšího pokoje, ve kterém si hlídání milenci vyměňují kde co. Oba strážci se tváří vůči sobě trochu upjatě, pochopitelně se znají, ale udržují si od sebe odstup. Quido kvůli příbuznosti mladíka s rodem Almare, Raoul kvůli věhlasu kolegy na válečném poli. Sice občas mezi sebou něco prohodí, ale především dohlížejí, aby ty uvnitř nikdo neočekávaně nevyrušil. Ale jsou dost daleko od prostor, které obývá královská rodina a nyní v ani v bližším okolí nikdo jiný není.

Hnízdečko lásky má pochopitelně dost daleko k luxusu, Armandovi a Andree však stačí. Mají zde zatopeno, mají zde pohodlnou postel, byť nikterak bohatě zdobenou, mají zde i jemné ložní prádlo, které valchují svými těly. On už nepocítuje žádné dozvuky rány do hlavy, proto je schopen konat bez omezení. Když provedou milostný akt, zachumlají se do pokrývek, zase tak hrozná teplo zde není a spíše žvatlají, než by jejich tlachání mělo příliš oduševnělou náplň. Oba se cítí v těchto chvílích šťastní a příliš se nezaobírají tím, co bude.

Pomalů se začíná šerit, když se na chodbě objeví Auguste, tváří se poněkud rozpačitě. Dojde až k dvojici strážců, škrábe se za uchem.

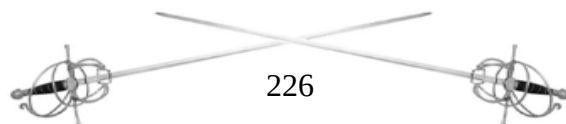
„Něco se děje?“ prolomí mlčení Dujardin.

„Tak trochu. Právě se objevil pan markýz de Almare,“ odpovídá Baptiste.

„Pan markýz? Von už je zpátky z té prej nehostinný Anglie?“ pozvedne oči podkoní.

„Jak se zdá, tak se už vrátil. Shání se po své sestře, něco jsem mu namluvil, nevím, nakolik k němu budou chtít být paní markýza a pan hrabě sdílní,“ vysvětluje důvody svých rozpaků majordomus.

„Chápu,“ usměje se Dujardin, „Řeknu jim o něm, jakmile ... však víš.“

„Dobrá, zkusím sehnat něco k jídlu, kdyby se snad rozhodli povečeřet společně. Něco vymyslím. No nic, půjdu, jen jsem chtěl, aby o tom věděli a nebyli překvapení,“ říká zamyšleně Bastien a pak bez dalšího odchází.

Oba dva mládí mužové mají alespoň námět na rozhovor, baví se o panu markýzi, oba však se značným respektem a úctou. Nicméně musí čekat další půlhodinu, než se dveře otevřou a vyhlédne trochu rozmrzelá tvář pana de Godille.

„Pojďte jeden dovnitř,“ pokyne, „Hrome,“ ztiší hlas, „potřebujeme trochu upravit. Ale jen jeden, druhý ať hlídá,“ dodá a zase zmizí.

Oba mládenci na sebe potměšile pohlédnou, pak se rozhodne tuto čestnou funkci naplnit podkoní, přeci jen s tím má více zkušeností, alespoň co se týká hraběte. Vleze tedy dovnitř a začne se věnovat napřed dámě, což jeho pán přijímá.

„Milosti, když už jsem tady,“ prohodí po chvíli usilovné snahy, „možná bych vám měl něco říct. Vzkaz od vašeho majordoma. Sháněl se po vás jeden moc urozený pán.“

„Po mně? Zná ho? Nebo ty ho znáš?“ zarazí se Andrea, ale i její milenec.

„Známe ho všichni tři, Milosti. Je to váš pan bratr.“

„Pierre se vrátil?“ objeví se radostný výraz ve tváři markýzi.

„Už je zpátky?“ zaraduje se i jeho přítel.

„Ano, Milosti, Excellence,“ otočí se podkoní postupně na oba, „Auguste nám to přišel říct. Abyste nebyli překvapení. A taky přemýšlel ...,“ zarazí se, jak tuto informaci co nejvhodněji podat.

„No, o čem přemýšlel?“ podívá se na svého trochu nemotorného garderobiéra dvorní dáma.

„Přemýšlel, Milosti, jestli má připravit večeři. Případně pro kolik osob. Pokud bude třeba, můžeme vyklouznout nepozorovaně, Excellence. Nebo taky ne, pokud uznáte za vhodný,“ tváří se Dujardin trochu rozpačitě.

„Vy jedni intrikáni,“ rozesměje se Andrea, „Tak vy chcete všechno před mým bratrem utajit?“

„O tom musí rozhodnout Vaše Milost, a také Jeho Excellence,“ pokrčí rameny Quido.

„Máš pravdu. Tak co, Armande, budeme večeřet společně?“ zubí se markýza.

„No, co se mě týká ...,“ dostane se do rozpaků hrabě, „Radši bych byl, kdyby to věděl. Už jednou jsme ho obešli ... ale musíš rozhodnout ty, je to tvůj bratr,“ přehraje zodpovědnost na ni.

„Dobrá, tak já odejdu se svým synovcem, vy přijdete chvíli po nás. Kvůli lidem, ne kvůli bratrovi,“ rozesměje se ona, když vidí zklamaný výraz milence, „Copak si myslíte, že tomu něco ujde? Jen se na nás podívá a bude vědět, na čem je. Jsem tak ráda, že už je zpátky, slyšela jsem o tý Anglii hrozný zvěsti, co se šuškej u dvora.“

„Hrozný zvěsti?“ podiví se pan de Godille.

„Tak k vám se to ještě nedostalo? Prej tam usekli hlavu králi.“

„Hlavu králi? Padnul v nějaký bitvě?“ nechápe její milenec.

„Ne, žádná bitva, milej zlatej. Pěkně ho prej vodvedli na popraviště a tam mu ji usekli.“

„Jak můžou vodvíst krále na popraviště?“ ujede Quidovi, pak se zastydí a sklopí hlavu, oči má však vyvalené.

„No to se možná už brzo dozvíme, pánové. Tak, jak se zdá, já už jsem v pořádku, tak půjdu, ty uprav pana hraběte a přijďte za chvíli,“ prohlíží se ona.

„Omlouvám se, Milosti, nemám ještě takový cvik ...,“ syje si popel na hlavu Dujardin.

„Ještě?“ zasměje se ona, „Ale máš pravdu, třeba se to časem naučíš,“ dodá a ladným krokem vypluje z místnosti.

„Tak dělej, dej mě do pořádku,“ je netrpělivý pan de Godille, i poté se různě ošívá a komplikuje práci svému upravovateli.

Nicméně se jim dílo zdaří, Dujardin vykoukne na chodbu, pak pokyne svému pánovi a následně již oba kráčí směrem ke komnatám, které obývají sourozenci z rodu Almare. Ti se právě baví v komnatě, před níž vartuje nyní pan de Barbou a Baptiste de La Solignac, který vypadá dost zmordovaný. Zprvu se tváří překvapeně, pak do něj Raoul trochu žďuchne a on pochopí. Zaklepe a po vyzvání jde ohlásit hosta.

Armand nalezne oba sourozence u lehce prostřeného stolu a s pohárkem vína v rukách, oba teď povstanou, aby se přivítali s novým návštěvníkem.

„Taková milá náhoda,“ zahlaholí markýz, přitom však šlehne pohledem po své sestře.

„Tak částečně,“ lehce se ukloní pan de Godille, „Přišel jsem na návštěvu a netušil jsem, že jste se už vrátil.“

„Chodíte sem často na návštěvu? Takhle navečer?“

„Tak občas ... není teď tolik co dělat ... pořád jen čekáme ...“

„Pierre, tak ho netrap,“ usměje se markýza, „Armand je tady už dost dlouho, akorát jsme nechtěli vzbudit pozornost. Ne před tebou, pochopitelně.“

„Je pravda, co si teď myslím?“ zableskne se v očích pana de Almare.

„Tak do hlavy ti nevidím, ale asi si to myslíš dobře,“ rozesměje se ona.

„Vida, jeden na krátký čas odjede a ...“, usmívá se diplomat, „Zdržíte se tady?“ obrátí se na přítele, čímž ho dostane znovu do rozpaků.

„Pochopitelně se zdrží. A já taky. Mám teď volno, povečeříme společně. Pokud tedy ty nechceš jít ještě teď za tím svým ministrem nebo za královnou. Nebo za bratránkem,“ řekne ona.

„Za těmi zajdu až zítra, za všemi,“ zavrtí hlavou markýz, „Nu dobrá, tak společná večeře. Pouze zbývá se domluvit, zda takto ve třech, nebo zda k tomu přizveme tu naši omladinu.“

„Omladinu?“ zarazí se hrabě.

„Myslím tím naše urozené mladé pány, mého a vašeho podkoního, taky mého velitele gardy, tvoji komornou a pak pochopitelně tvého syna Henriho, je tady?“ obrátí se pan de Almare k sestře.

„Už se vrátil od krále,“ přikývne ona, pak se trochu zarazí, „Chceš je všechny brát ke stolu?“

„Záleží na vás, mně nevádí.“

„Radši bych jen tak ve třech, ačkoli ... nevím ... Mohli bysme si líp popovídat.“

„Tak já něco navrhnu,“ nasadí znovu úsměv markýz, „Pojíme společně, jak jsem říkal, pak je pošleme pryč a zůstaneme sami tři. Souhlasíte? Určitě si toho máme dost co říct, budeme už nasycený, taky uvolněnější ... nebo snad spěcháte ke svému pluku, příteli?“

„Vůbec ne, tam se beze mě obejdou. Můžu zůstat třeba až do rána,“ odpovídá radostně pan de Godille, po delší době se vidí se svým výborným přítelem, ten již ví, že znovu navázal vztah s jeho sestrou a dle všeho mu to nevádí. Prostě dneska je dobřej den, říká si v duchu, napřed milování a teď i asi zajímavý večer ve společnosti lidí, které má rád.

„Tak se posaďte, vydám patřičný pokyny a pak se za vámi vrátím,“ neskrývá svou radost nad setkáním a vidinou příjemného zbytku dne ani Pierre, pak odloží pohárek na nepříliš honosný stůl a vyjde z místnosti. Tam vartují všichni tři urozenci, které před chvílí označil za omladinu.

„Milosti,“ uklání se Baptiste, ostatní ho bryskně následují.

„Jaká to náhoda, vidět vás takto pohromadě. Ale hodí se mi to. Pane de La Solignac, vyhledejte majordoma mé sestry a sdělte mu, aby připravil večeři. A také nechte připravit mého synovce Henriho, bude večeřet s námi. Snad sežene Auguste dost proviantu, abychom netrpěli hladu,“ nařizuje pan de Almare.

„Pro čtyři osoby určitě, Milosti,“ poznamená Raoul.

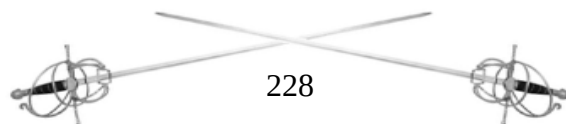
„Pro čtyři?“ nasadí úmyslně překvapený obličej markýz, „Ach tak, já jsem vám vlastně nesdělil, že zvu ke stolu i vás.“

„Rozumím, Milosti,“ ukloní se Baptiste, „Hned to zařídím, Milosti. Večeře pro pět osob.“

„Ale pánové,“ zatváří se naoko pohoršeně pan de Almare, „Copak vás musím zvat ke stolu každého zvlášť?“ usměje se, když vidí jejich mírně nechápavé obličeje, „Pozvání platí pro vás všechny, vás všechny tři. Pokud tedy dobře počítám, pane de La Solignac, bude nás i s vaší sestrou celkem osm.“

„Vaše Milosti,“ uklánějí se teď oba podkoní, ovšem nedokáží zastřít svou radost, tu má ostatně i třetí z nich.

„Až bude večeře připravená, pane de La Solignac, přijďte mi říci. Do té doby ať nás nikdo neruší,“ dodá markýz.

„Postarám se, Milosti,“ ukloní se hluboce Dujardin.

„Pane de Rigault, jen prosím vás nezapíchněte žádného posla od Jejího Veličenstva, kdyby nedej bože dorazil a domáhal se slyšení. Tak doslovně v tuto chvíli mé přání brát nemusíte,“ rozesměje se pan de Almare a spolu s ním i všichni tři mladíci na chodbě.

Armand a Andrea sedí u stolu a čekají na návrat Pierra, on je mírně nervní, ona naopak naprosto v pohodě. Na přicházejícího sourozence se usmívá, občas hodí pohledem na svého milence. Jejich rozhovor je zpočátku týká jen zcela obecných témat, přesto cosi visí ve vzduchu.

„Tak jak je to s vámi?“ položí markýz očekávanou otázku.

„Co bys chtěl slyšet?“ ušklíbne se sestra.

„Co mi budete ochotní říct.“

„To co víš, ti teď musí stačit,“ je poměrně stručná Andrea.

„Dobrá, respektuji,“ pokývá hlavou Pierre, „Nebudu se vás dál na nic vyptávat. Tak co se tady dělo, zatímco jsem cestoval?“ nadhodí jiné téma, které jim vydrží až do chvíle, než vstoupí Baptiste a ohlásí připravenost večere.

Jak se ukáže, Bastien zajistil dost nesourodou směs jídla, který dům dal, v každém případě v dostatečném množství. Do čela stolu si sedne pan de Almare, vyhoví tak přání své sestry a přítele, ona sedí po jeho levé ruce a on po pravé. Vedle Andrey spočine její syn Henri-Honoré, za ním pan de Barbou. Na protější straně usedne vedle hraběte jeho podkoní, pan de La Solignac a jeho sestra Julie.

O obsluhu se stará osobně Auguste, k ruce mu je sluha Simon Dorlan. Majordomus rozlévá víno do pohárů, osobní sluha se snaží rozdávat stravu, nakonec zbytky nechá na stole a ustoupí stranou. O konverzaci se stará především bratr se sestrou, spíše se trochu špičkují, žertují na téma skvostné tabule v jinak nádherném královském zámku, který je však nyní poněkud nevhodně zařízený.

„Vlastně jsem se chtěla zeptat už dřív,“ pohlédne na sourozence Andrea, „Tady se šíří zvěsti, že snad ty rebelové v Albionu měli popravit svého krále.“

„Bohužel, nejde o zvěsti,“ posmutní oslovený, „Měl jsem tu smutnou čest vidět jeho smrt na vlastní oči.“

„Panebože, to je teda divná země,“ vrtí nevěřicně hlavou Armand.

„Myslíte, příteli?“

„Co jinýho si mám myslet? Vztáhnout ruku na vlastního krále! To musej bejt barbaři, doslova.“

„Někdo by si to mohl myslet i o nás,“ říká smutným hlasem pan de Almare, „Copak neobléháme vlastní sídelní město krále? Možná tam za hradbami umírají lidé hlady, zatímco my tady hodujeme. Sám jste mluvil o bitvě, o věšení sedláků. Jsme opravdu jiní?“

„Nikdo u nás přece nechce zabít krále.“

„Díkybohu, příteli, díkybohu. Ale zabíjíme se navzájem. Rodiny jsou nyní stejně rozervané jako tam v Anglii. Bratr stojí proti bratru, stačí jen vzpomenout na pana de Condé a pana de Conti. Tam válčili mnoho let a nenávisť je zcela pohltila. Staly se tam ukrutnosti, které vyvolaly jiné ukrutnosti. Obávám se, příteli, že i my se můžeme do takového stavu dostat.“

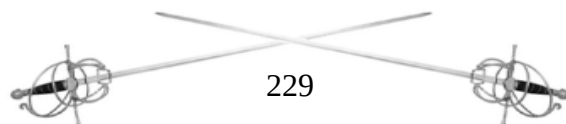
„Já si myslím, že už dlouho vzdorovat nedokážou,“ zavrtí hlavou pan de Godille, „Začnou mít hlad, lidi se budou bouřit proti těm darebákům z parlamentu a jak je nosili na ramenou, tak je nakonec hodí do Seiny. Obyčejná lůza, co nezná slovo čest, co nezná věrnost svému králi. Nezaslouží si žádněj soucit, když se bouřejí proti králi.“

„To by asi bylo na dlouhou debatu, příteli. Co myslíte, dá se dostat do Paříže?“ zeptá se markýz.

„Do Paříže? Copak tam chcete dělat?“

„Upřímně, rád bych navštívil anglickou královnu, která tam přebývá. Možná už také ví o strašlivém údělu svého muže.“

„Ach tak,“ pokývá hlavou hrabě, „Do města nějaký vyslanci a vyjednávači chodí. A pak tam choděj i jiný, například poslové a tak. I pan de Rigault už se tam byl podívat,“ dodá a podívá se významně na přítele, pak na svého podkoního.

„Nesl jsem do města vzkaz,“ pochopí nutnost něco říci Dujardin, „Šlo spíše o osobní záležitost, Milosti.“

„Rozumím, pane de Rigault,“ pochopí nevyřčené povinnosti mladíka Pierre, „Nuže, pane, mohl bych se dostat za anglickou královnou?“

„Asi ano, Milosti. Ale v případě Vaší Milosti by asi bylo možné přijít zcela legálně, Vaše Milost by mohla jít navštívit své příbuzné, pana prince de Conti nebo paní princeznu de Longueville, například.“

„Asi máte pravdu, pane,“ tváří se zamyšleně markýz.

„Pokud si bude Vaše Milost přát, mohu ji doprovodit,“ nabídne své služby Quido, „Pokud mě Jeho Excelence uvolní, pochopitelně.“

„Jistě, pokud už půjdete do města, vemte si mého podkoního,“ přikyvuje Armand, „Nikdy nevíte, co se tam může semlít, co se děje tam ve městě. Pan de Rigault se tam jednak vyzná, jednak se dokáže postarat o sebe i o toho, koho doprovází.“

„Promluvím si s panem kardinálem a také panem de Condé, možná i Jejím Veličenstvem, pak se rozhodnu,“ odpovídá neurčitě pan de Almare, „V každém případě za nabídku děkuji a možná ji využiji.“

„Bude mi ctí, Milosti,“ lehce se ukloní pouhým pohybem hlavy Dujardin.

„Když už zde takto sedíme, co kdybyste mi podrobněji řekli, co se tady událo?“ obrátí se na přítele Pierre.

„Proč ne, ale asi by mohl vyprávět pan de Rigault,“ přehraje pan de Godille dotaz na svého podkoního, ten pochopí.

„Jak si přejete, Excelence,“ souhlasí bez mučení, je již na tuto roli zvyklý. A začne líčit události minulých týdnů, kdy nebyl markýz přítomný. Vcelku obstojně popíše celkovou situaci, o níž má i díky informacím od špehů z Paříže slušné povědomí, zmíní boj s rejtary pana de Condé, kde se jen lehce dotkne zranění svého pána, neboť ví, že na něj není příliš hrdý. Naopak velmi podrobně vylíčí bitvu u Charentonu, včetně excesů po jejím skončení. Což vyvolá zamračení Armanda a naopak poblednutí ve tváři Pierra.

„Můj ty bože, tolik krutosti,“ okomentuje pan de Almare syrově podané informace o tvrdosti rozkazů pana de Condé po zmíněné bitvě, i následném pokynu likvidovat každého, kdo se snaží dostat do města proviant.

„S tím nic nenaděláte, příteli,“ odpoví bez jakýchkoli náznaků soucitu pan de Godille, „Chtěli válku, tak ji maj mít. Se vším všudy. Když chcete uspět, tak se s nima nemůžete moc párat. Ale hnali jsme je, když se jen pokusily ty svoje držky vystrčit z hradeb.“

„Počínání mého bratránka nepochybně vyvolá mnoho nenávisti,“ je očividně jiného názoru markýz.

„Pan de Rigault ti vyprávěl, co se dělo tady,“ vstoupí do rozhovoru Andrea, která cítí rozdílnost názorů na probíranou tematiku u svého sourozence a milence, „Možná bys nám mohl ty naopak říct, co se dělo v Anglii, než usekli svému králi hlavu.“

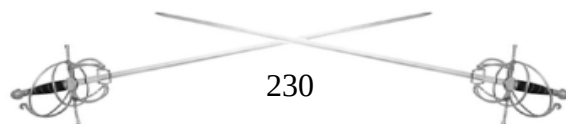
„Proč ne,“ pochopí bratr hned snahu své sestry, „Mohl bych dát také slovo svému podkonímu, panu de La Solignac, ale on bohužel o mnoha událostech příliš neví, přeci jen jsme mnoho z domu mého tchána nevycházeli. Proto se vám pokusím sám vysvětlit, k čemu tam došlo a proč tak krutě naložili se svým vlastním králem,“ dodá a poté začne opravdu poutavě vyprávět. Také dost podrobně a realisticky vylíčí poslední chvíle panovníka, který několik let válčil se svými poddanými a svůj boj kolosálně prohrál.

„Dyť jsem to říkal, prostě barbaři,“ vyjádří Armand své opovržení nad královrahy.

Jelikož je večere téměř pozřena, sourozenci z rodu Almare ji taktně ukončí. Julii je nařizeno uložit Henriho, Auguste má doprovodit do vedlejší místnosti urozené mladé pány. Zde zůstane k ruce pouze Dorlan. Během chvilky se tak místnost zcela vyprázdní, Simon rozlije víno a pak je pouhým pohledem svého pána vyslán za dveře.

„Docela příjemná večere, takto v kruhu rodinném,“ poznamená markýz.

„V kruhu rodinném?“ podívá se tázavě hrabě.

„Tak skoro všichni jsou s námi nějak spříznění, pouze vy a váš podkoní zatím ne.“

„Zatím?“ zarazí se Armand.

„Tak u vašeho podkoního k tomu asi dojde stěží,“ mluví dál jakoby lhostejně pan de Almare, „Ovšem ve vašem případě ... ano, slíbil jsem, nebudu o tom mluvit ani se na nic ptát,“ pokračuje s chápavým výrazem ve tváři, „Jen považuji za nutné říci jedno. Pokud byste uznali vy dva za vhodné, abych vás, přáteli, získal za švagra, vůbec bych se nezlobil. Ale nijak nebudu naléhat, vyzvídat. Je to jen a jen věc vás dvou.“

„Pierre, máme s Armandem jistou dohodu,“ hovoří markýza vážným hlasem, „Možná ti o ní časem řeknu víc. Zatím spolu prožíváme milostnej román, tak to tak prosím nech bejt.“

„Plně vaše přání respektuji, máte a budete mít vždy moji podporu.“

„Když už tady mluvíš o nějaký svatbě, tak mám jinej návrh. Co takhle provdat Julii za Raula? Nemají žádnou společnou krev, a zabili bysme tak dvě mouchy jednou ranou. Potřebujeme Julii dostat pod čepec a taky Raoul by mohl mít manželku. Co tomu říkáš?“ podívá se na sourozence Andrea.

„Tak přeci jen budeme probírat rodinné záležitosti?“ zasměje se pan de Almare, „Ale proč ne. Nemám výhrad, pokud vše domluvíš ty a oni budou souhlasit.“

„Jejich souhlas zajistím,“ ušklíbne se ona, „Konec konců, co jim zbude, pokud to bude naše přání.“

„V tom máš jistě pravdu,“ usměje se i bratr, „Pak tě prosím, abys i mým jménem toto vyjednala. Svatbu jim vystrojíme, něco do začátku taky dáme.“

Téma svatby záhy opustí a začnou se bavit o událostech u dvora, ona se nebrání ani různým lechtivým příběhům a poznámkám, její milenec spíše naslouchá záplavě vtipných hlášek obou sourozenců. Nakonec však sklouznou zase k událostem kolem obleženého města, mluví o smrti vévody de Chatillon. Armand při této příležitosti znovu projeví značnou nekompromisnost a nenávisť.

„Ale přáteli, vy jste mi tedy nabroušený,“ usměje se vlídně Pierre, „Nemůžete ale všechny pověsit. Ačkoli si myslím, že vy byste to klidně udělal. Ale kdo by potom sloužil králi?“

„Já a všechny pověsit?“ durdí se naoko hrabě, „Víte, jakej já jsem lidumil? Vždyť pod svou střechou dokonce trpím rebela, skoro ho vlastně skrejvám, místo abych ho nechal zapíchnout nebo pověsit a jeho tělo hodit do Seiny.“

„Pod svou střechou?“ nepochopí markýz.

„Tak teda pod střechou Quida,“ ušklíbne se nad detailem Armand.

„Vy tam schováváte rebely?“

„To je taky práce Quida. Představte si, bratři Maurice, mýho sekretáře, si chtěli hrát na vojáky. V tý slavný armádě pana de Gondi,“ ušklíbá se pan de Godille, „Toho Victora postřelili a vodtáhli domů. Ale ten druhý, Etienne, tak toho střelili do hlavy a zůstal na bojišti. Ten můj milostrdný bratr, Quido, se švagry prohledal bojiště a našel ho tam. Pak ho vodtáhli do mého ... teda jeho domu a tam teď leží.“

„Můj ty bože,“ vrtí hlavou Pierre, „Vidíte, přáteli, jaké hrůzy a osobní tragédie se už teď dějí.“

„Jejich chyba,“ zavrtí hlavou hrabě, „Ale kvůli tomu to neříkám. Jen abych vám dokázal, jak dobrý mám srdce,“ zasměje se, „Podle rozkazu prince měl ten Etienne už plavat s rybama v Seině. Místo toho se rozvaluje v posteli mého podkoního.“

„Probůh, snad byste bratra pana Maurice nenechal popravít,“ zděsí se pan de Almare.

„Tak pochopitelně nenechám,“ ušklíbne se Armand, „Ne teda, že by si to nezasloužil. Ale kdybych to udělal, tak by mi možná Maurice moje peníze tak dobře nespravoval,“ dodá velmi prozaický důvod svého milosrdenství.

„Alespoň tak,“ řekne markýz a sklopí hlavu, s vývody svého přítele nesouhlasí, ale chápe je. Pro něho ten mladík Etienne nic neznamená, je jen příslušník třetího stavu, který si za svoje postoje smrt zaslouží.

„Nesmíš bejt takovej lidumil,“ přidá se Andrea na stranu svého milence, „Vzpomeň si, jak se chovali v Paříži. Jak i tebe málem napadli. Nebo málem zaútočili na Královskou palác. Sice toho tvýho

Mazarina vůbec nemusím, spíš jsem na straně Genevievky než Louise, ale s tím plebsem je potřeba jednat zůstra.“

„Vzdávám se, takové přesile, abych také neskončil nakonec v Seině,“ převede pan de Almare začínající spor v žert a v podobném duchu pokračují dále.

Mezitím Simon hlídkuje na chodbě, Auguste pobíhá po paláci a shání ještě nějaký proviant a pití. Trojice Quido, Baptiste a Raoul posedává v další komnatě a decentně usrkává z pohárků, mají jen zbytek, co jim zůstal od večere. Zábava mezi nimi dost vážne.

Bastien přivleče dva koše zakryté ubrouskem, jeden předá Dorlanovi, je tam něco na zub, láhev likéru pro paní markýzu, další láhve pro její společníky. Simon opatrně zaklepe a po vyzvání doplní zásoby panstva, aby poté trpně vartoval a čekal, zda nebudou potřeba jeho služby.

Auguste vstoupí do místnosti, kterou obývá a kde se roztahuje trojice urozenců. Ti na něho koukají s jistými rozpaky, sice zastává úřad majordoma, nicméně je z jiného stavu. Přitom ho ale dobře znají, především Quido a Raoul, ovšem teď před dalšími váhají.

„Tak jsem se trochu rozhlídnul, pánové,“ říká Bastien s potměšilým úsměvem, „Pokud se neurazíte, dovolil jsem si něco přinést i sem,“ postaví na stolek košík.

„Předpokládáš, že tu ztvdneme dlouho?“ pozvedne zrak Dujardin.

„Tak asi ano,“ přikývne majordomus, „Teda pokud budete chtít, pánové. Pan de La Solignac má komnatu s panem markýzem jinde, já a pan de Barbou tady přebýváme ...“

„Tak vás vlastně musím požádat o azyl, co?“ zasměje se Quido.

„Ten vám rádi poskytneme, pane de Rigault,“ ukloní se Baptiste.

„Pochopitelně, pane,“ přikyvuje Raoul.

„Tak přijímám. Jinak, Auguste, když už tady máme tak trochu popíjet,“ nahlíží Dujardin do obsahu košíku, „tak necháme stranou ty oficiality. Dyt' se známe už takovou dobu, ne? Od chvíle, kdy jsme spolu bojovali bok po boku, vlastně i bok po boku s panem markýzem a panem hrabětem, ne?“

„Však se mi to občas připomene,“ sáhne si na pravý bok majordomus, „Ta rána kordem tehdy nebyla nic moc. Voba jsme tam málem zařvali, voba byli pár dní v bezvědomí, pokud si dobře vzpomínám.“

„Já si spíš vzpomínám, jak jsme přes den společně cedili krev a po nocích uspokojovali komorný budoucí paní hraběnky de Godille. Kterou tehdy kdo z nás měl? Já Elke a ty Barboru? Nebo to bylo navopak?“ směje se Quido.

„Ty už si nevzpomínáš?“

„Po pravdě ... já je pak měl vobě,“ chechtá se Dujardin, „Po jedný i vobě najednou. A taky už maj vobě moje děti, jak určitě dobře víš.“

„Já ano, ale pánové?“ podívá se Bastien tázavě na oba urozené mladíky.

„Ale co, díky panu hraběti je to u pluku veřejný tajemství. Moje manželka to taky ví, dokonce to máme i v manželské smlouvě,“ neztrácí dobrou náladu Quido.

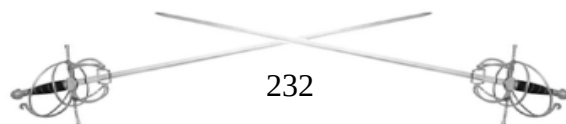
„Dozvíme se snad nějaký pikantnosti?“ osmělí se pan de Barbou.

„Proč ne, jak říká Auguste, tahle noc asi bude dost dlouhá. Pokud nejste teda unavený, pánové?“

„Já trochu, ale ...,“ usměje se nesměle pan de La Solignac, „Rád s vámi posedím,“ dodá rozhodným hlasem.

„Já jsem tady doma, stejně nemám kam jít. A ani bych nešel,“ přikývne Raoul.

„Tak je rozhodnuto. Tak Auguste, začni nalejvat. Jen jestli si toho nevzal málo,“ podívá se znova do košíku Dujardin.

RODINNÉ STAROSTI A RADOSTI

V prostorách Saint-Germain-en-laye, poskytnutých dočasně sourozencům z rodu Almare, se nyní sice rozléhá ticho, nicméně včerejší popíjení a klábosení se protáhlo dlouho do noci, a to jak mezi sourozenci a milencem sestry, tak mezi jejich sloužícími.

Jako první vstává Auguste, kterého přijde vzbudit kapitán Roth osobně, majordomus ho o tuto službu ještě v noci požádal. Bastien potom začne konat své povinnosti, nejprve přivede k vědomí Simona Dorlana, stočeného do klubíčka vedle krbu, pak probudí i své noční spolubojovníky, kteří tak usilovně podnikali atak na láhve s vínem, že musel ještě musel sáhnout do svých tajných zásob.

Zatímco Simon se snaží trochu poklidit, Auguste zajišťuje snídani, s čímž mu pomáhá kapitán Roth a jeho dva Švýcaři. U ranní siesty se sejde totožná společnost jako u večere, jen všichni vypadají daleko hůře, nevyspalí, smrdí, táhne z nich alkohol. Bude práce sourozeneckou dvojici připravit na jejich odchod ke královské rodině, říká si v duchu Bastien, který obsluhuje i na vše dohlíží.

Příliš bouřlivá debata se nekoná, všichni jen mžourají a jsou zamlklí. Většinou ani moc nejedí, k duhu přijde především obyčejná voda, pouze hrabě a Quido dají přednost vínu. Ti se také jako první chystají k odchodu.

„Chvátáte, přáteli?“ ptá se pan de Almare.

„Když už jsme tady, tak cestou vykonáme inspekci u pluku,“ odpovídá pan de Godille, tváří se zarputile, ale vcelku spokojeně, na ponocování i vyšší spotřebu alkoholu je zvyklý, stejně jako jeho podkoní.

„Rád vás zase brzo uvidím,“ loučí se s nimi markýz.

Po odjezdu zmíněné dvojice se všichni rozejdou do svých komnat, Simon začne zlidšťovat Pierra, Julie se zabývá Andreou. Ta trpně drží, nemůže přijít ke královně příliš neupravená, ačkoli v těchto stísněných a polních podmínkách se přeci jen jisté nedostatky tolerují.

„Julie, co bys řikala svatbě?“ nadhodí znaveným hlasem markýza.

„Svatbě, Milosti?“ zableskne se v očích komorné, moc dobře ví, jak klíčové je pro ni získat ženicha, vždyť je jí právě dvaadvacet let a nemá, kdo by jí poskytl nějaké věno, kromě jejich vzdálených a zazobaných příbuzných.

„Správně, Julie. Mluvila jsem o tom včera s bratrem, ten s tím souhlasí. Už pro tebe máme i vhodného ženicha.“

„Vhodného ženicha?“ skoro se bojí zeptat slečna de La Solignac, může jít také o nějakého páchnoucího či rozkládajícího se starce.

„Budeš se možná divit,“ ušklíbne se paní de Cavarlene.

„Podvolím se, Milosti,“ špitne dívka.

„To bych řekla.“

„Je moc starý, Milosti?“ má komorná stále sklopenou hlavu.

„Tak už docela jo,“ napíná jí její paní, „Už mu bude brzo dvaadvacet let.“

„Dvaadvacet? Tolik mi je právě ...“

„Tak seš dokonce starší?“ zasměje se markýza, „Nebudu tě dlouho napínat, Julie, vybrali jsme pro tebe pana de Barbou.“

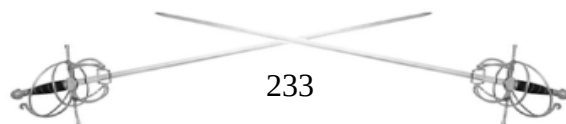
„Pana de Barbou?“ stojí teď dívka jak opařená.

„Copak, nelíbí se ti snad?“

„Naopak,“ řekne rychle Julie, „Ale přece pan de Barbou ...“, tváří se zděšeně.

„Pan de Barbou je mým synovcem, jeho původ je trochu problematický, uznávám, ale to by nemělo vadit, otec ho uznal a tím pádem patří do naší rodiny. Ale s tebou nemá nijak společnou krev, tak by svatbě nemělo nic bránit.“

„Na to jsem nemyslela, Milosti,“ skoro šeptá nevěsta, „Já jen ... pan de Barbou a .. a ... Vaše Milost ...“, zakoktá se.

„Pan de Barbou je pouze mým synovcem,“ řekne rozhodně Andrea, „Tak tomu je a tak to zůstane. Nebo snad o mejch slovech pochybuješ,“ přijde šleh zlým pohledem.

„Nikoli, Milosti. Asi se něco změnilo ...“

„Něco se změnilo, Julie,“ tváří se chápavě paní de Cavarlene, „Raoula znáš, jste stejně pořád v blízkosti, on pracuje pro mého bratra, ty pro mě, což zůstane. Až se vrátíme do Paříže, von bude nadále velet gardě mého bratra a ty zůstaneš mojí komornou. Do doby, než tě obtěžká a potom ... pak uvidíme. Jsem s tebou celkem spokojená, můžete voba žít v paláci Almare, tam vychovávat děti.“

„Jste moc laskavá, Milosti, vy i váš pan bratr.“

„Taky si myslím. Navíc si nemůžeš stěžovat ani na ženicha, co se týká jeho jako muže. Mnohá ti takovýho manžela bude závidět, co myslíš?“

„Pan de Barbou je jistě pěkný mladík.“

„A taky umí dobře uspokojit ženu,“ zatváří se markýza potměšile a dokonce na svou komornou mrkne, té samozřejmě nemohlo uniknout, jaký je vztah mezi synovcem a tetičkou, ačkoli oficiálně nemá nic tušit. Ale je až v příliš velké blízkosti Andrey a není ani slepá, ani hluchá a ani zcela hloupá.

„Je hezkej a milej,“ řekne jen.

„Tak výborně. Jemu už jsem tenhle náš záměr také naznačila. Pochopitelně teď vůbec nevím, kdy dojde k obřadu. Kdy se vrátíme do Paříže, kdy skončí její obléhání. Ale to na rozhodnutí mém a mého bratra nic nemění.“

„Ještě jednou děkuji, Milosti.“

„Julie, můžeš si i s ním promluvit. Konec konců, jste teď oficiálně snoubenci.“

„Snoubenci ... co to znamená, Milosti?“

„Oficiálně nebo neoficiálně, Julie?“ zablýskne se v očích markýzi.

„Já jen ... jaký vztah ... do svatby ...“, koktá znovu dívka.

„Můj ty bože, to je přece jen na vás dvou. Voba jste teď volný, ty i von ... teda už ne úplně, teď jste si tak říkajíc zaslíbený,“ ušklíbne se paní de Cavarlene, „Julie, pokud se ptáš, jestli si ho můžeš vyzkoušet před svatbou ... von není žádnéj panic a ty panna. Rozumíš?“

„Rozumím, Milosti,“ objeví se radostný výraz ve tváři nastávající.

„Poslouchej, Julie, nebude snad mít tvůj bratr nic proti?“

„Bratr? Kterej?“ usměje se bolestně komorná, „Voba budou určitě rádi, když se o mě postaráte,“ dodá s hořkostí v hlase.

„Tak to věřím,“ řekne dost necitelně paní de Cavarlene, „Tomu staršímu to teda řekni sama, přeci jen, je hlavou vaší rodiny.“

„Udělám tak, Milosti, až ho někdy uvidím.“

Ještě chvilku si povídají, ale na zcela jiné téma, probírají garderobu dvorní dámy, kontrolují i maličkosti, naštěstí sama markýza dává svým šatům lesk, v němž se ztratí jejich drobné nedostatky.

Ve stejnou dobu je pan de Almare upravovaný Simonem, kousek dál postává pan de La Solignac, kouká jak vyoraná myš. Markýz mu pokyne rukou a sdělí mu o záměru svém a své sestry, provdat Julii za Raoula.

„Tak co tomu říkáte, pane?“ zeptá se vážným hlasem.

„Že má moje sestra štěstí,“ řekne bez obalu Baptiste, „A musí vám být oběma vděčná, Milosti.“

„Pane de La Solignac, doprovodíte mě ke dvoru, ale pak se můžete vrátit. Nevím, kde budu dnes všude chodit, kdybych vás potřeboval, vzkáži pro vás. Nevypadáte po ránu moc dobře.“

„Omlouvám se, Milosti, to asi ta únava z cesty,“ klopí hlavu podkoní.

„Asi,“ usměje se lehce markýz, tím rozmluva končí.

Trvá však ještě drahnou dobu, než z komnat směrem k prostorům obývaných královskou rodinou může vyrazit delegace hezkých a elegantně oděných mladých mužů a žen. Sourozence z rodu de Almare následuje devítiletý Henri, narozeniny spíše neoslavil patnáctého února, za nimi kráčí v závěsu nevlastní sourozenci z rodu de La Solignac, Baptiste a Julie.

Takto společně však dojdou jen k místům, kde je již sledují přísné pohledy královských gardistů. Ti ovšem rodinu pana de Almare znají a tak pro ně není problém pokračovat dále, naopak druhá sourozenecká dvojice se vrací zpět.

„Tak jsem slyšel o tvém zasnoubení,“ prohodí Baptiste, když jsou již z dosahu uší královských vojáků.

„Dneska ráno to na mě markýza vybalila. Ty to víš už dýl?“

„Jak bych mohl? Dyť jsem byl na cestách. Br, to bylo hnusný,“ otřese se on.

„Tak jak to víš?“

„Dneska mi to řekl pan markýz.“

„Ach tak. Neztrácej čas, ty naše Milosti,“ ušklíbne se ona.

„Můj ty bože, co ti zase nevoní?“ zavrtí on nevěřičně hlavou, „Dyť ten Raoul je synovcem paní markýzi. Ke všemu je to dobrý hřebec, jak jsem slyšel. Sama víš, co dělal předtím, než ...“

„Vím. A беру to, ačkoli se mě nikdo neptal.“

„No a co? Bud' ráda, mohli ti do postele strčit nějakýho dědka, co se pochcává. Tak bud' vděčná a nepyskej,“ durdí se on.

„Říkám snad něco? Snad nebude problém s markýzou ...“

„Proč by byl?“

„Nedělej se, že ti to ušlo. Dyť vona šuká s tím Raoulem. Teda teď právě možná ne, podle mého jí teď vojíždí ten hrabě, co už byl kdysi jejím milencem.“

„Ach tak, tak takhle to je,“ hvízdne si on, pak se provinile rozhlédne, nikdo je však nepozoruje ani se nad jeho ne příliš společenským projevem nepohoršuje.

Ještě chvíli tlachají, než dojdou k prostorám, ze kterých před chvílí vyšli. On se cítí opravdu unavený a je připravený zalézt do pelechu, zvláště když mu ho v noci zabral pan de Godille a on musel spát s panem de Rigault na zemi. Auguste jim sice nabízel své lůžko, ale když podkoní pana hraběte odmítl, musel i on. Hrome, neurozený majordomus se rozvaloval v posteli a on spal na zemi. Ale co, stejně ty postele jsou takový provizorní, kdoví kde tím Augustem sehnané. A nakonec i ten majordomus není tak špatnej, jak vyplynulo z noční pitky a vyprávění pana de Rigault.

„Jdeš si lehnout?“ zeptá se Julie.

„Mám to v úmyslu,“ přikývne on, pak se zarazí, „Ale napřed bych rád mluvil se svým švagrem, abych viděl, jak se na to tváří von. Asi mu to taky už řekli, ne?“

„Jo, vona něco vo tom mlela,“ kývne nevěsta.

Pan de La Solignac se tedy začne shánět po Raoulovi, najde ho nataženého na své polní posteli, na druhé se rozvaluje Bastien, oba využívající odchod panstva. Baptiste vytáhne ženicha nejprve na chodbu, potom ho i se svou sestrou vmanévruje do místnosti, kterou obývá s panem markýzem. U krbu zase nalezne Dorlana, stočený do klubíčka, i on chce dohnat spánkový deficit. Má však smůlu, panstvo ho vyžene na chodbu, sluha však nijak nereptá, je jako vždy úslužný. Ještě se nabídne donést a rozlít nějaké víno, ovšem s tím nepochodí.

„Drahý švagře,“ obejmě pan de La Solignac Raoula, jen co se dveře za Simonem zavřou.

„Švagře?“ zarazí se objímaný.

„Copak tobě nic markýza neřekla? Nebo markýz?“ povolí stisk podkoní.

„Ach tak, tak voni už to spustili?“ dovtipí se velitel gardy.

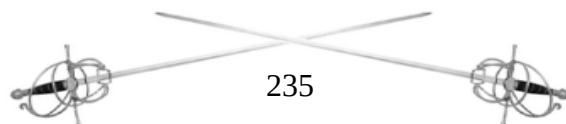
„Budete hezkej páreček,“ usmívá se Baptiste.

„Vysmíváš se nám?“ zamračí se Raoul.

„Vysmívat? Proč? Spiš můžu závidět, ne? Určitě vám daj něco do začátku, postaraj se vo vás. A s tím hezkým párečkem jsem to myslel taky dobře. Ste voba mladý, ty nedostáváš za manželku nějakou seschlou bohatou šeredu, vona zase žádného plesnivýho dědka. Šukání pro vás nebude děsivá manželská povinnost, můžete si užívat. Tak proč vysmívat? Dopadli ste podle mého voba dobře.“

„Raoule, co ty a paní markýza?“ přeruší je Julie.

„Pst,“ položí si pan de Barbou prst na ústa, „Vo tomhle nikdy mluvit nebudeme, ano?“

„No dobře. A co markýza a hrabě?“

„Tak ani vo tom ne,“ zavrtí hlavou ženich.

„Budu smět mluvit vůbec vo něčem?“ zakření se ona.

„Poslouchejte, voba,“ zvažní Raoul, „Na něco je lepší zapomenout a na něco je lepší se neptat. Věřte mi. Co bylo, to bylo. Co bude mezi nima, to uvidíme. My se budeme starat jen sami vo sebe.“

„To je rozumný,“ přikývne Baptiste, „Taky se na nic neptám a držím hubu a krok. Vážení, nakonec jsme nedopadli tak špatně, ne?“

„Nechval dne před večerem,“ varuje pan de Barbou, „Pořád sme na nich úplně závislí. Když jim přelítne něco přes noc, skončíme s holou prdelí. Proto je nesmíme dráždit, aby si svou velkorysost nerozmysleli. Ačkoli se k nám chovaj dobře, ne?“

„Já si rozhodně nestěžuju, Raoule. Voba máme cejch levobočků, což Julie teda nemá, ale zase má hovno a ne věno. Tak buďme rozumný a vděčný.“

„Kriste pane, vy ste teda zkrotli,“ rozesměje se hubatá nevěsta.

„Tak já určitě,“ řekne jí vážným hlasem bratr, „Pan markýz mi dal obrovskou příležitost a jsem moc rád, že se nezajímá vo mou minulost.“

„To samý platí i pro mě,“ přitaká pan de Barbou.

„A co plány Angeliky?“ podívá se ona na oba zpytavě.

„Jaký její plány? Já už vo ničem nevím,“ opáčí jí sourozenec s ironickým úsměvem, „Dyť to snad vyšlo, ne? Máme nějaký postavení, všichni čtyři, Julien je kapitánem v proslaveném pluku, ty komornou, já podkoním a Raoul velitelem gardy.“

„Tak já spíš jen pro ozdobu,“ řekne hoře ženich, „Ale co, aspoň se nepředřu.“

„Správně, budeš mít tak dost sil, abys mohl plnit manželský povinnosti. A já se dočkal nějakých synovců a sestřenic.“

„Nechceš nám přitom svítit?“ ušklíbne se švagr.

„Pokud potřebujete publikum, tak prosím. Ale asi si vystačíte sami. Hm, jak to vypadá, tak jsem tady zůstal na ocet už jen já. Julien má Angeliku, vy dva sebe navzájem ...“

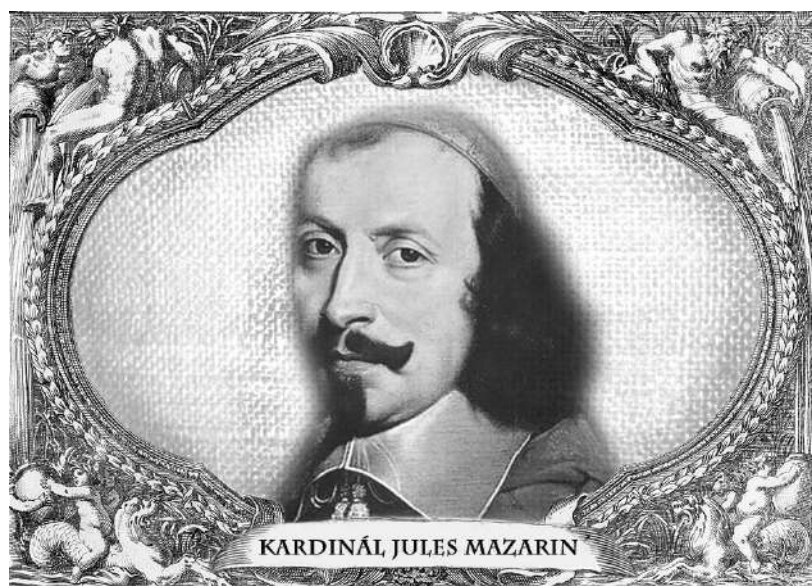
„Na tebe zbejvá nějaká ta bohatá šeredka,“ rozesměje se pan de Barbou, „No a co, seš mladej, když jí rychle ušukáš k smrti, tak to nebude špatný ne? Nebo ty snad spěcháš do chomoutu?“

„To určitě ne,“ oťrese se pan de La Salignac, „Jen se bojím toho, co přijde. Jako s váma. Něco jim přelítne přes noc a druhý den je ruka v rukávu. A já budu muset držet hubu.“

„Tak jak ses měl v Anglii? Je tam tak hnusně, jak se říká?“ změni raději téma Raoul.

„Aspoň dvakrát tak hnusně,“ oťrese se oslovený a začne dávat k dobru historky z výletu. Což jim vydrží asi čtvrt hodiny, pak přijmou společné rozhodnutí a jdou dospat včerejší noc. Alespoň dva mladíci jsou hodně unavení, naopak Julie se cítí svěží a pokukuje po svém nastávajícím. Nejradši by si ho odvedla hned do své postele.

Markýz de Almare se oddělí od své sestry a synovce a jde shánět prvního ministra. Vůbec netuší, kdy na něho bude mít čas, ale považuje za nutné o sobě dát vědět. Jelikož Její Výsost vstává později, mohl by ho ještě zastihnout před odchodem za ní. Což se také stane, bohužel

je obklopený celou řadou různých úředníků, kteří také přijali azyl na nezařízeném královském zámku. Ale zase toho tolik nelitují, v Paříži určitě lépe nebude, zde alespoň nemají nouzi o jídlo.

Pierre stojí trpně stranou a čeká, zda na něj přijde vůbec řada a případně kdy. Sleduje i nervozitu ve tvářích přítomných, mnozí ne zcela souhlasí s taktikou pana de Condé, který se nerozpakuje vraždit odpůrce politiky koruny. Takový stav se až příliš podobá drsné válce, oni by spíše dávali přednost rozumnému nátlaku a vyjednávání. Ale vévoda má v rukou armádu a tedy i faktickou moc, proto mu všichni pochlebují.

„Pane markýzi, doprovodíte mě k Jejímu Veličenstvu,“ osloví kardinál svého přívržence, právě vychází ze svých komnat a své kroky směřuje ke královské rodině. Ta by už měla být v rámci zdejších možností ustrojená a připravená. První ministr však má právo být prvním, než se kolem vladaře a jeho matky vyrojí další dvořané.

„Bude mi ctí, Eminence,“ ukloní se pan de Almare, právě tak, aby vzdal nutnou úctu, ale naznačil i svou nemalou cenu.

„Kdy jste dorazil, pane?“

„Včera navečer, Eminence,“ odpovídá již za chůze Pierre.

„Najdu si čas, určitě si musíme promluvit,“ říká vážným hlasem prelát, čímž krátký rozhovor ukončí.

Královnu naleznou obklopenou jejími dvěma syny, v povzdálí podupávají dvorní dámy, včetně markýzi de Cavarlene, přítomné děti z královské družiny jsou v jiné místnosti pod dohledem vychovatelů. Zrak markýze se na krátký čas střetne

s pohledem malého krále, v jehož očích se na zlomek času zajiskří, pak však nasadí zcela neutrální výraz, jak je naučený a jak se od něj očekává.

„Pane markýzi, vy jste se už vrátil z té hrozné země?“ osloví Anna Rakouská diplomata.

„Ano, Vaše Veličenstvo. Včera navečer jsem dorazil i se svým malým doprovodem. Jsem nesmírně šťastný, že jsem zpět u dvora Vaší Výsosti,“ ukloní se matce i jejímu prvorozenému.

„Budete nám muset vyprávět ... to jsou hrozné události, co se tam dějí. Chudák moje švagrová, ani nevím, zda jí už o tom někdo řekl,“ vzdychá poněkud pokrytecky královna, ke své anglické kolegyni se již roky chová celá její rodina více než zdrženlivě.

„Určitě již o tom ví, Vaše Výsosti,“ poznamená Mazarin.

„Stále tomu nemohu uvěřit. Chudák král Karel,“ hořekuje dále francouzská panovnice.

„Jsou to opravdu nesmírně smutné události, Veličenstvo,“ klopí hlavu Pierre, „Bohužel však naprosto pravdivé. Se svým tchánem jsem nestál zase tak daleko, když k tomu hroznému činu došlo. Král Karel si však zachoval svou důstojnost, do posledního okamžiku, Výsosti.“

„Hrozné časy, pane markýzi, hrozné časy,“ lomí rukama Anna Rakouská, při jejích slovech Ludvík zlostně stáhne tvář, ve svých desíti a půl letech již mnohé chápe a chování obyvatel města Paříže bere jako nesmírnou urážku a vlastně i potupu.

„Věřu hrozné, Veličenstvo,“ přitakává mladý vazal.

Tím ale jeho audience končí, nastává klasický kolotoč královského protokolu, kdy vše má předem svůj řád, každý své místo a povinnosti. Mezi něž patří i povinnost se usmívat, klanět, pro královské děti pak vše trpně snášet. Což není dvakrát po chuti ani Ludvíkovi, ani jeho osmi a půl roku starému Filipovi, nicméně dobře znají rámce, v nichž se musí pohybovat.

Pan de Almare dostane příležitost si krátce promluvit s některými dvořany a úředníky, mnozí se ho s očima navrch hlavy vyptávají na jeho zahraniční misi, o níž někteří vědí. I oni nemohou stále uvěřit, že občanská válka došla až tak daleko, kdy ti rebelové za kanálem setnuli hlavu vlastnímu králi. A bojí se dalších zítřků, taková bezprecedentní věc by se mohla rozšířit i na kontinent jako mor. Však i tady už hoří nepokrytá občanská válka, kdy princ de Condé krví svých protivníků rozhodně nešetří.

Krátce se Pierre setká i s králem, v jednu krátkou chvíli mají možnost prohodit pár vět, bez přítomnosti jiných,

což Ludvík zařídil svým taktickým počínáním.

„Pane markýzi, vy jste viděl mého strýce Karla, když ho vraždili?“ zeptá se hoch hlasem a intonací, která odpovídá vyššímu věku, než jaký biologicky má.

„Bohužel, Výsosti, bohužel. Stál jsem opravdu dost blízko.“

„Taky nás chtějí tamti zavraždit?“ zeptá se chlapec hlasem plným nenávisti a hořkosti, přitom pohlédne na svého vazala zkoumavým pohledem.

„Nikoli, Vaše Výsosti,“ odpovídá rychle pan de Almare, „Tamti, jak říká Vaše Výsost, nechtějí Vaší Výsosti ublížit. Jen chtějí Vaší Výsost ovládat.“

„Ovládat krále!“ řekne Ludvík s obrovským pohrdáním i rozhořčením.

„Ano, Vaše Výsosti. V cestě jim však stojí matka Vaší Výsosti a kmotr Vaší Výsosti. A také pan princ de Condé se svou armádou,“ dodá markýz raději i svého bratránka, neboť si je vědom, kdo má teď v rukách praktickou moc.

„Já nezapomínám, pane markýzi,“ zablýskne se chlapci v očích, pak však nasadí znovu lhostejnou tvář, neboť se k nim přibližují decentně další osoby a hoch nepovažuje za vhodné před nimi v tomto rozhovoru pokračovat. Pan de Almare splyne s přítomnými, jako kdyby teď déle než měsíc nebyl mimo zdejší dění. Během chvilky pochopí atmosféru a přizpůsobí jí své chování i vyjadřování.

ÚTULNÝ DŮM ČI BRDLOH?

Lehce přiopilý hrabě de Godille, v doprovodu stejně indisponovaného podkoního, vykoná inspekci v ležení svého pluku, které je však značně roztroušeno po krajině. Vojáci, poddůstojníci i důstojníci přebývají jak ve vybudovaném táboře, tak na statecích či vesnicích. Proto veliteli jeho činnost zabere dost času a spolu s ním roste jeho znechucení.

„Můj ty bože, Quido, jedeme už do prdele,“ uleví si Armand krátce před naplněním svého úkolu.

„Vaše Excellence již nechce pokračovat a dokončit inspekci?“ usmívá se potměšile Dujardin.

„Ani náhodou. Jedeme do toho tvého brlohu,“ trhne uzdou plukovník.

„Jen bych rád upozornil, Excellence, že ještě nedávno jsem měl docela útulnej dům. Ten brdloh, jak říká Vaše Excellence, se z něho stal ne zcela mým přičiněním.“

„Ještě si snad budeš stěžovat. Taková čest pro tebe, že u tebe bydlíme.“

„Také si říkám, Excellence. Když mou ženu v pozhnaném stavu ruší sténání raněnejch nebo řev vožralejch.“

„Quido, zase už seš drzej,“ povzdechne si Armand, nemá už chuť ani sílu se hádat.

„Já jsem nezačal, Excellence. S tím brlohem,“ odpoví podkoní s jemnou výčitkou v hlase.

„Tak toho necháme a radši přidáme, ať už jsme v tom tvém útulným domě,“ ukončí diskusi pan de Godille a pobídne své zvíře.

Žádné závody však pořádat nemohou, na zmrzlé půdě by mohli zabít své koně a konec konců i sami sebe. Pokračují mlčky, pán nemá chuť se bavit a podřízený jeho přání respektuje.

„Můj ty bože, konečně,“ zaraďuje se plukovník, když vjíždějí na pěšinu vedoucí k domu Dujardina.

„Možná by Vaše Excellence mohla požádat pana markýze, aby pro vás zajistil ubytování v královským zámku,“ navrhně podkoní.

„Chceš se mě zbavit?“

„Já jen, že byste nemusel tolik cestovat. Za dámou svého srdce,“ pokrčí rameny Dujardin.

„Quido, myslí. Z toho by byly řeči.“

„Kdyby se to dobře navlíklo ...“

„Zůstanu kde jsem, Quido. A už dost s těma blbostma. Markýza je dvorní dámou, já velitelem anjounského pluku, nemůžu se tam jen tak nastěhovat.“

„To jistě ne, Excellence,“ přikývne podkoní, „Ale pan markýz je vaším přítelem, vy moc urozená osoba. Třeba by se našlo místo někde jinde, ten zámek je tak velkej ... Ale už mlčím, ještě byste si myslel, že se vás chci zbavit. A já přitom myslím na Vaši Excelenci, aby nemusela tolik cestovat.“

„Skoro bych ti uvěřil,“ zasměje se hrabě, „Už bys chtěl bejt se svou manželkou sám, co? Jenže to by sis nesměl do postele strkat naše raněný nepřátele.“

„Bratra vašeho sekretáře, který vám navíc vícekrát moc dobře posloužil,“ řekne Dujardin opět s jemnou výčitkou.

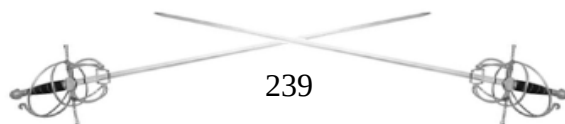
„Jenže pak zblblnul a začal si hrát na vojáky,“ ušklíbne se pan de Godille, „Je to ale sebranka, co, Quido? Myslím ty, co na nás z města posílaj. Na nás, skutečný vojáky, co prošli tolika skutečnějma bitvama. A voni si dovolej se proti nám postavit. Se zbraní v ruce. Hrome, Quido, nebejt to bratr Maurice, tak ho nechám z té tvý ložnice vytáhnout a pověsit na prvním trámu, kterej by byl po ruce.“

„Tak tomu bych věřil, Excellence. Díkybohu, už jsme doma, Excellence.“

Oba zdrchaní vojáci zastaví své koně před domem, který si až donedávna žil svým klidným a nikým nerušeným životem, mající pouze pár prostých lidí za své nájemníky. Nyní je doslova narvaný k prasknutí, další muži se nacházejí i v přilehlých hospodářských staveních.

„Bude si Vaše Excellence přát něco k jídlu?“ ptá se Dujardin.

„Nevím ... víš co, jen něco k pití ... jdu si lehnout. Zkus se postarat, aby mě moc nerušili,“ rozhodne hrabě o naplní několika dalších hodin.

Podkoní doprovodí velitele pluku až do ložnice, kterou sdílí s baronem de Taille, ten se v ní rozvaluje, nemá moc chuti se bavit s panem de Brese a panem de Aboa, kteří zůstávají v jídelně, teď už jen u pohárku s vínem. Hrabě se s baronem pozdraví jen kývnutím hlavy, Quido pomůže svého pána odstrojit, ten si lokne párkrát z láhve s vínem a pak se zahrabe do podušek na lůžku. Služeb sluhů Sylviana a Celesta, kteří se jen mlčky klanějí, nijak nevyužije.

Dujardin vyjde ven a zaváhá. Mohl by zajít za Hypolitem a Filipem, docela by pojedl a něco popil, ale rozhodne se dát přednost rodinnému krbu a tak zamíří do svých dvou komnat, která mu z celého domu zbyly k vlastnímu používání. V předpokoji nalezne služebnictvo své paní a také svou nevlastní dceru, on místností jen projde a vstoupí do své ložnice. Tam se na jeho manželské posteli rozvaluje Etienne, paní de Rigault pak sedí na sesli nedaleko a s raněným rozmlouvá. Podle všeho se oba docela dobře baví, jak alespoň napovídá výraz jejich tváří.

„Jak se zdá, nikdo mě tu nepostrádá,“ řekne majitel panství a lehce se usměje.

„Drahý, jen si povídáme,“ znejistí Armanda.

„Jak jinak. Přece se nenechám zabít od tebe, když jsem tak říkajíc utekl hrobníkovi z lopaty,“ říká Etienne rozpačitě, celá situace se mu zdá stále trapnější, doktor ho pořád drží na lůžku a jeho hostitel spí vedle své vlastní postele na přistýlce.

Než může kdokoli cokoli říci, ozve se zaklepání. Po vyzvání nesměle vstoupí Ambrois, na další pokyn i promluví.

„Pane, řekli mi, že jste se vrátil. Hned jsem přišel, pane,“ hluboce se ukloní.

„To je dobře. Kde je Paul?“

„Paul?“ zakaboní se obličej sluhy, konkurenční boj o místo považuje stále za otevřený, „Ten pomáhá panu Athanasovi, myslím, že převazují raněný, pane.“

„Hrome, tak felčar si přivlastnil mého sluhu?“

„Mám pro něj dojít, pane?“

„Ale ne, tam bude užitečnější. Ambroisi, přines mi něco málo k jídlu a taky nějaký dobrý víno. Co si dáte vy dva?“ obrátí se na manželku a přítele.

„My už jsme jedli, drahý,“ odpovídá Armanda, „Ale dala bych si trochu vody. A panu Etienovi by asi trochu vína nezaškodilo, i pan doktor by jistě souhlasil.“

„Tak si slyšel,“ začne si Dujardin odkládat kord a rozepínat kabátec, plášť a klobouk již odhodil na sesli dříve, „Běž už, nic nepotřebuji,“ houkne na sluhu, který přiskočil, aby pánovi pomohl.

„Jak tě ti dva poslouchaj, můžou se přetrhnout, aby jeden druhého předčil,“ říká Tissot, spočívající v polosedě na lůžku, záda má vypodloženy, hlavu obvázanou.

„Aby ne, když je tak královsky platím.“

„Dáváš jim vůbec něco?“

„Ani sou,“ zasměje se podkoní, pak trochu zvažní, „Jenže jeden chce uniknout z otrocký práce na poli a druhý z pařížský ulice a nějakýho brlohu, ve kterém žije. To je pohání.“

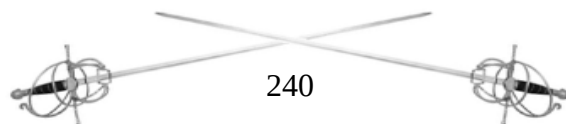
„Měla jsem strach, když jste se večer nebo v noci s panem hrabětem nevrátili,“ změní téma manželka, „Díkybohu jste snad v pořádku,“ dodá, čímž de facto požádá o vysvětlení nepřítomnosti svého muže předešlé noci.

„Ano, jsme oba v pořádku,“ pochopí Quido, „Zastavili jsme se na královským zámku, pan hrabě tam něco vyřizoval. Zrovna se vrátil pan markýz de Almare z Anglie, kam byl vyslán králem. Pozval nás na večeři.“

„Vás?“ podiví se Armanda.

„Ano, nás oba. Měl jsem tu čest večeřet s panem hrabětem, panem markýzem a také jeho sestrou, paní markýzou de Cavarlene. Po večeři si pan hrabě s nimi dál povídal, já pak trávil večer a noc s podkoním a velitelem stráže pana markýze. Trochu se to zvirtlo, prostě už bylo pozdě a tak jsme tam přespalí.“

„Zvirtlo ... vypadáš nějak unaveně,“ usměje se zlehka Etienne.

„Byl tam taky Auguste, toho jistě dobře znáš, je teď majordomem paní markýzi. Ten sehnal nějaký proviant, však to znáš. A co ty, jak se zdá, vypadáš už dobře.“

„Díkybohu a díky především tobě,“ podívá se Tissot vděčně na svého zachránce, „Už ti přepustím tvoje lůžko, možná bych už mohl tenhle večer. A jít si lehnout do vedlejší místnosti, abych vás tady nerušil,“ podívá se provinile.

„Až dá svolení doktor,“ zavrtí nesouhlasně hlavou Dujardin, „Rána do hlavy není jen tak.“

„Copak moje hlava ...,“ posmutní Etienne, „Ale mám strach o Victora. Poslední zprávy nebyly dvakrát povzbudivý.“

„Vylíže se z toho,“ snaží se o pozitivní přístup hostitel.

„Vůbec nevím, co s ním je. Možná už ...,“ sklopí hlavu raněný.

„Takhle vůbec nepřemějšlej. Možná něco zjistím, možná zase půjdeme s Paulem do Paříže. Nebo tam možná půjde pan markýz de Almare, včera něco naznačoval, možná mě vezme s sebou. Chce navštívit anglickou královnou.“

„Ty půjdeš za anglickou královnou?“ zvedne své udivené oči Armanda.

„Tak já určitě ne,“ zasměje se její manžel, „Budu jen jako doprovod, kdyby se tam něco semlelo. Možná bych mohl vzít Paula a poslat ho do vašeho domu, Etienne, aby se přeptal. Ale uvidíme, to víš, přece jen město oblíháme.“

„Já vím. Všechno jsem poslal, Quido, všechno je moje vina,“ zoufá si Tissot.

„Prosím tě, za co všechno ty nemůžeš. Možná taky můžeš i za to, že usekli anglickými králi hlavu.“

„Cože?“ vyvalí oba oči, čímž donutí Dujardina, aby jim vyprávěl, co se včera dozvěděl. Mezitím přinese Ambrois gáblík a také lahodné víno, pro svého pána má jeho otec speciálně dobré schované. Ačkoli i další dodávky nejsou špatné.

„Všichni se zbláznili,“ povzdechne si Etienne, „A nejvíc já. Co mě to jen napadlo, hrát si na vojáky. Byl jsem hlupák a Victor to odnesl.“

„Tak Victor má svůj rozum. Je už dospělej a bylo to jeho rozhodnutí,“ oponuje Dujardin.

„Kdybych s tím nezačal, nikdy by se toho neodvážil. Ba ne, Quido, tuhle vinu ze mě nikdo nesejme. A jak jsme byli ubohý, tam na tom bojišti. Ani jsme nevystřelili, skoro ani nepřítel neviděli. A pak chudák Victor padnu a potom už si nic nepamatuju.“

„Etienne, buď vděčnej Bohu, že jste voba přežili. Mnohý jiný takový štěstí neměli. Victor se z toho taky vzpamatuje, uvidíš. A můžete zase jít sloužit panu de Gondi.“

„Vysmíváš se mi, ale právem, zasloužím si to,“ nařiká dál pod tíhou svědomí Tissot.

„Jen jsem si trochu rejpnul. A přestaň už s tím sebe vobvičováním.“

„Byla to hrozná blbost, Maurice měl ve všem pravdu. A ty taky. Jsem jen vobyčejnej škrabák, není ve mně nic ze skutečného vojáka.“

„Umíraj nebo jsou raněný i skuteční vojáci, Etienne, stačí se podívat vo pár místností vedle. Ale v jednom máš pravdu, drž se svého kopyta. Máš díky Mauricovi a Coiffierovi velkou příležitost, tak až se uzdravíš a vrátíš, tak toho využij. Války nech nám.“

„To mám v úmyslu. Jen jestli ale nebude hůř, co když Paříž padne? Začne se tam drancovat?“ strachuje se Tissot.

„Tomu nevěřím, ačkoli ... Ale ne, pan princ tam má svoje sourozence. Paříž se dobývat nebude, to si nemyslím. Ale vyhladoví se. Ovšem vy máte zásoby a dokonce vám přivezli i nový. Vy hladovět nebudete.“

„Pokud náš dům zase nenapadne nějaký dav. Tentokrát možná jen hladovějch lidí, který zjistěj, že jsou u nás zásoby ...“

„Máte přece v domě vojáky. A taky ochranu pana de Gondi. Etienne, co je to s tebou. Pořád myslíš jen na to nejhorší. Hrome, zaraduj se taky trochu. Bůh ti dal druhou příležitost, ale určitě ne kvůli tomu, abys nařikal jak stará bába.“

„Omlouvám se ... určitě vás voba votravuju ...“

„Ale ne,“ mávne jen rukou podkoní.

„Chápu vaše obavy, pane Etiene,“ přidá se paní domu, „Taky mám strach o bratry a o manžela, když jdou do nějaké bitvy. A modlím se, aby už tohle prolévání krve skončilo.“

„Bohužel, to neskončí nikdy,“ zavrtí hlavou Dujardin, „Co bysme pak dělali? Pořád budou nějaký války, Armando, a já jsem voják. Stejně jako tvoji bratři. Ale to ty přece víš.“

„Vím, vím,“ pokývá ona smutně hlavou, „Přesto se o vás bojím a budu bát. A budu se modlit k Bohu, aby mi vás přivedl v pořádku domů.“

„Jsme v rukách božích,“ pokrčí jen rameny podkoní, „i to, co nosíš ve svém těle,“ podívá se na břicho své choti.

„Quido, když půjdeš do Paříže ... co kdybys mě vzal s sebou,“ řekne tichým hlasem Tissot.

„Etienne, ty ses zbláznil? Jen cesta v tomhle mraze je nebezpečná, k tomu nevíš, co se může stát. Vo tom vůbec nepřemýšlej. Aspoň ne v dohledný době. A určitě ne než ... vida, já o vlku a vlk za dveřmi,“ zasměje se Dujardin, neboť vstoupí doktor Viette, v závěsu za ním Paul.

„Jdu se podívat na svého prominentního pacienta,“ konstatuje felčar suše, pokračuje volným krokem k lůžku, zatímco jeho pomocník zůstane stát uctivě u dveří.

„Jak to vypadá s dalšími raněnými?“ zeptá se podkoní.

„Tak postupně jich ubejvá ... díky Bohu ne kvůli tomu, že by přešli na druhou stranu. Ty s lehčím zraněním vracím k jejich kumpaniím, ty co už jsou schopný převozu pak do jejich domovů, aby se tam zcela vyzdravěli. Ale pár jich tady zůstává, bohužel. Ne každý má takový štěstí, aby se mu jeho rána tak dobře hojila, jako vašemu příteli, panu Etienovi.“

„Tak to rád slyším, tedy to poslední, s Etienem,“ pohlédne Quido na hlavu postiženého, z níž Athanas právě snímá obvaz. Nad pravým okem zůstává stále dost zle vyhlíženými rána, okolí hraje všemi různými barvami, ale nic tam nemokvá, začínají se tvořit strupy.

„Vypadá to opravdu dobře,“ říká Viette, „Ta malá destička, co jsem tam dal, podle mého zaroste časem kůží a zbude jen jizva. Jako památka.“

„Díkybohu,“ poznamená podkoní.

„Máte pravdu, pane, pan Etienne musí děkovat Bohu,“ zkoumá dál ránu felčar, „Zachránil ho směr střely, jak zasáhla jeho hlavu. Jít trochu jinak, tak po lebce nesklouzla, ale zavrtala se do ní a pak by mu už nepomohlo nic. A podruhý měl štěstí, že úlomky rozbitý lebky nepronikly dovnitř, podle mého jsem všechno vyčistil dobře. Bolí vás ještě tak moc hlava, pane Etienne?“

„Tak trochu to zranění bolí ...,“ říká nejistě oslovený.

„To se rozumí samo sebou. Já myslím jinak. Kdyby totiž nějaký úlomek proniknul dovnitř, to by asi bylo špatný. Ale nemusíte se bát,“ usměje se Viette, když vidí výraz postiženého, „To by se už určitě projevilo, to byste bolesti nespál a křičel. Ne, ne, vypadá to dobře. Díky milosti boží, a když dovolíte, tak taky můj dobrý práci,“ pochválí se.

„Máte můj velký vděk,“ řekne Tissot.

„S tím ještě počkejte, až budete zcela v pořádku,“ obrátí se felčar ke dveřím, „Paule, pojd' sem a obvaž pana Etiena,“ nařídí, pak sám na místo zranění nanese jemnou vrstvu své speciální mastičky, která má dle jeho názoru urychlovat hojení a zabraňovat vzniku zánětu.

Vyzvaný hoch rychle přichvátá a dá se do práce, doktor ho spokojeně pozoruje.

„Jak se zdá, tak nějak jste si přivlastnil mého sluhu,“ poznamená s jemnou ironií v hlase podkoní.

„Jen půjčil, pane. U mě je užitečnější. Ale není tam pořád, jistě i vám poslouží,“ oponuje Viette.

„Budiž, možná máte pravdu, pane Athanasi. Ale nezapomínejte, jen půjčil a jen v době, kdy já sám jeho služby nepotřebuju,“ upozorní Dujardin a jeho intonace hlasu dodává jeho slovům váhu.

„Jistě, pane de Rigault.“

„Už mohu vstát z postele?“ zeptá se raněný.

„Co vás nemá,“ zavrtí hlavou Viette, „Naopak, klid na lůžku je nesmírně důležitý. Nezapomínejte, stále máte díru v hlavě, máte v ní kovovou destičku, sice dost malou, ale je tam. Potřebuju, aby všechno

srostlo, tedy vy to potřebujete, pane Etiene. Proto nějaký vstávání nepřipadá v úvahu. Ale mám i dobrou zprávu pro pana de Rigault.“

„Pro pana de Rigault?“ nepochopí Tissot.

„Ano, pro pana de Rigault. Totiž za den, možná dva, dám souhlas k tomu, abyste se přemístil. Tam, kde leží raněný vojáci pluku, je už místo a tam vás můžeme přenést. Tím pádem se uvolní postel pana de Rigault, kterou vám ve své dobrotě přepustil,“ usměje se felčar.

„Mohl bych už dnes ...“

„Ne, nejdříve zítra,“ trvá na svém doktor.

„Nevím,“ znejistí podkoní, „Raději bych nechal svého přítele tady ...“

„Vaše volba, pane,“ pokrčí rameny Viette, „Ale i tam vedle se bude dobře uzdravovat a vy a vaše paní ... ale volba je na vás, pane.“

„Určitě co nejdřív odejdu,“ říká rozhodně Tissot.

„Tak po svých určitě ne,“ ušklíbne se felčar, „Stejně tak platí moje nařízení ohledně vašeho vyměšování, pane Etiene. Stále vám musí posloužit sluha, v žádném případě nějaké prudké pohyby, žádné vstávání. Bůh vás ponechal naživu, tak mu jeho záměr nepokažte.“

„Pan Etiene zde může zůstat, jak bude potřeba,“ řekne Armanda k radosti svého manžela.

„Slibuji, paní, už jen den dva,“ usměje se chápavě Atnanas, „Nu, tady jsme skončili, Paule. Teď už tě nepotřebuju, tak zůstaň se svým pánem, ať nemusím čelit jeho výčitkám. Později bys mohl přijít, trochu tam poklidit, a taky v naší ložnici.“

„Paul s vámi může jít hned,“ rozhodne se pro vstřícnost Dujardin, „Bude vám k ruce, až ho budu potřebovat, tak pro něj pošlu. Nechci vám ho brát, pane Athanasi, ale jen jsem vás upozornil, že vám ho nemíním přenechat natrvalo.“

„To se nedivím, vypadá docela šikovně,“ přikývne felčar a jeho slova se moc líbí mládenci, o kterém je řeč. Leč jsou poslední, které doktor pronese, neboť hned poté opustí místnost i se svým pomocníkem.

„Pane Etiene, vaše zdraví je nejpřednější,“ ozve se paní de Rigault, více kvůli svému manželovi, než svému přesvědčení, „Není nutné nikam spěchat.“

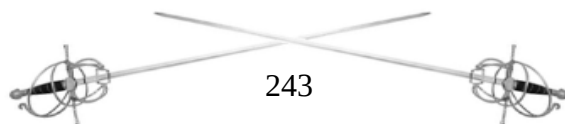
„Přesně tak,“ pohlédne Quido vděčně na svou ženu, za její pochopení, „Tak, Etiene, dáme si pohárek, na tvoje uzdravení, na dobrou zprávu od doktora. A pak, když mě voba omluvíte, si půjdu lehnout. Využiju, že i pan hrabě odpočívá,“ dodá s lehkým úsměvem.

INFORMACE OD TAJNÉHO EMISARA

Kardinál Mazarin si nalezne čas na vyslechnutí svého diplomata až v podvečer, když už se venku začíná povážlivě roztahovat tma. Přijme ho ve svých soukromých prostorách, kde má improvizované lůžko a taky částečné vybavení, což jim umožní se posadit na vcelku obyčejné sesle. Zůstanou sami, jak si přeje první ministr, a dle jeho druhého přání mu mladý aristokrat velmi podrobně vylíčí, čeho byl svědkem v Anglii a o čem s kým jednal.

„Ten Cromwell, je to blázen, fanatik? Nebo co vlastně chce?“ tváří se ustaraně kardinál, lehce si usrkne vína, oba mají pohárek spíše jako dekorum, než by se chystali holdovat nadměrnému požívání jeho obsahu.

„Setkal jsem se s ním jen párkrát,“ říká rozvážně tázaný, „Zcela se v něm nevyznám. Možná má v sobě něco fanatismu, řekl bych, že je rozhodně přesvědčený o své pravdě. Ale taky má v sobě nesmírnou ctižádost, která ho žene vpřed. Rozhodně nebude mít žádné velké zábrany tvrdě své záměry prosazovat, jako voják nebude váhat prolévat krev a bezohledně se vypořádat se svými odpůrci. Sice mluví o svobodě, o spravedlivém uspořádání, ale sám neváhá omezovat parlament a i rozsudek nad králem je více než výmluvný.“

„Chopí se moci jako diktátor? Nebo s více společníky?“

„Je určitě vůdčí osobností, nebo se jí postupně stává. Mnozí s ním určitě zcela nesouhlasí, ale možná se bojí projevit, aby se jich také nez bavil. Bohužel armáda za ním stojí. Možná i proto, jak je poskládaná, jsou tam i na místech důstojníků prostí lidé ze všech možných profesí.“

„Váš názor, jak dlouho se udrží u moci?“

„Těžko říci, ale obávám se nejhoršího. Tedy delšího vládnutí, za významné pomoci armády. Už při soudu s králem Karlem byl parlament jen loutkou. Tedy ti, co z něho zbyli, jak jsem říkal, všechny nerozhodné či jemu nepřátelsky vyhraněné členy parlamentu vyhnal nebo dokonce internoval. Země je po letech válek vyčerpaná, potřebuje obnovit pořádek. Což on dokáže zajistit, bohužel asi terorem.“

„Mám obdobný názor, pane markýzi. Ovšem způsob, jak naložil s králem, ho činí v očích všech dvorů naprosto nepřijatelnou osobou,“ upozorní Mazarin.

„Nepochybně nebude nikdo spěchat, aby s ním oficiálně navázal diplomatické styky, ani pokud si svou moc upevní a stane se nezpochybnitelným představitelem vlády nad Anglií.“

„Rozhodně oficiální jednání nepřipadají v úvahu. Má snad nějaké mocenské ambice směrem do zahraničí? Co myslíte?“

„Do zahraničí? Myslíte tím kontinent, Eminence?“

„Ano, především kontinent. Pokud bude mít starosti doma s opozicí, vytvoření nějakého vnějšího nepřítele by mu mohlo pomoci, mohlo by za ním sjednotit zemi.“

„Jaké má ambice směrem ke kontinentu netuším, Eminence, ale obávám se o osud Skotů a Irů. Představitelé obou národů v jistých časech pomáhali králi Karlovi, byť Skotové se chovali velmi záluďně, různě se přikláněli na obě strany, nechávali se uplácet. Když k tomu připočteme významné náboženské spory, možná bude mít zájem jejich odpor potlačit. Pak se obávám velkých krveprolití.“

„Pokud zůstane jen na ostrovech ...“ pokrčí lehce rameny kardinál.

„V nejbližší době určitě. Obáváte se snad, aby se nepokusil podporovat odpůrce dvora?“

„Musím myslet na všechno, pane markýzi,“ povzdechne si prelát, „Podívejte jen na vašeho bratránka, prince de Conti. Ten žádal parlament, aby se obrátil na pomoc ke Španělsku, povolal na pomoc městu španělské vojáky. Díkybohu ho nevyslyšeli, zatím, pane markýzi,“ dodá důraz na slovo zatím.

„Nějaké podpory ze strany Anglie bych se v tuto chvíli příliš neobával, Eminence. Ale pokud si pan Oliver upevní svou pozici a stabilizuje svoje postavení, pak by se mohl začít poohlížet po dalších výzvách. Může ho přepadnout rozmar velikášství, touha zapsat se nesmazatelně do dějin. Což již nepochybně udělal, díky rozsudku nad králem Karlem.“

„Nepochybně se pan Cromwell a jeho přívrženci zapíší do dějin,“ usměje se poněkud hořce kardinál, „Já se více obávám, jaký důsledek může mít jejich počínání pro naši současnost. Ano, i králové se vraždí, většinou mezi sebou, v rámci svých rodů a rodin. Ale postavit krále před lidový soud, jedno jak nahraný a nedůvěryhodný, a poté mu i setnout hlavu ... pane markýzi, celá Evropa je v rozvratu. Možná i díky té hrozně válce, která ji sužovala třicet let a která skončila teprve nedávno Vestfálským mírem. Ale její dozvuky nás nepochybně budou dostihovat ještě další desetiletí.“

„Rozumím vašim obavám, Eminence,“ přikývne Pierre, „Bohužel tento stav je opravdu tristní. Chápu i obavy z naprosto nevhodného příkladu, pro jiné země. Sám jsem byl zaskočený, že krále Karla pouze neodsoudili a poté neinternovali. Ale bohužel i částečně rozumím argumentům pana Olivera, ačkoli jejich důsledky jsou opravdu strašlivé. Osud krále Karla mě dojímá, daleko více však jeho manželky a dětí. On sám byl voják a jednal tvrdě, neřkuli někdy i záluďně. Ne že bych snad schvaloval jeho vraždu po zinscenovaném procesu, to Bůh chraň. Ale osud vdovy mi leží na srdci daleko více, možná právě proto, že jsem měl tu čest ji poznat a díky tomu, jakou náklonnost projevuje mé paní.“

„Chápu vaše pocity, pane markýzi. Ale nikdy není dobré, pokud si diplomat nechá ovlivňovat své úsudky osobními záležitostmi.“

„Věřte mi, Eminence, snažím se o co nejobjektivnější pohled. Ačkoli musím po pravdě přiznat jeho ovlivnění svými osobními pocity a obavami. Soucitem s nešťastnou královnou a strachem o osud

svého tchána, který se vždy snažil zachovat ve sporu neutralitu. Což by mu mohli radikálové kolem pana Olivera vyčítat.“

„Věřím vašemu úsudku, pane markýzi, zároveň i chápu vaše osobní postoje.“

„Ten generál, Eminence, který dle mého směřuje k roli novodobého diktátora, je velmi komplikovaná a podivná osobnost. Bohužel jeho zahledění do sebe sama, do svých pravd, ať již náboženských či týkající se správy země, ho činí v mých očích ještě více nebezpečným. Není hlupákem, ačkoli jistá omezenost jeho rozhledu zde nepochybně je. V kombinaci s jeho radikálními postoji může přinést utrpení lidu jeho země, může znamenat vážné ohrožení osob, jako je můj tchán. Může znamenat kruté pronásledování každého, kdo nesdílí jeho výklad náboženských praktik. To vše mě velmi rmoutí a vyvolává ve mně velké obavy.“

„Váš tchán je velmi protřelý diplomat.“

„Nepochybně. Ale pokud se kola osudu roztočí tím hrozným způsobem, jaký bohužel za průlivem předpokládám, může být lehce rozdrčen. Zvláště, pokud se ho budou chtít zbavit jako osoby nepohodlné. Když je někdo schopen nechat odsoudit samotného krále, vymyslet důvody a připravit proces, který připraví o hlavu jednoho lorda, pro něj již bude hračkou.“

„V tom máte jistě pravdu. Neuvažuje za těchto okolností váš tchán o odjezdu ze země? Důvodů má jistě dost, například návštěva své dcery a zetě, která se následně protáhne na neurčito.“

„Eminence, sám jsem ho k tomuto kroku přemlouval. Ale má pádné argumenty, proč tak neučinit. Své osobní, neboť se obává konfiskace svého majetku, pravděpodobně i objektivnější, kdy se chce pokusit mírnit dopady nového uspořádání. V tom prvním snad může uspět, pokud bude dostatečně loajální, může ochránit svůj majetek. V tom druhém jsem zcela skeptický. Fanatika nikdy nepřesvědčíte o jeho nevhodném konání,“ říká pan de Almare velmi vážným a smutným hlasem.

„Lord of Clapperton je též velmi dobrý zdroj informací, pro nás, přes svého bratránka lorda Montagu,“ prohodí prelát a podívá se zkoumavě na svého spolustolovníka, netuší, nakolik k němu byl jeho tchán sdílný.

„Tuším to, Eminence, ačkoli můj tchán je v tomto velmi zdrženlivý a diskrétní.“

„Máme pochopitelně i jiné zdroje, pane markýzi.“

„Jistě, Eminence. O to více můj tchán riskuje, když v tak rozjitřené době zůstává ve své vlasti. Moje paní bude jistě také plná obav, snad se jí daří na mém zámku dobře, nemám o ní vůbec žádné zprávy,“ posteskuje si mladý diplomat.

„Jistě se jí tam daří dobře, pane markýzi, je tak vzdálena od těchto velmi nešťastných událostí. Možná by bylo vhodné se zase chvíli věnovat našim problémům, které také jsou nemalé a upřímně, trápí mě v tuto chvíli daleko víc,“ navrhne Mazarin změnu tématu.

„Když dovolíte, Eminence, rád bych ještě v této souvislosti probral dvě velmi důležité věci,“ oponuje vlídně Pierre, „Za prvé bych velmi rád co nejdříve navštívil anglickou královnu v Paříži. A za druhé bych se rád do Anglie vrátil, až se zde spor urovná a pan de Condé se svým vojskem donutí rebelující parlament a některé velmože k potřebným ústupkům.“

„Pan de Condé ...,“ povzdychne si snad až moc teatrálně kardinál, „Budiž, pane markýzi, máme ještě trochu času, proberme tedy vaše návrhy. Nejprve návštěva královny Jindřišky v Paříži.“

„Jde mi jen o vyjádření své účasti, Eminence.“

„Rozumím, pane markýzi, já však přemýšlím, jak vaši návštěvu Paříže využít. Jste schopný vyjednávač, možná byste mohl navštívit i někoho jiného, kromě anglické královny, nemyslíte?“

„Bude mi potěšením, Eminence, pokud budu jen trochu prospěšný. Slyšel jsem včera, co se tady vše událo a právě nadšený tím nejsem. Jak Vaše Eminence vyslovila jméno mého bratránka, asi v tom budeme zajedno. Každé další násilí plodí jen vyšší nenávist. Což jsem si ověřil znovu v Anglii, kde roky bojů, násilností, vražd, drancování a bezohledného postupu vytvořilo hroznou bariéru mezi znesvářenými stranami.“

„Přesto se chcete do Anglie vrátit.“

„Ano, neboť chci podpořit svého tchána, Eminence. Ale mohu být užitečný i pro zájmy Francie.“

„Pro zájmy Francie? Neberete si je pouze jako záminku pro své osobní záležitosti? Jste částečně dědicem lorda of Clapperton, i kdyby se znovu oženil a zplodil další potomky,“ prokáže Mazarin dobrou znalost manželské smlouvy Pierra, „Francie nemůže jednat s vrahy strýce krále Ludvíka,“ dodá a zatváří se potměšile.

„Nepochybně, Eminence. Oficiální jednání s panem Oliverem, či novými vládci Anglie obecně, by bylo jistě hodnoceno velmi negativně a dostalo by se nám za něj opovržení. Ale diplomacie není jen o oficiálních jednáních. Vaše Eminence mi jistě rozumí. Nebylo by vhodné zcela ignorovat možná velmi silného protivníka nebo i spojence v blízkosti hranic Francie. I jeho zachování neutrality ve vnitřních sporech Francie je významné.“

„V tom si rozumíme, pane markýzi,“ usměje se lišácky kardinál, „Nyní již sám vidíte, jak významný byl váš sňatek z pohledu zájmů Francie. Můžete pro blaho Francie vykonat mnohé. Ovšem také vaše mise může být velice nebezpečná, pokud jsou vládci Anglie tak nevypočitatelní.“

„Neřekl jsem, Eminence, že jsou nevypočitatelní. Pouze ztratili iluze, ztratili soucit. Ale kdo ho v této době má? Mohu být užitečný, pokud se mi podaří získat důvěru nových vládců Anglie.“

„Nezapomínejte, máte velmi blízko k anglické královně, které zavraždili manžela.“

„Ano, Eminence. Moje sympatie má královna Jindřiška, nikoli pan Oliver a jemu podobní. Ale již jsem pochopil způsoby diplomacie. Nelze přehlížet protivníka, pokud má vliv a pokud za ním stojí síla. Což se může stát, pokud pan Oliver usurpuje moc, zachová si vliv na New Army, která ho pak bude podporovat. Odsuzuji jeho metody, které se již teď blíží způsobu diktátorů a obávám se horších zítřků. Ale ignorovat ho nelze.“

„V tom nejsme v rozporu, pane markýzi. Co však chcete prakticky vykonat? Lehce můžete být prohlášen za osobu non grata a v lepším případě být navždy z Anglie vykázán. Respektive do doby, dokud tam budou noví vládcové panovat. V horším případě vás mohou internovat a držet roky například v Toweru, jak se stalo lordovi Montagu.“

„Možná se tak může stát,“ připustí pan de Almare, „Daleko více však je pravděpodobné, že budou i oni mít zájem prolomit blokádu, která je po vraždě krále Karla postihne. Ovšem nedělám si iluze, i jiné mocnosti budou zaujímat tvrdá oficiální stanoviska, jak se však zachovají v tajných jednáních? Nemíním nijak veřejně vystupovat, jen vykonat návštěvu svého tchána. Svou přítomností ho podpořím a on tak bude mít pro pana Olivera a jemu podobné větší význam. Což by mu mohlo vylepšit jeho postavení a možná ho ochránit před internováním, vyhnáním nebo dokonce před smrtí.“

„Velmi ambiciózní plán, pane markýzi. Ovšem k tomu je také nutné, aby váš způsob přijala druhá strana. Která je velmi uzavřená a nesmírně podezřívavá, především vůči cizincům. Když k tomu přidáme, že jste papeženec, jak nás opovržlivě nazývají, nebude váš záměr lehké realizovat.“

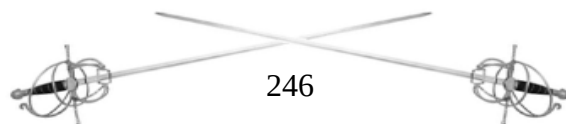
„Toho jsem si vědom, Eminence. Ale rád bych se pokusil získat jejich důvěru. Obávám se jejich delšího panování, v Anglii teď není nikdo, kdo by se mohl New Army postavit. I vzhledem k tomu, že jen obtížně syn krále Karla posbírá invazní vojsko, které by mělo dostatečnou sílu. Těžko nějaká velmoc bude mít odvahu, ale i prostředky, jak nového anglického krále podpořit.“

„Vaše úvahy jsou asi správné, pane markýzi. Bude záležet na tom, jak brzy a jak důsledně se panu Cromwellovi a jeho nohsledům podaří ovládnout zemi, které zbavili jejího legitimního vládce. I mezi nimi může nastat rozkol a rozhořet se nový boj o moc. Může být mnoho povolaných, ale jen málo vyvolených.“

„Vaše Eminence, budu mít dost času k úvahám, ke stanovení taktiky,“ pokrčí zdánlivě lhostejně rameny Pierre, ve skutečnosti ho osud jeho tchána znepokojuje. Nejen pro sympatie, které k němu sám chová, ale především z pohledu své ženy, která má otce velmi ráda a jistě bude plná obav o jeho osud. Proč jen James nevyslyšel jeho naléhání a neodjel s ním do Francie. Ačkoli, pomohl by si tolik?

„Pane markýzi, vraťme se k vaší návštěvě Paříže. Oficiálně pojedete za anglickou královnou, snad vás za ní pustí. Neoficiálně můžete vykonat ve městě některé návštěvy a ledasco zařídit, pokud k tomu budete svolný.“

„S vědomím mého bratránka vévody de Condé či nikoli?“

„Správná otázka. Jaký je váš názor?“

„Jak jsem již uvedl, Eminence, byl jsem pobouřen tím, co jsem včera slyšel. Obléhání města se přece dá vést daleko mírnějšími prostředky, než jaké uplatňuje pan vévoda. Některé jeho rozkazy, pokud jsou mé informace pravdivé, se mi jeví skoro až barbarské.“

„Bohužel máte dobré zdroje, pane markýzi. Pan princ je přesvědčený o nutnosti postupovat tvrdě, jak je zvyklý z bojišť po celé Evropě. Bohužel takové postupy mě činí nešťastným, já totiž dohlédnu dále, než je jen zlomení odporu vzbouřené Paříže. Zasetá nenávist se nám bude vracet,“ říká vážným tónem Mazarin.

„Nelze s ním o tom mluvit?“

„Znáte ho, pane markýzi?“ usměje se bolestně prelát.

„Bohužel znám jeho povahu, jeho neústupnost,“ přikývne Pierre, „Možná může svými nevybíravými způsoby slavit dílčí úspěch, ale jinak souhlasím s Vaší Eminencí. Jednání uvízla na mrtvém bodě?“

„Téměř, ačkoli možná po dalších dnech hladovění budou více přístupní k jednání. Nevím, co přesně se děje ve městě, respektive částečně vím, od našich zvědů. Ale velmi by nám pomohlo, kdyby se ozval i hladovějící lid a donutil představitele města i přítomné pairy, aby se podvolili vůli dvora či minimálně byli ochotní ke kompromisům.“

„Můj ty bože, spoléhat se na nepokoje ve vyhladovělém městě. Z toho může vzejít další dávka nenávisti, Eminence. Která se snese především na hlavu Vaší Eminence.“

„Toho jsem si vědom, ale už není cesty zpátky. Pane markýzi, nebudete ničím oficiálně pověřený, ale mohl byste vykonat ve městě některé návštěvy. Zdržet se den dva, ve svém paláci a pokusit se navštívit některé důležité představitele opozice proti dvoru, které osobně znáte. Jste skvělý pozorovatel, z jejich postojů jistě dokážete mnohé vyčíst.“

„Velmi rád tento tajný úkol přijmu, Eminence. Alespoň snad budu trochu užitečný. Ačkoli si od své mise mnoho neslibuji.“

„Ani já ne, pane markýzi. Ale jde mi více o vaše pozorování, o váš úsudek, jaké jsou skutečné postoje jednotlivých aktérů. Z toho můžeme usuzovat na další jejich činy a také, zda by nešlo některém separátně něco nabídnout.“

„Rozděl a panuj,“ zasměje se pan de Almare.

„Dost dlouho nám tato taktika vydržela, nemyslíte? Možná ani teď nejsou tak jednotní,“ usměje se potměšile kardinál, „Pochopitelně taková jednání již probíhají, ale vy máte dar od Boha proniknout do myslí lidí. Vytušit jejich skutečné postoje. Proč ho tedy nevyužít. Nic víc od vaší mise neočekávám. Oficiálně půjdete kondolovat královně Jindřišce, jejíž je vaše choť dvorní dámou. Vše další už je jen na vaší improvizaci, uvidíte, kdo bude ochotný se s vámi sejít a jak k vám bude sdílný.“

„Mohou mi bránit vstoupit do města?“

„Mohou, ale nepředpokládám takový postup. Určitě je přesvědčíte, byť nepřicházíte jako oficiální vyjednaváč dvora. Můžete se odvolat i na vaši sestřenku, vévodkyni de Longueville, která je teď ve městě velmi populární. Kdy hodláte do Paříže odjet?“

„Co nejdříve, nejlépe už zítra. Pokud pro mě nemá Vaše Eminence jiné úkoly tady.“

„V tuto chvíli ne. Mluvil jste už s panem de Condé?“

„Doposud ne. Mám tak učinit?“

„Netrvám na tom, pane markýzi. Záleží na vás. Pan vévoda má svoji hlavu, bohužel nesmírně tvrdou hlavu. Bohužel také disponuje vojáky, proto si dělá, co uzná za vhodné a nejen Pařížané jsou nyní jeho rukojmími, pokud mi rozumíte.“

„Bohužel až moc dobře, Eminence,“ povzdechne si Pierre.

„Mám ještě jednu záležitost, pane markýzi. Jistě do Paříže nepojedete sám, ale s doprovodem.“

„Vezmu si jednoho, dva muže, nechci vzbuzovat zbytečný rozruch.“

„Možná bych vám jednoho doporučil, pane markýzi.“

„Znám ho?“

„Nepochybně, pane markýzi. Jde o podkoního vašeho přítele, pana hraběte de Godille. Ten jeho podkoní je velmi šikovný chlapík.“

„Pan de Rigault? Rozumím, Eminence, i on tam bude mít tajné poslání. Jak jsem z náznaků pochopil, zajišťuje přísun zpráv.“

„Pochopil? Z náznaků?“
pozvedne oči kardinál.

„Včera jsem s ním a panem hrabětem večerel.“

„Ach tak. Nuže, vezměte ho s sebou, on už bude vědět, co je třeba. Jinak máte pravdu, byl několikrát ve městě a přinesl informace od našich špehů. Máme více zdrojů, ale tento je velmi významný. Však je také znáte, i pan Basile si je pochvaluje.“

„Velmi rád pana de Rigault vezmu s sebou,“ usměje se pan de Almare, „V jeho přítomnosti se budu cítit bezpečněji. Eminence, právě teď si vzpomínám, jak mi kdysi přišel na pomoc. Bylo to před mnoha lety v Německu, když jsem z vašeho pověření cestoval za panem maršálem de Guebriant. To mu nebylo ani patnáct, přesto se nebál postavit rozdváděné soldatesce.“

„Má velmi dobrou pověst, nejen jako skvělý voják, ale také výborný vyzvědač a průzkumník. Už nám během obléhání dobře posloužil. Může vás doprovodit a tam učinit, co je potřeba,“ říká Mazarin, pak na chvíli zaváhá, než pokračuje, „Půjdete také za panem de Gondi?“

„Možná, uvidím, kdo bude mít zájem se mnou mluvit.“

„Pan de Rigault panu de Gondi nesl nějaké vzkazy,“ usměje se lišácky kardinál, „Možná by byl vhodným společníkem, pokud za panem de Gondi půjdete. Dle všeho ho pan koadjutor respektuje.“

„Domluví se s ním, Eminence. Zkusím si ještě promluvit s panem de Condé, raději mu o návštěvě v Paříži řeknu. Mohl by si myslet, že jedním za jeho zády, což bych nepovažoval za dobré.“

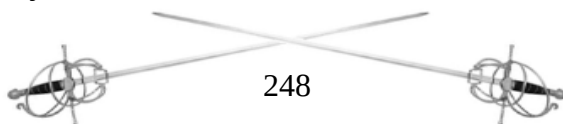
„Asi máte pravdu a bude to tak lepší,“ přikývne prelát, „Pane markýzi, máme ještě pár minut čas, pak budu muset náš rozhovor ukončit. Pokud už nemáte nic na srdci, vrátil bych se ještě jednou k vašemu setkání s panem Cromwellem. Zajímá mě jeho osobnost. Jak jsem říkal, jste velmi dobrý pozorovatel, nicméně jste pouze vykreslil obsah vašeho rozhovoru, nezabýval jste se tolik detaily.“

„Rozumím, Eminence, ale nevím, zda moje postřehy budou užitečné a hlavně objektivní. Pan Oliver je dost uzavřená osobnost, nebo se tak alespoň choval. Ale jisté charisma nepochybně má, byť upřímně, mně nijak k srdci nepřišlo. Nemám takové typy příliš v lásce,“ usměje se Pierre zlehka, spíše bolestně. Následně si však znovu ze své paměti vyvolá inkriminované setkání a věnuje se popisu reakcí anglického generála.

KDO S KÝM A PROTI KOMU

Pan de Almare po ukončení audience u prvního ministra setrvává ještě nějaký čas v královských prostorách, promluví si s několika úředníky, kteří se však vyjadřují velmi opatrně. Posléze se odebere do svých přidělených komnat, kde si k sobě povolá hned trojici mužů. Oficiálního velitele své gardy pana de Barbou, skutečného kapitána svých Švýcarů Alfreda Rotha a podkoního pana de La Solignac. Ti stojí v pozoru, zatímco on se usadí na jednu ze seslí.

„Pánové, mám pro vás následné úkoly,“ říká vážným hlasem, „Zítra se hodlám vypravit do Paříže, abych vyjádřil svou soustrast anglické královně, které před nedlouhou dobou zabili manžela. S tím souvisí moje příkazy.“

„Půjďme do města, Milosti?“ zachmuří se tvář Rotha.

„O tom, kdo mě bude provázet, se domluvíme,“ podívá se markýz přísně na svého kapitána, „Teď k těm úkolům. Pane de Barbou, začnu u vás. Pokusíte se vyhledat pana de Condé a domluvit mi s ním schůzku, buď ještě teď v noci, nebo lépe zítra dopoledne.“

„Milosti, pustí mě vůbec za ním?“ objeví se obavy ve tváři Raoula.

„Jste jen posel, vyřídíte moje přání se s panem de Condé sejít. Počkáte si na odpověď, i kdybyste měl zůstat až do rána,“ říká důrazně Pierre.

„Ano, Milosti,“ ukloní se mladík, žádnou radost z pověření však nemá.

„Vy, pane kapitáne, a vy, pane de La Solignac, okamžitě vsednete na koně a odjedete na panství pana de Rigault. Pane kapitáne, vy jste doprovod a také snad znáte cestu, jednáním pověřuji vás, pane de La Solignac. Požádáte pana hraběte de Godille, aby mi na pár dní uvolnil pana de Rigault a toho pak, aby s vámi ještě v noci odcestoval. Bude mě doprovázet do města.“

„Pan de Rigault?“ zvedne Roth své udivené oči.

„Ano, pane kapitáne. Byl již ve městě po jeho obležení a vyzná se v něm. Jste schopný panství pana de Rigault nalézt, pane kapitáne?“

„Snad ano,“ tváří se nešťastně Alfred, „Byl jsem tam tuším jen jednou, Milosti, a před mnoha roky.“

„Udělejte, co uznáte za vhodné. Nebo nalezněte ležení anjounského pluku, tam pak požádejte o průvodce. V každém případě zde chci do rána pana de Rigault mít.“

„Ano, Vaše Milosti. Vaše Milosti, mohu mít dotaz?“ ptá se rozpačitě Roth.

„Tuším, na co se chcete zeptat, pane kapitáne,“ usměje se lehce pan de Almare, „Do Paříže mě bude doprovázet pan de Rigault a pan de La Solignac. A pochopitelně i vy, pane. Ale už nikdo více.“

„Vaše Milosti, bezpečnost Vaší Milosti ...“

„Pane kapitáne, je zbytečné hovořit o něčem, co nezměníte. Naplňte moje příkazy. A pošlete mi sem Augusta, aby mi zařídil něco k snědku a také Simona, aby mi pomohl s odstrojením,“ nařídí markýz a tím de facto ukončí audienci. Trojice jeho služebníků odchází s velmi nepříjemnými pocity, jejich mise, na které jsou vysláni, jim přinesou možná velmi neklidnou dnešní noc.

Dorlan a Bastien vstoupí skoro současně, majordomus následně odchází připravit večeři a Simon se pustí do lehkého odstrojování svého pána, v místnosti není bůh ví jaké teplo. Mezitím se trojice poslů začíná oblékat, Raoul požádá o jednoho Švýcara jako doprovod, dostane k ruce Jeremiáše Hackela. Auguste pak shání večeři, doposud se nevrátila markýza de Cavarlene ani její syn Henri, naopak je přítomná Julie a malý Pierre. I ty bude nutné nakrmit.

Na panství Dujardina se všichni pomalu chystají ke spánku. V jídelně sedí ještě přítomní urozenci, pan hrabě Armand de Godille, pan baron Horné de Taille, pan Hypolit de Bresse, pan Filip de Aboa a pochopitelně hostitel pan de Rigault. Již dávno mají po večeři, teď jen popíjejí s různou intenzitou, posluhuje jim mladší syn zdejšího nájemce Eustache a také sluha Paul. Naopak sluhové hraběte Sylvian a Celeste se snaží trochu poklidit komnaty panstva, jak dostali za úkol.

Baron se drží zkrátka, naopak Filip je již dost opilý, Hypolit malátný, Armand pak rozjařený. Není divu, obnovený vztah s markýzou de Cavarlene mu vlil novou energii do žil. Quido jen trpně drží krok a snáší různé příjemné nálady svých hostů.

Jako první se tradičně zvedne Horné, stále má dobré výmluvy na své zranění z léta minulého roku, ale jde již jen opravdu o výmluvy. Bezuzdné chlastání ho děsí, kdysi s tím měl velké problémy a snaží se držet zpátky, ač je to velmi obtížné, v této společnosti. Jako druhý se chystá odejít Dujardin, i on má více než pádný důvod, Etiena Tissota odstěhoval ze své postele a hodlá po delší době ulehnout vedle své manželky. Což nezapomene jízlivě okomentovat pan de Godille. Schyluje se tedy k tradiční sestavě, kdy

zůstane plukovník, požívačný Filip a rezignovaný a tichý společník Hypolit, který je skvělou vrbou pro oba chvástavé šlechtice.

Právě v tu dobu se objeví ve dveřích Ambrois, jen nakoukne a mávne na Paula, panstvo jeho příchod ani nezaregistruje. Povšimne si až druhého sluhu místního pána, který nesměle přistoupí ke stolu s rozjařenými aristokraty.

„Přijela návštěva, pane,“ uklání se hluboce Paul.

„Návštěva? Teď v noci?“ diví se Dujardin, nicméně zase ne tolik, může být více důvodů, proč někdo přichází. Nejpravděpodobnější je posel od pana de Condé s rozkazy.

„Pan de La Solignac, posel od pana markýze de Almare,“ řekne tiše Paul, nicméně jméno diplomata znamená zklidnění společnosti, i hrabě teď věnuje patřičnou pozornost sluhovi. A vzápětí i poslu, který vstoupí, kapitán Roth zůstává takticky na chodbě.

„Vítejte, pane,“ povstane Quido, další pánové zůstávají sedět, nicméně slechy mají nastražené.

„Díkybohu jsme vás našli, pane, dost jsme bloudili,“ poznamená Baptiste, ukloní se nejprve skutečnému hostiteli, pak plukovníkovi, na kterého se obrátí i slovy, „Pane hrabě, Excellence, posílá mě pan markýz de Almare. Mám Vaši Excelenci požádat o uvolnění pana de Rigault, na pár dní. Pan markýz se chystá navštívit Paříž a rád by měl pana de Rigault ve svém doprovodu.“

„Ach,“ řekne jen Armand a kalnými očima pohlédne na mladíka, který se dostane do velkých rozpaků.

„Rád pana markýze doprovodím,“ usměje se Dujardin, „Vypadáte dost zdrchaně, pane, přisednete si k nám?“ ukáže na místo, které zbylo po panu de Taille.

„Tak zdrchaně ... taková zima ... k tomu bloudění ...,“ říká Baptiste a lehce se chvěje, zatímco do jeho promrzlé tváře se vrací červeň, od změny teploty.

„Paule, nalij našemu hostovi,“ nařídí pán domu, „Kdy hodlá pan markýz odjet?“

„To je další problém, pane,“ povzdechne si posel, zatímco jeho znavené tělo dopadá na židli, „Máme vás přivést do rána, pane.“

„Máme?“

„Je tu se mnou pan kapitán.“

„Paule, dojdí pro pana kapitána, ať se taky zahřeje, zvenku a zevnitř,“ nařídí Dujardin.

„Tak ty chceš odjet?“ vyhrkne pan de Godille a lehce se škmouří.

„Excellence, na tom jste se přece s panem markýzem domluvil, vzpomínáte?“ pohlédne významně podkoní na svého pána.

„No jo, domluvil ... No tak teď,“ mávne rukou hrabě.

Mezitím vstoupí Roth, je rozpačitý, když je mu nabídnuto místo u stolu, ale nakonec přijímá, také ho noční anabáze poznamenala. Noví hosté dostanou pohárek vína, mohou se i zakousnout do zbytků jídla na stole. Mezitím se Quido omluví, neboť se musí jít připravit na cestu.

„Tak to ti ta volná postel bude na hovno, co?“ neodpustí si jedovatou poznámku Armand, kterou však jeho služebník přejde bez hnutí brvou. Naopak rukou pokyne Paulovi, aby ho následoval.

„Připrav se, pojeděš se mnou,“ nařídí mu, když se oba ocitnou na chodbě.

„Jen vás doprovodím za panem markýzem nebo i do Paříže?“ zableskne se v očích hoch, těší se na další dobrodružství, přeci jen ho monotónní práce v domě a u zraněných plně neuspokojují.

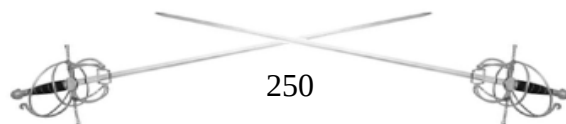
„Uvidíme, co řekne pan markýz. Ale chtěl bych tě vzít s sebou do města, pokud bude pan markýz souhlasit,“ potěší svého sluhu pán. Ten se vzápětí vydá do svých komnat, kde na něho již čeká jeho choť.

Dujardin projde skrz tmou předpokojů, kde odpočívá služebnictvo a jeho nevlastní dcerka, a vstoupí do ložnice. Zde hoří jen jediná svíčka, matně osvětlující komnatu a také lůžko, na kterém spočívá paní de Rigault.

„Už jsi tady?“ ozve se ze tmy.

„Bohužel jen nakrátko,“ řekne on smutným hlasem a vzápětí vysvětlí, oč byl právě požádán.

„To je směla, Quido, když jsme dneska v noci mohli být sami,“ řekne ona.

„Máme ještě chvíli, než budu odjíždět,“ přistoupí on k lůžku a přisedne si, „Bude to sice taková rychlovka, ale po pravdě, dost jsem se na to těšil,“ hovoří jako obvykle zcela otevřeně.

„Tak na co čekáš?“ usměje se ona.

„Budu šetrnej, kvůli dítěti,“ slibuje on a už se začíná chystat na soulož.

Ke společnosti v jídelně se Dujardin vrátí po půl hodině, ale tam čas plyne jinak, pod vlivem opojného moku, proto se přítomným zdá, že byl pryč jen okamžik. Přisedne si, nechá si nalít od Eustacha pohárek a rozvalí se na sesli.

„Kdy chcete odjet, pánové?“ položí zásadní otázku.

„Záleží na vás, pane,“ dostane se do rozpaků Baptiste, „Nevím, kdy chce pan markýz zítra odcestovat, žádal nás ale, abychom vás přivedli do rána,“ dodá a pohlédne na kapitána, který strnule přikyvuje.

„Já můžu odjet okamžitě. Takže záleží na vás, pánové, až se budete cítit odpočínutý. Není asi nutný spěchat, zpátky už bloudit nebudeme. Ačkoli cesta v noci v týhle době je vždycky na hovno,“ dodá, těžic ze svých osobních zkušeností.

Debata nad dobou opuštění teplého hnízda a uvrhnutí svých tělesných schránek do nástrah mrazivé noci trvá krátce, shodnou se na dalším pohárku vína, ze kterého se však vyklubou dva. Teprve poté se trojice zvedá, když se uctivě klaní nejvýše postavené osobě v místnosti, kterou je pan de Godille. Ten je již dost opilý, proto jen mávne rukou, pak se mu však v očích zajiskří a obrací se na své dva pobočníky, ti jsou jeho věrnými souputníky v chlastacích orgiích. Což jednomu vůbec nevadí a druhý tento stav pokorně přijímá.

Čtveřice nabalených jezdců za chvíli již velmi obezřetně postupuje po pěšině, nikdo je nehoní a oni se mají dost rádi, než by riskovali naprosto zbytečně své zdraví. Díkybohu jim cestu trochu osvětluje obloha, která se protrhala, což však s sebou nese ještě větší porci mrazu. Ale všichni už jsou otrlí, kapitán a podkoní markýze si dostatečně užili na cestě z Anglie, Quido a jeho sluha jsou na nepohodu navyklí vlastně od narození. Což ale platí i pro druhou dvojici.

„Kde si můžeme lehnout?“ položí zásadní dotaz Dujardin, když se svým sluhou dorazí ke komnatám rodiny de Almare.

„Požádal jsem Augusta, aby pro vás uchystal místo,“ podívá se nejistě Baptiste na Paula, „Ale netušil jsem, že budete mít s sebou sluhu.“

„To nevadí, ten se někde natáhne,“ nedělá si hlavu s pohodlím svého sloužícího Quido, následně vstoupí z přítmi chodby do temné komnaty, kde se nachází postele s Bastienem a panem de Barbou.

Oči si krátce zvyknou na tmou, zaregistrují přistýlku, Paul se pak beze slov přišourá ke krbu, kde tuší nejvyšší teplo, stočí se do klubička a během chvilky zařezává. Jeho pán se zahrabe do pokrývek, oba si počínají tak tiše, že jejich přítomnost nemají spáči nárok vůbec zaregistrovat.

Markýz de Almare a jeho podkoní Baptiste de La Solignac jsou vzbuzení poměrně záhy, neboť čekají na vzkaz od vévody de Condé. Ten totiž nedal včera panu de Barbou jednoznačnou odpověď na vyžádanou schůzku, nicméně slíbil, že pro svého bratránka po ránu někoho pošle, který ho za ním zavede. Jelikož nikdo neumí odhadnout, co znamená po ránu, nechá se Pierre vzbudit dost brzo a je připraven za svým vzdáleným příbuzným vyrazit, jakmile se jeho objeví posel.

„Pan de Rigault je doufám přítomný,“ podívá se markýz na svého podkoního, ještě s ním nemluvil, neboť ten dorazil, když už spal.

„Ano, Milosti,“ odvěti tázaný velmi unaveným hlasem, „Spí v místnosti s panem de Barbou.“

„Dobrá, nechte ho spát. Za princem mě doprovodíte vy,“ řekne Pierre a začne s velmi lehkou snídání, na rozdíl od svého sloužícího vypadá čile.

Jak se ukáže, s poslem od pana de Condé to nebude tak žhavé, čas plyne a on stále nepřichází. Proto si kolem deváté hodiny zavolá markýz Dujardina, aby s ním probral jejich odjezd do Paříže. Ten se dostaví za krátkou chvíli, mírně neupravený, ale plný energie, která mu srší z očí. Hluboce se ukloní, však

má tomuto muži věru proč. To on zcela od základů změnil jeho život, když našel jeho fiktivního otce, nechal mu vyrobit potřebný rodokmen a učinil z něho muže s modrou krví.

„Nevím, kdy vyrazíme, pane,“ pozvedne zrak Pierre, on sedí na sesli, pozvaný mladík stojí kousek před ním, „Mám snad ještě schůzku s panem de Condé, pravděpodobně bychom se potom naobědvali a pak vyjeli. Možná se zdržíme v Paříži dva, tři dny, možná tam mnoho jídla nebude.“

„Pro Vaši Milost se jistě něco najde,“ usměje se zlehka Quido.

„Uvidíme, pane. Víte, proč jsem pro vás poslal?“

„Vaše Milost se zmínila již předevčírem, pokud se vzpomínám.“

„Ano, ale vaši přítomnost si vyžádala jiná osoba, se kterou jsem se sešel včera. Tušíte, pane, kdo má zájem, abyste se mnou cestoval do Paříže?“ podívá se pátravě pan de Almare na podkoního.

„Někdo má zájem?“ řekne zdánlivě lhostejným hlasem Dujardin, „Nevím, snad pan de Jeure?“ podívá se zkoumavě pro změnu on.

„Skoro jste uhodl, pane,“ usměje se markýz, „Ale ne tajemník, nýbrž jeho pán. Vy prý už budete vědět, co v Paříži dělat.“

„Tuším, co se po mně chce,“ přikývne Quido.

„Také mi pan kardinál řekl, že jste jednal s panem de Gondi, když jste byl tak říkajíc na zapřenou v Paříži, doporučil mi si s vámi o tom promluvit.“

„Jednal, Milosti? Takový tvrzení je až moc nadnesený. Jen jsem vyřídil vzkaz, nebo jednou předal nějaký dopis, o jeho obsahu nic nevím. Pan de Gondi se ze mě pokusil tak trochu tahat rozumy, ale asi moc spokojenej nebyl. Nicméně se zachoval velmi hezky, Milosti, ač bylo uprostřed noci, pozval mě na pohárek vína.“

„Řeknete mi o těch vašich setkání více?“

„Víc? Vono už asi není moc víc,“ zatváří se rozpačitě Dujardin, nicméně pak velmi stručně popíše, za jakých okolností se s panem koadjutorem sešel a matně si vybaví, i o čem se bavili. Je už téměř na konci vyprávění, když vstoupí Baptiste.

„Přijel posel od pana de Condé,“ hlásí důležitě a vzápětí umožní vstup zmíněné osobě.

„Vítejte, pane markýzi,“ povstane pan de Almare a vykročí vstříc návštěvě.

„Buďte pozdraven, pane markýzi,“ odpovídá pan de Jarzay, čtyřladvacetiletý člen princovy družiny, pak otočí svou hlavu a se znatelným překvapením dodá, „I vás zdravím, pane de Rigault.“

„Je mi velkou ctí, pane,“ ukloní se Quido, zachová kamennou tvář, ale ve skutečnosti se nad tímto setkáním mračí.

„Pane markýzi, dostal jsem za úkol vás zavést za panem vévodou. Vyrazil již na obhlídku, při ní se s ním setkáte. Když dovolíte, počkám na vás, až se ustrojíte na cestu,“ říká posel velmi zdvořile, nicméně je patrné, že i o sobě samotném má vysoké mínění.

„Nebudete čekat dlouho,“ odpoví pan de Almare, pak se otočí na Quida, „Budete mě muset omluvit, pane,“ pohlédne na svého vyžádaného průvodce, jelikož si však povšimne jistého náznaku, dodá, „Ještě vám však musím něco sdělit.“

Pan de Jarzay vyjde v doprovodu pana de La Solignac na chodbu, Pierre pohlédne na Dujardina, jehož výraz se změní, tváří se teď velmi ustaraně.

„To není dobrý, Milosti, tohle setkání,“ říká.

„Co tím myslíte, pane?“

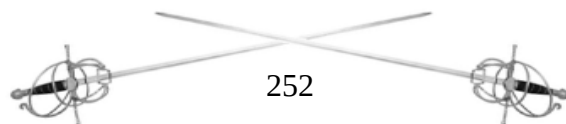
„Není dobrý, že mě tady pan de Jarzay viděl. Možná se o tom zmíní panu princovi a ten si mnohý domyslí ...“

„Pane, nemáme moc času na dlouhé vysvětlování, tak o co jde?“

„Milosti, když se pan de Condé dozvěděl, že chodím do Paříže z pověření pana kardinála, dost se zlobil. Pak jsem musel nosit zprávy oběma, ale tak, aby o tom navzájem nevěděli. Když se princ dozví, že vás budu doprovázet ... rozumíte, Milosti?“ tváří se podkoní nešťastně.

„Ach tak, už začínám chápat. No nic, běžte se ustrojit, doprovodíte mě také.“

„Mám jet s vámi?“ skoro se zděsí Quido.

„Něco vymyslím cestou, ale vaše přítomnost bude důkazem, že před panem de Condé nic neskrýváme. Nějak dobře mu vaši přítomnost podám, tak už běžte,“ skoro vyžene markýz svého průvodce, který na nic nečeká a chvátá se obléci.

Za krátkou chvíli již může pan de Jarzay vyrazit správným směrem, spolu s ním je v sedle pan de Almare, kapitán Roth, dva Švýcaři Jeremias Hackel a Fridrich Thalberg a trojice mladých urozenců, pan de Rigault, pan de La Solignac a pan de Barbou. Pierre se rozhodne pro početnější doprovod, aby dodal vážnosti své osobě, o čemž svědčí i suita kolem něho.

Během cesty se pan de Almare přitočí k panu de Jarzay a zapřede s ním rozhovor, umí reagovat na každé téma, proto se po chvíli opadne počáteční upjatost. Trojice Švýcarů jede mlčky, jejich výraz je zarputilý, naopak trojice mladíků se dá taky do řeči, jejich klábosení však nemá žádné vyhraněné téma. Spíš glosují kde co, reagují i na to, co spatří během jízdy.

Musejí urazit dost značnou vzdálenost, než najde pan de Jarzay místo, kde se má nacházet princ de Condé se svou suitou. Mezitím si pan de Almare láme hlavu, proč bylo vybráno zrovna takové prostředí ke schůzce, chtěl ho snad Louis vytáhnout do mrazu? Aby si taky užil? Ale nic rozumného ho nenapadá, mohli se sejít kdekoli, svou schůzku přeci před nikým tajit nemusí.

Louis a Pierre se oddělí od svých skupin a dovedou své koně k sobě. Pozdraví se srdečně, nebo tak napovídají jejich výrazy a úvodní fráze.

„Tak jste se vrátil?“ podívá se pan de Condé pátravě, čímž donutí Pierra, aby mu v kostce vylíčil, čeho byl svědkem v Anglii.

„Ta verbež! Sáhnout na pomazanou hlavu! Darebáci,“ mračí se Louis.

„Souhlasím s vámi, monseigneur,“ přikývne pan de Almare, „Velmi mě celá záležitost rmoutí, o to více, že je má choť dvorní dámou královny Jindřišky. Ačkoli teď je na mém zámku v Anjou, kam jsem ji poslal i se synem. Ale moc soucítím s královnou Jindřiškou.“

„Pořád tomu nemůžu uvěřit. Soudit vlastního krále, kterého může soudit toliko Bůh. A ještě mu useknout hlavu. To jsou barbaři.“

„Máte pravdu, monseigneur. Proto cítím povinnost vyjádřit svou účast královně Jindřišce. A říci jí i taktně o posledních okamžicích jejího manžela, které jsem bohužel měl tu možnost spatřit na vlastní oči. Hodlám za ní odjet ještě dnes.“

„Chcete odjet do Paříže?“ zpozorní Louis.

„Ano, hodlám navštívit královnu Jindřišku,“ přikývne Pierre.

„Jen ji hodláte navštívit?“ podívá se princ pronikavým zrakem.

„Ne tak docela,“ usměje se pan de Almare, „Proto jsem tak chvátal na schůzku s vámi. Možná bych mohl své přítomnosti v Paříži využít a navštívit i jiné osoby, než jen anglickou královnu. Proto jsem si i od pana hraběte de Godille vyžádal jeho podkoního.“

„Tak je s vámi pan de Rigault, viděl jsem dobře,“ tváří se teď nepřístupně vévoda.

„Po mém návratu z Anglie jsem večeřel s panem hrabětem a jeho podkoním. Když jsem se zmínil o svém úmyslu navštívit Paříž, naznačili mi, že by bylo vhodné vzít pana de Rigault sebou. On by mohl získat nějaké informace od špehů, které tam jsou,“ říká Pierre se zcela upřímným výrazem ve tváři.

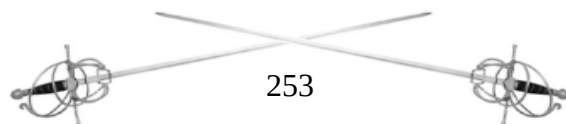
„Ach tak,“ poznamená jen princ.

„Pochopitelně jsem považoval za nutné promluvit s vámi, monseigneur. Pokud bych mohl být nějak užitečný, když už tam budu ...,“ nedokončí větu pan de Almare a pohlédne nevinnýma očima na svého příbuzného.

„Tak se tam dobře porozhlédněte, jak se jim tam žije,“ zatváří se drsně pan de Condé, „Určitě s vámi budu chtít mluvit, až se vrátíte,“ lehce se zamračí a na chvíli se odmlčí, „Já dávám přednost jinému způsobu vyjednávání,“ zasměje se chrčivě, „Však ho už poznali. Brzo jim dojde dech.“

„Spíše proviant, ne?“ nasadí úsměv i Pierre, byť vnitřně mu do smíchu není, „Mě znáte, já jsem vždy preferoval jednání.“

„Máte něčí pověření ve městě s někým jednat?“

„Nikoli, nikdo mi žádné pověření nedal, monseigneur. Ani Její Veličenstvo, ani pan kardinál,“ říká pan de Almare důrazně a přesvědčivě, „Pokud byste však měl vy, monseigneur, zájem mé návštěvy královny Jindřišky využít, jsem vám plně k službám. Což je důvod, proč jsem s vámi chtěl mluvit, než se pokusím dostat do města. Pokud mě tam vůbec pustí.“

„Proč by nepustili,“ ušklíbne se princ, „Jak vás znám, vy byste umluvil každého. Kdo by také bránil návštěvě nešťastné královny, že?“

„Předpokládám takový přístup, monseigneur. Jsem připravený se ve městě den dva zdržet, proto budu mít čas navštívit i jiné osoby, bude-li to možné a vhodné.“

„Však oni se podvolí, pane markýzi,“ říká sebevědomě Louis, „Pokud jim domluvíte,“ pokrčí rameny, „Já ale vyznávám řeč zbraní, té rozumí všichni. Víc než těm vašim řečem.“

„Domnívám se, monseigneur, v nutnost vyváženosti. Silná armáda, úspěchy na bojišti, úspěšné blokáda města, to vše musí být využito i diplomaticky. Tím nijak nezpochybňuji vaše postupy, monseigneur.“

„Opravdu? Něco jsem už zaslechl,“ ušklíbne se princ, „Ale všichni by si měli uvědomit, co přináší válka. V tý se nevyhnete krutostem, to k ní prostě patří. A je i účinný, pro přesvědčení nepřítele, aby se podvolil.“

„Vaše velké úspěchy na mnoha bojištích, monseigneur, dávají vašim slovům patřičnou váhu. I já si jsem toho vědom. Nedělám si žádné velké naděje, monseigneur, že bych mohl přispět ke kapitulaci. Jen jsem chtěl být také trochu užitečný, to je vše.“

„Dělejte, co umíte, pane markýzi,“ mávne jen rukou pan de Condé, „Stejně je nakonec přesvědčí hrubá síla, která jim přinese porážky a která jim přinese hlad. To je nakonec přesvědčí, ne žádný řečičky. Ale nechci vás nijak urážet, pane markýzi.“

„Já tak vaše slova neberu, monseigneur. Pokud se podvolí, nikdo nebude mít pochyb, proč se tak stalo a kdo má na tom zásadní zásluhu,“ říká pan de Almare, bohužel tuto pravdu si uvědomuje i princ a nepochybně bude chtít svou pomoc dvoru v budoucnu náležitě zúročit. Čehož se Pierre velmi obává.

Padne už jen pár nic neříkajících frází, pak se jejich kroky zase rozejdou. Suita okolo markýze se vrací zpátky do Saint-Germain-en-Laye, po chvilce pokyne Pierre Quidovi, ten se k němu přitočí, oba se mírně vzdálí svému doprovodu, který chápe zájem svého pána si s vyvolenou osobou pohovořit o samotě.

„Nemusíte mít obavy,“ řekne pan de Almare, „Pan de Condé chápe vaši cestu. Bude však nutné ho po návratu vyhledat a předat mu zprávy.“

„To pochopitelně učiním, Milosti. Ale nemám z toho právě dobréj pocit. Tajně předávám zprávy panu princ, aby o tom nevěděl pan kardinál, a pak zase panu de Jeure, aby o tom nevěděl pan princ. Jsem z toho trochu zmatenej, Milosti, když stojí na stejný straně a mají stejný nepřátele,“ vyznává se ze svých pocitů podkoní.

„Vše je daleko více komplikované, pane, než na první chvíli vypadá,“ povzdechne si Pierre, „Nicméně vysvětlení je velmi složité.“

„Nemám hlavu jako Vaše Milost,“ vyloží si Dujardin vyřčená slova po svém.

„Tak jsem své vyjádření nemyslel. Nijak vás nepodceňuji, odvádíte velmi dobré služby všem, kterým sloužíte. Ale vztahy mezi panem kardinálem a panem de Condé jsou velmi křehké. Oba mají své zájmy, ačkoli teď je spojil společný protivník.“

„Milosti, já jen dělám, co se mi řekne. Asi bych to stejně nepochopil a už vůbec nechci vyzvídat.“

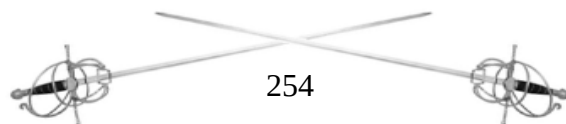
„Někdy je opravdu lepší některé věci nevědět.“

„Asi ano, Milosti. Milosti, mohu mít jednu prosbu?“

„Prosbu? Prosím, mluve.“

„Chci požádat, abych si s sebou mohl vzít svého sluhu Paula. Je šikovnej a dobře se vyzná ve městě, proto jsem si ho vzal do svejch služeb. Bude to možný?“

„Nevidím důvod, proč by nemohl jet s vámi. Dnes jsem ho krátce zahlédl a zdá se mi povědomý. Asi to je ten hoch, který mi přinesl zprávu od pana Maurice o Dni barikád. O tom, co se dělo po vítězství u Lensu,“ pátrá ve své paměti markýz.

„To je možný, Milosti. V poslední době přebíjel v domě pana Maurice a byl spojením se špehy, který pan Maurice využívá. O tom jistě Vaše Milost ví,“ podívá se teď trochu nejistě Quido.

„Můžete být klidný,“ usměje se chápavě Pierre, „Vím o tom, s panem Mauricem občas hovořím. Také jejich zjištění využívám. Předě mnou se nemusíte bát hovořit.“

„To je dobře, Milosti,“ zaraduje se Dujardin, „Tyhle ty tajnosti, to není zase tak moc pro mě. Jsem z toho pak zmatený, nevím, co kdo ví a co kdo ne. Co mám před kým tajit a tak. Nemám z toho dobřej pocit, Milosti.“

„V tom vás chápu, pane. Při válečném tažení máte jistě vše přehlednější, víte, kdo je váš nepřítel a kdo váš spojenec. Ale tady? Tomu se říká politika, pane, a tam většinou vůbec netušíte, kdo je skutečně na vaší straně, kdo se jen přetvařuje a kdo je vaším zarytým nepřítelem.“

„Právě, Milosti. Proto jen dělám, co se mi řekne. Ale tady teď se do toho tak nějak zaplítám, Milosti. Myslím tím, co po mně chtěl pan kardinál a co jako neměl vědět pan princ. A pak vlastně obráceně. Je to všechno takový divný, Milosti.“

„Velmi dobře řečeno,“ zasměje se Pierre, „Ale nedělejte si z toho těžkou hlavu, vaše služby jsou velmi cenné a oni je budou potřebovat i nadále. Pokud se tedy na vás občas zamračí, pusťte to z hlavy.“

„To taky dělám, Milosti. Jen mám obavy, abych nebyl příčinou nějakých nesvárů. Posledně se pan princ mračil i na pana hraběte.“

„Pane de Rigault,“ pohlédne vlídně markýz na mladého vojáka, „vy přeci jen plníte rozkazy, a plníte je se sakra dobře. Vůbec si proto nedělejte starosti s tím, jak se tváří či mračí jiní. Nemůžete se zavděčit všem a jen těžko můžete odmítnout splnit, co po vás žádá pan princ nebo první ministr. Což ale oba dobře vědí a vás určitě z ničeho neviní. Budeme mít jistě dost času si o všem popovídat, jsem rozhodnutý se v Paříži alespoň dva dny zdržet. Po tu dobu budete pochopitelně v mém paláci a jistě nalezneme čas, abychom si o těchto věcech více promluvili,“ dodá a tím pro tuto chvíli rozmluvu ukončí.

Karel Stuart a Jindřiška de Bourbon, 1631

SEDMDESÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA

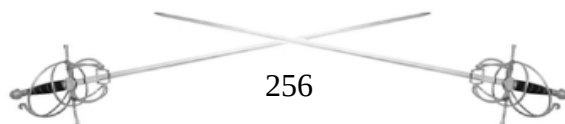
NEŠŤASTNÁ KRÁLOVNA

Kolem třetí hodiny odpolední se k bráně Paříže blíží skupina jezdců. Na čele se v sedle hrdě nese markýz de Almare, za ním jedou ve dvojici pan de Rigault a pan de La Solignac, druhou řadu tvoří kapitán Roth a mladík jménem Paul. Nikam nespěchají, důstojnost pohybu nadřazují rychlosti.

Vstup do města chvíli trvá, ale markýz dokáže být přesvědčivý. Ohromným strážím vypráví o posledních okamžicích anglického krále, zmíní se o nešťastné ženě ve městě, tetě krále Ludvíka a nyní již vdově po anglickém panovníkovi. Neopomene zdůraznit, z jaké rodiny on sám pochází a jaké postavení u královny Jindřišky zastává jeho žena. Chytře zmíní i svou sestřenku vévodkyni de Longueville, přičemž se zachmuřelé obličej přeci jen o něco rozjasní.

Skupinka jezdců nezmění nic na svém tempu, ale již se pohybuje po dlažbě obleženého města. Snaží se nasát atmosféru metropole, která je již déle než měsíc odříznuta od zásobování, dostává se do ní jen velmi málo proviantu a to většinou s nasazením života těch, kteří se o takovou věc pokusí. Pokud někoho potkají, tváře občanů Paříže jsou zachmuřelé. Na moc krásně ustrojené jezdce pak pohlízejí s klíčíci nenávistí v očích, těm se rozhodně žije lépe, ti nedostatkem netrpí.

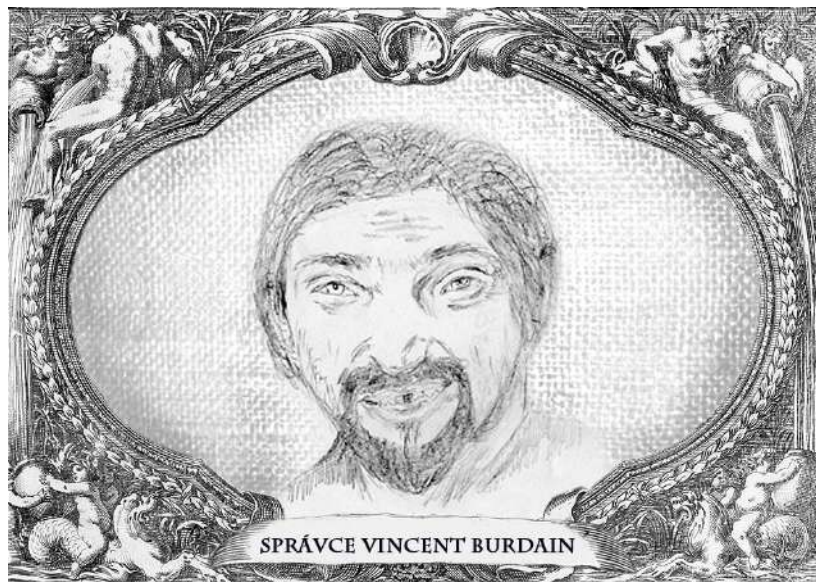
Nicméně stále trvá přirozený ostych k autoritám, kterou představuje i urozený muž s kordem po boku, ve městě je mnoho princů a jejich družin, tvořených rovněž urozenými pány. Pocity prostých lidí jsou rozporuplné, někteří v nich vidí spasitele, jiní si již začínají uvědomovat, že jsou rukojmí nejen vévody de Condé, který je obléhá s armádou, ale i vedení města, které mu vzdoruje a které podporují významní urozenci, včetně sourozenců zmíněného vojevůdce.

„Ti nás moc rádi nemají,“ poznamená Baptiste, když spatří nehezké pohledy skupinky zarostlých a ukoptěných mužů, jdoucí kdoví odkud a kdoví kam.

„Nevšímejte si jich, pánové, jen žádné konflikty,“ řekne markýz vážným hlasem a jeho slova jsou pro všechny rozkazem.

Skupinka bez nejmenších problémů dojde až před palác Almare, jehož brána na nádvoří je uzavřena a za ní vartuje několik mušketami ozbrojených Švýcarů. Ti ji teď právě otevírají, když spatří svého pána i kapitána. Hned ji však znovu zabezpečí, jakmile jezdci vstoupí na nádvoří.

„Vaše Milosti, jaké máte rozkazy?“ ptá se Roth.

„Vy proveďte ostrahu paláce, jak se zdá, je zabezpečený dobře. Já si promluví se svým správcem,“ nařizuje Pierre, seskočí z koně a uzdu předá jednomu ze sloužících, kteří se teď začínají rojit na nádvoří.

„Vítejte, Milosti,“ ozve se

radostný hlas správce Burdaina.

„Pane Vincente, pojdte se mnou,“ nemá markýz chuť na dlouhé ceremonie, proto kráčí rychle do jednoho ze salónek, zatímco jeho doprovod zůstává ve vestibulu.

„Vaše Milosti, jaká radost,“ klaní se hluboce správce.

„Pane Vincente, není čas na dlouhé řeči,“ řekne přísně šlechtic, „Nejprve ryze praktická otázka. Jak jsme na tom se zásobami? Hodlám se s pány zdržet dva, tři dny. Bude problém nás napojit a nasytit?“

„Určitě ne, Milosti,“ říká horečně mrkající Burdain, „Máme ještě zásoby a čas od času je doplníme. Přes pana Maurice, ten vždy dokáže sehnat potřebné. Ačkoli je to ukrutně drahé, Milosti,“ dodá omluvně.

„Na peníze nehleďte, hlavně nasytte všechny v paláci. Jak jsou na tom jiní?“

„Čím dál tím hůře, Milosti, čím dál tím hůře. Proto je palác velmi dobře střežen, Milosti. Obáváme se případných nepokojů, pokud již hlad v některých čtvrtích bude nesnesitelný. Ne každý si mohl dovolit udělat zásoby a málokdo si něco teď může koupit.“

„Pane Vincente, postarejte se o můj doprovod a postarejte se i o mé ubytování. Ale ani my nebudeme vašimi zásobami plýtvat, budeme jíst velmi střídmo.“

„To snad není třeba, Milosti.“

„Najíme se dobře později, až opustíme zase město. Teď mi sem zavolejte můj doprovod, pane správce,“ ukáže Pierre směrem ke dveřím, což je pokyn, který každý služebník pochopí.

Markýz si povzdychne a natáhne se v křesle. Můj ty bože, kolik ještě bude napácháno zla, než budou znesvářené strany přístupné k dohodě? A dojde vůbec k nějaké smysluplné domluvě? A pokud ano, jak dlouho vydrží?

Všichni čtyři muži z doprovodu jsou nastoupeni před sedícím pánem a očekávají jeho rozkazy. Ten si je chvíli prohlíží a přemýšlí.

„Pánové,“ začne tichým a vážným hlasem, „jen si trochu odpočineme a hned vyrazíme do Louvre, kde by se měla nacházet královna Jindřiška, vdova po králi Karlovi. Tam mě doprovodíte všichni, s výjimkou Paula, ten zůstane zde, pokud ho pan de Rigault nepověří něčím jiným,“ pohlédne významně na jmenovaného průvodce, „Později možná vykonám ještě nějaké návštěvy, kdo mě na nich případně doprovodí, sdělím později.“

Po jeho slovech stojící muži jen přikývnu.

„Ještě jedno, pánové,“ pokračuje markýz, „Ve městě jsou jen omezené zásoby. Proto budeme dostávat jen nejnutnější. Nedožadujte se prosím více, my se na rozdíl od lidí v paláci můžeme dosytnosti najíst, až zase Paříž opustíme.“

„Vaše Milosti,“ ozve se nesměle Roth, „v paláci je dost mužů. Pokud by Vaše Milost uznala za vhodné si vzít silnější doprovod ...“

„Pane kapitáne, moji odpověď už jistě znáte,“ usměje se Pierre, „Dnes odpoledne mě doprovodíte vy tři. Sám umím se zbraněmi zacházet, vy jste taky zručný a o panu de Rigault nemá jistě smysl hovořit. Takto si bohatě vystačíme.“

„Můj názor také znáte, Milosti,“ povzdechne si Alfred.

„Rozumím vám, snažíte se mě vždy co nejlépe ochránit a já si vaší starosti vážím,“ ukáže svou vlídnou tvář Pierre, „A vy, pane de La Solignac, se netvařte tak smutně. Nijak nezpochybňuji vaši odvahu, ale oba pánové, které jsem jmenoval, mají oproti vám mnohaleté zkušenosti z armády. Nuže, pánové, máme tak půl hodiny čas, pane de La Solignac, sežeňte někde pohárky a víno.“

„Jak si přejete, Milosti,“ ukloní se oslovený mladík a odchází naplnit příkaz.

Markýz teď povstane, pokyne Dujardinovi a odvede si ho kousek stranou, aby ho další dva přítomní neslyšeli.

„Máte vy sám osobně nějaký program?“ podívá se tázavě.

„Vaše Milosti, jsem tu s vámi. Přizpůsobím se tomu, co si bude Vaše Milost přát,“ odpoví pokorně Quido.

„Máte ale i své povinnosti.“

„Ty jistě naplním, ve chvílích, kdy mě Vaše Milost nebude potřebovat.“

„Dobře, pane. Řeknu vám, co mám v úmyslu. Rád bych dnes večer a v noci, a možná příští večer a noc, uskutečnil pár návštěv. Ale tak, abych zůstal nepoznan. Rozumíte mému záměru, pane?“

„Snad, Milosti. To se ale panu kapitánovi nebude líbit,“ usměje se zlehka podkoní.

„Přežije to. Co navrhujete?“

„Záleží na Vaší Milosti. Jsem schopný Vaši Milost doprovodit sám, pokud si Vaše Milost bude přát. Můžeme jít v přestrojení, ale tím také může být vyšší nebezpečí. Před pár pobudy se jistě ubráníme, ale může jich být víc. Nevím, co se teď děje v noci ve městě, i v těch lepších čtvrtích,“ říká Quido vážným hlasem.

„Ještě si o všem promluvíme, později. Jen jsem vám o tom chtěl říci, abyste si případně udělal čas a nedomlouval si nějakou schůzku. Nebo až na pozdější hodinu.“

„Využiji Paula, když dovolíte, Milosti. Pošlu ho do domu pana Maurice se vzkazem a také za jistými lidmi, kteří pro něj pracují. Však víte, koho myslím.“

„Ten hoch všechnu zná?“

„Zná dost, Milosti. Domluví mi schůzku, na pozdější noční hodinu. Nebo na zítřejší noc.“

„Když už půjde do domu pana Maurice, rád bych s ním mluvil. Ať mu vyřídí pozdravy a také vzkaz. Až bychom se vrátili, poslal bych pro něho pana kapitána. Aby ho čekal.“

„Postarám se, aby byl vzkaz Vaší Milosti vyřízený,“ přikývne Quido, právě když vstoupí Baptiste v doprovodu dvou sluhů, kteří nesou tác s pohárky a karafu s vínem. Vzápětí začnou číše plnit lahodným moken a markýzův podkoní je vzápětí předává.

„Pane de La Solignac, ještě jeden pohárek chybí,“ poznamená Pierre.

„Jakže, Milosti?“ zarazí se oslovený a pohlédne na přítomné, pak se v jeho očích objeví údiv.

„Přesně tak, pane,“ přikývne pan de Almare a čeká, až jeden ze sluhů doběhne pro další pohár. Ostatní také způsobně stojí, v rukách drží číše s nápojem.

Sloužící přiběhne velmi rychle, celý zadýchaný, Baptiste od něho převezme číši a s jistými rozpaky ji předá Paulovi, který vyvalí oči. Stojí kousek stranou a vůbec mu nedošlo, že všichni čekají, až i on dostane víno. Sluhové mezitím z místnosti zmizí.

„Nuže, pánové,“ pozvedne pohár markýz, „nevím, na co by se hodilo připít. Nacházíme se uvnitř obleženého města a zůstaneme tady dva, tři dny.“

„Snad na naplnění všech záměrů Vaší Milosti,“ ozve se nesměle Dujardin.

„Snad, pane,“ lehce se usměje Pierre, „Také, aby co nejdříve došlo k dohodám a my se mohli do tohoto paláce vrátit. No tak, Paule, pojď blíž k nám, nestyď se,“ pokyne chlapci, který celý rozechvělý učiní několik nejistých kroků, „Nuže, na vaše zdraví, pánové.“

„Na zdraví Vaší Milosti,“ řekne rychle Quido a ostatní se přidávají.

Tato siesta netrvá příliš dlouho, neboť je po svlažení hrdel rozpuštěna, pánové se mají jít ubytovat a za půl hodiny jsou očekáváni ve vestibulu, aby poskytli doprovod svému hostiteli za anglickou královnou.

Dujardin se svým sluhou kráčí za jedním z místních sloužících, kterého jim poskytne správce, ten je vede do komnaty pro hosty, kde se nachází několik skvěle vypadajících lůžek. Zeptá se, jestli panstvo něco nepotřebuje a poté s úklonou vycouvá.

„Tak co, kterou postel chceš?“ podívá se podkoní na svého sluhu.

„Já, pane? Já budu spát v takový nádherný posteli?“ vyvalí mladík oči.

„Už to tak vypadá. Ale tohle je, Paule, jen obyčejná komnata pro hosty, kdybys viděl tu náheru jinde. Tak co říkáš? Jsou tu dokonce tři postele, můžeme si vybírat.“

„Můj ty bože,“ pohladí hoch hebké lůžkoviny, „Pane, ten pan markýz ... nespletl se? Nepovažuje mě vomylem za někoho jinýho?“ tváří se málem provinile.

„Proč myslíš?“

„Taková krásná postel ... a dostal jsem i pohár s vínem.“

„Pan markýz moc dobře ví, kdo seš. Dokonce si vzpomněl, žeš mu donesl kdysi nějaký vzkaz, vod pana Maurice. Pan markýz je zvláštní, Paule. Stýká se s králi a královnami, je bratránkem pana de Condé, ale chová se k lidem moc hezky. Tak si toho važ a nezklam ho. Ani mě.“

„Určitě vás nezklam, pane,“ dušuje se hoch.

„Tak dobře poslouchej, řeknu ti, co teď uděláš. Až my odjedeme, tak taky vyrazíš. Nejprve navštívíš dům pana Maurice. Pověš mu, jak dobře se daří jeho bratrovi Etienovi a sám vyzvíš, jak je na tom jeho druhý bratr Victor. Pak se pokusíš najít Edmonda a požádáš ho o schůzku. Nejlepší by bylo, kdyby sem přišel v noci nebo brzo ráno, ještě za tmy. Ale můžeme za ním přijít i my, kdyby chtěl. Rozumíš?“

„Ano, pane, všechno vyřídím.“

„Všechno ... vidíš, málem bych zapomněl. Panu Mauricovi řekneš, že pro něho možná v noci dá poslat pan markýz. Aby s tím počítal. Ale asi hodně pozdě, Paule, možná i po půlnoci.“

„Vyřídím všechno přesně, pane.“

„Tak co, už sis vybral tu postel? Nechceš si vyzkoušet, jak je měkká? Jak dobře se v ní leží?“

„Pane, to bych jako měl ... copak to by se mohlo? Vždyť by to byl hřích, takhle v šatech, nemyslíte? Je to tak hrozně čistý ...“

„Paule, máš teď hezký šaty, ne? A vážně si myslíš, že když se svlíkneš, tak seš čistější než ty šaty?“

„Nevím, pane, asi ne,“ sklopí hlavu sluha, „Ale můžu si lehnout tam k těm kamnům, nebo co to je, jak vod toho de to teplo.“

„Kušuj! Však voni to vyperou, když to zaprasíme,“ zasměje se Dujardin a skočí na jedno z lůžek, pravda, tak, aby boty nechal nad pokrývkou.

„Kriste pane, ta je tak měkoučká,“ rochní se i Paul na lůžku, po vzoru svého pána má zvednuté nohy, částečně jsou i mimo postel.

Pětice vyjde branou paláce Almare, kráčejí směrem na Point-Neuf. Po stanutí na nábreží se od skupiny oddělí nejmladší její člen a směřuje do čtvrti Marais, zbylí pokračují podvečerní Paříží směrem k Louvre. Ulice již jsou zalité tmou, objevují se světla v domech i u hlídek, které se různě ozbrojené pohybují po částečně vyliďněných ulicích.

Stejně prázdný je i palác Louvre, v němž přebývá anglická královna se svou bezmála pětiletou dcerou Henrietou, a velmi skrovným služebnictvem, neboť o nějakém jejím dvoru se nedá mluvit vůbec. Temnota, která vše začíná obklopovat, jako by vnášela velmi silný pocit smutku a beznaděje i do myslí markýze de Almare, který se chystá promluvit se ženou, které před velmi krátkou dobou zabili manžela a ona sama se o tom dozvěděla teprve nedávno. Jako by na něj ze všeho padala beznaděj.

Jeho doprovod zůstane stát před komnatami nešťastné ženy, on sám pak je vyzván ke vstupu. V rozlehlé komnatě sedí v křesle královna Jindřiška, dcera legendárního francouzského krále Jindřicha IV., sestra bývalého francouzského krále Ludvíka XIII., teta současného francouzského krále Ludvíka XIV. a vdova po anglickém králi Karlovi. Volné prostory kolem ní, vyplněné temnotou, jako by ještě zvýrazňovaly její tragický osud a osamělost.

Její tajemník lord Jermyn zůstane stát u dveří, jako by neměl sílu být svědkem následné jistě dojemné rozmluvy. Naopak Pierre přistoupí blíže a pohlédne do tváře čtyřicetileté ženy. Ta je nyní zcela suchá, až kamenná, ale odráží se v ní celý její dosavadní život. I devět porodů, ze kterých na tomto světě zůstává v tuto chvíli zůstává šest potomků, roztroušených po různých koutech Evropy. Tři synové a tři dcery tak nesou dále i odkaz svého otce, setnutého svým vlastním lidem.

Jindřiška zvedne své oči, je v nich vyjádřena všechna její bolest a útrapy, kterým je vystavena již řadu let. Její nejstarší syn Karel, v květnu mu bude devatenáct let, je nyní již nezpochybnitelným dědicem trůnu, jehož se však nemůže ujmout. V Holandsku se snaží získat podporu pro svou snahu sestavit invazní armádu, svrhnout vrahy svého otce a ujmout se sám vlády. Jeho sedmnáctiletá sestra Marie Henrietta je

již sedm let provdána za prince oranžského. Naopak bratr Jakub, patnáctiletý vévoda z Yorku, byl delší čas internován ve své rodné zemi, podařilo se mu však za pomoci přátel uprchnout a teď směřuje za svou matkou do francouzského exilu.

Čtrnáctiletá Elizabeth a její osmiletý bratr Henri byli po boku otce, když se loučil s tímto uplakaným světem a zůstávají nadále v Anglii. O posledním dítěti nešťastné královny, zatím ještě čtyřleté Henriettě, již byla řeč, tu již před lety věrní poddaní propašovali za její matkou a ona spolu s ní obývá vyprázdněný Louvre.

To vše si uvědomí pan de Almare, když se srdcem sevřeným smutkem, poklekne před nehybnou ženou a naznačí polibek její ruky. S hlavou sklopenou zůstane v této poloze, jako by i tímto postojem vyjadřoval soucit i spoluúčast.

Hrozivé ticho není nikým rušeno, francouzský šlechtic cítí chlad ruky královny, až teď si uvědomí, jak hrozivě málo tepla je v této místnosti. Jako by byla kopkou, jako by byla domovem smrti.

„Vstaňte, pane markýzi,“ řekne Jindřiška tichým hlasem.

„Vaše Veličenstvo,“ znovu se hluboce ukloní Pierre, „Dovolte mi vyjádřit nesmírnou účast s bolem Vašeho Veličenstva.“

„Děkuji, pane markýzi. Nemám však již slz, abych je prolévala. Bůh zanevřel na moji rodinu.“

„Výsosti, Bůh vám vzal manžela, ale ponechal vám vaše děti.“

„Kde jsou, pane markýzi? Kde jsou? Jaký jim Bůh chystá osud? Některé zůstávají v rukách těch vrahů, další jsou snad svobodné, ale ztracené v nezájmu všech o náš osud. Marné byly naše prosby, pane markýzi, marné byly naše nářky. Nikdo nepozvedl ani hlas v náš prospěch,“ vyjadřuje ona veškerou svou beznaděj.

„Vaše Výsosti, možná teď se zdá vše ztracené. Ale Bůh vás jistě neopustil nadobro. Vše se časem změní, váš syn usedne znovu na trůn, který mu po právu patří.“

„Vy tomu věříte, pane markýzi?“ zeptá se ona tichým hlasem, z něhož však pesimismus přímo vystřeluje.

„Věřím, Vaše Výsosti. Ačkoli jistě Vaše Veličenstvo a rodinu Vašeho Veličenstva ještě čekají smutné časy. Věřím však ve šťastné rozuzlení, v nastolení práva a pořádku. Ta doba přijde, Vaše Výsosti, byť možná bude nutné čekat i několik let, než se tak stane.“

„Několik let ...“

„Diktátoři se neudrží u moci trvale. Nějakou dobu mohou vládnout, díky své bezohlednosti a teroru. Nakonec ale budou smeteni a bude nastolen starý řád, Veličenstvo. Tomu opravdu věřím,“ říká on velmi naléhavě a vemlouvavě.

„Pane markýzi, rozhlédněte se,“ lehce pohne hlavou strnulá žena, „Kde jsou naši přátelé? Kde jsou naši příbuzní? Všichni nás opustili.“

„Vaše Výsosti, snad se tak váš osud může jevit. Ale Výsosti, nejen Vaše Veličenstvo čelí obrovským osudovým výzvám a tragédiím. I vaše švagrové, i váš synovec, nejsou teď plnohodnotnými vládci své země. Přicházím od dvora, který se nachází na útěku ze svého sídelního města. Z města, které teď obléhá královská armáda.“

„Jako mor se šíří nenávisť, zášť, pane markýzi. Jako mor se rozlézá po celé zemi. Vím o tom, čemu teď čelí můj synovec. Který byl nejprve rukojmím svého vzbouřeného lidu ve svém paláci. Teď se mu jeho kmotr a jeho bratranec snaží vydobýt alespoň částečně zpět moc. Mor vzpoury lůzy zachvacuje i mou rodnou zem, když zcela pohltil tu, kterou jsem přijala za svou druhou domovinu.“

„Výsosti,“ podívá se on na ztuhlou ženu, v jeho očích se zračí nejistota a strach ze slov, které se chystá pronést, „strávil jsem teď jistý čas v Anglii.“

„Vy jste tam byl, pane markýzi?“ trhne sebou ona.

„Bohužel, Výsosti, bohužel.“

„A byl jste tam, když ...“, zlomí se jí hlas.

„Byl, Vaše Veličenstvo. Nevím však, zda je vhodné o tom teď mluvit.“

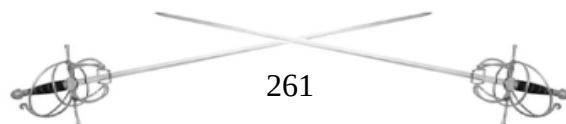
„Můj manžel ...“

„Váš manžel zůstal králem až do konce, Veličenstvo. Hrdým, nezlomeným, ze kterého vyzařovala důstojnost a vznešenost.“

„Můj ty bože,“ začíná ona dýchat o poznání přerývaněji.

„Vaše Veličenstvo, nechci jítřit čerstvé rány na duši Vaší Výsosti. Jen jsem považoval za nutné vyjádřit osobně svou účast. Velice si Vaší Výsosti vážím, velice soucím s Vaším Veličenstvem a dětmi Vaší Výsosti. Nemám nic, Výsosti, než jen svá slova, která nedokáží ani náznakem vyjádřit můj zármutek a moji soustrast. Nemám žádnou moc osud Vaší Výsosti změnit,“ sklopí on hlavu.

„Máte pravdu, pane markýzi. Žádná slova již nezmění nic na tom, co postihlo moji rodinu. Jaké obavy jsem měla o svého muže. Teď mám již jen hroznou jistotu. Ale stejný strach mě teď jímá, když myslím na své děti, na svého syna Karla. Obávám se, aby nedopadl jako jeho otec. Opuštěn všemi,

uchvácený usurpátory a vrahy. Jistě cítí povinnost pokračovat v boji, který vedl jeho otec. Mám však nesmírný strach, pane markýzi, že jeho boj je předem ztracený. Bojím se o něho, bojím se, aby se nestal další obětí těch vrahů.“

„Bůh ví, Veličenstvo, jak moc bych si přál být zvěstovatelem dobrých zpráv. Jak rád bych vnesl do temného světa, v němž se teď Vaše Výsost nachází, alespoň záblesk světla. Nemohu však překrucovat realitu. Současný stav není pro vaši rodinu ani vašeho syna příznivý. Ale stále pevně věřím v konečnou spravedlnost, kdy usurpátoři moci, jak je nazvala Vaše Výsost, zmizí v propadlišti dějin a váš syn Karel zaujme místo, které mu z boží vůle náleží.“

„Kéž by, pane markýzi, kéž by,“ je již zase strnulá královna, „Pane markýzi, mohu využít vaší přítomnosti? Nebo snad spěcháte?“

„Nikoli, Výsosti, mohu se zdržet, jak uzná Vaše Výsost za vhodné.“

„Povídejte, co vaše rodina? Co můj synovec? Máte alespoň zde nějaké dobré zprávy?“ ptá se Jindřiška snad až s úzkostí, jako by si moc přála vyplnit rozhovorem s mladým galantním šlechticem ohromné prázdno, které ji pohlcuje.

PODVEČERNÍ POCHŮZKA

Asi patnáctiletý či šestnáctiletý Paul, datum svého narození nezná přesně, se velmi rychle a nenápadně pohybuje pařížskými ulicemi. Situaci má ulehčenou tím, že čtvrt' Marais je přeci jen klidnější, než některé jiné kouty hladem sužované Paříže. On však žádný strach nepocítuje, byť ho obklopuje temná noc, byť se zjevují různě tvarované stíny, které by někomu s ustrašeneckou povahou mohly nahánět hrůzu. On je dítětem podsvětí, on je zplozencem temnoty, ze které vyšel a ve které se po celý svůj krátký život pohybuje.

Dnes se mu kráčí o poznání lépe, neboť se mu splnil sen a on získal vysněné místo u pana de Rigault, kterého stále více a více obdivuje. Jak rád by se mu někdy vyrovnal, získal podobný respekt okolí. Dobře ví, že tyto sny jsou plané, ale již jen to, co nyní prožívá, je něco neskutečného. V takové blízkosti tak urozených osob nikdy nebyl, dnes dokonce dostal pohárek a mohl si připít s velmožem, který se stýká s králi, nyní je dokonce u jedné z královen.

Jediné, co mu trochu kalí radost, je setkání s Edmondem Bordasem. Ten má právo ho zahrnovat výčitkami, on to byl, kdo ho vytáhl z beznaděje a dal mu příležitost v bandě pana Achila. A on ho svým způsobem zradil, když vstoupil do služeb pana podkoního. Díkybohu je snad jeho nový pán přítelem Edmonda a tak ten bude k tomuto jeho kroku shovívavější. Představa, kdy by se měl vrátit zpátky odkud vzešel, mu způsobuje mrazení mezi lopatkami.

Nejprve však musí naplnit první část svého poslání, navštívit dům mladého a zazobaného měšťana, který se většinou chová velmi upjatě. Teď by ale mohl zjihnout, když mu nese dobré zprávy o jeho bratrovi Etienovi. Pokud mu ovšem neumřel ten jeho druhý bratr Victor, jehož kulka tak barbarsky poznamenala na jeho choulostivých místech. S těmito úvahami zaklepe na dveře domu, který je částečně ponořen do tmy, ale z některých oken vychází stále světlo. Což není divu, stále je ještě podvečer, neboť zimní období zkracuje den a prodlužuje noc.

Dveřník Simon, ten hrozně vypadající hromotluk, ale s dobrým srdcem, jak již zjistil, ho rychle vpustí dovnitř, snad aby nevyvětral teplo, nebo snad, aby spolu s ním nepronikl do domu nějaký vetřelec. Poté se ho ujme Jean, který ho mlčky vede za svým bratrancem, ačkoli mu kouká z očí, že by se rád na něco zeptal. Ale poměry v domě ho asi nutí zůstat němým, dokud jeho příchod neohlásí zdejšímu pánovi. Který zde skutečně vládne a rozhoduje, ačkoli jsou zde i starší osoby, včetně jeho otce. Zdejší poměry už zná moc dobře, za tu dobu, kdy zde v závětrí lenošil a čekal, až ho občas vyšlou s nějakým vzkazem nebo ho přimějí trochu pomoci. Ale po pravdě, tak dobře jako v tomto domě, se nikdy v životě neměl.

„Můj ty bože, Paule!“ vstane Tissot a pohlédne na chlapce, „Přinášíš dobrý zprávy?“ skoro o něžadoní.

„Ano, pane,“ nechce mladík protahovat nejistotu tazatele, „Váš bratr Etienne je v pořádku. Zranění se hojí a určitě to přežije, pane.“

„Díkybohu, díkybohu,“ spadne zřetelné napětí z Maurice.

„Pane, dostal jsem i další pokyny, než vyřídit tuhle zprávu. Za prvý se mám zeptat na vašeho druhého bratra, pane.“

„Ach, Victor,“ zmizí radost ze tváře majitele zdejší nemovitosti.

„Moc špatný, pane? Nejhorší, pane?“ snaží se projevit lítost Paul, ale moc mu to nejde, k jmenovanému mladému muži nemá žádný vztah a v podstatě je mu jedno, jestli své zranění přežije či nikoli.

„Až tak hrozné ne, Paule,“ vzdychá Tissot, „Ale zranění se hojí pomalu. Víš, jak měl ty horečky, nebo možná nevíš ... ty už sice nejsou tak vysoký, ale není to ani bůhvíjaké.“

„Umře, pane?“ zeptá se hoch s bezelstnou upřímností, při jeho otázce tázanému přeběhne mráz po zádech.

„Kriste pane, snad ne,“ vyhrkne, „Ale modlím se, aby se začal uzdravovat rychleji. Sice snad přímo na životě ohrožený není, ale jen Bůh ví, co všechno ještě může přijít.“

„Já jen, co mám říct mému pánovi. A pan Etienne se taky určitě bude ptát, až se vrátím, pane.“

„Co Etienne? Opravdu už mu je lépe?“

„To bych řekl. Už ho dokonce přenesli z postele mého pána, aby mohl ... však víte, co dělat se ženou. Ale zrovna na potvoru jsme museli vodjet do Paříže, takže asi zase nic,“ mudruje chlapec.

„Díkybohu, alespoň Etienne je snad v pořádku a v bezpečí.“

„To je, můj pán se vo něj stará jak vo vlastního. Nebo kdo by jinak položil chlapa do postele vedle svý paní a sám chrápal na zemi.“

„Pan de Rigault je velmi velkomyslný.“

„Asi jo, pane. Tak co mu mám vlastně říct vo vašem druhým bratrovi?“

„Víš co? Zajdeme ho spolu navštívit. Aspoň ho uvidíš a můžeš pak říci, co jsi viděl, Etienovi i tvému pánovi.“

„Tak jo, pane. Ale možná bych měl napřed eště něco vyřídit, pane.“

„Samozřejmě. Chceš nějaký zprávy?“

„To asi ne, nic takovýho mi neřekli. Ale mám vám vyřídit, že si pro vás možná v noci přijdou, pane.“

„Přijdou? Kdo přijdou?“ zarazí se Tissot.

„No, nějaký vojáci vod pana markýze de Almare. To je takovej moc hodnej a moc urozenej pán, dyť ho znáte, posílal jste mě za ním kdysi se vzkazem. Představte si, pane, von si na to pamatuje. A dneska mi nechal dát i pohár s vínem, pane. A mám tam v paláci moc krásnou postel, pane,“ drmolí kluk.

„Paule, snaž se mluvit k věci. Pan de Almare je v Paříži a chce se mnou mluvit?“

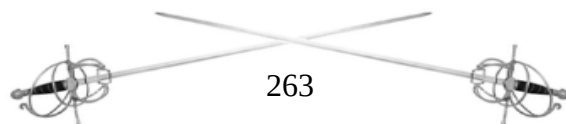
„Dyť to říkám, ne? Ted' šel i s mým pánem za anglickou královnou, tý prej zabili manžela, toho jejího krále, prej mu usekli hlavu, nebo co. No tak ji šel asi utěšit, si myslím. Ale prej někdy hodně pozdě v noci pro vás asi pošle, nejspíš takovýho hroznýho kapitána, co pořád jen koulí vočima, pane.“

„Kdy v noci, Paule?“

„To se právě neví, pane. Až se asi pan markýz vrátí, tak pro vás pošle. Ale nevím, kde ještě budou s mým pánem courat, já mám taky domluvit schůzku s panem Edmondem až nad ránem, pane.“

„Dobře, Paule, budu připravený a až pan kapitán přijde, půjdu s ním,“ přikývne Tissot, „Ještě něco, nebo půjdeme za Victorem? Ten bude mít radost, že se Etienovi daří dobře.“

Posel kráčí dva kroky za panem domácím, dům je sporadicky osvětlený, komnata s raněnými pak jedním třiramenným svícem. Chlapce udeří do nosu značný smrad, který se line z pokoje. Což ho však nechá klidným, zná i horší prostředí, než místnost s různě hniјícími marody.

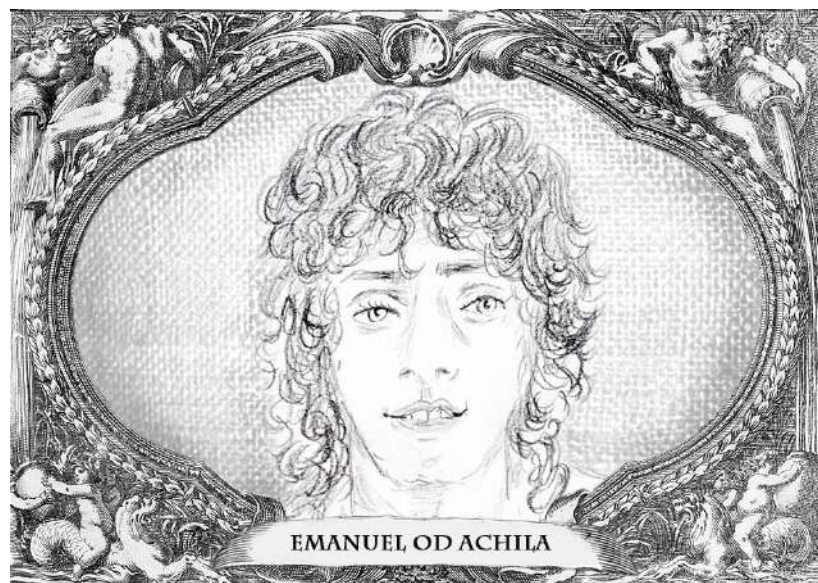

Co se jich týče, jejich stav je minimálně problematický. Mladší z nich se nemůže zbavit horeček, ačkoli už nejsou kriticky vysoké, ohrožující jeho život, jak se vyjádřil doktor. V místech zranění není patrná infekce, což je dobrá zpráva, nicméně rány hodně bolí a mladíka trápí i ztráta, kterou utrpěl a nejistota, zda bude ještě plnohodnotným mužem. Starší postřelený má značné trápení s levým předloktím, které probila nepřátelská kulka. Je celé opuchlé, lékař ho dvakrát denně čistí, maže nějakými patoky a vraští nad ním čelo. Opakovaně decentně naznačuje možnost, kdy bude nutné přistoupit k amputaci, neboť hrozí otrava krve a v případě neuskutečněného radikálního zásahu i smrt pacienta.

Maurice přistoupí ke svému bratrovi, jehož strhaná tvář zůstává ve stínu, srdce se mu svírá úzkostí, když vidí sourozence v tomto stavu.

„Victore, právě přišel Paul,“ říká tiše, „Přináší moc dobré zprávy. Etienovi se daří dobře a zranění se mu hojí.“

„Díkybohu,“ zašeptá raněný.

„Etiena i Quida zajímá i jak se daří tobě.“

„Stojí to za hovno,“ uleví si Victor.

„To mu mám říct?“ nakloní se nad lůžko posel.

„Paule, jak vidíš, můj bratr je taky v pořádku, i když si ještě počká, než bude moci vstát z postele,“ mírní vyjádření starší sourozenec.

„Možná mě z té postele přeloží rovnou do truhly,“ zašklebí se postižený.

„Victore, zakazuji ti takový rouhání.“

„Máš pravdu, ať Paul Etienovi řekne, že je mi celkem dobře, i když

tady chcípám. Je zbytečný, aby si dělal starosti. Ať se uzdraví aspoň von.“

„Uzdravíte se oba, Victore. Chápu tě, máš bolesti, taky teplotu, ale žádný hnis ve zraněních není, což je skvělá zpráva. Tak buď trpělivý a děkuj Bohu, že tě ponechal mezi živými. Paule, Etienovi a svému pánovi popiš stav Victora, ale ty jeho kecy vynechej, ano?“

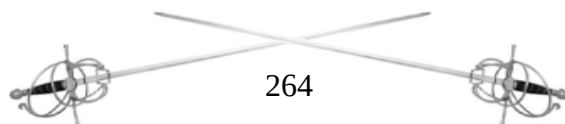
„Tak jo, pane. Řeknu jim, že leží v posteli, nic mu nehnisá a neumírá,“ vyjádří se hoch po svém.

„Tak nějak to řekni,“ povzdechne si Maurice, „Victore, zastavím se za tebou později. Teď vyprovodím Paula,“ dodá.

Hoch je krátce nato vyexpedován do chladné noci, jen si přitáhne převlečník ke krku a klobouk si narazí více do čela. Sice nemá nijak extrovní oblečení, ale proti dřívějšímu je jedním slovem pěkné. Dokonce má u opasku i pochvu s dýkou, kterou mu dal jeho pán. Za pasem pak má i svůj letitý nůž, který byl jeho jediným skutečným přítelem. Vykročí rázně, skoro až radostně, v novém obleku se cítí málem jako mladý pán. Pravda, může být trochu nápadný, a i jeho šaty by se někomu mohli zalíbit, ale strach nemá. Když bude nejhůř, umí dobře utíkat a zmizet v uličkách či podloubích.

Vrací se přes Pont-Neuf do Latinské čtvrti, neboť tam bude hledat svého bývalého nadřízeného Edmonda. Má povědomí o domě, kde se nachází velitelé jednotlivých skupin mládenců. Bordas mu o tom řekl, když si ho vytáhl k sobě jako svého osobního pomocníka. Což ho svým způsobem vyčlenilo ze struktur bandy.

I na druhém břehu Seiny se pohybuje rychle, drží se při zdi a ve stínu, s nímž je připraven kdykoli splynout. Tak dorazí až k domu, kde bydlí pětice velitelů družstev a přes podzemní chodbu v nedalekém domě přebývá i Achile Gauvion. O čemž Paul má jen tušení, ale systém různých tajných mechanismů a průchodů nezná.

Proklouzne do domu a směřuje k bytu, kde by měl být některý z jeho bývalých nadřízených. Ti budou vědět, kde je Edmond anebo u nich na něj počká. On si sem chodí vyzvedávat vzkazy a sám předává rozkazy. Nově příchozí zaklepe na dveře, po jejich otevření vklouzne do tepla v jediné vytopené místnosti v domě. Nalezne zde však pouze Emanuela, všichni ostatní jsou v terénu.

„Co tady děláš?“ položí logickou otázku asi dvacetiletý mladík.

„Jdu za Edmondem, se vzkazem. Přijde?“ odpovídá stejně drsně Paul, zvykl si, že tak musí jednat, aby byl brán vážně, navíc v poslední době se jeho postavení v tomto podivném společenství zvyšovalo.

„Tak určitě, akorát nevím kdy.“

„Tak já počkám,“ přistoupí mladší z přítomných ke krbu, napřahuje zkřehlé ruce směrem k životadárnému ohni.

„Možná se načekáš.“

„Nikam nespěchám. Jak se tady máte? Máte co žrát?“

„Co se staráš? A kde vůbec seš? A co máš na sobě? Komu si to šlohnul?“

„Šlohnul? To je moje!“

„Tvoje? Kdo je ten hodnej strejček, co ti ho dal? To tě šuká nebo co?“ šklebí se Emanuel.

„Vyser si voko,“ odsekne Paul.

„Pozor na slova, mladej,“ zachmuří se starší z mladíků, „Nějak moc ti narost hřebínek, abych ti trochu neupravil držku.“

„Zkus to,“ ušklíbne se mladší a významně položí ruku na střenku dýky, kterou má připnutou k opasku, plášť má stále na sobě, nicméně rozhalený.

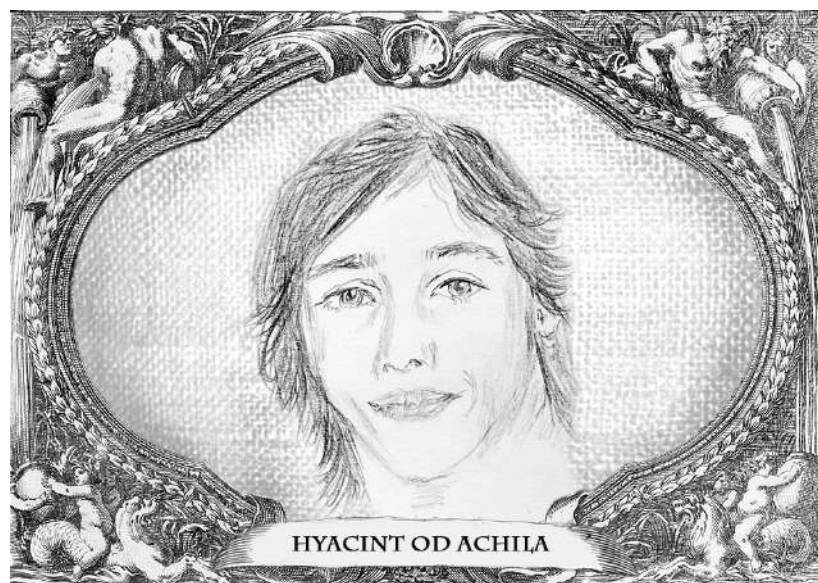
„Na co si to hraješ? Co jako seš?“

„Co bych byl. Navíc, nic ti říkat nemůžu, to je tajný. To můžu říct jen Edmondovi,“ zvyšuje svou cenu sluha, hrajícího si na tvrdáka.

„Vyser si voko,“ odvrátí se naštvaně Emanuel a dále se o mladíčka nestará, ten se ještě chvíli opájí teplem z krbu, pak si sundá plášť a hodí ho na jedno z lůžek, kam už odložil svůj klobouk, na který je také náležitě hrdý.

Tichá domácnost vydrží dost dlouho, do doby, než se objeví další dvojice vůdců skupin, dorazí Raimond a Hyacint. Ti se na vetřelce také dívají spatra, tedy nevadí jim jeho přítomnost, vždyť tady na Edmonda už vícekrát čekal, ale dráždí je jeho nový oblek a také výraz jeho tváře, z níž sálá sebevědomí. Parchant jeden, je možná o pět let mladší, kde hrome přišel k tak pěkným hadrům?

„Dáš nám něco k žrádlu? Je tady vůbec něco?“ rozhlíží se Raimond.

„Támhle,“ ukáže Emanuel na polotvrdé pečivo, povalující se na stole.

„Kurva, toho je,“ zakousne se Hyacint, pak vezme džbánec, ve kterém je levné a nepříliš chutné víno, nalije si pohárek, „Snad taky nebudeme hladovět a žrát vlastní hovna.“

„Tak si běž něco ulovit, možná je někde ve sklepě ještě nějaká krysa, co ji ještě nikdo nesežral,“ ušklíbne se Emanuel.

„Taky sem řek, svejm klukům, aby se porozhlídli. Ale jak se zdá, mizej nějak rychle, všechny ty kočky, psy a nakonec i ty krysy,“ ušklíbne se Raimond.

„Tak si zapíchni támhle toho, co si hraje na pána,“ ukáže pohrdavě Edmond na vetřelce, ten jenom vzdorovitě ohrne ret.

„Není to dobrý,“ poznamená Hyacint, „Tam venku lidi nemaj už vopravdu co žrát. Z toho může bejt polízanice,“ dodá a překvapivě podá kus pečiva vetřelci v jejich družině.

„Ne, díky,“ zavrtí zaskočený Paul hlavou, „Já dostanu jinde,“ dodá, čímž si ve společnosti moc nepomůže.

„Tak pán má královský hody?“ ušklíbne se Emanuel.

„Tak hody ... hlady teda určitě netrpím.“

„Tak to máš štěstí, tady už nemaj co žrát i lepší lidi,“ říká vážným hlasem Hyacint.

„A vy máte? A co kluci?“ osmělí se Paul.

„Pan Achile nebo Edmond vždycky něco seženou ... ale jak vidíš, tak hostina to teda není. Kde se ty vůbec touláš?“

„Nesmím vo tom mluvit,“ hraje si na tajemného Paul, nicméně tohle mu prochází bez námitek, pokud dostal takový příkaz, všichni ho musí respektovat.

Další asi hodinku tráví pohromadě, většinou se baví trojice starších mladíků, naopak Paul jen naslouchá a je rád, že se už do něho nenavázejí. Ze slov, které slyší, mu dochází, nakolik situace ve městě začíná být z pohledu zásob kritická. A jaké má on štěstí, že sloužící urozenému pánovi, který je na druhé straně, byť mnohokrát riskuje svůj život v bitvách nebo při výzvědné činnosti. Ale není tady riziko smrti hladem, zimou či zavražděním vyšší, než jaké hrozí jemu v blízkosti pana de Rigault? Ve srovnání s neměřitelnou kvalitou života, které je teď příjemcem?

Když konečně přijde Bordas a spatří Paula, nehne ani brvou, vyřídí si co potřebuje s dalšími mladíky, pak jen lehce pokyne rukou. Jeho bývalý favorit rychle sebere plášť a klobouk a následuje ho do temné chodby. Tou projdou a stanou v přízemí, všude je naprostá tma, oba musí jít velmi opatrně. Nicméně Edmond nahmatá dveře od jiné místnosti, podaří se mu i rozžehnout jednu malou svíčku, která velmi sporadicky osvětlí zcela prázdnou komnatu. O zimě není třeba mluvit, zde nikdo netopí.

„Tak spust,“ houkne Bordas.

„Nesu vzkaz vod pana de Rigault. Je v Paříži, chrápeme v paláci Almare. Chce s tebou mluvit. Bud' mám domluvit schůzku, nebo za ním máš přijít do paláce. Někdy pozdě v noci nebo nad ránem.“

„Do paláce Almare?“

„Pan markýz si pana de Rigault vyžádal jako doprovod. Máme moc nádhernou místnost, takový krásný posteť, měkoučký, každej svou, i já ...“ rozplývá se posel.

„Tak v paláci Almare ...“ říká si spíše pro sebe Bordas.

„Je to tam tak nádherný ... už sem tam kdysi byl, ale teď sem viděl další ... a ten pan markýz je takovej milej, dokonce mi nabídnul pohárek s vínem,“ musí se pochlubit hoch.

„Můj ty bože ... ty si teda žiješ,“ ušklíbne se zle starší z mladíků, „Tak co navrhuješ?“

„Já? Ty se přece musíš rozhodnout.“

„Co je podle tebe lepší?“

„Tak v tom paláci je moc hezky. Kdybys tam zaskočil, určitě se pan de Rigault postará, aby tě tam pustili. Ale může taky za tebou přijít, tak to říkal,“ pokrčí rameny hoch.

„Rozmyslím se, promluví s panem Achilem ... bude chtít vidět i jeho?“

„To neříkal, asi ti to řekne sám.“

„Hrome, ty víš vlastně úplně hovno.“

„Jen vyřizuju vzkazy,“ zamračí se posel.

„Paule ... ale nic, nemám teď chuť to rozebírat.“

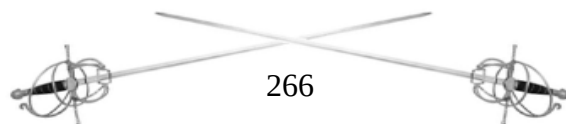
„Děje se něco?“

„Děje se něco?“ vzkypí Bordas, „Někam tě pošlu, abys byl spojením s panem Mauricem. A co se doslechnu? Za mejma zádama se domluvíš s někým jiným a zdrhneš. To se děje.“

„Seš nasranej ...“ oduší plísněný.

„Aby ne! Počítal jsem s tebou. Dost sem se ti věnoval. Chtěl sem tě vytáhnout a mít tě k ruce. A místo toho vovejdeš k někomu jinému. Bez mého svolení, bez toho, abys mi vo tom vůbec řekl!“

„Minule si nic neříkal ...“

„Minule sem neměl čas, teď mi to dochází. Musím si za tebe hledat náhradu.“

„Tak se omlouvám,“ řekne snad až moc lhostejně hoch.

„Jo, za to si toho koupím,“ durdí se dál Bordas, „Chápu tě, vycejtil si příležitost. Skoro bych se vsadil, že to byl tvůj nápad, se vetřít do služeb Quida ... pana de Rigault.“

„To tak nějak vyplynulo. Edmonde, pochop, tohle je moje příležitost ...“

„Tomu já rozumím, ale vůbec se mi to nelíbí. Řeknu ti, kdyby nešlo vo mého přítele ...,“ zatváří se ošklivě starší z mladíků.

„Ta příležitost ... už by asi nikdy nepřišla ... tam ... nevím, snad pana de Rigault nezklam a nechá si mě. Nechceš ho přemlouvat, aby mě vrátil, že ne?“ objeví se strach v hlase hoch.

„Tobě určitě budu vykládat, vo čem si chci povídat s tvým novým pánem.“

„Edmonde, prosím, nedělej mi to,“ žadoní Paul.

„Ted' mě prosíš? Ted' mě žádáš? Nemělo to bejt vobráceně? Neměl si napřed přijít za mnou?“

„Chtěl sem, vopravdu. Jenže najednou pan de Rigault přišel, řekl sbal se, deme, Edmondovi to pozdějš nějak vysvětlím ... už si s ním přece mluvil, tak ti něco musel říct, ne?“ dívá se nejistě kluk.

„Moc mi toho neřek. Ale s tebou to vopravdu řešit nebudu,“ odsekne Bordas, „Poslouchej, buď pošlu vzkaz, kde se sejdem, nebo do paláce nad ránem zaskočím. Tohle vyříd', jasný?“

„Jasný, Edmonde,“ kývá pokorně posel.

„Tak už plav.“

„Edmonde, prosím, neber mi tu příležitost, prosím,“ žadoní kluk.

„Paule, už sem ti řekl, s tebou to řešit nebudu. Domluví se s tvým pánem, až se sejdem. Beru to tak, že teď v těchle těžkejch časech seš mu půjčenej. Co bude pak, to se s ním domluví.“

„Byl bych ti moc vděčnej, kdyby ...“

„Paule, řekl jsem zmiz!“ houkne Bordas a podívá se tak nehezky, až posel už nic neřekne a rychle vystřelí z místnosti. Po jeho předchozí dobré náladě je veta.

UŠLÁPNUTÝ PRINC

Markýz de Almare se vrátí se svým malým doprovodem do svého paláce, propustí kapitána Rotha s tím, že ho již dnes nebude potřebovat. To samé sdělí svému podkonímu panu de La Solignac. Pak odejde do své pracovny, kde mu již stačil správce řádně zatopit. Nechá si tam přinést víno a něco málo k zakousnutí, většinu ale vrátí, za prvé nemá moc hlad a za druhé hodlá jít příkladem a šetřit s potravinami. Naopak si dá zavolat Dujardina, který vstoupí s mírnými rozpaky.

„Posaďte se, pane,“ ukáže markýz na židli u svého pracovního stolu.

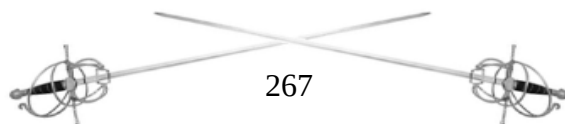
„Děkuji, Milosti,“ přijme místo podkoní.

„Musíme si vážně promluvit a podle toho postupovat. Hodlám nepozorovaně navštívit některé osoby a promluvit si s nimi. Nemám však zájem, aby o tom někdo další věděl, kromě těch osob. Jestli mi rozumíte. Nejsem nikým vyslán, ale všichni vědí o mé blízkosti k panu kardinálovi a také Jejímu Veličenstvu. Mohli by si moji přítomnost vykládat všelijak.“

„Vaše Milosti, moc tomu nerozumím, ale podle mého se tajně vyjednává, s kdekým. Soudím tak podle toho, že jsem nosil vzkazy panu de Gondi a taky od něho, pro pana kardinála. Moc tomu nerozumím, Milosti, ale asi pan kardinál tak jednal i s dalšíma. Možná vyslal i za panem de Gondi pozdějš někoho, kdo s ním mluvil. Já byl jen obyčejnej posel.“

„Určitě se jedná, pane. Ale nechci vyvolávat zbytečné otázky. Proto bych chtěl s některými lidmi mluvit tajně, jen s nimi, aby se o tom jiní nedozvěděli.“

„Snažím se to pochopit, pane. Ale stejně to asi nepochopím, vlastně je to jedno, Milosti. Můžu jen pomoc, pokud bude třeba.“

„Na vaši pomoc spoléhám. Potřebuji se s těmi lidmi sejít. Rád bych mluvil s princem de Conti, vévodkyní de Longueville, panem de Gondi a také možná s vévodou de Beaufort. Pokud bude ochotný mě přijmout. Možná i s někým dalším.“

„Vaše Milosti, mohu vás za nimi doprovodit, tajně, v noci. Ale možná bych mohl pomoc i jinak, Vaše Milosti.“

„Jinak? Mluvte, pane.“

„Vaší Milost všichni znají, mě naopak nikdo. Mohl bych napřed za těmi lidmi zajít, pokusit se domluvit pro Vaši Milost schůzku. Pokud mě teda přijmou. Ale snad ano.“

„Možná máte pravdu,“ zamyslí se pan de Almare, „Mohl byste je navštívit, kdyby byli ochotní se mnou mluvit, přišel bych ve vašem doprovodu a v převleku za nimi.“

„Zbývá jen říci, Milosti, kam a za kým mám zajít. Vím, kde asi najít pana de Gondi, ale ty ostatní, tak to teda nevím, Milosti.“

„Šel bych s vámi, pane. Někde bych počkal a vy byste šel domluvit setkání. Podle toho bychom se zařídili, buď bych nepozorovaně vstoupil, nebo bych přišel jindy.“

„Milosti, město je neklidný, mnohý už trpí hladem. Není v něm možná úplně bezpečno. V tom má váš pan kapitán pravdu. Pokud budete někde sám ...“

„Pane de Rigault, já se o sebe dovedu postarat,“ usměje se markýz, „Pochopitelně nemám vaše zkušenosti z armády, ale už jsem se dost naučil. Navíc se někde schovám.“

„Jen vás na nebezpečí upozorňuji, Milosti. Ani já vám nemohu zaručit plnou ochranu. Možná před dvěma, třemi vobyčejnými darebákama. Jsem jen obyčejnej voják, Milosti, ke kterému byl Bůh velmi laskavej a nechal ho přežít pár bitev.“

„Nepovažuji vás za nějakého nesmrtelného hrdinu, pane,“ usměje se Pierre, „Pouze za velmi protřelého muže, který se umí nenápadně pohybovat a velmi dobře ovládá své zbraně. Ale máte pravdu, proti pár pobudům se ubráníme, proti mnohonásobné přesile nikoli. Ale nepovažuji náš záměr za tak nebezpečný, Paříž je možná neklidná, možná sužována hladu, možná podrážděná, ale stále je tady jistý pořádek a za každým rohem jistě nečeká najatý zabiják.“

„To rozhodně ne, Milosti,“ říká velmi vážným hlasem Quido, „Ale znám, jak se chovají lidi, který už nemají moc co ztratit. Když trpí zimou a hladem, když na to málem umírají. Pak můžou ztratit veškerý zábrany, jestli mi rozumíte.“

„Rozumím a zcela riziko napadení nevylučuji. Ale není zase tak vysoké, aby mě od mého záměru odradilo. Pane de Rigault, uděláme si takovou společnou procházku. Jen my dva.“

„Možná bychom mohli vzít ještě někoho, Milosti. Kterej se ve městě vyzná a kterej by nám mohl být užitečnej. Myslím tím Paula. Buď by mohl být něco jako náš předvoj, nebo někde hlídat a dát varování, kdyby se blížilo nebezpečí,“ navrhuje podkoní.

„Ten hoch je určitě šikovný, pane. Ale byl bych radši, kdybychom šli jen my dva. Nechci nikoho dalšího do mých záměrů zasvěcovat. Pokud byste ale na jeho přítomnosti trval ...“

„Nikoli, Milosti, udělám, jak si budete přát.“

„Kdy jste schopni vyjít?“

„Kdykoli, Vaše Milosti, jak poručíte.“

„Nemám vám co poroučet, pane,“ usměje se lehce pan de Almare.

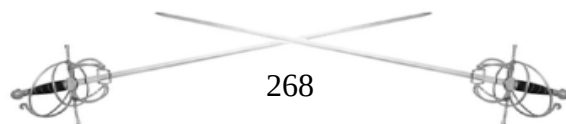
„Vy pane? Vy přece můžete, vždyť jen díky vám ...“

„Pane de Rigault, nejste mi ničím zavázán.“

„To ne, Milosti, jsem vám nadosmrti zavázán,“ řekne vzrušeným hlasem Dujardin.

„Vůbec ne. Jen jsem trochu napomohl osudu, pane, který si s vámi nejprve velmi nehezky pohrával. Ale zasloužil jste se vy sám, svým konáním, svou statečností. Měl jsem zprvu obavy, jak s novým životem naložíte, ale vy jste předčil veškerá moje očekávání. Jste rozený šlechtic, pane de Rigault.“

„Jen díky listinám od vás, Milosti.“

„Ty listiny jste si zasloužil a následně potvrdil správnost mého rozhodnutí. Kdo by si dovolil zpochybňovat váš původ, pane, potom, co jste vše vykonal ve službách pana hraběte, ale i pana de Condé. A v poslední době i pro královskou rodinu. Vůbec vůči mé osobě nemáte žádné závazky, pane. Pokud nějaké snad cítíte, tak vás tímto všech navždy zprošťuji.“

„Vaše Milosti, nemůžete mě zprostit vděčnosti, kterou k vám chovám. Nemůžete mi odpustit dluh, který k vám mám.“

„Prosím, snad jistá vděčnost, ale rozhodně ne žádný dluh, pane. Je velmi důležité, abychom si toto vyjasnili. Jste mužem, na kterého jsem se obrátil o pomoc a také mužem, který zde má svůj vlastní úkol. Jsme tedy spíše v jistém smyslu spojenci, stojíme na stejné straně tohoto hrozného sporu, který přivádí na smrt mnoho lidí, díky zarputilosti některých mocných.“

„Tomu já nerozumím, myslím tím ten spor, Milosti. Já prostě jen sloužím.“

„Ano, oba sloužíme svému králi, jak nejlépe dovedeme.“

„Nevím, Milosti, jestli sloužím králi,“ usměje se zlehka Dujardin, „Já jen plním rozkazy, které dostávám.“

„V mém případě však o žádné rozkazy nejde. Nejsem ani váš nadřízený v armádě, nejsem ani váš nadřízený z pohledu státní moci. Prosím, abyste to tak bral, pane. Jsem vám velmi vděčný za váš doprovod, vy se vyznáte v Paříži lépe než já. Nicméně považuji za nutné, abychom si náš vztah vyjasnili.“

„Milosti, asi vám dobře nerozumím. Jste moc velkomyslný, chováte se moc hezky ke všem svým sloužícím, obyčejným, i těm urozeným. Ale máte svůj původ, máte svoje postavení. I kdybyste neučinil nic pro mě, musel bych k vám za tohle chovat moc velkou úctu a respekt, Milosti. Neumím se tak dobře vyjádřit, neumím asi dobře říct, co cejtím. Ale jedno vím jistě, jsem rád, když vám můžu posloužit a alespoň trochu splatit, co jste pro mě udělal. I když vím, že to nikdy nesplatím. I kdybyste říkal cokoli, Milosti. Tak to vidím já,“ snaží se o co nejhezčí slova i mluvu Quido, až se z toho orosí.

„Dobře, pane, můj názor znáte, můžeme snad naši věc uzavřít. Nyní se běžte připravit, chtěl bych do půl hodiny vyjít. Za okny už je tma. Půjďme jen my dva, půjdeme pěšky. Jakou mi doporučujete ústroj, pane?“

„Milosti, můžeme se vydávat za kdekoho,“ přemýšlí podkoní, „Ale vzhledem k tomu, koho chce Vaše Milost pocítit svou návštěvou, bych navrhoval jít jako urozený muž. Teda s mečem. Akorát bych volil trochu obyčejnější šaty. Nějaký, jako jsou třeba moje. Pokud nějaký takový Vaše Milost má.“

„Určitě nějaké takové naleznu.“

„Vaše Milosti, vezměte si k nim vysoký boty, taky méně nápadnej a zdobnej klobouk, pokud můžu poprosit. Stanete se načas vobyčejným šlechticem, těch je v Paříži jistě taky dost, v různých družinách urozených pánů, jako je Vaše Milost. Nebudeme tak ani nápadný, mohli jsme si vyrazit do krčmy, za ženskéjma.“

„Tak za ženami?“ zasměje se pan de Almare, „Udělám, jak mi radíte. Kdybych se opozdil, při hledání vhodného oblečení, počkejte na mě v hale. Nikomu ale nic neříkejte, nechci poslouchat zase nářky pana kapitána.“

„Který jen velmi dobře dbá o bezpečí Vaší Milosti.“

„Ano, ale dnes o ni budete dbát vy, pane.“

„Snad budu něco platnej, Milosti,“ zachmuří se Dujardin.

„Určitě, ale jste především můj průvodce, ne můj osobní strážce, pane. Za svůj život si odpovídám sám, ačkoli vím, že se na vás mohu spolehnout,“ povstane Pierre, což zvedne ze židle i jeho společníka. Ten poté s hlubokou úklonou opustí pracovnu, aby následně zamířil ke svým komnatám.

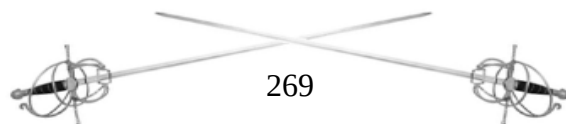
„Co se děje?“ podívá se na Paula, který je již zpátky, tváří se však dost zaraženě.

„Ale, pane, dneska je nějaký divnej den,“ mračí se sluha, „Málem mě nepustili do paláce, považovali mě za zloděje, nebo co. Až když přišel pan kapitán, tak sem mohl dovnitř.“

„To tě tak rozhodilo?“

„Ale ne, to spíš rozhovor s Edmondem, pane,“ povzdechne si Paul.

„Na toho jsem se chtěl právě zeptat. Cos domluvil?“

„Hovno,“ ujede klukovi, když však spatří ošklivý pohled Quida, rychle se kaje, „Vomlouvám se, pane. Já jen ... Edmond buď vzkáže, nebo se nad ránem zastaví. Teda, pokud ho ty stráže rovnou nevodprásknou, asi by bylo dobrý jim vo něm říct.“

„Dobřej nápad, to udělám. Nebo požádám pana kapitána, aby jim dal takovej rozkaz. No tak, co bylo s Edmondem? Nějak prskal?“

„A jak, pane,“ vzdychá už zase sluha, „Je hodně nasranej ... teda naštvanéj ... teda jako na mě, ne na vás, pane. Že sem mu nic neřeknul a vetřel se do vašich služeb.“

„Řekl vetřel?“ zasměje se Dujardin, „No, vlastně je to pravda, když si tak vzpomínám.“

„Pak sem asi v prdeli.“

„V prdeli? Tu ti asi zmaluju, Paule, pokud se nenaučíš mluvit víc noblesně. Teda mně to taky někdy moc nejde, ale když mluvíš se svým pánem, nemůžeš s ním mluvit jako s nějakým pohůnkem. Nedej bože, kdybys třeba mluvil s panem markýzem nebo panem hrabětem.“

„Klidně mě zmalujte, pane, ale nevracejte mě. Moc prosím.“

„Paule, uzavřeli jsme nějakou dohodu. Vyzkouším si tě a když budu spokojenej, domluví se s Edmondem, abych si tě mohl nechat. Tak se snaž, ať mám důvod si tě nechat. Vo ničem dalším teď nemá smysl se bavit,“ říká Quido a svým vyjádřením záměrně podporuje nejistou sluhy, tak nepochybně bude daleko více přičinlivý.

„Budu se snažit, pane. Nebo se snad snažím málo? Mám dělat něco víc, pane?“

„Paule, už toho necháme. Užívej si tý krásný postele, co tě tak přitahuje. Máš štěstí, na rozdíl vode mě. Ty se tu budeš válet, zatímco já budu běhat po městě.“

„Můžu jít taky, pane,“ vyhrkne hoch.

„Nemůžeš, protože si pan markýz přeje jenom můj doprovod. Tak a dost,“ utne jakoukoli debatu Dujardin, ukáže velitelsky na lůžko, což přiměje jeho sluhu si zout boty a sundat kabátec, poté hupsnout do měkoučké postele.

„Paule, skoro se bojím zeptat, co pan Victor? Co jeho zranění?“ zaznívají z hlasu podkoního obavy, také už leží na své posteli a zírá do stropu.

„Hm, pan Victor,“ zamyslí se kluk, jak co nejlépe popsat stav postřeleného mladíka, „Tak felčar prej říká, že to není tak špatný. Prej to nehnisá a horečky sou menší. No, pan Victor má jinej názor, cejtí se špatně a mluvil vo truhle.“

„Vo truhle?“

„No, ve který skončí. Ale já bych to tak černě neviděl. Ještě asi nepřekousnul, že mu něco chybí. Taky by mě sralo, kdyby mi ustřelili kouli, pane. Možná má i bolesti.“

„Jak vypadá?“

„Nic moc, ale žije, pane. Což je asi dobrý, ne?“

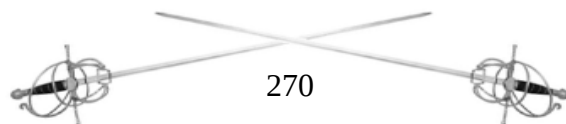
„Asi ano,“ řekne tiše Quido a tím rozhovor skončí. On má o čem přemýšlet a sluha si nedovolí jeho rozjímání rušit.

Tichá domácnost jim vydrží až do chvíle, kdy se musí Quido vydat na cestu. Nebude mít s sebou střelnou zbraň, ale svůj meč, dýku a dva ostře nabroušené nože, se kterými umí tak skvěle zacházet. Nebere noční pochůzku na lehkou váhu, neboť tentokrát cítí zodpovědnost i za svého dobrodince. Ačkoli ten má asi pravdu, zatím ještě panuje v ulicích celkem pořádek, nebo alespoň ve čtvrtích, kde se dle všeho oni dva budou pohybovat.

Pan de Almare přijde ustrojený přesně podle pokynů, které dostal. Žádný provokativní luxus, obyčejný klobouk, plášť, vysoké kožené boty. Po boku má kord a také dýku. Nicméně ve tváři se mu rozhodně nezračí žádné obavy, spíše možná radost z malého dobrodružství. Věří si, s mečem umí zacházet velmi dobře, má správné instinkty a mladík po jeho boku je rozený zabiják. Tichý a nemilosrdný, jak už ho mohl poznat.

„Kam jako první, Vaše Milosti?“ položí Dujardin logickou otázku, jen co za nimi zavrou bránu.

„Tak nejbliž máme chrám Notre-Damme, tak se zkusíme poptat po panu de Gondi, co myslíte?“

„Na toho asi bude brzy,“ usměje se potměšile Quido, „Možná bude zpovídat nějakou hříšnici. A jelikož ta bude mít moc a moc hříchů, vydrží u ní poměrně dlouho.“

„Ale fuj, pane, takto smýšlet o služebníkově božím.“

„Také může vést tajný jednání se svými spojenci.“

„To už zní lépe, ačkoli ta první možnost je pravděpodobnější,“ zasměje se markýz.

Ke zmiňovanému svatostánku nemají opravdu daleko, proto zanedlouho již klepe podkoní na vedlejší dveře, zatímco jeho urozenější společník se skrývá opodál ve stínech. Mladík musí čekat jako obvykle, pak podstoupit krátký výslech. Ale jelikož si ho upamatují, zavolají poměrně brzo sekretáře koadjutora. Ten potvrdí předpoklad, prelát není přítomný, ale určitě se sem ještě vrátí.

„Budete zase čekat?“ zeptá se Joly, přičemž se snaží spatřit alespoň něco málo z obličeje žadatele o audienci, ovšem ten má klobouk zaražený do čela více než hodně, i tak ještě obličej skrývá ve stínu.

„Nikoli, pane, mám ještě nějaké jiné povinnosti. Zkusím své štěstí později. Hodinu návratu Jeho Milosti asi netušíte.“

„Netuším, pane, opravdu ne.“

„Nevadí, pane, jak jsem řekl, zkusím své štěstí později,“ otočí se Dujardin a nechá se vyvést z chrámu. Krátce nato tlumočí své zjištění svému dobrodinci.

„Tak jsme nezačali zrovna nejlépe,“ neztrácí dobrou náladu pan de Almare.

„Nezačali. Kam teď, pane?“

„Na Pont-Neuf a pak půjdeme po nábřeží, směrem ke čtvrti Marais. Pokud máte nějakou zvláštní cestu, jsem připravený.“

„Zvláštní cestu? Spíše bych se držel blíž u zdi, ve stínu. Budeme mít tak čas se případně skrýt, kdyby se objevila nějaká skupina lidí, co by se nám nezdáli. Třeba byli vožralí nebo tak. Milosti, pokud bysme se s někým setkali, bude mluvit Vaše Milost nebo já?“

„Budu mluvit já, vy budete v mé blízkosti a budete je pozorovat. Jistě si lépe než já povšimnete, kdyby se nás chystali napadnout. Ale jinak přijímám váš způsob, tedy se spíše družbě s kýmkoli vyhnout,“ řekne Pierre.

Quido se již na nic neptá a kráčí mlčky vedle markýze. Ten se pohybuje poměrně rychle, našlapuje však velmi zlehka, jeho pohyby jsou přirozené a pružné. Podkoní ho znovu musí obdivovat, umí se přizpůsobit jakékoli situaci.

Štěstí jim přeje a oni nemusí s nikým nic řešit, pokud již někoho míjejí, nevěnuje jim dotyčný či skupinka osob pozornost. Ostatně dva do vcelku obyčejných tmavých šatů oblečení muži, evidentně urozeného původu, dle mečů nadzvedávajícími jim plášť, nejsou nijak zvlášť zajímaví. Mohou patřit ke družině jakéhokoli velmože, mohou být vojáci. Pro obyčejné lapky tuze nebezpečná kořist, pokud by někde číhali na svou oběť, cílený útok nepřichází v úvahu, nikdo nemá o jejich přítomnosti tušení a i kdyby měl, není důvod vůči nim projevovat nepřátelství.

Dujardin jde asi o krok pozadu, pozoruje těkavým pohledem okolí, nestará se ani o směr cesty, ten přenechává vyslanci dvora. Neboť přes předchozí ujištění je přesvědčen, že markýz má pověření minimálně od prvního ministra, ne-li od samotné královny. Ale může být také poslem pana de Condé, se kterým se po ránu setkali. Do toho mu však nic není, proto nevyzvídá, jen kontroluje okolí, aby pan de Almare dorazil bez problémů tam, kam dorazit chce.

„Pane de Rigault, tohle je palác rodiny de Condé. Měl by se tu nacházet princ de Conti, možná i vévodkyně de Longueville. Možná i její manžel, vévoda de Longueville, pokud se již vrátil ze svých cest po Normandii, kde se snaží nebo snažil sehnat vojenskou pomoc pro Paříž,“ zastaví se markýz v temnotě u zdi jednoho z domů.

„S kým chce Vaše Milost mluvit? Se všemi?“

„Zkuste mi domluvit schůzku s panem de Conti. Uvidíme, jak vás přijmou.“

„Mám zmínit vaši osobu?“

„Pouze panu princi. Pokud by nebyl přítomný, poptejte se po vévodkyni. Ale nikomu mé jméno neříkejte, jste posel, který přichází vyřídit vzkaz. Ten můžete předat jen panu de Conti.“

„Jen aby mě pustili. Taky bych přece mohl bejt vrah, co ho přichází zabít.“

„Vrah?“ usměje se mírně Pierre, „A kdo by ho posílal? Snad jeho bratr? Nebo jeho sestřenka královna? Nebo jeho zdejší spojenci? Ale nemohu vyloučit, že tak jeho ostraha bude reagovat. Tak zkuste své štěstí, pane de Rigault.“

Podkoní přikývne, odpoutá se od svého společníka i temnoty u zdi a vykročí vstříc paláci jedné z nejmocnějších rodin ve Francii, jejíž skoro šestinu rozlohy nějakým způsobem ovládá, přes různá guvernérství, majetnické vztahy a nezpochybnitelný vliv. K jeho překvapení reagují strážé vstřícně, pravděpodobně v těchto vypjatých dobách přicházejí poslové jako na běžícím pásu, napadne mladíka, možná dobře působí i jeho ústroj. Pokud nějaký urozený muž vystupuje v roli přenašeče vzkazů, ty musejí pocházet jistě od velmi významné osoby.

Dujardin je odveden do menšího kabinetu, který je osvětlený několika svícný, zůstane zde nějakou dobu sám. Rozhlíží se kolem, ale ničím oslněný není. Nicméně jeho zdobí trpělivost a tak jen tak lelkuje, dokud nevrznou znovu dveře, tentokrát však z druhé strany, než kterými vstoupil on. Do komnaty vejde princ de Conti, zůstane však dostatečně vzdálený od žadatele o audienci.

„Nuže, pane?“ řekne jen Armand, nejmladší ze sourozenců de Condé, na svých bezmála dvacet let nevypadá vůbec jako hotový muž, spíše působí zakřiknutě. Jeho postava je malá, poněkud hrbatá, krásou obličeje také rozhodně nevyniká. Měl původně nastoupit kariéru jako duchovní, však má za sebou vystudovanou Clermontskou jezuitskou kolej, ale jeho láká jít ve stopách svého staršího bratra. Proto přijal s nadšením, když byl za vydatné pomoci své sestry jmenován vrchním velitelem ozbrojených sil města Paříže, které mají čelit ataku právě jeho sourozence.

„Monseigneur,“ ukloní se hluboce Quido, „přináším vzkaz, nebo spíše přicházím s prosbou o schůzku. O tu žádá pan markýz de Almare.“

„Tak?“ pozvedne obočí princ, „Copak bratránek chce?“

„Netuším, monseigneur, já byl jen poslán, abych požádal Vaši Milost o schůzku.“

„Pan markýz je v Paříži?“

„Ano, monseigneur. Dokonce je teď velmi blízko.“

„Velmi blízko?“ diví se znovu Armand.

„Ano, monseigneur. Čeká nedaleko vašeho paláce.“

„Tak proč nepřišel sám a posílá vás? Když je tak blízko, jak říkáte?“ dívá se princ poněkud podezíravě.

„Monseigneur, pan de Almare by uvítal, kdyby mohl vstoupit do paláce nepoznán. Asi i v zájmu Vaší Milosti, nevím. Aby nevznikly nějaké řeči,“ dostává se teď do rozpaků Dujardin.

„Tak tajné jednání?“ usměje se s mírným pohrdáním pan de Conti.

„Pravděpodobně, monseigneur. Opravdu nevím, co chce pan markýz sdělit. Já byl jen vyslán, abych mu domluvil audienci.“

„Je pan markýz v Paříži dlouho?“

„Přijeli jsme dnes odpoledne, monseigneur. Pan markýz navštívil Její Výsost, královnu Anglie. A nyní přichází za Vaší Milostí,“ rozhodne se Quido nyní nemlžit, neboť se mu tyto informace nezdají nijak závadné.

„Anglickou královnu?“ znovu se dívá princ podezíravě, přijde mu to spíše jako vhodná záminka, aby mohl jeho bratránek jménem dvora v Paříži vést tajná jednání. Ostatně posel si myslí to samé.

„Pokud vím, pan markýz se vrátil z Anglie, před pár dny. Byl tam svědkem popravy jejich krále. Asi přišel vyjádřit Jejímu Veličenstvu svou soustrast,“ začíná již Dujardina výslech unavovat.

„Tak on byl u toho, když ...“, zarazí se Armand, „Nu tak dobrá, přijmu pana markýze. Zajděte pro něho a přiveďte ho.“

„Monseigneur,“ tváří se teď nešťastně Dujardin, „bylo by možné, aby pan markýz vstoupil například vchodem pro služebnictvo? Kdyby Vaše Milost se mnou někoho poslala, mohli bysme pana markýze přivést právě tímhle způsobem,“ navrhuje zachování anonymity návštěvy.

„Prosim, pokud si pan de Almare myslí, že to tak bude lepší,“ pokrčí pan de Conti lhostejně rameny, taková konspirace mu přijde zbytečná. Ale možná má pravděpodobný vyjednaváč dvora důvod k takové opatrnosti, také ho těší, že přichází jednat právě s ním. Byť cítí, že je zde mnoho vlivnějších osob, přes titul velitele ozbrojených sil Paříže, kterým se nyní honosí. Včetně jeho velmi ambiciózní a agilní sestry, „Pojďte se mnou,“ nařídí.

Vzápětí projde princ komnatou, vyhledá jednoho z mužů, hlídkujícím na chodbě a nařídí mu, aby doprovodil posla a vedlejším vchodem sem dovedl dalšího hosta. Sloužící, dle všeho urozeného původu, jen kývne, příkazy se plní, nad těmi se nespekuluje. Následován podkoním kráčí palácem do prostor, které ovládá spíše zdejší služebnictvo, vyjdou spolu i před palác. Poté již se chápe iniciativy Quido, nalezne Pierra a mohou nastoupit cestu zpátky. Aby byl markýz za nepříteli dlouhý čas zavedený do stejného kabinetu, tentokrát i Quido zůstane venku.

Pan de Almare si celou dobu snažil zakrývat obličej, ale po pravdě mu nikdo mnoho pozornosti nevěnoval. Té se mu dostane až nyní, kdy se znovu objeví pan de Conti. Oba mladí urozenci se velmi noblesně pozdraví, kdysi si docela rozuměli, teď však z hostitele sálá chlad a nedůvěra.

„Monseigneur, velmi děkuji za poskytnutou audienci,“ uklání se Pierre.

„Rádo se stalo. Jistě máte důvody, když jste chtěl se mnou mluvit takto tajně.“

„Především s ohledem na vás, monseigneur,“ znovu se lehce ukloní host.

„Na mě?“

„Je všeobecně známo, že jsem vychovatelem krále a těším se, díkybohu, přízni Jejího Veličenstva. Moji přítomnost by si někteří mohli vykládat všelijak, například vás osočit, že za jejich zády vedete tajné jednání s dvorem.“

„Takové ohledy na moji osobu,“ poznamená s neskrývanou ironií v hlase Armand.

„Pokud jsou zbytečné, pak se omlouvám, monseigneur. Netuším, jaké vztahy zde mezi vámi panují, nakolik jste jednotní.“

„Teď vyzvídáte, pane,“ usměje se pan de Conti.

„Tak uboze bych si snad nepočínal,“ zasměje se i pan de Almare, „Vlastně bych měl začít blahopřáním, monseigneur. Jste přeci vrchní velitel všech ozbrojených sil Paříže, pokud naši skuteční špehové konají svou práci dobře.“

„Vysmíváte se mi, pane?“ zmizí úsměv z tváře prince.

„To bych si nikdy nedovolil, monseigneur, naopak, svá slova myslím naprosto upřímně. Vzpomínám si, jak jsme spolu před léty vedli nejeden rozhovor, v době, kdy jste byl ještě ponořený do studia na clermontské koleji. Mluvili jsme o vaší kariéře v církvi, jenž vás příliš nelákala, naopak jste se zmínil o vašich touhách stanout rovněž v čele armády, jako váš starší bratr.“

„Vzpomínám si, pane markýzi,“ roztaje trochu Armand, „Tehdy jste byl z celé rodiny jediný, který mi byl ochotný naslouchat. Tehdy jsme ale ještě stáli na stejné straně, nebyli jsme nepřátelé.“

„Monseigneur, rozhodně vás nepovažuji za nepříteli. Respektuji váš postoj, týkající se sporu s dvorem, osobně k vám dál chovám svoji úctu a máte i moje sympatie. I nyní vám rozumím, není

jednoduché vyrůstat ve stínu bratra, který dosáhl nehynoucí slávy na bojištích. Není jednoduché se vzepřít vůli své rodiny, která vás vhání do náručí církve, jako jejího hodnostáře. I já jsem musel volit, vzpomínáte, také jsem dal přednost světskému životu před klérem, byť jsem vysvěcen na kněze.“

„Vzpomínám si, pane markýzi. Koho jménem však dneska za mnou přicházíte? Kdysi vás za mnou poslala má matka, abyste mi domluvil, moc dobře o tom vím. Vy jste mě tehdy mile překvapil, nedával jste mi pouhá kázání, zajímaly vás i moje názory. Za koho však mluvíte dneska? Za královnu? Kardinála? Nebo snad za bratra?“ podívá se pátravě pan de Conti.

„Ani za jednoho, monseigneur. Nemám ničí pověření, alespoň ne oficiální. O mé návštěvě Paříže sice všichni vědí, s Její Veličenstvem a Jeho Eminencí jsem mluvil včera, s vaším panem bratrem dnes ráno. Ale nemám žádné oprávnění s někým jednat, dávat nějaké návrhy. Chtěl jsem jen navštívit osoby, kterých si vážím, vás, monseigneur, vaší sestru, možná i někoho dalšího. Ale nepřicházím jako ničí tajný emisar, jako se to stalo v minulosti.“

„Tomu se skoro nechce věřit.“

„Máte pravdu, ale já jsem do Paříže opravdu přišel kvůli královně Jindřišce, smrt jejíhož muže jsem bohužel na vlastní oči sledoval před pár týdny. Cítím svou povinnost ji navštívit, vždyť moje ctěná choť je její dvorní dámou. Na druhou stranu, když už jsem v Paříži, bylo by nezdvořilé alespoň nepozdravit vás, monseigneur, vaší sestru,“ říká Pierre s tváří plnou nevinnosti.

„Vám by jeden i uvěřil,“ rozesměje se Armand, „Tak vy jste viděl na vlastní oči popravu krále Karla? Můžete mi o tom vyprávět?“

„Velmi rád vaše přání vyplním, monseigneur. Ačkoli na ty události naopak vzpomínám velmi nerad, neboť velmi soucítím s nebohou královnou a jejími dětmi.“

„Pane markýzi, počkejte chvíli, nechám pro nás připravit salónek,“ řekne náhle princ, „Nemusíte se bát, stále zůstanete v anonymitě,“ dodá s potutelným úsměvem.

Armand odejde dveřmi, kterými vstoupil, Pierre zůstane nějakou dobu sám se svými myšlenkami. Docela mu přijde prince líto, pravděpodobně je v rodině pátým kolem u vozu, bratr a sestra ho neberou vážně, je ve stínu svých ctižádostivých sourozenců. Jeho marná snaha se prosadit je spíše všem pro smích, i jeho současné postavení v čele frondérského vojska berou mnozí jen jako úlitbu mocné rodině. Obecně je považován za osobu neschopnou, svou rodinou, svými spojenci i protivníky. Což on pravděpodobně ví či alespoň tuší.

Po krátké chvíli vstoupí sloužící, který s velkou úklonou vyzve hosta k přemístění do malého útulného salónku, spoře osvětleného, kde na stolku jsou připraveny číše s vínem, něco málo i k zakousnutí. To je již poněkud jiné přijetí, které svědčí o získané důvěře hostitele.

Pierre je obratem potěšený, proto si dá záležet na vyprávění o událostech v Anglii, ke kterému je vyzván. Překvapí ho i otázky mladíka s bourbonskou krví, jsou velmi zvědavé a ukazují na jeho skutečný zájem. Princ nepochybně kromě přehlížení rodiny trpí i svou vizáží, která z něho rozhodně hvězdu společenských dýchánek nečiní.

„Hrozné události, pane markýzi,“ říká soucitně pan de Conti, když vyprávění o anglické anabázi skončí.

„Máte pravdu. Právě proto, čehož jsem už byl svědkem za průlivem, rostou moje obavy z toho, co se děje tady u nás.“

„Mezi námi, ani já tím nadšený nejsem. Ale ...,“ zarazí se Armand, „Můj bratr v tomto nemá pravdu, bohužel nesdílím ani nadšení své sestry,“ dodá a podvědomě se rozhlédne, zda je opravdu nikdo nemůže slyšet.

„Vše se zbytečně vyhrotilo a bohužel, jak přibývají mrtví, nepochybně roste i již tak velká nevraživost. Přitom by se jistě našel prostor pro dohodu, nemyslíte?“

„Tak přeci jen nějaké návrhy?“ usměje se potměšile hostitel.

„Ale ne, monseigneur. Vždyť si tady jen povídáme, jen my dva. O našem rozhovoru nikomu nic říkat nebudu. Stejně tak nemám, co bych vám mohl nabídnout. Snad jen kromě svého zájmu o vaše názory, které mě opravdu zajímají.“

„Opravdu?“

„Opravdu nepřináším žádné návrhy a opravdu mě zajímaví vaše názory.“

„A opravdu vše zůstane mezi námi?“ dívá se znovu trochu nedůvěřivě princ.

„Monseigneur, zklamal jsem snad někdy vaši důvěru?“ podívá se Pierre hostiteli přímo do očí, „Nikdy jsem nikomu nesdělával, o čem jsme si povídali. Ani jsem vám, pokud si vzpomínám, nic netajil. Tehdy mě za vámi opravdu posílala vaše matka, dnes přicházím ze své vůle.“

„Máte pravdu, vždycky jste si všechno nechal pro sebe,“ přikývne princ, „Není to jednoduché soužití, myslím tím s Louisem a Genevievou,“ povzdechne si, „Oba mají svoje dobrý i špatný stránky. Však je přece sám dobře znáte. A matka si taky chce prosadit svoje.“

„V tom vás plně chápu. Přesto jste významný člen významné rodiny a vaše postoje musí být brány vážně.“

„Možná navenek, pane markýzi, ale v mojí rodině?“ tváří se zkormouceně pan de Conti, „Jinému bych o tom neříkal, ale vy jste skoro jako můj zpovědník,“ rozesměje se upřímně, „Taky jako on zachováte mlčení o tom, co se dozvíte.“

„Vidíte, tak nakonec budu praktikovat jako kněz,“ projeví dobrou náladu i host, „Ale vážně, monseigneur, vaší důvěry si vážím a rozhodně ji nezklamu.“

„Vám věřím, pane markýzi. Jste jiný, možná právě tím, že jste kněz. Nikdy jsem vám to neřekl, ale na naše rozhovory jsem se vždycky těšil. Tehdy jsem byl neukázněný mladík, který nedával studium tolik, kolik by si přála moje matka. Ovšem někdy se mi zdá, že se zase tolik nezměnilo,“ posmutní pan de Conti, „Genevieu mám rád, ale někdy bych ji ... raději neříkat. Pořád mě poučuje, když něco řeknu, vidím, jak ji to nezajímá, pokud mě rovnou nezesměšňuje.“

„Vždyť vás přece podpořila, myslím tím vaše pověření velením vojska Frondy.“

„Spíš kvůli sobě nebo rodině, než kvůli mně. Ale mnohá jí křivdím, sám někdy nevím.“

„Je normální mít pochybnosti. Vztahy mezi sourozenci většinou nejsou jen idylické. I když zrovna já si tolik stěžovat nemohu, mám pouze sestru a s tou vycházím dobře. Díkybohu. Zase jsem ale měl velké problémy s matkou, díkybohu se naše vztahy v poslední době zlepšily.“

„Já je přitom mám rád, pane markýzi, o to víc mě mrzí jejich nezájem. O moje názory. Přezírají mě, považují málem za méněcenného ... tohle jsem taky nikomu neřekl. Spoléhám na vaše zpovědní tajemství.“

„Pochopitelně, monseigneur, pokud si mohu dovolit takový příměr, mluvíme zde spolu jako dva přátelé.“

„Přátelé?“ podívá se opět nedůvěřivě pan de Conti.

„Říkám jako příměr, vy jste z rodu de Condé, já jen váš vzdálený příbuzný, proto ...“

„Na tom přece nezáleží, pane,“ řekne rychle Armand, „Byl bych rád, kdybychom byli skutečně přátelé. Ale obávám se, že je to vše jen hra. Jste neobyčejně bystrý, proto vás využívají jako tajného vyjednavče. Stojíte na straně kardinála, proti mé sestře, vlastně i proti mně ...“

„Jen co se týká politiky, monseigneur. Nikoli co se týká osobních záležitostí. Louis i Genevieu jsou opravdu silné osobnosti, váš švagr má taky svoje letité zkušenosti. Chápu vás, jak se cítíte. Není vůbec lehké se mezi nimi prosadit. Ke všemu jste ještě nejmladší, můžou na vás stále hledět jako na chlapce, jak jsou zvyklí a vůbec si nestačili všimnout, že ten chlapec už dospěl v muže.“

„Jen aby si toho vůbec někdy někdo všiml,“ zasměje se poněkud křečovitě Armand, „Ale já si teď připadám jako žalobník, pane markýzi.“

„Žalobník? Co je špatného, když si dva vzdálení bratřenci povídají o svých problémech? Vzpomínáte, jak jsme mluvili o vaší budoucnosti? Tehdy před lety?“

„Vzpomínám, pane markýzi. Proč jsem vám už říkal,“ očividně roztál pan de Conti.

Rozhovor pokračuje další skoro hodinu, kdy se zaobírají vším možným, tak trochu filosofují, vzpomínají na doby svých studií, hodnotí výchovu jezuitů, jaké jsou výhody služby v církvi. Naopak politické situace se dotýkají jen okrajově, zcela se jí vyhnout je totiž téměř nemožné. Nakonec si opravdu povídají jako dva staří přátelé, Pierrovi se opět podařilo navodit atmosféru důvěry.

„Monseigneur, bylo by mi možné domluvit mi schůzku s vaší sestrou?“ položí pan de Almare dotaz, když vytuší, že se audience chýlí ke konci.

„Jak dlouho se chcete v Paříži zdržet?“

„Ještě den, dva, monseigneur.“

„Domluvil bych vám schůzku na zítřejší večer. Předpokládám za podobných opatření, jaké jste učinil zde. Ona teď tráví svůj čas nejvíce na radnici,“ řekne Armand s mírnou ironií v hlase.

„Slyšel jsem, monseigneur. Za kmotra vašeho synovce snad měl jít veškerý pařížský list,“ odvěti host s nevinnou tváří.

„Poněkud mnoho kmotrů, pane markýzi,“ nedokáže udržet vážnou tvář pan de Conti, „Moje sestra si nepochybně připadá jak Amazonka. Nejraději by mě vystřídala v roli velitele vojska a v blyštivém brnění vytáhla prolomit blokádu.“

„Snad se nic takového nechystá provést,“ ulekne se Pierre.

„Určitě ne, můžete být klidný, pane markýzi. Ale lidé jí provolávají slávu,“ řekne s jistou trpkostí v hlase princ.

„Monseigneur, jsem ve svém paláci. Tam mě zastihne posel, pokud se uvolí vaše sestra mě přijmout.“

„Pošlu ho za vámi, pane markýzi,“ přikývne pan de Conti.

„Kéž by už vše skončilo a došlo k dohodám, monseigneur. Za nic se nemodlím více. Vstřícnost na obou stranách by ukončila zbytečné prolévání krve a utrpení mnoha lidí.“

„To spíš řekněte mému bratrovi, co se ke mně doneslo, zrovna vybíravě si nepočíná.“

„Je voják, monseigneur, uplatňuje pravidla, jaké jsou zvykem na válečných taženích. Bohužel zde jsou nepřáteli občané města Paříže nebo ti, kteří se jim snaží pomoci překonat jejich těžký úděl se zásobováním. Také mě velmi rmoutí, jak váš bratr nekompromisně postupuje.“

„Mezi námi, pane markýzi, také bych se nebránil dohodě. Nepovažuji za šťastné, když stojím se svou sestrou proti svému bratrovi. Bohužel nebylo jiného vyhnutí, nechtěl jsem Genevieu nechat ve městě samotnou. Ale nesdílím ani váš pohled na pana kardinála.“

„To je věc názoru a pohledu, monseigneur. Já jsem diplomat a na tomto poli vykonal pan kardinál mnoho cenného, pro Francii. I jeho zásluhou byl uzavřen Vestfálský mír, které pro Francii znamenal významné posílení vlivu i územní zisky. Na druhé straně, jako diplomat, vždy dávám přednost dohodám, před řinčením zbraněmi a potoky krve.“

„Asi se nesnažíte dost, pane markýzi, myslím tím vás diplomaty obecně. Nejsem tak nesmířlivý, určitě méně než sestra a někteří další. Ale také bych se bránil nějaké potupné kapitulaci, což jistě chápete.“

„Naprosto, monseigneur.“

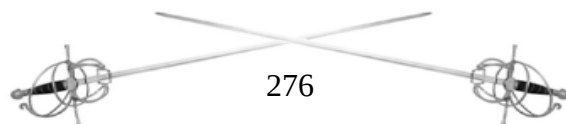
„Což můžete nějakým vhodným způsobem sdělit těm, kteří vás sem neposlali,“ projeví smysl pro humor pan de Conti.

„Pokud s někým budu mluvit a někdo se mě náhodou zeptá, možná bude příležitost váš názor sdělit. Jak jsem řekl, nic by mně neudělalo větší radost, než kdyby skončilo obléhání Paříže a já se mohl vrátit do svého paláce natrvalo. Kdyby došlo k rozumným dohodám, kdy by žádná ze stran sporu nebyla potupena a mohla takový smír přijmout.“

„V tom asi budeme zajedno. Ale pokud mohu požádat, až budete mluvit s mou sestrou, o tomto jí raději neříkejte. Nechci se stát terčem jejích výčitek. Jak jsem říkal, má Genevieu radikálnější pohled na celou záležitost.“

„Jistě, monseigneur, vše co zde bylo řečeno, také v této místnosti zůstane. Pouze se možná zmíním o vašem přání, aby došlo k rozumným dohodám, čestným a přijatelným pro obě strany.“

„Jako vždy si rozumíme, pane markýzi. Prosím, napijme se ještě, než opět odejdete do nehostinných ulic našeho zle trápeného města,“ chopí se poháru Armand.

KRÁL TRŽNIC

Pan de Almare spolu se svým průvodcem vyklouzne postraním vchodem z paláce Condé a za chvíli už jsou znovu v ulicích Paříže. V zákoutí jedné z nich se zastaví, začnou se domlouvat na dalším postupu.

„Na pana koadjutora bude asi ještě brzy,“ přemýšlí nahlas markýz, „Možná bych zkusil štěstí ještě u pana vévody de Beaufort, v jejich paláci.“

„Vy rozhodujete, Milosti,“ připomene s pokrčením ramen Quido.

„Máte pravdu, tak jdeme,“ vykročí vpřed Pierre.

Jejich cesta se nijak neliší od té předchozí a ani nyní jim nikdo žádné protivenství nepůsobí. Proto dojdou až ke svému cíli a celá procedura se opakuje. Po chvíli se již Dujardin domáhá slyšení u Krále tržnic, jak se poněkud prostoduchému mladšímu synovi vévody de Vendome mezi jeho nepřáteli přezdívá. Jednání místních je o poznání arogantnější, než s jakým se setkal v předchozím paláci.

Podkoní musí projevit hodně trpělivosti a velkorysosti, přesto se v něm krev vaří. Cítí, jak málo ho zde respektují a jak přezíravě se k němu chovají. Uznává význam této rodiny, jejíž členové pocházejí z krve proslulého krále Jindřicha IV., ale to jejich služebníky v jeho očích neomlouvá.

„Co panu vévodovi chcete?“ objeví se další muž, dle všeho urozeného původu, snad velitel gardy, tváří se velmi nehezky.

„Přicházím vyřídit vzkaz, pane,“ projeví opět svou vlídnost Dujardin.

„To bych mohl říct každéj. Kdo jste a kdo vás posílá?“ koulí muž očima.

„Bohužel toto sdělit nemohu, pouze panu vévodovi.“

„Tak se s ním asi neuvidíte.“

„To je bohužel možné, pane,“ odvěti o poznání chladněji Quido, „Nicméně vaše vyjádření nic nezmění na pokynech, které jsem dostal. Vyřídím tomu, kdo mě posílá, jak jsem zde byl přijat.“

„Jak jste byl přijat? Co tím chcete říct?“ naježí se muž ve středních letech, s mírně se vzdouvajícím pupkem.

„Vážený pane,“ podívá se teď posel na služebníka z paláce svýma chladnými očima, „jsem tady pouze v zastoupení jistý osoby. Kdybych tady byl sám za sebe, nepochybně bych neměl tolik trpělivosti a nebyl tak smířlivej. Nevím jak vy,“ zabodne pohled do hrubiána, „ale já jsem urozeného původu. Podle toho očekávám chování k mé osobě. Kdo tomu nerozumí, jsem to připravenej vysvětlit svým mečem,“ jsou poslední slova jako prásknutí bičem.

„Pane, to snad ...,“ zarazí se strážce paláce.

„Pane, jsem jen posel, mám tady nějaký posláni. Buď mi řekněte, že ho nemůžu naplnit a já půjdu. Nebo se postarejte, abych ho naplnit mohl. Ale zdržte se nevhodného chování vůči mně, pane, nebo budu nucený z toho vyvodit důsledky. Že jsem vám neřekl své jméno ani jméno osoby, která mě posílá, není nezdvůřilost, jen plním rozkaz, který jsem dostal. Ale jsem připravenej vám svoje jméno sdělit, například zítra ráno, na místě vhodnějším, než je tenhle palác. Raději bych však pouze naplnil to, proč jsem sem přišel,“ hovoří Dujardin velmi tichým hlasem, ale jeho pohled je výmluvnější než tisíce slov.

„Zkusím se zeptat,“ drmolí strážce mezi zuby, pobouřený na nejvyšší míru, ale také pragmaticky uvažující. Vůbec netuší, s kým mluví a nyní je mu již jasné, že nejde o obyčejnou osobu, a určitě také ten, kdo ho posílá, musí mít svůj význam. Pokud se zachová nevhodně, může následovat později stížnost a on sám může mít problémy.

Proto se raději rychle otočí, ačkoli by měl sto chutí udeřit do tváře toho arogantního mladíka. Jeho oči však vypadají moc ošklivě, takový pohled zná. Po něm už nenásledují další slova, ale činy, toho si je vědomý. A kdoví, kdo ten hejsek je, může být klidně synem nějakého prince, ten oděv může být jen záměrné přestrojení. Jeho arogantní řeč by tomu napovídala.

Dujardin si musí počkat další půl hodiny, než se k němu zase někdo hlásí. Během té doby vzpomíná na markýze, který asi už bude pěkně vymrzlý. Teprve po uplynutí zmíněné doby je vyzván

jiným a mladším sloužícím, aby ho následoval. Ve velkém, asi přijímacím salónku, nádherně vyzdobeném, je přijat dvaatřicetiletým hřmotným mužem s mohutnými plavými kadeřemi, jehož ústroj je oproti zvyklostem ve velkém nepořádku. Je bosý v dřevácích, v kalhotách a s rozepnutou košilí. Poslovi se zdá, že snad právě vylezl z postele. Pokud je to pravda, dle pověstí, které se kolem něj šíří, v ní rozhodně nebyl sám. Tomu by možná napovídal i jeho rozmrzelý obličej.

Vévoda Francois de Beaufort je nejmladším ze tří dětí, které zplodil vévoda César de Vendome se svou manželkou Francoise de Lorraine. Nejstarším je sedmatřicetiletý Louis, vévoda de Mercouer, druhou v pořadí čtyřiatřicetiletá Elizabeth, nyní manželka Carla Adamea Savojského, vévody de Nemours a nejmladším právě Francois. Všechny tři děti jsou přímými vnuky krále Jindřicha IV. z jeho nemanželského vztahu s Gabrielou d'Estres, která se málem stala francouzskou královnou, kdyby nezemřela podivnou smrtí, o níž kolovalo mnoho různých fám. Včetně té, že byla otrávena na příkaz Marie Medicejské, aby si ta sama mohla vzít Jindřicha.

Pan de Beaufort je vysoké a svalnaté postavy, připomínající spíše Vikinga než noblesního francouzského kavalíra, jeho vzdělání je také velmi omezené, vlastně jen na umění boje a lovu. Vyniká ve sportech, ale také je neomalený analfabet. Svou nestoudností a nesoudností je spíše pro smích sobě rovným, ale zato obdivován prostým lidem, k jejichž způsobům sám nemá daleko. Nyní koulí očima na posla, který se mu klaní.

„Tak co je?“ vyhrkne hostitel.

„Monseigneur, přicházím jménem pana markýze de Almare, který žádá o audienci,“ odpovídá Dujardin.

„Cože? Kvůli tomu mě tahaj z postele ...,“ vytřeští oči vévoda, sám tak před poslem vyzvoní, odkud právě vylezl, očekával zcela jiný vzkaz.

„Pan markýz de Almare je ...“

„Já vím, kdo to je,“ skočí Quidovi do řeči vévoda, „Co mi chce?“

„Monseigneur, já jsem jen posel,“ připomene Dujardin.

„A dle všeho dost zpupnej posel,“ mrčí se Francois, „Kdo vlastně jste?“

„Jsem Archibald de Rigualt.“

„Pan de Rigualt? Neznám ...,“ tváří se zklamaně vévoda a Quido si kouše rty, aby neřekl něco nevhodného, „K veliteli mojí stráže jste se choval, jako kdybyste byl nějaký princ nebo co.“

„Princ nejsem, monseigneur, ale jsem voják a šlechtic, který si váží své cti a nedovolí, aby byla tupena,“ odvětlí chladně Dujardin, cítí, že je zaděláno na pořádný problém.

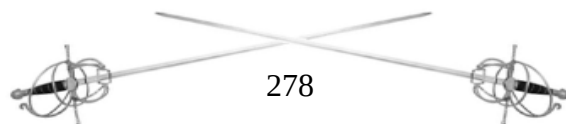
„Tak slovy ji podle všeho umíte hájit dobře,“ ušklíbne se pan de Beaufort.

„Nejen slovy, monseigneur,“ říká tichým ale rozhodným hlasem mladík, „Sice mi to občas přináší problémy, ale nejen slovy.“

„Problémy? Jaký problémy?“

„Například jsem teď nesměl pár let do Paříže, monseigneur, když jsem zabil dva muže v souboji.“

„Dva muže v souboji? Najednou?“ ožije Francois.

„Bil jsem se po boku přítele, proti jiné dvojici, šlo o souboj čtyř. Můj přítel byl raněný a já pak dokončil, co jsme začali. Šlo o otce a o syna a dost se o tom mluvilo, já pak ...“

„Poslouchejte, vo tom jsem něco slyšel!“ změní se teď výraz ve tváři velmože, „Máte pravdu, byl kolem toho dost rozruch, když se to doneslo až ke mně, když jsem byl hostem pana de Chavigny ve Vincennes,“ zasměje se, „Tak vy jste zabil syna a pak i otce.“

„V jiném pořadí, monseigneur. Napřed otce a pak syna.“

„To je jedno, moc dobrá práce, pane,“ říká zaujatě vévoda, „A sloužíte v armádě?“

„Už více než pět let, pane. Prošel jsem například bitvama u Freiburgu, Nördlingenu, Dunkerque, Lensu, a mnoha dalšíma, monseigneur,“ pochlubí se Dujardin, neboť chápe, že toto na obhroublého vnuka krále Jindřicha působí.

„Těma všema? No, jak je vidět, asi nemluvíte do větru.“

„Nemluví do větru, monseigneur.“

„A toho mého velitele stráže ... máte na něj spadeno? Chcete se s ním bít?“ zableskne se v očích prince.

„Monseigneur, při úctě k vám, jsem se snažil ovládnout. Ale nemohu strpět, aby se někdo dotýkal mé cti. Nebýt to ve vašem krásném paláci a nebýt on ve vašich službách, odpověděl bych mu docela jinak. Vyzval bych ho na souboj a zabil,“ řekne rozhodným hlasem Dujardin.

„Vy si věříte, pane,“ podívá se zkoumavě Francois.

„Věřím si, monseigneur. Vždyť už pět let nedělám nic jiného, než zabírám lidi,“ pokrčí rameny Quido, pochopil už, že chvástání mu tady nebude na škodu.

„A kdy ste zabil posledního? No? Já zabil před pár dny v souboji nějakýho pana de Nerlieu, nebo tak nějak se jmenoval,“ mluví pan de Beaufort pohrdlivě o svém soku, kterého skutečně desátého února v souboji připravil o život.

„Já jich pár zabil v bitvě u Charentonu, monseigneur, a předtím pár, když jsme rozprášili jízdu pana de Gondi,“ odpovídá po pravdě Quido.

„Hrome, vy vlastně sloužíte nepříteli,“ zarazí se vévoda, ale ani teď nekouká příliš nevražlivě.

„Jsem členem anjounského pluku, v armádě pana de Condé. Vlastně už od Rocroi, monseigneur. Ale u pana hraběte de Godille, velitele tohoto pluku, sloužím jako podkoní už od svých čtrnácti let, pane. Tam jsem s tím zabíjením začal, myslím v jeho službách. Zabil jsem už dřív, ještě jako kluk, v souboji s jiným klukem, tehdy na dýky, monseigneur. To mi bylo tuším jedenáct nebo dvanáct.“

„Hrome, pane, tohle je všechno pravda?“

„Pravda, monseigneur. Nejsem zvyklý se moc chlubit, ale když jste se ptal ...,“ pokrčí lhostejně rameny Quido, „Monseigneur, nechtěl jsem se chovat ve vašem paláci neurvale, ale nemohu strpět, aby se mnou někdo jednal jako ten pán předtím. Já většinou moc nemluví, monseigneur, spíš konám.“

„Hrome, vy se mi líbíte, pane,“ zasměje se vévoda, „Víte co? Dám vám nabídku. Vyzvěte mého velitele stráže na souboj, zabijte ho a nastupte na jeho místo. Co byste tomu říkal, no?“

„Monseigneur, mohu splnit jen první část. Mé slovo má už někdo jinej a já ho musím dodržet,“ odpoví podkoní.

„Moc hezká odpověď, pane, moc hezká. Tak zabijete ho nebo ne?“

„Myslím, že by pak Vaše Milost musela hledat jiného velitele své gardy,“ usměje se poprvé a velmi lehce Dujardin, „Nezabírám, monseigneur, když nemusím. Jen jsem toho pána upozornil, co bych byl nucen učinit, kdyby pokračoval tónem, jak začal. Vzhledem k tomu, že ho pak změnil, nemám důvod se s ním bít. Pokud by si však Vaše Milost přála souboj pro své pobavení, pak ...,“ pokrčí rameny.

„Pak mi vyhovíte, pane?“ zableskne se v očích Françoise.

„Vyhovím, monseigneur. Jen požádám o strpení, jsem teď vázán svými povinnostmi k panu markýzi de Alamane, kterého doprovázím. Až je naplním, mohu se vrátit a bít se. Ale netrvám na tom, jen když si Vaše Milost bude přát.“

„Hrome, tohle je řeč hodná muže,“ podívá se obdivně pan de Beaufort na mladíka, „Škoda, pane, že už jste vázán slovem jinde.“

„Bohužel, monseigneur,“ říká Quido nahlas, v duchu si říká bohudík, tomuto princovi by tedy sloužit nechtěl, „Jinak si nabídky Vaší Milosti moc vážím. Omlouvám se, monseigneur, ale dovolil bych si připomenout pana markýze de Almare. Možná už je z něj v tuhle chvíli rampouch.“

„Ach, ten pan markýz ... říkáte rampouch?“ zvedne v údivu své oči Francois.

„Čeká tam někde venku, jak dopadne jeho žádost. A jelikož už čeká dobrou hodinu, možná je z něj ten rampouch, jak jsem říkal.“

„Tak von je tady před palácem? A proč teda nepřišel sám?“

„Pan de Almare je vychovatelem krále a těší se přízni Jejího Veličenstva. Možná nechce, aby si někdo myslel, že byl královnou vyslán, aby s vámi tajně jednal. Za žádama druhých. Ale to se jen dohaduju, monseigneur, já jen hlídám pana markýze, aby se mu tady v Paříži nic nestalo, proto jsem tu s ním.“

„Tak vy ho hlídáte ... no, podle toho, co ste mi řekl, chápu, proč si vás vyžádal ... tak co s ním uděláme, pane? Necháme ho ještě chvíli vymrznout?“ zajiskří se v očích velmože.

„Jelikož zodpovídám za život pana markýze, musím uctivě žádat, aby tam venku nebyl moc dlouho,“ usměje se zlehka Dujardin, začíná chápat, jak je nutné s princem mluvit.

„To jo,“ rozesměje se srdečně pan de Beaufort, „Pak byste ho sice vohlídal, aby vám ho nikdo nezapáchnul, ale von by vám mezitím umrzl. To by asi bylo hloupý, co?“

„Velmi, monseigneur. Možná by mohl někdo z paláce jít se mnou a pana markýze přivést. Nejlépe nějakým postraním vchodem, aby ho nikdo nepozoroval. Pokud ho tedy přijmete, monseigneur. Pokud ne, pak bych požádal o dovolení odejít a doprovodit pana markýze do jeho paláce.“

„Hm, von slouží tomu darebákovi ...“

„Pokud vím, slouží Jeho Výsosti ...“, připomene jemně Quido.

„Ale i tomu darebákovi v těch rudech hadrech, co mi ... ale, docela jste mě pobavil, pane, tak si vezměte nějakýho sloužícího, co najdete na chodbě, a přiveďte ho sem,“ mávne jen rukou vévoda, pak se otočí a už se o hosta pramálo zajímá. Quido mu musí nechat neohroženost, vyličil se jako zabiják sloužící druhé straně, je zde ozbrojený a vévoda beze zbraně. Přesto neprojevuje žádný strach.

Dujardin tedy vyjde ze salónku, odchytne opravdu prvního sloužícího a jménem prince ho vyzve, aby s ním šel naplnit jeho příkaz. Mladík, dle všeho neurozený sluha, rozumí příkrému tónu a nijak neprotestuje. Spolu s návštěvníkem paláce vyběhne velmi nalehko ustrojený ven a společně i naleznou velmi prokřehlého Pierra. Ten však neřekne ani slovo nářků, jen chvátající dvojici následuje.

Poněkud zaskočený Quido dojde v doprovodu sluhy až k salónku, který opustil a jelikož nikoho nevidí, s jistým povzdechem sám vstoupí. Nalezne v něm sedícího vévodu de Beaufort, popíjejícího víno.

„Monseigneur, pan markýz de Almare,“ ohlásí podkoní návštěvu, pak zmizí za dveřmi, kterými naopak vstoupí právě jmenovaný.

„Pane markýzi, posadte se,“ mávne rukou Francois, je stále stejně neupravený, teď už zase zachmuřený a nevlídně se tváří.

„Monseigneur,“ ukloní se host, pak přijme nabídnuté místo.

„Tak kdo vás za mnou posílá?“ zeptá se Francois vágním hlasem, „Král to asi nebude, tak moje nevděčná sestřenka nebo snad ten parchant, co mě nechal zavřít do Vincennes?“

„Nejsem oficiálním vyjednávačem a ...“

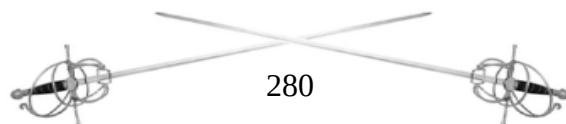
„Třesky plesky, pane. Víte, že nejsem na ty vaše řečičky. Prostě mi řekněte, co chcete. Nemám moc chuti k jednání, za to všechno, co mi udělali.“

„Monseigneur, mohu říci pár slov na úvod? Trochu vysvětlit, co pohledávám v Paříži? Žádám jen o pět minut.“

„No, když už jste venku mrznul hodinu,“ zasměje se lehce vévoda, „Vlastně bych vás možná ani nepřijal, pane. Ne kvůli vám osobně, proti vám nic nemám, navíc vaše matka a můj otec, kdysi ... Ale máte dobrého strážce, ten mě přesvědčil. Víte, že mi chtěl zabít velitele stráže?“

„Zabít velitele stráže?“ zbledne pan de Almare.

„Nelíbilo se mu, jak s ním mluvil. Myslíte, že by ho zabil?“

„Nevím, monseigneur,“ je zmatený a vyplašený Pierre, „Pan de Rigault je voják a šlechtic, možná padlo nějaké slovo ...“

„Zdá se dobře, ten pan de Rigault, co říkáte?“

„Monseigneur, poznal jsem ho kdysi v Německu, když nás v jednom letovisku obléhala banda dezertérů. Tam pan de Rigault stál neohroženě po mém boku s mečem, a to mu nebylo ani patnáct. A nejen stál, pane, ale také čelil značné přesile. Vlastně mi tam poprvé zachránil život. Už mnoho let slouží v armádě pana de Condé, vydobyl si značný respekt. Ale nezdá se mi prehlivý, naopak, on většinou mnoho nemluví.“

„Moc nemluví a nenechá si nic líbit, co?“ zasměje se vévoda, „Udělal na mě dobré dojmy. Dokonce jsem mu dal svolení, aby toho muže vyzval na souboj.“

„Oni se budou bít?“ zděsí se pan de Almare, navenek však zachová kamennou tvář.

„Asi ne, ačkoli mě napadlo, že by to byla zajímavá podívaná. Ten můj chlap není taky špatnej, ten váš taky ne, byla by to dobrá podívaná,“ dumá princ a markýzovi běhá mráz po zádech, takové vývoody se mu vůbec nelíbí.

„Monseigneur, raději bych se věnoval svým záležitostem. Pokud dovolíte. Dáte mi těch pět minut, monseigneur?“

„Jsou vaše, když už jste mě vytáhnul z postele. Ve který jsem pochopitelně nebyl sám,“ zatváří se kysele Francois.

„Děkuji za vaši velkodušnost, monseigneur,“ řekne s velkým přemáháním vlídně Pierre a spustí. Mluví rychle, ale srozumitelně i pro tohoto nevzdělance a hrubiána. Popíše svou cestu do Anglie, popravu krále Karla, svou návštěvu u anglické královny. Pak se pokusí vysvětlit své důvody, proč požádal o audienci.

„Tak vy nemáte žádné návrhy?“ zeptá se princ zklamaně.

„Konkrétní návrhy nikoli, monseigneur. Ale jsem přesvědčený, že je zájem nalézt rozumný kompromis, dojít k rozumným dohodám.“

„Jediná rozumná dohoda je, aby ten přivandrovalec táhnul, odkud přišel. Von je příčinou všeho. Pokud tady bude, pořád bude špatně. Kdy to už konečně královna pochopí?“

„Vše není tak jednoduché ...“

„Navopak, je to úplně jednoduchý. Buď to pochopí a vyžene ho, nebo ho my vykopeme,“ říká s se svou vrozenou zarputilostí vévoda de Beaufort.

„Současná situace je spíše vhodná pro rozumnou dohodu, důstojnou pro obě strany.“

„Důstojnou? Dokud tu bude ten darebák, je moje důstojnost tupená. Pane markýzi, sloužíte d'áblu, což je škoda, protože jinak jste asi dobrý chlap. Sice možná ne takovej, jako ten váš strážce, ale nic proti vám nemám. Jste z moc dobrého rodu, jste jedním z nás. Jak se můžete zahazovat s takovým lejnem? Můj ty bože, to samý váš bratránek, pan de Condé. Co vás to jen napadá? Máme se spojit a tu veš zašlápnout, ne bojovat proti sobě,“ říká teď vzrušeným hlasem Francois.

„Monseigneur, opravdu není situace tak jednoduchá. Nelze přece tolerovat, aby se parlament a město stavělo proti svému králi. Mělo ho jako rukojmí v jeho paláci. To se nelíbí mně ani panu de Condé.“

„O krále tu přece nejde, jde o toho zlotřilého našeptávače. Ten tahá za nitky, jako nějaký kejklíř. Kterým taky ve skutečnosti je. Zblblnul Annu a teď asi i Louise. A asi i vás. Proboha, co na něm všichni vidíte? Dyť je to taková nicka,“ vrtí nevěříčně hlavou hostitel, je dost rozrušený, zhluboka se napije.

„Je pořád prvním ministrem ...“

„A v tom to vězí! To je příčina všeho. Pro mě je jen lump a nic jiného. Nemám ho rád, pane markýzi,“ nedokáže princ skrýt ve svém hlase velkou nenávist.

„Jak se zdá, tak nejste příliš nakloněný jakékoli domluvě.“

„To nejsem, dokud se nezbavíte toho darebáka. Ale to všichni vědí, kvůli tomu jste mě nemusel tahat z postele,“ přepadá hostitele opět rozmrzelost.

„Monseigneur, omluvám se tedy za vyrušení. Já vždy hledám cesty k rozumným dohodám, nejsem zastáncem řešení věcí pomocí armády.“

„Ne? A kdo nás teda voblíhá?“

„Právě, monseigneur. Věc zašla dle mě až příliš daleko.“

„Navopak, pane. Ještě jsme neskončili. Skončíme, až bude ta zrůda pryč,“ nemůže se Francois vyjádřit více jasně.

„Monseigneur, nemíním vás už déle zdržovat.“

„To uděláte dobře, pane. Ale velmi rád vás uvidím, až mi přijdete říct, že jste se konečně probrali a von už je na cestě do té své díry, ze který ho k nám poslal sám ďábel,“ tváří se kysele pan de Beaufort a vstane, čímž dává najevo konec audience.

Markýz vyjde s kamenným výrazem ve tváři z místnosti a svou vizáž ani mlčenlivost nezmění, dokud nevyjde i se svým průvodcem z paláce. Až když jsou dostatečně daleko, obrátí se na svého strážce.

„Pane de Rigault, co proboha bylo s tím velitelem stráže?“

„Milosti, ten chlap se mnou jednal jako s nějakým pohůnkem. Tak jsem ho jemně upozornil, že jestli bude pokračovat, vyzvu ho na souboj. Pak trochu zjihnul. Ale asi si postěžoval, protože se v tom začal šťourat pan princ.“

„A co chtěl pan princ?“

„Milosti, můžu mluvit upřímně, i když jde o moc urozenou osobu a vnuka krále Jindřicha?“ podívá se Dujardin na svého společníka, už zase kráčeji svižně noční Paříží.

„Jistě, mluvte zcela otevřeně, pane.“

„Pan princ mi nabídl, abych toho jeho velitele stráže zabil v souboji a nastoupil na jeho místo. Tak jsem mu řekl, že to první udělám, když si to bude přát, to druhý nemůžu, protože jsem vázanej slovem jinde. Milosti, ten pan princ, je ... prostě, když smím bejt upřímněj, Milosti, tak ten pan princ je pořádněj vůl.“

AMBICIÓZNÍ PRELÁT

Markýz a jeho věrný stín se vracejí zpátky k paláci Almare, ale také k chrámu Notre Damme, kde by při vhodné konstelaci mohli zastihnout pana de Gondi. Cestou Quido vypráví o svém podivném rozhovoru s vévodou de Beaufort a následně tohoto podivného tvora z královské krve rozebírají. Tak nějak se shodnou, že je opravdu blb, bohužel s významným vlivem a velkou nenávistí v sobě.

„Děkuji Bohu, že nedošlo k tomu souboji,“ poznamená Pierre, „Ještě by kvůli mně byl ohrožený váš život.“

„Kvůli vám, Milosti? Vy se přeci jak hrubián nechováte.“

„Ale na toho hrubiána jste narazil díky mé žádosti. Málem jste byl donucený se bít.“

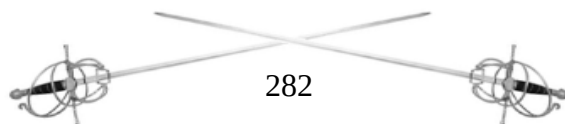
„Kdyby nebylo vyhnutí ...“, pokrčí rameny podkoní.

„Vím, jste velmi zručný, ale takový souboj může být ošidný.“

„Já dobře vím, že můžu v takovém souboji umřít, Milosti. Ale to můžu i v nějaký jiný šarvátce. Pokud bude Bůh chtít, tak prostě umřu, pokud mi bude nadále příznivě nakloněnej, přežiju. I třeba souboj s nějakým drzým pánem od pana prince,“ odpovídá zcela lhostejným hlasem Dujardin, „Milosti, sám se divím, že jsem ještě naživu. Myslel jsem, že už tady dávno nebudu. Když jsem přežil první rok, druhý rok, říkal jsem si, že ten další bude mým posledním.“

„Rozumím vám, pane. Ale je hloupé padnout v souboji kvůli naprosté hlouposti. Nebo jen proto, aby se nějaký vévoda pobavil.“

„Nevím, Milosti, jsem možná hloupej, ale jakej je rozdíl, když slavně padnu ve slavný bitvě, nebo když umřu v nějakým obyčejným souboji? Bude ta první smrt hezčí? Pořád budu už mrtvej, ne?“

„Tak v tom máte jistě pravdu. Ale pokud bojujete za dobrou věc, může mít snad smrt vojáků smysl. Pokud ale přijdete o život v souboji kvůli malichernosti, přijde mi taková smrt zbytečná.“

„Milosti, ta druhá strana si taky jistě myslí, že bojuje za dobrou věc, ne? Když válčíme všude možně, proti nám stojí jiní vojáci. Kdo má pravdu, Milosti, my nebo voni? Tomu nerozumím, podle mýho to není vůbec důležitý, rozhodne, kdo má lepší velitele, lepší vojáky, taktiku. Možná se mejlím, Milosti, nejsem moc vzdělanej, ale kdo měl pravdu v těch bitvách, co už jsem se jich zúčastnil? A kde byly tisíce mrtvejš?“

„Velmi správná otázka, pane.“

„Nebo tady. Má víc pravdu pan de Condé nebo pan de Gondi? Nebo bratr a sestra pana de Condé? Nebo si voni nemyslí, že bojujou za správnou věc? Že smrt jejich vojáků má význam? Prostě to vidím tak, Milosti, že lidi válčej pořád. A budou válčit pořád. Prostě vyhraje ten, kdo bude lepší. Jak se pozná, Milosti, že vyhrál ten, kdo má pravdu?“

„Není to tak jednoduché, pane. Například když nějakou zemi napadne soused. Pak se ta země brání a její obyvatelé válčí za dobrou věc.“

„Hm, když jsme teda válčili v Německu, tak jsme neválčili za dobrou věc? A když se bijou Francouzi a Španělé v Nizozemsku, tak kdo je podle vás víc v právu?“

„Velmi těžká otázka. Například když jsme tehdy hájili letovisko paní komtesy, my se jen bránili, oni nás chtěli obrát. Tam byla pravda jednoznačně na naší straně. Ale na vámi položený dotaz je opravdu velmi těžká odpověď.“

„Nebo když jsem tehdy zabil v souboji toho otce a syna. Kvůli hlouposti, kterou vyvolal můj přítel Filip de Aboa. Nijak mě to netěšilo, Milosti, ale kdybych je nezabil, tak by zabili voni mě. Takhle já vo tom přemejšlím. Jsem asi hlupák, Milosti, že?“

„To v žádném případě, pane. Já se za hlupáka nepovažuji, hodně jsem studoval, ale ani já na vaše předchozí otázky neumím dát uspokojivou odpověď. Lidé umírají ve válkách mnohdy jen kvůli hlouposti těch, kteří by měli vládnout s rozumem a dobře spravovat svěřenou zemi.“

„Jenže, Milosti, kdyby nebyly války, co bych pak dělal? Jako voják? Dyt' nic jinýho neumím.“

„Určitě se i v míru vojáci uplatní. Třeba jako garda a ...“

„Stůjte, Milosti,“ sykne Dujardin a přeruší rozhovor, vzápětí stáhne za ruku i markýze, skrývají se teď v zákoutí zalomení domu.

„Co se děje?“ zašeptá Pierre.

„Něco se mi nezdá. Támhle. Někdo tam hlídá, zdá se,“ odpovídá stejně tiše podkoní a zírá o několik domů dál. Noc už je dost pokročilá, ulice jsou vylištěné, kdo opravdu nemusí, v mrazu se nepohybuje. Na zábavy a oslavy je možná nálada a proviant v lepších domech.

„Já nic nevidím,“ snaží se pan de Almare proniknout tmou, z oblohy zase tolik světla nepřichází.

„Věřte mi, Milosti, bude lepší chvíli počkat,“ říká přesvědčivě Quido.

„Nic nevidím,“ zopakuje Pierre, „Co se podle vás děje?“

„Podle mýho tam někdo krade. Někdo hlídá na ulici a v jednom z těch domů jiný loupěj. Můžeme se pokusit projít, ale pak hrozí, že se s nima potkáme. Možná nás ale nechaj projít. Nebo se vrátíme a obejdeme to jinudy. Nebo chvíli počkáme,“ odpovídá šepem Dujardin.

„Co navrhuje vy?“

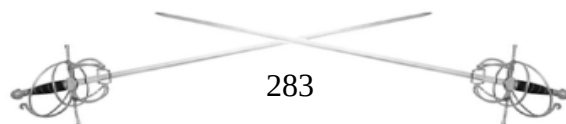
„Já bych chvíli počkal.“

„Není ještě jedna možnost, pane? Totiž pokusit se loupeži zabránit?“ zeptá se markýz.

„Tohle by byla zbytečná smrt, pane, kdyby se začali bránit. A vida, jak se zdá, tak už končí,“ ukáže podkoní na stín, který se objeví na ulici, za ním druhý a třetí. Pohyb jeho ruky spíše vycítí, než by ho spatřil.

„Měl jste pravdu,“ zašeptá obdivně pan de Almare, „Jak jste to ...“

„Pst, Milosti, jdou k nám. Budeme potichu, ale raději se připravte. Kdyby nás napadli, zabíjejte bez slitování,“ řekne už téměř neslyšitelně Dujardin, pak se přitiskne ke stěně, se kterou málem zcela splyne.

Pierre udělá to samé. Nepocituje žádná strach, spíše chuť ty bídáky potrestat. Možná právě okradli nějakou rodinu s dětmi o to poslední, co jim zůstalo. Ale ani se nehýbe a bere si příklad z protřelého původce. Kolem nich se mihnou nějaké stíny, napočítá jich pět, jdou rychle a tiše, něco nesou v ranci, ale mnoho toho není. Buď nebyli úspěšní nebo jimi ukradené věci jsou nevelkých rozměrů. Což ale nevylučuje jejich vysokou stěnu.

„Už jsou pryč, Milosti, můžeme pokračovat,“ konstatuje lhostejným hlasem Quido.

„Jak jste si jich povšimnul?“ zopakuje pan de Almare otázku, na kterou předtím nedostal odpověď.

„Nevím, předtucha? Nebo zkušenost? Už jsem to viděl a zažil? Milosti, někdy ani sám nevím, jak vycejtím nebezpečí. Prostě náhle cejtím, že něco není, jak má být,“ nedokáže dát uspokojivou odpověď mladík, který až do svých čtrnácti let žil na ulici.

„Snad aspoň nikoho nezabili,“ povzdechne si markýz.

„Možná ne, Milosti, pokud se nevzbudili. Pak některý uměj zabít rychle a tiše,“ odpoví Dujardin chladně a neosobně, evidentně ho osud okradených nezajímá.

Markýz už nic neřekne a přemýšlí o svém průvodci. Je opravdu zvláštní, ale svým způsobem asi jiný být nemůže, když dokázal zůstat naživu potom, co prožil v dětství a poté i v mládí, kdy pro změnu absolvoval bitvu za bitvou. Bůh ho asi musí mít opravdu rád, čímž nezpochybňuje jeho dovednosti.

Cestou k chrámu Notre-Damme minou skupinku čtyř mužů oděných obdobně, možná jdou z nějaké krčmy či sešlosti, obejdou je v dostatečné vzdálenosti a ani oni se nemají zájem bratřit. Pak ještě narazí na ozbrojenou hlídku, kdoví kým vyslanou. Ta si jich také nevšímá, nemá zájem se dostat do sporu s dvěma urozenci, kdoví ke komu patří, mohou být opilí a arogantní. Když nijak nenarušují pořádek, není důvod je zbytečně dráždit.

„Uděláme to jako předtím, Milosti?“ zeptá se kousek od cíle jejich cesty Quido.

„Ano, jen se pokuste nevyzvat nikoho na souboj.“

„Tady už mě znaj, tady nebude problém,“ nepochopí podkoní nadsázku předchozího vyjádření, pak už na nic nečeká a jde se pokusit dojednat slyšení. Má svým způsobem štěstí, neboť ho pustí záhy do chrámu a dokonce mu oznámí, že je žádaná osoba přítomna.

Dujardin je odveden do velmi studené a jen jednou svíčkou osvětlené místnosti, tentokrát však nepřijde nikdo za ním, ale on sám je mužem v hábitu vyzván k přechodu do jiného prostoru. Tak se ocitne ve větší komnatě, kde již byl při minulých návštěvách. Tam spatří koadjutora, který rukou propustí duchovního a sám zamžourá na příchozího, který nyní sejme pokrývku hlavy i vystoupí ze stínu. Zde je daleko více světla.

„Vida, pan de Rigault. Už jsme se nějakou dobu neviděli. Zase mi nesete nějaký dopis?“ snaží se zaostřit zrak pan de Gondi.

„Nikoli, Vaše Milosti, dnes v noci přicházím s žádostí o audienci.“

„Té se vám právě dostalo. Čeho si žádáte?“

„Špatně jsem se vyjádřil, Milosti. Nežádám audienci pro sebe, ale pro pana markýze de Almare, který čeká nedaleko. Dnes jsme přijeli do Paříže a ...“

„Vím o vašem příjezdu, už se mi o něm něco doneslo. Prý pan markýz přijel za královnou Jindřiškou.“

„Vaše Milost má dobré zprávy. Tu jsme navštívili navečer,“ přikývne podkoní.

„A po noci běhá pan markýz po městě a vede tajná jednání, je tak?“ ušklíbne se duchovní.

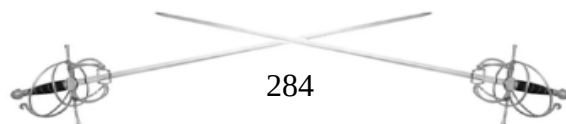
„Na tuto otázku vám asi lépe odpoví pan markýz,“ pokrčí rameny Dujardin.

„Tak pro něho pošleme, co říkáte? Nebo si pro něj zajdete raději sám? Pokud se někde skrývá,“ je znatelná ironie v hlase preláta.

„Zajdu pro něho, Milosti. A přivedu sem. I pan markýz má zájem zůstat ostatníma nepoznán.“

„Tomu rozumím. Tak běžte, pane. Pane de Rigault, vy budete rozhovoru přítomný?“

„Nikoli, Milosti. Já jsem jen doprovod, tak trochu se starám, aby pana markýze nikdo cestou neobtěžoval.“

„Tak nařídím, aby vám dali pohárek vína, předpokládám, že na pana markýze budete čekat.“

„Velice děkuji, Milosti. Venku je dost zima.“

„To v chrámu většinou taky. Ale alespoň jste v něm chráněn před poryvy větru. Pane de Rigault, těšilo mě. Třeba se příště už setkáme za méně tajemných okolností, co myslíte?“

„Nevím, Milosti. Jsem jen voják a případnej posel, nevím, jak dlouho ještě bude spor trvat,“ pokrčí opět rameny Dujardin.

„Máte pravdu. Ale rád vás zase uvidím, pane, až se tyto temné mraky přezenou a nad těžce zkoušeným městem zase vysvitne slunce.“

„Zima bude trvat ještě dlouho, Milosti,“ odpoví podkoní mnohoznačně, což vyloudí mírný úsměv na tváři biskupa. Ano, kdoví, jak dlouho bude armáda pana de Condé ještě svírat město a snažit se ho přimět k poslušnosti hladověním.

Quido je vypuštěn ven, brzo přivede svého společníka na nočních toulkách. Zatímco ten je veden za panem koadjutorem, podkonímu se dostane azylu v chladné komůrce, nicméně na stole kromě prskající svíčky má pohár a džbánec s vínem. Bez okolků si nalije, napije se a pak se posadí. Kdoví, jak dlouho bude muset čekat. Zase ho začíná přepadat ta zvláštní tíseň, když si uvědomí, kde se nachází, zde by snad měl být blíže Bohu. Začnou ho napadat různé myšlenky, bohužel většinou dost temné. Stejně jako je jeho život, plný krve a utrpení, díkybohu většinou jiných lidí, mnohdy způsobený jeho vlastní rukou.

Pan de Almare se mezitím pozdraví se zdejším pánem a oba se posadí ke stolu. Napijí se vína, padne pár frází a poté musí host znovu vyprávět o své cestě do Anglie a popravě krále Karla. Vcelku podrobně vylíčí i svou návštěvu vdovy po nešťastném monarchovi, jenž nedokázal zkrotit svůj lid a ten na něj povolal kata.

„Pane markýzi, nyní jste mi velmi podrobně a poutavě sdělil vše o zámince vaší návštěvy Paříže. Jelikož je poměrně pokročilá hodina, bylo by asi záhodno se věnovat té pravé příčině,“ řekne vážným hlasem prelát, když vyprávění skončí.

„Nepřicházím do Paříže s konkrétními návrhy.“

„Neočekávám nějaké zásadní návrhy, pane. Ale oba jsme dost vzdělaní a protřelí, než abychom se mohli navzájem balamutit. Vaše návštěva u mě určitě není první, kterou jste dnes v noci vykonal.“

„Milosti, možná si moji přítomnost špatně vykládáte.“

„Spíš ne,“ usměje se povýšenecky pan de Gondi, „Nikdo se netoulá po městě uprostřed noci bez příčiny. Přijet utěšit Její Veličenstvo anglickou královnu je opravdu skvělý důvod, proč zde být. Ale je zástupný, jak oba dobře víme. Buď přicházíte, abyste nás přemlouval, nebo jen chcete zjistit, jak přístupní k dohodám již jsme. Obojí vychází nastejno. Nebudeme si přece nic nalhávat, pane.“

„Vaše Milost je velmi bystrá,“ usměje se host.

„Vaše Milost též. Tak o co vám v mém případě jde?“ kontruje koadjutor.

„Nemluvíme spolu poprvé, Milosti. Znáte moje postoje. Jsem velmi zarmoucený, kam až vše dospělo. Před branami Paříže se vraždí lidé stejného národa. Schyluje se k občanské válce, pokud již nezačala. Jsem zděšený tím, jak je nakládáno s lidmi, kteří chtějí do města pronést proviant. Objevují se čím dál tím častěji různé střety, teče krev.“

„Jen popisujete, co všichni víme.“

„Ano, neboť se snažím najít rozumné východisko. Takový stav přece nemůže těšit nikoho, komu leží na srdci blaho této země, blaho zdejšího lidu. Jako kněz jistě cítíte odpovědnost za obyvatele Paříže, kteří již nepochybně trpí hladu. Když k tomu připočteme tuhou zimu, mnohým tento stav přinese nejen utrpení a strádání, ale dost možná i smrt. Lidé budou umírat na následky bojů, ale i obléhání. Milosti, není už čas vše ukončit? Najít odpovídající dohodu, důstojnou pro obě strany?“ snaží se Pierre o vemlouvavý tón, je si však vědom, že jeho soupeř je více než kvalitní.

„Pane markýzi, nezbyvá mi, než přijmout vaši hru. Kdo zbídačuje tuto zemi a její lid? Kdo ho vysává stále vyššími daněmi? Kdo nechal zatknout ty, kteří jen na tento neutěšený stav poukazovali a rozpoutal tak lidové bouře? A kdo proti zoufalým lidem, kteří stále provolávají holt svému králi, posílá

vojáky? Kdo nechává zoufalý lid vraždit protřelými žoldáky, kdo je větší po stromech podél cest jak hrušky? Kdo jedná věrolomně už mnoho let? Oba známe velmi dobře odpověď. Jak za takové situace chcete hledat rozumné řešení, když vaše strana se rozhodla pro tuto velmi drsnou a krvavou konfrontaci?“

„Milosti, můžeme oba snášet argumenty, podporující práva své strany na takové konání. Také bych se mohl ptát, kdo štve lid proti králi, nebo minimálně proti jeho matce a prvnímu ministrovi. Kdo útočil na Královský palác, a nebýt zásahu Vaší Milosti, pravděpodobně by ho vydrancoval, možná i způsobil velké krveprolití a ohrozil i život krále, který je stále ještě především dítětem. Nestoudnost chování některých členů parlamentu proti svému králi je také známa nám oběma. Ale má takové snášení argumentů smysl? Oba jsme zběhlí v disputacích, určitě se dříve rozednili, než vyčerpáme zásobu svých argumentů a tvrzení.“

„S poslední větou souhlasím, i já jsem unavený a i mě zítra čeká mnoho povinností. Včetně poskytování útěchy zoufalým lidem, kterým váš kardinál způsobuje takové příkoří. Neboť vše pochází od něho, od jeho lstivosti, neupřímnosti a zpupnosti. Kdyby Její Veličenstvo netrvalo tak tvrdošíjně na tomto prvním ministrovi, jistě by se vše významným způsobem vyjasnilo. Jistě by většina zajásala, provolala slávu králi i jeho matce. Mohlo by nastat usmíření a náprava příkoří, které již bylo bohužel způsobeno.“

„Ano, Milosti, mnoho zlého se již stalo. Nikdo už nevrátí život stovkám lidí, kteří tento konflikt platí cenou nejvyšší, totiž svým životem. Od srpna se nejen protestuje, ale i zabíjí. Každým dnem je hledání usmíření obtížnější, protože každý den prodlevy přináší další utrpení. Vy, Milosti, jako duchovní a zástupce Boha v tomto městě, jistě máte na paměti blaho zdejšího lidu.“

„Právě proto, pane markýzi, musím být neoblomný, byť mně krvácí srdce, když hledím do zoufalých očí svých farníků,“ říká koadjutor procítěně, jeho společník v rozhovoru při tomto hrozném pokrytectví pociťuje šíravou zlobu, díkybohu se umí bezvadně ovládat, „Ale v jejich zájmu musím podporovat revoltu proti muži, který je více zlodějem než prvním ministrem, který je více ďáblovým našeptávačem, než rádcem královny. A kterému jde především o své vlastní obohacení, než o blaho této země. Je hrozné, když je prvním ministrem kupčik, který si jednou rukou kupuje přízeň a druhou cpe peníze do svých truhel. Peníze, které doslova sedřel z nešťastných lidí.“

„Ovšem také dosáhl pro Francii mnoha úspěchů, vzpomeňme třeba Vestfálský mír, který ukončil po třiceti letech bezuzdné vraždění po celé Evropě.“

„A ponechal nás ve válečném stavu se Španěly. Pane markýzi, jak vy si vůbec představujete rozumnou dohodu? Umlčet nás nějakým pašalíkem, nějakou cetkou? Aby vše zůstalo při starém?“

„Milosti, každý z nás má přece své osobní zájmy, které by mohly být naplněny,“ podívá se zdánlivě bezelstně Pierre na svého spolustolovníka, „Například kardinálský klobouk by se tak dobře vyjímal na vaší hlavě.“

„Vidíte, už začínáme kupčit,“ ušklíbne se pan de Gondi, „Pane markýzi, dovedu si představit domluvu s dvorem, který mnou pohrdá, který mne uráží a který mne tupí,“ připomene události před půl rokem, kdy byl zesměšňován dvořany, „Nicméně je třeba hledat řešení, které přinese dlouhodobou stabilitu. Tím je dle mého odchod pana kardinála z postu prvního ministra. Jen toto může znamenat zklidnění.“

„Milosti, jste velmi bystrý a soudný muž. Jistě dobře chápete stav, ve které se teď spor nachází. Pan de Condé nepochybně od obléhání města neustoupí, dokud nebude dosaženo jistých ústupků ze strany Frondy, jak své protestní hnutí nazýváte. Dle mého není nyní prostor k takovým úvahám, jaké jste mi přednesl a jsem si jistý, že i vy jste si toho vědom,“ připomene pan de Almare, v jaké situaci se Paříž a její obyvatelé nachází.

„Máte pravdu, chcete hrubou silou potlačit pravdu.“

„Pravda je věc ošidná, Milosti. Kdekdo ji vykládá po svém. Snad jen Bůh může rozsoudit, na čí straně pravda leží. Já bych spíše neviděl vše tak černobíle. Žádná ze stran není pouze černá a bez viny na eskalaci sporu. Každá ze stran má svou pravdu ve své argumentaci. Ano, jsem přívržencem dvora, což však neznamená, že tupě souhlasím se všemi kroky, které byly učiněny. Dávám vám v některých věcech i

za pravdu, ale rozhodně nepovažuji způsob, který frondéři zvolili, za šťastný. Pokud si nedokážeme sednout k jednacímu stolu a dohodnout se, hrozí vypuknutí dlouholeté občanské války.“

„Dlouholeté, říkáte?“

„Žádná ze stran sporu není zcela slabá, ale žádná ze stran sporu nedisponuje takovou silou, aby jednoznačně zvítězila. I když pan de Condé utopí zdejší revoltu v krvi, umoří ji hladu, a já se modlím, aby se tak nestalo, budou ohniska vzdoru planout jinde. V provinciích. Fronda se bude vracet. Bratr bude dál bojovat proti bratru, dokud se obě strany tak nevyčerpají, že jim nic jiného, než sednout si a jednat, nezbude. Ale v té době nebudou za nimi stovky mrtvých, ani tisíce, budou jich desetitisíce. Země bude rozvrácená vnitřními boji, společenství bude zničené nenávistí, soudržnost mnohých rodin utrpí smrtelné rány. Chceme připustit takovou apokalyptickou vizi, Milosti?“ hovoří teď Pierre záměrně zaníceně.

„Pane markýzi, vy máte schopnost vše krásně zamotat. Ptejme se ale, co nebo spíše kdo je příčinou současného stavu. Vaše vývody jsou sice dramatické, dovolávající se rozumu a hrozící vámi zmíněnou apokalypsou, ale jaké nabízíte řešení? Podvolit se hrubému nátlaku? Zneužití vojáků pana de Condé prvním ministrem, aby si udržel svoji moc?“

„Historie zná mnoho podobných konfliktů, Milosti, konečný účet byl vždy velmi zdrcující. Stačí se jen podívat za průliv, co se tam změnilo za sedm let občanské války.“

„Možná by se tam měli podívat ti, pro které tak vy horujete, pane markýzi. Jaké konce zaznamenala neústupnost krále Karla. Jehož vraždu pochopitelně neschvalují. Ale váš přírůstek nesedí i z jiného důvodu. Nikdo nebojuje proti králi, naopak. Všichni k němu vzhlíží s nadějí. Bohužel je stále ještě dítětem, jak jste řekl, a kdoví, kdy dospěje. Slyšel jsem něco o jeho částečné zaostalosti,“ podívá se teď prelát na svého hosta, neboť ten o tom může jako vychovatel mladého panovníka vědět více.

„Ludvík je poněkud uzavřenější,“ nemíní se nijak v tomto tématu hrbat pan de Almare, „Ale máte pravdu v jednom, všichni se Ludvíkem zaštiťují, bohužel mnozí jen proto, aby si pro sebe urvali větší podíl na moci či si případně dokázali vydobýt pozici, kdy by krále mohli ovládat,“ přidá mírnou ťafku, neboť i jeho hostitel pošilhává po místě prvního ministra.

„Pane markýzi, jsem služebník boží a mám především starost o své farníky,“ lze opět koadjutor, ani se nezačervená, „Na druhé straně jsem byl vždy přístupný k dohodám, které však v žádném případě nesmí být diktátem. Či jen věrolomnou taktikou. Jako dohody podepsané na podzim. Možná už tehdy kardinál plánoval útěk královské rodiny z Paříže a její obléhání. Nemůžeme se opět nechat uchláchnout sliby a náhle se ocitnout pod dalším nátlakem. Nebo dokonce připustit perzekuci osob, které nikdy nezvedli zbraň proti králi, to zdůrazňuji, ale proti jeho neschopným a nekompetentním rádcům.“

„O podobných domluvách mluvím. Čím dříve k nim dojde, tím dříve skončí utrpení lidu a tím více lidských životů bude zachráněno. Neděsí vás ti mrtví, Milosti, jejichž život již byl v tomto konfliktu utracen?“

„Pane markýzi, tato otázka by měla směřovat k těm, kteří jim ten život vzali. My jen bojujeme za práva lidu, proti zvůli, konané zdánlivě v zájmu krále, ale ve skutečnosti zcela proti jeho zájmům. Kardinál rozvrací tuto zemi, místo aby ji konsolidoval a předal vladaři v dobrém stavu, až ten dospěje.“

„Pokud ji rozvrací, Milosti, není rozhodně sám,“ kontruje Pierre, „Nejsem naivní, a vy jistě také ne, abych si nedokázal představit, komu o co v tomto sporu jde. Je s podivem, jak mnozí párové dokáží najít tak velké souznění s prostým lidem. To samé páni soudci z parlamentu. Spíš bych si dovolil tvrdit, že jen umě využívají všech problémů a zneužívají důvěry lidu, aby prosadili své zájmy. Které rozhodně nejsou nezištné.“

„Možná někteří, pane markýzi. Ale takových je nepochybně víc na vaší straně. Proč pan de Condé přivolal svou armádu? Co tím sleduje? Oba si dokážeme velmi snadno odpovědět.“

„Jak jsem řekl, žádná ze stran není křišťálově čistá a žádná ze stran není jen společenství ďábelské. Bohužel věčné spory přerůstají v osobní nevraživost a zájmy této země jsou vynášeny do nebes tam, kde jde jen a jen o zájmy osobní či určitých rodů nebo uskupení.“

„Pane markýzi, dobrá, dejme si ještě pohárek vína a pojd'me si probrat události, ke kterým došlo. Přitom můžeme hledat rozumný kompromis, pokud chcete,“ navrhně koadjutor, sám doplní obě číše vínem.

Pierre nemá důvod tuto výzvu nepřijmout, proto se ve svém rozhovoru vrátí k událostem po bitvě u Lensu a zatčení parlamentního rady Broussela, ale občas se ocitnou i dále v čase, když se baví o státních intendantech či neustálém zvyšování daní. Jen ty kompromisy ne a ne najít. Oba umí skvěle argumentovat, proto i po další půlhodině je více méně patová situace.

„Tak jste spokojený, pane markýzi?“ zeptá se po této době znaveným hlasem pan de Gondi.

„Spokojený, Milosti? S čím mám být spokojený?“

„Přišel jste ze mě tahat rozumy, zjistit, nakolik jsem přístupný dohodám, nebo spíše ústupkům. Byl jsem k vám otevřený,“ lže zcela bezostyšně prelát, „snad jste si mohl vytvořit svůj názor, který nepochybně sdělíte osobám, které vás sem vyslaly. Neboť oba dobře víme, kolikrát vás Mazarin nebo Její Veličenstvo již pověřili zákulisním jednáním.“

„Jsem spokojený s naší výměnou názorů, která byla věcná a bez osobních ataků,“ odpoví velmi fádňe pan de Almare.

„Mezi námi dvěma přece není sporu. Jste vzdělaný a slušný člověk, pane markýzi. Bohužel stojíte na špatné straně, ale asi jako vychovatel krále ani jinak nemůžete. Máte, pro co jste si přišel?“ zopakuje koadjutor otázku.

„Jsem rozhodně spokojený s naší diskusí. Neboť je nutné spolu mluvit a jednat. Jinak nelze dojít k dohodám. Nepřinesl jsem žádné konkrétní nabídky, proto jsem neočekával nic jiného, než tento náš věcný a upřímný rozhovor. Pokud naši schůzku hodnotím z tohoto pohledu, pak jsem velmi spokojený a děkuji vám za vaši vstřícnost.“

„Budiž, víc mi asi neřeknete,“ přikývne prelát, „Vážím si vaší návštěvy, pane markýzi, ale budu se muset omluvit. Jsem již hodně unavený a za pár hodin musím vstávat, abych naplnil své další povinnosti. Ale rád vás zase uvidím, pane markýzi, kdybyste náhodou zavítal do Paříže,“ dodá s mírnou ironií v hlase.

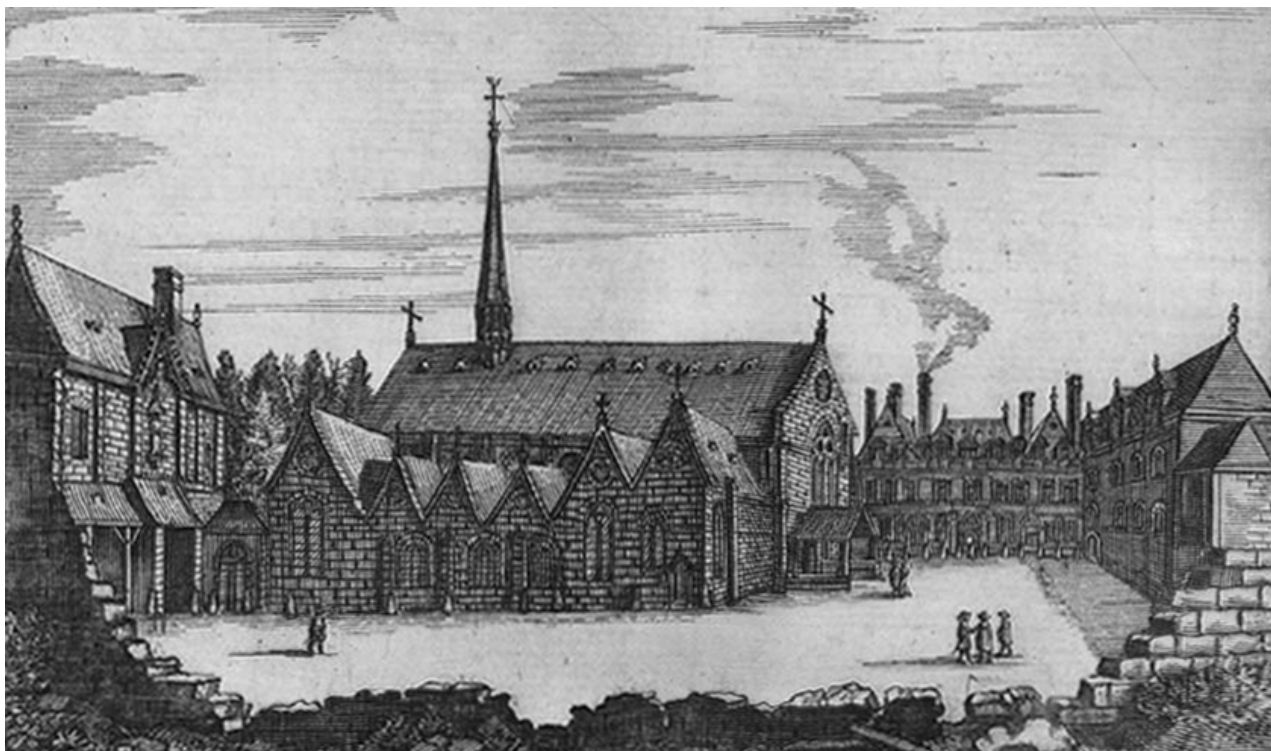
„Pokud bych se zde znovu ocitl, jedno z jakých příčin, rád vás opět navštívím,“ zvedá se po vzoru svého hostitele i pan de Almare.

Oba dva aktéři noční diskuse mají rozhodně dost námětů k přemýšlení, mohou rozebírat slova svého zdatného soka v této slovní přestřelce a snažit se domyslet, co se za nimi skrývá a co nebylo otevřeně vyřčeno. Pierre je však poněkud zklamaný, z koadjutora cítí jak nesmírné ambice, tak i do jisté míry uraženou ješitnost. Což není nikdy dobré, když se chce dosáhnout rozumné dohody.

„Dnešní procházka končí, Milosti?“ zeptá se Dujardin, když vyjdou před chrám Notre-Damme.

„Procházka ano, moje jednání ještě ne. Hodlám poslat pro pana Maurice, ačkoli je již dost hodin,“ sdělí svůj další program markýz.

„Chudák Maurice, má teď dost svých starostí,“ řekne Quido a během chůze k paláci Almare popíše velmi stručně, co přesně postihlo bratry jmenovaného měšťana a v jakém stavu se oba nyní nacházejí.

SEDMDESÁTÁ DRUHÁ KAPITOLA

USTRAŠENÝ MĚŠTÁK

Pan de Almare a jeho průvodce Dujardin bez obtíží dorazí do paláce, podkoní je propuštěn do svých komnat, naopak markýz si nechá zavolat svého kapitána gardy. Ten se tváří vyčítavě, už se mu doneslo, že jeho pán tajně odešel do nočního města pouze s jediným mladíkem po boku. Byť Alfred má ke Quidovi respekt, považuje takové chování za hazard. Nicméně nedostane prostor k vyjádření svých názorů, pouze stručný rozkaz, aby co nejdříve přivezl pana Maurice.

Roth přikývne, během příprav k odjezdu ho navštíví ještě Dujardin a požádá, aby za ním přivedli případného posla, který by mohl nad ránem dorazit. Půjde asi o mladého muže v dost obyčejné ústroji, což by mohlo stráž zmást. Kapitán přislíbí vydat patřičné rozkazy a podkoní odkráčí do svého pokoje. Tam rychle seskočí ze své postele Paul, je bosý, jen v kalhotách a košili, neboť si užíval tepla i měkkosti zdejšího lůžka. Ted' pomáhá odstrojit svého pána, aby se vzápětí oba beze slov odebrali do hajan.

Pierre se naopak přesune do své pracovny, kam mu osobně správce přinese nějaké víno a občerstvení, čeká na svého pána už mnoho hodin, ale neodvážil se jít spát, co kdyby pro něho měla Jeho Milost nějaké rozkazy. Jelikož tomu tak není, je propuštěn a mladý urozenec zůstane sám se svými myšlenkami. A těch se mu v hlavě rojí nespočet. Byť tři vykonané návštěvy ho jen utvrdily v tom, co již věděl nebo tušil. Povzdechne si, když pomyslí, kdo vede vzpouru proti dvoru. Výkvět hlouposti, neobyčejných ambicí či v případě prince de Conti mladíka, který je zcela ve vleku své agilní sestry.

Trápí se dost dlouho, než se znovu ozve nesmělé zaklepání a po vyzvání nakoukne nejistý obličej Burdaina. Ohlašuje příjezd očekávaného hosta. Ten vzápětí vstoupí, na svých pětadvacet let, které spíše neoslavil než oslavil před pár dny, vypadá opravdu hodně zbědovaný. Kruhy pod zarudlýma očima, rysy ztrhané, lehce se chvějící ruce. Pouze jeho ústroj je stejně skvělá jako vždy. Spíše klesne na nabídnutou sesli, než by se na ni elegantně podsadil.

„Pane Maurici,“ podívá se hostitel na svého hosta soucitným pohledem, „nejprve mi dovolte, abych vyjádřil svou účast. Slyšel jsem od pana hraběte a především od pana de Rigault, co postihlo vaše dva bratry. Modlím se k Bohu, aby se zcela vyzdravěli.“

„I já se modlím, Milosti, i mši jsem dal sloužit. Jen aby to pomohlo,“ povzdechne si zkoušeným hlasem Tissot.

„Pane Maurici, jistě nyní máte zcela jiné starosti. Ale potřeboval bych od vás velmi přesný popis, jak vypadá situace ve městě. Důvod vám jistě říkat nemusím. Poté pochopitelně co nejpodrobnější zprávy od vašich zvěďů, pokud stále ještě vaše síť pracuje a nedošlo vlivem těchto pohnutých událostí k jejímu rozpadu.“

„Budu se snažit, Milosti. Snad jsem sám zářným příkladem, jak to teď ve městě vypadá,“ skoro zaskřehotá měšťan.

„Vašich bratrů je mi opravdu líto, díkybohu však žijí a jistě se ze všeho vykřenou. Jsou mladí a silní.“

„Nejde jen o bratry, Milosti,“ nutí cosi hosta si postěžovat, „Mám i mnoho jiných starostí. Děti mi nějak stůňou, teď se roznemohla i matka. K tomu mám stále spory s otcem, který se trápí při pohledu na utrpení jiných a rád by jim pomohl. Máme sice nějaké zásoby, ale když je neprodáme za určitou cenu, ani je nesplatíme. Což otec moc nechápe. K tomu čelím žádostem lidí, kteří nemají na tak vysoké ceny, nemohu jim však dávat na úvěr, je mi jasné, že nebudou mít na zaplacení. Tím už částečně odpovídám na vaši otázku, Milosti.“

„Nemáte zde asi lehký život.“

„Tak naše rodina je zatím zabezpečená, ale patříme rozhodně k výjimkám. Hlad začíná sužovat stále více a více lidí, už nejen chudé, Milosti. Kdy ta hrůza skončí, Milosti, kdy?“

„Tak zde vám bohužel uspokojivou odpověď nedám, pane Maurici. Bohužel neočekávám brzký obrat, ještě si všichni počkáme, než dojde k dohodám. Jak se zdá, pánům v Paříži zase tak moc nechybí, neboť neprojevují velký zájem o jednání.“

„Pánům možná tak ne, Milosti, ale nedostatek jídla už trápí i živnostníky a měšťanský stav, o chudině ani nemluví. Obávám se velkých nepokojů ve městě.“

„Možná by takové nepokoje mohli pomoci,“ zamyslí se Pierre, „Pánové by tím byli tlačeni pokusit se s dvorem dohodnout a ukončit obléhání města.“

„Vaše Milosti, vám možná mohou nepokoje ve městě pomoci,“ mluví Tissot naříkavým hlasem, „Ale co my tady? Pokud začnou skutečné hladové nepokoje, pokud začnou lidé drancovat naše domy? Vždyť já tady mám rodinu, Milosti.“

„Chápu vaše obavy, pane Maurici. Ale pokud nezačnou brzká jednání, bude se situace ve městě dále zhoršovat. Soucítím s vámi, ale nevím, jak vám pomoci. Možná bych vám mohl dát pár vojáků, aby váš dům strážili.“

„Už jsem si vojáky najal, Milosti. Pomohou proti lupičům, ale proti rozvášněnému davu? Můj ty bože, čeho se ještě dočkám,“ běduje dál Tissot.

„Pane Maurici, pokud mohu nějak pomoc, neváhejte a řekněte mi. Nebo se zamyslete, určitě zde zůstanu ještě zítra a možná i pozítří. Možná bych vaší rodině mohl nabídnout ochranu zde v paláci, máme zde dost vojáků a služebnictva, aby palác ubránilo i proti davu.“

„Myslíte, Milosti? Když těch lidí bude sto, nebo dokonce tisíc? A budou mít všichni hlad? Nebo budou hlady umírat? Zastaví takové zoufalce muškety vašich Švýcarů?“

„Nevím, pane Maurici, ale věřím tomu. Nuže, má nabídka platí. Teď bych se rád dozvěděl vše, co mi můžete sdělit,“ začíná již markýz s ustrašeným příslušníkem třetího stavu ztrácet trpělivost. Má dost pochopení pro trápení jiných, ale vše má své meze.

„Jistě, Milosti,“ vycítí i host nutnost přestat s nářky a naplnit účel své dnešní návštěvy. Proto se trochu zklidní a začne poměrně věcně hodnotit situaci ve městě, předávat získané informace a dokonce z nich občas i vyvozovat závěry. Hostitel poté pokračuje ve výslechu, pokládá mnohé doplňující otázky a z odpovědí se snaží vytvořit ucelený obrázek o poměrech v obleženém městě.

„Jak se zdá, pane Maurici, je poněkud nejasné, kdo skutečně ve městě velí.“

„Také se mi zdá, Milosti. Jednotliví princové a vévodové mají svoje gardy, i pan de Gondi má svůj nešťastný pluk, v jehož řadách přišli k úhoně i moji bratři. Vytvářejí se i různé měšťanské prapory, ale o jejich reálné síle si dovoluji dost pochybovat. Myslím si, že lekce, kterou dostali od pana prince u Charentonu, jim stačila. Mnozí se jim navíc vysmívají.“

„Na proražení blokády tedy asi nemají dostatek sil.“

„Dle mého názoru nemají. Což neznamená, že nějakého chytráka znovu nenapadne svést s vojskem pana prince další bitvu. Namyšlených hlupáků je teď ve městě dost,“ dodá Tissot hořce.

„Na druhé straně nepropukají velké hádky mezi frondéry, jak si říkají, ačkoli každý z nich sleduje své zjištěné cíle. Možná je další týden obléhání přinutí změnit názor a přistoupit na jednání a nakonec i podmínky, které jim stanoví pan Jules a pan princ.“

„Možná, Milosti, ale situace ve městě se zhoršuje každým dnem. Pokud už se nějaké potraviny do města dostanou, kdo asi získá jejich větší část? Vždyť i my se tak chováme, zásobujeme jen ty nejbohatší, co mohou zaplatit naše nekřesťanské ceny.“

„Vám ještě nějaké zásoby zůstávají, doufám.“

„Ano, díkybohu. Ale také díky dvěma dodávkám, které ovšem zaplatilo mnoho mužů svým životem. I můj bratranec byl hned dvakrát postřelený a teď mu hrozí amputace ruky,“ neodolá dalšímu postěžování si host, „Ale ještě máme nějaké zásoby ve skladišti, střezném vojáky a pak nějakými chlapci, co jsme si najali. Ovšem stále mám obavy, aby se ten sklad nestal cílem nějakého útoku.“

„Vy sám doufám nouzí netrpíte.“

„Mám pro svou rodinu zásoby, Milosti, čímž patřím k výjimkám. Ale také nevím, zda nám vydrží až do konce obléhání, ačkoli byly na počátku opravdu velké. Už i v našem domě velmi šetříme, porce jsou menší a naše kuchařka si musí vystačit jen s předem domluvenými přiděly. Ale hlady zatím netrpíme, pokud se Vaše Milost ptá na toto.“

„Ano, pane Maurici. Děkuji vám také za váš čas, a omlouvám se za tuto pozdní hodinu, kdy jsem vás nechal přivést do svého paláce. Ale vaše informace a především vaše postřehy jsou pro mě vždy velmi cenné.“

„Vaše Milosti, omluvit se musím já,“ řekne rychle Tissot, „Myslím jen sám na sebe a svou rodinu. Chovám se nevhodně, Milosti, zatěžuji vás svými nicotnými starostmi. Vy jistě máte mnoho velmi důležitých posláních a já dnes určitě neposkytl ty nejlepší služby.“

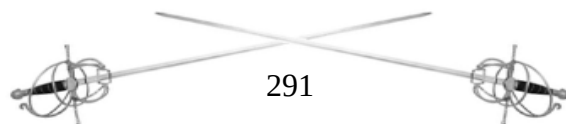
„Naopak, poskytl jste mi velmi cenné informace, pane Maurici. Jako vždy,“ odpovídá smířlivě markýz.

„Milosti, pokud budete cokoli potřebovat, jsem připravený, ve kteroukoli denní i noční hodinu. Pokusím se také méně si stěžovat na svá trápení, ale jsem toho všeho tak plný. Vaše Milosti, modlím se k Bohu, aby Vaše Milost a další uspěli a podařil se vám dojednat smír. Ale nebudete to mít lehké, to si uvědomuji čím dál tím více, jak pronikám do tajů spleťtých vztahů a seznamuji se s jednotlivými aktéry celé rebelie. Ti jsou totiž jednak velmi nevypočitatelní, velmi sobečtí a velmi nebezpeční.“

„S tím bohužel souhlasím. Vím, pane Maurici, postup zvolený panem Julesem a princem de Condé přináší mnoho utrpení nevinným lidem, ale na druhé straně je nutné učinit přítrž bezuzdným požadavkům některých bezohledných sobců, jak říkáte vy. Kteří zneužívají lid pro své cíle a právě díky jim teď Paříž trpí.“

„Ono to není asi tak jednoduché, že, Milosti,“ usměje se měšťan bolestně, „I druhá strana má tak říkajíc máslo na hlavě. Nedělám si žádné iluze, oč jde panu kardinálovi či panu de Condé. My jsme bohužel jen obyčejní lidé a trpíme rozmary mocných. Tak tomu bylo od nepaměti a bude tak i napořád. Musíme tento stav pokorně přijmout a modlit se, aby se už konečně mocní dohodli a přestali se škorpit. Protože na jejich škorpění doplatíme vždycky my.“

„Asi máte pravdu, pane Maurici. Sbíhají se k vám nitky informací od vašich špehů a proto máte větší přehled, než většina lidí ve městě. Není tak těžké ovládnout dav, když víte, na jakou strunu zahrát.“

Nebo dokážete dobře působit, jako vévoda de Beaufort, který přes svou omezenost má mezi lidmi velkou oblibu.“

„Lidi jsou jak stádo, Milosti, stačí dobrý pastýř a udělají, co se po nich chce. I když je to někdy stojí dokonce život. Někteří dokáží tak krásně mluvit, jako mnozí faráři, nad nimiž ční pan de Gondi. Nejvíce mě zlobí, pane markýzi, že mnozí tyto boje o moc berou jako velkou zábavu. Dobrodružství. Je jim úplně jedno, kolik dalších jejich intrikami bude trpět. A najde se mnoho těch, kteří jim tuto jejich hru doslova žerou, zobou jim z ruky. Nechají se ovládat a konají, jak oni chtějí. A přitom si ti nebožáci myslí, že bojují za svoje zájmy. Panebože, proč si jen lidem nedal více rozumu, aby prohlédli. Proč si je stvořil tak hrozně omezené.“

„Moc zajímavá úvaha, pane Maurici, bohužel dost blízká pravdě. Vy však máte dost umu a schopností, abyste si dokázal vydobýt své místo na slunci.“

„Ach, Milosti, vím na co narážíte. I já z téhle situace umím vytěžit,“ říká s hořkostí v hlase Tissot, „Ano, vyděláváme na těch zásobách, co máme. Ale mohu jednat jinak, Milosti, když chci zabezpečit svou rodinu a učinit ji méně závislou na náladách mocných? To lze jen tehdy, když budu mít peníze a jistý vliv. Bez toho je člověk naprostý nic.“

„Lidské pokolení je kruté, pane Maurici. Každý z nás bojuje o své místo na slunci. Někdo má lepší výchozí pozici, připouštím. Ale díkybohu dnes i schopní lidé z třetího stavu mají možnost se prosadit. Vy to nepochybně dokážete, byť nyní procházíte těžkým obdobím. I díky svým rodinným trablům.“

„Milosti, zase už vás zatěžují svými přízemními starostmi.“

„Naopak, vaše názory považuji za velmi zajímavé. Nuže, pane Maurici, pokud mi už nemáte co sdělit, poděkuji vám za váš čas a zajistím, abyste si co nejrychleji dostal domů,“ povstane markýz.

„Já děkuji, Milosti, za přízeň a důvěru. Snad jsem ji dnes příliš nezklamal ... Milosti, mohu mít přeci jen jedno přání?“

„Jistě, pane Maurici, jen mluvte, bez obav a upřímně.“

„Vaše Milosti, je přítomný ve vašem paláci pan de Rigault? Jeho sluha Paul mi toto naznačoval.“

„Ano, pan de Rigault i se svým sluhou mají komnaty ... ani nevím kde,“ zasměje se markýz, „Ale pan správce bude vědět, pokud spí, tak ho bez obav vzbudíte.“

„Pan správce nespí, Milosti,“ zavrtí hlavou host, „Čeká na mě, chce se mnou něco projednat. Asi půjde o zásoby pro váš palác. Jistě chce využít mé přítomnosti, abychom se nemuseli domlouvat pomocí prostředníků.“

„Pak se s ním domluvte a pana de Rigault naleznete. A nezapomeňte, pane Maurici, pokud budete něco potřebovat, obraťte se na mě. Nebo na mého správce, řeknu mu, aby vám vaše přání vyplnil.“

„Jste jako vždy velmi velkodušný, Milosti,“ ukloní se hluboce Tissot a odchází z místnosti, ještě dvakrát se však otočí a ukloní.

Burdaina hledat nemusí, ten nervózně přešlapuje na chodbě paláce, aby mu snad host neutekl bez rozhovoru. Místo toho je však požádán, zda by návštěvníka nezavedl za panem de Rigault, teprve poté si mohou sami sednout a projednat své vlastní záležitosti. Vincent horlivě přikyvuje a dovede měšťáka až před komnaty, ve kterých spí hledaná osoba.

Tissot sám s povzdechem vstoupí, ze spoře osvětlené chodby se ocitá ve tmě, tápe, proto se vrátí, aby požádal správce o lucernu. Zrovna když se na chodbě dohadují, otevřou se dveře a v nich se objeví rozčepýřená hlava Dujardina.

„Tohle bych nedělal,“ pokusí se o úsměv na své rozespálé tváři, „Vlézt tajně do místnosti, kde spím, taky bych tě mohl považovat za vetřelce a ...“

„Máš asi lehký spánek,“ poznamená Tissot.

„Dost lehkej, Maurici. Což mi už párkrát zachránilo život. Hrome, je mi zima, pojď dál, pokud ti nevádí, že se zase zahrabu do postele. Nebo se musím oblíknout, pokud si máme jít sednout jinde,“ říká bosý mladík jen v kalhotách a košili, mimo lůžko je i ve vytápěném paláci opravdu značný chlad.

„Klidně si vlez do postele. Mám jen pár otázek, pak tě nechám spát a půjdu tady za panem správcem. Nemusíte se bát, pane Vincente, nezapomenu na vás.“

Burdain přikývne, přesto bude raději na hosta čekat u schodiště, ten naopak zapluje za svým přítelem do tmy jeho komnaty. Dujardin mu přistrčí židli ke své posteli, sám se do ní zahrabe.

„Paule, koukej chrápat a neposlouchat. Nebo ho mám vyhnat?“ položí podkoní otázku do tmy.

„Je vůbec vzhůru?“ ptá se host.

„Ale je, před chvílí se vrtěl na posteli, pak se částečně posadil a dumal, jestli má taky vstát nebo ne. Je tak, Paule?“

„Ano, pane,“ odvěti oslovený.

„Jak tohle víš? Dyt' je tady hrozná tma,“ kroučí Tissot nevěřičně hlavou.

„Maurici, kdybych tohle nevěděl, tak bych asi dlouho tam venku nepřežil. Nezapomínej, tma byla dlouho mojí milenkou a na mých výzvědách jí je i teď. A pokud chce Paul zůstat v mejch službách, tak nemůže takovej rámus přeslechnout.“

„Dobrá, ať tu zůstane. Vlastně mám jen dvě věci, Quido, tedy pane de Rigault ...“

„Quido, tady není třeba oficialit.“

„Dobře, Quido, mám jen dvě věci,“ zopakuje obchodník ztěžka, „Za prvé ti musím hrozně moc poděkovat. Za záchranu života Etiena a taky, co pro něj pořád děláš. Slyšel jsem, jak si ho uložil do vlastní postele a sám spal na zemi. Nevím, jak ti vyjádřit svou vděčnost ...“

„Maurici, tohle by přece pro přítele udělal každej. Díkybohu je už na tom Etiene dobře, takže už jsem ho z té postele vyhnal a nechal přenýst k dalším raněným. Ale až když dal doktor souhlas, pochopitelně,“ dodá podkoní pro jistotu, aby snad nebyl podezírán z nedostatečné péče o postřeleného bratra přítomného měšťana.

„Quido, tohle by neudělal každej a už vůbec ne muž tvého postavení ...“

„Maurici, pokud si přišel jen kvůli tomu, tak mi tvoje poděkování stačilo. Byl bych radši, kdybys to už nerozebíral. Radši mi řekni, co Victor? Paul mlel něco nejasného. Jak je na tom?“

„Není na tom nejlépe,“ odpovídá Tissot smutným hlasem, „Ale snad jeho život ohrožený není, ačkoli jeden nikdy neví. Měl hrozně vysoký horečky, doslova celej hořel. Ale to už je lepší. Bohužel má teplotu pořád, doktor neví proč. Zranění podle něj nehnisají.“

„Felčaři většinou moc nevědí.“

„Vím, jejich znalosti i možnosti jsou omezený. Bohužel Victor občas propadá beznaději, možná také díky tomu zranění, jistě víš, kam ho zasáhli.“

„Slyšel jsem. Bude ale ještě mužem, ne?“

„Pokud se nic nezanítí a nebudou mu muset odebrat i druhé varle, tak ano. Zatím to vypadá dobře, ale možná má i podvědomě strach. Možná se už necítí plnohodnotným mužem, nevím.“

„Tak ho pozdravuj.“

„Budu,“ řekne host ze tmy, pak se na chvíli odmlčí, jako by sbíral sílu k pokračování rozhovoru,

„Quido, otec mi řekl, jak nevhodně se zachoval. Jak moc tě urazil. Ty se našemu domu teď vyhejbáš, že je to tak,“ zní z jeho hlasu úzkost a sklíčenost.

„Maurici, tvůj otec byl tehdy vožralej a plnej starostí o svý syny. Vlastně si tehdy myslel, že je Etiene mrtvej a Victor umírá. Takže jeho slova neberu jako urážku. Ale v jednom měl pravdu, bohužel.“

„V čem by měl proboha pravdu? Navážet se do tebe, kterej tolik pro naši rodinu udělal ...“

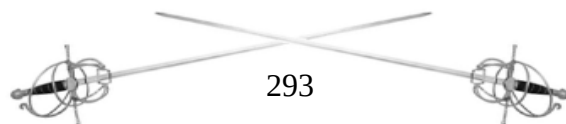
„Maurici, zase tolik jsem toho neudělal. Ale tvůj otec měl pravdu v tom, že nejsem právě dobrej příklad pro tvoje bratry. Sám Etiene při naší cestě do Anjou vykládal, jak by taky chtěl bejt vojákem. Už tehdy jsem ho varoval. Možná ale viděl v mém životě jen to lepší a neslyšel to druhý, co jsem mu říkal. Možná i proto se rozhodl vstoupit do toho pluku.“

„I kdyby, Quido, tak to přece není tvoje chyba. Nevím, co mám udělat, abysme tě odprosili a ...“

„Není třeba dělat nic, Maurici. Dyt' se mi staráte o syna ... jak je na tom Marie teď?“

„Díkybohu dobře, břicho jí už zase docela roste, ona se těší na druhý dítě. A tvůj syn je v pořádku, díkybohu.“

„Vidíš, děkovat bych měl já.“

„Quido, přijdeš zase do mého domu?“ položí Tissot otázku a z hlasu je poznat jeho velká obava z odpovědi.

„Maurici, je to sice tvůj dům, ale tvůj otec je tvůj otec. Byl sice vožralej, ale vyjádřil jasně svoje přání. Já mu pak dal svoje slovo, že jeho přání vyhovím.“

„Quido, to je hrozný nedorozumění. Otce to taky hrozně mrzí.“

„Možná, anebo možná jen cítí vděčnost, kvůli Etienovi. Maurici, stejně teď jsem pořád někde jinde a kdoví, kdy zase do Paříže přijdu. Možná budu okolnostma donuceněj do vašeho domu přijít, ale pokud nebudu, tak tam chodit nebudu,“ říká Dujardin vážným hlasem.

„Kriste pane, Quido, je mi to tak líto ...“, chvěje se hlas majiteli zmiňovaného domu.

„Maurici, nech to bejt. Mezi náma se nic nestalo. Ty se mi staráš o syna, možná přijde i druhý dítě, pokud mu dá Bůh se narodit živý a přežít i dál. Já jen s boží pomocí našel tvýho bratra mezi mrtvolama. Rozhodně nejseš mojim dlužníkem, je to spíš navopak. Bohužel nemám jak se o Marii a děti postarat, u vás je určitě ve větším bezpečí, než kdybych si ji vzal do svého domu. A tam by to určitě nedělalo dobrotu, když tam mám manželku, která je taky v pozeňnaným stavu. Takže vděčnosti je víc u mě.“

„Quido, zachránil si život mého bratra a ... nevím, co mám říct, co mám udělat, aby ses nezlobil. Klidně bych si před tebou kleknul, kdyby to pomohlo ...“

„Maurici, prosím tě, už vo tom nechci mluvit,“ řekne podkoní hodně důrazně.

„Dobře, chápu,“ konstatuje rezignovaným hlasem měšťan, „Quido, už půjdu a nechám tě spát. Ale jen jedno ti ještě na závěr řeknu. Ten dům není mého otce, ale je můj. Jsi v něm vítanej v kteroukoli denní i noční hodinu,“ povstane a začne se velmi opatrně přesouvat je dveřím, přičemž jednou narazí do stolu a podruhé do židle. Nicméně nakonec bez újmy na zdraví vyjde. V komnatě se rozhostí ticho.

„Paule, na to, co si slyšel, okamžitě zapomeň, jasný?“ přeruší ho po delší době hlas Dujardina.

„Ano, pane,“ ozve se z druhé postele.

CVIČEBNÍ SÁL

Dujardinovi a jeho sluhovi je dopřáno jen pár hodin spánku, neboť již kolem šesté hodiny se ozve lehké zaklepání, které však oba okamžitě probudí. Jejich smysly jsou zvyklé vnímat neobvyklé zvuky, konec konců na včasném rozeznání nebezpečí opravdu často závisel a závisí jejich život.

Paul na nic nečeká, vyskočí z postele a stále ve velké tmě se bosý vydá ke dveřím. Ač leží v hebkém a voňavém ložním prádle, spí v kalhotách a košili, neboť je stále velká zima a zase tak velké teplo v jejich komnatě není.

Za dveřmi čeká dvojice mužů, osobně kapitán Roth a hodně časný vetřelec, kterým není nikdo jiný než Edmond Bordas. Alfred se ujistí, že jde o očekávanou návštěvu, pak už se o další nestará a odchází, naopak host vstoupí do místnosti. Sluha se jde pokusit rozžehnout svíčku, což se mu nakonec podaří a pokoj spoře ozáří mihotavé světlo.

„Vy si teda žijete,“ pohlédne Bordas závistivě na krásné postele, závidí i teploučko.

„Paule, skoč do kuchyně, třeba tam už někdo je. Dones něco k snídani, jedno co ti daj. Tak hybaj,“ poroučí Dujardin a sám se hrabe z lůžka.

„Klidně lež, pokud chceš,“ zachová velkorysost narušitel spánku.

Podkoní neodpoví, vykoná malou potřebu do nádoby u postele, pak se začíná rychle oblékat, aby zachránil zbytky tepla, které ho obklopovalo pod pokrývkou. Už v kabátci a botách usedne ke stolu, u něhož se uvelebí i jeho přítel.

„Edmonde, než přijde ten šmudla, máš s tím nějakýj velkej problém? Von mi něco naznačoval,“ položí Dujardin otázku a podívá se zkoumavě na kamaráda.

„Po pravdě, ta loupež se mi vůbec nelíbí. Kdybys to nebyl ty ... je šikovnej, jeden si ho piplá, vychovává k vobrazu svýmu a pak přijde druhý a hotový dílo si přivlastní,“ říká Bordas trochu nejistě.

„Máš pravdu, vychoval si ho dobře. Ale před ním to neřeknu. Udržuju ho v nejistotě, kdybys jen viděl, jak se snaží ... může se přetrhout. S mojim druhým sluhou se div nepodřežou, ale ten je takovej k ničemu, teda hodí se do domu, ne proto, co dělám.“

„Rozumím, proč sis ho vybral. Ale mohl si aspoň kváknout, než sis ho vodved.“

„Nebyl čas. Ale pokud je to velkej problém, tak ti ho zase vrátím, až to voblíhání města skončí.“

„Skoro mám chuť říct, abys to udělal, ale bylo by to na hovno.“

„Na hovno? Proč myslíš?“

„Viš jak von včera večer škemral, abych ho u tebe nechal? Když si ho vezmu zpátky, bude hrozně zklamanej a nasranej, bude mě nenávidět. To není dobrý, když mu mám věřit a k tomu, na co ho potřebuju. Bud' bych ho musel děsně seřezat a možná víckrát, ale pak mi bude sloužit jen ze strachu.“

„V tom máš asi pravdu,“ přikývne podkoní, „Nemáš za něj náhradu?“

„Quido, von je podobnej jako my. Není vůbec hloupej, je i jinak šikovnej. Určitě se zase někdo najde, ale sám víš, jak dlouho trvá, než se něco naučí. Taky musí přežít. Kurva, nasrals mě pořádně. Ale už sem druhý a je mi to jasný,“ mračí se Bordas.

„Edmonde, nemůžu ti to nějak vynahradit?“

„Vynahradit? Přišel si snad k penězům, abys ho mohl koupit?“

„K penězům? Sám víš, jaký hovno mám. I rodina mojí ženy je chudá, jako věno mi přinesla dceru z prvního manželství,“ zasměje se poněkud trpce Dujardin.

„Tak vidíš. Jak jinak bys mi ho chtěl nahradit. Podobnýho kluka si budu muset vychovat. Ale toho už před tebou schovám. Že já vůl ho posílal k Mauricovi. V dobrý víře, a jak to dopadlo.“

„Takže mi ho necháš?“

„Pokud ho budeš chtít. Jen ze starýho přátelství, Quido, jinak bych si ho vzal zpátky a dostal by takovou nakládačku, až by ho už nikdy nenapadlo začít u někoho škemrat vo místo sluhy. Tady vidíš, jak je chytřej, nebo spíš vychcanej. Vycejtil příležitost a chytil jí za pačesy.“

„Mám teda u tebe dluh, Edmonde, budu přemýšlet, jak ho splatit. Kdo ví, třeba se najde nějaká příležitost. Nepotřebuješ třeba někoho zabít? V tom bych ti třeba mohl pomoci.“

„Někoho zabít?“ zamyslí se zcela vážně Bordas, „No, zatím ty vůdcové band respektujou naše dohody, ale kdo ví, co bude ... hrome, tohle není zase tak špatnej nápad. Kdyby bylo potřeba ...“

„Myslím to vážně. Kdybyste měli problémy, tak mi řekneš, já si vyprosím u pana hraběte pár dobřejch vojáků ... nebo když by šlo vo jednotlivce ... třeba bych to zmáknul sám.“

„Zatím není potřeba. Ale zní to zajímavě,“ připustí host, pak zcela změnil téma a začne chrlit informace, které považuje za vhodné předat a které se dozvěděl od Gauviona a Louventa, které oba ještě v noci kontaktoval.

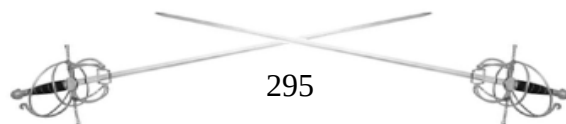
V předávání zpráv pokračuje i potom, co se přišourá Paul s tácem, nese nějaké jídlo, většinou pečivo, k tomu vodu i víno. Masa mnoho není, spíše nějaké sladkosti, taštičky plněné zavařeninou. Oba sedící muži se dají do jídla, zatímco hoch, který proviant přinesl, postává stranou a jen smutně pokukuje. Neodvází se ani posadit na svou rozházenou postel. Zato poslouchá a dozvídá se další zajímavé informace, které sděluje Bordas svému příteli.

Nakonec je většina přinesených potravin zkonsumována, zůstává jen víno a voda, ke které tak nějak oba mladíci nemají valné důvěry. Stejně tak jsou předány informace, které předány být měly. Host odpoví na pár dotazů.

„Budeš chtít někoho z nich vidět?“ zajímá se Bordas.

„Nevím, možná ani ne, doprovázím pana markýze, nevím, kdy a kde se bude zase courat. Pokud bys měl ale ještě něco zajímavýho ... určitě dřív než zejtra nevodjedeme. Mohl bys zaskočit, nebo můžu poslat Paula,“ odpovídá podkoní.

„Paula?“ podívá se host na kluka takovým pohledem, až ten zbledne a přeběhne mu mráz po zádech.

„Tak radši ne, taky by se mi už nemusel vrátit,“ zasměje se Dujardin, ale jeho sluhovi to zábavné vůbec nepřipadá.

„To víš, ve městě se ztrácí takovejch kluků. Všichni tři bysme vo tom určitě mohli vyprávět,“ ušklíbne se Edmond, pak ale vstane, „Půjdu, ať zmizím, než se rozední. Když budeš něco potřebovat, tak víš, kde mě najdeš. Nebo ten malej zrádce to ví. Tak ho pošli. Kdybych něco závažnýho zjistil, tak ti dám vědět.“

„Nechceš zůstat?“ ukáže Dujardin na postel, „Můžeš se prospat, i něco na voběd určitě seženeme a vrátíš se až večer.“

„Zní to lákavě, Quido, ale mám jistý povinnosti. Teď se naběhám i víc, když nemám poslíčka.“

„Jak myslíš,“ pokrčí rameny hostitel, zatímco jeho kamarád vykročí ke dveřím.

„Edmonde ...“, hlesne jen sluha, když kolem něj bývalý nadřízený prochází.

„Paule,“ zastaví se Bordas, „zatím seš ve službě u pana de Rigault,“ říká pomalu, „Až skončí to voblíhání, tak si vo tobě znovu promluvíme. Jestli teda vo tebe můj přítel vůbec bude stát. Možná se vrátíš a pak ... dobře víš, jak se tam v našich končinách koukáme na někoho, kdo udělal podraz.“

„Podraz ... já jen ...“, zakoktá se hoch, když však uvidí moc ošklivý pohled Edmonda, raději zcela zmlkne, „Dělej, pudeš mě doprovodit, abych tady nezabloudil,“ vydá příkaz a mrkne na lůžko, na kterém se před necelou hodinou hoch vyvaloval. Se zavrtěním hlavy pak zamíří ke dveřím.

Paul vyrazí jak fretka, otevře i dveře a pak odvádí Bordase až ke strážím. Ty ale jsou již instruované svým kapitánem a tak návštěvníka paláce vypustí do stále ještě temných ulic paláce.

„Pane, co teda se mnou bude?“ položí zásadní otázku Paul, stojí nad lůžkem podkoního, do kterého se ten již stačil znova přemístit.

„Co chceš slyšet,“ otevře jedno oko oslovený, leží na zádech zahrabaný v příkrývkách, evidentně chce pokračovat ve spánku.

„Edmond je moc nasranej. Pokud mě vrátíte ... bude to asi peklo. Teda voddělat mě asi nenechá, spíš se po mně bude vozit. Možná mě nechá pořádně zmlátit,“ dumá sluha.

„Dyť si to slyšel, ne? Až skončí voblíhání města, tak si vo tobě promluvíme.“

„Víc mi asi neřeknete, je tak, pane?“

„Neřeknu. Máš nějakej čas, abys mě přesvědčil, že si mám kvůli tobě u Edmonda udělat dluh.“

„Dluh? Chce mě prodat?“

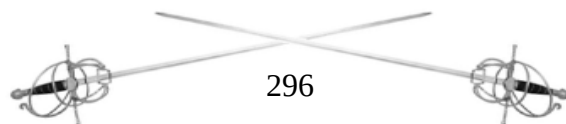
„Dluh, kterej se dá splatit různým způsobem. A teď koukej zalízt do ty svý postele, co z ní seš pořád tak unešenej a chrápat. Musíme využít čas, než nás zase bude někdo budit,“ zazní pokyn, který nelze neuposlechnout. Proto bez dalších slov sluha odloží trochu svého oblečení a zahrabe se do jemňoučkových pokrývek. V hlavě se mu honí nepříjemné myšlenky. Bude se muset sec sakra snažit, aby ho pán nevrátil zpátky. U Edmonda by ho asi nečekalo nic dobrého.

Palác Almare je do klidu ponořen opravdu hodně dlouho, byť sloužící začínají plnit své povinnosti. Těch ale není tolik jako obvykle, nakupovat není co, kuchyň rozhodně nevyváří, panstvo je částečně pryč a to, které je zde na pár dní zpátky, nemá žádný důvod vstávat brzo. Pouze nechá správce vartovat sloužícího u komnaty pana markýze, kdyby se vzbudil a něčeho se dožadoval.

Takový stav vydrží vlastně až do dvanácti hodin, kdy se rozhodne Pierre opustit své lůžko a nechá si zavolat pana de La Solignac. Ten mu pomůže se ustrojit. Markýz si nechá přinést jen velmi malou snídani do své pracovny, kam se zavře, oběd objedná pro sebe a své dva mladé urozené průvodce až na půl třetí.

V tento čas se trojice mladých mužů sejde u skromně připraveného stolu, tedy na zdejší poměry, ve většině pařížských domů by z takového pokrmu byli na větvi. Žádný ze strážníků však není zvyklý se přežírat, proto v tichosti konzumují po menších soustech nabídnutou stravu, značnou část však nechají nedotknutou. Během jídla panuje ticho, až když je vše odneseno a zůstanou sami s pohárkem vína, podívá se markýz na své dva spolusedící.

„Máte na dnešní den nějaké povinnosti, pánové?“

„Nikoli, Milosti, vše je zařízeno,“ odvětí Dujardin, ke kterému je dotaz především směřován, Baptiste má pochopitelně jedinou povinnost a tou je být k ruce zdejšímu pánovi.

„Já čekám na jeden vzkaz, ale pravděpodobně i tak zůstane zbytek dne a večera volný. Co byste řekli tomu si trochu protáhnout tělo?“

„Vaše Milost chce vyrazit do města? Podívat se, jak se lidem žije?“ tváří se hodně rozpačitě Quido, takový nápad považuje za hodně špatný.

„Nikoli, pane, myslel jsem ve cvičebním sále.“

„Ach tak, pak velmi rád, Milosti,“ uklidní se Dujardin.

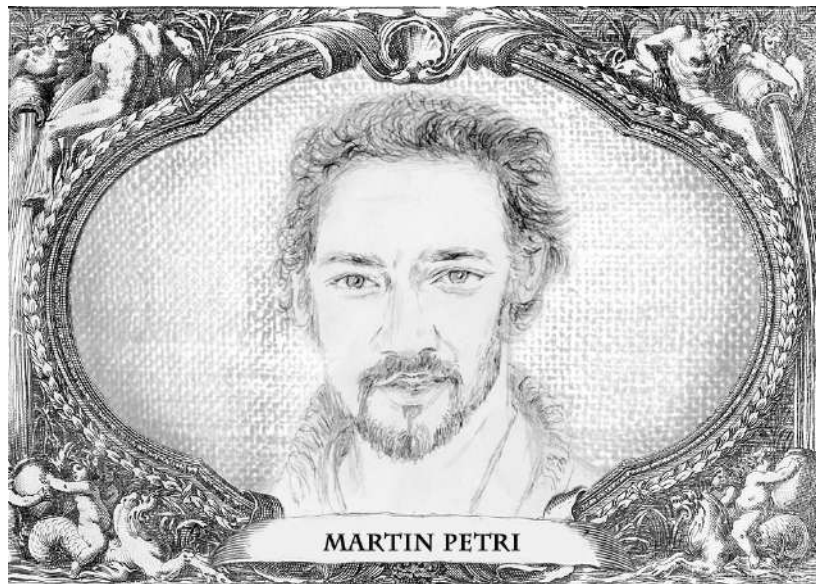
„Jak si Vaše Milost přeje,“ přikývne s kyselým výrazem Baptiste, je mu jasné, kdo tam bude za outsidersera.

„Pane de La Solignac, běžte tedy říci panu kapitánovi, aby vše nachystal. Sejdeme se ve cvičebním sále dejme tomu za půl hodiny. Nebo není dobré cvičit tak krátce po jídle?“ podívá se Pierre na druhého mladíka.

„Milosti, nepřítel se dost často neptá, jestli jste před obědem nebo už po něm,“ pokrčí rameny Quido, „Navíc se nikdo z nás nepřecpal, Milosti.“

„Tak za půl hodiny, pánové. Pane de Rigault, vy ještě počkejte,“ zadrží jmenovaného markýz, pak se s ním začne dohadovat o případné noční vycházce za vévodkyní de Longueville, pokud mu její bratr zařídí u ní audienci. Domluva je rychlá, Quido je připraven vyrazit okamžitě, jakmile dostane pokyn.

Půlhodina uteče jako nic a trojice se sejde ve velmi hezkém a rozlehlém cvičebním sále. Přítomen je i kapitán Roth, jeho zástupce Martin Petri a asi dalších deset Švýcarů, kteří mají volno. Okolo pobíhá i několik sloužících, na stolku jsou připraveny poháry jak s vínem, tak s vodou. Sluha Paul tiše postává v koutku, je zvědavý, co tady uvidí. Mrkající Burdain se omlouvá za značný chlad, nikdo nepočítal s dnešním využitím sálu.

„Na bojišti vám taky nikdo nezatopí,“ okomentuje jeho slova věčně Dujardin.

Pánové dostanou přes košile cvičební vyztužené vesty, jejich kordy jsou tupé a se zaoblenou špičkou, aby se co nejvíce předešlo zranění. Markýz se začne škádlit s Quidem, naopak Alfred obrazně řečeno cepuje Baptista.

„Milosti, nevycházím z údivu,“ poznamená po chvilce Quido, „Jak se zdá, měl byste spíše poskytovat ochranu vy mně, ne naopak,“ dodá a sleduje pohyb nohou soka, který skoro jako by se vznášel nad zemí.

„Přeháníte, pane. Pravdou však je, že hodně cvičím. Od jisté doby, kdy

mi hrozil souboj, jehož tíhu na sebe nakonec přijal pan hrabě,“ odpovídá s úsměvem markýz.

„Vaše způsoby jsou téměř dokonalé, Milosti.“

„Otázkou je, jak jsou účinné,“ opáčí s úsměvem pan de Almare, „Ani vy nejste s mečem špatný, pane. Pokud vím, oba jsme začínali ve stejnou dobu a z nulových zkušeností.“

„Pan hrabě mě hodně cepuje, Milosti,“ usměje se Quido, pak se zatváří poněkud potměšile, „Ovšem moje pohyby, Milosti, ve srovnání s vašimi, jsou hrozně neohrabaný. Vaše Milost skoro tancuje a vaše výpady ... prostě krása pohledět, Milosti.“

„Jak se zdá, tak mě šetříte, pane. Šermujete značně zdrženlivě.“

„Nikdy se nikam neženu, Milosti. Z toho nikdy nekouká nic dobrého. Před zbrklostí vždycky všechny varuju, když mi je dá pan hrabě na starosti.“

„Ale také asi nemáte tolik času, abyste se páral se soupeři, nemyslíte?“

„Oh, Milosti, v takový bitvě ... to je vo něčem jiným. To není souboj jeden na jednoho, Milosti.“

„Nuže, pane, přijměte trochu rizika a více mě prověřte. Obořte se na mě,“ nabádá markýz svého soka.

„Jak si přejete, Milosti,“ přikývne Dujardin, vždyť jde jen o cvičení.

Ještě dva, tři údery vede stejnou intenzitou a vcelku opatrně, pak však vyrazí do velmi tvrdého ataku. Byť na hranici rizika, neboť stačí jeho malá chybička a bude poražen. Téměř až brutální útok však Pierre buď vykrývá, nebo mu čelí uskakováním, sám několikrát kontruje tak dobře, až od zásahu jeho soka dělí jen pověstný vlas. Quido však v útoku nepolevuje, jiskry z kordů jen srší, pro okolí vše vypadá, jako by se mladík rozhodl jejich pána skutečně zabít. I kapitán a Baptiste přeruší své cvičení a sledují skoro až ďábelský tanec dalších dvou duelantů.

„Nepolevujte, pane,“ přikazuje pan de Almare.

„Můj ty Bože, pokud to někdo nevykryje, Milosti, může hrozit zranění,“ neskrývá své obavy Alfred.

Boj stejné intenzity pokračuje další minutu, Quido již cítí únavu a pot mezi lopatkami, naopak markýz není vůbec zadýchaný a na jeho tváři se žádná krůpěj neobjevuje. Po dalším zuřivém ataku pak švihne Pierre svého soka kordem do pravého boku, ten svůj cvičný meč sklopí.

„A jsem mrtvej, Milosti,“ řekne s úsměvem.

„Jen jste mi vyšel vstříc,“ usmívá se i vítěz, „Tak do střehu, pane. Zkuste bojovat tak, jak jste vy zvyklý,“ nařizuje.

„Milosti,“ pozdraví mečem Dujardin a duel pokračuje. Tentokrát již daleko méně zuřivě, ale s větší intenzitou, než na počátku. Oba aktéři prokazují dobré schopnosti i fyzickou kondici.

„To je vše, pane?“ provokuje Pierre.

„Vaše Milost je výborná,“ usmívá se Quido, „Nemá žádný slabiny.“

„Opravdu?“

„Skoro.“

„Tak jich využijte.“

Podkoní neodpoví, několikrát zaútočí, zprava, zleva, pak sebou nějak divně mrskne, hodně sníží své těžiště a než se kdo naděje, přetáhne svého soka kordem přes lýtko, až ten bolestně stáhne obočí. Sám sklopí meč.

„Tak na nohy útočíte, pane?“ pokusí se o úsměv, je však vidět, jak přemáhá bolest.

„Pokud bych se bil, Milosti, zasáhl bych koleno,“ odpoví Dujardin.

„Snad neumíte slavný úder pana de Jarnac, pane,“ naráží markýz na pověstný duel, ve kterém před sto lety šlechtic tohoto jména sekem na koleno porazil pana de Chataigneraye. Respektive postupně mu rozbil obě kolena, a jelikož král Jindřich II. váhal s vyhlášením vítěze, zraněný po pár hodinách zemřel na velkou ztrátu krve. Do doby, než král vynesl svůj ortel, ho nemohl nikdo ošetřit. Váhání panovníka, kterému se přičilo vyhlásit vítěze, tak paradoxně připravilo jeho favorita o život.

„Slyšel jsem o tom, Milosti, ale nic o tom nevím. Ale občas to zkoušíme, při cvičení,“ říká lhostejným hlasem Quido.

„A mohl jste zasáhnout mé koleno, pane?“ zeptá se Pierre.

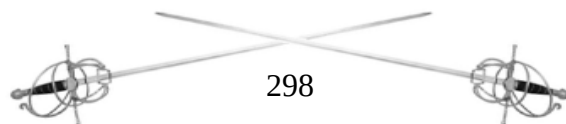
„Myslím si, že ano, Milosti. Ale to by se Vaše Milost asi víc kroutila,“ usměje se podkoní.

„Tak to určitě,“ přijímá ortel pan de Almare, „Nuže, budeme pokračovat?“

„Nechce si dát Vaše Milost pohárek?“ ozve se Roth a přináší číši s vínem.

„Copak, pane kapitáne, máte o mě strach?“ usměje se Pierre.

„Milosti, i při cvičení může dojít ke zranění,“ tváří se všelijak Alfred, „Pan de Rigault je poněkud divoký a jeho údery jsou někdy dost zvláštní,“ snaží se volit taktická slova, která neurazí, ale vyjádří jeho obavy.

„Na moje přání, pane kapitáne,“ zavrtí hlavou markýz, čímž odmítne občerstvení a vyzve svého soka k pokračování. To již je méně intenzivní, nicméně se oba nijak nešetří, po dalších dvaceti minutách různě přerušovaného cvičení z Quida pot jen teče a i jeho protivník už má na sobě sem tam krůpěj. Oba si zkouší různé výpady a ne vždy jim vyjdou, proto dochází i k zásahům na obou stranách, většinou však do vesty a nejsou příliš bolestivé.

„Skvělá zábava, pane,“ říká Pierre, když popíjí víno, které konečně přijal od svého velitele stráží.

„Poučná, Milosti. Pan hrabě má pravdu, stále ještě nejsem s mečem moc dobřej,“ odpovídá skromně Dujardin.

„Neřekl bych. Ale vy jste zvyklý na dýky, ne?“ usměje se pan de Almare.

„Spíše na nože, Milosti. Ale s dýkou a mečem také cvičíme.“

„Pak to také můžeme zkusit. Nebo nám snad předvedete něco s nožem?“ lehce provokuje Pierre, je bojem uchvácen, raduje se jak malé děčko.

„Nevím, Milosti, nerad se předvádím. Ale pokud si bude Vaše Milost přát,“ pokrčí podkoní rameny.

A jelikož si Jeho Milost přeje, musí s ním Quido absolvovat další cvičení s dýkou a mečem. I zde je bilance více méně vyrovnaná. V boji pouze na dýky však má Dujardin jasně navrch, přeci jen se zde projevují jak jeho zkušenosti, tak výcvik od hodně ranných let.

„Pane kapitáne, nechte obléct tři svoje muže, utkají se s námi dvěma,“ nemá pan de Almare stále dost.

Roth naopak nemá nárok odporovat, proto trojice hodně urostlých, ale méně pohyblivých Švýcarů, svede duel proti dvěma sokům. Těm se podaří postupně všechny tři zneškodnit, zásahy vojáků hodnotí sám jejich velitel a postupně je vyřazuje z boje. Posledního galantně přenechá Quido pouze zdejšímu pánovi. Který je v ráži, proto nechá povolát čtvrtého a nakonec i pátého vojáka.

„Můj ty Bože, Milosti, dyť to je jako bojovat proti stěně,“ říká Dujardin, pětice urostlých Švýcarů vzbuzuje opravdu hrůzu, „Ty ani nepotřebujou meče, Milosti, ty nás ušlapou nebo rozmáčknou.“

„Tak si je nesmíme pustit k tělu, pane,“ kontruje Pierre a zavelí k boji. V tom kapitán přehlédne drobnější zásahy na tělech dvojice a tak se počet jejich protivníků snižuje. Zde vynikne skvělá práce nohou a nevídaná mrštnost markýze, stejně tak jako zkušenost a nečekané výpady Quida, který se pohybuje jako lasička.

„Skvělé, Milosti,“ chválí Alfred svého pána, když je i tento duel dobojován.

„Být to skutečně, Milosti, tak z nás dost stříká krev,“ zhodnotí střizlivě předchozí souboj Dujardin, „A taky si myslím, že by vaši vojáci, pane kapitáne, byli méně zdrženliví,“ dodá s úsměvem.

„Šetřili nás, pane?“ pozvedne svůj zrak markýz.

„Určitě, Milosti, chovají k vám úctu a nevyužili svou sílu. Jinak by nás pořádně posekali.“

„Budiž, přijímám váš ortel a šest mužů už zkoušet nebudu,“ přikývne Pierre a vzápětí se rozesměje, když spatří obličej svého velitele stráže.

Oba dva zdánlivě vítězni duelanti odpočívají a popíjejí víno, pak se začne pan de Almare zajímat o to, kolik mužů by byl schopný podkoní vyřídít, kdyby se bojovalo na pouhé nože či dýky. Tomu se takový směr rozhovoru moc nelíbí, ale má sám velký respekt k tazateli.

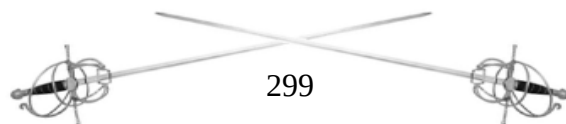
„Myslím, že tři bych dokázal vyřídít, Milosti,“ řekne s těžkým srdcem, protože tuší, co bude následovat.

Nemýlí se, trojice Švýcarů dostane příkaz, aby si vzala dýky a pokusila se s nimi porazit mladíka, který proti nim je o hlavu menší. Ten nejprve chvíli stojí a vybírá si svoji zbraň z hromady cvičných, protahuje se, rovná si své oblečení, pak se zlehka otočí. Vypadá to na vraždění nevinátek, tři hromotluci proti sice urostlému, ale o mnoho slabšímu soupeři.

„Tak to jsem teda zvědavej,“ ušklíbne se Baptiste.

„Já taky,“ přikývne Roth, který průběhem dnešního cvičení moc nadšený není.

„Nuže, pánové!“ zavelí pan de Almare.

Dujardin stojí s dýkou v pochvě, jako by odevzdaně čekal na porážku, trojice Švýcarů s přidělenými zbraněmi v rukách přešlapuje pár metrů od své oběti, nyní udělá krok před. V tu chvíli se Quido rychle sehne, vzápětí švihne oběma rukama, aby vzápětí hmátnul k opasku. Dva krajní vojáci ztuhnou, prostřední přidá další krok, když se kolem něj jak úhoř mihne podkoní, zprava se prosmýkne, během manévru si přehodí dýku do levé ruky a vzápětí bodne vojáka do zad, asi do oblasti ledvin. Nepříliš silně, ale je to znát. Vše trvá ani ne tři vteřiny.

„Snad jsem vás nezranil, pánové,“ řekne omluvně Quido, zároveň se ozve třeskot krátkých bodných zbraní, jak dopadnou po zásahu do vest Švýcarů na podlahu.

„Nikoli, pane,“ tváří se rozpačitě vojáci, ačkoli možná jistou bolest pociťují.

„Snažil jsem se nedat do toho moc síly,“ upozorní podkoní, pak sebere dvě tupé dýky ze země a i s tou třetí je odloží zpět na stůl, kde se nacházejí i další zbraně.

„Tak to teda bylo hodně rychlý,“ prohlásí pan de La Solignac, „Vodkud jste ty nože vytáhnul?“ zajímá se.

„Dal jsem si je do bot,“ odpoví lhostejným hlasem tázaný, „Většinou nosím tři nože, Milosti,“ ukloní se k markýzi.

„Umíte je asi dobře vrhat,“ poznamená Roth.

„Nejsem v tom špatnej, pane,“ odvěti Dujardin a modlí se, aby nebyl vyzván k další ukázce. Vůbec nemá chuť se předvádět a vlastně i odkrývat některé své způsoby boje či své dovednosti.

„Tak si myslím, že tato ukázka byla zlatou tečnou na závěr,“ řekne Pierre, který vycítí rozladěnost svého nočního průvodce, i si uvědomí, že se až příliš nechal unést.

„Díkybohu, právě včas, dokud se nikomu nic nestalo,“ brumlá si pod vousy Roth, ale nahlas si nedovolí říci ani popel.

Na pokyn pana de Almare je dnešní cvičení ukončeno, on a dva urození mladíci se přesunou do jednoho ze salónek, kam jim nechá správce přinést něco na zub a také karafu s vínem. Z té sloužící rozlije lahodný mok a pak na další pokyn zanechá šlechtice o samotě.

„Pane de Rigault, snad jsem vás příliš nepopudil,“ podívá se markýz tázavě na mladého muže.

„Nepopudil, Milosti? Musím poděkovat za velmi přínosné cvičení,“ snaží se o lhostejný tón i vstřícný výraz oslovený.

„Vyznám se v lidech, pane, vycítil jsem u vás jistou rozladěnost.“

„Pak se omlouvám, Milosti,“ sklopí hlavu Dujardin, váhá, zda pokračovat, je však k tomu vyzván pohledem zdejšího pána, „Milosti, nerad se předvádím. Cvičení vždycky беру moc vážně, může na tom záviset můj život. Zdálo se mi ...,“ zarazí se.

„Nuže, pane, dokončete svoji větu.“

„Milosti, možná se mýlím, ale ... zdálo se mi, že Vaše Milost se především bavila. Ale cvičení není k pobavení, Milosti, ale k tomu, aby cvičící získal návyky, který mu pomůžou přežít. Možná se mýlím, Milosti ...“

„Nemýlíte, pane,“ zavrtí hlavou pan de Almare, „opravdu jsem se nechal strhnout a také jsem chtěl poznat, co dovedete.“

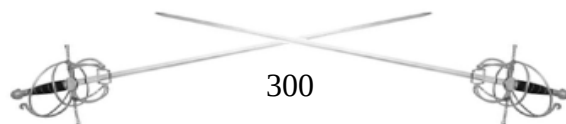
„Stejně je to ve skutečnosti všechno jinak, Milosti,“ odpovídá s vážnou tváří Dujardin, „Nikdy to není stejný. Člověk musí vycítit, jak se má zachovat. Když se rozhodne špatně, většinou už nemá možnost to napravit.“

„Máte nepochybně pravdu.“

„A možná ještě něco, Milosti,“ tváří se rozpačitě Quido, je však opět povzbuzen pohledem, „Vůbec nejlepší je se tomu vyhnout. Nevím, možná to zní zbaběle, ale kdyby po mně šli takový tři hromady svalů, Milosti, tak bych pravděpodobně rychle zmizel. Určitě by mě nedohonili. Do bitky s nima bych se pustil jen kdyby nebylo vyhnutí, třeba chtěli ohrozit někoho jiného, kterýho musím chránit.“

„Vaše slova rozhodně nezní zbaběle, naopak velmi moudře. Ze zbabělosti by zrovna vás nikdo podezírat ani nemohl.“

„Pan kapitán mě učí různý způsoby, ale vy bojujete nějak jinak,“ poznamená Baptiste.

„Mnohý uměj velmi dobře šermovat, například,“ otočí se k druhému podkonímu Quido, „Ale skutečnej boj o život, tam je prostě povolený všechno. Je přece jedno, jak ho dostanu, jen když ho dostanu. Pokud mám například pistoli, proč se s ním bít na kordy, když ho můžu zastřelit. Některý si chtěj něco dokazovat, pane, ale jen zbytečně vohrožujou svůj život.“

„Máte znovu pravdu, pane,“ usměje se zlehka markýz, „Pýcha předchází pád, říká se.“

„To nevím, Milosti,“ pokrčí rameny Dujardin, „Ale ještě něčeho jsem si všimnul. Některý si vůbec nevázej svýho života. Riskujou daleko víc, než je potřeba. Nevím, jestli to umím říct správně, Milosti, ale ... když jedeme v řadě proti mušketám a pistolím, jak to bylo například naposledy u Lensu, tak určitě nezůstanu ani vo krok za tou řadou. Ale proč bejt vo krok před ní? Bude-li to rozkaz, tak pojeďu v čele svehch vojáků, ale když útočíme jako kumpanie, tak máme jet přece vedle sebe. Tedy někdy se nám to nepodaří, protože někdo je vo ten krok vepředu,“ dodá a podívá se hodně nejistě.

„Jistě,“ vyprskne teď smíchy Pierre, „A vy, jako jeho podkoní, musíte následovat pana hraběte. Ale máte naprostou pravdu, pane. Vy si asi svého života dost vážíte.“

„Vážím, Milosti, musel jsem ho už tolikrát bránit, tolikrát mi ho už někdo chtěl vzít,“ pokračuje velmi vážným tónem Quido, „Možná vypadám jako zbabělec,“ rozhlédne se znovu rozpačitě kolem.

„V žádném případě, pane, vždyť vás přeci známe a víme, kolikrát jste už svou statečnost prokázal,“ zavrtí hlavou pan de Almare.

„Já jen ... některý pánové se klidně budou bít pro hloupost. Možná jen pro svý pobavení. Proč ale, Milosti? Bůh mi už tolikrát zachránil život, v tolika bitvách. Takhle s ním nakládat, mi přijde skoro jako rouhání. Vždyť bohatě stačí, kdy není vyhnutí a musím vo něj velmi tvrdě bojovat. Tak proč ho vydávat napospas zbytečně? Pokoušet Boha, aby si ho vzal? Tak to vidím já, Milosti,“ filosofuje dál Dujardin, „To ale neznamená, že bych se nepostavil do rány, která by směřovala na pana hraběte nebo na Vaši Milost, vím co je moje povinnost,“ dodá rychle.

„Což jste už mnohokrát prokázal, pane. Dokonce jste konal více, než je vaše povinnost. Jsem za vaše slova rád, myslím, že i pro pana de La Solignac jsou poučná.“

„Nechtěl jsem nikoho poučovat, Milosti.“

„Ne, určitě ne. Jen jste mi odpovídal na můj dotaz. Upřímně, za což vám děkuji. Máte pravdu, dnešní cvičení jsem bral opravdu jako zábavu, budu si vaše slova pamatovat.“

„Milosti, snad jsem vás neurazil,“ ulekne se Dujardin.

„Rozhodně ne. Jen jste mě po právu pokáral.“

„Nemám právo vás kárat, Milosti.“

„Nemáte? Proč ne, když konám nerozvázně? Cvičit máme přece s plnou vážností, nikdo z nás neví, kdy bude jeho život ohrožený a on ho právě díky dobrému výcviku dokáže uhájit. Ani já nevyhledávám boj, naopak, snažím se mu vždy vyhnout. Ale už jsem také byl vystavený situaci, kdy jsem ho musel hájit se zbraní v ruce. I proto hodně cvičím. Také si svého života vážím, pane. Vážím si ale i života jiných a není-li vyhnutí, tak se snažím vše vyřešit tak, aby o něj nikdo nepřišel.“

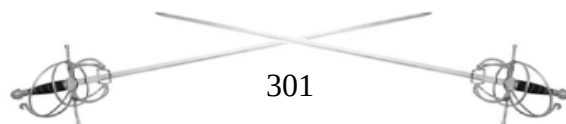
„V takový bitvě to nějak moc nejde,“ je posledními slovy poněkud zmatený Quido, „Milosti, já jsem už zabil hodně lidí, ale jen proto, že by jinak zabili voni mě. Nevadí mi někoho zabít, ale nemám z toho nějakou radost ...“

„Vím, pane de Rigault, už jsem vás trochu poznal,“ pokývá hlavou Pierre a velmi mile se usměje, „Mnozí by si vás měli vzít za vzor. Nejste pyšný, byť byste mohl. Nevyhledáváte spory, nezabíjíte pro svou kratochvíli, ale protože vám nic jiného nezbývá. Jste statečný, ale uvážlivý. Máte moji úctu, pane. Pokud jsem vás dnes svými žádostmi přivedl do rozpaků, pak se vám omlouvám.“

„Ale Milosti, tak jsem to nemyslel. Vy se přece nemáte ... nesmíte omlouvat ...“

„Mám snad být méně uvážlivý než vy, pane? Méně soudný? Nikoli. Pane,“ podívá se pan de Almare přímo do očí Quida, „děkuji vám za vaši dnešní lekci. Byla pro mě poučná. Velmi rád si s vámi zase zacvičím, a slibuji, budu to cvičení brát smrtelně vážně. A na to se napijeme, souhlasíte?“

„Určitě, pane,“ kývá Dujardin, ale je zmatený. Snad neřekl nic nevhodného, přemýšlí. Markýz je tím posledním, koho by se chtěl jakkoli dotknout, natož ho popudit či urazit.

NABROUŠENÁ PRINCEZNA

Trojice urozených mladých pánů sedí nadále v salónku, večer již dávno pokročil a za okny panuje už zase temnota. Oni popíjejí velmi střídme a především diskutují. Hlavní slovo má pan de Almare, který svým mladším společníkům osvětluje některé události, prokazuje svou schopnost dobře uchopit jakékoli téma. Čas tak utěšeně plyne a oni si ho ani neuvědomují. Dujardin si velmi váží přízně svého hostitele a Baptiste je rovněž potěšený projevenou vstřícností. Poznává stále nový svět, ale také své nedostatky, zdokonalit se musí vlastně ve všech oblastech.

Ozve se zaklepání a do místnosti po vyzvání nakoukne rozpačitý Burdain. Překoná trému z narušení siesty urozeného panstva a oznamuje příchod posla. Tím je mladý panoš, tak kolem šestnácti, sedmnácti let, s velmi hezkým oblečením, skrytým však do obyčejného pláště. V rukách pak mačká postarší klobouk. Je ozbrojen dlouhou dýkou.

„Nuže, pane, mluvte,“ vyzve ho markýz, zatímco jeho správce za sebou zavře dveře zvenku.

„Vaše Milosti,“ ukloní se hoch, „posílá mě jedna dáma,“ pohlédne nejistě na další dva přítomné.

„To je v pořádku, pane, můžete mluvit.“

„Má paní souhlasí s vaší žádostí, Milosti. Přijme Vaši Milost.“

„Skvělá zpráva, pane. Zbývá jen sdělit, kdy a kam se mám za svou sestřenkou dostat.“

„Milosti, mám Vaši Milost na dané místo zavést.“

„Ještě lépe, pane. Nuže, pane de La Solignac, nabídněte našemu průvodci trocha vína. Pane de Rigault, vy mě zase doprovodíte. Půjďme se ustrojit a pak zde našeho průvodce vyzvedneme,“ vydává markýz rozkazy medovým hlasem.

Není třeba dalších slov, vše se děje podle přání místního pána. Panoš nepohrdne douškem lahodného moku, nicméně v salónku panuje ticho, pokus Baptista začít se bavit o mrazu venku skončí po pár frázích. Pierre a Quido se mezitím jdou ustrojit, markýz tak učiní sám, neboť jeho podkoní baví hosta, jeho ochránci pomůže sluha. Jsou vcelku rychle hotoví, proto již za pár minut scházejí po schodišti k výstupním dveřím. Postupují téměř beze slov, posel jde o krok vepředu, markýz druhý v pořadí a krátkou řadu uzavírá Dujardin, jehož pohled těká po okolí, připravený okamžitě zasáhnout, kdyby pojal jakékoli podezření o možném ohrožení jejich malé skupinky.

K ničemu takovému nedojde, proto se dostanou až do blízkosti městské radnice, což vyloudí nehezký výraz na tváři pana de Almare. Tohle místo je tím posledním, kde by se on chtěl vyskytovat. Nicméně je jen hercem v následných událostech, ty režiruje dle všeho vévodkyně de Longueville.

„Vaše Milosti, asi bych na vás měl počkat tady,“ pochopí i Dujardin, že jsou u cíle svého putování.

„Můžete počkat v domě, pane,“ tváří se rozpačitě panoš, ale jeho výraz není ve tmě vidět, „Mám vás dovést tajně zadem, do jednoho kabinetu, Milosti.“

„Zůstanu tady, nechci, aby mě tam někdo spatřil,“ trvá si na svém Quido, ačkoli toto jeho rozhodnutí mu přinese krušné chvíle na mrazu.

„Asi máte pravdu, pane,“ podpoří jeho rozhodnutí Pierre, kterému se také vůbec nechce vstoupit do jámy lvové. Nebojí se těch, kteří zde přebývají či konají své porady a zasedání, ale nemá zájem být spatřen a poznán. Snad jeho sestřenka ví, co činí.

Jak se zdá, tak ano, neboť mladíček ho vede zadem, kudy přichází a dchází služebnictvo, jeho asi strážé znají, proto nemají námitek k jeho vstupu a nic neříkají ani na jeho doprovod. Markýz však v převleku vypadá spíše jako další urozený sloužící než významný šlechtic.

Bez jakýchkoli dotazů proklouznou do velmi tmavé chodbičky, kde hoch otevře dveře a s úklonou ukáže dovnitř. Velmi malý kabinet má téměř nulové vybavení, na jakémsi odkládacím stolku stojí zapálený svícen, jinak zhora nic. Alespoň bude jednání rychlé a věčné, dumá Pierre, který zůstane načas sám, neboť jeho průvodce již z místnosti zmizel.

Kupodivu nemusí čekat dlouho, dveře se otevírají a šustění šatů dává tušit, kdo vpluje do místnosti. Vévodkyně de Longueville, bezmála třicetiletá Anna Genevieva de Bourbon, z rodu de Condé, rozhodně neztrácí nic ze své krásy a přitažlivosti ani po svém již čtvrtém porodu, který se udál před třemi týdny. Nyní je ovšem její tvář více nepřátelská, než by zářila radostí ze setkání se svým o dva roky mladším příbuzným. Ten naopak nasadí hodně vstřícný výraz.

„Žádal jste mě o schůzku,“ řekne ona místo pozdravu.

„Drahá vévodkyně, jak rád vás vidím,“ zahlaholí on.

„Bohužel nemůžu říci to samé,“ mračí se ona dál.

„Moje srdce je drceno a do mé duše se dere neskutečný smutek,“ zatváří se on zkoušeně, „Vaše slova jsou jak dýky, zarývající se mi hluboko do těla.“

„Nechte ty přetvářky, pane markýzi,“ ohrne ona ret, „Vaše slova jsou jak med, vaše činy však jako smrtelný jed.“

„Můj ty Bože,“ spráskne on obrazně ruce, „Čím jsem si vysloužil

takovou nepřízeň?“

„Ptáte se vážně, nebo jen zkoušíte moji trpělivost?“ pohlédne ona dost zle.

„Nevím o ničem, čímž bych si tak příkré odsouzené zasloužil, drahá vévodkyně.“

„Drahá, drahá ... jak se zdá, hodláte pokračovat ve svém pokrytectví. Tak já vám řeknu, pane, co vám nejvíce vyčítám,“ zabodne ona zrak do mladého muže, „Ani ne tak vaše setrvání u toho proradného kardinála, na to už jsem si zvykla. Ale dost jste se zapříčinil o rozdělení naší rodiny.“

„Já? Proboha, jak vás něco takového jen může napadnout?“ dělá on zděšeného, ač moc dobře ví, co bude následovat, z čeho bude obviněn.

„Vím moc dobře, kdo hučel do mého bratra Louise, aby se k vám přidal. Moc dobře vím o vašem podílu na jeho chybném rozhodnutí. Ne vám, ale mně z toho puká srdce. Jak může být někdo tak proradný, když jsme mu projevovali tolik přízně? I nebohý otec, matka, celá naše rodina. Která vás div nepřijala za svého rovnoprávného člena. A jak jste se odvděčil? Svádíte mého bratra na scestí. A nepochybuji o vašich zlých úmyslech, s nimiž jste včera navštívil i mého mladšího bratra,“ naplní ona zcela jeho očekávání.

„Proboha, copak je váš bratr Louis někdo, kdo by přijímal rady od někoho, jako jsem já? Pokud už bych vůbec připustil, že by se někým dal ovlivnit.“

„Jste jak had, pane. Omotal jste se kolem mého bratra a otrávil ho svým jodem. Jste velmi nebezpečný, královna i ten její amant vás chytře využívají. Jak rychle jste zapomněl, o čem jsme kdysi mluvili v našem paláci, v době, kdy jste tak nerozvážně vzdoroval přání královny, abyste se oženil. Ačkoli teď si myslím, že to také byla hra, abyste z toho vytřískal co nejvíc. Což se vám povedlo, i díky mému otci,“ zahrne ho dalšími výčitkami.

„Paní vévodkyně, neučinil jsem nic, co by jakkoli poškozovalo vaši rodinu. Váš bratr Louis má svoji hlavu, to nemůžete popřít. Svými postoji jsem se nikdy netajil. Země potřebuje svou správu a ne takový zmatek, který vyvolali pánové z parlamentu a také trochu pan de Gondi. Což dle mého pochopil i váš bratr a rozhodl se tak, jak se rozhodl.“

„Proč vám jen nevěřím?“ ušklíbne se ona.

„Bohužel jste nabyla chybného dojmu, přeceňujete moje možnosti a připisujete mi moc ošklivé vlastnosti. Nevím, jak bych vaše slova vyvrátil.“

„Ono to ani moc nejde, pane, zvláště když jsou zcela pravdivá. Můj bratr a i vy jste měli být na naší straně, ten mizera už mohl být dávno pryč a pak by mohl přestat ten zmatek, jak říkáte. Místo toho jste vehnali mého bratra do obléhání města, do situace, kdy stojí proti svému mladšímu bratrovi, mně i švagrovi. Není toto dost, abych se na vás po právu zlobila?“

„Pokud by to byla pravda, tak bych si mohl gratulovat,“ mírně se on usměje, „Mít takový vliv, aby slavný vévoda de Condé dělal, co mu řeknu. Abych byl takovým hybatelem událostí. Copak sama necítíte, jak daleko jsou taková slova od reality? Nebylo by ale špatné mít takovou moc.“

„Umíte dobře balamutit lidi. Našeptávat jim. Proč jinak by vás královna a ten mizera za námi už dřív posílali? Mazat med lidem kolem huby, hučet do nich, postupně jejich myšlení zamořovat svými jedy. Nenápadně, tváříc se jako přítel. Fuj, pane, tohle jsem od vás nečekala.“

„Vy jste dnes tedy nabroušená.“

„Mám k tomu víc důvodů,“ zachmuří se ona.

„Více důvodů? Stalo se snad něco dalšího, co jste mi ještě nestačila vyčíst?“

„Dalšího? Copak nevíte ... možná asi ne. Dneska byl vážně zraněný pan de Marcillac,“ povzdechne si ona.

„Proboha, co říkáte? Pan de Marcillac?“ zatváří se on obzvláště zděšeně, moc dobře ví o vztahu této rozzlobené ženy a muže, o kterém je řeč. Podle všeho je výsledkem jejich mileneckého vztahu i syn Paris, narozený ani ne před třemi týdny.

„Snažil se dostat do Paříže konvoj s proviantem,“ říká ona dost zkroušeně, „Střelili ho z pistole, do krku,“ lezou z ní slova velmi těžko.

„Zranění pana de Marcillac je mi velmi líto,“ klopí on hlavu, „Kéž by už všechno to násilí přestalo.“

„Pokrytče. Kdo přemluvil mého bratra, aby oblehl Paříž? Jeho vojáci teď postřelili mého přítele, ale i přítele mého bratra, než jste je z kardinálem postavili na protivné strany.“

„Jak vážné je jeho zranění?“ přejde on poslední uštknutí.

„Žije, pane, ale zranění je vážné.“

„Budu se modlit, aby mu Bůh dal sílu vyzdravět. Pan de Marcillac je bojovník, už byl párkrát zraněný, určitě se opět uzdraví.“

„Snad aspoň tahle slova myslíte upřímně,“ povzdechne si ona, připomene si v duchu i jejich roztržku před mnoha roky, kterou pomáhala vyřešit, aby tento mladý muž nepřišel k úhoně v chystaném souboji.

„Beze zbytku, drahá vévodkyně. Nejsem až tak zkažený, za jakého mě považujete,“ odpoví on, dává si záležet, aby jeho hlas zněl obzvláště smutně.

„Mluvila jsem s bratrem, Armandem,“ pohlédne na něho ona skelnýma očima, přeci jen má o svého milence starost, „Co tady vlastně děláte? Žádné návrhy k jednání jste podle něho nepřinesl. Nebo přinesl a jen je před ním zatajil? Co jste mu zase proboha vykládal?“

„Vykládal? On si snad na mě stěžoval?“

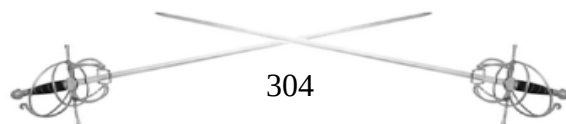
„Právě vůbec ne, mluvil o pěkném rozhovoru. Což mě děsí. Snad jste neotrávil i jeho mysl.“

„Nemám žádný jedovatý zub ani žihadlo,“ předstírá teď on dotčenost, nemůže si nechat všechno líbit a být jen pasivním příjemcem výčitek, „Nemám opravdu ani žádné konkrétní návrhy. Jen jedno vroucné přání, aby se našel kompromis, důstojný pro všechny, který ukončí toho nepřátelství a prolévání krve, zvyšující se nenávist a utrpení mnoha lidí.“

„Tak vyzvídáte, jak pevný jsme v našich postojích?“ podívá se ona na něho velmi upřeně, „Za sebe mohu říci, mám velmi pevný postoj. Toho vašeho lstivého kardinála nemusím ani trochu. Čím dřív zmizí do horoucích pekel, tím dřív se nám všem uleví.“

„Tato podmínka má ke kompromisu asi hodně daleko,“ konstatuje on věčně.

„Taky o žádný nestojím,“ odsekne ona.

„Drahá vévodkyně, snažte se pochopit svého bratra. Ani on pana kardinála rozhodně nemiluje. Určitě moc dobře ví, co dělá. Právě zachraňuje svému bratranci Ludvíkovi jeho království. Potlačující nehezký odpor pánů z parlamentu, kteří si své soudcovské role pletou s rolí všemohoucího. Hodlajíce si usurpovat tolik moci, kolik jim nikdy nesmí náležet. Význam vašeho bratra pro Ludvíka i královnu tím nepochybně vzrůstá.“

„Tuším jeho důvody. Ale kdyby vyhnal toho Mazarina, už teď mohl být na jeho místě a potom nastolit pořádek, o kterém tolik mluvíte. Ten šašek v rudém tady s námi všemi manipuluje už mnoho let. Tváří se úlisně a taky tak jedná. Můj ty Bože, jak může taková kreatura zastávat takový post? Jak mohla Anna tak snadno podlehnout jeho svodům?“

„Pan Jules má dost chyb, připouštím, ale také není ďábel. Pro Francii už vykonal i mnoho dobrého.“

„Kriste pane! Slyšíte se? Prý mnoho dobrého! Můj přítel možná umírá, můj bratr nás obléhá se svým vojskem, lidi ve městě umírají hladem, další vraždí soldateska mého bratra. A vy říkáte mnoho dobrého. Vždyť on je příčinou, proč se tohle děje,“ zní z jejich slov rozrušení, ale také značná nenávist.

„Pan Jules určitě není sám, kdo má vinu na současné situaci. Tu nesou i ti, kteří již mnoho let rozdmýchávají nenávist.“

„Divím se vám, pane,“ ohrne ona ret, „Stejně jako bratrovi. Vy sám jste už tomu proradnému kardinálovi poskytl zatraceně dobré služby a jak se vám odvděčil? A můj bratr Louis? Darmo mluvit. Kolik už vítězství vybojoval pro krále, ale i královnu a jejího našeptávače. A jak se mu odvděčili? Každou jeho žádost smetli ze stolu, chlácholili ho planými sliby, které nehodlali a nehodlají nikdy dodržet. Nechápu Louise, že i přesto drží s nimi. Měl by si vzít sám, co mu právem náleží. Co právem náleží naší rodině. Kdybyste i vy byl chytrý, budete s námi a jistě byste ani vy škodný nebyl,“ sdělí konečně své hlavní důvody, proč stojí v tak nesmiřitelné opozici vůči prvnímu ministrovi.

„Právě hledání kompromisu a dohody může některá vaše očekávání naplnit.“

„Ale jděte, jen další plané sliby. Mazarin moc dobře ví, co dělá. Jeho hlas je medový, stejně jako váš, kroutí se, podlézá, slibuje. Aby vzápětí na všechno zapomněl, jen co si upevní svou pozici. Takhle potupuje od počátku, co se vešel do přízně Anny. Je horší než ten had z ráje, co přiměl Adama ochutnat zakázané ovoce. Mého bratra div neproměnil v Kaina.“

„Drahá vévodkyně, vy opravdu dokážete vše náramně zdramatizovat, i pomocí biblických přirovnání. Pan kardinál má rozhodně hodně chyb, ale ďáblem není. Stejně jako váš bratr není Kainem, určitě má stále velmi rád vás i svého bratra Armanda. I vy byste mohla přispět k tomu, aby se děj vrátil do normálu. Aby vaše rodina zase byla pohromadě. Váš vliv je nemalý, lidé vás zbožňují, urození pánové vám naslouchají a pánové z parlamentu také jistě dají na vaše doporučení a rady. Sama můžete přispět k opětovnému sloučení vaší rodiny.“

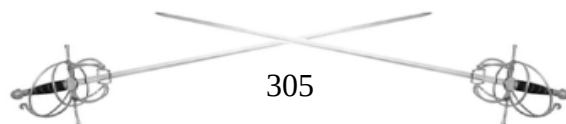
„Jistě, když se podvolíme nátlaku dvora, za pomoci vojáků mého bratra. O to vám jde od počátku.“

„Váš bratr Louis jistě není někdo, koho by pan Jules obalamutil. Koho by ovládal a nutil činit, co sám nechce. Měla byste svému bratrovi více důvěřovat.“

„Copak, neříkejte, že vy a on hrajete tak vysokou hru. Proč takové okliky, pane, když už si dávno mohl můj bratr vzít, co mu je neprávem odebráno? Stačilo jen, aby jeho vojsko místo Paříže oblehlo Královský zámek, pak si mohl diktovat podmínky. Mohl dosáhnout, aby královna Anna zapudila svého Taliána a jmenovala mého bratra na jeho místo. Ostatně, kdo by byl lepším dozorovatelem nad výchovou Ludvíka, než slavný vévoda de Condé? Na rozdíl od toho kupčíka. Co ten přivandrovalec tak může králi nabídnout? Jakým hrozným způsobům ho může naučit? Můj bratr by byl tím pravým,“ mluví ona ohnivě.

„Možná by téhož názoru nebyl pan d'Orleans a určitě ne pan de Gondi, který je zde vaším spojencem a o jehož touze po křesle prvního ministra si štěbetají ptáci na slovném Notre-Damme.“

„Prosím vás, s těmi bychom se lehce vyrovnali,“ řekne ona pohrdlivě, „Místo toho sloužíte tomu Mazarinovi, vy, můj bratr, dokonce i vámi zmiňovaný vévoda d'Orleans. Hanba vám, jak ponižující je mít za spojence toho proradného Itala!“

„Jsem z vašich slov smutný. Vždyť i vy jste byla či snad stále ještě jste přítelkyní královny Anny. Vaše matka je pak kmotřenkou Ludvíka, jeho kmotrem je pak pan Jules ...“

„Další nehoráznost, takový nýmand kmotrem krále. Z jakého je on rodu? Na rozdíl od mé matky? Nebo mého bratra?“ vpadne mu ona do řeči.

„S vámi je těžké rozmlouvat, vše otočíte okamžitě v můj neprospěch,“ přehrává on své zklamání.

„Protože užíváte falešné argumenty, pane. Uvádíte je tak, aby se vám hodily do krámu. Asi nejste spokojený, ale mě tak lehce neobalamutíte. Já se nedám opít vašima medovými řečma, pane. Zklamal jste mě, pane, přitom jsem vás měla ráda, stejně jako vaši sestru. A vy se postavíte proti nám.“

„Stále jsem po boku vašeho bratra,“ připomene on.

„Kterého jste zavedl na scestí a přiměl ho se postavit na nesprávnou stranu.“

„Jak se zdá, točíme se stále v bludném kruhu. Snad jsme si již vysvětlili, že váš bratr rozhodně neskáče, jak já pískám. Jak ho znám, není na světě nikdo, kdo by ho přiměl se tak chovat. Možná se na něho zlobíte, protože tentokrát se zachoval po svém, v rozporu s vašim názorem,“ vystřelí teď on jedovatý šíp.

„Ale, zkoušíte kousat?“ zableskne se jí v očích, „Rychle odhazujete svou kůži beránka, kterou máte navlečenou na své pravé kůži vlka.“

„Jen uvažuji, paní vévodkyně. Váš bratr je hlavou rodiny, on by měl být respektován,“ pokrčí on rameny, jí naopak proskočí v očích plaménky.

„Vy, pane,“ zasyčí, „nemáte žádné právo se navážet do naší rodiny. Ta se k vám i vaší sestře zachovala velmi hezky, zvláště potom, jak hanebně se zachovala vůči naší rodině vaše matka. Která pomohla mého strýce přivést na popraviště, tenkrát ve službách jiného proradného kardinála. Slovo vděčnost vám, jak se zdá, nic neříká.“

„Jak vidím, pro vás jsem již ztracený,“ sklopí on hlavu a dává si záležet, aby působil zkroušeným dojmem, „Vaše slova nic nezmění na vděčnosti, které k vaší rodině chovám, k vašemu zesnulému otci, vaší matce, ale i vám a vašim sourozencům. Bohužel nás události postavily na protivné strany a ve vašem srdci daly vyklíčit semínkům nenávisti. V mém nikoli, paní vévodkyně. V mém nikoli.“

„Vy jste měl volbu, pane,“ odvěti ona chladně.

„Nejen já, paní vévodkyně, nejen já. Mé postoje jsou konzistentní, nijak jsem se jimi netajil a nijak je neměnil. Nesloužím panu Julesovi, jsem oddán svému králi, kterým je Ludvík. Co se nyní děje, lépe řečeno, co bylo některými rozdmýcháno a uvedeno v život, poškozují zájmy Ludvíka, našeho krále, a jsem velmi rád, že ho váš bratr podpořil a podporuje. Velice mě mrzí, jak na mě nyní pohlížíte, ale i přes vaše moc zlá slova, vás i vaše sourozence mám rád, stejně jako vaši paní matku. Nejsem nevďěčník, paní vévodkyně, ale zájem krále nadřazuji nad svůj vlastní. Je velkou škodou, že tak nedovedou učinit i jiní.“

„Zase hryžete, pane. To jste celý vy. Ale máte pravdu, točíme se v bludném kruhu. Snad jste našel, pro co jste si pokoutně a tajně přišel. Převlečený v nedůstojný šat. Možná je načase se rozloučit,“ říká ona hodně chladně.

„O tom rozhodujete vy, paní vévodkyně,“ ukloní se on zdvořile, nicméně důstojně, nikterak podlézavě.

„Pak tedy buďte sbohem, pane,“ zvedne ona své krásné oči, chvíli se zdá, že chce ještě něco dodat, pak se jen otočí a bez dalšího odchází.

„Bůh vás opatruj,“ řekne on za mizící kráskou.

Na chvíli zůstane sám, pak ho vyzvedne panoš, který ho sem přivedl a nenápadně ho dostane ven do chladivé noci. Což mu udělá dobře, rozhovor s Genevievou v něm zanechal značnou pachů. Jak je smutné, když je někdo tak silně ovládnut nenávistí.

Díkybohu je jeho průvodce Quido málomluvný, proto má možnost si za pochodu utřídit své myšlenky a znovu si probrat slova své vzdálené příbuzné. Která svým způsobem dost jasně naznačila, oč v jejím sporu s dvorem běží. Dle ní její rodina i bratr Louis nejsou dostatečně ceněni, nedostává se jim

dostatečné kompenzace za jejich služby dvoru, dosti úřadů, titulů, majetku i moci. Což pro ambiciózní představitelku rodiny, která ovládá jednu šestinu Francie, je klíčové hledisko.

Markýz si povzdechne. Chudák princ de Conti, který je ve vleku své sestry. Bohužel ta jistě bude zamořovat i mysl svého bratra Louise, až se současná situace uklidní. Bude ho poňoukat, aby si na královně vydobyl více, za své zásluhy. Její slova bohužel budou padat na úrodnou půdu. Vévoda de Condé zatím stojí na straně dvora, ale co bude potom, až pokoří Fronda? O čemž nepochybuje, postavení rebelů v obleženém městě není dobré a nakonec se budou muset dohodnout. Jeho více děsí, co nastane poté a obává se rozkolu mezi Mazarinem a Louistem. Neboť ten jistě bude chtít ze své pomoci vytřískat co nejvíce a při jeho ambicích nebude královna sto všechny jeho požadavky uspokojit.

Znovu si hluboce povzdechne a pohlédne k zatažené obloze a posléze na temnotu kolem, ze které vystupují ještě temnější obrysy některých budov. Z nichž mnohé hrou stínů mají podobu velmi zlověstných obrazů, stejně jako jsou zlověstné jeho silící obavy o osud Francie. Kdy tato krvavá první kapitola může dostat brzy ještě hrozivější sestřičky, ve kterých se ale už budou psát dějiny strašné občanské války.

BRATR, SESTRA A MILENEC

Pan de Almare z Paříže odjede krátce po poledni, po skrovné snídani, kdy nechce místním ujídat zásoby a totéž zakáže svým průvodcům. Kousek za branami se rozloučí s Dujardinem a jeho sluhou, ti zamíří na velitelství anjounského pluku, které se na potvoru nachází na panství podkoního. Jedou mlčky, pán nemá zájem na hovoru a sluha se ho bojí zapříst. Ačkoli má hodně na srdci, stále je trápen vidinou, kdy bude navrácen do bandy pana Achila a pak schytá od Edmonda pořádné kapky za svou domnělou zradu. Za což on přechod do služeb pana de Rigault rozhodně nepovažuje.

„Pane, mohl bych se na něco zeptat?“ osmělí se Paul až téměř na konci cesty, když odbočí na stezku vedoucí k domu osloveného.

„Co chceš?“ odvětlí mrzutě Quido.

„Pane, přemejšlel sem. Když vás budu vobčas doprovázet, jak ste říkal, někam, kde je nebezpečno, nebylo by dobrý, kdybych byl taky dobřej?“

„Dobřej? Jak dobřej?“ nepochopí Dujardin smysl otázky.

„Moc dobře jsem se díval, pane, tam v tý cvičebně. Jak ste tam pokořil ty vojáky, jak ste bojoval s panem markýzem. Nejsem s nožem špatnej, pane, ale proti vám ...“

„Ach tak, pán by chtěl taky cvičit?“ podívá se Quido pátravě na sluhu.

„Byl bych tak pro vás užitečnější, pane, kdyby se něco semlelo.“

„Na tom něco je, kdybych ti věřil,“ ušklíbne se podkoní, „Spíš se chceš zdokonalit kvůli sobě.“

„Není to jedno, pane?“ podívá se teď tázavě hoch.

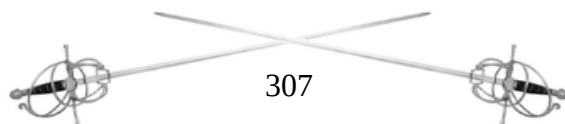
„Hrome, Paule, netlač tak na pilu. Dyť sem se ještě nerozhodnul, jestli si tě nechám.“

„Rozumím, pane,“ sklopí kluk hlavu, „Dokud se nerozhodnete, tak nemá pro vás význam mě něco naučit. Byl bych ale dobřej žák, pane. A vy skvělej učitel, pane. Vobdivoval sem, jak ste si vedl.“

„Hm, pochlebovat umíš,“ zasměje se podkoní, „Teď tě ale čeká jiná práce, tak se snaž,“ dodá a lehce pobídne koně, čímž dá jasně najevo nezájem v rozhovoru pokračovat. Ačkoli se mu mladík líbí čím dál tím víc, chce ho ještě nechat chvilku vycukat, aby byl pracovitější a více si svého místa vážil.

Dujardin má svým způsobem štěstí, neboť dorazí právě ve chvíli, kdy se v salónku podává pro panstvo večeře. Tu servírují Sylvian a Celeste, u stolu se rozvaluje hrabě Armand de Godille, baron Horné de Taille, Filip de Aboa a také Hypolit de Brese, pobočníci velitele pluku. Svého hostitele zaregistrují, ale pozdraví se s ním jen kývnutím hlavy, on se posadí na konec řady, vše probíhá beze slov.

„Tak co, už se žerou navzájem?“ přeruší jako první ticho Armand.

„Zatím snad ne, ale prej zmizeli psi, kočky a taky krysy, nikdo nevím, kam se poděly,“ odpoví s mírným úsměvem Quido.

„Tak já ti to řeknu. Sežrali je. Teď přijdou na řadu koně a po nich už budou žrát svoje děti,“ ušklíbne se hrabě, „Však všichni víme, jak to chodí v obleženejch městech, ne?“

„Tak daleko to snad nezajde,“ řekne Horné.

„Pokud nedostanou rozum,“ pokrčí rameny plukovník, „Co jinak? Pan markýz je v pořádku?“

„Ano, Excellence. Rozdělili jsme se krátce za branama. On jede do Saint-Germain-en-laye.“

„Tak to bysme ho měli navštívit, co říkáš?“ poznamená Armand a jeho podkoní chápe, spíše než za markýzem pojedou pán za jeho sestrou.

„Určitě vás rád uvidí,“ přikývne.

„Taky bych se mohl podívat za bratrem,“ nadhodí Filip.

„Pro mě za mě. Tak ho pozdravujte. A jestli chcete, tak tam můžete pár dní zůstat. Tady se toho zase tolik neděje, takový voblíhání je děsná nuda, když nedělaj výpady a nikdo jim netáhne na pomoc,“ mračí se pan de Godille.

„Prý postřelili pana de Marcillac,“ prohodí Dujardin.

„Co říkáš? Postřelili? Je to vážný?“ zarazí se hrabě.

„Nevím, Excellence. Ale pan markýz mi o tom řekl. Někde se to dozvěděl. Prej ho střelili z pistole do krku, když táhnul k Paříži s nějakým konvojem žrádla.“

„A hrome. Tak do krku. Tak to může bejt vážný. Byla by škoda, kdyby umřel. Je jednak kmotrem jednoho z mejch synů a taky jsme přátelé,“ posmutní plukovník.

„Třeba se z toho vylíže, Excellence. Už byl raněnej víckrát, ne?“

„A kdo z nás ne?“ zasměje se Armand, pak pohlédne na Hypolita, který se zachvěje, „Hrome, pane, vy vlastně nemáte žádnou jizvu, ne? Pořádnou památku na nějakou bitvu nebo šarvátku. Podívejte se na naše těla, co jich tam je.“

„V tom se vám nijak netoužím vyrovnat,“ odpoví pan de Brese kysele.

„Ale voják bez pořádný jizvy? Máte ještě nedostatek,“ říká vážným hlasem hrabě, pak se rozesměje, „Tak se netvařte tak zkroušeně, pane. Dám vám potvrzení, že jste se v bojích nešetřil, kdyby vám snad nevěřili.“

„Potvrzení?“

„Moje slovo, podpořený mým mečem, pane.“

„Tak takový potvrzení má svou váhu, Excellence,“ pokusí se o úsměv pobočník, ačkoli by byl radši, kdyby na jeho těle žádné jizvy nepřibýly.

„Tu největší, pane, tu největší,“ nechybí veliteli pluku sebevědomí.

Pokračují v klábosení, přitom konzumují jídlo a hlavně popíjejí. Vůbec spotřeba vína je zde extrémně vysoká, zásoby se musí průběžně doplňovat, což zajišťuje zásobovací důstojník pluku. Dujardin musí uspokojit zvědavost a vyprávět, jaká je situace ve městě, také potěší barona a jeho švagra, jejich manželkám se daří dobře. Sice to neví, ale je si jistý, že kdyby tomu tak nebylo, Maurice by mu to sdělil. Co však ví, že oni rozhodně zatím nedostatkem netrpí, dle náznaků Edmonda dokonce ještě se zásobami kšeftují.

„Už odcházíš?“ podívá se pan de Godille na svého podkoního, který se bez dovolení zvedne od stolu, což je mu tolerováno, navíc je zde i hostitelem.

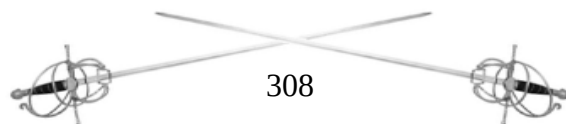
„Rád bych se přivítal se svou ženou, Excellence.“

„Tak to chápu,“ zasměje se drsně hrabě.

„Pak budu mít nějaký povinnosti, Excellence, musím předat nějaký vzkazy,“ upozorní Dujardin a významně na svého pána pohlédne.

„Ale jistě, jistě,“ přikývne Armand, pak se zamyslí, „Víš co? Tak se přivítej se ženou, my tady ještě trochu popijeme a pak to všechno spojíme. Pojedeme za panem de Almare, na návštěvu. A ty až vyřídíš ty vzkazy, tak za náma přijdeš.“

„Kdy odjíždíme, pane?“

„Tak aspoň hodinu ti dám,“ zasměje se pan de Godille nad svou velkodušností, „A nezapomeň, že je v pozeňnaném stavu, tak ať tomu nenarozenému dítěti neublížíš,“ dodá zbytečnou oplzlost, ale na podobné hlášky jsou tady již všichni zvyklí.

„Budu postupovat dle rad Vaší Excelence,“ odpoví Quido s mírně kyselým výrazem, pak už na nic nečeká a odchází.

Ne však daleko, jen kousek po chodbě, ovšem nejprve jde navštívit Etiena, který je v jedné místnosti s dalšími vážně zraněnými, vyřídí mu pozdravy od bratra a popíše stav Victora, když se snaží být pozitivní. I tak se Tissot zasmuší, což ale bude muset rozdýchat sám, neboť jeho přítel a zachránce se omluví a již upaluje za svou chotí.

V předpokoji jejich ložnice je najde všechny pohromadě. Manželku Armandu, svou vyženěnou nevlastní rok a půl starou dceru a dva sloužící, Balthazara a Diodatu. Není třeba slov, velevážená choť zvedne své pozadí i své zatím ještě celkem nevýrazné břicho, a následuje svého muže.

„Je mi líto, asi za hodinu musím zase odjet,“ řekne on omluvně.

„Už za hodinu?“ zeptá se ona trochu zklamaně, „Ovšem, musíš si přece plnit svoje povinnosti,“ dodá chápavě.

„Jak se tu pánové chovají? Pořád tak strašně řvou?“

„Tak jen někdy večer a v noci,“ usměje se ona, „Zvláště po ránu, a vlastně většinou i celé dopoledne, je tady božské ticho.“

„Tak aspoň něco.“

„Chceš?“ ukáže ona na lůžko.

„A ty?“ odpoví on otázkou.

„Ty seš přece hlava rodiny,“ zazubí se ona.

„Ty pak jejím krkem, kterej s ní votáčí,“ reaguje on stejně, ale zároveň i koná, přistupuje k lůžku a začíná se odstrojovat. Pak pomáhá i jí, v místnosti je celkem teplo a on má chuť si alespoň trochu užít i jejího těla, ne jen ji obskočit zachumlaný málem v zimním oblečení.

Po vykonání soulože leží nějakou dobu na lůžku, pořádně zakrytí pokrývkami a jen tak žvatlají, ovšem ne dlouho, pak se on s dalšími omluvami začíná zase strojit, poté pomůže i její ošacení uvést do původního stavu. Následně jen oznámí, že nezná přesný čas návratu, možná zítra, možná pozítří, bude záležet, jaké povinnosti bude mít. Byť by měl spíše říci, jak dlouho bude chtít zůstat pan hrabě u své milenky, což však z pochopitelných důvodů neučiní.

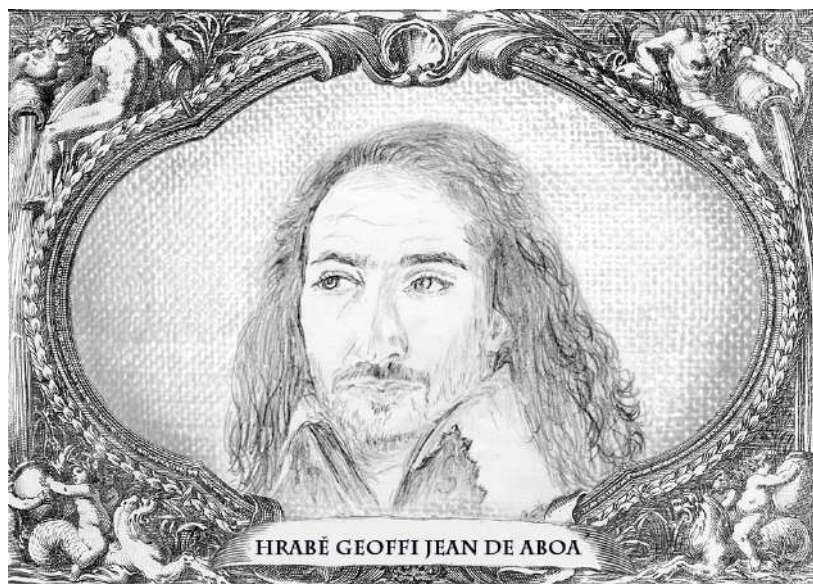
Vyjedou ve trojici, on, velitel pluku a Filip de Aboa, který se k nim přidal a hodlá vyhledat svého bratra, kterým je hrabě de Aboa. K Saint-Germain-en-Laye dorazí za tmy, zde se oddělí Filip, naopak oni dva jdou do prostor obývaných panem de Almare a jeho sestrou.

„Dlouho jsme se neviděli,“ usměje se mile markýz na podkoního.

„Ano, Milosti, už několik hodin,“ opáčí Dujardin, „Bohužel se budu muset omluvit, musím něco zařídit.“

„Jen běžte, pane, my si s panem hrabětem vystačíme sami. Moje sestra je ještě u královské rodiny,“ přidá Pierre vysvětlení, „Já tam už nechodil, domluvil jsem si jen na zítřek nějaké schůzky. Proto mám celý večer volný.“

„A co vaše sestra? Nevíte kdy dorazí?“ ptá se hrabě.

„Určitě jednou přijde, příteli,“ usměje se potměšile pan de Almare, „Pane de Rigault, možná byste mohl Augustovi naznačit, aby nechal pořádně zatopit i v komnatě, kde by mohl pan hrabě dneska přespát, vracet se jistě na noc nehodláte.“

„Nehodlám,“ pochopí Armand příkaz a je za něj vděčný, možná by mohl strávit noc se svou milenkou, je hezké hřešit ve stejném zámku, který obývá královská rodina. Ještě že je tak rozlehlý a jeho přítel zde má značná privilegia, proto i vhodné komnaty, včetně té, vybavené pro něj a Andreu.

Dujardin se rozloučí a nemusí ani majordoma dlouho hledat, ten čeká na chodbě. Jen chápavě přikývne, je mu vše také jasné.

„Auguste, teď půjdu něco vyřídit, ale pak se sem vrátím. Rád bych tady někde přespal. Půjde to zase u vás? Na tý přistýlce, co minule?“

„Dám ti svojí postel.“

„Tolik nežádám. Já jsem voják a jsem zvyklej spát na zemi.“

„Narážíš snad na něco?“ zakření se Bastien.

„Tak majordomus z takovýho paláce, jako je Almare, na zemi určitě nespí. Ale jinak, ta tvoje postel, co sis sehnal, není nic moc. Trocha slámy a přikrývka mi úplně stačí.“

„Kdy se vrátíš? Mám sehnat nějaký láhve?“ objeví se jiskřičky v očích Augusta.

„Kdy se vrátím nevím, ale pár láhví se nikdy neztratí,“ řekne praxí ověřené moudro podkoní, pak už mizí za svými povinnostmi. Musí si domluvit schůzku s panem de Jeure a panem de Condé, aby jim mohl předat informace z Paříže, které mu sdělil Edmond. Nepředpokládá, že by se tak stalo ještě teď v noci, pravděpodobně bude někam muset dorazit zítra ráno. Ale považuje za nutné o sobě dát vědět už dneska, aby nebyl nařčený z prodlevy.

Armand a Pierre se mezitím usadí v salónku, kde jim Baptiste zajistí rozlití vína a Auguste drobné pohoštění, pak už jen mohou vcelku decentně popíjet a hlavně si povídat. Mluví spíše o politické situaci obecně, o svých rodinách, dětech, pochopitelně i zabrousí do vzpomínek, z nichž mnohé mají společné. Od lechtivých dobrodružství až po velmi vážné kauzy, při nichž nebyla o dramatické události nouze a dost často při nich i tekla krev.

V příjemném rozpoložení je nalezne Andrea, která předá syna Henriho komorné Julii a jde přivítat hosta. Nesnaží se skrývat radost, když vidí milence a bratra v družné zábavě. Oba je má ráda a jejich souznění ji udělá dobře na duši. Zpočátku ho ani nic neruší, panuje výborná atmosféra.

„Mluvil jsem v Paříži s vévodkyní de Longueville,“ rozhodne se markýz přivést mráčky na blankytnou oblohu.

„A co? Prskala, asi, ne?“ oduší markýza.

„Tak dost mi toho vyčetla. Na rozdíl od jejího bratra Armanda, který byl velmi vstřícný. Dokonce mě nazvala i nevděčníkem. Tak nějak si umanula, že za rozhodnutí jejího druhého bratra Louise podpořit stranu dvora mohu já.“

„V tom se bohužel moc nemýlí, ne?“

„Zas takovou moc nemám. Ale jsem rád, jak se Louis rozhodl.“

„Tak to já taky,“ přidá se i pan de Godille.

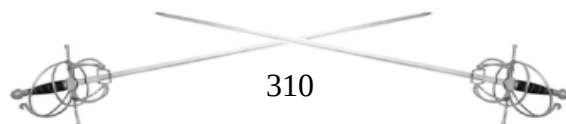
„V tomhle se teda neshodneme,“ zavrtí Andrea hlavou, „Genevieva je mi mnohem bližší, než ten váš Mazarin.“

„My mu ale dali slovo,“ připomene Armand a zachmuří se.

„To já vím a беру to. Ale proto ho mít ráda nezačnu. Kdyby tak byl na jeho místě Louis, víte, jak by se všechno zjednodušilo? I pro nás tři? Vy už byste neměli komu svoje slovo plnit, s Geneviévou bych vás usmířila a Louis vás oba má snad rád, ne? Náš význam by vzrostl, to nezapomínejte.“

„Asi to nebude tak jednoduché,“ říká prorocky její bratr.

„Asi ne. Ale představ si to. Louis jako první ministr, ty jako vychovatel krále, určitě bysme zařídili i tvoje větší pravomoce. Navíc tě má Ludvík rád a i královna. Ty, Armande, bys dál sloužil v armádě, třeba bysme ti zařídili i titul maršála, co říkáš? Hezky by bylo všechno v rodině,“ fantazíruje ona.

„I kdyby zmizel pan Jules, což se určitě nestane, nezmizí problémy,“ říká s vážnou tváří Pierre, „Zůstává tady vévoda d’Orleans, pánové z parlamentu, další významné rody, pánové de Bouillon, pánové de Vendome, pánové de Rochefoucault, pánové de Rohan. A také pochopitelně dámy z těchto rodů. Těm by se jistě Louis na místě prvního ministra taky nelíbil.“

„Ale jdi, ten má vojsko, rychle by je srovnal,“ je ona se vším hned hotová, „Vlastně nám to všechno kazí ten Mazarin a vaše slova, který jste mu dali.“

„A který musíme dodržet,“ připomene hrabě důrazně.

„Bohužel, já vím,“ posmutní ona, „A toho se bojím nejvíc. Louis nebude navždycky spojenec Mazarina.“

„Toho se také hodně obávám,“ přikývne markýz, „Až porazí rebely, co jsou teď chyceni v pasti v Paříži, tak nevím, jak dlouho jim spojení vydrží. Znáte Louise, ten bude jistě nárokovat mnohé.“

„A Anna by udělala nejlíp, kdyby vyhnala Mazarina a jmenovala na jeho místo Louise. Kdo by si teď odvážil protestovat, když má Louis kolem tolik vojáků? No, kdo? Nikdo. Mazarin by zmizel a byl by klid, ne že ne. Louis by se už s nepřáteli vypořádal. Ty by to věděli, tak by se podvolili,“ zase už ona sní.

„Louis je nepochybně skvělý vojevůdce, drahá sestřičko, ale určitě by nebyl lepším prvním ministrem. I díky jeho dravé povaze.“

„Ale jdi. Lepším než ten váš Mazarin určitě,“ nesouhlasí ona.

„Snad nenastane rozkol i mezi váma, jako mezi Louisem a Genevienou,“ chmuří se teď pan de Godille.

„Já jsem dvorní dámou královny a hodlám jí zůstat,“ pokrčí ona rameny, „Takže bude záležet na Anně, koho z nich si vybere. Kéž by ji osvětil duch svatej a dala přednost Louisovi.“

„To stejné platí i pro mě. Já uznávám pouze krále, respektive jeho matku jako regentku,“ říká Pierre, „Budu respektovat, koho si vyvolí jako prvního ministra. Ačkoli by pana Julese byla škoda.“

„Jen z tvého pohledu.“

„I z mého,“ připojí se hrabě, kterému se tento směr rozhovoru líbí čím dál tím méně. Navíc ho s Mazarinem pojí i obchody, což tady ale sdělovat rozhodně nebude, kromě slova, které by si případně kardinál mohl vykládat i tak, že ho například doprovodí do exilu, byl-li by tam vyhnán. Což by byl další vážný problém, „Já bych chtěl, aby to zůstalo tak, jak je to teď. Prvním ministrem Mazarin a pan de Condé prvním vojevůdcem,“ přidá své vroucné přání.

„Ty dva by spolu dokázali hodně,“ souhlasí i pan de Almare, „Pan Jules je skvělý diplomat a Louis by byl jeho údernou pěstí. Před jejich spojením by se nepochybně trásla celá Evropa. Brzo by pokořili Španělsko a upevnili moc Francie. Bohužel se obávám jiného vývoje,“ povzdechne si.

„Třeba to pochopěj i voni a dohodnou se, ne?“ ptá se s nadějí v hlase Armand.

„Kéž by, příteli, kéž by. Jinak tady bude pořádně dusno. Pak nějaké obléhání Paříže bude jen odvar toho, co přijde,“ věští teď Pierre.

„Ale pánové, nechme už toho,“ mávne rukou Andrea, „Nebudeme si kazit tak příjemnej večer. Však ono se to nějak vyvrbí. My se tak jako tak neztratíme, ne?“ zasměje se.

„Snad ne,“ má pokaženou náladu pan de Godille.

„Sestra má pravdu, proč se zabývat tím, co přijde, když je tolik variant. Možná skutečně dojde k dohodě pana Julese a pana de Condé a jejich spojení bude pokračovat,“ pokusí se být pozitivní Pierre, byť svým slovům moc nevěří, „Pojďme si připít na shledání a slibme si, pro dnešek už politiku necháme za dveřmi.“

„Jsem pro,“ přikývne jeho přítel.

„Jak krásný vás mít tady takhle pohromadě,“ usměje se markýza na oba milované muže.

MLADÍ ROZUMBRADOVÉ

Dujardin po zanechání svého pána ve společnosti markýze de Almare vyrazí za svými povinnostmi. Jako první cíl je vévoda de Condé, respektive pobočník prince a jeho přítel hrabě de Montmorency-Bouteville. Není jednoduché ho nalézt, ale nakonec se dílo podaří. Dokonce vše dopadne nad očekávání, vojevůdce má zájem znát podrobnosti z města a tak Quida tajně přijme. Ten mu velmi rychle ale přesně odrecituje, co zjistili špiclové v Paříži.

„Váš názor, pane?“ podívá se princ pátravě do tváře svého vyzvědače, ta je však kamenná a ke všemu skrytá ve stínu, kolem nich je dost tma.

„Můj názor, monseigneur?“ je na rozpacích podkoní.

„Na to, pane, jak dlouho ještě dokáží vzdorovat. Jak je účinná naše blokáda města.“

„Podle zpráv, které jsem přinesl ...“

„Ty jsem slyšel. Vy ale chodíte do města, jistě jste viděl nejen paláce, ale i další jeho části. Ptám se vás na váš názor,“ zopakuje princ důrazně.

„Monseigneur, podle mého brzo začnou nepokoje. Lidi už skutečně hladoví, už i měšťanstvo, teda lidi, co jinak hlady netrpí. Ale pánové ve městě mají vojáky, můžou rebelie a reptání potlačit silou. A co se týká blokády, monseigneur, určitě je účinná.“

„Nic bližšího o zranění pana de Marcillac nevíte.“

„Bohužel, monseigneur, toto mám zprostředkovaně od pana de Almare,“ zavrtí hlavou Dujardin, „Ten se to asi dozvěděl od vaší sestry. Více vám jistě řekne sám, monseigneur. Ale o panu de Marcillac také asi víc vědět nebude.“

Pan de Condé dál už nevyzvídá, co byl zvěd schopen sdělit, mu už řekl. Proto ho propustí a ten může směle pokračovat ve své noční misi. Potřebuje se teď dostat k panu de Jeure. V královském paláci je již poměrně ticho, když kráčí matně potemněnými chodbami do míst, kde má pobývat kardinálův tajemník. Přes jednoho sloužícího se nechá ohlásit, pak musí ale delší dobu čekat.

„Pojďte, pane,“ vede ho sluha do jedné z místností, která je neobývaná. Jde o salónek, který je však prázdný, pouze jakási sesle slouží jako podstavec pro svícen. Následují další dlouhé minuty čekání, než se objeví tajemník prvního ministra. Což Quido kvituje, alespoň vše vyřídí již tuto noc, s takovým štěstím ani nepočítal.

Postupuje stejně jako u pana de Condé, i zde musí čelit několika dotazům, byť přímo na jeho názor se pan de Jeure neptá. Vypadá dost znavený, asi měl dlouhý den, možná taky starosti, jak se obležení Paříže protahuje, rostou různé excesy způsobené princovými vojáky, které vyvolávají další vlny nenávisti proti dvoru i jeho pánovi.

Spokojený podkoní se tak vrací do prostor, kde pobývá rodina a sloužící markýze de Almare. I zde je poměrně ticho, nicméně v místnosti, kde snad nalezne dnes útočiště, spatří nejen svého přítele Augusta, ale také pana de La Solignac. Jak se dozví záhy, pan de Barbou má jisté povinnosti, hlídkuje před komnatou, kde dnes přespí pan de Godille.

„Chápu,“ přikývne Quido.

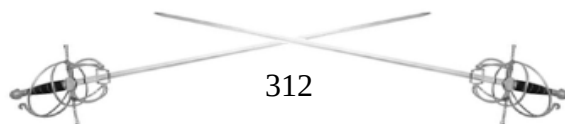
„Za chvíli se vrátí,“ přidá vysvětlení Bastien, „V paláci už je klid a nikdo je tam rušit nebude. Jen tam budu muset pozdějš zaskočit a naložit do krbu. Snad pana hraběte nevyruším.“

„Můžete mluvit otevřeně, nejsem hlupák, abych nepochopil,“ poznamená Baptiste unylým hlasem, „Pochopitelně budu držet hubu, nemusíte mít strach.“

„Jsou tam spolu, předpokládám,“ podívá se Dujardin tázavě na přítele.

„Jo, jsou tam spolu. Proto tam je pan de Barbou. Ale říkal jsem mu, aby si zaskočil na pohárek, tam je nikdo už rušit nebude. A kdyby tam někdo vešel, tak jak znám pana hraběte, stejně už nic neřekne, protože bude mrtvej,“ ušklíbne se majordomus.

Jako by ho snad přivolal, do místnosti se přišourá Raoul, dost promrzlý, na chodbách panuje pořádná zima. Proto vděčně přijímá pohár do svých zkrhlých rukou. Pohledy tří mladých mužů

v místnosti jsou minimálně lehce výsměšné, což se ho dotýká ze dvou důvodů. Tím prvním je, že hlídá milostné zálety své tety a hraběcího válečníka, což je samo o sobě mírně ponižující, druhým pak fakt, že tento divoký voják ho vyšoupl z postele, na níž teď dobývá vyvolenou svého srdce. Huť se už před společníky v místnosti cítit nemůže.

„Všude už je klid,“ řekne jakoby na svou omluvu, vždyť přece opustil potupné místo hlídače.

„To je jasný, pojďte si s náma sednout,“ vybídne ho Bastien.

„Nevím, možná si vzpomínám špatně,“ rozhlédne se okolo Dujardin, „Ale nedomluvili jsme se minule, když jsme takhle popíjeli, že necháme oficiality za dveřma? Pokud ne, tak mi řekněte, abych někoho neurazil, ale když jsme tu takhle sami, tak si můžeme tykat a nemusíme se různě titulovat. Nebo ne?“ znovu se pátravě podívá po ostatních.

„Už jsme tehdy byli trochu vopilí,“ odpovídá s rozpaky Auguste, „Což o to, vy všichni tři jste urozenýho původu, ale já jsem na rozdíl od vás jen vobyčejnej sloužící.“

„Tak za prvý, zase tak vobyčejnej sloužící nejseš,“ zavrtí nesouhlasně hlavou Quido, „A za druhý, ať se nám to líbí nebo ne, všichni tak nějak stejně sloužíme, ne? Já a pan de La Solignac jsme podkoní, pan de Barbou je velitel gardy a ty seš majordomus. Zase tak velkej rozdíl mezi náma není.“

„Ale otázka původu ...,“ řekne Bastien

„Tu bych sem radši moc netahal,“ poznamená Dujardin a jeho přítel zbledne, vždyť šlechtictví Quida je získané všelijak, a on to ví, další dva mladíci jsou levoboční.

„Nechtěl jsem nikoho urazit ...,“ lehce se mu chvěje hlas.

„Auguste, nikdo se určitě neurazí, protože tak si svoje slova nemyslel. Chtěl si jen naznačit, že seš jen příslušník třetího stavu. Důležitý pro mě je, jak seš člověk a navíc, tvoje postavení v paláci Almare není vůbec špatný. Sdílíš minimálně stejný tajemství jako my, ohledně našich pánů a paní,“ usměje se lehce Quido.

„I mezi námi třemi je velký rozdíl,“ ozve se poměrně tichým hlasem Baptiste, „Uvědomil jsem si to teď v Paříži. S vámi jedná pan markýz úplně jinak, dá se říct, že jako rovný s rovným. Viděl jsem, jak si vás váží. Což není vůbec divný, potom, co ste už všechno dokázal, s kým vším se stýkáte a co dovedete, jak jste nám to předvedl ve cvičebně v paláci.“

„V jaký cvičebně?“ podiví se Bastien.

„Ale, trochu jsme si protahovali tělo,“ mávne jen rukou Dujardin, „Mám asi víc zkušeností z bojišť, ale nijak se necejtím nad vámi nadřazenej. A s moc významnejma lidma se taky nesetkávám,“ zalže teď trochu.

„Jste skromný, pane,“ zavrtí hlavou pan de La Solignac, „Můžu vyprávět, co se dělo v té cvičebně? Víím, moc se vám to nelíbilo, dokonce jste to panu markýzi vytknul.“

„Jestli to tak vyznělo, tak mě to mrzí,“ zachmuří se Quido.

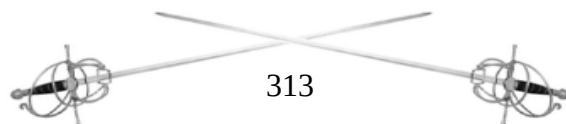
„Ale vždyť vám dal pan markýz za pravdu, dokonce se vám omluvil,“ říká Baptiste a ostatní se nestačí divit, „Tak mohu o tom vyprávět?“

„Proč ne,“ pokrčí rameny Dujardin, „Ale napřed bych dořešil, jak se k sobě máme chovat a jak se oslovovat. Pánové, jelikož všichni dobře víme, co se děje vo pár komnat dál, dá se předpokládat, že se budeme setkávat častejš než dřív. Tak když budeme sami, bez jinejch lidí, můžeme nechat ty oficiality za dveřmi. Nebo ne?“

„Já proti tomu nic nemám, když to navrhujete vy,“ přikývne pan de La Solignac a další dva přítomní pánové se k němu přidají.

„Tak a teď můžeš vyprávět vo tom cvičení, pokud chceš. Ale moc nepřeháněj,“ nabádá Dujardin kolegu podkoního.

Baptiste se nenechá dlouho pobízet a líčí, jak se cvičně bili pan de Almare a zde přítomný pan de Rigault, jak potom společně čelili různě početné přesile a nakonec, jak rychle si jejich dnešní společník poradil s trojicí mužů ozbrojených dýkami. Z jeho slov vyznívá velký respekt a neubrání se ani obdivným formulacím.

„Potom, co jsem slyšel, jsem dost rád, že jste ... že jsi k nám tak vstřícnej a nabízíš nám svoje přátelství,“ poznamená pan de Barbou.

„Je to jen otázka cviku, pánové. Když jsem poznal pana markýze, tak se zbraněma moc neuměl. A teď, za pár let, to je teda rozdíl. Ale už bych byl rád, kdyby se vo tom nemluvílo,“ vznese Dujardin svou prosbu, kterou ostatní ale berou jako rozkaz. Ať si říká kdo chce co chce, Quido je pro ostatní někde jinde. Především tím, jak je svým okolím respektovaný a také díky své pověsti zabijáka, jejíž oprávněnost již mnohokrát potvrdil.

„Tak se napijeme, ne?“ chopí se láhve Auguste a začíná dolévat hodně prázdné pohárky, všichni čtyři teď sedí na dvou postelích, na stolku plápolají tři svíčky upevněné ve svícnu, kousek dál je ještě jedna přistýlka. Baptiste má své lůžko v blízkosti pana markýze, sem si odskočil na pokec.

V místnosti to vypadá jak v nějaké zaplivané špeluňce a nikoli jako v prostorách královského zámku. Což jim ale vůbec nevadí, pro ně je důležité teplo, která zde je, víno, které není vůbec špatné a vcelku příjemná společnost. Ač si to mnozí navzájem neuvědomují, spojuje je i minulost vyděděnců, minimálně značnou část svého dosavadního života tři z nich prožili ve značně nepříjemných podmínkách, a ani Auguste, jediný pocházející z jasných rodinných poměrů, si díky materiálním možnostem svých rodičů příliš vyskakovat nemohl.

Půl hodiny jen tak žvatlají, občas se dotknou politiky, Baptiste přidá pár postřehů z Paříže, nemohou pochopitelně pominout ani ženy. Pak dojde i na vztah paní markýzi a pana hraběte, zde najednou nastanou rozpaky, nějak jim žertování na jejich účet nejde přes rty, je cítit velký respekt k těmto dvěma milencům.

„Asi bysme si něco měli ujasnit,“ říká Bastien vážným hlasem, „Co kdo vo nich víme? Abysme něco náhodou neprozradili.“

„Tak asi dost,“ podívá se po ostatních pan de La Solignac, „Dost jsem se toho dozvěděl, pobýval jsem často u paní hraběnky de Besiere, matky paní markýzi,“ trochu zamlží zdroj informací, kterým byla především jeho švagrová Angelika.

„Já asi to samý, bydleli jsme jeden čas v Paříži společně, v domě paní markýzi,“ povídá s nejistým pohledem pan de Barbou.

„Často jsem s panem hrabětem popíjel, někdy měl tesknivou náladu, tak se tak trochu svěřoval,“ usměje se lehce Dujardin.

„Tak všichni víme vo tom, jak se pan hrabě pobil s bývalým manželem paní markýzi?“ ujišťuje se Auguste a přikývnutí všech je mu odpovědí.

„Nezlobte se, ale člověk už za ty roky zná tolik tajemství,“ povzdechne si majordomus a Raoul se lehce zachvěje, snad pan de Rigault doposud neví o jeho vztahu s tetičkou a byl by rád, kdyby to tak zůstalo. Kdyby se o tom dozvěděl ten zuřivec, co ji teď nedaleko obskakuje, radši nedomýšlet, co by ho mohlo napadnout ...

„Mnohý máme společný, jak jsem říkal,“ připomene Quido.

„Možná budeme mít ještě víc,“ zatváří se potměšile Baptiste, „Jestlipak se už Raoul pochlubil, že se asi stane mým švagrem?“

„Něco už jsem zaslechl,“ přizná se Bastien.

„Nebavili jsme se o tom už minule? Nejsem si jistej, tehdy jsme dost vypili,“ tváří se nejistě Dujardin.

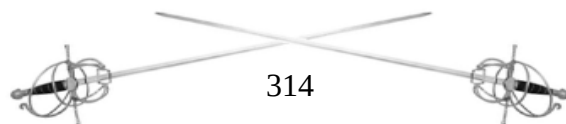
„A není to jedno?“ ušklíbne se pan de La Solignac, „Důležitý je, jak se to tak všechno propojuje. Jak se propojujeme navzájem.“

„Jak se zdá, tak tu brzo nebudu jedinej ženáč,“ poznamená Quido.

„Asi ne,“ tváří se mírně kysele pan de Barbou.

„Není to tak hrozný,“ povzbudí ho Dujardin, „Manželka, děti, aspoň budeš mít kam se vracet.“

„Tobě se to mluví, ty máš svoje panství,“ tváří se stále posmutněle Raoul, „Já jen kousek půdy na panství mého strýce, vodtud moje jméno. Teda teď na panství mojí tety.“

„Jak jsem slyšel, budete mít se ženou komnaty v paláci Almare,“ připomene Auguste, „To určitě není zázemí k zahoezení.“

„Taky si nestěžuju,“ řekne rychle pan de Barbou, „Já jen, ještě bych klidně pár let svobodnej vydržel. Nějak se na manželku a děti necejtím, ale tohle prosím vás nikde neříkejte, nechci kvůli tomu mít nějaký potíže.“

„To si necháme pro sebe,“ přikývne Bastien, „Ale zeptej se Quida, ten má už přece nějaký zkušenosti. Především s těma dětma,“ objeví se mu v očích jiskérky, „Jseš vůbec schopnej je spočítat?“

„Spočítat? A vy, pánové, kdo z vás může říct s jistotou, že někde nějaký dítě nemá? Co?“

„My ale vo nich nevíme.“

„Tak já vo pár jo,“ zasměje se Dujardin, nebere otázku nijak zle, stejně už všechno pan hrabě dávno u pluku rozkecal, „Ale přesnej počet ... vo kterejch vím ... Tak určitě mám tři děti na zámku Godille, se dvěma matkama, komornejma paní hraběnky. Pak taky jedno v Paříži, jeho matka žije u pana Maurice v domě, a čeká další. Tak jich pak možná bude celkem pět. Jo, a taky jedno nevlastní, dcerku, co má manželka z prvního manželství. No a protože je teď moje ctěná choť v pozeňnaným stavu, tak by jich už brzo mohlo bejt sedm, z toho šest jsem si poctivě udělal a jedno vyženil,“ bere vše s humorem, soudě podle výrazu jeho tváře.

„Na to, že je ti jednadvacet, nemejlím se?“ vyzvídá Auguste.

„Nemejlíš, bylo mi, patnáctýho února. Nějak nebyl čas to moc voslavit.“

„Tak na to, že je ti jedenadvacet, máš už dost početnou rodinku,“ dokončí svou myšlenku Bastien, pak se mu znovu zajiskří v očích, „Kruci, co pan hrabě? Nežárlí, když máš víc dětí než von? Nebo budeš mít, když se narodí další dvě, tvoji milence a manželce?“

„Tak párkrát něco poznamenal, když se mu ale už pletl jazyk. Ale pozor, von to může taky napravit,“ řekne Dujardin, přičemž taktně zamlčí, že jedna ze služek na zámku Godille porodila hraběcího potomka, holčičku Julii, „Kdyby se třeba znovu voženil,“ vysvětlí, o čem uvažuje.

„Tak na to se nemusí znovu ženit.“

„Ne, ale kdyby se vhodně voženil, tak by mu k těm jeho pěti klukům, co má na zámku Godille, mohli přibejt další dva kluci, nemyslíš?“ zatváří se teď potměšile Quido.

„Ty myslíš ... taky už mě to napadlo,“ zvažní teď Bastien, „Vlastně by to bylo logický,“ přikývne, „Ted, když je von vdovec, vona vdova. Navíc se maj rádi, což je něco navíc, většinou se panstvo žení kvůli jinejm věcem. Jako třeba ty, Quido, nebo brzo ty, Raoule.“

„Myslíte, že by se mohli vzít?“ zeptá se pan de La Solignac, ne, že by na to sám už nepomyslel, ale chce znát názor svých nových přátel.

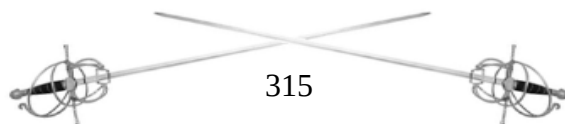
„Proč ne? Voba jsou z moc dobrejch rodů, král jistě nic namítat nebude, navíc pan de Almare jim to vyjedná. Ten je navíc dobrým přítelem pana hraběte, co ti dva se jen navyváděli, kdysi,“ ušklibne se Bastien, „Škoda, že jsem už všechno ve vlastním zájmu zapomněl, jak jistě chápete, to byste se divili. To bylo ještě, když jsem pro ně mnohý zařizoval s Mauricem. Tak proč by ti dva nemohli mít svatbu? Ale byla by to početná rodinka, jen co je pravda. Dohromady by měli sedm kluků. A jelikož je paní markýza ještě celkem mladá, a pan hrabě pěkněj kanec, tak by třeba ještě nějaký to robě mohlo přibejt.“

„Já bych byl pro,“ přikývne Dujardin, „Však jsem je k sobě tak trochu připopotrčil, když pana hraběte střelili, našťestí jen do helmice. Tvůj bratr, Baptiste, mi tak trochu pomohl. Třeba by se pan hrabě trochu uklidnil, i když tomu moc nevěřím,“ dodá se skepsí v hlase.

„Tak byl by to pěkněj příběh,“ pokývá hlavou pan de Barbou, pro kterého toto téma není dvakrát radostné, ale nechce zůstat stranou, z jistých a pochopitelných důvodů, „Příběh hodnej pera nějakýho umělce. Třeba by vo nich někdo mohl něco napsat a my bysme pak na to šli do divadla. Co říkáte?“ zasměje se při té představě docela srdečně.

„Tak já moc divadlo neznám,“ přizná se Quido, „Ale asi by to bylo zajímavý. Teda určitě. Nejprve nevěra, pak smutnej rozchod a nakonec šťastnej konec, teda pokud bude šťastnej konec.“

„Proč by nebyl? Bratr paní markýzy určitě nic namítat nebude, královna taky jistě ne, když je vona její dvorní dámou a von chrabrým válečníkem, co bojuje v jejích barvách proti jejím nepřátelům, ne?“

„Asi taky budou muset říct voni, jestli by chtěli bejt manželé, ne?“ připomene Dujardin.

„Tak to určitě. Ale zaděláno je podle mého dobře,“ vyjádří svůj názor majordomus probírané šlechtičny.

„Kdyby nás tak slyšeli,“ pohlédne ke dveřím Raoul, „Neměl bych se tam jít radši podívat? Kdyby něco chtěli, tak tam nikoho nenajdou,“ upozorňuje nejistě.

„Co by chtěli? Naloženo do krbu maj, něco na zakousnutí a k napití taky, podle mého si sami dva vystačej,“ je jiného názoru Bastien.

„Myslím si to samý,“ souhlasí i Quido, což je rozhodující a pan de Barbou se uklidní, „Uvidíme, jak se to bude vyvíjet, myslím to jejich muckování, až tohle to voblíhání skončí.“

„Už aby to bylo,“ podívá se kolem sebe Auguste, „Zlatej palác Almare. Tohle tady ... darmo mluvit. A navíc,“ evidentně posmutní, „já tam mám svou rodinu, ta nikam vojdet nemohla. Možná nemaj co jíst,“ dodá, co ho již delší dobu trápí.

„Tvůj bratr slouží přece taky u pana markýze, ne? V jeho paláci maj zásoby, taky i díky Mauricovi. Ten se umí votáčet, podle mého na tom ještě pořádně vydělá,“ snaží se uklidnit přítele Dujardin.

„Jen jestli na ně nezapomenou,“ není si jist zajištěním svého příbuzenstva majordomus, „Copak Maurice, ten se teda uměl zařídit,“ objeví se v jeho hlase určitý záblesk závidění, ale i smutku, „Představ si, Quido, kdysi mi nabídnul svou sestru za manželku. A já blbec zaváhal, tak ji strčil Nicolasovi, sluhovi pana hraběte de Aboa. Ale hlavně synovi hostinskýho.“

„Tak to si teda zaváhal. Podle mého si mohl mít hodně úspěšnýho švagra,“ vyjádří svůj názor hraběcí podkoní.

„Já vím, taky sem toho pozdějš litoval. Ale už se stalo. Kurva, pánové, ty Frondy nám byl čert dlužnej. Všechno se tak hrozně zamotalo. Když už mluvíš vo Mauricovi, co jeho bratři?“

„Snad se z toho vylížou,“ řekne Quido a pro další dva mladíky přidá i krátké vysvětlení, jak dva měšťáci ke svým zraněním přišli, což u posluchačů vyvolá letmý úsměv, „Ale zatím to nevypadá, že by se hned tak dohodli. Co jsem teda viděl ve městě a slyšel,“ řekne rychle, což vyvolá chápavý úsměv u všech tří jeho společníků, ti jsou si jistí, že jejich přítel ví mnohem více, než je před nimi ochotný připustit.

„Modlím se k Bohu, aby dostali rozum,“ povzdechne si znovu Auguste, „Tak co, budeme dolejšvat?“ sáhne po láhvi, kterou má u svých nohou. I s jejími dalšími sestřičkami, zásobil se dobře.

„Budeme dolejšvat a nebudeme na nás šetřit,“ prohlásí Dujardin, a ani v tom mu nemá zájem nikdo odporovat, ke všemu v tomto panuje upřímná shoda všech přítomných.